

q(uo)d corde [illegible] et suscipiat verba mea cor tuum custodi[at] [illegible]
[illegible]. Est vita que cogitacionis letitie ut ei dicitur ecclesiastici 13. [illegible] dulce
quod reficit [illegible] et [illegible] 30. iocunditas cordis hec vita hominis
[illegible] observantie vita leticie [illegible] in via testimoniorum tuorum delectatus sum sicut in omni-
bus divitiis. Est vita glorie [illegible] si vis ingredi ad vitam serva mandata.
[illegible] alto [illegible] quia mors [illegible]
mors ingratitudinis. Vel cordis angustia que mors efficit. Vel [illegible]
[illegible] que mors [illegible] clementia [illegible] vita [illegible] sectatio malorum mor-
te [illegible]. [illegible] distinctio ab aliis ut alias
[illegible] ab Ysidoro ethimologiarum libro 6. capitulo 1. et a Rabano de naturis rerum
libro 4. parte 1. [illegible] pentateucho quod dicitur a penta quod est quinque et teuchos
quod est volumen. [illegible] Ysidorus [illegible] deriuatur de lege ut erat ad eruditionem sy-
nagoge et populi dei ad cuius constitutionem [illegible] nuo [illegible]
mortis [illegible] et [illegible]
[illegible] ut ait Augustinus de civitate dei libro [illegible] 10. et 19 [illegible] 10. [illegible] 12. [illegible]
[illegible] diligit [illegible]
[illegible] derivatur de populi dei [illegible] et origine [illegible]
[illegible] ut [illegible] eo quod [illegible] exordium [illegible]
[illegible] phemium legis. [illegible] derivatur de mor-
[illegible] ut [illegible] regibus [illegible]. [illegible] derivatur
de rememoratione [illegible] ut in deuteronomio quod dicitur [illegible]
latine lex secunda [illegible] repetitio [illegible] prefati [illegible]
[illegible] epilogus legis. dicitur [illegible] a deuteros quod est secundus et nomos
quod est lex [illegible] libros [illegible]
derivatur de legis eruditione ut erat ad [illegible] et instruc-
tione sicut exodus [illegible] derivatur de egressu populi de egypto [illegible] exodus eo
[illegible] egressu populi de egypto [illegible]. [illegible] de legis eruditione
ut erat ad instructionem [illegible] sicut leviticus [illegible] leviticus quod
levitarum ministeria [illegible] ut ait Ysidorus
[illegible]. [illegible] de legis eruditione ut [illegible]
[illegible] alios [illegible] ut [illegible] eo quod [illegible]
de egypto [illegible] mansionum [illegible] deserto [illegible]
[illegible]. In genesi [illegible] de populi [illegible]. In exodo de eius
ad legem [illegible] et legis [illegible]. In levitico de legis
promulgatione. In libro numerorum de legis [illegible]
[illegible] ad [illegible]. In deuteronomio de [illegible] repetitione [illegible]
[illegible] distinctio [illegible].

Postilla super Joannem.

Incipit postilla super Evangelium sancti Iohannis

c

ecce intelliget servus meus et exaltabitur et sublimis
erit valde. quia commendacio auctoris redundat
in eius et commendacio operis in auctorem. ideo
ubi preponitur quod scribitur ysa. lii. assumptum est in
quo beatus Iohannes evangelista commendatur a tribus, scilicet a servitute
vite cum dicitur: ecce servus meus. a claritate intelligencie
cum subditur: intelliget. ab excellencia doctrine cum subiungitur
et exaltabitur et elevabitur et sublimis. nam iste est ordo. servitus
enim vite meretur donum intelligencie et donum intelligencie
disponit ad excellenciam doctrine. commendatur ergo a servitute
vite. Sed quod dominus vocavit eum servum suum. non enim meretur
dici servus dei nisi qui in servitute illius servivit omnibus diebus suis.
iste servum autem suum vocat eum dominus. Racione obsequii

fidelitas

quia fidelis est ei obsequendo. unde recte de eo potest intelligi
illud numeri xii. servus meus Moyses in omni domo
mea fidelissimus est. recte beatus Iohannes in omni domo Christi
fuit fidelissimus. unde vere testimonium illum thesaurum
nunc virginitatis dominus ei servanda commisit. Racione

sedulitas

officii quod sibi a deo fuit impositum et ad quod predestinatus
fuit ab eterno. secundum illud ysa. xlviii. dominus ab utero vocavit
me. de ventre matris mee recordatus est nominis mei. ecce
predestinacio. et posuit os meum quasi gladium acutum in
umbra manus sue protexit me. et posuit me quasi sagittam
electam in faretra sua abscondit. ecce officii predestinacionis commissio. et dixit michi: servus meus es tu
israel quia in te gloriabor. ecce servitutis acceptacio
quia non recepit officium illud ad gloriam suam sed ad divinam.

singularitas

Racione beneficii quod sibi dominus contulit. quia
deo electus et perfectus et dilectus. et spirituali munere gloriditatus fuit secundum illud ysa. xlii. ecce servus meus
suscipiam eum. electus meus complacuit sibi in illo anima mea
dedi spiritum meum super eum. in te complacuit sibi in
beato Iohanne anima domini. nam hic est discipulus ille quem diligebat Ihesus Io. ultimo. sic ergo servus Christi fuit beatus Io. per
obsequium. officium et beneficium. Ob hanc autem servitutem vite meruit donum intelligencie quo multipliciter fuit
ditatus. Intellexerit enim secreta sancti unctione. angelica revelacione. Christi erudicione. secreta sancti unctione. intellexerit
utilia angelica revelacione. intellexerit abscondita
Christi erudicione. sublimia. et his tribus omnis appetitus
et desiderium nostre intelligencie consummatur et perficitur.
Intellexerit ergo secreta sancti unctione utilia quia ille spiritus
veritatis est spiritus salutis. de quo intellectu ysa. xxviii.
quem docebit scientiam et quem intelligere faciet auditum ablactatos a lacte avulsos ab uberibus. ablactati et
remoti a dulcedine pueritis consolacionis; merentur intelligere utilia aliud enim non. unde i. cor. ii. animalis homo
non percipit ea que spiritus dei sunt. stulticia enim est illi.
et non potest intelligere quia spiritualiter examinatur. beatus enim Io.
ablactatus fuit quia patrem et matrem et
et sponsam quam duxerat amore dei dereliquit. Intellexerit angelica revelacione abscondita utique
vera erant. unde etiam ei convenit quod dicitur dan. i.
de ipso daniele. dedit deus danieli intelligenciam
omnium visionum et sompniorum. et hoc quod ministerio
revelacionis angelice. unde dan. viii. dixit michi

angelus alius gabriel fac istum intelligere
visionem. sed hic angelus non faciebat
auctoritate. sicut vere testimonium dicitur Io.
vellet adorare angelum qui sibi illa
ostendebat prohibuit eum dicens. vide
ne feceris. conservus enim tuus sum et fratrum
tuorum apoc. xix. in quo manifestatur quod
non revelabat ut dominus sed ut conservus.
Intellexerit autem Christi erudicione sublimia.
et si enim Christus omnes suos discipulos edocuit. tamen Io. quem perfectius diligebat perfectius
erudivit et intelligere fecit. unde recte
potest de eo intelligi quod dixit dominus salomoni
iii. Re. iii. dedi tibi cor sapiens et intelligens
in tantum ut ante te nullus similis tui fuerit nec
post te surrecturus sit. nullus enim ante eum
fuit. nec post eum secutus est. qui ad tantam divinitatis cognicionem ascenderet. Sic ergo intellexerit beatus Iohannes utilia et abscondita
et sublimia. et inde hic implicite intelligere
sublimatus fuit ad triplicem dignitatem
doctrine. ideo dicitur: exaltabitur. scilicet ad cathedram apostolicam. elevabitur ad denunciacionem propheticam. et sublimis erit valde
per doctrinam evangelicam. per que tria scripta
condidit. scilicet epistolas canonicas tamquam predicator
... apocalypsim tamquam propheta
... et evangelium tamquam scriba doctissimus. Primo ergo exaltabitur ad
cathedram apostolicam. propter quod recte convenit
ei quod dicitur in ps. exaltent eum in ecclesia
plebis et in cathedra seniorum laudent eum.
cathedra seniorum est cathedra apostolorum in qua
beatus iohannes non sedit ut ociosus. imo erudivit per fratres viventes et absentes epistolis.
firmabitur in illo et non flectetur et continebit illum et non confundetur et ex. ii. apud
proximos suos. Elevabitur ad enunciacionem propheticam. scilicet illud eze. viii. elevavit me spiritus inter celum et terram. et adduxit
me in ierusalem in visione dei. hanc elevacionem beatus Io. elevatus est. unde apoc. xxi.
sustulit me in spiritu in montem magnum et
altum. et ostendit michi civitatem sanctam
ierusalem descendentem de celo. et hic quod vidit
ad enunciandum. unde dicitur ei apoc. i.
scribe que vidisti et que sunt et que oportet fieri post
hec. quia floruit spiritu prophetie. Et
sublimis erit valde per doctrinam evangelicam. in qua omnes alios antecellit. ideo recte
exponitur de eo quod dicitur gen. vii. multiplicate sunt aque et elevaverunt archam
in sublime a terra. archa ista beatus Io. in qua salvatur semen ubi divinum aque ille multiplicate sunt aque sapientie salutaris que multiplicate fuerunt in beato iohanne quia sic dicit

Aug(ustinus). Fluenta evangelii de ipso dominici
pectoris fonte potavit. iste aquila sapientie
ipsum elevaverit in sublime super omnes mon-
tes. quia in evangelio altius omnibus est locutus. Unde
dicit Aug(ustinus). si altius intonuisset, totus mundus
capere non potuisset. Sed quia doctoris sublimi-
tas manifestat sublimis valde. sic evan-
gelii eius sublimitas explicetur. intelligendum est
ergo quod aliqua doctrina dicitur sublimis aut quia de
sublimibus agit. aut quia sublimiter procedit.
aut quia ad sublimia perducit. Evan- — Doctrina sublimis
gelium beati Io(hannis) sublime est quia de sublimibus agit
quia de verbo incarnato. Sed utraque natura
est valde sublimis scilicet maxime divina quod
bene exprimitur per Eze(chielem). Eze. xvii. Hec dicit
dominus deus. Ego sumam de medulla cedri sub-
limis et plantabo super montem excelsum
et eminentem in monte sublimi Israel. Me-
dulla cedri sublimis est latens divinitas
ubi. hanc plantavit deus pater in monte sublimi
Israel. quia humane nature in Christo univit
que est lapis abscisus de monte sine manibus.
De hac medulla cedri sublimis est
evangelium beati Io(hannis). Unde in eodem capitulo. aqui-
la grandis magnarum alarum venit ibi asporta-
vit eam in terram canaan. Aquila grandis
per caritatis latitudinem. magnarum alarum
per contemplationis altitudinem. longo membrorum
ductu per perceptionis longitudinem. plena
plumis et varietate virtutum multitu-
dine venit ad libanum id est ad montem mo-
rum [illegible] Christum tulit medullam cedri id est divi-
nitatem ubi et summitatem frondium avulsit.
quia opera divinorum excellentium et altissima
documenta que alii evangeliste reliquerunt
intacta. Sicut libanus est mons altus in mun-
do et cedrus arbor alta in libano et sum-
mitas frondium altissima in cedro. ideo
sequitur quod qui sublimitatem frondium cedri a-
vulsit de sublimioribus tractavit. Non
tantum de sublimioribus agit. sed et sublimiter
procedit. Modus procedendi sublimis modus cer-
titudinalis. ille dicitur scientie sublimiores
quarum certiores. iste modus procedendi sublimis de-
scribitur Eze. i. in figura aliarum quattuor evan-
gelistae intelliguntur. audiebam quasi sonum
alarum quasi sonum aquarum multarum quasi sonum sub-
limis dei. Sonus sublimis dei est certitudi-
nalis. non variabilis quando deus ut homo
incitatur. Ideo dominus dicebat de se Io.
iii. quod scimus loquimur et quod vidimus testa-
mur. Hic in certitudinali loquebatur. Unde Io.
xix. qui vidit testimonium perhibuit
et testimonium eius verum est. et ille scit quia
verum dicit. Unde ipse dicit in prima
canonica sua i. capitulo. quod fuit ab initio

quod audivimus. quod vidimus oculis nostris
quod perspeximus et manus nostre contrectaverunt
de verbo vite. testamur et annuntiamus vobis.
Non solum sublimiter procedit. sed et ad sublimia
perducit. Sublimia scilicet bona eterna. nam bona
temporalia infima sunt et momentanea. Unde
ii. Cor. iiii. id quod est in presenti momenta-
neum et leve tribulationis supra modum in sub-
limitate eternum glorie pondus operabitur in nobis.
Ad hec sublimia pondus glorie perducit doctrina evan-
gelii per Iohannem. Unde Io. xx. Hec scripta sunt ut
credatis ut vitam habeatis in vobis. vitam scilicet vitam
eternam et sublimem quam nec oculus vidit nec au-
ris audivit nec in cor hominis ascendit. Sic ergo doc-
trina evangelii huius est sublimis. propterea non immerito
et eius auctor dicitur esse sublimis. non tantum sublimis
sed et sublimis valde in superlativo gradu. Sic enim
divina scripta scripturis ceteris antecellit.
et evangelia divinis preceteris divine scripture
et evangelium Io(hannis) omnia evangelia. quia
est quasi liber iste singulos libros ceteros antecellit.
Ex dictis patet que in principio cuiuslibet libri
consueverint queri. scilicet causa efficiens ut Io(hannes) evan-
gelista. sed intelligens exaltatus et ele-
vatus et sublimior ceteris effectus. Causa materialis
verbum incarnatum Marie quantum ad eam que di-
vinitatis est. Causa formalis sive modus agen-
di est sive per modum narrationis. dicitur certi-
tudinalis. Causa vero formalis est quod divisio libri in-
fra manifestabitur quia ordinate valde
procedit. Causa vero finalis propria est fides. ul-
tima vero vita eterna est que est finis desidera-
tus. Sed queritur ab hoc tanta in quibus est hec doc-
trina commendata. scilicet in utilitate certitu-
dine et sublimitate [illegible]. Queritur — Q°
ergo que necessitas fuit scribendi hoc evangelium.
et videtur quod nulla. quia glossa super Eze. dicit
super illud. iiii. facies uni. Si quis quod
Iohannes sentiat. hoc quod Lucas. Marcus et
Matheus. ergo scribendo hoc Iohannes nichil fecit
nisi quod replicavit hoc quod alii evangeliste di-
xerant. ergo si non scripsisset non decet. Item
aut Marcus sufficienter scripsit evangelium
aut non. Si non. ergo cum ipse alius non scripsit
sed aliqui viri sancti. hic sanctus fuit insufficiens.
quod si sufficienter tradidit evangelicam
doctrinam. superfluum ergo omnia alia evangelia
tamen Iohannis quam alia. Item si necesse fuit ec-
clesie utique tamen tardavit. distulit [illegible]
[illegible] tempore salutis. ergo videtur
quod negligentiam fecit. et peccavit quod tam diu
distulit. Responsio ad quod evangeliste sunt — 24°
testes domini. et hii in principio indigentia clari-
tatis divine. scilicet infirmitatis humane
quia ergo una infirmitas fuit [illegible]
pluribus [illegible]. ideo disposuit divina

capitula ut plures essent evangeliste. sicut
omnino dubitanda esset fides nisi firmaretur.
necesse est enim ut testimonium sit soli-
dum. testes concordare. si unus omnino idem diceret.
iam esset tantum unum esset et superfluum. ut quod
certum esset testimonium et non contineret super-
fluum disposuit spiritus sanctus ut aliquis signaret
narraret quod alius nullatenus discor-
daret. Quod obicitur quod fuerit unus et omnis in-
telligendum non quod omnino idem dixerunt sed ubi
concurrerunt in idem narrando non discor-
dant. sic dicit augustinus de concordia evangelistarum
vel facienda est unus mihi quod dicit fuerunt
qui idem fuerunt tamquam uno spiritu et fide
illuminati. sed tamen non omnino eadem scribunt
et quod [illegible] sufficerent. Dicendum ad hoc
quod sufficeret de aliquo tractare hoc est duplex,
aut quantum exigit materie dignitas.
et sic de ipso sufficeret tractare est ipse.
non tantum uni homini. sed et toti mundo sig-
nificet in linguis. quia ad eius narracio-
nem deficiunt omnes lingue. unde iohannes ultimo.
quod si scriberentur per singula que fecit ihesus. non
ipsum arbitror mundum posse capere eos
qui scribendi sunt libros. Alio modo suffi-
ceret tractare quantum sufficit ad devenien-
dum in finem. et sic in quolibet evangelistarum su-
ba fidei quantum sufficeret continetur. secundum
alii non superfluunt quia faciunt ad fidei cla-
ritatem. explicacionem maiorem certitu-
dinem et defensionem. Quod obicitur quare
tamdiu distulit. Dicendum quod iohannes fuit expers scri-
bendi. quia erat virgo et timens et ideo
ut necessitas se ingerere noluit quousque ab
episcopis asie rogaretur. et ab hereticis ex-
citaretur. unde in prologo dicit quod ultimo
scripsit evangelium et hoc virgini debebatur.
Alia ratio fuit expers scripture. quia alii
sunt versati circa humanitatem. et circa vitam activam
nam hos iohannes circa divinitatem et vitam con-
templativam. sic dicit augustinus in glosa. quod gradus
a visibilia venitur ad invisibilia et per acti-
vam ad contemplativam debuit primo alii
scribere. ultimo iohannes. Tercia ratio fuit,
expers dispensacionis divine. quia enim iohannes citius
[illegible] evangelium si ipse primo scrip-
sisset. et alius loco secundum [illegible] ut
si non totum alii supplere non possent. ideo per-
misit in tercia [illegible] sed alios prius scri-
bere. ut que alii obmiserunt per modum ipse nar-
raret. Greci autem reddunt aliam causam
ut alios corrigeret. sed inveniuntur quasi eadem
[illegible] evangeliste locuti sunt. in ipsos fuit
eos dicere [illegible] ideo aliquid fuit addendum.
sed non corrigendum. Secundo queritur de hoc libro certi-
tudine. videtur quod male procedat. sicut

[illegible]

modus narracionis est debilis et infirmus. quia quis
per contradicere non habet unde refellatur. ratio in nar-
ratorio procedit ergo valde debilis et infirme.
Item quod debeat certitudinaliter procedere. videtur
quia non est ei homini sua fide ergo nulla cogitacio vel
doctrina eius deus credi eaque generat fidem. sic
dicit iohannes xx. ergo debet esse certissima et certitudina-
liter procedere. Respondeo. Dicendum quod quadruplex est
certitudo. scilicet demonstracionis. auctoritatis [illegible] il-
luminacionis et exterioris persuasionis. Prima
certitudo est cum ratio [illegible] nulla cogit homines
sentire velit nolit. et ideo talis certitudo ubi
dominatur evacuat fidem. Secunda est certitudo auctori-
tatis et hec fidem generat. unde augustinus quod credimus debemus
auctoritati. Tercia est certitudo illuminacionis interio-
ris. et hec fidem perficit et confirmat. Quarta
est persuasionis. quando fidelis raciones assignat
convenientes et efficaces. ut quod credit intelligat
et hec certitudo fidem consequitur. nam raciones hic fideli-
bus sunt optime et efficaces. infidelibus vero persuasiones
inutiles et infirme. Quod ergo quare de certitu-
dine. Dicendum quod quia finis imponit necessitatem hiis
que sunt ad finem. et hec doctrina sit ad generandam fidem.
non debuit habere certitudinem demonstrativam.
non potuit habere certitudinem interiorem. quia illa
est gratie. non debuit habere persuasoriam. ideo
potuit quod haberet certitudinem auctoritatis. et hic modus
quare omnis liber sacre scripture tradit per modum nar-
racionis non racionacionis. quia sunt ad generandam fidem
est per asserciones liber. ubi autem doctores tradunt per mo-
dum racionacionis quia sunt ad generandam intelligentiam et fidei
confovendam. sed raciones ille non habent robur confir-
mandi super fidem. Dicendum ergo quod certitudo auctoritatis in
aliis scienciis invenitur ab hominibus quantum inveniuntur
sepe permutari hoc robur. sed sacre scripture quia a spiritu sancto
data est magnam habet firmitatem. quia ipse veri-
tas non fallit. unde augustinus super genesim. maior est huius scrip-
ture auctoritas. quam omnis humani ingenii
perspicacitas. Queritur de sublimitate presen-
tacionis et sermonis. et videtur quod male agatur
hic iohannes. quia tam sublimia presentat. quia ecclesiastici iii. altio-
ra te ne quesieris et forciora te ne scrutatus
fueris. et item proverbiorum xxv. perscrutator maiestatis
opprimetur a gloria. quia maior quam eterna ubi generacio.
Si dicas quod ipse non presentat sed narrat. contra ysa-
ias liii. generacionem eius quis enarrabit. ergo te-
meritas de generacione eterna. Item apostolus i cor. ii. com-
mendat se de quibus invenit ad [illegible] in
sublimitate sermonis. sed in humilitate. ergo videtur quod
hic iohannes reprehensibilis sit quia tam alte intonuit
in quod alii non possunt. Respondeo. intelligendum quod per-
scrutacio maiestatis prohibita potest esse triplex. scilicet
in spiritu diabolico. humano. et divino.
Prima est malignitatis et fuit in hereticis.
Secunda in curiositatis et fuit in phisicis. Tercia
est pietatis et fuit in apostolis et prophetis. Primam

est oio reprehendenda. secunda est cauenda: sed tercia amplectenda. quia primo et secunda frequenter ducunt in errorem. sed tercia non. quia hec semper sectatur profunda di. i. cor. ii. et quia Io. spiritu diuino afflatus fuit ideo in celestium perscrutatione et descripcione reprehendi non potuit. et ideo hec. s. generacione eius quis enarrauit non ho. Quia quod de sublimitate sermonis. Ad quod sublimitas sermonis aliquando reprehenditur propter prauam intencionem ut cum homo loquitur sublimia ut gloriosus appareat. et sic prohibetur. i. Re. ii. nolite loqui sublimia gloriantes. Aliquando reprehenditur propter nimiam. ut quando materia leuis et modica est non est uerbis altis aggrauanda et obscuranda: de qua col. ii. uidete ne quis nos decipiat in sublimitate sermonum. et post uidete ne quis uos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam. aliquando reprehenditur quia audientes non sunt capaces. propter hoc dicebat ap. cor. ii. non ueni ad uos in sublimitate sermonis. et non erat quia non poterant intelligere eius dicit Ier. de quibus da. alii ab ducto suo palio gordiana tructinantes inter mulierculas de sacris litteris philosophantur. Hos non Io. et non hiuit alta et intencione bona. et audientes perfectos. quia iam ecclesia creuerat. quia recte et debite sublimiter locutus est. tunc est mirabile sic dicit aug. quia in suo sermone inuenit paruulus lac quo sug[...]. gar. inuenit et perfectus solidum cibum quo reficiatur. unde figuratur illud gg. quia ibi elephas natat et agnus peditat. et ideo paruuli qui non possunt natare cum elephantibus peditare debent cum agnis. Huic libro premittit Ieronimus prologum in quo notatur opus multiplex. nam primo tangitur dignitas scriptoris. secundo uero modus scribendi. ibi. denique manifestans in ewangelio. tercio tempus et locus scribendi. ibi. hic autem ewangelium scripsit in asia. iiii obitus auctoris. ibi. et hic iohannes est conscius. v. ultimo ordo dicendi uel ad alia ewangelia. ibi. tamen post omnes scripsit ewangelium. dignitatem igitur auctoritatis in hoc exprimit quia uirgo a domino de nupciis est uocatus. et pro uirginitate eius magna et nobilia testimonia perhibentur. s. xpi familiaris dileccio. et miris commissio. Modus uero scribendi describitur consonum scripture in hoc quod quia scriptor erat carne incorruptus et i. de nupciis uocatus. ideo ipse inchoat incorruptibilis uerbi generacione. et deinde inter signa inchoat a mutacione aque in uinum facta in nupciis. ex his ostendens quis ipse erat quod est nomen. et tamen uult dicere quod ostendens qualis erat. sic communiter loquimur ita monstrat quod est. Locus scribendi dicitur sunt scias [...]. tempus uero fuit quia ultimo iste liber sic scripte scripture. et congruebat ut sicut in libro primo scripto quod est principium canonis incorrupti principium prenotatur: ita et in libro ultimo scripto in principio erat uerbum. sic ibi: in principio creauit. et hic dicitur

certe dominus in apoc. ego sum alpha et ω. unde in apoc. i. determinacio eius quod est dicere. uel aliter per legi. ut finis incorrupti reddatur in apoc. que est ultimus liber canonis. licet non ultimo scriptus. sed prima littera consonat uerbis magis. obitum auctoris describit tamquam mirabilem quia presciuit tempus et cum multis miraculis floruit sine dolore de hac uita transiuit. Sed tamen hic habet dubitacionem. Ordinem ad alia ewangelia tangit. quia ultimo scripsit et hoc debitum fuit ei ut uirgini uerecundo. uel uirginis incorrupto. uel uero uirgini perfecto. ideo debuit confirmare cum plene ordinem tangere recusat aliis fructum laboris relinquit.

Cap.[m] i.[m]

In principio erat uerbum et c. iste liber qui est de uerbo incarnato in quo duplex consideratur natura. diuina. s. et humana: diuiditur primo in duas partes. in prima agitur de uerbo in se. in secunda uero in quantum est carni unitum et incipit pars illa ibi. fuit homo missus a deo. et quia uerbum dicit operatiuam potenciam ut dicit aug. et hic respectu ad dicentem. et ad id quod per uerbum dicitur. ideo prima pars habet duas. In prima de tali est de uerbo in comparacione ad dicentem. In secunda in comparacione ad ea que dicuntur per uerbum. omnia per ipsum facta. In prima pretermittit quatuor clausule in quibus describitur uerbum mereatur quantum ad iiii condiciones que sunt. incensia: unitas in persona: alietas in maiestate. equalitas in duracione: eternitas. et per has condiciones eliduntur iiii errores. Prima igitur condicio est incensia unitas. et notatur in prima clausula cum dicitur: in principio erat uerbum. sic dicit aug. est principium non de principio. et hic est pater. et est principium de principio. et hic filius. hic accipitur principium parthonomasia de patre. ut sunt est. in principio hic est in patre filius non separatur a patre per essenciam. infra xiiii. ego in patre et pater in me est tamquam indiuisi. quia sic dicitur. infra x. ego et pater unum sumus. et in hoc eius dicit inferdelitas paganorum qui nobis indignantur. quod dominus eius tres et non tres deos. sic dicit aug. de agone christiano. et hoc quia non intelligunt quomodo uerbum erat in principio. Secunda condicio est ipsa alietas. et hic tangitur in secunda clausula cum dicitur. uerbum erat apud deum. quia sic dicit generaliter et uictorinus propositiones sunt transitiue. ideo hic propositio apud importat distinccionem secundum quod dicit propositio. non uero spiritualis sigeionis dicit auctoritatem in patre et sub auctoritate in filio. quia dicitur minor esse apud maiorem et non econverso. Secundum communem modum loquendi ibi non et si non sit minus et maius tamen est auctoritas in patre et subauctoritas in filio. non ie. et. sed ubi intelligitur generalis emanacio. et hic tangitur eee. xxiiii. ego ex ore altissimi prodii primogenita ante omnem creaturam. altissimi.

sequitur et hic [...] quod ad eternitatem [...] est erat uerbum.
est autem ad esse [...]abile sic est. hoc erat in principio apud deum.
et [...] ab ipso procedat sic in principio erat uerbum
secundum dictam et hic duplex
et quia ad ipsum refertur sic est et uerbum erat apud deum

In quantum uerbum hic in refertur ad patrem et hoc dicitur autem

Quarta descripcio Et in filio hic pretermittitur

In quantum unitas confutat errores. hic condiccionibus sunt quatuor errores.
et hic eternitas confutat manichei. sic est in principio erat uerbum [...] si procedat filius mutabilis est ideo si est mutabilis [...]
et hic distinccionem personarum confutat sabellii. sic est et uerbum erat apud deum
et hic deitatem quam confutat arrii. sic est et deus erat uerbum
et hic incommutabilitatem filii confutat arrii. sic est hoc erat in principio apud deum. Augustinus non si procedat et deus

Aliter: hoc verbum est immutabile impropriatum(?) ... quod non est ostendit immutabilitatem et firmitatem quod denotat per hoc verbum ponitur hoc verbum erat.

Esse dicit permanentiam, immutabilitatem, firmitatem, antecedentiam.

esse auctoritas. Exodi. ego sum qui sum. prover-
biorum ... dilectio. Et hic excludit heresis sabelli-
anorum qui posuerunt quod unus et idem sit pater et filius,
quia non intellexerunt quomodo verbum erat apud deum.
Tercia condicio est in maiestate equalitas. Et hic tan-
gitur tercia clausula ubi Deus erat verbum. Si-
cut sic dicit anselmus. Deus est quo maius excogi-
tari non potest. Si verbum erat deus, ergo erat quo maius
excogitari non poterat. Et ita in maiestate
patri equalis erat. Infra xiiii. dixit discipulis.
Creditis in deum et in me credite. Si in solum deum
crederetur tamquam in summam virtutem et in verbum crede-
retur quod deus erat verbum. Et hic excludit heresis
arrianorum qui posuerunt filium creatum et mi-
norem patre. Sic dicit augustinus. Non enim intellexe-
runt quomodo deus erat verbum. Quarta condicio
in duratione coeternitatis. Et hic tangitur cum dicitur
Hoc erat in principio apud deum. In quo notatur eterni-
tas. Nam deus pater ab eterno erat. Quod si filius non
erat coeternus, aliquando fuit pater quando filius non. Ergo erat
verbum in principio apud deum. Sed erat in principio et ideo co-
eternum. Proverbiorum viii. Dominus possedit me in
inicio viarum suarum antequam quicquam faceret a principio.
ab eterno ordinata sum. Et hic excludit heresis
fotinianorum et ebionitarum qui dixerunt
Christum ex maria principium sumpsisse exordium.
Sic dicit augustinus de agone christiano. Non enim
intellexerunt quomodo verbum erat in principio apud deum.
Ad intelligentiam predictorum queritur. Cum filius importet pro-
prietatem maxime distinctivam, quare
potius describitur dei filius sub nomine verbi quam sub
nomine filii. Videtur enim quod deberet facere e
contrario. Responsio. Dicendum quod filius solum dicit compara-
cionem ad patrem. Verbum vero dicit comparacionem
ad dicentem, dicit comparacionem ad id quod per verbum
dicitur, dicit comparacionem ad vocem qua induitur,
dicit et comparacionem ad doctrinam que mediante
verbo in alio efficitur. Et dei filius debebat hic
describi non tantum in comparacione ad patrem a quo procedit,
sed et ad creaturas quas fecit, et ad carnem qua in-
duitur, et ad doctrinam quam exhibuit. Nobilius
et decentius sub nomine verbi describi debuit,
quia nomen illud ad omnia respicit. Item possumus
in mundo nomen convenientius invenire.
Sed queritur de hoc quod per hoc verbum erat describitur. Sed in-
erat est consignificativum temporis preteriti imperfecti, quod omnino re-
pugnat eternitati, quia nulla ibi preteritio sit
dicas. Sic dicit augustinus in glossa. Quod hoc verbum est
aliquid importat temporis secundum analogiam aliorum ver-
borum. Hic autem non dicit tempus sed existenciam sine ullo tem-
porali motu designat. Hoc non solum quod est
dicitur. Filius generatur vel est genitus non importat
ibi tempus. Tamen melius dicitur semper genitus quam semper generatur.
Sed dominus dicit ita. Antequam abraham fieret ego
sum. Infra viii. Non dicit fui vel eram. Ergo et
nunc propriius debet dicere. Responsio. Dicendum quod

hoc s. verbum esse deum in maiestate. erat in principio apud deum dicitur coeternitate

Hoc s. verbum esse deum in maiestate. erat in principio apud deum dicitur coeternitate

quia esse verbi describitur hoc ut permanens describi-
tur, immutabile, ut eternaliter antecedens, quia hoc ver-
bum erat. Sed quia hoc verbum ita importat ideo elegan-
tissime dixit erat. Cum enim sit inter presens in me-
dium et preteritum et medium naturam sapiat ex-
tremorum: a presenti habet permanenciam, a preterito
immutabilitatem, a se ipso antecessionem et
ordinem s. eternitatis ad tempus. Ideo recte di-
citur erat. Sed opponit hereticus. Si verbum procedit a
dicente et filius a patre, et filius est patre posterior.
Ergo verbum non erat in principio apud deum. Sicut dicitur
quod comparatur sicut splendor ad lucem. Et opponit
alius hereticus. Si lux multo luminosior et no-
bilior est splendore qui ab ipsa procedit, ergo et
pater verbo. Responsio. Dicendum quod accepcio similitudinis
in creatura numquam plene reperitur in una. Di-
cit quod omnis creatura plus est dissimilis quam similis. Et ideo
erraverunt heretici qui omnino assimilari volue-
runt. Simplicibus est accipere verbum in comparatione ad di-
centem. Sic filius ad patrem secundum similitudinem
in natura et processionem. Equalis comparatur ut s-
plendor ad lucem secundum coeternitatem. Et ideo in
omnibus talibus argumentis est consequens.
Omnia per ipsum facta sunt. Hic describitur verbum
per comparacionem ad id quod per verbum dicitur. Et hic
tangit ad iiii condiciones. Describitur enim ipsum
ut principium causationis sufficiens et ut indefi-
ciens, ut cognoscens, ut alius cognicione
perfectus. Et per has iiii condiciones plures hereses
excludit. Quia ergo dicit ipsum principium sufficiens quia
ad omnia producenda sufficit, ideo dicitur omnia
per ipsum facta sunt. S. a deo patre per verbum. Eccl.
xviii. Qui vivit in eternum creavit omnia simul.
Et hic verbum ipsum ipsius. Dixit et facta sunt. Augustinus in
libro confessionum. Verbo tuo coeterno dicis quecumque
dicis, et fit quod dicis. Non aliter quam dicendo facis.
Et sine ipso factum est nichil. Hic notatur secunda condicio s.
quod est principium indeficiens, quia nulli operacioni deest.
Nam pater sine verbo nichil facit. Io. v. Omnia que pater fa-
cit hec et filius similiter facit. Similiter creatura sine verbo nichil pot-
est facere. Io. xv. Sine me nichil potestis facere.
Et in hoc excludit heresis manicheorum qui po-
suerunt duo principia, et quedam produci a deo
lucis, quedam a deo tenebrarum. Non enim intellexerunt
quomodo omnia per verbum facta sunt. Quod factum est in ipso vita erat.
Hic notatur tercia condicio s. quod est principium cognoscens,
quia omnia sunt in ipso antequam fiant et in ipso vivunt, sicut
archa in mente artificis. Unde augustinus dicit quod filius
est ars plena omnium rationum viventium. Eccl. xx-
iii. Domino deo antequam crearet omnia sunt sic et post perfectum
respicit omnia. Io rationes in ipso vivunt que sunt immu-
tabiles. Iacobi i. Apud quem non est transmutacio nec vicis-
situdinis obumbracio. Et transmutacio omnis in ullo
mortis. Et vita erat lux hominum. Hic tangitur quar-
ta condicio, quod est alius cognicione perfectus. Ideo dicitur
lux hominum, quia homines illuminat et videre facit. Unde

mps signat e sup nos lum uult .t. do.
sin q luce n e uide. sic dic aug q sic
no uidet ocls n a luce ocli illuminet.
eo mo; itlls n a luce spualissima illustr
tur. & lic; oib; cognicone plceat no tn
pbet cognicone sui qr peccores p ipa cog
noscut. & ipa n cophedut. io dic lux
in tenebs luc. cu peccores fac ua cog
noscere. & tnebe ea no cphendert. qr
infidelitatis tenebs obcecati ipa cog
noscut. gn .i. tenebr erat sup faciē ab
yssi .i. infidelitas cordis humani i facie
vn. eph. v. eratis qn tenebr. nuc aut
lux i dno .i. io .i. ds lux e & tenebre i eo
no st ulle. si dixim qm societatē cu eo
hmus & tenebris ambulam. metim & n
facim uitatē. & ph elidit errore illr
q posuit oia a fortuna. & n e ex puidencia.
nec dm cognoscere acta nra. Queritur
de h q dicit. sn ipo fem e n. q h e. qr
q furat aliqd facit. g furtu e aliqd. g
e a do. g pccā & mala st a do. & n fuit si
n do. Si tu dicas qr pccm n e. vn sus
sn ipo fem e n .i. pccm ut negacio statur
st. obicit qr pccm corrupit. & qr corrup
agit. & q agit e ens. & q e n ens e aliqd.
g &c. R ds q pccm aliqn noīat accō
ne puata aliq debita circustācia.
aliqn noīat debitū cu puacoe boni adqr
e. aliqn noīat ipa boi puacone. pmo
m e a d. scdo m e s qd. tercio m e oio n.
s g qr qcomit bonu substratu rone illi
e a do. s; roe defectuitatis no. Q g obic
qr pccm agit. h e p natum boni substrā
ut dic dyō. It q de h q dic. qr fem
e ipo uita erat. g oia fca st ipo. g oia
st uita. i ps. oia i sapia fecisti dne. g
lapis uiuit. R ds q illd ubū expont
e dō. sic qr fem e qncedo p orelausule.
ut sit puct. sn ipo fem e n. qr fem e &
qd tenet implicatiue. & post seq. in
ipo uita erat. & cessat ob. ylari
u sic. qr fem e i ipo. h puct. s. qnt ad
humanitatē ut i carnaco passio & re
surreco erat uita eat. loqndo. ea uite
& salutis nre. ambro sic qr fem e
i ipo uita .i. i ipo q e uita. appositiua
e qstco erat. s. i dei pscia. aug fier;
& e silis mod loqndi. oia i sapia fecisti.
aug elegācius oib; expont qr fem e i ipo
uita erat. qr hebat i ipo exemplar &
ronē uiuēte q io dr uiuere. qr spual
n mat. qr i cōmutabil. n uabil. qr etia
n corruptibil. & h e io uite. uita n
e act spual & ctinuus absq; inte
rco & i sepitno fluens. It qr de h q dic.

tenebre ea no cophenderut. g lux
corpal du luc & e p sus nsp n uideri.
g xps roe uidet de luce spuali & de
intellcu. It qr qre dr de tenebs. qr
nllus e ea cophedit bon. cu sit i cop
hesibil. R ds q n e silr de luce
corpali & spuali i ptlci de ea. tm excep
te motum. qr corpal se manifestat
natali. spual n nolutarie. tm excepte
ocli. qr ocls itlls cec e r uni & tm
det r alti. sic uidem qr unn ht ignor
ancia. alti cognicoem. sic ocls cec
r dr. Tercia io exepte copacois. qr dq
pporco e ocli nri ad lucē corpalē s; spu
al inpporconali excedit & io luce
hitat inaccessibile. Q qr de cop
hesioe. Ds q e cophnsio p relusione
p apta uisione. p fidi & caritatis ad
hesione. pmo m anlis. scdo m albe
atis. tcio m aslcis. ulsio decor inter
d malignis. io dicit & tenebre ea no
cō. io n fide n amore adeserunt.
Fuit ho miss a do. egit sup de ulbo p
excellencia dignitatis. In hac p te ag
t assupcone humanitatis. & qr assupco
fca e p nram salutē q fca e p passi
one. & csumata p resurrecconem.
io h ps ht t ptes. jn pma agit de i
carnacoe. in scda de passioe. in fiat
fine. xi. collegerut g potifices. in
tcia de resurreccoe in pncipio. xx.
c. vna au sabbi &c. & qr i carnaco in
utilr e nob nisi maifestet. io pmo a
git de i carnacoe. scdo de i carnaco
nis manifestacoe. i fra eode. & uidi
glia ei. qr u n aduet xpi i carnue e.
ita aduet regis. io pmisit pcsore.
io pmo agit de aduetu pcsoris. scdo
de aduetu xpi ibi. erat lux uera &c.
aduetes g pcsor descbit a iiii cdi
coibz. s. a natura. ab auctore. a noie. ab
offco. a n eu dr. fuit ho. glo. ho n
angelus ut uoluit hetici. h dicebat
hetici p illd malach. iii. ecce ego
mito anglm m. an facie tua q ppa
bit uia an te. s; angls e ibi nom of
ficii n n. ab auctore qscbit eu illd
f. miss a do. no ab hoie. n ast. io. x.
qm de pdicabit n mitat. q e dr de
mal p phis. ye. xxiii. currebat & ego
n mitteba eos. a noie descbit eu dr.
cui nom erat iohs. nom fuit ante
ticu. qr no ab hoie ipositu s; a do. luc.
i. dem est zacharie. elyzabet uxor
tua piet t filiu & uocabis nom ei ioh.
ab officio descbit eu illd mfe. hic uenit

Sup. ost de ubo i cpatoe ad prem ... i cpatoe
ad creatas q st ab ipo. s; qr uq; m cophen ...
io tcio notificat no ut ia facte creatr s; ...
fem creaturam. determinans aut i cnatoem pmi...
pcsore ubi dr. mafue. i fuit ho hu...
missus auctas a do hui habundacia gre c...
ostm hic uenit i test. lauda i tencio u test...

Sup. ost de ubo in cpatoe ad patrem
& i cpatoe ad creatas q sut ab ipo s;
qr ueq; m in [illegible] cophens erat io.
tcio notificat no ut ia factas creatr
s; ut fem creatam. determinas aut
i cnatoem pmittit pcsore ubi dr.
dnr. mafue. i fuit ho huiltn
missus auctat a do habudancia
gre Cui n io ostm hic uenit in
testi. laudis in tonco uo test ph.

fuit h .ze. descbit offco pdicatoris q dz hre huilte i cnsando. affcom i pdic instam i pnuciando/
Sec mnd z. est n. ho al mafuerit n io pdicat sic mafuet z huilis act i. ... ho m descre
ame qr mnt sit .ze. io addit missus a do. Est e ho reder ad bitn ... io oz ut hat i affcu albu
dr ps quo dilexi lege tua dne p h add cm n io. erat. Ceig n. ut q roce agra hr gram
pdicet q n. hes qr no accepisti/ vo. Est i sup ho al rode mor. io oz hat i cetam i prudo
q qlit. & qbz. age ... i interroga ... lege. io dr hic uenit i testm. q aut n e h n
p ee testes dr. ps peccou aut dyx deus. Quid aut dz pdre qr n scripm n fabllas ... dr
s; r ppea dr ut testm ph

f. io. testificatur

Contra testimonium est [illegible] testimonium perhibuit [illegible] [illegible] non [illegible]

in testimonium· officium .n. suum fuit tes-
tificari de lumine· non propter defectum luminis· sed e-
decium· ideo dicitur· hic venit in testimonium ut testi-
monium perhiberet de lumine ut omnes crederent per illum· act· xix· io·
baptizavit baptismo penitencie dicens in eum qui
venturus erat ut crederent· crederent igitur per illum non in il-
lum· quia non erat ille lux in quam crederent· sed ut testimonium
perhiberet de lumine quod et fecit· infra· v· vos misis-
tis ad iohannem· et ille testimonium perhibuit verita-
ti· Sed queritur de hoc quod dicitur· hic venit in
testimonium contra infra· v· ego testimonium ab homine non
accipio· ergo non ad hoc debuit ad mitti· Item
lux non indiget illuminatione· ergo nec summa
veritas testificatione· ergo frustra venit· Responsio dicendum
quod testimonium perhibetur alicui propter aliquid aliquando
quia est oportunitas testimonii ex parte eius cui
perhibetur· quia veritas est infirma et sic homo indiget
testimonio alieno· aliquando ex parte eius propter quem
perhibetur· quia in fide dubius vel infirmus· iohannes autem
non venit in testimonium propter defectum lucis ex parte
sed incertitudinis in oculo nostro· Sed queritur de hoc
quod dicitur· ut omnes crederent per illum· quia cum non omnes cre-
diderint sed deus ad hoc misit eum· ergo et utique est
sine debito fine· Responsio dicendum quod est finis du-
plex· in se et in alio· dico ergo quod finis missionis
in alio dicitur cum habet finem in se· illum in duce in
effectum· sic patet de rethore bene persua-
dente· de angelo custodiente· de christo re-
dimente· et iohanne testificante· quod testimonium
sufficienter perhibuit· licet non omnes ei credi-
derint· cum ex contingentibus non obviuisset· Item
queritur de hoc quod dicitur non erat ille lux· contra ephes· v·
eratis aliquando tenebre· nunc autem lux in domino
ergo et bonus est lux· Responsio secundum glossam· quod est lux
illuminans et lux illuminata· iohannes autem
fuit non lux illuminans sed lux illuminata
a prima luce· Sed contra hoc est mt· v· sic luceat
lux vestra coram hominibus· et phil· ij· inter quos lu-
cetis sicut luminaria in celo· Responsio est lux illu-
minans effective· et lux per essenciam sic
solus deus· lux illuminans dispositive est lux
per participacionem· et sic sancti qui illuminant verbo
et exemplo· Erat lux vera· Item determinatio
de adventu precursoris determinat de ad-
ventu regis· et determinat [illegible]
in testimonium· hic ergo adventus christi describitur
hoc ordine· primo notatur adveniendi causa· secundo
adventus descripcio· tertio [illegible] ipsius adventus
sive fructus· quarto adveniendi modus· Primo
ergo adveniendi in carnem primo tangit quod fu-
it ipse deus ante incarnacionem· et licet esset
summa lux omnibus presens non cognoscebatur
a mundo· ideo visibilis effectus est ut cognos-
ceretur· propterea dicitur· erat lux vera· scilicet per essen-
ciam· que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum·
infra· viij· ego sum lux mundi· qui sequitur

me non ambulat in tenebris· Sed lux erat presens
mundo· unde in mundo erat per presenciam sap-
ientie· attingit ubique propter suam mundiciam· In
mundo erat per essenciam· unde et mundus per ipsum
factus est per quem cognosci potuerat· sap· xiij
a magnitudine speciei et creature poterat creator
horum cognoscibiliter videri· et tamen mundus eum
mundus non cognovit· mundus· id est mundani· me-
thonomia est· infra· xvij· pater iuste mundus
te non cognovit· hoc est ratio quare venit· unde credo
quod in mundo existens non [illegible] ad eo
quod non dominum cognoscebant· dignitatis est induere
carnem· In propria venit· tangit hic adventus
eius de speciali et hic manifestatur ab hiis qui debebant
eum honorare· et de eorum gente assumpsit
carnem· propter quod dicitur· in propria venit· id est de gente iu-
deorum quam pre ceteris elegerat carnem assumpsit
et sui· id est iudei· eum non receperunt· non quod nulli
sed quia pauci· ysa· i· filios enutrivi et exal-
tavi ipsi autem spreverunt me· Iudei dicuntur
sui· quia secundum carnem erat rex eorum gentis
quia de semine david erat qui erat rex in
israel vel usque in [illegible] vel sui per spiritualem
electionem· secundum illud deut· xxvi· ele-
git te dominus in populum peculiarem· Quot-
quot autem· tangit hic fructum· scilicet adventus ipsius fructus
sive utilitas que est divine filiacionis adep-
cio· quia hec utilitas non se extendit nisi ad
eos qui eum receperunt· sicut eum crediderunt· ideo
dicitur quotquot autem receperunt· ita sui cum non recepe-
runt· quotquot receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri·
Hec magna utilitas· i· io· iij· videte qualem
caritatem dedit nobis deus pater ut filii
dei nominemur et simus· et in hoc magna utilitas
unde ro· viij· si filii et heredes· heredes quidem
dei· coheredes autem christi· Itaque hanc potest-
atem filiacionis dei dedit hiis qui receperunt· sed
quia hec receptio est per fidem· ideo explicat
hiis qui credunt in nomine eius· id est dedit eis qui recepe-
runt· hiis qui credunt in nomine eius· id est nominis vero
eius· emanuel· id est nobiscum deus· ille ergo credit
in nomine· qui credit eum deum et hominem· et hec est fi-
des· i· io· v· omnis qui credit quoniam iste est filius dei ex
deo natus est· quia filii dei non fuerunt in propaga-
cione carnali· ideo dicitur· qui non ex sangui-
nibus· id est commixtione seminum· neque
ex voluntate carnis· id est mulieris· neque
ex voluntate viri· id est delectacione voluptatis·
sed ex deo nati sunt· quia infra· iij· quod natum est
ex carne caro est· et quod natum est ex spiritu
spiritus est· et ipse· id est renatus non ex [illegible] corpo-
rali sed in [illegible] dei [illegible]
hoc est semen·

Et verbum caro factum est· tangit hic iiij·
scilicet adveniendi modum qui fuit per car-
nis assumpcionem· in qua fuit summa

p. 252

Augustinus de gratia no. et ve. test. Et verbum caro factum est et habitavit [illegible] dicens· O homines nolite desperare vos filios posse fieri dei quia filius dei hoc est verbum dei caro factum est et habitavit in nobis· reddere vice [illegible] et habitare in illo qui caro factus est et habitavit in nobis· [illegible] verbum caro [illegible] habitabat [illegible] verbum caro factum est habitavit in nobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Verbum caro factum est
ut servos humiliaret
ut inimicos reconciliaret scilicet deum et hominem [illegible]
ut fures redimeret quia per aliud redimi non [illegible]
ut amicos nutriret ut qui erat cibus angelorum fieret cibus hominum scilicet humanitate

v 110

unio ido dic. ubu ca. fac. est. i. carni
unit. phil. ij. humiliauit semet ipm. for-
ser. ac. et q3 h unio inofusa fuit fuit et
indiuisa. ido dic. habitauit in nob. i. in
nra nata. habitauit. g no e 9fusus. habita
uit g no e sepat. de hac habitacoe leuit
xxvj. ponam tabnaclm meu in medio
ur. et no abiciet uos aia mea. et inps.
in pace fcs e loc ei. et ha ei i syo. s3 qre
pmo de eo q dic. erat lux uera q illu
minat o. ho. ue. i. m. q3 dem e sup q3 a
liq hoies st tenebre. g no omis illuminat.
si dicas qm i se e. g si uoluntati ei
nll resiste p. ncce e omis illuminari.
ad h. Rx aug sic. illuminat om. s. q
illuminat. qr nlls illuminat n p ipm. exe
plu de muro docete pnos. beda Rd3
q illd intelli de lumine n no gre. i qli3
hr signat lum uult di. Criso. n exp
q par e illuminare. s3 n omis illuminat
q s. clauduit mia lums. exeplu de ce
co existente i sole. qd tu obicis simult
facit. Rx q3 ad solute no uult illumina
re n cos quolunt. s3 uoluntate 9dicona
li. omis uult illuminari. sic omis hoi
nes saluos fi. Q. de h q dic. ipa
uenit. sicut ei e uenire cui e abe.
et de nusq abe. g n uenit. Jt sicd
p oia ubi3 g n i dig3 p aliq uenire.
g si n uenisset id face potuisset. ad h
Rd3. beda. i mudo erat p ditate. in
mudu uenit p icarnacone. ueue
ipe ul abire e humanitatis. s3 ma
ne ditatis. un scs e. uenit. i. uisibl
apparuit. qd tu qris. q necitas uenie
di. Rd3 nc p se s3 p nos. et h bn innuit
euuglista. q no cognosce hec mud
sblitate. apparuit in humilitate hu
manitate. Jt qr de h qd dic. ded eis
po. fi. di. fi. huis et c. aug. de pdestina
coe scor. posse ee nate e. g anafa
hac potestate. no g data a xpo. Jt
qre mags dic de credentib3 q de ana
tib3 ul de alus. Rx dd q e posse
pfect et actu. et h dr posse potesta
tis. et e posse pfctm et passiuum. et h
di possibili. primu posse no e n p
gram. et de illo loqr h. ido dic. dedit
eis potestate. de alio loqr aug. Ex q
rit qre mag fidi. Rx e q fides e p
ma uirtut. et fudamt. ido ei attribuit
ut ianue. Jt qr de h d. ubu ca. f.
e. h dur ta uba. et qo e qre mag di
rit ubu q lux. cu desept sit ubu
et sb ide ubi. et sb roe lucis. si tu dicas
q lux sit e cois tb3 psonis. ubu soli

filio. q sol e i earnat. tuc e qo. qre
no dixit fili. q sol fili e i earnat
cu diuina bonitas sit sime coica
ta i qli3 ipostasu. Rx ad h q sol fili e
incarnat. sut ro ex pte natiuita
tis. qris et ttes. roe natiuitatis. q
fili uirgis no debuit fili alis p at
tbui. roe opis q recaco. et p ipm re
caco p q caco. ex pte ettes. q nos fce
filios et cohedes. p filiu natale debem
i hedtare et filiacone i duci. mag
aut dixit i ubu q fili. ut excludat
intellm carnale. i manifest3 spuale.
fili. n. carnale e gnat. i ereatis. s3 n
bu spuale ht gnacone. manifestat
spuale. q sic dic aug. ubu i duc no
ce et no tnsit i uoce. sic ubu etnu
carne. Jt qr de h q dic. fcm e caro.
i. mutat incarne. aut fcm e caro.
q e sint. aut fcm e ca. i. fcm ut sit ca.
neut istes scd e. Sicut dicas q syne
dochica e quo. et caro i c tm ual3
qnt ho. un fcm caro. i. ho. tuc qr.
qre mag noluit huanitate i teli. q p
carne q p aiam. cu aia sit nobilior
ps. et que usus e hac locucoe figura
tiua e quo3 uti ipa. Rx dd q illau
mo fuit ad nram erudicone et nram
salute. et erudico fuit q inuisibil. et
libaco q passibilis. q caro dic pre in
uisibile. et maxime passibile. ido et c.

Et uidim gloria ei. sup determina
ta e ubi i carnaco. In hac pte de
minat ubi i carnacois cognico
siue manifestaco. ht. n. h ps duas. q
pmo agit de manifestacoe ei in gnali.
scdo n i spali ibi. et h e testimoniu io.
et c. pma ps ht duas. q pmo tangit ipi
ubi incarnacois cognico. scdo n cog
nicois ro ibi. io. test. phi. et c. cogni
co n ubi incarnati q habuerut apli
et ceteres. fuit qnt ad utruq natam.
In qntu pma dic euuglista. et uidi glo
ria ei. i. cognoui gla. s. qnt ad dita
te. ipea dic. gla q unige a pre. de q
gla ij pe. i. accep a deo pre honore et
gla uoce delapsa ad eu a magnifi
cata gla h e fil ms dilcs. qnt n ad
humanitate dr. plen gre i ue. et
uidim sup eu. ple gra et ue. uere
plenu. q in apo sit di. col. ij. omis
plenitudo ditatis corporali i habitat.
plen gre. ad ex hauriedu p cca. plen
ueritatis. ad ipleda p missa. ecce. xxiiij.
nime ois gra uite et uitatis. et notad
q h q dic q unigeniti. n e nota copaco

vl plenu gre 9 defem culpe plenu
uitatis 9 defem ignorancie. Plus. n. duob3 modis i tererat
ho defem p pccm ade. io ueit medic ptat
medicina n pficit. ... et i tellem.

mis plenitudinis h' expositionis.
Oh testimonium. postq' posita e cogni
tio: ponit h' cognoscendi m'o. na
triplex fuit in eis m'o cognoscendi.
prima p testimonium. secunda p singulare
effectum. tercia p singulare documentum. p'ma
g' m'o cognoscendi fuit p testimonium
autenticum. s. psone autentice. ioh'.
videlicet q sciebant fuit ex uero uiuis. ppter
dicit. ioh' testimonium phibet de ipso. p'u.
xiiij. testis fidelis non mentitur. et clamat
io. apte et secure. s. illud ysa. lviij. clama
ne cesses. qi tuba exalta uocem tu
am et dicit. q post me uenit. ante me factus
est. ideo dignior me. et humana natura
effectus. i. ad eph'. oia subiecit sub pedibus eius.
et ipm dedit caput sup omnem ecclesiam. et non
eius est. qr prior me erat. s. s' diuinitatem.
ioh's. viij. am am dico uob. an q' ab
raham fi. ego sum. et sic per iohe. et de ple
nitudine eius. tangit h' secundum m'o cognosce
di. q' xpc erat dei filius. s. p singulare
effectum. et ille fuit collatio gr'e. ppter
dicit. et de plenitudine. q. d. ne cognoui
eum plenum. qr de plenitudine eius acc. omnes.
gratiam p gra. s. retribucionis p gra iusti
ficacionis. ul' ec'. gram iustificacionis accepi
p p obtinenda gra retribucionis que etc.
gra dr. qr sic dicit aug'. nichil aliud deus i
nobis pter sua dona coronat. ro. vi. sti
pendia peccati mors. gra autem dei uita eterna.
et each. iiij. exequabit gram gre. et q
ille effectus sit singularis xpi. ostendit qr
lex p moysen data e. q tn pmisit gram
et ueritatem; et non dedit qr heb. vij.
lex nemine ad pfectum duxit. s; q lex
pmisit xpc exhibuit. ideo dicit gra et
ueritas p ihm xpm facta e. i. donata. pp
ea clamat apls ro. vij. infelix ego ho
quis me liberabit de corpore mortis h'. gra
dei p ihm xpm. non lex mosayca. Deum
nemo uidit umq'. tangit h' tercium m'o co
gnoscendi q. s. e singulare documentum. qr xpc
solus de deo potuit dicere et docere certi
tudinaliter et apte. qr solus uidit. ideo dicit.
deum nemo uidit umq'. i. thi. ult. lucem
habitat inaccessibilem. et exo. xxxiij. n
uiuigit. aliq lib' hnt. s; uiuigit. uita
q uita bona. nemo uid' n uiuigit. de;
consti cspoedeti ubo. si e ubi. s; d; consti cu
sequi. s; unigenitus q e i sinu pris ipse
enarrauit. in sinu pris qr ab ipso genitus
non recedit ab ipso. io. iij. nemo ascendit
in celum n q de ce. desc. filius hois q e i celo.
ipse enarrauit. qr uid'. i. io. iij. qr scimus
loquimur et q uidimus testamur. heb. i. no

vt gram exhibitionis p gra pmissionis qr q
pmisit p moy. h' ad impleuit p se ipm vn
seq'. lex p moy. vt gram i. augmentum gre
p gra i. p usu gre in 19 hnci dabo et hab.

vt gram exhibitionis p gra pmissionis
qr q pmissio p moy. h' adimpleuit
p se ipm vn seq' lex p moy. Vt
gram i. augmentum gre p gra i.
p usu gre. in 19 hnci datam et
hab.

uissime in diebus istis locutus e i filio
ppter hec i secula. Si querit h' q' dicit. ple
num gre et ueritatis. secundum quam naturam
h' dicitur e. aut s' diuinam. aut s' humanam.
secundum diuinam: non qr non e i eo gra.
s; n e q ecq alibi. n s' humanitatem n'r. qr
sub dicit. de plenitudine eius gra acce.
s; gra a solo deo dat' non hab hoie. gr
etc. Rn' dicendum q' in xpo fuit gra singularis
maxima q potuit ee in hoie. sic et gra
unionis in q nulla maior p excogitari.
hoie utrisq. dr fuisse plenus gra. Et de
h' duplici gre fuit caput ecce. et q ca
pitis in tota membra redundat. ideo de plenitu
dine eius accepimus omnes. qr & querit utrum
s' diuinam naturam ul' humana. dico q'
xpc dr e a caput s' humanam unita di
uine. sic plenitudo redundancie e in
telligenda. Jt querit dec' q' dicit. de plei
tudine eius acce. omnes. g' h' e qr multi p
cesserunt xpm. g' multi fuerunt an pleni
tudinem xpi. g' non omnis acceperunt.
Rn' dicendum q' omnes acceperunt. qr xpc fuit caput
omnium iustorum. ab abel usq' ad ultimum iustum.
huic capiti uniunt membra ligamine fi
dei et dilectionis. qr g' nullus fuit saluatus
sine fide xpi. sic dicit bs aug'. nullus
fuit saluatus q non recepit de plenitudine
xpi. Et q obicit q' secutus e qr fide
fuit h' omib' psentibus licet corporaliter sit se
cutus. Jt querit d' h' q' dicit. Deum nemo ui
dit umq'. g' nu. xij. ore ad os loquor
ei et palam non p figuras et enigmata
deum uidet. Jt ysa. vj. vidi dominum se
dentem sup solium excelsum. Rn' e ad h'
qr e cognoscere deum in se et in suo effectu. et
cognoscere deum in effectu. h' e uidere p speculum
et h' dupl'. aut p speculum lucidum et serenum.
et sic uidebat adam ante lapsum. aut p
speculum obscuratum. et sic uidemus nos
m qr p peccatum oculi nri caligant
et oes carne obtenebrati sunt. Vn ui
demus nunc p speculum in enigmate. i.
cor. xiij. alio m cognoscere deum i se. et
h' dupl'. aut clare. et tm a solo filio.
et a beatis. alio m' i caligine. sic dr
bs dyo' de mistica theologia. et sic
uidit moyses. et illi contemplatores i
qr aspectu nulla fingit ymago creature
nec tenebra imaginacionis qr cognoscat.
vnde b. dicit q' a q'd i se sentiebat aliqu
d q gram nolebat uidere statim amittebat.
Et h' e testimonium ioh'. ex' sup' de manife
stacione ubi incarnati in gnali. h' ag
i spali et diuidit h' ps. qr ipm e suum
manifestatum et manifestat p uoce.

ideo h' ps ht duas ptes. In pma ag' de
manifestacōe facta p iohem q fuit
uox uox ubu' infra eod. Miserunt iudei
ab ierosolimis. In secunda parte agitur de ... testi-
monia iohis q sic distinguit. Primum
denarat dua x ... secdm est de
bapti potestate. tcium u de scitate.
uel alr distiguit. q pmu fuit
fcm phariseis. secdm tbis. tciu u io-
his discipulis. Tcio m sic. q pmu testi-
moniu phibitu est xpo absente. secdm ad
eu ueniente. tcio xpo an eu ambu-
lante. pmi testim notat h' et hic
test. secdm ibi. altera autem die. tcium i.
altera autem die. prima ps i q test-
timoniu phibit xpo absente ht duas. q
p qrentib; rnd; iuitate de se ipso. scdo
u de xpo ibi. et q missi fuat erat ex.
iuitate q qui de se ipso rndt; qrentib;
h ordine desst euangelista. pmo i
qrentib; insinuat auctore. scdo i
iohe stabilitate. tcio i oportuni-
tate i qrentib. qrte u i iohe hui-
us iuitate. Qrentiu g auctoritate
insinuat q erat psone antecessores
et auctorizabiles. misse. qb; io. phi-
beret testimoniu. q ... et hic est testimonium iohis et de
mo stat test cu suis circustanciis
h pnom hoc. Qn miserunt iudei ab
ierosolimis sacerdotes et leuitas. ecce
ptas auctoritas. q missi erat et ho-
norabiles erant. h infra. v. uos mi-
sistis ad iohem et ille testim phibu-
it. miserunt ig ut interrogarent eu
tu quis es. Ig. s. cui. sic in misit io.
discipulos suos ut qreret p ista ad
xpm. ch. xi. mittens io. duos ex discipu-
lis suis agit illi. tu es q uent es.
h uolebat iudei qre p ... et
confessus est. tagit h' secdm s. iohis stabi-
litas qui no fuit eorum auctoritate ptitus
ut aliena confessione declinaret. ideo
d. et confessus est et n negauit. i. uera confes-
sione fecit et in ipa pmansit. ii. cor. i.
fideli fuit sermo nr apud uos q n e
in illo est et n. h e in illo est. et confes-
sus e iuitate. s. q non sum ego xpc.
Rndt mag in ... de hac fi-
deli confessione mt. x. oms ois q confite-
bit me cora hoib; confitebor et ego
eu. io. max confessus e q e poss; repu-
tari xpc noluit. gg. du no uult ap-
pete nom xpi. fcs e mebru xpi.
Et interrogauerunt. tagit h tcium. s.
querentium importunitas. q no desistunt
in interrogatione s; instat qrit. ideo d. xi

Interrogauerunt eu qd g. i. e qd es si
no es xpc. helyas es tu. i. dicitur nisi.
et ad h instat. pha es tu. aliquis s.
ullo. Et rndt no. ideo generali de aliis
pphis qrunt. de elya spali q elyam
credebat pcede xpm. ch. xvii. qd
dnt scribe. q elyam oportet uenire pm.
s; ad h instant. dixerunt g ei qs es.
ad h instaret tone istancie dnt.
ut rnsum demus eis q miserunt nos qd dicis
de te ipo. stulte uidebat eis redire
ad mittentes sic sine rnsione. sapientis
n eni e rnsa certa referre. p u. xxii. ee
ce descripsit sapiam ut eloqa iuitatis
rnderes ex his illis qui miserunt me.
Et ait. Ego uox clamantis. tangit qrtu
s in rnsione huius iuitas. humilis. q no
sibi dignitate attribuit. s; officium. io
ait. Ego uox cla. i deserto. clamantis i
q h. dirigite uiam dni. ad litteram
iohes in deserto clamabat. mt. iii. uenit
iohes pdicans i deserto. et clamabat diri-
gite uiam dni q pdicabat pniam
p q dirigit uia pctoris ad dnm. q
s. obliq est q du pccat. dirigit u p ema-
dacione obseruacia. ... xiiii. si qs
diligit me. s. m. ser. ... e. et
ad eu ueniemus. sic dirigit uia dni adex.
et h officium confirmat testimonio ysa.
sic dic ysa pha. ysa. xl. uox cla.
in de. pa. et c. Sicq h pmo de in
terrogatione iudeorum eu eum sciuerunt origi-
nem. io. et inita ad qd qrunt. tu qs es.
Et rndt e ad h. q qs aliqn qrit ss-
apm. ut eu dr. qs fecit h. uel illud. aliqn
qritur noiacone. ut dic pscian. qs
fuit ille. ... q sic ... euite aliqn
qualitate. ... alias ... qrit dignitate.
nam p dig ... ecclastice
uocat. ideo h dr q et si sciret origi-
ne iuita et nomi. tn dubitabat de
dignitate. Et dexit e. io. qr q ipe
rndt; scdo interrogoni. q no e elyas.
q. mt. xvii. si uultis scire ipe e ely-
as. g aut dnt d filiu. aut ipe. Et
rnd; se no e ppha. q. luc. i. tu pu-
er ppheta altissimi uocabis. Rn
q iohes mag rndebat ad intencio-
ne qrentium. q et ad qone intelli-
gendum g qui iudei qrerent de elya cor-
porali. de ipo qrebat de illo eod
q fuit pcedens t. io. au rndt; q n e
elyas ipe. s; dnt d eu elya figa-
te. q h fuit io. pm ad uentu q
elyas scdm. Silr dr q ipi qrebat
de ppha. et olim eo pheta a ... persone.

·Resp. in ...

sic propheta dicitur figura. iohes non propheta erat
et plus quam propheta. quod demonstrative. ideo fi
nicione eorum se non esse prophetam reddidit. Secundo
quarta decima respondet. que est. s. io. dicens: ego vox clamantis
ic dixit se esse vocem. Sequitur quod est quod dicitur dirigite
viam domini. quod R[oma]n[os] x. scio domine quod non est
hominis via eius neque viri ut dirigat gressus
suos ad hortatur ad ipsos. Nota quod sic
filius dicitur sermo. altissime dicitur verbum. ita precessor
eius dicitur altissime vox. vox quadrupliciter
comparatur verbo. verbum. in verbo. ratione cuius
vox prius verbum. sic io. xpm. luce. et
precipit ante illum in spiritu et virtute elye.
Manifestat verbum. sic io. xpm. super eo
dicit. hic venit in testimonium ut testimonium perhiberet de lu
mine. et relinquit verbum manens. sic io. xpo.
infra. iii. me oportet minui illum autem cres
cere. Est utilis suo verbo. sic iohis pre
dicacio suo xpo. infra eodem. ego vos ba
ptizo aqua medio et cetera. Ex ob deducitur.
Nota quod ductio ministerium per gratiam et caritatem
et quasi solo deo est. sed preparacio ad ductionem
est facienda quod in nobis est. et hic precipit
hic. unde gregorius. via domini ad cor dirigitur
cum ad preceptum via preparatur. Et qui
missi fuerant. Iam dixit io. veritatem
de se ipso. hic testimonium dat de xpo.
et describitur hic ordine. primo ponit quere
cum perplexitas. secundo testimonium veritas.
iii. testimonium celebratur. circa primum primo
primo querencium perplexitas quod cum au
dissent veritatem querit calumpniandi
tatis doctores. et hoc iam erat quia ma
liciosi erant. ideo dicit. qui missi fuerant e
rant ex phariseis. ideo maliciosi et ob
servatores. crisostomus. illi missi fuerunt qui
veritatem nesciunt querere. sed invidere. ideo
maliciose et superbe querunt. ideo dicit. et
interrogaverunt eum et dixerunt ei. quia
ipsum redarguendo. quid ergo baptizas
si tu non es xpc. neque elyas. neque propheta. sine auc
toritate facis et stulte. unde crisostomus. qui non va
lent eum blandiciis supplantare. accusa
tiones inimice interptant. unde exclamat
crisostomus. o. de amicia. o. de elacione. o. de in
temperantia interrogantium missi eius a beco
o. docendi tu quis es et cetera in legis unitas
imponere. mihi et invitatis. secundo ponit. testimo
nii veritas. io. ii. veritatem sui officii expri
mit et ex hoc dignitatem xpi. ideo dicit. ego bap
tizo vos in aqua. id est lavo exterius non tango xpc
intus. sed ad ipsum preparo. unde act. xix. iohes
baptizavit baptismo penitentie. dicens in eum qui
venturus erat post eum esset. ideo subdit. medius
autem vestrum stetit quem vos nescitis. i.
inter vos. quem nescitis. sed quod dicit. io. viii.

dicit. neque me scitis neque patrem meum scitis.
ad illum ego preparo. ideo dicit. ipse est qui post
me venturus est. quia ego illum precedo tamquam precessor
qui ante me factus est. id est. dignior me. infra.
iii. me oportet minui illum autem crescere. Iam
quantum dignior sit ostendit. ego cuius non
sum dignus ut corrigiam calciamenti ad litteram hic
dicitur quod nullus quantumcumque bonus debet se
dignum reputare ut et xpm dis
calciet. unde dicebat ille centurio.
m. viii. domine non sum dignus ut intres
sub tectum meum. Allegorice calciamentum
xpi. humanitas xpi. pes calciatur
divinitas humanitatis corrigia calcia
menti unio nature. solvere ergo corrigi
am calciamenti est explicare mis
terium unionis ad quod indignum se io.
dicit. quod ysa. liii. generacionem eius quis e
narrabit. q. d. nemo dignus. Hec
in bethania facta sunt. tangit hic ter
tium. s. testimonii celebratur que notatur
tamen ubi quod in loco communi hic testimonium
dedit in plurali. qui referebat hic in bethania
facta sunt trans iordanem ubi erat io. bap. et
ita multos populus convertebat. i. iii. erat autem
iohes baptizans in enon iuxta salim
quia aque multe erant illic. Quare puula
hic incidit de hoc quod dicit ego baptizo in aqua.
Si est baptismus io. solum exterius carnem la
vabat videtur quod frustra et inutili
fiebat. Secundo io. legem perfeccione est ergo ba
ptizat io. sacramentis legis sed ergo circumci
sio dat gratiam. multo magis baptismus io.
Nota quod baptismus iohis non fuit re
medium. sed preparacione ad reme
dium. ideo non sequitur ex hoc quod sit superflu
um. non sequitur quod gratiam conferre debebat. bap
tismus autem ille preparabat ad remedium tripli
citer. pro vite commendacione. unde dicit. m. iii.
baptizabantur ab eo confitentes peccata su
a. pro aque assuefaccione ut esset y
donei et non respuerent baptismum xpi.
unde gregorius. decens erat ut qui nascentium
nascendo preveniebat. baptizatum
baptizando preveniret. tercia ii. io ex
xpi manifestacione. infra eodem ut ma
nifestaretur in israel. propterea veni ego et cetera.
Secundo queritur de hoc quod dicit medius vestrum. unde est
hoc quod dominus semper locum medium eligit. cum sit
capud. et videtur quod non esset in medio eorum.
non enim est sic in medio bovis. Nota quod secundum
carnem medius eorum erat. i. in medio
tamquam homo mediocris. dicitur autem xpc stare
in medio vel quia locus medium spiritualiter eli
git. quod medium est. locus humilitatis. luc.
xxii. ego autem in medio vestrum sum sicut qui

vox

explicit pa.

a quaerentium perplexitas respondit eis io hic

corrigia: vnio divinitatis ad animam; vnio divinitatis ad carnem; vnio anime ad corpus — hic explicit

quaerentium perplexitas respondit eis io hic

ministrat. q. viij. Loc[us] cointatis q.
uniformit[er] se h[ab]et ad om[ne]s act. x. in ueri-
tate co[m]pi q[uia] no[n] est p[er]sonar[um] acceptor d[eu]s [et]c.
Loc[us] unitatis q[uia] ex[tre]ma uniunt[ur] i[n] medio.
ephe. ij. ip[s]e e[st] pax n[ost]ra q[ui] fecit utraq[ue] unu[m].
Loc[us] stabilitatis q[uia] mediu[m] mu[n]di est fixu[m].
i. cor. iij. fundame[n]tu[m] nemo p[otes]t aliud po-
n[er]e [et]c. Loc[us] p[ro]ximitatis q[uia] o[mn]ib[us] [et] ab[us]; ap-
p[ro]ximat. act. xvii. si forte attrectent
eu[m] cu[m] no[n] sit lo[n]ge [et]c. S[ed] de illo q[uo]d dic-
it[ur] q[uia] dicit ip[s]e. q[ui] post me ue[n]it [etc.] q[uia] m[ath]. xi.
xi. dic[itur] q[uia] misit duos ex discipulis su-
is. dice[n]s ei tu es q[ui] uentur[us] es [et]c. ubi
dubitare q[uia] m[odo] h[oc] asserit. Ad h[oc] dicit
[Ieronimus] q[uia] io. p[ri]mo c[er]titud[ine]. s[ed] postmod[um]
dubitauit. s[ed] [con]ueni[en]t[er] q[uia] d[omi]n[u]s tu[n]c [com]-
mendauit ioh[ann]em. ip[s]e h[oc] d[icit] q[uia] io. cer-
titudinali[ter] sciebat ip[su]m e[ss]e [christum] s[ed] in
i[n]t[er]rogatio[n]e p[ro] discipulos ta[n]q[uam] du-
bitans. s[ed] ut dubitac[i]o[n]i discip[u]lor[um] su-
or[um] [con]suleret q[ui] i[n] eu[m] no[n] c[re]debant. Alta
die uid[it] io. [et]c. p[er]hibuit s[upra] d[ictu]s b[eatu]s
io. testi[moniu]m de [christ]o absente. h[ic] p[er]hib[et]
testi[moniu]m de [christ]o ad se ueniente. [et] di-
uidit[ur] h[ec] p[ar]s i[n] duas. q[uia] p[rim]o describit[ur] tes-
timonij p[er]hibic[i]o. sec[und]o testimonij
c[er]titudo. siu[e] corrobor[aci]o. ibi. [et] ego
nesciebam eu[m]. [et]c. testimonij p[er]hi-
bic[i]o describit[ur] h[oc] ordine. p[ri]mo tangit[ur]
testificandi occasio. sec[und]o testifica-
c[i]o. ibi. ecce. ad testimoniu[m] p[re]cede[n]s co[m]-
parac[i]o. testificandi occasio. p[ri]mo ta[n]-
git[ur]. [et] h[ec] fuit q[uia] ih[esu]s uenit ad io. ab
eo baptizari. p[ro]pt[er] q[uo]d d[icitu]r. Altera die uid[it]
io. ih[esu]m ue[n]ientem ad se. s[cilicet] ut baptiza-
ret[ur]. m[a]t[thei] iij. uenit t[un]c ih[esu]s a galylea
in iordane[m] ut baptizaret[ur] ab eo.
Et ait. s[cilicet] ioh[ann]es. tangit[ur] h[ic] sec[un]d[u]m. s[cilicet] q[ua]
testificac[i]o. in q[ua] p[er]hib[et] test[imoniu]m de i[n]nocen-
cia humilitatis. [et] de u[ir]tute diuinita-
tis. p[ro]pt[er] innoce[n]ciam d[icit]. ecce agn[us] dei. i.
innoce[n]s. [et] i[m]pollut[us]. ysa. xvi. emitte
agnu[m] d[omi]ne dominatore[m] t[er]re. de
pe[tra]. de[serti]. ad mon[tem] filior[um] sion. q[uan]tu[m]
ad u[ir]tute[m] diuinitatis d[icit]. ecce q[ui] tol[lit] p[eccata]
mu[n]di. q[ui]a est solu[m] d[omi]ne u[ir]tutis. ysa. xliij.
ego su[m] q[ui] deleo iniq[ui]tates tuas p[ro]pt[er] me
[et]c. ecce. q[uia] q[uam]uis alij p[re]nu[n]ciau[er]unt ip[su]m
digito mo[n]strauit. i[de]o de ip[s]o d[icitu]r. m[a]t[thei] xi.
ip[s]e e[st] p[ro]ph[et]a [et] pl[us] q[uam] p[ro]ph[et]a. H[ic] e[st] de q[uo]
di[xi] uob[is]. tangit[ur] h[ic] t[er]ci[um]. s[cilicet] ad testi[moniu]m
p[re]cede[n]s [com]parac[i]o. u[n]de replicat tes-
tiu[m] q[uo]d dederat i[n] ab[s]e[n]cia e[ius]. i[de]o d[icit].
h[ic] e[st] de q[uo] di[xi]. [et] i[m]p[er]fecta. s[cilicet] testi-
monio. post me uenit uir. s[cilicet] te[m]-
porali natiuitate. q[uia] p[er] vi. me[n]ses

post eu[m] nat[us] de h[oc] uiro. ier[emie]. xxxi. no-
uu[m] faciet d[omi]n[u]s sup[er] t[er]ram. q[ui] an[te] me fact[us]
e[st]. dig[ni]tate. s[cilicet]. q[uia] p[ri]or me erat. deitate.
sup[r]a. e[st] i[n] p[r]incipio erat u[er]bu[m]. S[ed] dubita-
cio e[st] h[ic]. cu[m] minoris sit ire ad maiore[m]
no[n] e[con]t[r]o. uidet[ur] q[uia] ioh[ann]es debuit ire ad
[christu]m. S[ed] c[on]t[r]a i[n] [christ]o nulla fuit macula. [et]
bapt[ismu]s sig[ni]ficat ablucione[m] a sorde. [er]g[o] t[ame]n
s[ecundu]m fuit ip[s]o. [er]go si ut[ra]s [christ]i no[n] recipit
[con]t[ra]r[ium]. no[n] debuit baptizari a ioh[ann]e.
R[esponsio]. d[icendu]m q[uia] aliq[ui]d debito [con]ti[ngit] u[e]l [con]g[ru]o sit a[utem]
q[uia] necessitatis. aut q[uia] sup[er]erogac[i]o[n]is. q[uia]
minor uadat ad maiore[m]. h[oc] e[st] debitu[m]
necessitatis. u[n]de dixit io. d[omi]ne ego a te
debeo baptizari. q[uo]d u[er]o maior uadat
ad minore[m]. h[oc] e[st] p[er]fecc[i]o[n]is [et] sup[er]erogo-
nis. sic d[omi]n[u]s uen[it] ad ioh[ann]em. u[n]de ip[s]e di-
xit. io. sic dec[et] nos i[m]ple[re] o[mn]em iusticiam.
m[a]t[thei]. iij. q[uia] [er]go uenit fuit [con]descensio-
nis [et] i[n] co[m]mendac[i]o[n]e humilitatis. Q[uare] e[r]go
q[ua]re noluit baptizari. R[esponsio]. d[icendu]m q[uia] sic[ut]
ill[u]d sig[ni]ficatiuo aliq[ui]d d[icitu]r de capite [et] d[e]
m[em]br[is]. sic actu ex[er]cito aliq[ui]d sig[ni]ficat[ur]
i[n] capite p[ro] m[em]bris. u[n]de bapt[ismu]s ille ni[chi]l mu[n]-
dificabat ablucione[m] i[n]terioris i[n] [christ]o. s[ed] solu[m]
i[n] m[em]bris. r[aci]o a[utem] q[ua]re [christu]s noluit
baptizari fuit i[m]plere ut daret exe[m]-
plu[m] humilitatis. u[e]l ut regenerati[u]a[m] g[ra]c[i]e
[con]f[er]ret aq[ui]s. ut p[er] baptis[mu]m ioh[ann]is manifes-
taret se mu[n]dis. [et] i[de]o p[r]incipal[ite]r tang[itur]
i[ll]a. Et ego nesciebam. posita c[er]t[i]-
tificac[i]o. post h[oc] e[st] corroborac[i]o. siue
c[er]titudo. q[ue] describit[ur] h[oc] ordine. p[ri]mo ta[n]-
git[ur] mod[us] u[e]l deueniendi i[n] c[er]titudi-
ne[m]. sec[un]do signu[m] c[er]tificans. t[er]cio testi[moniu]m
c[er]tu[m]. tangit[ur] [er]go p[ri]mo mod[us] deueniendi i[n]
c[er]titudine[m] q[ui] fuit p[er] actu[m] baptiza[n]di.
i[de]o d[icit]. ego nesciebam eu[m]. i. no[n] eram
c[er]t[us] de ip[s]o. s[ed] ut manifestaret[ur] in isr[ae]l p[ro]p-
terea ueni ego i[n] aq[ua] baptizans. h[oc] ip[s]um
dicebat m[ar]c[i]. i. ego baptizaui uos aq[ua].
ille a[utem] bap[tizabit] uos sp[irit]u s[an]c[t]o. Et testimo[nium]
p[er]hi[buit] io. tangit[ur] h[ic] sec[un]d[u]m. s[cilicet] signu[m] c[er]tifi-
cans. q[uia] q[uo]d fuit descens[us] sp[iritu]s s[an]c[t]i. i[de]o d[icit].
Et tes[timonium] p[er]hi[buit] io. ta[n]g[it] e[ius] d[icen]s. q[uia] uidi sp[iritu]m
descende[n]tem q[uas]i columba[m]. luc[e]. ij. des-
cendit sp[iritu]s. s[cilicet] corp[or]ali sp[eci]e sic[ut] columba
i[n] ip[su]m. [et] manente[m] sup[er] eu[m] q[uia] i[n] eo req[ui]-
euit. ysa. xi. req[ui]escet sup[er] eu[m] sp[iritu]s ti-
moris d[omi]ni. [et] h[oc] fuit signu[m] c[er]tificans
ip[su]m. i[de]o d[icit]. ego nesciebam eu[m] p[ri]us. s[ed] h[oc]
signo cognoui q[uia] dat[us] fuit m[ihi] a d[e]o.
i[de]o subdit. s[ed] q[ui] misit me baptizare i[n]
aq[ua]. s[cilicet] d[eu]s. sup[er] eod[em]. fuit h[om]o missus a d[e]o. il-
le m[ihi] dixit. sup[er] q[uem] uideris sp[iritu]m descen-
dente[m] [et] manente[m] sup[er] eu[m] ille e[st] q[ui] bap-

in spiritu sancto. quia licet solo nomine et virtute
dat baptismus. actuum iii. baptizetur unus
quisque vestrum in nomine christi. signum vero hic
fuit descensio et mansio spiritus sancti. unde
beda. in solo mediatore hoc perpetuo
mansit. quia in eo tempore ex quo homo incepit esse
ministerio et ipse concepit est. ideo hoc sig-
num est certificatum. Et ego vidi et cetera. tan-
quam dicat. scilicet testimonium est verum. etiam et testimonium
quod homo testificatur de hoc quod vidit. ideo dicit.
ego vidi testimonium perhibui quia hic est filius dei.
intellige christum et quod vidit testimonium perhibuit et
verum est testimonium eius. Sed queritur hic prius de descen-
su spiritus. scilicet si cum spiritus scilicet est deus et deus ubique
est. ergo non descendit. Sicut dicatur quod
non descendit per essentiam sed per effectum. quia
nullus effectus de novo collatus est christo. quia
nullius muneris gratie habuit tunc quod non habu-
isset a conceptione. ergo non descendit per effectum.
Item queritur utrum magis debet descendisse in illa
columba quam in alia aut cum in unicebat
illi columbe aut non. si sic. ergo assump-
sit creaturam. si non. ergo eque erat in illa a
sicut in alia ergo descendit in qualibet columba.
Item quare magis descendit in columba quam in
aliqua alio. Respondeo. dicendum quod deus dicitur esse in creatur-
is iiii. modis. per immensitatem potentie essendi.
et sic est in omnibus et eque licet non descendit. non
movetur non recedit. secundo in ratione sig-
ni vel ostendendi. sic deus dicebatur esse in
hiis creaturis quibus ipsum signavit sicut in monte
synai in monte et in nube. tertio in
ratione gratificandi. sic dicitur esse in hiis
quos amat et qui eum amant. quarto in ratio-
ne uniendi vel assumendi. sic est in persona
per gratiam in christo ... non
recedit descendit vel ascendit. aliis modis sic.
unde deus dicitur aliquando descendere quando descendit
creatura in qua ipsum signat aliquando quando confert gratiam
etiam. aliquando descendit natura assumpta. quia
ergo ad hoc erat illa columba instituta et
specialiter ostendebat spiritum. ideo dicitur descen-
disse in ipsa non alia. non ratione effectus vel
unionis sed ostensionis. Queritur ob quam cau-
sam magis se ostendit per columbam. Respondeo. est
... columbe. quia columba ... ...
mansuetam et fructuosum. spiritus vero scilicet est
benignus et fructuosus et sine dolo.
spiritus enim scilicet effugiet fictum. Dicitur
et. hic de hoc quod dicit. ego nesciebam eum.
quia testimonium perhibuit iohannes de christo antequam
baptizaretur cum sic scriptum supra est. ergo
aut cognovit antea aut tulit testimonium
de eo quod nesciebat. Respondeo dicendum secundum
... quod cognovit eum in generali. bene enim sci-
ebat quod christus veniat et quod ipse erat per-

sonaliter erat. sed tamen eius personaliter et singula-
riter non cognoscebat. quia in deserto ab in-
fantia fuerat et eum non viderat. Sed hoc
Respondeo non potest stare. quia iohannes cognovit dominum
in utero matris. quem non cognovit cum ita ta-
rum erat. Item in iii. dicit. ego debeo a
te baptizari. Respondeo dicendum quod cognovit ipsum esse
christum. sed non cognovit quod potestatem ba-
ptizandi reservavit sibi. Sicut obi-
citur aut de potestate baptizandi ex-
cellentie aut de potestate ministerii. item utrumque
in se. quia utrumque debebat scire.
Respondeo dicendum quod si loquitur de christo quantum ad substantiam
quod non cognoscebat intelligendum est simpli-
citer cum circumdiciali ut cognovit post sign-
um et quantum ad virtutem baptismi intelligendum
quod triplex est potestas baptismi scilicet auctori-
tatis. cooperationis. invocationis ex-
cellentie et ministerii. primam nulli de-
dit nec dare potuit. ultimam dedit.
tertiam inter medias non dedit sed potes-
tatem excellentie et invocationis da-
re potuit. sed noluit ne unitas
ecclesie rumperetur de potestate coopera-
tionis dicit magister sententiarum quod dubitavit
sed tamen constat quod illam non potuit dare.
et de illa non dubitavit. sed tertiam et tamen
potuit dubitare. Altera die ite-
rum stabat et cetera. supra posuit duo testi-
monia. hic sequitur tertium quod perhibuit ipso ambu-
lante ... et de cetero testimonium eius ...
... ... non ipsa testificatio ...
discipulorum ... ...
... ... testificatio ... ...
tificationis vel predicationis attestatio. [1] acceptans
non ergo per ipsa testificatio que facta est in
presentia domini et discipulorum iohannis. Iohannes
dicit. Altera vero die stabat iohannes et ex discipulis
eius duo. qui scilicet erant ydonei ad
audiendum de christo testimonium. quia discipuli
humiles. quia magistro adherentes. quia
se amantes. unde discipuli erant. cum
magistro erant. duo erant. sic dicit gregorius.
caritas inter minus quam inter duos esse
non potest. unde luce x. dicit misit eos binos
ante faciem suam. et respiciens ihesum ambu-
lantem dicit ecce agnus dei. ad differentiam
agni typici et paschalis. ideo agnum
vocat ut discipulos ad ipsum per man-
suetudinem attraheret. mathei xi. discite
a me quia mitis sum et humilis corde. sic locutus
est quod christus fuit ... in incarnatione ... per
... ... ysaie. zacharie. vii. ecce ...
... ... agnus ... ... per
mansuetudinem doctrine et patientie.
ysaia. liii. tamquam ovis ad occisionem

ducetur et sicut agnus coram tondente se
leo in resurrectione propter fortitudinem
Apoc. v. ecce vicit leo de tribu iu-
da. et ibi dicitur quod occisus est agnus et audi-
erunt eum. tangitur hic secundum scilicet discipulorum
conversio ad augmentum testimonii. ideo
dicit audierunt eum duo discipuli lo-
quentem i. testificantem et secuti sunt
ihesum. sano consilio magistri veritatis
isti secuti sunt lucem quia bona habebant
opera. Ioh. iii. qui facit veritatem venit
ad lucem ut manifestentur opera eius. conversus autem
tangitur hic tertium scilicet discipulorum quorum receptio
quia dominus ad eos convertitur et alloquitur. ideo dicit
conversus autem ihesus et videns eos sequentes se. conversio
est ad conversos. sicut illud Zach. i. convertimini ad
me et ego convertar ad vos. sic conversus dicit
quid queritis. non hic dicitur dubitatio sed tantum in
vitatione propter nostre manifestationem. qui dixe-
runt ei rabi quod interpretatum est magister. hic tractatur
inceptio et ibi terminatur series littere.
rabi ubi habitas. quasi dicat te querimus in tua doctrina
tuam habitationem. hanc conversionem facit anima que
dicere convertitur Cant. i. indica michi quem di-
ligit anima mea. ubi pascas ubi cubes in meri-
die. et quia tantum in contemplatione sequitur. ideo ad
mittitur. dicit eis venite et videte. ve-
nerunt et viderunt ubi maneret. et illud
non tantum in contemplatione querebat replectus est. Matth.
viii. dixit ei scriba magister sequar te quocumque
ieris. dixit ei ihesus vulpes foveas habent.
et non etc. in. et cetera. et quia fuit conversus quando non
permansit. ideo dicitur et manserunt in die illo.
et ratio redditur erat autem hora quasi decima. in consig-
natione dies quasi in novissimis. ideo permanen-
dum. i. Io. ii. nunc scimus quia novissima
hora est. In hac novissima hora permanendum
est cum domino ihesu. Luc. xxii. vos estis qui per-
mansistis mecum. Erat autem unus ex duobus disci-
pulis etc. tangitur hic quartum scilicet discipulorum fru-
ctificatio quia statim postquam conversi sunt alios
vocant. ut andreas petrum. propter quod dicit
erat autem andreas frater symonis petri unus de
discipulis qui audierant de Io. et secuti
fuerant ihesum. ideo hunc specialiter nominat ut
fructum sue predicationis ostendat. ideo sub-
dit fructus. invenit hic primum fratrem suum symo-
nem. quem studiose querebat ut ad inventum
thesaurum eum perduceret. ideo dicit et dixit ei.
invenimus messyam quod interpretatur christus. in-
venimus sicut boni mercatores margari-
tam sicut boni cultores thesaurum absconditum.
Matth. xiii. simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro.
et adduxit eum ad ihesum. Apoc. ult. qui
audit dicat veni. et qui sitit veniat. Intu-
itus autem eum ihesus. tangitur hic v. scilicet predicationis dis-

cipuli acceptatio quia dominus acceptat et
vocatione sive predicatione eius. unde
suscipiendo petrum propter quod nomen imponit tan-
quam suo discipulo. ideo dicit intuitus autem eum scilicet
petrum ihesus. oculis benignitatis. de quo in-
tu Gen. xliiii. adducite fratrem vestrum
ad me et ponam super eum oculos meos.
dixit tu es symon filius iohanna. nomen
dicit ut aliud imponat. tu vocaberis ce-
phas quod interpretatur petrus. beda sciendum quod sy-
riace sermone cephas. grece et latine petrus.
et utroque significatur a petra derivatum. ideo dicit ei
dominus Matth. xvi. tu es petrus et super hanc petram
a qua scilicet tu nomen accepisti. hic est super me
edificabo ecclesiam meam. i. Cor. x. petra autem
erat christus. tu vocaberis petrus i. affirma-
tus per christum. quia ardentem amans nomen acci-
pies. Sed quia hic de testimonio isto men-
tio. ecce agnus dei. quia cum non plura addidit
videtur insufficiens fuisse testimonium. quia hic
per dici decuit; sed Matth. de apostolis. Luc.
x. ecce ego mitto vos sicut agnos inter lu-
pos. Item ipse potest nomine agni quod aliter
alius ipsum dicebat. Respondeo dicendum quod agnus dicitur dei
a nobis quia in agno fuit prefiguratus. Exo.
xii. et predictus a prophetis. Ysa. xvi. et quia evan-
gelium consonare debet legi. ideo nomine agni
demonstratus est a nobis. Sed adhuc restat
quod alie prefigurationes fuit nomine agni sine
iagno. Respondeo hic est vox innocentie. vii.
Exo. xii. erit sine macula masculus an-
niculus. vox patientie. Ysa. liii. tamquam agnus
coram tondente se obmutuit. vox u-
tilitatis magne. quia totus utilis. lac
in potum. carnes in cibum. lanam in vesti-
mentum. pellem in ornatum. Quod ergo ob
quod alii sunt agni. dicendum quod innocentia christi
differt ab aliis. quia ipse sine macula.
quia eius macula nulla fuit. sed alii sunt sed
sine macula. quia eorum macule sunt abstersae
per gratiam. Queritur de hac ratione hic testimonii. perhibitione
dicitur enim quod Io. stabat coram duobus
discipulis testimonium perhibuit. contra. Iohannes
erat missus ad preveniendum christum. quia vi-
detur quod non debet stare sed currere et
nomen christi annunciare. Item videtur quod
tantum duobus cum omnibus debet dicere. ut
omnes essent per illum. Item videtur. Respondeo dicendum
est quod testimonium Io. ad hoc quod ei credere de-
buit esse autenticum. placet accepcio.
sumptum quia autenticum. ideo stabat non
currebat. quia accepit. ideo non quibuscumque
sed querentibus et scire volentibus testimonium
exhibebat. quia non spontaneus se ad an-
nunciandum ingerebat. ideo dicitur etiam quod propter
esset testimonium sibi ita se ingerens ipse ad adpd

et uidi fuisset, prouocati ad condiscendum.
querunt de hiis que dicuntur. rabi ubi habitas
et dominus eis ostendit hospicium. Math. viii. uul-
pes foueas habent &c. ubi dicit quod non habebat
hospicium. Respondeo dicendum quod hec habitacio est duo-
bus modis. uel proprietate possessionis sic habent
diuites homines. uel proprietate inhabitacionis sic
habent omnes qui declinant ad aliquam domum ad
manendum. primo modo non habuit tamquam pauper. secundo modo
habuit tamquam quies. non enim erat girouagus.
Item queritur de hoc quod dicitur. erat unus ex discipulis illis
andreas. quare andream nominauit non alium dis-
cipulum et illum alterum tacuit. quare non andream. Respondeo
dicendum quod ratio exprimendi nomen andree et quare alter fuit
duplex. scilicet quia erat insignior ut dicit crisostomus. et ut
ostendat petrum per andream esse uocatum et ibi
marie patet dispensacio quia uoluit maio-
res et seniores uocare per minores et sa-
pientes per simplices. unde petrum uocat per
andream et nathanaelem sapientem per philip-
pum rusticum. Queritur de hoc quod dicit. tu uocaberis
cephas. utrum hoc nomen ei imponat. quod non uidetur
per id quod legitur. non dum imposuit ei hoc nomen. sed promisit.
Item Math. iii. dicit quod dominus uocauit xii. et tunc im-
posuit symoni nomen petrus. Item Math. xvi.
dicit quod tunc imposuit quando confessus fuit. Respondeo
dicendum quod hoc nomen petrus hic fuit promissum. Math. iii. im-
positum. Math. xvi. confirmatum. Sed augustinus huic
ualedicit dicens quod hoc nomen fuit petro impositum quando ab
andrea ductus est ad xpm. et beda similiter dicit
super Math. iii. quod non tunc imposuit. sed antea. propter hoc
dicendum quod tamen fuit ei impositum. sed tamen non fuit uul-
gatum. quia adhuc non ex tunc appellabatur ab ali-
is petrus. sed antiquo nomine suo proprio. sed post Math.
iiii. uoluit quod hoc nomine uocaretur. Math. li. xvi.
hec nominacio celestis redditur pro dignitate nomi-
nis conueniente. Item queritur hoc quare dominus imposuit nomen petro.
tamen uocacione magis quam aliis. uidetur quod
acceptor personarum fuerit. quia dignitate nominis contu-
lit suum merito. Ad hoc respondeo dicendum secundum pelagium quod hoc fecit
propter maiorem naturalium strenuitatem quam in eo
inspexerat. unde dicit. intuitus eum ihesus. et pelagius
dicit quod propter naturalia contigit uiceri. Ad hoc respondeo
quod dicit uidens non solum exteriora. sed et interiora.
non solum que sunt. sed et que futura sunt. In signum quod
quia erat futurus pastor ecclesie. nomen ei imposuit.
quod uero dicit pelagius intuitus est naturalium strenui-
tatem. uiceto reprobatur. unde dicit uisus fulda-
mentum naturalium magis super addit edificium
uirtutis. sic intuitus est pelagius. hic ethe-
fomentum erroris. sed intuitus est electo mile et
benignitatis. Quod est et quare in nomina non
mutantur hiis qui religionem ingrediuntur. ut
et hiis qui conuertuntur ad xpm. Ad hoc respondeo dicendum sicut dicitur.
quod imitacio nominum fiebat in ueteri testa-
mento. quoniam ergo ibi nomen unum habens quod migrare

[mag]

est ad uirtutem et cetera. ideo illo nomine
conuenti esse debemus. et hoc illud est xpianitatis. quod
omnes dicimur xpiani. tamen adhuc seruat romana
ecclesia in summo pontifice. In crastinum &c.
Ista pars que incipit ab illo loco. hec testimonium. et cetera.
in qua agitur de sibi manifestacione diuisa
fuit in duas. in prima agitur de manifestacione.
ubi facta prouocacione usque ad locum istum. deinceps
uero usque ad finem xi. agitur de manifestacione
facta per ipsum in ibidem. et quia manifestacio secundum res-
pectum habet ad eos quibus fit et ad eum de quo fit.
ideo hec pars habet duas partes. In prima agitur de
manifestacione secundum quod respicit condiciones apertas
eorum quibus fit. In secunda agitur de manifestacione
secundum quod respicit condiciones aperte sibi manifesta-
tis. et incipit illa pars in principio quinti capituli. post
hec erat dies. prima pars habet iiii. partes secundum iiii.
genera eorum quibus se manifestat. In prima mani-
festat se discipulis. In secunda parte manifest-
at se iudeis in medio secundi capituli. post hec
descendit &c. In tercia parte manifestat se sama-
ritanis ibi in iiii. capitulo. ut autem cognouit ihesus
&c. In quarta parte manifestat se galileis circa
finem iiii. capituli. ibi post duos dies exi-
it. Prima pars in qua manifestat se suis discip-
ulis habet duas. In prima agitur de discipulorum uoca-
cione. In secunda de manifestacione facta discipulis
uocatis. ibi. et die tercio nupcie facte sunt.
uocacio ergo discipulorum a domino facta describitur
hoc ordine. primo notatur uocacio simplicis. secundo
uocacio sapientis. tercio uocati attractio.
quarto attracti confirmacio. uocacio ergo simplicis
scilicet philippi primo facta describitur a domino. quia ab i-
pso domino de galilea uocatur. Super eadem. in
crastinum. scilicet post conuersionem andree et petri.
uoluit exire in galyleam. et inuenit philip-
pum. non casualiter. sed ex proposito inuenit quia
dictum est. sic discipulos suos inuenit quos
predestinacione eripuit. Luc. xv. mulier que
perdiderat dragmam unam querit diligenter donec inue-
niat. et dicit ei sequere me. tamquam cum dominum.
tamquam discipulus tamquam magistrum. ut pos-
sis consequi. phil. iii. sequor autem si quomodo con-
prehendam in quo comprehensus sum. et tangit euuan-
gelista locum. unde erat filius ostendit ad
maiorem manifestacionem. Super eadem. erat autem
philippus a bethsaida ciuitate andree et petri.
et ideo intelligendum quod maior est sequi quam ut duos il-
los sequentes. cortina namque cortinam trahit. sicut
quod dicitur exodi. xxvi. in corpore tabernaculi significatum
est. Mor. uero philippus os lampadis interpretatur. be-
thsaida domus uenacionis. per os sapiencia no-
tatur eloquencie. de qua luc. xxi. ego dabo
uobis os et sapienciam. cui non poterit resis-
tere omnes &c. per lampadem. honestas conuersacio-
nis. Math. v. lux uestra luceat coram hominibus.

ut videant etc. piscatores vel predicatores. Ier.
xvi. mittam eis venatores multos et vena-
buntur eos. In vocatione autem philippi de bethsa-
ida significatur quod consistunt officium predicationis debet habere
sapientiam eloquencie et honestatem vite. quia
cuius vita despicitur restat ut eius predicatio
contempnatur. Invenit philippus etc. tangitur
secunda scilicet vocatio sapientis que facta est media-
te scilicet per eum dicitur. Invenit philippus natha-
nahel. sicut ipse inventus fuit a christo. sic et na-
thanaelem invenit. beda. vide venatorem
illum quem capietis animalibus. etc. Unde et
sequitur. Dicit ei quem scripsit moyses in lege et prophete. supp-
le scripserunt. aliqui libri habent et prophetis. et debet sup-
pleri littera. quem scripsit moyses in lege et prophetis scrip-
tum est. invenimus ihesum filium ioseph a nazareth.
iste erat christus quem promiserat fuit a lege et pro-
phetis. Deut. xviii. prophetam suscitabit vobis dominus de gen-
te vestra etc. ysa. vii. ecce virgo concipiet et pariet fi-
lium etc. hunc dicebant filium ioseph reputatione.
luce iii. ipse ihesus erat incipiens annorum xxx.
ut putabatur filius ioseph. et hoc quod dixit na-
thanaeli tamquam ei qui peritus erat in lege et prophetis.
et hoc patet per id quod sequitur. Et dixit ei nathanael
a nazareth potest aliquid boni esse. ista littera
legitur ... ut sit sensus quod potest esse boni a
nazareth. propter illud quod scribitur in ii. quod scriptum est per
prophetam quoniam nazareus vocabitur. et accipitur de
ysa. xi. secundum hebraicam veritatem. ubi nos habemus
flos de radice eius ascendet. ipsi habent nazareus.
ideo hic intelligimus nathanael tamquam peritus as-
seruit. Aliter interrogative. quasi dubitans quasi
a nazareth potest aliquid boni esse. scilicet tantum bonum. quia sicut
scribitur mich. v. tu bethleem effrata parvulus
es. de bethleem nasciturus erat christus. ideo iu-
dei dixerunt infra vii. nunquid a galilea ve-
nit christus. sive legatur ... sive interroga-
tive. asseruit hic philippus et hortatur ut veniat et vi-
deat. sequitur. Dicit ei philippus veni et vide. ecce phi-
lippus ... quia invenit per verba demonstra-
re non potest ad inventum ducit thesaurum
... et intelligendum quod secutus est philippus.
Vidit ihesus nathanael etc. tangitur tertia scilicet
... vocati ... commendatione ... prese-
cutore revelatione ... commendatione. Unde dicitur
Vidit ihesus natha. venientem ad se. scilicet ad
monitionem philippi simpliciter. et dicit de eo.
ecce vere israelita in quo dolus non est. ideo dolus non est
quia cum sit sapiens non erubuit sequi simpli-
cem. ... quod credebat in corde. hoc protulit ore.
quia non veniebat ... temptandi. sed
studio proficiendi. ... xii. dolus in cor-
de cogitantium mala. sed nathanael non
... commendationem suam ... audiat ...
dinem. quia ... de se ...
ideo dicit ei nathanael. Unde me nosti quod

...em in dolo ... quia ... non ... fugit ...

me sic commendas. et dominus attribuit per se-
cretorum revelationem. ideo sequitur. Respondit ihesus et
dixit ei. Priusquam te philippus vocaret cum esses sub ficu
vidi te. ad litteram ipse in loco secreto ut
in orto erat. Unde cum philippus vocavit ...
sicut dicitur consuetudo ... ut ...
... solis se ... gen. iii. ubi est
... adam ... ipse ...
hac revelatione natanael attractus est. unde cap. iii.
sequitur eius fidei confessio. Respondit nathanael. et dixit
ei. tu es filius dei. quantum ad divinitatem. quia nosti se-
creta cordis. Ier. xvii. ego dominus scrutans corda
et renes. tu es rex israel. quantum ad humanita-
tem. similis confessio est infra xii. ... que ve-
nit in nomine domini rex israel. Respondit ihesus etc. tangit
... scilicet iam attracti confirmatio. confirmat enim
eum ... promissione ostensionis maiorum et pro-
videntie. Respondit ihesus et dixit ei. quia dixi tibi vidi
te sub ficu credis. et ita pro modico es tractus ad
fidem. maiora his videbis. infra v. maiora
demonstrabit opera. ut et vos miremini.
et specificat illa maiora. Amen amen dico vobis
quia videbitis celum apertum. sicut quod dicitur m. iii.
quod iohannes vidit quod celi aperti sunt super eum. et
angelos dei ascendentes et descendentes. super filium hominis. ad
litteram angeli ad ipsum descenderunt. sicut quod
dicitur m. iiii. accesserunt angeli et ministrabant
ei. Spiritualiter vero ut dicit aug. quod dictum est nath-
anaeli. nunc implet in christianis. quia postquam
deus ascendit celestibus ... apertus ... celi et
videt angelos. id est predicatores ascendentes
... archana dei considerando. et descendentes.
... humana ... predicant. ista visio signa-
ta est. gen. xxviii. ubi dicitur quod iacob vi-
dit dominum innixum scale. et angelos ascendentes et descen-
dentes. quia hic de adventu domini in galileam. que dicitur hic
quia in ... post testimonium io. venit in galileam ...
quam alii evangeliste dicunt quod statim duceretur est
in desertum a spiritu m. iiii. et m. i. sed ibi dicitur quod
io. venit in galileam postquam io. traditus est. sed constat
quod adhuc non erat traditus. sicut dicitur in iii. quod io.
longo post tempore baptizavit. ad hoc respondet
aug. in libro de concordia evangelistarum. secundum quod
duplex fuit adventus domini in galileam. primus fuit post
testimonium io. antequam mitteretur in carcerem. et
de hoc ceteri alii evangeliste tacent. secundus
vero fuit postquam iohannes missus fuit in car-
cerem et de hoc dicitur infra iiii. c. in primo adven-
tu fecit miraculum de nuptiis. in secundo
adventu miraculum de filio reguli. quod
autem dicitur quod ductus est in desertum. intelligendum est quod
testimonium illud fuit datum post ipsius reditum
domini de deserto. Item quaeritur de vocatione dis-
cipulorum quia dubitatur. sicut dicitur ... hic quod
vocati fuerunt antequam io. traditus est. m. i. dicitur
quod post traditionem io. vocati fuerunt.

Sequitur iii. dicit quod uocauit petrum et andream de
naui: ut dicitur mt. iiii. Sed dicendum est quod prestimo- ad
nio uenerunt ad eum primo andreas. deinde
petrus. Respondeo dicendum hic dicit aug. quod io. seruat or-
dinem hystorie de prima uocacione. sed mt. et
lu. dicunt per recapitulacionem. Quod obicitur de inno-
candi. Dicendum ad hoc quod discipuli domini dupliciter sunt
uocati. uno modo ad fidem. alio modo ad per-
fectionem. primo modo uocati fuerant petrus et andre-
as ut dominum cognoscerent. et eum crederent testimonio
io. secundo modo uocati sunt de nauibus ut omnia
relinquerent et christum sequerentur. de primo loquitur hic io.
de secundo uero loquitur mt. Sequitur de loco uocacionis
quia dominus uocauit discipulos de galilea. queritur
quare. cum iudei essent peritiores in lege unde
est hoc quod de ierosolimis non elegit. Et in hoc
quod ipse uocauit nathanaelem per philip-
pum. Sed cum natanael esset peritia scientie ut
dominus dicit. et in lege peritissimus. talem dominus
uidetur debuisse constituere in apostolum. si
dicas quod uoluit eligere simplices quorum fidei
christi actio est mirabilior. uidetur quod
nos debemus eligere prelatos esse simplices et ydiotas.
Ad hoc dicendum nos respondemus quod apostolus i. cor. i. non
multi potentes non multi sapientes sed que stulta
sunt mundi elegit deus. et ea que non sunt. ut ea que sunt
ut confundat alta mundi. et ut non glorietur in
conspectu eius omnis caro. et ut ostendatur totum
quod fecerunt esse per apostolos esse uirtutis diuine non
humane prudencie. hinc est quod galileos e-
legit apostolos et piscatores et rusticos esse sim-
plices. hic dicitur eos. galylea habet incolas rustica-
nos. hinc etiam est quod per se uocauit philippum
simplicem. et per illum sapientem hominem. hinc est et quod
nathanaelem magnum doctorem in lege non fecit
apostolum. hinc est quod paulum non inter primos apostolos
uocauit. sed nouissime omnium tamquam abortiuo
uisus est. et ut humiliaret. Quod ergo obicitur
quod nos debemus eligere simplices. Respondeo quod deus
elegit simplices ut faceret sapientes. sed qui
in nostra potestate non est facere sapientes. ideo
sapientes factos debemus preficere. Sequitur de
obediencia apostolorum. et statim secuti sunt illum.
nisi signis uidetur quod stulte moti fuerint.
sic dicitur hic de philippo. et ut de aliis. unde he-
retici reprehendunt eum. Respondeo dicendum quod illu-
minati fuerunt intus. uel dicendum quod certe fuerunt
inducti quodam testimonio. ut andreas et ceteri
socii. quodam miraculo. ut dicitur de petro. luc.
v. quodam exemplo. et sic philippus. quod uidit pe-
trum. andream compatriotas suos sequentes
quos nouerat esse bonos. Sequitur queritur beda.
cum nathanael uocauit christum filium dei unde
est hoc quod ipse se uocat filium hominis. Respondeo
beda quod in secundo dispensacionis modo innue-
hactenus est. ut eum uere natum commonerat.

ipse suam humilitatem. ille eius altitudi-
nem fateatur. ut per hoc innotescat utramque naturam
in christo. et exemplum humilitatis daret. unde
homo semper uelle humiliare cognoscat. et dicat quia
magis re est quando hos quos contingeret aliquos consangui-
neos nobiles. eum quis de origine non reddat
in paribus sed in minoribus uel alicuius famosi consan-
guinei. dominus noster ihesus christus cum sit nobilis
ex parte patris. sicut fuerit ex parte matris uo-
cat se filium hominis sepe. raro se filium dei.
in necessitate compulsus. et nota ad differenciam
aliorum quod alii dicuntur filii hominum quia sunt ex
commixtione seminum genitalium. christus autem in u-
nicum solum hominem peruenit. unde in te filium
hominis se appellat.
Et die tercio nupcie facte sunt. postquam des- ij:
cripta est discipulorum uocacio. describit
hic primum ... et deinde incarnato mani-
festacio. unde glossa dicit post ostensionem facta
per iohannem ipse dominus miraculo se ostendit.
hanc ergo manifestacionem describit euangelis-
ta hoc ordine. primo innuitur miraculi faciendi
occasio. secundo ut miraculi impetracio. tercio mi-
rabilis aque in uinum conuersio. quarto ibi mira-
culi approbacio. quinto christi manifestacio et dis-
cipulorum edificacio quibus dominus per hoc mira-
culum se ipsum manifestare dignatus est. primo ergo in-
nuitur miraculi faciendi occasio quia fuit quod in
nupciis dominus erat presens cum discipulis suis.
quod dicitur. et die tercio. scilicet post discipulorum uocacio-
nem. nupcie facte sunt in chana galylee.
tamquam locus. et erat mater ihesu ibi. non dicitur quod fu-
erit uocata quia racione affinitatis fuit tamquam
officiosa. sicut et abiit in montana ad he-
lyzabeth ad seruiendum ei. ut dicitur luc. i. uel
sic uocata fuit et dominus propterea dicit. uocatus est
autem ihesus et discipuli eius ad nupcias. ecce
uocatus est ad nupcias non ut aliquis magnus
sed ut consanguineus. et ipse ut humilis inuitacio-
nem non respuit. sed uenit iuxta quod docet luc.
xiiii. cum uocatus fueris ad nupcias. uade
recumbe in nouissimo loco. Et deficiente
uino. tamquam hic secundum scilicet miraculi impetracio
que facta est a matre mirante sponsi inopiam pre-
cando. Et deficiente uino dicit mater ihesu ad
eum. uinum non habent. quasi diceret. tua abundancia
suppleat illorum inopiam. sciebat enim quod eius diui-
nos in uino ipso. quod prius appareret ergo
ii. cor. viii. cum esset diues in omnibus fac-
tus est propter nos egenus. sed dominus innuit mater quod non
poterat hic ipsa precipere sed quod mater. nec ipse
facere sed quod filius non debeat facere nisi cum ad
esset tempus. et dicit ei ihesus. quid mihi et tibi o
mulier. glossa. id est quid mihi est tecum commune
secundum quod hoc facias. mulierem uocat non ad
gnitatem. sed amata et sexu habitum est illa

mulier, quid mihi et tibi mulier? Mulierem fortem
quis inveniet? quasi diceret: hic per te portentis es tu
sancta mulier. Nondum venit hora mea. Ad horam
faciendi non dum venit hora mea, id est mee clari-
ficationis et passionis, de qua infra xii: pa-
ter venit hora, clarifica filium tuum. Sed mater
sciens hanc responsionem non esse ex indignatione
sed ex humilitate et misericordia, fiducialiter
precepit. Unde sequitur: dicit mater eius ministris: quodcumque
dixerit vobis facite. Sciebat enim quid possit,
sciebat et quod sentiret, sciebat quod vellet, quia
semper ei obediebat. Unde Luc. ii: descendit
Nazareth et erat subditus illis. Sed supra cetera
et ex hoc certa erat quod faceret, ideo dicit: quodcumque
dixerit vobis facite. Tamquam boni ministri ut mira-
culum consequimini, sicut et Naaman, iiii Reg. v:
pater, et si rem grandem dixisset tibi propheta, facere de-
buisses. Facite quodcumque dixerit, non diffiden-
tes. Infra xi: si credideris videbis gloriam dei. Ce.
Erant autem ydrie vi etc. Tamquam hoc totum sit mira-
culi comparatio et quod deus omnia facit in numero pondere
numero et mensura. Dicit mensura in qua est mi-
raculum factum, quod dicit: erant ibi lapidee
ydrie vi. Ydrie sunt vasa aque recepti-
bilia. Gen. xxiiii: da mihi paululum aque
de ydria tua. Hee ydrie posite sunt secundum puri-
ficationem iudeorum, id est secundum morem iudeorum
ad se purificandum. Dicit hic more, Marci vii:
et a foro nisi baptizentur non comedunt, et
alia multa sunt que tradita sunt illis servare, bapti-
zata calicum et urceorum. Capientes singule
metretas binas vel ternas. Metreta
dicitur amphora, quod est mensura, et vocatur hec
mensura communis et usitata. Sic per hoc sex-
tarium vini dicimus. Sed quare has mensuras
scripsit? Miraculum ad dominum. Sequitur quod subditur:
dicit eis ihesus: implete ydrias aqua. Et impleverunt
eas usque ad summum. Et intelligendum quod eis implere
fuerant dum intra vinum quasi est aqua.
Ideo implere precepit ut plenum opus faceret,
secundum quod in conditione rerum. Gen. i: vidit deus cuncta
que fecerat et erant valde bona. Et Deut.
xxxii: dei perfecta sunt opera. Et dicit eis ihesus.
Tamquam hoc totum sit miraculi confirmatio laus
pro bone vini facta testio architriclini,
cuius erat de vino probare. Sequitur quod dicit: et
dicit eis ihesus: haurite nunc
et ferte architriclino. Et tulerunt.
Secundum eius preceptum. Sed ideo ad ipsum precepit ferri, quia
nuptiis preerat et iudicabat de hiis. Ar-
chitriclinus est primus in tricliniis, id est tribus ordinibus discum-
bentium altitudine distantes. Inde
architriclinus qui preerat convivio ordinis tri-
nisatum vel architriclinus [illegible]
vel generaliter [illegible] Adhuc
precepit ferri ut divino iudicaret. Sequitur quod dicit: Ut

Ut autem gustavit architriclinus aquam vinum factam,
id est vinum factum ex aqua, et non sciebat unde esset.
Ministri autem sciebant qui haurierant aquam.
Vocat sponsum architriclinus, ut ipsum redar-
guat et minus comedentem et extollat. Et dicit
ei: omnis homo bonum primum vinum ponit, primum
id est in principio, et cum inebriati fuerint tunc id quod
deterius est, quia tunc non valent diiudicare. Sed
omne vinum dicit dominum. Tu autem servasti bo-
num vinum usque adhuc, id est usque ad finem, et tamen
ordinare et non more fecisti. Magis mos
erat iste [illegible] et sobrietatem.
Unde Eph. v: nolite inebriari vino in quo est
luxuria, sed inebriamini spiritu sancto loquentes etc.
Hoc initium signorum. Tamquam hoc quantum sit divine
glorie manifestatio et fidei discipulorum e-
dificatio. Ratione manifestationis sue dicit:
hoc initium signorum fecit ihesus in chana galilee et mani-
festavit gloriam suam, id est latentem divinitatem.
Infra xiiii: ego diligam eum et manifestabo
ei me ipsum. Ratione edificationis discipulorum
dicit: et crediderunt in eum discipuli eius, id est firmius
crediderunt. Beda: discubuit domino ad nup-
tias vinum defecit, ut vino meliori per
ipsum miraculum ordine secundo manifestaret
in illo latentis gloria dei etc. Deinde in eum fi-
des aucta perficeret. Allegorice triplex
est dies: secundum triplex tempus nature, scilicet legis
et gratie. [illegible] nuptie [illegible]
et ecclesiam [illegible] assumptione. De quibus Matt.
xxii: simile est regnum celorum homini regi qui fecit nup-
tias filio suo. In his nuptiis vi ydrie aque
insipide et sine nutrimento [illegible]
sapidum et nocivum quod ubi legis [illegible]
Heb. x: umbram habens lex futurorum bonorum etc.
Varietas sacrificiorum iteratio. Heb. x: sa-
cerdos sepe offert hostias. Hec [illegible] peccatis etc.
Captivitas penarum in levitate. Act. xv: quid
temptatis imponere iugum super cervices dis-
cipulorum etc. Enigmata in luce. ii Cor.
iii: usque hodie velamen est positum super cor
eorum. Nos autem revelata facie etc. Servi-
tus in amorem. Ro. viii: non accepistis spiritum
servitutis in timore, sed spiritum etc. promis-
sionis in adoptione. Luc. i in cantico Zach.:
benedictus dominus deus israel quia visitavit et fecit etc.
Et hec facta sunt ad preces virginis, nam ipsa invenit.
Luc. i: ne timeas, quia invenisti gratiam apud
deum. Harum nuptiarum [illegible] dicitur [illegible] in
[illegible] ad dominum de quibus Osee
ii: sponsabo te in fide [illegible] et scies quia ego
dominus. Ad has nuptias faciendas venit
dominus ihesus. Sed invitat Apoc. iii: ego sto ad
ostium et pulso. Si quis aperuerit mihi intrabo ad il-
lum et cenabo cum illo. Vinum in his nuptiis
deficit. Hoc vinum est [illegible] de [illegible] de quo

ps. uinum leti cor ho. zach. ix. nec
mittit uinum nouum in utres ueteres.
illud uinum deficit cum ho effigeret. q
rit et deuot sic dr aia sca ip s.
aia mea sic e. sine aq. t. S; ad pcess
uirginis q copatit nuptis ds ipse
ydrias aq copunctionis q uiunt in
dulcedinem deuocois. vn exo. xv.
dr q aq marath i dulcedinem qu
se sunt. Et io g q ydria i q hauritur aq
e ?siderac. ydria uacua e ?siderac
de fectus et uacuitatis q terit ho
p pecm. illa ydria iplet aq cum ho
ex ?sideracoe tali lacrimis pfudit.
est g ydria pma ?sideraco defec co
gnus. thob. v. qle m gaudium eet
qui i tenebris sedeo et c. Seda ydria
a ?sideraco defecs ecir spectois q hos
te. ij. cor. x. timeo ne sic s pes se
duxit euam et c. Tercia e ?sideraco
defecs i te ?selois. Je. ij. uide q ma
lum et q amar e dere liqsse et c. Qr
ta e ?sideraco i uirtus ad resistendum. ps.
delicit me uirt mea. et lu oclu et c. qu
ta e ?sideraco defecs stabilitatis ad
p manend gen. vij. sus et cogitaco
hois i malum pna et c. Sexta e ?sidera
co defecs securitatis ad eternitat. ad.
eccl. x. nesc ho utrum amore an odio
et c. tunc iplet iste ydrie us; ad sum
mum aq. qn aia penitens lauat p si
glas noctes. ex his ?sideracoib; lec
tum suum. et ex ad summum sit optimum de
uocois. de q zach. ix. qd bonum et qd
plcrm eius n frumentum elector et uinum g
minans ugines. in h ?uertit aq cope
tois. vn sca aia ip s. ?uertisti planct
meum i gau. m. Incid qo int expo
tores. pmo de tpe nupciar dr enim
a q bda. q sce sunt eod die q dus ba
ptizatus. s; q m p h stare cum dicat qd
die tercio sce sunt postq dus ueit de iu
dea. Redet q eod die ano reuoluto.
S; tunc repugit seqns litera. dr. n. J.
e. q descend caph arnaum et q n ma
sit i dui. q erat pxim pascha. g
nupcie iste sce sunt ppe pascha.
no g i epyphania. Qd si ?ceda dat
i ?riu e mos eccie. q ecclia eod die
ta festa celebrat. Rn dd q sic deim
e h ll diuse opiones. et u; pbabi
lis et stum p. si n. uelim sitne q sco
sunt h miracla post baptismu do
mini. et rediuit eius de deserto et aduet
i galylea. diceu q sunt ppe pas
cha. n obstat mos eccie. q ecclia si-
mul ista tria celebrat de stella et colu
ba et uino mutato. q dus ihc eis h
p uino i nouit. vl q aq mutato sigt
uim regnatiua aq s collata. dno
baptizato. Si aut uelim stare in ali
a opinione. Redeu q cum dr q post
h descend capharnaum. i ettigendu q n
statim p h. s; aliquanto tpe i tpono
uas q q pascha appinqbat. Qo e
de eo cui e sunt nupcie. et q. sunt
iohis dr i plogo sup. et aug dix in
glo. sup. supp nici. S; q h expoit ue
ter e ugitas sit ppetue i corrupcois
medicaco. no e cred q ioh eum uell
deugitare p hib nupc ?sensisse i actu
carnis. Redeo ad h q q mag
auctoritas i h ?erit tened q su
erunt iohis. et hu sig p heu ex lra.
q io. erat ?sagneus dni. et ob h e
enim ipe et mr ei ad nupcias sut uo
cati. Qr g ob uelor. duf solur.
vno m q n ?senserit i carnis actu.
sim copulam carnale ab solute.
s; sic maria ugo disponi sci sps se
?misit ut sit ugo q erit ugine
fuaturus i m ugi gnatis queu; illi
Redet q esto q ?senserit absolute.
n t e nimia q h eiec ?sesur.
Sic digitas ugmitatis. q eum ugi
tas dicat i cor rupcoe mtis et car
nis. sic ipsa pot. aut pdit in corru
co nt; et tunc pdit eaualit et ipa
le. aut pdit in corrupco mtis tm
et tunc pdit recupabilr. aut i cor
rupco corpis tm. et tunc pdit ipa
lit s; no etialit. q glam ugitatis
hebit. S; tn sic dr. Jo. n de bet ig
lis ie sacs ugies se copitaue. q g
io. carne mansit i corrupt et simi
?situt; post modu uide redire. Qr
de h q dus uoluit ire ad nupci
as. et uidet q no debuit. si. n. loc
nupciar e loc comsacois. et ipe
dus ecia comsacoem debuit fu
ge. g n illuc ire. Rn dd q uirtut
fide astr. et hesim extirparz. fid
discip lor uocator fumauit pmi
raclm. fide et spu ad epl e ut hesi
extirparz. s. iulianu q nupcias dap
nat. q g. dus uoluit ee p sus et nup
cias affirmare. et appbare mira
clo. si n dus uocat ire recusasst.
tunc uidet hesi illi fauisse nu
pcias dapnare. Ut i. de Rn ue dui
ad nrem. qd m et t e nihi. non
du ueit et c. au. n. dna ugo petebat

petendo aut non petendo. si petebat petendo:
ergo non debuit ei ita ait. Respondeo. Si petebat
non petendo: ergo petenti non debuit exau-
dire. Item quid est quod dicit non dum venit hora. aut
enim venit et ita facit male. aut non venit: et ita ma-
le facit quod ante horam facit. Item ex hoc arguunt
heretici quod dominus fuit subiectus facto et asser-
cioni quod dominum non fuit insinuatoria. sed insinuato-
ria. ostenditur enim quod racione matris petenti satisfa-
ciat. Unde in petitione tria consideranda. petens et
hoc est mater domini. et quibus petit quia congaudens
pauperibus. quid petit quia miraculum dominus os-
tendit in responsione. quod hoc non debebat petere
mater quia non ex natura ab ipso tota hoc potat.
ideo dicit ei. mulier. non dicit mater. non debebat
petere pro congaudens tamquam cara huius partem
carnalium. ideo dicit. quid michi et tibi est. ostenditur
quod miraculum non est faciendum propter indigenciam:
sed ad manifestandum suam gloriam. cuius mani-
festande non dum erat necessitas. ideo dicit non dum
venit hora mea quia tunc per eius multi sancta
erat quia illi pro quibus petebat pauperes erant
quod discipulis gloria manifestanda erat:
ideo exaudit eam. Vel ubi de hora intelligendum
non dum veniat perfecte manifestacionis quod fuit
esse mortem. Vel de hora dicit augustinus. non qua co-
geretur mori. sed qua dignaretur occidi. unde iohannes x.
potestatem habeo ponendi animam meam: et
nemo eam tollit a me. ¶ Post hec descendit.
et cetera. manifestavit se supra dominus discipulis. In
hac parte usque ad iiii. capitulum agitur de manifes-
tacione facta iudeis quibus se ipse manifestat.
scilicet signo verbo et sacramento. ideo habet hec partes tres.
In prima agitur de manifestacione facta per signum
virtutis. In secunda per verbum eruditionis ibi.
erat autem quidam homo ex phariseis. In tercia per sa-
cramentum regeneracionis ibi. post hec venit ihesus
in iudeam. prima partes habet duas partes. In prima ma-
nifestat se signo auctoritatis. In secunda signo huma-
nitatis et potestatis ibi. Responderunt iudei et dixe-
runt. signo auctoritatis fuit in potestate manifestus
condicencium correctione. quam describitur hoc ordine.
primo innuitur dominum ad corripiendum expedi-
tum. secundo manifestat iudeorum transgressionem. tercio
transgressorum condicencium correctionem quantum ad correctionis accepto.
dominum ad corripiendum expeditum. ibi notatur
quod descendit capharnaum. ubi i. ibi mansit et fratres
reliquit. unde ipse eadem. post hec scilicet quam narrata sunt.
descendit capharnaum. ipse et mater eius et discipuli eius
et omnibus descendit quia ad hoc tantum in venit. in me.
relicta civitate nazareth. venit et habi-
tavit capharnaum. ideo omnibus descendit non expe-
dit ascendit. ipse eadem et ibi. manserunt non multis
diebus. et non habet quidem. et prope erat pascha iu-
deorum et ascendit ierosolimam ihesus. et ipse ad sequentia
descendit. est sed. ideo descendit paulo post ierosolimam.

ascensurus erat. Tum sanctis fratres et mater et hec et as-
cendit et more iudeorum et mandatum legis. xvi.
tribus vicibus in anno apparebit omne masculinum
tuum coram domino. et licet dominus non esset legi
subiectus. observabat tamen in exemplum. Et invenit
in templo. tangitur hic secundo. scilicet iudeorum manifesta
transgressio. quod de templo fecerant forum. unde quod dicit
invenit in templo vendentes oves et boves.
et columbas. in hoc enim incedunt avaricia
sacerdotum. ut volentibus offerre non deesset
oblacio. sedentes. supple invenit. et hos incedunt
sacerdotes in volentibus offerre non deesset precium.
sic totaliter avaricie deserviebant. ideo
conquerebatur dominus per ieremiam vi. a maiore usque ad
minorem omnes avaricie student. ¶ Cum fecisset
quasi flagellum. tangitur hic tercium. scilicet dominum potestatum
correctio. quod non tamen verbo corripuit. sed et facto.
unde ipse eadem dicit. et cum fecisset quasi flagellum de funiculis.
scilicet ad penitendum. omnes eiecit de templo oves
et boves. tamquam indignatus in templo sic dicitur
dominus ad proiciendum templum ysaia xxii. expellam
te de statione tua. et de ministerio tuo: de-
ponam te. et nummulariorum effudit. es.
et mensas subvertit. et sic asperius corripuit
facto. corripuit et verbo. et his qui vendebant co-
lumbas. unde ipse eadem sequitur. et hiis qui vendebant co-
lumbas dixit auferte ista hinc et nolite facere
domum patris mei domum negociacionis. Hac dicit
ipse. domum mea deus sanctitudo non negociacio.
augustinus sit alia prohibet et loco orationis quando
magis potaciones et ebrietates et cetera agi-
lia. ideo precepit in regulariis quod in oratorio non
fiat preter id ad quod institutum est. Recordati
sunt discipuli. hic notatur iiii. scilicet correctionis ap-
probatio facta per scripturam. unde ipse eadem. recordati
sunt discipuli eius non tunc. sed post resurrec-
tionem. cum intellexerunt scripturas. tunc igitur re-
cordati sunt quia scriptum est. zelus domus tue come-
dit me. in illo psalmo lxviii. salvum me fac deus.
de hoc zelo comedente dicit augustinus. ille comedi-
tur zelo domus dei qui omnia que in ea viderit perversa cor-
rigere cupit emendare non cessat. si emen-
dare non potest: tolerat et gemit. mistice est ta-
men hoc notanda. scilicet adventus domini in templum. inven-
tio transgressorum et eorum eiectio. de adventu:
ysaias. sed invenit in templo. ihesus cotidie ingre-
ditur templum patris et eicit omnes dicens huius vir-
tutis venderes spiritus et emptores. sicut scriptum est gratis
accepistis gratis date. mathei x. Invenit
vendentes boves. beda. boves sunt predi-
catores quibus aratur et seritur terra domini secundum
illud i. cor. ix. non alligabis os bovi tri-
turanti. beda. oves vendunt qui non divino amo-
re sed non bonum predicacionis audientibus impendunt.
Invenit et vendentes oves. oves sicut dicit
beda. sunt opera pietatis et innocentie hoc vendit

quia humane laudis gratia opera pietatis
exercet, sicut sunt ypocrite. Invenit vendentes
columbas. Columbe sunt dona spiritus sancti, quia spiritus
in Christum in specie columbe apparuit. Mt. iii.
Has columbas vendunt qui acceptam spiritus sancti
gratiam ad precium dant, qui impositione ma-
nuum quod spiritus sanctus accipitur, et si non ad questum pe-
cunie, ad vulgi tamen favorem tribuunt,
qui sacros ordines non ad vite meritum sed ad
gratiam largiuntur. Invenit nummularios.
Glossa Beda. Nummos mutuo dant in templo
qui non simulant celestibus sed aperte terrenis
rebus in ecclesia deserviunt, sua querentes non
que Ihesu Christi. Phil. ii. Omnes querunt que sua sunt.
Eiciet vendentes oves et boves, id est vendentes
quod tabulam vite predicationis et doctrinam ostendunt
esse repente. Nummulariorum effundit es
et mensas subvertit, quia damnatis in fine re-
probis etiam ipsarum rerum quas dilexerant tollit fi-
guram. Scriptum est: Transit mundus et concupiscentia
eius. i Io. ii. et preterit figura huius mundi. Et co-
lumbas vendentium cathedras evertit. Mt. xxi. Cathedras
eorum evertit, quia talium negotiatorum sa-
cerdotium destruit. Hinc est quod sacri canones
symoniacam heresim dampnant et eos
sacerdotio privari precipiunt qui de sacerdo-
tio precium querunt. Queritur hic de ordine
historie. Hic enim dicitur quod hoc fuit statim post
primum miraculum. Mt. xxi. narratur
hoc fuisse ante passionem, quando sedit super asi-
nam. Ad hoc dicendum: Augustinus De concordia evan-
gelistarum: quod bis hoc factum est, sed primum com-
memoratur a Iohanne, secundum ab aliis.
Et per hoc solvuntur repugnantie que possent
obici quia dicitur ibi: Cum intrasset [illegible] et alia
verba dicta post hoc. Item queritur de intentione omnium
in templo. Sacerdotes non paciebantur
immundos homines intrare in templum, quomodo
communiter de ovibus et bobus, quia templum fe-
darent in loco nimis indecenter probabile.
Respondeo dicendum quod iiii atria erant in templo: primum
erat sacerdotum, secundum mundorum virorum,
tertium mundarum mulierum, quartum im-
mundorum et gentilium, et quia hoc illo large
appellabatur templum, et in hoc iiii invenit
hec talia. Item queritur de eorum eiectione, quia dicitur Mt.
xv. Sinite illos, ceci sunt et duces cecorum:
non videtur convenisse de mundorum correctione
vel quod tamen aliud eos tamen redarguit. Et
esset incorrigibiles. Respondeo dicendum quod etsi essent
eos incorrigibiles, volebat tamen zelum
suum erga domum dei ostendere ut prelatis
exemplum daret, et ut patri se conformem
tunc ostenderet, et legis auctorem quam non venit sol-
vere sed adimplere. Item queritur quare illos
qui vendebant columbas solo verbo corri-
puit, alios autem flagello. Et videtur quod magis
debuit illos symoniacos, qui significantur, corri-
pere. Ad hoc est ratio litteralis quia columbe
minus dehonestabant templum. Mistica autem
ratio est quia per illos intelliguntur symoniaci qui non
sunt pura penitentia corripiendi, sed sententialiter
de ecclesia eiciendi. Vel quia per quos intelliguntur dona
spiritus sancti, qui non est eiciendus. Item queritur de hoc unde
esset in illo et furioso tempore immunes et in-
certis, quomodo non insurgeret in eum et occiderent, qui
ita eiciebat eos et res eorum. Ad hoc dicunt
aliqui quod et si mali essent, tamen erant hypocri-
te, ideo ut non ostenderent avariciam in
malicia, non [illegible] se ostendunt [illegible]
ledunt. Ieronimus autem dicit quod igneum quoddam
atque sidereum radiabat ex oculis eius et
divinitatis maiestas lucebat in
facie. Immutatis eorum animum non audi-
at in ipsum mittere manum. Mt. [illegible] Ieronimus
magis reputat illud signum quam de laza-
ri suscitatione, quod unus homo in tantis turbis
pulit et expulit. Queritur autem de hoc quod dicitur quod
zelus fuit in Christo, sed zelus importat ira-
cundiam per turbacionem, et in Christo non potuit
esse perturbatio; ergo non zelus. Ad hoc dicendum: in-
telligo quod zelus dicitur dupliciter: uno modo importat
animi perturbationem quemadmodum et
ira, et sic non fuit in Christo. Ps. xliii. [illegible]
[illegible] aliter. Alio modo zelus [illegible] id
est fervens amor, et sic fuit in Christo.
Unde dicit Augustinus: bonus zelus est fervor animi
quo mens abiecto timore humano
pro defensione veritatis accenditur. Responderunt ut
dicitur etc. Manifestavit se dominus signis angelicis,
hic manifestat signo potestatis [illegible]
to, sed petito et promisso. Et hoc signum fuit
mirabilis sui resurrectionis. Et precedens hoc
credite. In hac manifestatione primo
ponitur signi postulatio, secundo postu-
lati oblatio, tertio post oblati expositio, quarto
consequens fides videntium, edificatio et
Christi manifestatio. Primo ergo describit signi
postulationem que facta est a iudeis videntibus quod
tante auctoritatis se ostenderet [illegible]
et. Responderunt ergo iudei domino, id est corripienti,
et dixerunt ei: Quod signum ostendis nobis quia
hec facis? Quasi dicerent: signum potestatis, id est cor-
[illegible] signum [illegible] dicentes: in [illegible]
dic nobis in qua potestate hec facis. Et
stulte querebant, quia ipsum factum magnum
signum erat. Crisostomus. Omnia signa operatus
erat ut ea que male fiebant cessare
faceret. Zelum non talem accipere pro do-
natione maximum signum virtutis erat.
Respondit Ihesus et dixit eis, tamquam hoc secundum
signum petitum oblatio et offert [illegible]

signum maxime innuens de resurrectione
sua propter quod dicit. Solvite templum hoc. occidendo.
Solvite .i. solvetis. Et in tribus diebus ex-
citabo illud .i. resuscitabo quasi de sepulcro
mortis. in epistola ad corinthios. et uere est
eo excitato. ps. ego dormiui et soporatus
sum etc. diebus tribus .i. per synodochen. os-
ee .vi. uiuificabit nos post duos
dies in die tercia suscitabit nos. s. in capitulo.
Dixerunt ergo ei iudei. tanquam hii tenuissime sig-
oblati expositio. quod non de templo materiali
dicebat. sed de templo corporis sui. et iu-
dei intelligebant de materiali. propter quod dicitur.
dixerunt ergo iudei. xlvi. annis edificatum
est templum hoc et tu in tribus diebus excitabis illud.
quasi dicant. hoc est incredibile. et in hoc intelligen-
dum quod templum in prima edificatione fuit consum-
matum in .vii. annis. sed in secunda propter guerras
et impedimenta sub zorobabel per annos .xlvi.
de hoc dominus non intelligebat. ideo dicit. Ille autem di-
cebat de templo corporis sui. sicut .n. compa-
ratur templum secundum apostolum .i. cor. vi. quanto magis
corpus christi. in quo diuinitas corporaliter inhabi-
tat secundum quod dicitur col. ii. et hanc intelligentiam
spiritualem non habebant. sed iudei non carnales.
discipuli. sed post resurrectionem. ideo dicit. Cum
ergo resurrexisset a mortuis recordati sunt dis-
cipuli eius quia hoc dicebat de corpore suo.
tunc .n. aperuit illis sensum ad intelligendum.
luce. ult. aperuit illis sensum ut intelligerent
scripturas. Et crediderunt scripture. in qua scilicet
prefigurata est christi resurrectio. ut iona.
Et crediderunt sermoni quem dixit ihesus
quia hanc rationem predicebat. io. xiiii. nunc dixi
uobis priusquam fiat etc. Cum autem esset ierosolimis. tanquam
hec [illegible] .s. fidei uidetur edificatio ad ar-
gumentum signi potestatis. intelligendum .n. quod mul-
ta fecit ubique. evangelista non descripsit sicut dicit
[illegible]. propterea dicit. Cum autem esset ierosolimis in die festo.
quando scilicet ascendebat. multi crediderunt in eum ui-
dentes signa que faciebat. fides eorum signis
innitebatur. io. iiii. de [illegible] multi credi-
derunt in eum uidentes signa que faciebat.
et quia signis innitebatur. ideo infirma erat.
propterea dicit. Ipse autem ihesus non credebat semet-
ipsum eis. non quia timeret. sed quia eorum instabilitatem
cognosceret. et quia hoc sciens ostendit quia non
[illegible] ratione. sed non [illegible] in tali visione. eo quod
ipse nosset omnes. i reg. xvi. homines uident
ea que parent. deus autem intuetur cor. Et quia non
erat opus ut quis ei testimonium perhiberet de ho-
mine. ipse .n. sciebat quid esset in homine.
Ie. xvii. ego dominus scrutans corda et renes.
heb. iiii. viuus est sermo domini et efficax
et penetrabilior omni gladio ancipiti
pertingens. [illegible] hic primo dicit quod dominus dic-

iudeis. Solvite. iudeis quod eius ipsam scilicet corpus
occiderent. Vel dicit quod scriptura imperatiuo modo quandoque
utitur in parte sui. dicens tamen et manens ei
obsequia. [illegible] antequam [illegible] glo-
solvite .i. solvetis. a quanto consimilis math. xix.
vade et vende omnia que habes et da pauperibus. a quanto
permissive. math. viii. si eicis nos hinc
mitte nos in porcos. a quanto prouocative io.
xiii. quod facis fac citius. dixit dominus ad iuda
de proditione. sic [illegible] de hoc quod dominus signum
de resurrectione [illegible] Bed. videlicet .ii. math. xii.
et xv. dicit quod non dabitur eis nisi signum ione
prophete. Cum .n. ipsi non intelligerent ad quid eis
hoc signum dabat. et si dabat. certe nisi sic da-
ret intelligerent. Vel dicit quod hoc signum dabat eis
quia [illegible] et quia occultum [illegible] quia amore
possent liberare se ipsum et post mortem.
hoc est omnium nouorum nouissimum mira-
bilissimum. quare et occultum dabat eis. et enig-
matice dicebat quod iusto iudicio ita
se manifestabat ut lateret. eius post re-
surrectionem se manifestare. sicut .n. omnibus fu-
isset manifestatum. neque fuisset mortuus.
ideo math. xxi. [illegible] ad tempus resurrectionis. ideo
loquebatur eis enigmatice. et discipulis
qui etsi tunc non intelligerent. postmodum autem
erant intellecturi [illegible] dominus se templum
dicit et templo se comparat. Vel. Bed. aug.
quod hoc non solum est propter inhabitationem diuinitatis
sed propter similitudinem ad templum. quia sicut templum
xlvi. annis edificatum est. sic corpus formatum
xlvi. diebus. [illegible] multiplicatis
senarium nascitur. sed hoc non valet ad propositum
ut uidetur. quia corpus christi ab instanti conceptionis
fuit perfectum et anima perfecta [illegible]
[illegible] Vel dicendum quod corpus perfici est duobus
modis. uel organizatione. uel mole cor-
poris a corpore christi .i. illo tempore uel in illo tempore
edificatum perficitur .i. ad perfectionem re-
ducitur organizatione et mole. corpus uero christi
tantum mole. non membrorum distinctione.
[E]rat autem quidam homo etc. manifestauit se iii
dominus iudeis signis uirtutis. hic se mani-
festat se uerbo et in doctrinis et hic [illegible]
esse iudeis [illegible] nycodemi principis iudeorum.
et quia [illegible] erudicionis [illegible] non [illegible]
accederet. ideo primo hic notatur diligen-
cia nycodemi. secundo uero doctrina domini ibi.
Respondit ihesus et dixit etc. describitur ergo ny-
codemus a quadruplici conditione. ut ostendit
prouocationem ad disciplinam. describitur a uite
honestate. ab officii dignitate. ad dis-
cendi sollicitudine. a descendi aptitu-
dine. describitur ergo a uite honestate. primo
cum dicit. Erat homo ex phariseis nycodemus nomine
ex phariseis quorum secta erat probabilior

l' secundum aliam glosam Augustini Nocte forsitan io(hannes?) quia magister tunc palam erubescebat discere

et honestior super omnes sectas iudeorum. vnde apostolus ad phil. iij. secundum legem phariseus. describitur et ab officii dignitate. cum dicitur. princeps iudeorum. vnde ipse restitit furori iudeorum. J. vij. numquid lex nostra iudicat quemquam nisi prius audierit ab eo. describitur et a discendi sollicitudine. cum dicitur. venit ad ihesum nocte. ideo nocte venit vt quiecius posset instrui et doceri. quia tunc hora est quieta. vnde psalmista. media nocte surgebam ad confitendum tibi. describitur a discendi aptitudine. cum dicitur. et dixit ei. scilicet ihesu. rabi scimus quia a deo venisti magister. aptus enim erat doceri. quia docilis erat. et xpistum perfectum doctorem credebat. et ideo discipulus eius esse volebat. et propter hoc magistrum vocabant sicut discipuli. J. xiij. vos vocatis me magister et domine. et vero dicitis. hic dicitur infra. nemo potest hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cum eo. ideo patet quod erat ex hiis de quibus dicitur supra ij. multi crediderunt in eum videntes signa que faciebat. signa erant ei credendi. quod esset a deo. vnde J. ix. dixit cecus. nisi esset hic homo a deo. non posset facere quicquam. Sed queritur hic primo quid hoc quod dicitur quod nycodemus erat princeps iudeorum et credebat in ihesum. quia dicitur J. vij. numquid aliquis ex principibus credidit in eum. quasi dicat. non. Respondetur quod nycodemus credidit. et erat ex principibus. et illud verbum quod dicitur J. fuit verbum phariseorum qui decepti fuerunt. nychodemus enim credebat. et si non palam. tamen occulte. Item queritur cum hora illa sit hora maleficorum. quia qui male agit odit lucem. vnde est hic quod nychodemus venire voluit nocte. cum videtur quod inordinate venit. Respondetur quod quedam fuit verecundia quedam infirmitas et diligencia. de verecundia iudeorum. nocte venit quia magistrum in israel palam discere erubuit. de infirmitate. ex eo. ad huc iudeica considerabat instanciam. propter eam nocte venit et pridem si in die hec faceret. de diligencia. dicit beda. nocte venit cupiens secreta allocucione misteria fidei percipere. cuius iam aliquatenus indicia perceperat. Item quod dicit hic quod dicit nicodemus hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cum eo. contra mathei vij. multi dicent mihi in illa die domine in nomine tuo demonia eiecimus et cetera. Respondetur quod deus adhuc facientes. vnde intelligendo non fuerit deus cum illo. differentia enim dicere. deus est cum homine. et homo est cum deo. sicut videtur velle augustinus. dicit illud confessionum. mecum eras sed ego non eram tecum. sic ex opposito. homo est cum deo quando habet caritatem per quam adheret deo. sed deus est cum homine quando aliquem spiritualem effectum facit in homine. sic est cum illis quibus tribuit virtutem faciendi miracula. sed illud non soluit.

quod nychodemus hic non intendebat dicere. immo vere quod esset a deo. propterea dicendum quod et similiter mali et boni faciunt miracula. distinguntur tamen hec ab illis. tribus. scilicet fine. modo. et [illegible] quia boni propter publicam iusticiam. mali propter singularem iusticie. fine. quia boni ad edificacionem. mali ad gloriam. et nychodemus in modo faciendi. et fine miracula distinguebat. maxime hec scire poterat in xpisto. quia propria invocacione faciebat miracula. Respondit ihesus et dixit ei et cetera. descripta est diligencia nychodemi. describitur hic doctrina xpisti in qua docet nychodemum quomodo possit peruenire ad salutem. propter hoc quare venerat. et hic hec tria exprimuntur tria que ipsum docet. primo docet ipsum que sit via salutis. secundo quod salutis principium. ibi. nemo ascendit in celum. tercio quod est salutis impedimentum. ibi. non enim misit deus filium suum et cetera. primo ergo docet quod sic via salutis. quod in sacramento regeneracionis. et cum intellectu procedit hoc ordine. primo exprimit necessitatem regeneracionis. secundo modum regenerandi. tercio modum intelligendi. regeneracionis necessitatem exprimit ipsi nychodemo ad discendum cupienti. propterea quod dicitur. Respondit ihesus et dixit ei. scilicet nychodemo qui de nocte veneras et quereres. amen amen dico tibi nisi quis natus fuerit denuo. id est regeneratus. non potest videre regnum dei. et hec hic patet quia regeneracio necessaria est ad salutem. propter naturam nate. io. xvj. mulier cum parit tristiciam habet. sed cum peperit non meminit pressure quia natus est homo in mundo. [illegible] culpe. ij. ephesios. eramus natura filii ire. id est corrupcione. nam ideo iob. iij. pereat dies in qua natus sum. [illegible] io. ultimo. omnis qui natus est ex deo non peccat. sed gracia dei custodit eum. et hec fit per sacramentum ecclesie. iob. xli. cum te consumptum putaueris. orieris ut lucifer. hic ergo dicit necessariam natiuitatem sacramenti regeneracionis. Dicit ad eum nychodemus. tangit hic secundum. scilicet modum regenerandi quia est spiritualis. sed nychodemus estimans ipsum esse carnalem. dubitans querit. quomodo potest homo nasci cum sit senex. cum homo hic est ipse. de sene in iuuenem. iob. vij. dies mei transierunt absque ulla spe. impossibilitas est quia est contra generacionis. vnde dicit. numquid potest in ventrem matris sue iterato introire et renasci. ad hoc carnalis erat. et ideo carnaliter intelligebat. i. cor. ij. animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. sed dominus ipsum retrahit ab intelligencia carnali ad spiritualem. propter quod dicit. Respondit ihesus amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. non potest introire in regnum dei. quasi dicat. non intelligo de natiuitate que est ex muliere. sed que est ex aqua. non intelligo de natiuitate

q̄ ē ex sexu. s; q̄ ē ex spū sc̄o. ꝑ illa car-
nal' ⁊ manifesta: ista spūal' ⁊ occulta
ꝓpt ea d'. q'd natū ē ex carne caro
ē. ⁊ q'd na. ex spū spc ē. ideo sic gna
co ex carne ē carnal'. ita gnaco
ex spū ē spūal'. sup. i. q' nō ex sag-
uib; n; ex uo. uiri. s; ex deo nati s.
si tn̄ ē spūal'. imo ⁊ occulta. ⁊ ideo
nō d; mirari nychodemꝰ. aliq̄ si nō
itellig'. ꝓpt ea d'. nō mireris q' dixi
t. op; uos nasci d nuo. q' uis nō in-
tlligas. spc ubi uult spirat. h
uult dado gr̄am. io. ix. cui uult
misꝛ̄. ⁊ q' uult i durat. ⁊ uocē
eiꝰ audis i p̄dicatorib;. m'. x. nō
ii. uos estis q' lo. ⁊c. ⁊ nescis vn̄
ueniat aut q̄ uadat. iob. ix. si
uenit ad me nō uidebo eū. ⁊ si abi-
erit nō itelligā. sic ē oīs q' nat' ē in
spū. s. spūal' ⁊ occult'. ro. vi. osep-
ti. n. sumꝰ cū illo p baptm̄ i morte
ut q'm̄ resurrexit xp̄c p glīam p'ris.
ita ⁊ nos i nouitate uite. ābule-
mꝰ. sic sepltā ⁊ mors. ⁊ uita spūal'.
ita ē gnaco. Rñdit nychodēmꝰ. ⁊ d'
b' tenū. s. mod' itelligndi. hāc re-
gnacōnē spūalē q' q' nō hebat
nychodemꝰ. ideo dubitat ⁊ q'rit. vn̄
d'. Rñd' nychodemꝰ ⁊ dix ei q'm pos-
sūt h fi. ⁊ ibi notat' dupl gr̄cia i ny-
chodemo q' ū cessauit q'rere donec i-
tllgeret. ⁊ so. si uidet audisset. sta-
tī d' i i dūtes redeunt. ⁊ ideo merca-
dno plenꝰ edoct. q' mor' est p'ud-
tes captiuacōnē ⁊ fide. ideo humiliat
eū. ꝓpt q'd d'. Rñd' ihc ⁊ dix ei. tu es
mag'r isrt'. ⁊ h igno. q. d. te docto
⁊ magnū reputas. ⁊ tn̄ igoras
fidi ūcia. heb. v. cū d'beris ē ma
g'ri ꝓpt tpe iter̄ idigetis ut doceā q̄
sit elemīta ex sordiū sīmonū di. q.
d. sinis itellige. op; te humiliare ⁊
cede; q' si h ū cedis. ū maiora itellige
poteris. ꝓpt ea d'. am am dico t q' nos
q' scimꝰ loq'm. nos. i. ego ⁊ ap'li
mei. ū d' glo. ul' nos s. p'lati. mi-
nūtī tnicaris siunt. q'd uidimꝰ testa-
m. j. viij. q' uidi apd p'rem. h loq'r.
⁊ ita ēcb' eet m. s; tn̄ uos nō ēdi-
tis m. ideo sbd'. ⁊ testiū nr̄m nō
accipis. j. v. ego ueni i noīe p'ris
mi ⁊ nō accepistis me. ⁊ si nō ac-
cipiut' i p'ius q' dixi n; ēditis. m'lto
minꝰ ū inmagis. ideo sbdit. si t'rena
dixi nob ⁊ nō ēdit' q'm si dixero.
ēdis. q. d. nō. ⁊ ideo mod' itelligndi

est p fide. ēce minora ānq' p'uen-
iat ad sublimia. i. cor. iij. tāq' p'-
uul' i xp̄o lac d; uob potū nō es-
cā. si a' lac nō recipet. q'm escā si-
pe posset. ex p̄dcis g' p; q' q'm re-
gnacō ē neccia. ⁊ spūal' ⁊ occlta ⁊
q' nlls p' intellige ū ēdat. q'o d'h q'
d'. ū q's renatꝰ fuit d nuo nō p in-
reg. dī. q'. si h erat p̄ceptū: g'o
nlls saluari p' ū baptizatꝰ ex aq̄
⁊ spū sc̄o. q'. m'lti martires fu-
erūt q' baptizati ū fuit. It m'lti
sc̄ q' hūt fide ⁊ morte p'ueniut. s;
d'r. j. e. oīs q' ēdit i filiū d'i nō pit. g'o
si ū baptizet' ad h saluab'. q'd si n ē
p̄ceptū: g'o male d' q' ū p' itire in
regnū dī. q' unde h accipit' p uniūsē
parte. Rñd' q' ē bapts. fluminis. fla-
minis. ⁊ sagnis. dd' q' p legē cōm-
oīs tenet' baptizari. q' p̄ceptū ē;
si a' iteruenit ipossibilitas aut ad ē
gr̄a siue bapts flaīs ul' sags aut
nō. si sic: suplet illu baptm̄. q'm ū
ē possibil'. Si ū nō adest possibilitas ū
excusat ū fac ut saluet'. nō p tns
gssionē p̄cepti. s; ꝓpt magelam ori-
ginal' q' dleta nō ē p grām. ⁊ sic
pati q' illi q' hūt fidm forma sal-
uat' cū morte p'ueniūt. It q' utm
ex tūc fuit neccm bap. q' sic uidet'
q' tūc p'uulgata fuit sna. q' sn h ū
erat salꝰ. It si tūc nō fuit istitutꝰ
q'n g' fuit istitutꝰ bapts. Rñd; ma-
g'r hugo ⁊ distigt t'plex tpe gr̄e.
q' ddaliq' cueniut circucisio tn̄ ut an
aduentū xp̄i. q'd dī in q' bapts tn̄
ū post manifestacōnē ewāglii q'd
dā iq' utm; mixti ū tpe medio.
⁊ tūc hebat effcm suū circucisio ⁊
q' tpe illo nō erat neccm bapti-
n duis h sīnal' p'mlgauit regna-
cōis neccitatē. s; q' fac tuꝰ erat
reuelauit aīco. It q' q'n istitut' fu-
it bapts. dd' q' m'ial' cū bapts fuit.
for'l' cū resurrex. ⁊ h'os dedi. in
uite. effectiue cū passꝰ fuit. q' ide-
ht uitute. s; final' cū eꝰ neccitn
te p dixit ⁊ utilitatē. ut h. ū q's
renatꝰ fu. ex aq'. ⁊ s. s. ⁊c. It q' d h
q' d'. q' nat' ē ex car. ca. est. g' ⁊ q'
natū ē ex spū spc ē. g'o q' nascit' ex
sc̄o scm ē. g' scē hō gnat scm hoiem.
s. filiū q' manifeste fl'm ē. imo pe-
cōre. It si q' nascit' ex spū spc est.
g'o q' nascit' ex deo d's ē. s; oēs sumꝰ
ex deo nati. sic d'r. i. io. v. g'o oēs sumꝰ dii.

Et quod hic intelligendum est: quod est quod nas-
citur ex carne generatione s. secundum quod
caro: est carnale. Sic de spiritu est spiritu-
ale. Quod obicitur de vito secundum Bedam quod car-
nalis generat. ideo generat carnale.
verum et si sit per genitum per quod patet: non tamen secundum
quod est generationis principium. Et augustinus
de genero mundo quod generat generum ut ipsa ale-
is. Quod de spiritu inde dicitur non per consequentiam
sed per conformitatem et hoc ad concordiam i. conve-
ni quod ad hoc dicitur unde spiritus est. quod de hoc quod
dicitur. Spiritus ubi vult spirat et nescis unde
veniat: quod hic intratum de quo dicitur homo cogita-
re tempore visitationis spiritualis. Contra Bedam
quod hic dicitur de vento. quod homo non habet ex cog-
nitione in vento nimis spiritualis novitatis.
Sed augustinus ita exponit: respondet quod
bene scit homo quod aliquis venit a nimio die
et contra interpretationem. ideo exponit de
spiritu sancto quod quando dicitur nescis unde veniat
faciendum est ut in illo. non dicitur nescit quando
veniat: quod bene potest scire per furorem et
tempore quando venit. sed nescit unde veniat
ventum. s. ad rectitudinem videndum ipsum licita bona
que homo gessit: vel ad angelum mitta-
tur quo vadat vel longe numquam
revertitur. vel prope unde reditur. ideo
dicitur b. quod super timendum. time igitur cum ar-
riserit: time cum abierit et cum denuo
revenerit. Item quod dicitur hic quod dicitur. si terrena dixi
vobis etc. quia illa terrena. quod non
est spirituale quod locutus est: sed terrenum dicit
hic Beda: est quod terrena quod dicitur illa
que dixit de spiritu i. de vento. Sed augustinus ex-
ponit de reparatione templi quod predixerat
in precedenti capitulo. Sed quod de terra erat
sic intelligatur de templo nisi similitudo cor-
pore christi quod de terra nostra sumptum est. Preter
Beda aliter quod terrena notat ea que
dicta sunt. non absolute. sed quod per unam
respectu dicendorum. Et nemo ascendit in celum.
Determinatur super salutis via. hic de-
terminat salutis principium ... hic plenius
satisfiat nichodemo querenti. quomodo
illa possent fieri. et describit hic salutis principium
hic ordine. primo determinat quis est salvans.
secundo quis modus salvandi. tercio quis motivum
ad salvandum. primo salvans nos est ille
qui solus potest in celum per se. et hoc est singu-
lare. Et hoc est christus dominus. propterea dicit. nemo as-
cendit in celum. i. nemo habet virtutem illuc ascenden-
di. nisi qui descendit de celo. per assumptionem hu-
manitatis. filius hominis qui est in celo. per presen-
tiam in sinu divinitatis. quia omnis qui ascen-
dit et salvatur ascendit per eum. de hac
potestate ascendendi et descendendi. ephesios iiii.

qui descendit ipse est qui ascendit. ut adimpleret
omnia. De existentia eius in celo. supra i. unigenitus
filius qui est in sinu patris ipse enarra-
vit. ipse est qui facit ascendere a morte ad
vitam. j. viii. si filius vos liberaverit vere li-
beri eritis. Et sicut exaltavit moyses et cetera.
tangit hic secundum. s. quomodo filius dei salvat
quoniam per passionem. ideo dicit. sicut moyses exal-
tavit serpentem. numeri xxi. fecit moyses serpen-
tem eneum et posuit illum pro signo quod per-
cussi aspicientes sanabantur. ita exal-
tari oportet filium hominis. ut crucis patibulo videntes
in eum aspicientes per fidem sanentur. ideo dicit.
ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam
eternam. j. xi. qui credit in me etsi mortuus fuerit vi-
vet et cetera. exprimit de christi passi-
one in relatione ad figuram ut fiat et
dubitationem. et optime procedit figura. quia sicut
illi sanabantur per speciem non aspicientes.
sic non per christum nisi in eum credentes. Sic enim
dilexit et cetera. tangit hic tercium. s. quod movet ad
sic salvandum. et hic fuit immensitas divini
amoris ad hominem perditum. propterea dicit. sic
deus dilexit mundum. i. hominem mundanum
et peccatorem. ut filium suum unigenitum daret.
ephesios ii. deus qui dives est in misericordia propter nimiam
caritatem suam qua dilexit nos cum essemus
mortui peccatis convivificavit nos christo.
ideo nimia: quia plus dedit quam eo perdimus.
ro. viii. et qui proprio filio suo non pepercit. sed
pro nobis omnibus tradidit illum: daret; ...
ad sufficientiam sed dicitur ad efficaciam
pro electis et credentibus. ideo subdicit. ut omnis qui
credit in eum non pereat sed habeat vitam eternam. aliis
non valet passio christi non credentibus. quia sicut
dicitur hebreos xi. sine fide impossibile est placere deo.
Sed quod incidit de hoc primo quod dicit. nemo ascen-
dit in celum nisi qui descendit de celo. quia omnes sancti ascendent et
tamen nullus descendit. Item corpus christi ascendit
in celum et tamen non descendit de celo. Item ...
hic intelligitur de christo: aut intelligitur secundum naturam di-
vinam aut humanam. secundum humanam non: quia nul-
la natura descendit de celo. et preterea tunc cum loque-
batur non erat in celo. secundum divinam non po-
test quod non ascendit quia maior esse non potu-
it. nec locum mutavit. Respondetur quidam quod ex cor-
pore hic non tamen corpus humanum christum qui est caput
simo totum corpus christi. et illi cetera et soli
ascendunt. sed hic non potest stare. quia corpus non
descendit de celo. propterea intelligendum quod ascendere
hic dicit propria virtute non aliunde data. et sic
solus christus potuit. Quod obicitur de corpore.
Respondet augustinus quod non obstat quod corpus ta-
men est ei unitum. unde si aliquis descenderit nudus
... et ascendit vestitus. nemo ascendit
nisi qui descendit. sic ex opposito. Quod querit ...

quam naturam habet. Respondeo dicendum quod illa oratio
vera dicitur de una persona. ascendere convenit
ei ratione humane nature. descendere ratione
divine relate ad humanam. quia se humi-
liavit assumendo carnem. esse vero in celo non
tamen nisi ratione divine persone. et sic totum refer-
tur quia ad divinam naturam licet ad unam hy-
postasim. Item quomodo convenit esse? Dicendum hic quod dicit: sicut ex-
altavit etc. que cum exprimat passionem
non dicit proprie crucem et apertius loquitur. Respondeo
dicendum quod dominus revelabat passionis mis-
terium nicodemo ut honestum. non credi-
bile. non secretum. non honestum ne homo ad hoc
carnalis despiceret et horreret. ideo dixit
exaltari non crucifigi. non credibile: difficile
ad hoc. ideo per figuram precedentem mira-
bile passionis effectum mirabilem insi-
nuat. non secretum sed caritatis habet. et ideo non
explanat. sed relinquit locum meditationis et hoc pro-
ficiendi. et ad commendandum illos proficiendi.
Secundo dicit hic quod dicit: omnis qui credit in eum non pereat.
Contra nullus qui habet fidem dampnabitur. quod inconve-
niens. Si tu dicas quod intelligitur de fide formata.
Contra hoc nullus qui habet fidem formatam sed dampna-
tur. Respondeo dicendum quod hic loquitur de fide vera. vera autem
fides excludit fictionem duplicem. fic-
tio scilicet una. ficta autem qui credit sed non amat.
alia qui credit et amat sed non perseverat. vera
igitur fides qua quis credit amat et perseverat. et ideo
talis salvabitur. Non enim misit deus. Contra-
venit quod sit salvator mundi. Item quod salutis
principium. sed tertio iudicium. Item quod est salu-
tis impedimentum. nam salutis impedimentum
non est ex parte dei. secundo quod est ex parte defectus
fidei. tertio vero quod est ex parte operis boni. Os-
tendit igitur primo quod non est ex parte dei nostra dam-
pnatio. et dicit: Non enim misit etc. Et hec ita
continuatur ad precedentia. vere dixi
quod deus dedit filium ut omnis qui credit in eum ha-
beat vitam eternam. non igitur ut dampnet. Non enim misit
deus filium suum in mundum ut iudicet mundum.
scilicet ipsum condempnando. sed ut salvetur mundus
per ipsum. i. Io. iiii. In hoc cognovimus carita-
tem dei quia ipse prior dilexit nos. et misit deus
filium scilicet propitiationem pro peccatis nostris. ideo ad
propitiandum non ad dampnandum. Qui credit
in eum non iudicatur. tangit hic secundum
quod dampnatio et iudicium venit ex parte
defectus fidei. et hoc ostendit per hoc quod qui credit non
iudicabitur. sed qui non credit iam iudicatus est. Sed
hoc dicit quod credit in eum scilicet in dei filium. non iudica-
tur. Io. v. in iudicium non veniet sed transiet de
morte ad vitam. Qui autem non credit iam iudicatus
est. i. pro dampnato habetur. quia non credit in nomine uni-
geniti filii dei. quia sicut dicitur Act. iiii.
non est aliud nomen sub celo datum hominibus

in quo oporteat nos salvos fieri. et ideo qui
in eius nomine non credit merito est dampnatus.
Hoc est iudicium etc. Tangit hic tertium scilicet quod impe-
dimentum salutis et ideo dampnationis et iu-
dicii est ex parte operis boni defectus ratione cuius
homo refugit salutem. Propter quod dicit: Hoc est iudi-
cium. i. causa dampnationis. quia lux venit in mun-
dum. i. verbum incarnatum. Infra xii. Ego lux in
mundum veni ut qui credit in me in tenebris non
maneat. Et dilexerunt homines magis tene-
bras. errores. quam lucem veritatis. Iob. xx-
iiii. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Et ratio huius ce-
citatis est defectus operis boni. Propter quod dicit: erant enim
eorum opera mala. Et quia malum opus sit ratio
fugiendi lucem ostendit dicens: Omnis enim qui male agit
odit lucem. Iob xxiiii. Oculus adulteri ob-
servat caliginem. Et non venit ad lucem ut
non arguantur opera eius. i. manifestentur esse
mala. Ephe. v. Nolite communicare operibus
infructuosis tenebrarum. magis autem illa re-
darguite. quod ut arguuntur etc. Sed econtrario bonum
opus ducit ad lucem. ideo dicit: Qui autem facit veritatem
venit ad lucem. Mt. v. Neque abscondit lucer-
nam sub modio. sed super candelabrum. quia bona
opera lux sunt. unde et subdit: ut manifestentur
opera eius quia in deo facta sunt. ideo fiunt quia in
caritate. i. Io. iiii. qui manet in caritate
etc. quia est sua lux. et ideo ad eius honorem sunt re-
velanda. Mt. v. Sic luceat lux vestra coram
hominibus ut videant etc. Sed contra hoc quod primo dicit hic quod
dicit quod non misit filium suum in mundum ut iudicet.
hic Contra. Infra v. Pater omne iudicium dedit filio. Respondeo est
adventus duplex. primus et secundus. primus misericordie. secundus
iustitie. In primo venit ad propitiandum non ad
iudicandum. sed in secundo venturus est ad iudicandum.
Item queritur de hoc quod dicit: qui non credit iam iudicatus est.
Contra. sicut non iudicat bis in idipsum. et infide-
les iam sunt iudicati. igitur in die iudicii non iu-
dicabuntur. Si dicas quod iam sunt iudicati in men-
te sibi. mali christiani. Respondeo est iudicium
presentis punitionis. et hoc omnes mali iudicantur
quia non est sine pena peccati sine decore iustitie. maxime
infideles. quia infidelitas magna pena est. Item
est iudicium extreme discussionis. et hoc non
iudicabuntur infideles. et est iudicium future
retributionis. primo iudicabuntur omnes mali. secundo
in medietate boni et mali. ultimo omnes boni et omnes
mali. Dicit igitur: infidelis iam iudicatur in presentia ex
contemptu vel quia non iudicabitur per discussionem. unde Gregorius. Item
obicitur de hoc quod dicit: omnes homines considerant naturaliter scire.
sic et beati esse. sed malitia operis non inducit o-
dium beatitudinis. igitur non lucis. Respondeo dicendum quod lux duplex
potest considerari aut ratione esse sui in se vel in quantum per ipsam cognoscitur
et tamen illo odiunt aut ratione esse sui in quantum est optitudinis
manifestare. quia quia omnis mali abhorrent.
ideo et lucem quantum ad hunc effectum. sed dicitudo

nō hr̄ effcm̄ Laua. q̄uīn alicui natali
d̄ fidio. Jt̄ obʒ aug. si q̄s male agit nō
uenit ad lucē. q̄ nullꝰ nisi pc̄cōr q̄uertit
ad fidē. Rn̄d. q̄n diligit manere in ma-
lo ope ad lucē nō uenit. s; si incipiat
malū odire. tūc p̄d ad lucē uenit.
& sic uenīūt pc̄cōres p̄ q̄uersōnē.
post h̄ uenit ih̄c &c. manifestatis se
dn̄s iudeis itinerls signis & eruditōis
ūbo manifestat se regnacōis sac-
mto: recipiendo iudeos ad baptīm.
& q̄ tā dn̄s q̄ iohēs baptizabat.
& tū solꝰ dn̄s regnabat: ideo ponit
ducit̄ xp̄i & io. purificacō. vō d̄ pex
cellēgia nascēs q̄o ibi. feā ē ḡ q̄o-
tio ū q̄ōis tīnacō ibi. Rn̄dit io. de
scd̄o q̄ xp̄i purificacō p̄ baptīm. p̄o
p̄ q̄ iudeis se manifestat. ideo d̄ post h̄
.i. post p̄dcās manifestacōes. uenit
ih̄c & discipli eiꝰ in iudeā t̄rā. ut. s. in-
dicis se manifestū facet p̄ baptīm. vn̄
& s̄bdit. & illic d̄morab̄. cū illꝰ. s. dis-
cipulis. & baptizabat. s. q̄ io. ei testo
phibuīt. sup̄. i. sup̄. q̄ in dyis sp̄m
d̄scendentē. h̄ ē q̄ baptizat. n̄ ipē solꝰ
baptizabat: immo & ei p̄ ē sor. p̄p̄ q̄
d̄. erat aūt io. bap. in enō iuxta salī.
.i. salē. q̄ fuit castrū melchisedech.
heb. vj. & ro s̄bdit. q̄ erat illic aq̄
multe. bona rō q̄ bapt̄s io. tm̄ i aq̄.
tm̄. i. ego bap. uos aq̄. dicebat io.
& ueniebant ad eū & baptizabant̄ &
r̄po baptizante. m̄. iij. exibat ad eū
ierosolima & oīs iudea & baptizabant̄
ab eo. nō dū erat missꝰ io. in carcē.
q̄ tūc cessauit eiꝰ. bapt̄s ab seremag-
ino. erat n. narrat. d̄ incarcerācōe
iohis. m̄. v. herodes tenuit iohm̄ &
misit eū in carcerē &c. feā ē ḡ q̄o &c.
introducit̄ ex duplici purificacōe p̄-
cedēs q̄o q̄ certū hūit a discipli[s]
iohis calumpniātibꝫ iudeos: q̄ relicto
iohis bapt̄ ibāt ad xp̄m. p̄p̄ q̄ d̄. feā
ē ḡ q̄o q̄o ex discipulis io. q̄ abluptis
theses q̄ originē cū iudeis q̄dicentibꝫ.
s. d̄ purificacōe. s. ū ēēt maior pu-
rificacō: uel in baptō io. uel xp̄i. &
dicebat discipli io. baptīm io. ēē
maiorē. iudei eōūo. p̄p̄ h̄ iudentes
se n̄ posse p̄ualē. xp̄m xp̄m p̄ iu-
diā accusat. p̄p̄ q̄ s̄bdit. uenit ad
io. & dixerunt ei. rabi q̄ erat tecū trā-
ns iordanē. tē erat talis minor p̄ quā
xp̄m baptizasti. q̄ & testificasti. vn̄
s̄bdit. cui testim̄ p̄hibuisti. sup̄. i.
io. testimō p̄hibꝫ d̄ eo &c. Ecce h̄ bap

tizat. q̄si officiū tuū usurpat. & tuc p̄no-
cēt i emulacōnē adducit. & oēs ueniūt
ad eū. q̄si d̄ te ap̄lꝰ nō curātes. emu-
latorie mouebant̄. sic fecit io. sue. et i
d̄unitis ph̄atibꝫ. dix moysi. d̄ne
mi p̄hibe eos. & moyses. Rn̄dit q̄d tu
emularis p̄ me. S; h̄ icidit q̄o. p̄o
d̄ h̄ q̄ d̄. q̄ ih̄c baptizabat. q̄ j. iiij.
ih̄c nō baptizabat. s; discipli eiꝰ. ḡ
ē ubi q̄ dicto. Rn̄. dd̄ q̄ ille facit cui auc-
tor fit. vn̄ facē h̄ aliq̄d h̄ ē duꝑ. s. auc-
toritē; uel ministerio. xp̄e baptizabat. auc-
toritē. s; discipli eiꝰ ministerio. uel baptizab-
ant. discipli aūt eiꝰ exterꝰ. q̄; tūc ē q̄o.
vn̄ ē h̄ q̄ dn̄s p̄p̄a p̄ nō baptizabat
exteriꝰ. & uidet̄ q̄ d̄ lēt uel aliqs p̄bet
exemplū & form̄ & mod. Rn̄. dd̄ q̄ ip̄e
aliis p̄buit modꝰ & docuit. s; nō bap-
tizabat. eā multadi eiꝰ rōis. & p̄ sup̄ eo-
nis: q̄ eōi dixisset hōies q̄ alii q̄ ueēt
ab eo baptizati. nec baptizati non
eēnt. p̄ sup̄ eōis. s. ne baptizati ab
ip̄o extollent. & d̄spicēt baptizatos
a discipulis. & q̄ h̄ baptīm discipulos.
It̄ q̄ eū bapt̄s io. ēēt p̄paratoꝰ ad ba-
ptīm xp̄i. & adueniēte ueritate cessat
umbra; uidet̄ q̄ debuit cessare bapti-
ca q̄ xp̄e icep. Rn̄. dd̄ q̄ cessauit. s; nō
statī. & ro fuit t̄p lex. ne uideret̄ eiꝰ
tē. ne uidet̄ in stabilis. ne uidet̄ i
dignat̄ tūc esse. ne discipulos suos i
inuidiā & zelū mitteret. It̄ q̄ q̄s
bapt̄s pocior. ut xp̄i uel io. q̄ iohis
uidet̄ q̄ xp̄e fuit bapt̄s bap̄tō io.
q̄ sic nō bilior fuit melchisedech.
sacerdō leui. q̄ leui fuit a melchi-
sedech decimat. e. v. videt̄ d̄ baptīme.
It̄ q̄ uel. bapt̄s ille dat; grām. & q̄d ū
uidet̄ q̄ dr̄. j. vij. sp̄e nō d̄ erat datꝰ. q̄
ih̄c nō d̄ erat glificatꝰ. & si aq̄s bapt̄s
fuisset mortuus an passionē nō hēt
regn̄ di. Rn̄. dd̄ q̄ f[...]. bapt̄s discipulo
x̄ xp̄i. an passionē fuit tm̄ p̄paratoꝰ.
sic & bapt̄s io. vn̄ ut; erat ex p̄ sgrē
tū beda. & aug. dicit q̄ baptizauit
iohēs. i. e bapt̄s nō ē. vn̄ dicit q̄ bap-
t̄s ille grām dabat. & ideo nobilior
q̄ nobilioris efficacie. Q̄d ḡ obʒ. q̄
xp̄e fuit baptizat. dd̄ q̄ bapt̄s io. uel
tm̄ oīo i xp̄o hūit effcm̄. Q̄d obʒ q̄d
discipli baptizabāt. dd̄ ē q̄ exterꝰ. s;
in eo bapto xp̄e baptizabat int̄. nō sic
aūt i baptīate iohis. Q̄d obʒ. sp̄e n̄ dū e-
rat datꝰ. itelligendū ē. d̄ datōe uisibili &
ap̄ta. q̄m dabat p̄ manū ipōnē. n̄
de datōe inuisibili. Q̄d obʒ q̄ n̄ euolatꝰ

baptizat mortuus. dõ q no erat pp d
fem gre i bapto. s; q pctu e no du so
lut. ti obiciat q bapts ht efficacia a pas
sione. intelligend q efficacia ht collacois
gre a uirtute diuina ibi inuisibilr opante.
a passione ii adiauiie a pcone. l si n du
erat pass. tn fides passiois erat pres. iux
cui hebat efficacia. hc; no a pcedi ia
nua. tn dadi gram. Redit io. ad ppo
posita e sup. xpi et io. p baptism purifi
cacio. et ex h pcede dubio. post h qois ci
naco fca a iohe discipulis req. ētib;.
vn dtmat q xpe ē regnare no ipe.
et pcedit h ordie. pmo io. seipm humili
at. et pmo post pois p psidacone fra
gilitatis humane. sco xpm pont i bap
tizadi po. tcio i pdicadi sapia. qtro ii
iois gre excellecia. pō g humiliat se.
p psidacone fragilitatis huane. q discipulos uolētes q seipm et baptism si
ii magnificari; ppt qd d. no p ho accipe
ieq ii fuit ei dat d celo. i. lac. ce dat
apm. et oe donu. d sun; ē. et ita cu ego
pur ho. no possu m atbue ii q m dat
ē. et ppea xpi officiu no m atbuo.
s; p co mc. i. cor. iiij. q hes q no acce
pisti. ipi uos testimo phibetis q dixe
ri no su ego xpo. sup. i. et ofessus ē
q no sū ego xpe. s; q missus su a illi
pcq uox cla. i. sup. ego uox cla
ta i deso. dur. et. q ht spōsa et.
ostr ho xpm s pponi ii ppotecia bap
tizadi. n. ē baptizare cui ē regnare. ul
ii ē regnare q ht spōsa ex q gnerat
ea d. q ht spōsa spōs ē. et ex ea gnare
f. et baptizare. eph. v. viri diligite
uxores uras. sic et xpe ecclam. et se
m; ipm tradidit p ea. ut illa scificaret;.
mudas ea lauacro aq i ubo uite. et beda.
apte xpe ē spōs. spōsa ē ecclia d gtū
tib; q ogregata. ij. cor. xi. dsp. o di uos
uni uiro uirginem. cas. exhibe xpo. ubi q ē re
gnare. mei a no ē regnare ii iudee.
s; pot q gaude tanq amici. iō s dic.
amicus a spōsi q stat p gram et au | udit
in ii. p ipsi psiuaco ne iēna. gaudio | gau
d; ppt uocē spōsi. gaudio gaud; i. | ple
gaud; q misit se gaude. aie. j. | xv.
uos amici mei estis et. stat. xiiij. | io.
sno duo stat a n cadit. audit. ps. | audia
qd loqt in me et. gaudio gaud; phil.
ult. gaudete idno s; et. et h i ngaudebat
io. tanq aic no dolebat. ii uiud. iō
d illi gaudiu meu ipletu ē. et ipsu tm
sic gaudiu ē iplenu eht q d sicut
j. xvi. petite et accipietis ii gaudiu

uru sit plenu. illu o; cresce me aut
minui. h ecptum ē sigs ire di ho ius
cu a h q gaud; d alti ex altacōe cu
sua d pcone. illu o; ē. i morte. q ex
altat i cce. me a m minui. i a putato
capite. ul illu crescere. i fama ut cedat
xpe. cedat ei p cessor. ul illu q cresce i u
baptizando et i nunio discipulor. me mi
nui. q bapts et discipulat ei i pxio
cessare debebat. s; xpi cesso a plauri.
d hac a plaicōe gaudebat ap. phil.
i. su pocasione. sine puitate annuci
et xpe. i h gaudio gaudebo. rone a q
re xpm o; cresce reddit. q d sm uenit.
pp q d. q d sum uenit sup oes ē. glo. nimio
excellit. et pph h oib; sup offt. ps. oia
subiecisti no sub pe. ei. et. q d tra ē. h
tcio ppoit sibi i pdicadi sap. q io. ii
tren. d talis loq potat s; xpe celestia
ppea d. q d tra ē. d tra loqt. talis iohes
q i pctis oceptus. q d celo uenit sup oes
ē. i. dig oecedi. xpe d celo. i. cor. xv.
pm ho d tra trenus. seds d celo celestis
iō d celo q spualr. q sbsist dirate. j.
viij. uos d deorsu estis. e d supnis su.
et q d supis ē. d supis loqt ē titudina
li. ppt q d. et q uidit et audiuit testat.
tanq te. uidit. ut di sap. q se ipo uid;
audiuit. i filii accipiedo a pre. j. xv.
oia q cuq audiui a pre meo nota feci
uob. et hec; e doctina sit excellē tissia.
tn a ca nalib; despicit. ppea sbdit. et
testioi eius nemo accipit. i. nims bō mudan
j. xv. uiderut me. et oderut me. et pte
meu. s; spuali q accipiut de doctina eius
fuit eca. ppea d. q a accepit ei testi
signuit q ds uerax ē. i. tanq sigillu
corde ctitudinali ipm; q n. misit ds
ūba di loqt. et sic uerax ē sic ds. j. vij. si
qs uoluit face uoluntate di cognoscet de
doctina mea utrum a me et. non. n. ad
mensura et. h. iiij ppoit xpm s igre
excollecia. q oes i ngra excellit. et
ista excellecia e rō pdictor ppea d.
no. n. ad mensura. sic dixi q ipe ē spōs
ipe celestia loqt et sup oes ē. no. n.
ad mensura dat ds spm scm xpo no ad
mensura e ca sic aliis. et rone subdit. pat
. n. dilig filiu et oia dedit i mamu ei.
m. xi. oia m tradita st a pre meo. et nemo
nisi salue. ii pfilui ppea subdit. q cred
i fi. ht u. e. nimo. s. q a i credul ē filio
u ide lfuita. no hebit gliā s; pena.
vn d. s; ira di manet sup eu. g. xij.
q spnit me et no accipit ubia mea ht q
iudicet eu ua. s. de q ll. vi. et el et fume

iuri idie uiudice nō pec. ut ira. i. culpa originalis per quam filii ire. eph. ii. eramus filii ire nati. Sed contra est Io. h' pō de h q io. uocat se sponsi amicum. c sup' nō fuit aut' dice se dig' suum. su. p. i. cui nō sum dig' rc. Rd; e sol. qd ꝛnes aptant interrogacōib; r sup. io. icitabat ad abiecōne. ideo se humi liauit r idignū suum nō cauit. h' icita t ad emulacōne. r ideo se amicum uocat; r gaude de ho eius d'. Qr. d' h q d' io. q d' tra e d' c. io. h' dicit pse. r uidet q iguenient dixit q ipse nō loquebat terena. s; celestia. e sol. Rd; ad h q hoc n dixit ab solute s; oparatiue. n q ecent terena. s; q terena erant capacitate doctrine xpi. aug. Rd; q ppōito illi intelligenda e sm se sine cu duplicacōe. q d' tra e sm q terenis loquit d' tra. sia d' celestib; h' e q spiritu tunc q desuu uenit. Qr. d' h q d'. de celo uenit rc. uidet ex h q xpe nō assumpsit carnem humanam: s; celes tem aut si humanam: q xpe nō d' ueire d' tra ut alii hoies. Rd; aug. de celo sui d' sui h e d' altitudine huā ne sign peccm pmi parētis. Sed h' ui di q sare illi hesi q alia particula mā siti adam corrupta: q p successiones usq; ad sigime coducta e r de illa sca e caro xpi. q ph sane intelligend e: sib' q illud d' e pgindi assilaue. q sic ca ro i adā n añ peccm fuit pura r im macla: sic xpe carne imaclatā as sumpsit. r notand q caro nō uocat h' natā passibile: s; corruptā. igna cōne peccati r pcōne uiciosā s q ñ e xpe gnit. s; uirtute diuina spū sco cocepit ideo d' sin. illi. Jt q d' h q d'. nō ad mensurā dat d' spm. aut intellig d' xpo s' diuinā naturam. aut s' huā nā. sm diuinā naturam n s. q ipe n recip spm. immo ab ipo pcedit s' humanā. q gra xpi hois e creata. s; oia creat ds i certo pōde numero r mensura. un n erat e infinita. g ad mensurā. Rd dicit q e mensura limitacōis r e mensura diuisi onis. mensurā limitacōis noto quiuis; erat finita e i sua sba r uirtute. r limitat. mensuram diuisionis uoco d'uiacōne alicui ad aliqd adactū. s illud. i. cor. xii. di uisiones graciarum sunt. id au ipse. qn. s. gra dat alicui ad aliqd effectum d'tiatu. sic d' ap'. xpe gratiam habuit ad mensurā pō nu. q gra q eius infuit i finita. sed in habuit nō ad mensurā q nō fu it i coarchtata ad aliqd opacōem

p x sigt q q unde arc ingali leam. i. in scelesto reuelacōne orz q̄ tūsbat p media racorum obseruantia. samarit n meq custodia pō sanuēdaris t' nullus sūl. Mch q obedientiam madatorum in ucie admitti gratiam acciptor certi i filii s cupisset scriptam sua uisitari

s; ad oem. sic capud ht oes sensus. un eso. spiritu h d' aetone ipse. h. n. e q di uidit. un patz q loqt de mensura per gratiam diuisionis. Jt q d' h q d'. q crē dit ht uita etna. q si ht no credit. Rd. hec spualia e p amore r uie p fec hnt. qui psect amat.

Ut g cognouit ihc rc. manifestauit se dns suis discipulis r iudeis. In hac pte manifestat se samaritanis r h pdicando r anunciando eis ubi psa lutis. r ht ps ista duas ptes. In pa no tat pdicandi opertunitas. In sa pdi cacōis fōl. ibi. uenit mulier de samaria. Ui dns samaritanē icip pdicare. op tunitas qerat ex pte loci. r h qd sunt dupl. s. ad tnseund. r ad qesced. tang g pmo optunitas loci ad tnseund. cu. n. uellet ire aiudea i galyleā. necē hebat tnsire p samaria. ipea dic. ut g cognouit ihc q audierat physei. audierat mq adiscipulis ig his qui tanq mundi r detectores se refe bat. sup. iii. dixit oes uadt adu lu. audierat ig q ihc pls discip los fac r baptizat qm io. r ex h manifestu erat eis q ipse erat maior r celebrior iohe. r ita eis manifestat h audierunt q sic relatu fuat. qq ihc nō baptizat; s; discipli ei. ne puocaretur ad inuidiā. reliqt iu deam r abiit itra i gal. q semel a bierat. sup. i. eso. recessit dns nq timoris gra. s; abstines eor liuore atq inuidia. un. j. vii. ambulabat ihc i galilea nō. n. uolebat i iudea ire: q qrebant eu iudei infice. sic sca pdicacōe iudeis ostndit se op tunitas pdicandi samaritanis. un d'. optebat aut tnsire p media samariā r sic adent loci opttunitas ad tnseund. luc. xviii. du iret ihc in ihrm tnsibat p media samariā sic tnsibat sic redire optebat. Uenit g. tang h op tunitas loci ad qescend. q la tnseunt. loc ameni se offerebat. un d'. bit acuitate cu d'. uenit g i ciuitate samarie q d' sycahr hr i lig caldalea: sichem i heb ciuitas ubi symeon r leui oc ciderunt uiros i ulcione stup sororis. gen. xxxiiii. r h ciuitas erat sup le. iux pdiu q dedit ia. filio suo. gen. xlviii. do tibi p fre tua ex tres tulos q tuli d' manu amorrei i gladio r arcu meo. r h loc q

optennit ut d' gn xlviii q pcpdm' d'

iiii

tūl q dsē cur syca h e

Ihesus fatigatus ... [illegible]

p al

tum erat ad quiescendum: quia meridiana hora
diei erat. Erat autem ibi fons iacob. i. quem ia
cob inveniat. ... quia dicitur ... puteus in
digerebat quiete. ideo dicit. Ihesus fatigatus
ex itinere sedebat sic supra fontem. quia locus
quidem erat. et calor iam erat. ideo sub
dit. hora autem erat quasi vi. et ideo fatiga
tus erat longo itinere ex ieiunio
et calore. Unde ipse dominus dicit in psalmo.
pauper sum ego et in laboribus a iuven
tute mea: exaltatus autem etc. Alle
gorice ihesus relicta iudea venit per
mediam samariam in galileam: quia iudeis
excecatis christus migravit ad gentem
galylea. i. transmigracio in ... ro.
xi. cecitas ex parte in israel ut plenitudo
gencium intraret. act. xiii. paulus et bar
nabas dixerunt iudeis vobis oportebat
loqui verbum dei. sed quoniam repulistis illud et indig
nos vos iudicastis eterne vite ecce
convertimur ad gentes. Ihesus fatigatus ex i
tinere sedebat; hora vi. quia filius dei carnem
nostram cum penalitatibus assumpsit in vi.
etate. sic dicit aug. super e. xiiii. quare
sic colon situm est in cruce: et sic ma
ter declinat ad manendum super puteum
in aqua sedens. quia super fluenta gracie reque
scit ut effundat in sedentibus. i. vii. q.
dicitur ibi sic dicit septem flumina de venter
eius fluent aque vive. Sed quia christus dicitur se
dere super fontem quia ipse est in quo requiescit
fons omnis gracie. Unde recte per fontem illum
intelligitur. gen. ii. fons ascendebat de terra
et irrigabat universam superficiem. iste est
a quo procedit quadruplex flumen. sive
aqua. s. aqua mundicie. de hac aqua. eze.
xxxvi. effundam super vos aquam mundam et
c. et sic christus dicitur fons mundicie. iste est
baptismus. zach. xiii. erit fons patens do
mui david et habitatoribus ierusalem in
ablucione peccatoris et menstruate. baptismus
enim mundat peccatore et ... quia de
let originale et actuale. Et aqua sapientie. eccl.
xv. aqua sapientie salutaris potavit illum.
et hec est aqua doctrine et sic christus dicitur fons
sapientie. eccl. i. fons sapientie verbum dei in excel
sis. iste irrigat corda doctorum. prov.
v. deriventur fontes tui foras etc. aqua
gracie de qua. i. viii. qui credit in me flumina
de ventre etc. et sic dicitur christus fons gracie.
i. eod. qui biberit ex aqua quam ego dabo
ei fiat in eo fons salientis aque in vitam eter
nam. hec gracia. Et. ii. aqua vite de qua. i.
e. qui biberit ex aqua quam ego dabo ei non
sitiet in eternum. et sic dicitur christus fons vi
te ps. apud te est fons vite. in lumine tuo etc.

Allegorice per mulierem samaritanam ... [illegible]

et apoc. vii. agnus deducet eos ad fontes
vite etc. omnes aque illorum fontium procedunt
a christo. Unde ysa. xii. haurietis aquas
in gaudio de fontibus salvatoris. Sed per
non procedunt in montes et valles. ps. qui
emittis fontes in convallibus. i. humilibus.
diabolus sedet super fontem immundicie de
quo iere. xx. qui coierit cum muli
ere menstruata et revelavit fontem sanguinis
eius utrique interficientur. magis maria mulieris
misera timida: caro nostra. cum illa
coit qui eius desideriis satisfacit in iniuriacio
nis pruse. prov. xxv. fons turbatus pede et
vena corrupta: iustus cadens coram
impio ipse. i. dum consideret iusto mala
et bona. reliquit bona imitatur ma
la. curiositatis vane. eccl. xxvi.
dicit de anima curiosa. sic viator sitiens
ad omnem fontem os aperiet et ex omnibus
quia curiosi totum volunt scire. et de
omni sapientia temptare. dampnacionis secte
apoc. viii. stella magna ardens ce
cidit in fontes aquarum et nomen stelle vo
catur absinthium. quia diabolus de celo superi
ore cecidit in ima calamitate pe
nar ad quas etiam omnes suos porta
verat. Ut dicit intelligencia littere primo q
de hoc quod dicitur ut cognovit ihesus. aut h
dicitur de divinitate aut de humanitate.
quoniam ... dicatur videtur falsum. quia christus
... sciunt ante ... et postea
incepit cognoscere. Redeat ad hoc quia sic
christus dicitur ignorare quia non facit nos sci
re. sic de die iudicii. sic dicitur aliquid
primo cognoscere quia cognoscere se primo
ostendit. Unde ... novit ... tunc
primo ostendit ... Redeat quia christus prius
sciebat per scienciam. sed postmodum sciunt
ostendit. et hoc erat ... secundum hu
manam naturam. Sed quare deinde dominus reli
quit iudeam propter phariseos iam cognos
ces videret quod timuit et fugit.
ad hoc dicendum est quia non timore sed propter
scandalum contra ... et ... in die
... quia ... doctrine ... redimi
... propter scandalum. Unde non dimisit eis de
... propter scandalum multis locis in
... xv. ... propter scandalum dimittit
... super iudeam: quia ... magis inde
... christo quam iohanni cum iohannes filii ba
ptizarent; Redeat ... explica ... reli
quit iudeam. s. propter scandalum ne videret ef
ficere ... occasione peiores. Sed hoc
non fuit tota causa immo et propter fructum quia
... et alibi ... et tunc
relinquenda est predicacio propter scandalum:

[illegible]

Sicut ... [illegible] ... in psalmo ... [illegible]
... [illegible] ... sicut ... [illegible]
... [illegible] ... gladio ... [illegible]
... [illegible] ... iacob ... ioseph ... [illegible]
... [illegible]
... fons iacob ... [illegible] ... religiosi ... Aug. ... [illegible]
... [illegible] ... doctrina ... [illegible]

qm alibi pl fructificare q. pp cre
plu ? dimisit. sic d aug. ut ostendat
nob eē licitu psequentiu furore decli
nare. Qm ergo cognouit magis psequbant
xpm q io. R est. qr io. n baptizabat
in no suo s in noie xpi uenti. xpc u
noie suo. vn docebat ? baptizab
at sic potestatē hns. qm ergo pharisei
iudi ultim nolebat hec suplicē. ideo
mag inuidebat. sz qrit aug. qm d
euāgelista fons iacob. cu i. de pute
us. R d; aug. q oīs puteus ē fons. s
nō cōuertit ubi n. emanat aq d ca
isl ficie ē tm fons. n pfundo. ? fons
puteus dr.

v Venit mulier de samaria. determina
ta oportunitate p dicandi de hac
h manifestaco fca p pdicacōne. ?
q manifestaco h pō m fca ē spalr.
gēda n coit. ideo primo agit de pdicacōe
facta mulieri. scdo m de pdicacōe fca
samaritanis ibi. relicit ergo mulier ydriā
suā ? c. ? q pnte efficax pdicaco fidm
si ē cōsensu. h. ar. ? h. ar. nō sentit nec p
cipit a d. ideo dns pō mulierē ? exci
tat. scdo excitatē ? cōsequenti iura tē fi
di annūciat. ibi. d ad eu mulier. dne da
m hac aq. ? c. excitat ergo dns mulie
rē h ordine. s. pō petendo obsequiu. scdo
pmittendo ul offerendo bnficiu. tcio ex
plicando bnficiu oblatu excitat post
tulando obsequiu q mulier in ministre po
tat. q aq haurire ueniat. ppea d.
venit mulier haurire aq. ? tm potu da
re potat ? xpc indigebat. ? ideo pete
bat. ideo seq. dic ei ihc. da m bibe. in
digebat qd potu. q n erat q miniltr;
vn d. discipli ei abierant i ciuita
te ut cibos emerēt. bn d emerēt.
nō gratis qrerēt. q n fuiss; ibi q dar;
vn dr. luc. ix. i tuerat disciplī ciui
tate samaritanor ut pararēt ? nunc
receperunt eu. q facies eē eunt euntis
ierlm. d ergo ei mulier. h scdo excitat
eā pmittendo l offrendo bnficiu. qr mu
lier cōsidat xpm eē iudeu. noluit ipē
dē obsequiu. sz mag cōne igerit. ppē
ea d. d g illi mulier illa samarita
na. aq. s. potu petiuerat. qm tu iu
deus cu sis bibe a me poscis q sum mu
lier samaritana. xpm eē iudeu ex ha
bitu cognouit. ut glo. d ? rone h qois
sbuig euāgelista. n. n. conuntur iudi
samaritanis. qui sim iudos reputantes.
q gentiles erant. vn gen. xliii. illi
citu ē egypciis comedere cū hebreis.

sephan parat h oēm q unum. qr g mu
lr nō fuat mota ad obseqm faciedu. al
licit eā dns pmittendo bnficiu. ppq
d. R dit ei ihc ? dixit ei. si scires do
nu di. donu di ē sps. s. d? act. ii.
penitentim ? baptizetur unqsz um.
? acc ipietis donu sps sci. sps scs dr do
nu. q n d; uendi. act. viii. pecunia tua
? c. si h ig cognosceres ? qs ē q d t da m bi
be. qm s. xpc datur s. s. si secu sescōne
h di posituōne. ideo d. tu forsita petiss
ses ab eo. forsita n ē nota dubitois.
s; libtatis arbitrij. ? ille peticoī tue
satis fecisse; ideo d. ? ille dedisset t aq
uiuā. t petenti dedisse; m. vii. oīs q
petit accipit ? q qrit iuenit ? c. aq
uiua uocat gratiam fidei qui de fac
. n. iust vis ex fide uiuit. d ei mulier
tag h tcui s. explicaco doī ul bnfi
ci oblati. mulier n. carnali dē oē
pcah itlligebat. ? pp ea dubitabat
? explicari petebat q h ait. d ei
mulier dne. neq; haurias hēs ?
puteus alt ē. ? ideo n potes dare de
aqua putei h. sz ? aliude qm h ē po
tes. vn seq vnde ergo hes aq uiuā. ista
s. nobilior. nunqd tu maior es patre
nro iacob. sil. j. viii. nunqd tu ma
ior es patre nro abraha. q dedit nob
puteu. ideo dedit q iuenit. dh pu
teo. gen. xxix. p fect ? iacob. in
trā orientale ? uidit ibi puteu cui
os grandi lapide claudebat. n tm ali
is dedit. sz ? ad pprium usu huic. q ime
liore ē ipo hns. ideo d. ? ipe ex eo bibt
? filii ei ? pecora ei. hec gen. xxix.
q iacob. ibi adaquit pecora. mulier
g carnalis i cogitēe ? dm potē
cia nescirēt n alliciebat. ideo expli
cat xpc doni. ideo d. R dit ihc ? dx
oīs q bibit ex aq hac. s. uisibili ? ma
li. sitiet itm. ? ideo n ē magnu hac
dare. s; ego hac pmitto. q a bibit
ex aq q ego dabo ei n sitiet i etnu.
j. vi. q credit i me n sitiet i etnu. ? ideo
sbdit. ideo pō sitiet. s; aq q ego da
bo ei fiet ideo fons aque salientis in
uitā etnā. salientis q i uite salute fac
ubi ē fons sufficiens. ps. apd te ē fons
uite ? c. fons ē pfecte reficiens. vn in
ps. iebriabut ab ubtate do. ? c. ad
hac aq inuitat dns p ysa. lv. oēs si
cientes uenite ad aq ? q n hēs. ar. ?
? c. sic ergo mulierē excitat petē
do obseqm. offerendo bnficiu explic
cando donu oblatu. d ei mulier dne

∴ Effossamus [illegible] d. qr est [illegible]
[illegible] i. figa ? aliquis [illegible]
[illegible] locus quo hiemus [illegible] [illegible]
[illegible] exueliss [illegible]
[illegible] locus
qr [illegible] loco [illegible]
[illegible] festa [illegible]
hiemus qr uocabamus palmas [illegible]
[illegible] coniunctacbus [illegible]
[illegible] xv [illegible] uocabamus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

preciperat discipulis suis ut in ciuita-
tes samaritanorum non ingrederentur. unde in math.
x. et m. xv. dicatur non sum missus nisi ad
oues que perierant domus israel. unde etiam hic quod dominus
modo predicat samaritanis videtur esse contra
precepto suo et exemplum malum prebere discipulis dare.
Respondeo dicendum quod dominus discipulis prohibuit non quod
malum esset: sed ne iudeos ad quos premoue-
nerat scandalizaret. ideo preceptum quod non ex
proposito principali ad eos iret. unde non
dominus se ingessit. Sed quia vult omnes homines sal-
uos fieri et opportunitas se optulit et
mulier ad eum venit: ideo ibi predicatio-
nis apparuit. Item queritur cum iudei repu-
tarent samaritanos inmundos et dominus legem
custodiebat. unde etiam hic quod a samaritana
petebat bibere. Item quia ipse sciebat eius responsi-
onem antequam peteret. et sciebat quod ipsa potum
non daret. ergo frustra et stulte petebat.
Respondeo dicendum quod dominus reputabat pro indifferen-
tibus obseruancias exteriores. ut dicitur m. xv.
quod non extrinsecum inquinat hominem. et ideo non
dimisit petere ab illa quamuis esset
samaritana. Item quod obicis quod sciebat
quod non daret. dicendum quod sciebat quod ei predicare vellet.
et ut ex illa ratione occasionem docendi
haberet. ideo petiit. Item queritur de hoc quod dicitur quod dis-
cipuli iuerunt in ciuitatem ut cibos eme-
rent. Sed discipuli erant iudei. ergo non debe-
bant samaritanis contrectare. Item dominus
preceperat eis ut non haberent argentum. m. x. ergo
non ergo iuerunt emere si pecuniam non haberent.
Respondeo dicendum quod discipuli didicerant a domino
nihil esse inmundum vel commune. Item vel dicendum quod aliqui
cibi erant indifferentes quibus iudei et sama-
ritani utebantur ut poma. et tales cibos
iuerant emere. Item quod obicitur quod non habebant.
unde dicendum quod non ad hoc missi erant ut miracula
facerent et predicarent. Preterea erant in tra aig-
ta. ubi panem et alios cibos gratis non
inuenirent. ideo pro necessitatis tempore ar-
gentum portabant. Item queritur de hoc quod mulier dicit.
numquid tu maior es patre nostro iacob.
Quia ex hoc videtur implicare quod iacob
certe pater samaritanorum. et hoc falsum est.
quia non [illegible] ipsi missi fuerant a rege assiriorum.
2 q et hiis. Respondeo dicendum quod pater aliquando dicitur propter temporis
antiquitatem. sic dicuntur senes viros patres.
Aliquando auctoritatem. sic plato et alii
tres autentici dicuntur patres. Aliquando
beneficio vel eductione. sic patres dicuntur a
quibus beneficia percipimus. Aliquando genera-
cione sic illos quos genuit. mulier dicit iacob
patrem cibis et rebus [illegible]. Item queritur de hoc quod dicitur
qui biberit ex aqua quam ego dabo non si-
tiet in eternum. Sed aut intelligitur de siti

corporali: aut spirituali. si corporali falsum est.
quia sciunt qui gratiam habent. si spirituali. ad hoc falsum
in ecc. xxiiii. qui bibunt adhuc sicient. Respon-
deo dicendum quod de siti spirituali loquitur. que duplex est. sitis
[illegible] ut habetur. quedam sitis ut apostoli [illegible]
quedam est perfecte sitis ut conuinet pena eterna
pro ea ingrata. tercia in gloria. hic loquitur de prima
siti. ideo etc. sitis enim gratie non est vere in habente.
quia sicut dicit augustinus qui habet donum caritatis amando
habet licet non perfecte. Item dicit ad eum mulier etc. Ex-
citauit dominus mulierem ad confitendum. Sed iam mu-
lieri confitenti aperuit [illegible] fidei proposuit ad
credendum primo. et sicut excitata non tenerat
illuminata. ideo dominus non statim [illegible] fidei proponit.
sed hoc ordine procedit. primo reuelat secretum.
secundo manifestat dubium. tercio non aperit fidei
sacramentum. mulieri gratiam petenti aquam viuam ita
[illegible] et ex hoc confitenti reuelat secretum.
Primo quod dominus ostendit peticionem mulieris.
dicit ei mulier etc. ita promisit ei dominus aquam in-
deficientem. hanc petit mulier. domine da mihi hanc
aquam ut non siciam neque veniam huc haurire.
et sitis erat corporalis et labor hauriendi.
[illegible] et ideo petebat donum dei. quia sicut dicit gregorius.
mala que nos hic premunt ad deum ire com-
pellunt. propterea dominus vocat oppressos. m.
xi. Venite ad me omnes qui laboratis etc.
Mulieri gratiam sic petenti dominus aperit secretum.
Sed non statim ne indignaretur. quia [illegible]
sed occasionem dicendi querit. unde sequitur dicit
ei ihesus voca virum tuum. non per maritum.
sed [illegible] et veni huc. non hoc dicebat
quod crederet eam habere virum. sed ut verbum secretum
de viro reueleret. unde respondit mulier et
dixit non habeo virum. et hanc veracem responsionem
dominus occasione accepta subdit secreti reue-
lationem. unde et sequitur dicit ei ihesus. bene dixisti
non habeo virum. quia vere confessa es. v.
enim viros habuisti. ecce reuelat pre-
terita. et hunc quem habes non est tuus vir hic
id est hic antitesis est. reuelat presencia.
et ut non indigne verum commendat. Sed
vere dixisti. in quo docet sacros predicatores
ut eum voluerint audientibus dicere
aspera in [illegible] dulcia. unde paulus
hanc formam seruabat. i. cor. xi. laudo
igitur vos in hoc non laudo. et ii. cor. [illegible] repre-
hendebat. Item dicitur mulier [illegible]
[illegible] vir eius naturalis et legitimus
est pro superiori forte dum dicitur i. cor.
xi. vir est ymago et gloria dei. mulier
autem est gloria viri. Sed mulier reprehenditur
quia habuit v. viros. quinque quibus [illegible] sen-
sibus in infancia defuimus. quia [illegible]
[illegible] prima [illegible] sequente desidia iu-
uentute. [illegible] quod dicit apostolus. thi. ii. iuuencula

de desidia fuge. Hec desidia iuvenculis et si
videatur dulcia, tamen est aspera. Unde signi-
ficatur per .v. iuga boum. Luce xiiii. iuga
boum emi .v. quia sensus quinarius divina
pertinent .... Huic sunt gulosi. In
Eccles. ii. melius est comedere et bibe-
re et ostendere anime sue bona. Ysa. xxii.
comedamus et bibamus. Secundus tactus. Hu-
ic sunt luxuriosi maxime. Sap.
ii. nullum sit pratum quod non pertranseat luxuria
nostra. nemo nostrum sit exsors. Tercius olfa-
ctus. Huic desunt deliciosi. Igitur dicitur de
Sap. ii. unguentis nos impleamus et non pre-
tereat nos flos temporis. coronemus nos
rosis. Quartus visus. Huic desunt
avari. Eccles. xiiii. insaciabilis oculus cu-
pidi in parte iniquitatis non saciabitur.
Quintus auditus. Huic desunt curiosi.
Actuum xvii. athenienses ad nichil aliud
vacabant nisi aut dicere aut audire
aliquid novi. Redarguitur de mys-
terio non suo. Hic nunc est error. Tercio
hortatur dominus ut vocet virum. i. naturale
sensus iudicium ut possit fidei sacramenta
percipere. et visus sic equus et vivus igitur
non est intellectus. Tali autem dat dominus aquam sa-
lientem in vitam eternam. Hec est aqua gratie que a
deo descendit. Ideo ad deum salire facit.
Aqua cisternarum non. Aqua est ut tantum ascendat quantum
descendat. Dicit ei mulier. Tanquam hec
postquam non revelavit secretum manifes-
tat dubium. Mulier non videns quod dominus
esset cognitor secretorum suorum dubitatio-
nem tamen ad quaestionem ponit. propter quod ait. Dicit ei
mulier. Domine video quia propheta es tu. quasi
si nostri secreta tanta potes scire de du-
bitatione. Patres nostri in monte hoc adoraverunt scilicet
Abraham ysaac et iacob. et vos dicitis quia ierosolimis
est locus ubi adorare oportet. sic quasi pre-
sumunt tantum dicit: cum ergo hic dicitis nos quando-
que pre non compatientes. hic dicebat iu-
dei. propter illud Deut. xii. cave ne in omni loco
offeras deo. sed in loco quem elegit. huic questioni
dubio dominus satis facit ostendens quod
neque ibi neque in iudea perfecte adorabat.
Ideo ait: Dicit ei ihesus. mulier crede mihi quia ve-
nit hora quando neque in monte hoc neque in ierosolimis
adorabitis patrem. Ista hora est tempus gra-
tie quando debet evacuari error gentilium et
onus mandatorum legalium. De hac hora
Ro. xiii. hora est nos iam de somno surgere.
nox precessit. dies autem appropinquavit.
Hec hora locus oracionis non determinatur. Ad ti-
motheum .i. Thi. ii. volo viros in omni loco
levare puras manus. et ihesus; non sicut
nisi ierosolimis perfecte nunc adoraretur.

tamen melius ierosolimis. Ideo dicit. Vos adora-
tis quod nescitis. quia legem non habetis. sed
deum simul et ydola colitis. et deum localem
creditis. iiii. Reg. xvii. dicitur de samarita-
nis: quod timebant deum et deos suos. Nos
adoramus quod scimus nos. scilicet iudei. quia salus ex
iudeis est. i. christus salvator. Gal. iii. abra-
he dicte sunt promissiones et semini eius. quia
ergo non ierosolimis perfecte adorant. docet mulie-
rem quomodo perfecte adoret ne eam deti-
neat in suspenso. Ideo dicit. Sed venit hora. dixit
quod non perfecte adoratis. quia deum localem cre-
ditis. nec iudei perfecte. quia sub figuris. Sed venit hora
scilicet gratie et nunc est. quia christus iam venerat. quando veri
adoratores adorabunt patrem in spiritu et veri-
tate. In spiritu: contra localitatem et corporalitatem. In
veritate: contra umbram. sicut dicebat apostolus
ii. Cor. iii. nos revelata facie gloriam domini
speculantes transformamur a claritate in claritatem. quod
isti sunt veri adoratores ostendit dicens.
Nam et pater tales querit qui adorent eum. simple-
x: Idem est in spiritu et veritate. Spiritus est deus non
corporeus ut vos creditis. Ysa. xl. cui similem
existimastis deum. aut quam ymaginem po-
netis ei. Et eos qui adorant eum in spiritu et veri-
tate oportet adorare. ut sic ei conformentur
ut sit in spiritu. Rom. viii. qui in car-
ne sunt deo placere non possunt. sic in veritate non
in fictione. Sap. i. spiritus disciplinae effugiet
fictum. Dicit ei mulier. Hic iam tercio. Ex quo
manifestavit dubium aperit fidei sacramentum
mulier. i. ecclesia insecta ad christum et peregre
scilicet consideracionis elevatur. propter quod ait. Dicit ei
mulier. Scio quia messias venit. et ille no-
bis annunciabit omnia. Sciebat hoc mulier
quia samaritani legem admittebant. credebat
maxime quod christus in lege promittebatur. non
tamen iudeis sed gentibus. Gen. xlix. non au-
feretur sceptrum de iuda et dux de femore
eius donec veniat qui mittendus est. et ipse erit ex-
pectacio gentium. Ex quo mulier perducta
est ... ad christum et cum iam parata credere
quod restat nisi ut dominus aperiat se ipsum. In ipso, ei
hic sequitur. Dicit ei ihesus. Ego sum qui lo-quor
tecum. Filius dominus. Ioh. ix. cum
esset quereret quis esset filius dei in quem
deberet credere. dominus dicit ... [ei ... ego]
et eum qui loquitur tecum ipse est. quod fide pronun-
ciata. Terminatur predicacio et collocutio. quod dis-
cipuli redeunt. Ideo subditur. Et continuo
venerunt discipuli eius et mirabantur quia cum
muliere loquebatur. admirabantur
eius clemenciam et dignacionem. Aug. bonum
admirabantur. non malum suspicabantur. et
hec admiracio non durat in conspectu. sed in
reverencia et timore. Ideo dicit. Nemo

tamen dixit ei quid queris aut quid loqueris cum ea-
quid queris: quasi que est hic loquendi necessitas.
quid loqueris: quasi scilicet est hic loquendi utilitas
verbum non proferas; in bone iuste necessitatis
vel pie utilitatis non dicitur gravis ociosum est. ¶
Accidit hic quod prius dictum est hic dicit. Venit hora quando
neque in monte hoc neque Ierosolimis adorabitis patrem.
Si hic dominum est. Ergo non debent christiani templa ad
orationem. Item si eos qui adorant ipsum oportet adora-
re ergo peccant qui adorandum faciunt ymagi-
nes corporales. ¶ Ad primum dicendum quod orationes con-
[illegible] quedam sunt essenciales: ut recta intencio et
iusta peticio. quedam accidentalia: ut tempus et
locus. dico ergo quod dominus non dixit locum determinatum
ab ordine non esse rescindendum ut superfluum: sed
congruendum non esse de orationis essencia. quia veri
adoratores sunt qui deum adorant ubique; non sic
necessario. verumtamen est superfluum vel [illegible]. admo-
monitionem. Iudei. ad devocionem excitandam.
ad unitatem suadendam ad societatem angelorum
optinendam. quia pervenerunt principes coniuncti
psallentibus; ¶ Ad aliud de ymaginibus. dicendum quod non
nobis. quia non credunt aliquid esse in eis divinum. nec
deum esse corporalem ubi: sed solum signa de. ¶ Item
quod dicitur quod dominus de se iudeis dixit nos adoramus
quod scimus. contra. Iohannis .viii. neque me scitis neque patrem
meum scitis. dicit dominus ihesus iudeis. ¶ Respondeo. Id est de
infidelibus; intelligitur qui erant iudei solo nomine.
hic autem de iudeis veris loquitur qui re et nomine
iudei appellantur. ¶ Item quare cum nunquam [illegible]
fecit dominus [illegible]: unde hic quod samarita-
nam propter tot verba perduxit. ¶ Respondeo dicendum est quod
si statim dixisset mulieri. ego sum christus.
videretur delirare. et ideo paulatim tanquam
bonus doctor processit. et nobis exemplum tribu-
it ut non dedignemur paucis auditoribus;
predicare. quare ipse uni uetule tam longum ser-
monem fecit. ¶ Item quare cum discipuli dubitarent.
et petrus audacter solebat a domino querere.
quare non quesierunt a domino quid loqueretur. ¶ Ad hoc
dicendum quod si quesissent videretur iam ipsum habere
suspectum. ideo timebant argui de stulta questio-
ne et de indisciplina. et ideo non fuerunt au-
si querere. ¶ Reliquit ergo ydriam suam etc. tam [illegible]
nata est prius in qua dominus predicavit et se osten-
dit mulieri samaritane singulariter et privatim
te. hic incipit secunda pars in qua dominus coram samarita-
nis predicat et eis se ipsum manifestat.
et quia hec manifestacio prius facta est per occasionem
mulieris. postmodum per sermonem christi. et hic disci-
pulis audientibus; qui ad hoc ideo debebant esse
solliciti. ideo procedit in hac manifesta-
tione secundum hunc hordinem. primo enim notatur
diligencia mulieris ad nomen christi an-
nunciandum. secundo desiderium christi ad suscipi-
endum. tercio [illegible] discipulorum ad predicandum.

quarto in samaritanorum devocio. ad credendum.
ad quod ordinatur omnia que hic determinantur. primo
ergo describitur strenuitas diligencie muli-
eris quam habuit ad manifestacionem nominis
christi. et conversionem sue gentis. quia statim [illegible]
annunciare intravit quod perceperat [illegible] dicitur.
Reliquit ergo ydriam suam mulier. [illegible]
dicitur reliquit ydriam ut citius curreret et [illegible].
ne forte dominus recederet. vel quia propter [illegible] ob-
lita eius propter quod venerat. vel christum per [illegible] contristare no-
lebat. unde crisostomus. doceat nos hic multi in spiritua-
lium audiencia omnia contempnere temporalia. et abiit
in civitatem. ad divulgandum. scilicet nomen christi. Unde
sequitur. et dicit hominibus; illis venite et videte homi-
nem qui dixit michi omnia quecumque feci. eos attrahebat per
hoc quod secreta revelabat. non dixit. venite
et videte prophetam: sed vitam suam divulgavit.
ut omnis [illegible] attrahat. numquid ipse
est christus. non asserit sed dubitando proposuit
ut ipsi [illegible] dubitaret. et [illegible] veniat certi-
ficari. crisostomus. nolebat [illegible]
eos [illegible] sed ex audiencia [illegible] illius quod
[illegible] venirent. unde sequitur. Exierunt de
civitate et veniebant ad eum. [illegible]
ibant quia christus ante portam civitatis [illegible] igitur
[illegible] portam pastus; unde hebreus [illegible]
[illegible] portam pastus. exeamus ad eum extra cas-
tra improperium eius portantes. [illegible]
[illegible] ad quod debuit relinquere ci-
vitatis tumultum. Ieremia .xlviii. relinquite ci-
vitates et habitate in petra habitatores moab. [illegible]
ab. quia dicitur in psalmo. in terra deserta invia et inaquo-
sa. sic in sancto apparui tibi. ¶ Interea rogabant eum etc. [illegible]
hic [illegible] scilicet christi desiderium ad vocatos recipiendos.
quia eorum salutem desiderabat ut cibum. immo
amplius quam cibum corporalem in tempore indigencie
[illegible] erat tamen [illegible] sicut dicitur. Interea id est dum
mulier iuit et samaritani veniebant. ro-
gabant eum discipuli eius quasi de magistro
solliciti dicentes. rabi manduca. quia
cibos attulerant et hora comedendi iam [illegible]
[illegible] crisostomus. videntes eum fatigatum [illegible]
[illegible] rogabant eum
manducare. sed dominus magis cibum spiritualem
desiderans quam corporalem manducare re-
cusat. propter quod dicitur. ille autem dixit ego cibum habeo
manducare quem vos nescitis. illum hunc
[illegible] nesciebant discipuli. quia e-
rat spiritualis cum ipsi essent carnales [illegible]
[illegible] ideo
patet quia nesciebant. quia carnaliter intelli-
gebant. unde ait. dicebant ergo discipuli
ad invicem. numquid aliquis attulit illi mandu-
care. augustinus. quid mirum si mulier illa
non intelligebat aquam. ecce discipuli non
intelligunt escam. et quia magistri est docere dis-

ceptos non intelligentes. ideo sequitur explana-
tio. Dicit eis ihesus. meus cibus est. quasi scilicet uos nes-
citis ut faciam uoluntatem eius qui misit
me. uoluntas dei nostra salus. Ioh. vi. Hec est uo-
luntas patris mei qui misit me. ut omnis
qui uidet filium et credit in eum habet uitam et-
ernam. Hanc nolebat dominus consummare propter
nostre refectionis. ideo dicit. ut perficiam opus eius
opus dei dicitur per excellentiam regen-
erationis. unde in psalmo. miserationes eius super
omnia opera. opus autem dei est ... ad deum per fide-
conuersio. Ioh. vi. opus dei ut credatis in eum quem
ille misit. ¶ Nonne uos dicitis. et ce-
tera. hic textum scilicet. ... discipulorum ad pre-
dicandum propter salutem samaritanorum et ad hila-
ritatem eos tamen ex consideratione hilaritatis se-
quentium ad credendum. tamen et ex consideratione mercedis
predicatorum ad considerandam hilaritatem et
decentiam instigat sub parabola dicens. Nonne
uos dicitis quod adhuc iiii. menses sunt
ic et messis uenit. ad litteram. estas erat
propinqua. et hic quasi dicit homines cum uident
tempus metendi appropinquare quasi per totum annum
expectant. ecce dico uobis leuate ocu-
los. id est considerationem et uidete regiones
id est multitudines gentilium. quia albe
sunt ad messem. id est propinque ad fidem quasi pa-
rati ad credendum. sic qui audiunt et cetera. Mt. ix.
messis quidem multa operarii autem pauci.
rogate ergo dominum messis ut mittat opera-
rios in messem suam. sic ergo animat ex consideratione pro-
ptitudinis ad credendum. animat et ex consideratione
fructus merentium. ideo dicit. et qui metit mercedem
accipit. non temporalem sed eternam. unde dicit. et congregat
fructum in uitam eternam. ubi neque erugo neque tinea
demolitur. ubi fures non effodiunt nec furantur.
Mt. vi. de hac mercede dicitur Mt. v. gaudete
et exultate. ecce enim merces uestra multa est
in celo. et hic merces est omnis et metentium et semi-
nantium. ideo dicit. ut qui metit. benedico quod
fructum congregat qui metit. non seminantium
sed ... ut et qui seminat simul gaudeat
et qui metit. psalmus. euntes ibant et flebant
se. scilicet uenientes autem uenient cum exultatione et cetera. et rationem
dedit quare tam metentes quam semina-
tes gaudere debent. quia ...
alius est ... ideo dicit in hoc
uerbum uerum est. scilicet quia consueuit
, q dici. quia alius est qui seminat alius qui metit.
nam seminauerunt ut prophete. sed postea mes-
suerunt apostoli. et hic quod dominum beneficio tem-
poris eius erat. ideo dicit. ego misi uos metere quod
non laborastis. de hac missione Mt. ix.
rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in
messem suam. alii laborauerunt et uos in labo-
res eorum introistis. quia fructum predicationis eorum

colligetis. i. pe. i. reuelatum est prophetis.
quibus non sibi ipsis prophetabant. uobis autem ministrabant
que nunc nunciata sunt uobis. ¶ Ex ciuitate autem illa
cetera samaritanorum de uocatione ad credendum quod in-
choata est in sermone mulieris propter quod dicit. Ex
ciuitate illa multi crediderunt samarita-
norum et cetera. et ideo sequitur. ¶ Propter testimonium mu-
lieris testimonium perhibentis de eius diuini-
tate. quia dixit michi omnia que feci. ad testimonium mu-
lieris crediderunt samaritani. sed iudei recusa-
uerunt credere Iohanni. unde dominus dixit iudeis. Mt. x-
xi. amen dico uobis quia publicani et meretrices
precedent uos et cetera. et licet non uideret tamen cre-
debant tamen deuote. ideo sequitur. cum ergo ue-
nissent ad eum samaritani rogauerunt eum
ut ibi maneret. Luc. ult. mane no-
biscum quoniam aduesperascit. quod iudei expu-
lerunt. ... multa uidentes sig-
na solum non crediderunt sed a regione abie-
cerunt. unde Mt. viii. dicitur quod tota ciuitas
genesareth exiuit obuiam ihesu. et ui-
so eo rogabant eum ut transiret a finibus eorum
et dominus samaritanorum eorum precibus conde-
scendit. unde dicit. et mansit ibi per duos dies.
ad fidem eorum confirmandam et multiplicandam. quod
factum est. unde dicit. et multo plures crediderunt propter
sermonem eius. Nimirum quia sic dicitur per eos.
Io. vi. domine uerba uite eterne habes. et tamen
multiplicauit. sed et confirmauit unde sequitur.
et mulieri dicebant. quia iam non propter loquelam
tuam credimus. quasi non ... ratione humana.
ipsi enim audiuimus et scimus quia hic est uere salua-
tor mundi. id est audiendo sermonem. quia sic dicitur
Ro. x. fides ex auditu. auditus autem per uerbum
dei. uere saluator mundi non tantum iudeorum.
unde supra iii. sic deus dilexit mundum ut fili-
um suum unigenitum daret et cetera. ideo i. Io. i. ipse est propi-
ciatio pro peccatis nostris. non tantum pro nostris sed et
pro totius mundi. ille ... est pro ioseph de
quo dicitur Gen. xli. quod pharao uertit nomen
uocauitque eum lingua egypciaca sal-
uatorem mundi. ¶ Inuenitur hic quod cum dicat
ipse. testimonium tuum et cetera. sic scilicet nimis
et testimonium mulieris sit uanum et
fragile. sic sexus infirmus. unde ... quod dominus
non debuit per mulierem seipsum samari-
tanis manifestare. ¶ Ergo dicendum quod christus non
accepit humanum testimonium propter sua indigen-
tia. sed solum propter indigentiam audientium. quia
ergo testimonium mulieris minime erat ...
samaritanis. uoluit dominus per mulierem eis
innotescere. non quia eius testimonio haberet robur.
sed quia samaritanis credibile. alia ratio fuit ad
iudeorum duritiem condempnandam in iudicio. quia
ipsi non crediderunt iohanni baptiste. sed samaritani
unius mulieris. sic ipse dominus dicit eis quia regina

austere et minime. sed generaliter in iudicio quod habet ma-
theus iii. xii. Queritur quare de testimonio mulieris
quod dixit venite et videte virum qui dixit michi
omnia quecumque feci. cum non dixit ei nisi de viris quos
habuerat. aut gratia mulieri prolata non fecit
quod fl[illegible]? Responsio dicimus quod mulier primi hoc dixit non
tantum respexit ad sermonem hic dictum eis. sed
ad sapientiam per quam dicebat et hic generaliter in se-
cretum dixerat eadem in tunc poterat dicere omnia
quecumque fecerat. ideo mulier volens christi virtu-
tem exprimere dixit in verbis et cetera. Queritur quod obicitur
cum lex evangelica non sit in umbris vel figuris. sed
pocius veritatis aperte; unde est hoc quod dominus dis-
cipulis suis loquitur parabolis. videtur quod sic
non deberet loqui. sed aperte. Responsio dicimus quod loqui in
figuris est dupliciter. aut ita quod veritas ibi cela-
datur et non explicetur audientibus. et hoc dicitur
umbra et obscuritate. et hoc pertinet ad legem
veterem non ad novam. alio modo est loqui in simili-
tudinibus; ita quod similitudo explicetur et mani-
festetur. et tunc non est loqui in umbris. sed pocius in
luce. et hoc modo loquitur dominus ut res obscure
proposita in figuras per expositionem clare intelligatur.
et sunt humani humilies. [illegible] tas ardencius
ametur et firmius teneatur. Veritas enim aliquan-
tulum latens gratior efficitur dum aperitur. Queritur
ob quid hic quod dominus nostram salutem suum vocat
cibum. sicut fide nostram suum vocavit su-
um potum. hic non videtur debite. cibus enim consumat
cum quem cibatur sed christus consumat nos. non nos christum
quod non sumus cibus eius. Responsio dicimus quod triplex est
melior proprietas. prima est quod vehementer desi-
deratur. secunda quod per ipsum ille qui cibatur reficitur. ter-
cia quod cibus in corpus convertitur. ratione prime pro-
prietatis est ipse cibus noster. quia cum desideramus
et nos sumus quia ipse nostram salutem desiderat
ratione secunde proprietatis quia nutrit et reficit. christus
est cibus noster non econtra. ratione tercie nos sumus
cibus christi. quia ipse convertit nos in corpus suum.
unde augustinus dicit. crescere et manducabis me.
Cum in quo cum dominus videret eos fideles
adeo credere: quid est quod tamen per duos dies apud
eos noluit morari. videtur quod apud
eos dimici debuisset; cum eis esse. Responsio dicimus quod
hoc fecit propter vitandum scandalum iudeorum ne indig-
narentur quod eis infidelitas confirmaret ad alie-
genas. Item quid est hoc quod dominus dicit discipulis.
alius est qui seminat. alius qui metit. unde dicit
apostolos messores prophetas seminatores. Cuius contra.
verbum dei semen. ergo qui predicat seminat. sed
apostoli sunt predicatores et cetera. Queritur ii. cor.
ix. qui parce seminat parce et metet. ergo qui non
seminat non metet. Queritur videtur quod apostoli non
sunt messores. sed angeli. unde mathei. xiii.
messis est consummacio seculi: messores sunt
angeli non ergo apostoli. Responsio dicimus quod hic tantum tempora

huius ordinem tempore legis mosayce gratie
et glorie. tempore gratie est sicut fructus vel quasi le-
gis mosayce. tempore glorie est sicut fructus vel tempore
gratie. per hoc quod messis dicitur collectionem fructuum.
duplex est messis. prima in tempore gratie. et hic dicit
messores apostoli. sed seminatores prophete qui
hanc gratiam prodixerunt. et populum expectare
fecerunt. alia est in tempore glorie. et hic sunt mes-
sores angeli. et seminatores apostoli qui ad aliu(m)
quasi sed omnes qui ad se ipsos. et precedentes per
diversas vias. quod dominus loquitur de messe gratie.
Post duos autem dies et cetera. Manifestavit se dominus
discipulis iudeis et samaritanis. hic
in se ipso [illegible] ipsis per prius. ideo manifestat se
ipsum galyleis suis compatriotis tamquam du-
rioribus ad credendum. et procedit in hac ma-
nifestacione quia facta est per miraculum. hic ordine.
primo insinuat in galyleis defectum reve-
rencie ad honorandum. quia enim erat compatriota
eorum. ideo ad eos in reverencia amonendam
venit ad eos ipse. ut in miraculis se os-
tendat. propter quod dicit. Post duos autem dies quia-
bus scilicet fuit in samaria. Exiit inde et abiit in galyleam
patriam scilicet suam. ut eos duriores quam ceteros
ideo ostendit. ipse enim ihesus testimonium perhibuit.
id est tamquam verum asseruit: quod propheta in patria sua
honorem non habet. luce. iiii. nemo propheta acceptus
in patria sua. glosa dicit. quod quia in primo adven-
tu in galylea honorem non habuit. ideo adhuc
secundo revertitur. ut vel sic saltem in eum credant
peregrini. iam enim quidam magis fideliter erant peregrini
qui ierosolimis viderant. propter quod dicitur. cum enim venis-
set in galyleam exceperunt eum galylei.
qui paulisper honorare ceperunt. philippenses
ii. excipite epafroditum cum omni gaudio:
et eius modi cum honore habetote. et ideo
ostenditur. cum vidissent omnia que fecerat ierose-
limis in die festo. viderunt quod et ipsi
enim ascenderant ad diem festum. isti enim omnia
que viderunt fuerunt signa et miracula. supra
i. cum esset ierosolimis in die festo multi
crediderunt in eum videntes signa que faciebat.
Venit ergo iterum in chana galylee. scilicet ubi
sic credunt. ubi fecit aquam vinum. quod fuit signum
suorum vicium per quod innotuit discipulis in
gloria. hic miraculum pauci crediderunt. id est dis-
cipuli. supra ii. Initium signorum fecit ihesus in cha-
na galylee. et crediderunt in eum discipuli
eius. Et erat quidam regulus. tamquam hic secundum.
scilicet defectus fidei ad credendum sicut quidam minus ho-
norabat. quidam minus vero. ita et quidam minus crede-
bat quidam vero non. et hic per filii quod regulus non
credebat eum posse sanare filium nisi pre-
sens. propter quod dicitur. Erat quidam regulus. a regni
parvitate. cuius filius infirmabatur capha-
rnaum. et erat in domo absencia. hic cum audisset;

quem ihc a iudea in galylea. quia fama
aduentus eius peruenit. in. ij. processit rumor
eius statim in omnem regionem galylee. Abiit
ad eum precando eum. mt. viij. accessit ad
eum centurio rogans eum etc. et rogabat
eum ut descenderet per presenciam corporalem. supra
ij. descendit capharnaum ipse et mater
eius etc. et sanaret filium eius per presenciam
mirabilem. luc. iiij. Virtus de illo exibat
et sanabat omnes. Ieremie (?) ... n. moi.
per presenciam naturalem. iiij. Re. xx. dicitur
est ezechie moriens tu et non uiues.
Secundum alios scilicet doctores: iste regulus et si
petebat non tamen firmiter credebat: ideo
dominus eum arguit de incredulitate. unde quod dicitur
dixit ergo ihc ad eum nisi signa et prodigia
uideritis non creditis. et ideo dedit duri-
ciei signa que sunt minora: sed prodigia que sunt
maiora. de hac iudeorum duricia. Io. x
xij. cum tanta signa fecisset coram eis non crede-
rent in eum. Sed samaritani solo uerbo crede-
bant ut probatur supra. ¶ Dixit ad eum regulus. tangitur
hic tercium scilicet impetracio miraculi que et si non fieret
in fide perfecta est tamen facta propter parentum instan-
ciam. unde regulus iterum petit. domine descen-
de priusquam moriatur filius meus. quia in-
stancia precum accepit. optinuit. Mt. vij.
omnis qui petit accipit et qui querit inuenit et pulsanti
aperietur. Et luc. xj. et si non dabit quia amicus
eius sit propter improbitatem tamen illius surget et dabit
quotquot habet necessarios panes. scilicet ideo subditur.
dicit ei ihc. uade filius tuus uiuit. i. sanus
factus est. ideo dicitur. uiuit. quia ab infirmitate mortis
conualescat. Et quia homo uiuit. quia quamuis non du-
deret in presencia. credidit tamen in uerbo x. ideo dicitur.
credidit homo sermoni quem dixit ei ihc et ibat.
glo. sic uiuit salutem filio. Unde dicitur mt.
ix. uiro potest ipse saluare filium. dixit si
potes credere omnia possibilia sunt credenti. i. impetrari
ab eo possunt. ¶ Iam autem eo descendente tangitur
hic quartum scilicet edificacio fidei. quod facta est ex eo
quod de ueritate et miraculi cognouit regulus
certe. unde quod dicitur. Iam autem eo descendente occurrerunt
serui ei. homini scilicet nuncium habentes. insuper
nunciauerunt quibus domum peruenit. occurrerunt
pro gaudio festinancie. sicut dicitur domino. mt.
xxv. ecce sponsus uenit exite obuiam ei.
et nunciauerunt quia filius eius uiueret i. curatus
esset. Interrogabat ergo horam qua melius ha-
buerat ut per horam interrogatam recognosceret in
filio xpi potenciam. et dixerunt ei: quia heri ho-
ra vij. reliquit eum febris. et per hoc cognouit
xpi uirtutem. Unde sequitur. cognouit ergo pater
quia illa hora erat in qua dixit ei ihc. ua-
de filius tuus uiuit. et ita quia xpi uerbo uirtu-
ose sanatus fuit. iux illud. sap. xvi. non

herba neque malagma sanauit eos:
sed sermo tuus domine. et per hoc cognoscitur
edificacio fidei. ideo dicitur. et credidit ipse.
et domus eius tota. i. fide perfecta ipse credidit
hinc secundo signo. quia tamen per primum non credidit.
ideo subiungit ewangelista. ¶ Hoc iterum secundum
signum fecit ihc. secundum. i. respectiuum. quia fuit
cum ueniret a iudea in galileam. uel quia
per primum non credidit: per secundum credidit. exo.
iiij. dixit dominus moysi. si non crediderint tibi
neque audierint sermonem signi prioris: credent uerbo
signi sequentis. ¶ Moraliter sic exponitur: quia re-
gulus. cuius reguli filius. quia per febrem detinetur:
qua hora sanatur. Rex dicitur. super corpus
totus cui totum regnum anime est commissum
ad iudicandum. Unde in ps. et nunc reges in-
telligite. Iste dicitur regulus cum sit paruu-
te qui animam male in uerbis regit. eccl.
vi. x. ve tibi terra cuius rex puer est. et cuius prin-
cipes etc. ¶ Huius reguli filius dicitur intellectus
racionis. quod ideo natus est. tab. ipsa docet.
eccl. xxx. qui docet filium suum laudabitur. Hic
reguli filius infirmatur febre. que ratio sequens
primum quia est tanquam febris calida et putrida.
eccl. xxiij. anima calida quasi ignis ardens non
extinguetur. donec aliquid glutiat. Concupis-
cencia. Hec tanquam febris hominem inquietat
in per calorem. in persona ps. lvij. impij
quasi mare feruens quod quiescere non potest et redun-
dat etc. Iste liberatur hora vij. diei.
dies hec est dies xpc. quia ipse sol lucens sit
tenebra. Io. viij. Ego sum lux mundi. hora est
... dono septiformis spiritus. Et ... considerare
... aduersus septem ... liberatur. ¶ Prima hora
est incarnacio. et hic liberatur a superbia illu-
minando ad humilitatem. quia humiliauit se
in incarnacione. phil. ij. humiliauit semetipsum
formam serui accipiens. ¶ Secunda natiuitas
est. et hic liberat ab auaricia illuminando
ad paupertatem. quia xpc pauper natus est.
sic dicitur luc. ij. peperit filium suum primoge-
nitum et pannis eum inuoluit et reclinauit eum in
presepio. quia etc. ¶ Tercia est circumcisio. et hic li-
berat ab inobediencia illuminando ad ob-
edienciam. cum enim xpc non esset legi subiectus
tamen se legi subiecit. Unde de eo dicitur
ad apostolum. i. cor. ix. cum essem liber ex omnibus
omnium me seruum feci. ¶ Quarta apparicio.
et hic liberat ab inuidia illuminando ad dec-
tine concordiam. quia ipse tunc noticiam gen-
tibus reuelauit. sap. vij. letatus sum in
omnibus; quoniam antecedebat me ista sapiencia
quam sine inuidia communico et honestatem illius
non abscondo. ¶ Quinta est in templo oblacio.
et hic liberat ab ingratitudine illuminando ad
gratitudinem. quia tunc ipse dominus in templo oblatus

Et eciam dicitur regulus et filius ... infirmabatur capharnaum ... [illegible]

[illegible]

est in signum quod pro gratitudine secretum dei homo
offerre. Luce xvii. tulerunt [illegible]
Sexta ipsius baptizacio. et hec liberat ab im-
mundicia illuminando ad vite novitatem
quia Christus lavatur in Jordanis flumine. Marc.
i. venit Jesus in Jordanem etc. Ad Titum iii. sal-
vos fecit baptismum non carnis deposicio sordium
etc. Septima est in ieiunio temptacio. et hec liberat
a febre filium reguli illuminando ad carnis
mortificacionem. quia etiam Christus carnem suam
in ieiunio maceravit. Math. iiii. ductus est Jesus
etc. Cum ieiunasset etc. Octava est passio.
et hec liberat ab iracundia illuminando ad pa-
cienciam. quia Christus in paciendo fuit pacientissimus.
i. Petri ii. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum
ut sequamini vestigia eius etc. Nona est ad inferos
descensio. et hec liberat a duricia a duricia
illuminando ad misericordiam. quia dominus misertus est
hiis qui erant in tenebris et umbra mortis. Zach.
ix. Tu quoque in sanguine testamenti tui etc. maxima misericordia
est sanguine proprio captivos dare. Decima est in
sepulcro requiescio. et hec liberat a mundi pres-
sura illuminando ad pacem. quia Christus in
sepulcro quievit. Ps. In pace in idipsum dor-
miam et requiescam. In pace factus est locus eius.
Undecima resurrectio. et hec liberat a vite vetus-
tate illuminando ad vite novitatem.
quia tunc Christus novus homo factus est. Ro. vi. quomodo
Christus resurrexit a mortuis per gloriam patris
ita et nos in novitate vite ambu-
lemus. Duodecima ascensio. et hec liberat ab amore
terrenorum illuminando ad desiderium eternorum
ad que Christus nos precessit. Ad Coloss. iii. que
sursum sunt querite ubi Christus est in dextera dei
sedens. que sursum sunt sapite etc. Tercio
dicit quod dicitur quia propheta in patria sua hono-
rem non habet. contra hoc quia homo non honoratur nisi
ubi cognoscitur. sed sic cognoscitur magis inter
compatriotas quam inter alienigenas; videtur
quod magis honoretur in patria sua quam in alie-
na. Item videmus quod David in patria regni
honorem habuit. Item videtur quod Christus habuit
honorem. Jo. iiii. in patria quia exceperunt eum Ga-
lilei. et honoraverunt. Respondeo dicendum quod propter du-
plicem racionem non honoratur homo in patria sua.
tum racione generacionis carnalis. tum racione
conversacionis familiaris. racione generacionis quia
qui habent parentes et natales ignobiles et vi-
les et pauperes sicut Christus credebatur habere.
racione horum despiciuntur. racione conversacionis fa-
miliaris quia familiaritas parit contemp-
tum. Ideo cum parentes Christi pauperes nossent
et eius educacionem nichil divinum in
eo esse credebant. Secundo obicitur quod noticia
facit hominem honorari. Dicendum quod noticia
virtutis adiuvat. sic noticia originis

et familiaritas impedit. Tercio obicitur de dic-
tis [illegible]. Respondeo quod a carne contingunt
non dicitur sic quod pronunciari. et quod a carne contingunt
ideo etc. Quarto obicitur quod exceperunt. Respondeo Augustinus
dicit quod exceperunt extra corporaliter. sed non
per fidem et hunc honorem dominus non requirit. non
enim facit dominus vim de festo [illegible]
sed de mente fideli. Item querit Gregorius de isto
regulo utrum crederet aut non. quia videtur quod
dominus increpat eum. nisi signa et prodigia videritis
non creditis. Item ipsum arguit per-
fidiam quod petebat quod descenderet quasi in
presencia sanare non posset. Sed contra hoc est
sicut dicit quando salutem filii postu-
lavit a domino. Respondeo dicendum quod credidit sed non
plene credidit in se esse virtutem ad salvan-
dum filium. sed non credidit ideo esse divinita-
tem presentem posse ubique. Unde fides fuit
precium salutis. sed defectus fidei cum require-
bat presenciam corporalem. Item querit Gregorius
unde quod dominus ad servum centurionis ire se
obtulit. ad filium reguli cum rogaretur
ire recusavit. Respondeo dicendum quod hec fiunt ad
edificacionem fidei et morum. fidei quia dominus
se optulit centurioni cuius fidei devocio-
nem nobis manifestavit. dum rependit
se a regulo curando. in absencia ad
divinitatis fidem invitavit. ad edi-
ficacionem vero morum ut nostram superbiam
confringeret. quia magis divites veneramur et pauperes
despicimus. dominus optulit se ire ad
centurionis servum et recusavit ire ad re-
guli filium.

Post hec erat etc. Terminata est illa
pars principalis in qua agitur de manifestacione
Verbi incarnati per quam respicit condiciones
operantis [illegible] quibus fit manifestacio. Hic in-
cipit pars principalis in qua agitur de manifes-
tacione Verbi incarnati per quam respicit condi-
ciones operis quibus manifestatur. ostendit
enim ipse dei filius quod in operibus suis manifes-
tat se curatorem conservatorem doctorem
et iustificatorem. primo ergo ostendit se
curatorem in isto capitulo. Secundo conservato-
rem. c. vi. ibi. Post hec abiit etc. Tercio doctorem
a principio vii. usque ad xi. incipit ibi.
Post hec ambulabat Jesus in Galylea etc.
Quarto perfectum reparatorem in Lazari resus-
citacione in principio xi. ibi. Erat autem ibi
quidam languens Lazarus. Primus ergo capitulum in
quo manifestat se curatorem per mirabi-
lem paralitici sanacionem. habet iiii partes
secundum quod determinatur in capitulo. in. tangit mi-
raculosa curacio. Secundo curacionis calum-
pniacio. quia erat sabbatum. In tercia ca-
lumpniacionis confutacio. ibi. Respondit Jesus

Ihesus et dixit eis. In quarta confutacionis cor
roboracio. et hec per multa testimonia. Ubi
si ego testimonium perhibeo etc. Mira
bilis grecie curacio sed littera describit a iiij.
primo a congruencia temporis. secundo a dispositione
loci. tercio a necessitate languentis. iiij.
a potestate curantis. Primo igitur describitur
congruencia temporis quia tempore festivitatis.
Ideo beneficia dominus consuevit impendere. propter
ea dicitur post hec scilicet que supra narrata sunt
erat dies festus iudeorum. Et quod dicitur quis iste
dies festus erat pentecostes qui erat
medius inter pascha et scenophegia. i.
sollempnitatem tabernaculorum. et ascendit
Ihesus Ierosolimam. sicut habebat in consue
tudine. Unde luc. ij. Ascenderent
Ierosolimam secundum diei festi consuetudinem.
Est autem Ierosolimis. Hic secundo tangitur dispositio loci
ubi facta est curacio. quia in loco eminentis
quod erat piscina probatica. propter quod dicitur Est
autem Ierosolimis probatica piscina. i. pecu
lialis quia ibi lavabantur hostie pecu
dum. et erat hec piscina iuxta templum. et
ab hoc officio denominacionem acceperat. Ideo
dicitur que cognominatur ebraice bethsaida
i. domus pecudum. quia hec habebat officium
habebat et ornatum. Unde dicitur quinque porticus
habens. et quare hec habebat. ideo redditur.
In his iacebat multitudo languencium.
et per naturam incurabilium. Unde dicitur cecorum.
claudorum. aridorum. expectancium aque mo
tum. ut scilicet sanaretur per divine gracie bene
ficium quod impendebatur in angeli descensu.
Ideo dicitur angelus autem domini secundum tempus descende
bat in piscinam. ad sanandum scilicet. et
descensus ostendit signum. et movebatur
aqua. quia videbatur quod angelum videre non
poterant. et divinum tamen effectum. Et qui cumque
prior descendebat in piscinam post mo
tionem aque detinebatur infirmitate.
tanquam sollicitior sanus fiebat aquis. Sed
distinccione quia sicut dicitur act. x. non est personarum
acceptor deus etc. Erat autem quidam ho
mo etc. Tangitur hic tercio scilicet languentis necessi
tas. quia diu infirmus fuerat. et omni auxilio
destitutus erat diu. infirmus fuerat etc.
Unde dicitur erat autem homo quidam ibi quidam. qui
triginta et octo annis. xxxviij. annos habuit
in infirmitate sua. Ecce infirmitatis lon
gitudo. quia dominus motus est. misericordia et quere
re et alloqui eum. Unde dicitur hunc cum vidis
set Ihesus iacentem in infirmitate compaciens.
et cognovisset quia iam multum tempus habet.
in penalitate miserie. Dicit per benigni
tatem misericordie. Vis sanus fieri. per virtutem divine
potencie non hic querebat quia de volun

tate dubitaret. sed ut eius in diligencia
manifestaret. quia et fortis sua renerat. Ideo
subditur. Respondit ei languidus. Domine hominem non ho
ut cum turbata fuerit aqua mittat me
in piscinam. et tanta paupertas sua erat quod ad
iuvat pauperes. et vulgus proxima est. et non est quod ad
iuvet. et ego ex me sum impotens. Unde
dicit. dum venio ego alius ante me descen
dit. et ita sanari non possum quia non sunt
homines. et ille qui prior descendit et sic in
venit languentis necessitatem. Dicit ei Ihesus. tangitur
hic quarto scilicet curantis potestas. quia solo pre
cepto sanavit. Ideo dicitur Surge tolle grabatum
tuum. et ambula. surge per valitudinem tol
le grabatum per fortitudinem. et ambula per
sanitatis certitudinem. quia et factum est vir
et cetera. Et statim sanus factus est homo. ecce vali
tudo. et sustulit grabatum suum. ecce
fortitudo. et ambulabat. ecce sanitatis
certitudo. et hec factum est toto tempore ille. pro.
dixit et facta sunt. Unde dicebat Domine rex
omnipotens in dicione tua cuncta sunt po
sita etc. mardochei hec dixit. xiij.
hester. Moraliter notandum est hic quod sicut ista
piscina quinque habuit porticus in quibus sunt infir
mi curantur. piscina que repletur plu
vialibus congregatis est penitencia in qua est effusio
lacrimarum per ammissione peccatorum. de hac
pluvia Ier. v. non dixerunt metuamus
dominum qui dat nobis pluviam temporaneam.
Temporaneam conversionis pro malis commissis. et se
rotinam pro bonis omissis. hec pluvia des
cendit ad valles non est in montibus. et su
perbis. ij. Reg. i. montes gelboe non ros neque
pluvia veniat super vos. hec piscina penitencie
habet v. porticus in quibus recipitur. quia quinque
sunt consideraciones quas debet facere homo in
penitencia sua. Prima consideracio reatus
peccati qui se obligavit ad penam. ps.
quoniam ego in flagella paratus sum. et dolor
meus etc. Secunda consideracio severitatis
iudicii. eccl. ij. si penitenciam non egerimus in
cidemus in manus dei. heb. x. horrendum est
incidere etc. Tercia consideracio oportunitatis
loci. quia post non erit locus penitencie. eccl.
ix. quodcumque potest manus tua instanter operare. quia
nec opus etc. Quarta est consideracio incertitudinis
diei exitus eccl. ix. nescit homo finem suum.
sed sicut pisces capiuntur hamo etc. Quin
ta est consideracio incertitudinis status sui. quia
nescit utrum aliquid fecit deo placitum.
Ideo dicebat ipse. et dixi nunc cepi.
eccl. x. Infirmitas est. ecce in gracia apud deum
dies ih. xv. ecce ego et duces decor.
sicut ecce ducatum etc. Sunt clau
qui peccant per impotenciam. heb. xi. gens in eos

Sed notandum est hic quod dicitur secundum
peccatis recedendo. tolle grabatum tuum
quia deletum peccatum hominis prime ope
re succedendo et ambula ad meliora
procedendo in actione sed omnia opera
sua dirigendo. Ideo dicitur [illegible] c. vi. c.
Surge qui dormis et exurge a mortuis
[illegible]. recede a peccato [illegible]
scilicet [illegible] eccl. xxxiiij. [illegible]
[illegible] hominis et anime pa
[illegible] et disciplina et opus suo [illegible]
[illegible] passiones obli
vis [illegible] me ex[illegible]
ad celestia [illegible] intencionem

Per autem consistit piscina et [illegible]
sequela ∼ penitencie [illegible] lib.
moysi [illegible] filius [illegible]
[illegible]

i. [illegible] hominis
[illegible]
prime et [illegible]
meliora [illegible]
et cede

facere pedibus uti, ut non claudicaret. ¶ Sunt aridi qui peccant per maliciam uel duriciam. Eccli. iii. Cor durum male habebit in nouissimo. Eccli. xxxviii. [illegible] super eos. Hii sanantur in aduentu angeli, i. uisitacionis diuine. Iob xxxiii. Increpat per dolorem in lectulo etc. ¶ Post commocionem aque, i. lacrimacionis interne. Treni ii. Effunde sicut aquam cor tuum ante conspectum etc. ¶ Primus descendit in piscinam aque, i. humilitatis primus. Ysa. xlvii. Descende, sede in puluere, uirgo filia babylonis. ¶ Queritur de uirtute istius piscine, unde hanc uirtutem habebat, et qua racione illi piscine sic contingue collata erat. ¶ Item cum esset tanta uirtus, unde est hoc quod scriptura de eo mencionem non facit. Videtur quod negligencia fuit scriptorum. ¶ Si dicatur quod apparuit hec uirtus ante passionem, quia tunc [illegible] passionem apparuit, et adueniente passione cessauit. ¶ Respondetur quidam quod piscina illa erat legis ueteris, quod tunc tempus cessauit apparere et signatiue in aduentu nobilitatem sue passionis tempore [illegible] uoluit dominus miraculum illud ostendere ante passionem, quod tunc cepit [illegible], et non post passionem, quod hoc inde certum fuit. Sed quare de scriptis auctoritatem non habet, eadem racione quod probat desistit. ¶ Propter hoc dicunt alii quod in aqua illa nulla erat uirtus, hoc faciebat in aqua per uirtutem sibi a domino datam. ¶ Dicunt ergo quod hec uirtus data erat angelo in aqua ad figuram baptismi, in quo fit ablucio per aquam et sanacio per spiritum, et ideo ante baptismum premissa fuit et adueniente baptismo cessauit. Et ideo quod paruo tempore durauit et tandem incepit, scriptura de hoc mencionem non fecit, et sic per hoc ad omnia obiecta. ¶ Item quare cum eque facile esset domino curare omnes sicut unum, et ipse sit largissimus, quare non dabat aque illi efficaciam curandi omnes. ¶ Item de ipso domino queritur quare tantum unum curauit, cum eque facile omnes sicut unum curare posset. ¶ Respondeo dicendum quod illa sanacio corporalis magis erat in signum quam in beneficium illius, et habet respectum ad unitatem ecclesie, quia ergo ad eam ordinabatur designandam et prefigurandam, debuit eodem modo fieri quo oportuit significari, et per sanacionem in ecclesia non est nisi in unitate fidei et caritatis, ideo tantum unus curabatur. ¶ Quod ergo obicitur non ualet, quia non tantum erat in beneficium sed et in signum. Sed contra ulterior est [illegible] simile est miseri miserie [illegible] maior miseria magis [illegible] non ergo debebat sanari qui prior descendebat de celo, sed qui magis

indigebat. ¶ Respondeo dicendum quod sicut dictum est, signum erat curacionis anime, et quia anima curatur secundum suam disposicionem ad suscipiendum graciam, non secundum graciam in [illegible], ideo qui prius et sollicitius descendebat prius sanitatem optinebat. ¶ Item quare cum dominus paralitico Matth. ix. suadeat confidenciam, et ab aliis quos sanauit fidei confessionem expostulabat, unde hoc est quod ab isto nichil omnino querit. ¶ Respondeo dicendum quod intelligimus cum dominus aliquem curat non solum in corpore sed in anima totum sanum relinquit. Propter hoc notandum quod quidam erant qui ex culpa in egritudinem inciderant, et quia hii sanari debebant in anima, et anima non sanatur nisi per fidem Christi, a talibus dominus confessionem fidei requirebat. Alii erant qui ad gloriam dei manifestandam infirmi erant, ut cecus natus Io. ix., Lazarus mortuus Io. xi., et a talibus dominus confessionem fidei non requirebat, immo mera liberalitate sanabat, et de talium curacione mirabili agitur. Ergo iste talis fuit, immo fidem non requisiuit, quia solo est [illegible] gloria. Immo dicendum quod solum requirit fidem ab hiis qui querunt salutem. ¶ Erat autem sabbatum etc. Postquam descripta est miraculosa paralitici curacio, describitur hic secundo curacionis calumpniacio. In cuius calumpniacione procedit euangelista hoc ordine. Primo insinuat curati calumpniacionem, secundo calumpnie in causam deuolucionem, tercio cautius manifestacionem, quarto manifestam persecucionem, quinto ipsius secucionis obstinacionem. Insinuat ergo primo causam reprehensionis, et hic quod tollebat grabatum in die sabbati in quo sanatus fuerat, propter quod inuenes occasionem calumpniandi dicens. ¶ Erat autem sabbatum in die illa, scilicet in qua curatus fuerat et grabatum portabat, et occasione huius iudei eum reprehendebant. Propter hoc sequitur: dicebant ergo iudei ei qui sanatus fuerat: sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum. Tollere enim grabatum opus seruile uidebatur, quod prohibitum erat in sabbato. Leuit. xxiii. Dies [illegible] celebris [illegible] omne opus seruile non facietis in eo. ¶ Respondit eis. Tangitur hic secundo calumpnie in curantem deuolucio, quia ille infirmus sanatus se excusat [illegible] datum curantis. Io. dicens: Qui me sanum fecit, [illegible] ille mihi dixit: tolle grabatum tuum et ambula. Per hoc apparet [illegible] auctoritatem, et ille qui tantam habebat potestatem, unde huic tamen mandati auctoritatem. Unde dixit Matth. ix. Ut sciatis quod filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, ait paralitico: surge, tolle

potat dimittere· q̄ ii̇ p̄cepto de sab
bo dispensare· s; iudei h̄ n̄ attendētes·
de ipō interogant ut eū possīt calūp
niari· ūn̄ q̄ d̄r. Interogant q̄ eū q̄s
ē hō ille· hō in̄firmus ūd d̄s ospe.
Q̄ dixit ē tolle grabatū tuū· tabula
qui cō lege p̄cep̄ n̄ p̄ūtur sanari.
mala q̄runt bona tacēt· p̄ v. xi· bn̄
surgit diluculo q̄ q̄rit bona· in̄ues
tigaciō maloꝝ exp̄mentū ab eis· itē p̄
male q̄rit· io in̄q̄sicoē deficiunt·
io d̄r. Isa· q̄ sanus effect̄ fuiat· nescie
bat q̄s eēt· io in̄ q̄redo necē h̄uerunt
defic̄e· p̄s. defecerunt scrutātes
scrutinio· Jo· deīn· ē iudeis· s. vii· q̄
rētis· ēt n̄ inueīetis· q̄ n̄ō q̄rebāt
ad h̄n̄d· s; ad p̄sequend̄· Ihc aūt decli
nauit· tag̃· h̄ rētū· s· ē q̄ sīn· ē tū in
uēta mānifō· q̄ fēa· ē n̄ in̄ h̄ s; in eē.
io d̄r· Ihc aūt declinauit a turba q̄sti
tuta in loco· s· a multitudine q̄ erat
in loco eius· a cō is· io nesciebat eū
ille· q̄ in̄ turba remanserat· p̄ea inue
nit eū ihc in templo· q̄ n̄· s· a turba re
cessat· aug̃· in̄ turba posit̄ n̄ō cog
nit ihm· s; p̄ in templo in quo docem̄· n̄
q̄ q̄s ad uisionē d̄uit p̄uenire fugi
at turbā suoꝝ affectuū· ē neqū hōiem·
ē adeat intē oōīs templū· vn̄ in̄stu
tacōē puelle p̄cepit eici turbātē
multitudinē· mt· ix· itē p̄ d̄n̄ n̄ mand
p̄uenit· n̄ō d̄r q̄ ip̄e inuenit ihm·
h̄ q̄ ihc inueīt eū· vn̄ n̄ō cognit̄ p̄·
n̄ p̄ eī erudicōnē q̄ dedit· p̄ea ab
dit· d̄r ei ihc· in̄ xē· ut bon̄ medic̄·
ecce san̄ fc̄s es· recolit b̄n̄fiū· sā
nob p̄cauē· disuad; p̄cīn· ne d̄eri
ta bīad q̄tīguat· q̄ māt p̄cīn· luc̄·
xi· fc̄a st nouissima hōīs illi̇ peio
ra p̄orib;· Abiit ille hō· tag̃ h̄· uis.
s· ē· māt festin̄ p̄secucō· cogīt· n̄
iudi illo hōīe referente· q̄ xp̄c eū sa
num fecisset· vn̄ d̄r· abiit hō· ē nūcia
uit iudeis· q̄ ab eo q̄sierunt· q̄ ihc
eēt qui fec̄ eū sanū· n̄ō h̄ dixit· de
t̄hēdo ul' accusando· s; nom̄ ē anū
ciado· vn̄ glō· ānūciat iste salu
tē iudeis· ut sequnt̄ s; ulter p̄rio
p̄secut̄ io s̄idit· ūn̄ p̄seq̄bant ih̄
q̄ h̄ faciebat in sabbo· Videbatur
n̄ lege· eoꝝ desēre uelle· ē io
q̄ p̄cep̄ de custodiēdo sabbo· dedat
q̄ h̄re· s· ix· n̄ō ē h̄ hō a deo q̄ sabbm
n̄ō custodit· luc̄· vi· obs̄uabāt se
be ē p̄hisei ihm· si in sabbo curaret·
Ihc aūt r̄ndit· tag̃ h̄ d̄icit· ipse

cu eoē· obstinacō· q̄ q̄secutas ad
dū r̄nsione ostīidentis se n̄ō solue
sabbm· ūn̄ q̄ d̄r· Ihc aūt r̄ndit eis· s·
iudeis p̄sequētib;· Pat̄ m̄s usq; mō
opat̄· s· p̄ n̄ cooperādo ē in sabbo· sig̃
d̄s n̄ō soluit sabbm n̄ ego soluo·
q̄ xii· dn̄s ē filius hōīs ē sabbi· ē q̄
d̄s p̄ ieo sīn rep̄hēsione aliq̄ opari
ex hac r̄nsione iudei s̄t in malicia ob
firmati· exq̄ debuit pacificari· ūn̄
ca s̄dit· s· p̄ ista r̄nsionē· p̄ ea q̄ mā
q̄ q̄rebāt eū iudei interfice· q̄ n̄ō po
terant r̄nsioni q̄ dicē· q̄rebāt eū in̄
fice· s· vii· q̄d me q̄ritis interfice hōī
nē qui ūā locut̄ sū uob· q̄ n̄ō solū
soluebat sabbm· s· suā sīnā· s; ē
p̄rem suū dicebat dm̄· suū figla
rit· eq̄lē se faciens d̄o· q̄ ip̄i repu
tabāt blasphemiā· s· x· de bono o
pe n̄ō lapidamus te· s; de blasphe
mia· ē q̄ tu hō tu sis· facis te ip̄m
d̄m· faciens· q̄ n̄ eēt· s; se d̄m faceē
S; q̄ h̄· cū p̄ceptū de sabbo sit
p̄ceptū de p̄ma tabla in q̄ b; s̄t d̄r.
d̄s· n̄ pot̄ d̄s dispensare· ut· q̄ dn̄s
male fecit soluēdo sabbm· Q̄ sidi
cas q̄ in p̄cepto ē aliq̄d morale· ē aliq̄d
· ē p̄ q̄ morale p̄tinet ad p̄
mā tablam· ē sic n̄ō soluit· s; ep
cimoniale n̄ p̄tinet ad decalogū
ē sic soluit· cūē ē q̄ q̄d ē in eo mo
rale· ē q̄d cimoniale· Q̄ It q̄ ē q̄
p̄ceptū t̄ciū mag̃ h̄t secū aūcti
obs̄uāciā cimonialē q̄ aliq̄ aliud
mādatū decalogi· ē tū q̄ n̄ debēt
ēē ad mistī· h̄ē nūbea in eam· Q̄ R̄
d̄o q̄ p̄sie deīn ē· mādatū de sabbo
ad h̄t morale· h̄t ē ad cimoniale
ē iō in lege n̄ō tm̄ p̄ō inter moralia·
s; in̄ter cimonialia· q̄ g̃ q̄rit q̄d
sit in eo morale ē cimoniale· dico
q̄ in mādato illo p̄cepit hō uaca
re d̄o ut templū illius fiat p̄ dilcōnē·
ē h̄ morale ulti̇ ē ibi significaco
diei ē tp̄ō h̄ q̄ cracō ab oīb; opib;
seruilib;· ē ista duo s̄t cimonia
lia· Q̄ It q̄ q̄r mag̃ h̄t cōuicta ci
moniā· R̄d; aug̃· ad ianuariū·
q̄ ē p̄ceptū dilcōis· q̄ t̄ciū p̄cept
respic̄ t̄ciā in trinitate p̄sonā· ē p̄
cepit· i· dilco· v· g̃ ostēdat q̄ oīa
cimonialia s̄t referenda ad dilcōnē
dī ē p̄xi· ē ad illū finē exponēda·
io dilcōis mādato obs̄uāciā ci
moniale q̄iūxit· Q̄ alia io p̄ red
di· q̄ in dilcōis mādato mādata

certa dirigunt et implent. ¶ Rursus in
vacando deo et considerando legem divinam
diligentior efficitur homo circa obseruanciam le-
gis. propter quod in mandato precipitur in eo. et
deo vacacio omnium mandatorum obserua-
ciam preparat. dicit crisostomus. et ideo hoc neglecto et in
oblivionem tradito: cetera negliguntur. ideo
ne oblivioni traderetur. signavit deus diem ne-
et ob alia negligeret ab omnibus aliis ces-
sare precepit. et hoc cerimoniale. ¶ Est questio.
utrum dominus sic per mandatum de sabbato soluit quan-
tum ad obseruanciam cerimonialem quod videtur. quia man-
datum prohibebat ibi non opus seruile. et dominus nullum
opus seruile faciebat in eo. unde luce. x-
iiii. dicitur ostendit quod non soluit. ¶ Et quod sol-
uit videtur quia iudei propter hoc eum persequebantur. ¶
Respondeo dicendum quod obseruacio eius quod erat cerimoniale in
sabbato triplex erat. scilicet spiritualis. litteralis.
et consuetudinalis. spiritualem non soluit: nec
soluere potuit. sed impleuit. litteralem soluere
potuit. non tamen soluit. quia nullum opus seruile
fecit. consuetudinalem soluit. et soluit pre-
ceptum. soluit quoniam fecit licitum ex spiritu. sol-
uit preceptum. quoniam grauatum preceptum sustollit. hoc
enim non erat de obseruancia litterali. ¶ Est
obiectio de hoc quod dicitur evangelista. quod iudei persequeba-
ntur eum quia hec faciebat in sabbatis. si dominus
equaliter bonum hoc facere poterat in aliis diebus. ut
in sabbato. videtur quod dominus ipse se persecucione
excitauit iudeorum nulla causa operandi. ¶ Ad hoc
dicendum quod triplex fuit causa. prima necessitas. quia
eis obseruancie cerimoniales debebant
maxime ad nutum cessare. ipse qui magister fu-
it veritatis debuit hoc docere. et per suam
veritatem ostendere. ut a pondere servitutis sabba-
ti remaneret. ¶ Secunda ratio fuit diuini iu-
dicii severitas. quia sic dicitur. Johannis. ix. in iu-
dicium ego veni in mundum et cetera. quia ergo ex hoc
malicia excecabatur ad procurandam christi
mortem. quam fuit utilitas bonorum non illumina-
batur ad credendum eum esse. qui legem dederat et
soluere poterat. ideo et cetera. ¶ Tercia ratio fuit
necessitas. quia tunc pauperes et simpli-
ces conueniebant ad synagogas quos de-
bebat dominus attrahere per miracula.
¶ Item queritur de hoc quod dominus dicit. pater usque
modo operatur et ego operor. Genesis. ii. requi-
evit dominus ab omni opere quod patrarat.
Ergo videtur quod sit ibi contradiccio. ¶ Ad hoc dicendum quod est
opus prime condicionis et hoc consistit in causacione
eorum que spectant ad complementum universi et
includit in se causacionem distinctionis et
ornatus. et hoc perfectum fuit in vi. diebus.
ab hoc opere deus requievit. Aliud est opus
conseruacionis. et quia res non possunt conserua-
ri in se ipsis quia nate sunt per naturam

corrumpi consistit hoc opus in continuacione
et propagacione et ... causacione.
et hoc opere operatur deus. et cooperatur. et de hoc
opere intelligitur hoc quod non cessat in sabbato.
¶ Respondit itaque Jhesus et cetera. supra de septima
est miraculo sive curacione et eius calump-
niacione. hic in capitulo tercia pars capituli per hoc quod de-
terminat calumpniacionis confutacionem. confutat
enim iudeos dominum ipsum calumpniantes de
opere curacionis. et hoc ostendendo suam in
operando omnipotentem potentiam et divinitatem. Et
primo proponit ostendere eius potestatem. et declarat in
generali. secundo vero in speciali ibi. Amen amen di-
co vobis. quia qui verbum meum audit. Filii
ergo divinitatem hoc ordine declarat et mani-
festat. primo vero patris origo. secundo
potestatis magnitudo. tercio magnitudinis
declaracio. Circa primum vero declaracionis ratio primo
ergo non potest filii dei origo. dicit enim filius dei.
quia a se ipso non habet operandi potentiam: sed a
patre ... dicitur. Respondit itaque Jhesus et dixit
eis. scilicet iudeis persequentibus et calumpniantibus.
amen amen dico vobis. id est vere et certitudinaliter
habet non potest filius a se facere quicquam. sicut enim non habet
esse a se sed a patre. Johannis viii. a me ipso facio ni-
chil. nisi quod viderit patrem suum facientem. id est
solum hoc potest quod a patre potentiam accepit. ut
possit. Johannis viii. ego quod vidi apud patrem
meum hoc loquor et ita quicquid potest a patre potest.
et non a se potest. nisi quod a patre accepit ut
possit. ¶ Quecumque enim et cetera. Hic secundo. scilicet potestatis
magnitudo in hoc quod tantum filius acceperit
a patre posse a patre. tamen ita magnum posse
habet ut pater. ideo dicit. Quecumque enim. verbum dixi. quod fi-
lius facit quod viderit patrem facientem. Quecumque enim
ille fecerit hec et similiter filius facit. Similiter insinuat
equalitatem et concordiam. Similiter quia eque potenter. unde
... de filio dicitur omnia per ipsum et in ipso
creata sunt. quia sic dicitur supra. i. sine ipso factum
est nichil. et ideo in divinis operibus in opere est
in essencia et dilectione. ideo dicitur. Pater enim
diligit filium. bene dixi quod filius potest omnia
facere que et pater. pater enim diligit filium. ideo su-
me diligit quia sunt unum. Johannis x. ego et
pater unum sumus. et quia sunt unum. ideo omnia
communicat filio. ideo subdit. et omnia demonstrat
ei que ipse facit omnia demonstrat. id est omnia opera
... communicat. et hec communicacio ratio est u-
nitatis et dilectionis. supra iii. pater diligit filium
et omnia dedit in manu eius. ¶ Et maiora
his et cetera. tangit hic tercium. scilicet magnitudinis potestatis
declaracionem que fit per magnitudinem operum que
dominus iudeis ostensurus erat per filium. ideo dicit.
et maiora his supra quam vobis ostensa sunt.
demonstrabit ei opera. id est per eum demonstrabit
vobis. ut et vos miremini propter magni-

dme sup̄ .j. x. multa bona opa ostendi
uob. 7 q sic ista opa ostendit. quia suscita-
cō mortuoꝝ. vn̄ dr̄. Sicut n. pat suscitat
mortuos 7 uiuificat p potenciam omnipoten
te. sic 7 filius quos uult uiuificat p potenciam
ei equalem .j. xi. hr̄ de lazari suscitacōe in
corpe. 7 de suscitacōe in aīa dr̄. ego sum
resurrectio 7 uita. q credit in me 7 si mortuus
fu. ui. exemplum suscitacōis corpl̄ hēt silr
luc. vij. ¶ sequitur n. pat iudicat quēq
h cōtra .s. declaradi pro. id quod .s. deus p potenciam
suā declarat in filio. 7 p filium ut ostendat
eum esse equalem 7 eque honorandum 7 io tribuit fili
o iudiciū. 7 p q dr̄. n; n. pr. bn̄ dixi. quid
maiora his demonstrabit opa ut
uos miremini. quia est p h iudiciu tribuit.
io dr̄. nec; n. pr iudicat quēq. i iudicio
.s. apparendo. Sed omne iudicium dedit filio.
act. x. ipse e constitutus a deo iudex uiuo-
rum 7 mortuoꝝ. 7 io hr̄ reddit filii honori
ficō. vn̄ dic. vt omnes honorificent
filium sic honorificant patrem. de h .p. v.
vij. filii honorā dn̄m 7 ualebis. pt eum
ne timueris alienum. filius dei ē honorandus 7
timendus rōe iudiciarie potatis. quia p q cor
pus 7 aīam perdere in gehennā. mt. x. 7 io
qui uult filium pr honorari. quia honor filii
ē patris. io dr̄. qui non honorificat filium non honorifi
cat patrem qui misit illum. j. viij. honorifico
patrem meum 7 uos inhonorastis me. aug.
sim minor eēt filius pr inhonoraret. quia uel
uind noluisset genuisse equalem ul in
sim non potuisset. ¶ Q̄r de h q dr̄. filius non
pt face a se quicq. ergo potencior ē q pot
a se q q ab alio. s; pr p a se ipso filius
ab alio. g pr ē potencior filio. ¶ Dicen
dicas maioritas potestatis consistit in uirtute non
consistit in m hndi. 7 hre a se dr̄ solū mo
dum hndi non uirtutē. 7 ita non se q pr sit
potencior filio. ¶ Obs. quia nobilior
m hr̄ potētiam a se. nobiliori m hrēt
q filius q hr̄ ab alio. ¶ R̄d; ad h q hre
ab alio ē duobus; mōis. p participacōem
.s. ul p sola emanacōem. hre ab alio p
participacōem nimis nobilis modus ē.
modus. n. participacōis m hndi p essen
ciā non eque. a m ē hre ab alio tm p ema
nacōem. ita quia ille q emanat hr̄ p essenciam
sic ille q dat. 7 h nullam ponit oīom
nobilitatem. imo omnimodā equalitatem.
hre n. a pre ita nobilitatis ē in filio
sic generare in pre. 7 sic p; illud. ¶ Sz q
de h q dr̄. q filius non pot nisi q uidit prem
facientem. 3ª ratio. q pr demonstrat filio q
q; fac. g sup naturam ē. ad q uide
ri. prius pr opatur. 7 p filius ad eius opa.

cōm. tam ꝑ ad exemplar. ¶ Sz si pr non
oio sit in filio opari quo dic q filius
pat sic uid; prem operantem. ¶ R̄d dd
q id dr̄. ē dr̄. pat demonstrat filio 7
filius uid; prem opantem. solū difficile ē
q ad eumos intelligendum q quia ista tuba trans
lata sunt a creaturis ad dm. dupl aprtat
ub demonstrandi filii 7 uidendi p creature.
una .s. ē emanacōis cognicōis. quia uidendo sic
opantem. relinqr in me cognicō opandi. ā
ē exemitas ancessionis sic opacō rna
7 demonstrācō pcedit mea cognicōne 7 in pr
exemplar. dico g q rōe prime cōdicōis
transferr ad diuina .s. rōe emanacōis.
rōe ancessionis non uni prem demonstrare
filio non ē q p p p cognoscat q filius. s; q
pr dat filio. Sil. filium uidere prem o
pantem non ē q prius opetur. s; q filius hra
pre. ¶ Q̄r de h q dr̄. q q; pr fac. h 7
filius silr fac. q pr gnat filium. g filius
gnat filium. ¶ Si dicat q gnare non dr̄
opacōm. s; relacōne. obi. q mitte fili
u dic opacōne. g si q; opacōem fac
pr. hac fac 7 filius. s; pr mittit filium g 7
filius. ¶ Sz ē sitimitas oio ē in diuisa ista 7
opacōe ē manifesta. 7 apparicio fiat p
opacōm. quo p appere ul manifesta
ri. tunitas in alia sy 7 persona sin deter
nate. in io non uidet. ¶ Intelligendum ad h
q q̄da ūba dcā de deo dicunt purum relo
nem. sic generare. q̄da purum accōnem sic
care. q̄dam accōem 7 relacōem. sic
mitte. q̄da accōnem 7 signum. sic appere
re. dico g q qm dr̄. q q; pr fac. intell
gitur ad opacōem. q cois ē trib. s;
g ista ūba sig mere accōnem.
illa ūo bona. sig mere relacōnem. il
lacō oio sophistica p figuram dicco. Sil.
ūbū sig accōnem 7 relacōnem. 7 si
rōe accōis tēt. illacō fallit rōe ge
cōis relacōis in clusē. sic mitte 7 in
carnari. Sil. de ūbo ipartare accōe
7 signum. fallit rōe signi. sic. n. dr̄
aug. 7 si ois accō 7 ops sit a trib; tm
ā spali signat patrem a filium. exemplū
ē de h noie intelligencia q p sit opacōe
tm pr .s. memo. intelligencie. 7 no. 7
tm alteram illaꝝ signat. sic 7 in proposito.
7 sic p;. ¶ Sz qr de rōe illa q pr oia
demonstrat filio. quia filium dilig demo
re filio. h ē filium gnare. ut dic aug.
au g diligere sunt in nobis. au cedit.
si nobis. Ista ē q cois spuo non ē rō
emanandi p gnacōm. quia gnacō s rō
ne intelligendi. q pr. si cedit. adhuc
ista. q essencia non ē rō emacōis nec

relonis. te. n. fili. gnatu; ¶ Rx. dd. q
e p. dr. pat oia demonstrt filio. 7 dico q
demonstrat. 7 dico q oia. dico g q
to demonstrandi oia e dilco. n q demo
strandi: s; q oia dilco n accipit eem
lit. 7 dic unitate summa pris ad fili
u. 7 q summa e unitas i eencia. io
oimoda idio i opacone. 7 io nece e
q i oib; fili pri oppet. ido bn dr. oia
demonstrt q summe dilig. ¶ Am am
dico uob q q ub. declaravit dns sua
potam i ooi. hic icipit ea declare in
spali descendes ad potam uiuifi. 7
ad potam iudicadi. io h pr. d p. p
declat sua potam i uiuif. i fo sua po
am i iudicado. i. 7 pate dedit ei iudi
ciu face. 7c. p uiuificadi respicie be
nignitate. nise. po iudicadi seuitate
iusticie potam g uiuificadi h ordine
descibit. p. s. qs uiuificat. fo quo
uiuificat. tcio q dutate uiuificat
7 pm respic ob. m. scdm respiciac
tu. tcm u tute. i his tb; gsistit
po pfca cog. s. iutute. ope. 7 obito.
pmo g detinat qs uiuificat. dira. s.
aie. qm n e cer s e dctes hu s q ub
di audiut. 7 audito cdut. ido dicit.
am am dico uob; i. ue. q q ubu meu
audit. se ad fide disponendo. ro. x. fi
des e ex auditu. 7 cedit ei q misit
me. audito q sficiedo. i. xii. q cedit
in me n cedit in me. s; i eu q misit
me. ille. ht uita etna. s. iii. q cedit i
filiu di ht uita etna. uita n pena.
uii 7 sbdit. 7 i iudiciu n ueit. iudi
ciu. s. mortis. s; tisit de morte ad ui
ta. de morte. s. depsita uita. q ingss
e tnsit ad uita etna su iudico gdepis.
s. iii. q cedit i eu n iudicat. uita u op
sit mors dr. p sic dr. io. viii. corp
mortuu e pp pcim. ab hac morte tn
seut ad uita uisi. qb; t...it mori
tnsire e. i. viii. de cas scies q ueit
hora ut tnseat ex h mudo ad patre.
de h uisi ip gtiant. am am dico
uob. tag h scdm. s. quo uiuificat. s.
pitna inspiradom. q q audit uiuifi
cat. io dic. ueit hora 7 nc e. s. grec q
nc e. de q. ro. xiii. hora e ia nos de sop
no sge. de sopno. s. pcci 7 mortis. qn
mortui pculpa audiet uoce fili
di p itna ispiracom. eph. v. surge q
dormis 7 exsurge amortuis. 7 il. te.
xpc. 7 q audierit uiuet p gram. q
sermo ei uiuificat audientes. i. x.
oues mee uoce mea audiut. 7 ego

uita etna do eis. 7 h ubo do. 7 co silo.
deut. viii. no i solo pane 7c. ¶ Sic
n. pr 7c. tag h qrtm q s. utute uiui
ficat. qm uirtute ppa s dutate s
apre data p gnacom. vn dic. sic n.
7c. bn dixi q fili uiuificat. sic n.
pat ht uita in semetipo. io e p ee
ncia: sic dedit 7 filio uita hre inse
m; ipo. i. p eem n pp generacom. 7
illd q e uita p eem oib; i fluit ui
ta. ut dic dyonisius. io fili potest
e se ipo dare uita. vn. i. xi. ego su
res 7 uita. q cedit i me 7 si mortu
us fueit uiuet. sili. i. xiiii. ego
su uia. ueritas 7 uita. no su uiues
aliena uita. s; su uita aliis dado
uiue. Et pate dedit ei. declauit
potam sua i uiuificado. h declat
potam i iudicado. 7 h qstac h ordie.
p. n. tagit q q utute iudicat. fo qs
iudicat. tcio q iudicat. s. illata e
q de scpta e po uiuificadi. p g deti
nat q utute iudicat. qm pate sibi
s huanitate apre collata. ppea dic.
7 pate dedit ei. s. pr filio. iudiciu
face. q fili hois e. ido i huanitate ut
possit eu uide reprobi i iudico. q dm
uide no poss. apoc. i. uidebit eu ois
ocls. 7 q eu pupugerut. io i huanita
te q i huanita iudicat e. iob. xxxvi.
ca tua qi impii iudicata e. iudm
cam q recipies. ¶ Nolite mirari h.
tag h s. qs iudicat. q h; hoies de
beat scitare. n tn ois iudicabit. s;
malos. vn dic. ¶ Nolite mirari h.
s. q dcm e. q pate dedit ei iudiciu
face. q fili hois e. q ueit hora. s. fi
nis seculi. iob. xiiii. ho e dormierit
n resurget donc attat celu. Inq os q
i monumentis st audiet uoce filii di.
s mortui audiet gstat 7 resurget
ad ei uoce. i. thes. iiii. ipe dns in
iussu 7 i uoce archagli 7 i tuba di des
cedet de celo. 7 mortui q i xpo st re.
7 h; oes resurgat. n tn os iudicabut.
vg dic. 7 pcedet q bona fecerut in
reurne uite. q u mala egerut i re ne
iudicii. i. dapnacois. hos. s. iudicabit
ds. ii. mach. vii. po e hoib; morti
datos expectare ab ipo itm ee resus
citados. a tibi n erit ad uita di. antio
cho. n ad uita. s; ad iudiciu. i. co. v.
eos q foris st iudicabit ds. q foris
st p mala uita. dan. xii. mlti de
his q dormiut euigilabut. alii i uita
ta. ¶ No possu ego a me ipo. tag

h. iii. s quo iudicat. quia iuste non secundum su-
am uoluntatem a uoluntate dei declinan-
do: sicut homines qui peruertunt iudicium. ideo
dicit. Non possum ego a me ipso facere quic-
quam. et ita non iudicare. sed sicut audio iu-
dico. i. sicut a patre accipio. et per hoc sequitur
quod iuste iudicat. ideo dicit. et iudicium
meum iustum est. quia non declinat a iusti-
cie per discordiam uoluntatis. et hoc
est non quero uoluntatem meam in iudicando.
s. sed uoluntatem eius qui misit me. i. dei
patris qui ille est. viii. s. viii. qui misit me
uerax est. et ipse quia placita sunt ei facio
semper. et ideo iuste. quia deuteronomii. xxxii. deus
fidelis et absque ulla iniquitate iustus et
rectus. ipse. iustus dominus in omnibus etc. Contra
hoc s quod ista data est filio potestas iudicandi
patris. quia s humanam uidetur. et potesta-
tem dedit ei faciendi iudicium. quia filius
hominis est. Item aug. pater iudicium dedit
ei in carne mittendo. Item deut.
xxxii. mea est ultio dicit dominus ergo solius
est dei iudicare. ergo si iudicium est iudicare
ergo filii secundum diuinam naturam. Et hoc ostenditur
pluries. pater omne iudicium dedit filio
ut omnes honorificent filium sicut et patrem.
sed filius non est honorificandus sicut pater secundum humanam
naturam. sed solum secundum diuinam. ergo etc. Respon-
deo quod potestas iudicandi est duplex. s. aucto-
ritatis et ministerii. prima est tocius trini-
tatis. ministerii uero est filii sedentis
et apparentis in iudicio et hoc secundum humanam
naturam. etc. de hac hic loquitur. Ad primum ergo ob-
iectum dicendum. quod non excludit filium in-
carnatum. sed hominem purum. Ad aliud obiectum
de honorificacione. dicendum quod per filii per hu-
manitatem incarnacionis uidebatur descen-
disse. ideo pater noluit quod in eadem huma-
nitate in qua apparebat humilis iudicaretur
ut nemo ipsum incarnatum contempne-
ret. sed sicut patrem timeret. tamquam cui cur-
sam inuiolabilis perseuerat. unde iu-
dicium per humanitatem facit totum per diuinita-
tem. Item queritur utrum solius filii sit iudi-
care. uidetur quod sic per illam. pater omne iudicium
dedit filio. et act. x. ipse est qui constitu-
tus est a deo iudex uiuorum et mortuorum. Item.
cor. iiii. qui iudicat me dominus est. ergo
si ipse solus est dominus noster ipsi soli est iudi-
care. Contra. i. cor. si nos iudicaremus
non utique iudicaremur. ergo nostrum est iudi-
care nos. Item quia aliorum uidetur. mt. x. se-
debitis super sedes. dicitur est apostolis. Item
i. cor. vi. nescitis quia angelos iudi-
cabimus. Ad hoc dicendum quod iudicium est termi-
minacionis est approbacionis et in fine lacio:

sed diffinicionis. primum actum. s. examinacionis
ad omnes pertinet. et uidetur hoc dicit apostolus. quando de-
bet se probare. i. examinare. secundus. s. ap-
probacionis et reprobacionis ad perfectos pertinet.
quia ipsi approbabunt et reprobabunt. et cor-
poracione mali reprobabuntur. sed hoc non
ipsi sunt. sed in futuro. unde apostolus dicit tale iu-
dicium ipsi sunt que est ante tempus. i. cor.
iiii. nolite ante tempus iudicare etc. ter-
cium actum. s. diffinicionis est solius filii. qui per se
sentenciam promulgabit. hunc actum non intel-
ligit non usurpatiue et temere. unde
dominus per hoc ait. mt. vii. nolite iudicare.
et apostolus. ro. xiiii. tu quis es qui iudicas
alienum seruum. dico ergo quod quando dicit quod pater
omne iudicium dedit filio: intellige de iu-
dicio diffinicionis non examinacionis uel approba-
cionis. Item queritur de iudicatis. qui. s. iudica-
buntur. quia mali tamen uidentur ex littera
quia in iudicium non ueniet sed transiit. xii. iii.
qui credit in eum non iudicatur. Contra. ii. co.
v. omnes stabimus ante tribunal xpi. Respondeo
quod iudicium diffinicionis accipitur dupliciter. et sic
comprehendit sentenciam salutis et pene. et
sic omnes iudicabuntur. accipitur etiam pro
dampnacione. et sic accipitur hic. procedentes qui
mala egerunt in resurreccionem iudicii. i. dampna-
cionis. s. g. iii. Item de modo iudicii. quod iudi-
cat sicut audit. contra. ys. xi. non secundum auditum
aurium iudicet arguet. Item dicit quod
non secundum suam uoluntatem. sed dei. ergo uolun-
tas sua discordat a uoluntate dei.
Respondeo ad primum. non iudicat secundum auditum exterio-
rem relacionis. sed secundum interiorem et primum maiorem
Ad secundum dicendum quod hoc habet duas causas ueritatis. uolun-
tatem non quero uoluntatem meam singularem aut que
habet. sed in quantum aut non habet. non querit. et tamen
hic secundum loquitur. et ipse obicit ipse sensu. Si
ego testimonium perhibeo etc. hic est quarta
pars. apostolus in qua declaratur per dictam confutacionis
corroboracionem quam fecit in triplici testi-
monio hoc approbare quod secundum dominus dixit

et hec pars habet duas. quia primo adducit testimonium
extrinsecum. Secundo uero uidetur non esse eum
reprehensionem. et in multis uenire ad
me. prima pars habet duas. quia primo dominus et si
posset suum testimonium adducere. renuit.
Secundo testimonia aliorum adducit ibi. Vos
misistis etc. renuit ergo testimonium suum
quia ipsi non esset tamquam in dominum. unde dicit.
Si ego testimonium perhibeo de me ipso
testimonium meum non est uerum. i. non est efficax
ad credendum maxime si ego solus. unde viii.
viii. dixerunt ergo ei iudei. tu de te ipso
testimonium perhibes. testimonium tuum non est uerum

m̄ decsiḡ in testia ita. vn̄ sbdit. alii
ē q testi phi. de me. s. pat. vt. ꝑ io
hes. et ꝑ uos; ē te ille ꝙ sene. et scio
q̄ i ūm ē testi ꝙ ꝑhib; de me. ꝙ tāq̄
c̄ testificat. pr ē ꝑ ūt dm dat testi.
ꝙ sic dr. j. viij. q̄ misit me ūax ē.
iohs. s. e. vn̄ s. j. dicit iohs. ego
uidi et test ꝑhibui q̄ hic ē filꝰ dī. ꝑ
v. xij. q̄ ꝙ non ūt loq̄t uidex uisti
cie ē q̄ a mētit et c. ꝙ vos misistis
et c. venit dūs testim suū. h fo ad
ducit testi alienū. et ꝑ i ꝙ ceptū
testi ē testim fūmū. ib ꝑs ista ht. iiij.
ꝑtes. s. iiij. testiōia q̄ adducit. ꝑm
ē iohis. s ē opis. teiū dī nū. et ꝙ t
scptam. et distiguit h testiōia. ꝙ p
ē ꝑnūciatū. s exhibit. teiū isp
ratū. et q̄rt scptū. p g adducit test
iohis. ꝙ eis fiat ꝑ hitū ad sua pe
ticōem. io dic. vos misistis ad ioh.
ū ille se igessit. s; ad ūam peticō
nē rñdit. s. i. et h ē testim io. q̄m
misert iudei ad eū et c. et ille test
ꝑhibuit ūitati. tāq̄ testis fidel.
ꝑv. xiij. testis fidel ū metiet. et
ne uidet dūs huānū testim īn
dicare. sbdit. ego ab hoie testim
ū accipio. simple ꝑ meā idigñciā.
ps. dixi dño ds meus es tu. q̄m
bōx meox nō eges. s; recolo ꝑ salu
te uram. vn̄ et d. s; h dico ut sal
ui sitis. s ꝑ testim eius credēdo i me.
ꝙ sic dr. c. ult. q̄ crediderit et bapti
zat fuit saluus erit. et ne ad io.
testim cr̄de debuisset. vn̄ et sbdit.
ille erat lucna ardes ꝑ gram.
et lucēs ꝑ doctnā. ul ardēs
caritate. lucēs ꝑ extiore uite
honestate. b. arde sem. lucē uanū.
s; lucē et ardē ꝑfcm. io optie iohs
sigt ꝑ helyā. ecc. xlviij. surrex
ehelyas q̄i igs. et tūbū ei q̄i facla
ardebat tali g sic ꝑfce lucerē fides
adhibeda ē erat. ꝙ iudei ū fecer.
vn̄ d. vos aū noluistis exltare ad
horā i luce ei. ut. s. ei doctne et
testio credētis. et uitā imitaremi.
ꝙ ad modicū uidistis. c. xj. venit
iohs ū māducās n; bibēs. et dicut.
demoniū ht. c. xxi. venit ad uos io.
i uia iusticie et ū credidistis ei. publi
cani et meretrices crediderūt ei. Ego
aūt hēo testim. tāq̄ h sed testim. s.
opm. ꝙ ꝑ dicedo mai ē. ꝑꝑ ea d. ego
aūt hēo testim mai iohe. ꝙ mag ē
motim ad credēdū i me. ipa ei opa
q̄ dedit m pat. ꝙ abeo accepi ēē
et opari. ut ꝑficiā ea. i. ꝑfce faciā
ꝙ dī ꝑfcā sr opa. deut. xxxij. ipa
opa q̄ ego facio ꝑ fiuite ipa. testim
ꝑhibēt de me. ꝙ pr misit me. sic
ds filiū suū. ꝙ ei tāta opa cōtauit.
j. x. si ū ueisse et opa i eis fecisse
q̄ nemo alꝰ fecē pccm ū hiēt. i istis
opib; crēdite ꝙ pr misit eū. j. xiiij.
pr i me manes ipē fac opa. et uidi.
si m ū crēditis opib; crēdite. Et q̄ misit
me pr et c. tāq̄ h teiū testim. s. dm
ū. ꝙ ꝑ mū dic. ꝑꝑ ꝙ ait. et q̄ misit
me pr. ꝑ i carnacōne testim ꝑhi
buit de me. ꝑ itnā i spuacōne. ꝙ
sic dr. j. vj. nemo uenit ad me nisi pr
traxit eū. vn̄ uoce itelligibili reuelat
et testificat ꝙ iudei carnales ū au
dire potuit. ū gm loq̄nte uidē.
io d. n; uocē ei uq̄ audistis. ꝑ in
tis reuelone. sic petrus audiuit. c.
xvj. beatꝰ es symō bariona. ꝙ caro
et sāg ū re. t. s; pr m̄s q̄ ē i celis.
n; spēm uidistis. ꝑ apta uisionē.
exo. xxxiij. nō uidebit me hō. et uiuet.
et s. j. n; ūbū eius hētis i uob manēs
s. ꝑ fide. vn̄ et uō sbdit. ꝙ quo mi
sit me hunc ū crēditis. et ille ꝙ misit
ūbū ē i cordib; manz ꝑ fide. eph.
iij. hitare xp̄m ꝑ fide i cordib; ps.
cv. ūbū misit dūs i iacob. et c. ū b
nō mēsit i iacob. ꝙ sin eū ū rece
perūt. Scrutamini scpturas. tāq̄
h testim q̄rtū. s. scptur. ad q̄ mon;
dūs et excitat. ad diligēciā et spu
ale itelligēciā. ꝑꝑ ꝙ d. Scrutami
scpturas. i. iteriore itellēm ꝑ sīncere
ꝙ sic d apls. ij. cor. iij. litta occidit.
sps ū uiuificat. et uoē q̄r debet ꝑ
scrutari. sbdit. i qb; putatis uitā
etnā hēre. i. ꝑ q̄s ꝑputatis cogscē.
et ꝑ h hre ꝙ ꝑ illas ꝑutatis dm
cogscē q̄ ē uita etna. sap. xv.
nosse te ꝯsumata iusticia ē. vn̄
et sbdit. ille sr q̄ testim ꝑhibēt
de me. c. s. scpte. ve. t. luc. ult.
ꝯ i oib; plēri oia q̄ scpta sr i lege
moy. et ꝑphis et ps de me. dixit
dūs ihc. act. xviij. dr de apllo.
ꝙ uehemēt iudeos reuicebat publi
ostens ꝑ scpturas ēē ihm xp̄m. Cui
de hiꝙ d. Si ego testim ꝑhibeo
de me ipo. test meū ū ē ūum. c.
minor. xxiiij. ū ē ds ut hō ut metia
tur. g. s. ḡ. ē. ds. ḡ. et c.   Cir. j.
viij. si ego test ꝑhibeo de me ipo.

testimonium meum est verum. et hic dicit quod non est verum?
Videtur ad hoc triplex responsio. Prima est faciendo
per se testimonium per se. me. in verbo. Si ego per hu
manam naturam. testimonium meum non est verum. certum
verum. secundum divinam naturam. sed illud non solvit. quia sicut
secundum divinam naturam ita et secundum humanam. Secunda est ex parte
ut fiat vis in attributo. testimonium meum non
est verum. id est non est efficax. non acceptabile. tamquam
verum. tamen verum est quod verum est dico. et sic ac
cipit ita ut dicatur verum secundum rem. sed non
secundum videri acceptandum. Tertia. Videtur quod
verbum istud intelligendum est perse. si ego
testimonium perhibeo de me ipso. super se ego
solus. testimonium meum non est efficax. sed si ego
cum alio. efficax est. unde dicit. Joh. viii. quod ego non
sum solus. vero cum sit quod se suo testio commendas
sed suam ostenderet virtutem ad hoc roborandum
addidit aliena testimonia. Consequenter quarto de tes
timonio operum. opera in quibus quod ego facio testimonium
perhibent de me. Sed eadem opera fecerunt
prophete ut miracula eadem apostoli ipsum se
quentes et maiora. Ergo super opera poterat
sufficienter cognosci quod ipse esset Christus. et cetera. de quo.
Questio de quo miracula bonorum et malorum
discerni possunt. Sic dicit Augustinus cognoscere
quod poterat quod miracula Christi et opera esset
boni viri. et cetera. sed Christus dicebat se esse
deum. sed nullus bonus homo mentiens bonus
se deum faceret equalem. immo fur est. Ergo sic
cognoscere poterant scientiam per opera et quibus
quod esset Christus. Opera fuit sufficiens tes
timonium quod Christus dicebat deum. Ac per hoc
esset Christus filius. De aliis bonis. quod ipsi
dicebant deum. sed ipsi non dicebant de se.
sed de Christo ut apostoli. Tertio dicit quod opera
non fuerunt testimonium cogentis. sed inducentis et
sufficientis. testimonium patris per revelationem quam
meruerunt. Consequenter de testio patris. dicit etiam
neque vocem eius audistis. neque speciem
in distinctione. dicit in videtis. Glossa. nonne mani
festa aderat. quia Luc. iii. vox de celo
facta est. Tu es filius meus. Jo. filius meus. Consequenter de
uerbo. v. vocem eius audivimus de medio
ignis. Consequenter Exo. xx. vos vidistis quod
de celo locutus sum vobis. Questio de quo
duplex loquitur deus. et duplex apparet. Unum
in se ipse. et sic loquitur per internam inspi
rationem in quadam in dicere. sed in quo
dam intelligibili. et sic non loquitur ma
lis alio modo. per subiectam creaturam. et sic lo
cutus est sibi in legis datione. et sic non
non viderunt in carnem. et audierunt sensibi
liter. sed per mansionem. et hic loquitur hic. unde Augustinus
dicit. Glossa. hic. per testimonium perhibens quod me ex
tendens ... hominum invisibile ex
hibuit in cordibus hominum ad me cognoscendum

cendum accedentium. Consequenter xi. Hic post quam de sufficientia
et ordine istorum testium. et non quod per inter
minium. sed ostendit sunt inducentes se.
sed operibus prorumpentes in. sed patris complectitur quarto
sed scripture in veritate stabiliter. et ex hiis
resultat unum testimonium completum. et prius
et quasi dato ordinato. sed dictas contendet. Consequenter
et non vultis venire ad me et cetera. potentia est res
ponsio. et tertio. quo videtur non est decens rep
rehensio. reprehendit autem dominus iudeos a qua
tuor. sed primo a defectu amoris divini. secundo a
cecitate erroris. et tertio ab appeti
tu honoris vani. quarto a defectu fidei. Primo
reprehendit eos a defectu amoris divini.
cuius signum est quod ipsi ad eum non venerunt quem deus
misit. unde dicit. et non vultis venire ad
me ut vitam habeatis. ita sufficientia testi
monia habeo. tamen ad me venire non vultis.
immo odientes fugitis. Jo. viii. quare loque
lam meam non cognoscitis. quod non potestis
audire sermonem meum. non ipsos arguit
quare non venerunt per gloriam suam. unde dicit.
claritatem ab hominibus non accipio. sed a
patre. Jo. xii. pater clarifica filium tuum.
sed vos non arguo per amorem glorie proprie.
sed per defectum dilectionis divine. unde dicit. Sed
cognovi vos. quia dilectionem dei non habetis
vobis. immo magis odium. Jo. xv. nunc vi
derunt et oderunt me. et patrem meum. et ta
les sunt digni reprehensione. quia caruerunt
veste nuptiali. Matheus. xxii. amice et cetera. Ego
veni in nomine et cetera. tangit hic secundam. sed ce
citas erroris eorum. quia non receperunt hu
milem. sed recipient superbum. unde dicit. Ego
veni in nomine patris mei. qui sit gloria
querens non meam. Jo. viii. ego gloriam meam
non quero. et non accepistis me. me
sed humilem. Joh. i. in propria venit et sui eum non
re. Si alius venerit in nomine suo. non
autem Christus quod querit gloriam propriam. quod di
citur. ii. Thes. ii. extolletur supra omne quod di
citur deus ita ut in templo sedeat dei. illum
accipietis. iusto sed dei iudicio exce
cati. ii. Thes. ii. mittet eos deus in opera
tionem erroris. ut credant mendacio. et
ratio huius est. quod noluerunt credere veritati. Quomodo
vos potestis et cetera. hic tertio reprehen
dit ab appetitu honoris vani. et dicit quod
eius erat in hiis ad credendum in veritate.
quia querebant vanitatem. quasi quomodo
vos potestis credere. sed veritatem. quia gloriam
ab invicem accipitis. adherendo vani
tati. gloria enim humana vana est. Ysa. xl.
omnis caro fenum et omnis gloria eius tamquam
flos feni. et ex appetitu vanitatis
redditur homo inhabilis ad fidem veritatis.

unde in ps. filii hominum usque quo graui corde.
ut quid di. ua. et q. m. sic qui recipitis gloriam
alterutrum. et gloriam que a solo deo est non queritis.
gloriam s. uanam. hec a solo deo est. ps. gratiam
et gloriam dabit dominus. apostolus dic. ii. co.
x. qui gloriatur in domino glorietur. non enim qui se ipsum
commendat ille probatus est. et c. Nolite
putare. tangit hic quartum s. defectum fidei
iudeis non tantum ad eos dicit x. sed etiam in mo-
ysi. quia propter non tantum accusabuntur a x. sed a mo-
yse. propterea dic. Nolite putare quia ego
accusaturus sim uos apud patrem. quia non ueni
accusare. sed condonare. unde ipse propitia-
tio est. non accusator. i. io. i. ipse est propitia-
tio pro peccatis et c. non tamen caret accusatore.
ideo dic. est alius qui accusat moyses. sed in quo spera-
tis. tanquam eius discipuli. i. ix. nos moy-
discipuli sumus. nos scimus quia moysi lo-
cutus est deus. ille uos accusat. quia s. ei non cre-
ditis. unde dicit. Si enim crederetis moysi. crede-
retis forsitan et mihi. forsitan non est dubitantis sed
...
de me enim ille scripsit. deu. xviii.
prophetam suscitabit uobis deus de gente uestra.
ipsum audietis sicut et me. et ille uos ac-
cusabit quia ei non creditis. unde dic. Si autem illius
litteris non creditis quomodo uerbis meis credetis. simili-
cat. n. luc. xvi. si moysen et prophetas non au-
diunt. neque si quis ex mortuis resurrexerit
credent. ...
non accipio. quia i. ult. dicit de petro. significans
qua morte clarificaturus esset deum. homines
clarificant deum. ... philip. i. magnificabitur
christus in corpore meo. siue per uitam siue per mortem.
... differt dicere clarificari in homine
et per hominem et ab homine. clarificari in homine est
suam claritatem homini reuelari. clarificari
per hominem est per illum aliis propalari. clarificari
ab homine est gloriam aliam ab homine sibi dari et au-
geri. primis duobus modis est uerum. sed tertio falsum.
... quod dicitur. Ego non accusabo uos apud
patrem. contra. iustus christus et tempore non esse accusatorem. ergo
sic eius est laudare bonos. ita et accusare ma-
los. ... io. xxix. ego sum iudex et testis.
ergo si ipse testis est accusare malos et c. ...
... quod christus qui in se est morte sua se optulit
et pro omnibus. ideo inquantum est de se neminem
accusat. unde glo. dic. sagittis ... neminem accusat.
... abel ... sagittis abel uideam doctrina
moysi iudicata. unde intelligendum quod ipse non ac-
cusat. sed ex causa mea. ... quod non principaliter et primo
accusat. sed magis per moyses ... cre-
derent christum. ... de argumento domini. si enim credere-
tis litteris moysi quomodo uerbis meis credetis. ...
est locus a minori negando. ... et si sit
simpliciter non tamen uidetur minus
sed maius. —

Post hec abiit ihesus trans mare et c.
In precedenti capitulo ostendit se dominus curatorem.
In hac parte ostendit se saluatorem. et continet ipse
est consolator corporum et spirituum et per uisibilia per-
uenit ad inuisibilia. primo ostendit se consola-
torem corporum. secundo uero spirituum. et incipit ibi apostolus
altera die turba. consolatorem ergo corporum se
ostendit mirabiliter reficiendo corporaliter
quam mirabilis refectio describitur quantum ad tria.
primo quantum ad antecedentia. secundo quantum ad concomitantia.
dicitur ergo ihesus facere et c. tertio quantum ad consequentia.
ibi. illi autem homines cum uidissent et c. antecedentia
autem quibus fuit causa siue occasio faciendi miraculum
sunt iiii. primum sequens multitudo. secundum uero loci
et temporis aptitudo. tertium defectus panis ad cibos
emptionem. quartum insufficientia ciborum ad mul-
titudinis refectionem. primo ergo occasio faciendi mi-
raculum fuit superueniens multitudo que se-
cuta est christum propter gratiam suam ad uidenda
miracula eius. propter hoc dicit. post hec abiit ihesus
trans mare galilee. quod est tyberiadis. mare
galilee dicitur a regione. tyberiadis a ci-
uitate. et sequebatur eum multitudo magna.
et uero hic ... quia uidebant signa que facie-
bat super hiis qui infirmabantur. propter hoc signa uiden-
da sequebantur christum. quia sicut i. co. i. iudei signa
querunt et c. uidentes signa magnificant deum. luc.
v. repleti sunt timore et extasi dicentes.
quia uidimus mirabilia hodie. propter hec signa autem
huiusmodi uidit et confirmat. exo. xiiii. state et
uidete magnalia dei que facturus est. Abiit
ergo in montem. nota hic secunda occasio s. loci et temporis ap-
titudo. locus aptus erat ad miraculum quia
desertus erat in quo erat refectionis defectus. ideo dicit.
abiit in montem ihesus et ibi sedebat cum disci-
pulis suis. locum quem iohannes uocat montem propter
altitudinem. uocat matheus desertum propter so-
litudinem. ca. xiiii. secessit ihesus in nauicula
in locum desertum seorsum. et iste locus ad faciendum
miracula erat aptus. quia non erat in cibis unde
dicitur ca. xiiii. quod dixerunt discipuli eius. desertus
est locus dimitte turbas ut euntes in castel-
la emant sibi escas. erat et aptitudo temporis
quia pascha. unde dic. erat autem proximum pas-
cha dies festus iudeorum. In hoc dominus fecit
miracula et illa non debebat renouare
quia nouum pascha debebat facere. non
ut dicitur ... quia post pascha ... iohannis
iohannis usque ad hoc fluxit annus unus. licet ...
ca
n ... qualiter narrant. Cum
subleuasset ergo oculos et c. nota hic tertia occasio s.
defectus panis ad emendum cibos unde reficiatur
tanta multitudo et adhuc defectum mani-
festandum querit dominus a [illegible] philippo
lippo de pane. propter [illegible] ca
dic. cum subleuasset [illegible]

g[ra]c[i]ol[us] [et]c. no[ta] hic t[er]cia occ[asi]o[n]e[m] s[cilicet] defect[us]
p[re]cii ad emend[um] ih[es]u p[ro]mte benignitate.
q[ui]a sic d[icitu]r i[n] p[s]. oculi d[omi]n[i] s[upe]r iustos [et] im
te[n]t[i]s eu[m] [et]c. [et] audiss[et] q[uia] multitudo ma
xi[m]a uenit ad eu[m]: p[ro]p[ter] deuoc[i]o[n]e[m]. vn[de]
d[icitu]r c[apitulo] xiiij. q[uod] secute s[un]t eu[m] t[ur]be pe
destr[es] de ciuitatib[us]. dic[it] ad philipp[um]
p[ro]puid[e]t[er] cie [con]sp[i]c[ati]o[n]e[m] s[ed] p[ro]p[ter] ul[ti]m[u]m. [et] ipsi cu
ra e[st] de uob[is]. vn[de] emem[us] panes ut
manducet hii. ad corp[or]is refecc[i]o
ne[m]. q[uas]i dicat. nu[n]q[ui]d h[ab]emus sufficie[n]t[e]s
p[re]ciu[m] ad emend[um]. s[ed] ipse argu[men]to indi
gebat. y[si]d[orus]. vel certe emere abs[que]
argu[men]to. h[oc] n[on] q[ue]rebat q[uasi] dubitar[et].
s[ed] ut philipp[um] p[ro]baret. vn[de] dic[it]. hoc au[tem]
dixit temptans eu[m]. n[on] dubitans. ip[s]e en[im]
sciebat q[ui]d e[ss]et fact[ur]us. i[de]o dixit ut
p[ro]baret. [et] p[ro]bando ostenderet. q[ui]a p[er]ci[pi]end[us]
fideret. i[de]o seq[ui]t[ur] [re]sp[onsi]o philippi. R[espon]dit
ei philipp[us]. ducentor[um] denarior[um] panes
n[on] sufficiunt eis ut un[us]q[ui]sq[ue] modic[u]m q[ui]d
accipiat. [et] tam magnu[m] p[re]ciu[m] n[on] h[ab]ebant
[et] ip[s]i paup[er]es erant. [et] n[on] h[ab]ebant [et] p[ro]p[ter]
ea o[mn]ia ei reliqu[er]it. s[cilicet] q[uod] dixit petr[us]
c[apitulo] xix. ecce nos reliquim[us] o[mn]ia [et] secuti
sum[us] te [et]c. ac si dicat. argu[men]tu[m] [et] aur[um]
n[on] est m[ihi]. dic[it] q[ui]d ei un[us] ex discipulis e[ius].
[et]c. no[ta] h[ic] t[er]cia occ[asi]o[n]e[m] s[cilicet] i[n]sufficie[n]cia
cibi ad t[an]tam multitudi[n]is refecc[i]o[n]e[m].
cu[m] eni[m] e[ss]ent. v. m[ilia]. n[on] h[ab]ebat panes
n[isi]. v. [et] h[ec] no[ta] i[n] t[ex]tu adeo [et] p[ro]p[ter] ea [et]c.
dic[it] ei un[us] ex discipulis e[ius] s[cilicet] symon[is]
petri. d[omi]no s[cilicet] a philippo q[ui] eu[m] defe[n]de
bat refecc[i]o[n]e[m]. e[st] h[ic] puer un[us] q[ui] h[ab]et. v.
panes. or[deaceos] [et] d[uos] p[isces] tot i[st]i panes
nos h[abe]m[us]. s[ed] n[on] sufficiu[n]t. i[de]o dic[it]. s[ed] h[ec]
q[ui]d s[un]t i[n]t[er] tantos. i[n] q[uo] no[ta] mira i[n]opia
d[omi]ni [et] discipulor[um]. q[ui]a paucos panes h[ab]e
bant [et] uiles. vn[de] [et] s[e]q[uu]nt[ur] cu[m] d[omi]no pas
si s[un]t famem. c[apitulo] xij. abiit ih[es]u[s] p[er] sata.
discipuli a[utem] e[ius] esurientes ceperu[n]t
uellere spicas. ¶ Mo[r]alit[er] panes. v.
q[uo]s h[ab]et puer. s[un]t. v. refecc[i]o[n]es a[n]i[m]e q[ue]
ac[c]ipi[un]t h[abe]nt ex. v. [con]sid[er]ac[i]o[n]ib[us]. vi[delice]t.
¶ Ex [con]sid[er]ac[i]o[n]e ip[s]i[us] p[re]ci[os]i panis corp[or]e
tuis. de q[u]o ip[s]e. cibab[it] nos pane lac
rimar[um] [et]c. iste e[st] panis. de q[u]o i[n] d[omi]n[o]. vij.
uidebat[ur] in pane [et]c. ¶ Ex [con]sid[er]ac[i]o[n]e
passionis x[rist]i. pat[ri]s afflicc[i]o[n]is. deu[teronomii]. xvj.
vij. dieb[us] comedes afflicc[i]o[n]is pane[m]
ut meditu[m] [et]c. tren[orum]. iij. recordare
[et]c. ¶ Ex [con]sid[er]ac[i]o[n]e defect[us] su[i] in pa[tri]s
[con]passio[n]is. ecc[lesiastici]. xl. mitte pane[m] s[u]p[er]
t[r]ansseuntes aquas
s[cilicet] t[r]ibulac[i]o[n]is sit
h[ic] n[on] l[ib]er[is] d[e] p[ro]fici.

p[s]. iij. no[n] su[m] medic[us]. ¶ Ex [con]sid[er]ac[i]o[n]e sup
plicicor[um] pa[n]is et mo[r]tis. tob. ij. ma[n]
ducauit pane[m] cu[m] luctu [et] timore. me
mor[i]a[m] [et]c. ¶ Ex [con]sid[er]ac[i]o[n]e dilonisq[ue]
p[re]mii. ex h[oc] pane deuoc[i]o[n]is q[ui] e[st] ip[s]e eu[m].
p[s]. fuer[un]t m[ihi] lacrime mee pa[nes] d[ie] ac noc[te].
¶ Incidit h[ic] q[ue]st[i]o de [con]t[r]arietate. q[ui]a d[icitu]r c[apitulo] xiiij.
q[uod] discipuli accesser[un]t ad d[omi]n[u]m [et] dixeru[n]t
ei. q[ui]a t[ur]bas dimitteret. [et] d[icitu]r s[upra] c[apitulo] vj.
q[uod] d[omi]n[u]s [ver]o dixit discipulis. n[on] h[abe]nt nece
ire. h[ic] d[icitu]r q[uod] p[re]cepit a philippo. ¶ Item.
ob[iciu]nt. q[ui]a d[icitu]r q[uod] philipp[us] dic[it] ducentor[um] de
nar[i]or[um] pa[nes] n[on] suff[iciunt] [et]c. c[apitulo] vi. d[icitu]r q[uod] dis
cipuli dix[er]u[n]t. eu[n]tes emam[us] ducent[is]
denariis pa[nes] [et] dem[us] ill[is] manducare.
¶ R[espon]s[io] aug[ustini]. q[uod] [con]t[r]arietas soluit[ur] ex h[oc] q[ui]a
f[ue]r[un]t un[us] dic[it] q[uod] alt[er] obmittit. [et] ill
lud e[st] q[ui]a discipuli p[ri]mo uener[un]t ad d[omi]n[u]m
[et] p[ost]q[ua]m d[omi]n[u]s i[n]sp[e]xit t[ur]bas [et] allocut[us] e[st] phi
lipp[o]. [et] t[ame]n philippi. R[espon]dit [et] alii eu[an]g[e]lista
r[espon]s[io]ne[m] philippi att[ri]buit aliis ut mar
chus p[ro] synod[och]e. [et] dem[um] d[omi]n[u]s q[ue]siuit. q[ui]d h[ab]e
berent. [et] h[oc] iohes omittit. [et] R[espon]dit ad q[ue]s
q[uo] v. [et] h[oc] iohes dic[it] de andrea sp[eci]alit[er]. alii
att[ri]buu[n]t plurib[us]. q[ui]a ip[s]e plurium loq[ue]bat[ur].
¶ est [et] q[ue]st[i]o de [con]t[r]arie lit[er]e. cu[m] philipp[us] ne[c]
disp[er]suasio; s[ed] iudas ut [ver]o q[ui]a d[omi]n[u]s delus
s[ed] a iuda q[ue]r[er]e n[on] a philippo. ¶ R[espon]d[eo]; e[st] s[olutio]. q[ui]
la q[uo] fuit ad p[ro]bacio[n]e[m] [et] ostend[en]d[um]. q[ui]a phi[lippus]
mag[is] indigebat doct[ri]na sic p[ro]p[ter] [ver]o. s[upra]. xiiij.
q[ua]n[do] q[ue]siuit. ostende nob[is] p[at]rem. i[de]o ab
ip[s]o mag[is] q[ue]siuit. ¶ aliter p[otest] dici. q[ui]a phi[lippus]
erat c[ir]ca illa p[ro]uinc[i]a o[mn]i[u]m. vn[de] [et] t[ur]bis
not[us] erat. [et] i[de]o de ip[s]is mag[is] sollicit[us]
[et] i[de]o cred[itur] q[uod] ip[s]e p[ri]mo d[omi]n[u]m de t[ur]bis
sollicitaue[r]it. [et] p[ost]ea d[omi]n[u]s ab ip[s]o q[ue]siuit
¶ est [et] q[ue]st[i]o de i[n]t[er]ne lit[er]e. q[ui]a d[icitu]r hic.
h[oc] a[utem] dixit temptans eu[m]. [con]t[ra] iac[obi]. j. d[eu]s ne
mi[n]e[m] temptat. vn[de] ibid[em] d[eu]s i[n]temptator
e[st]. ¶ Est tempt[aci]o e[st] i[n]a i[n] p[e]cc[atu]m. s[ed] d[eu]s ne[mi]ne[m]
ad p[e]cc[atu]m i[n]clinat. si dicas q[ui]a temptat
n[on] ad malu[m] i[n]clinando s[ed] p[ro]bando. iux[ta]
illud p[s]. p[ro]ba me d[omi]ne [et]c. ¶ S[ed] [con]t[ra]. q[ui]a
p[ro]bare p[er]tinet su[m]me q[uo]d homi[n]e
n[on] cog[no]scit. s[ed] si d[eu]s homi[n]e[m] cog[no]scit. no[n]
temptat i[n] p[ro]bat. ¶ R[espon]d[eo] d[icen]d[u]m q[uod] e[st] temptac[i]o ad
malu[m] i[n]clinans. [et] h[ec] e[st] a carne. m[un]do.
dyabolo. n[on] a d[e]o. [et] e[st] tempt[ati]o p[ro]bans. [et] h[ec]
e[st] t[ri]pl[ex]. aut ut i[n]notescat p[ro]bant[i]. aut
ut i[n]notescat alii[s]. aut ut p[ro]bat[us]
notescat sibi ip[s]i. p[rim]o m[odo] n[on] temptat d[eu]s. s[ed] ho[mo].
ecc[lesiastici]. xiij. ex multis loq[ue]l[is] temptabit te.
s[ecun]do m[odo] temptat d[eu]s ut i[n]tu[s] p[re]se[n]tem. a[d] ex[em]
plu[m]. ge[nesis]. xxij. temptauit d[eu]s ab[ra]ha[m]. iij.
temptat [et] t[ame]n p[re]sentem ad humilitatis i[n]in[u]a[n]da[m].
q[ui]a h[omo] humiliat[ur] du[m] ei i[n]firmitas i[n]notescit.

px ꝑ bume dne ⁊ teptate. dic g ihc.
pcp̃ deuıata ſꝫ anteced̃cia admirabi
le re feoe. h notat gcordãcia q̃l
ta . p̃ıı ſeſſio diſcubntı ſ. multipli
cacõ panu . teru collectõ fragmtoꝝ
ꝑ g noſ ſeſſio diſcubrecıı ad ꝑpim
pu. vn aıt. dic g ei ihc. ſ. diſcıp.
facıte hoıeſ diſcũbe. h ꝓ ut cõcedãt re
fecc . diſcũbe oı ul recũbe a ꝓc ꝓ come
dendũ. vn luc. xııı. cu uocat fuıſ
ad nupcıaſ recũbe ⁊c. ⁊ locꝰ ad recũ
bendũ erat ap̃tꝰ vn dic. erat aũt mlt
fenu ı loco. ⁊ ıllo loco q̃ueı̃ec̃ feceıt
diſcıpli eoſ recũbe . ıdo d̃. diſcubuıt
g uırı nũo. q̃ſı v. m. q̃ de m ꝓ q̃ for
te aſ deerat ul ſupͦerat ſꝫ q̃ ſeptãn
facıuı ı mınımıs. alıı dıc q̃. v.
m. xııı. maducaueı. ãfuıt mıl v.
m. uıroꝝ exceptıſ puılıs ⁊ mulıerıb;
accep g ihc ⁊c. ıcãg h ſcdo ſ. mlti
plıcacõ panu q̃ tẽcıa ꝓ ıgıt ꝑ acte
gfirmata ı pan diſtrıbucõe ıdo dic.
accepıt g ihc panes. ad mlıplicãd
manıfeſtã ꝓ vn nu. xı. dıx dnr
moy. nuqd ınualıda ꝓ man dnı. ıã
nuc ıdeb vcı ſmo mẽ gplea
tcu g̃ıaſ egıſſ; ad ſcıficãd. ı. thı.
ıııı. nıch abıcıed q̃ c̃ g̃ıaꝝ actıoe
ſuit. ſcıficat. n. ꝑ ũb d̃ı ⁊ oroe dıſ
tbr dıſcũbntıb; ſ. ad comedend pa
plor ıt. ſed ıuſſıſ darẽt ſ ſua uolu
tate. ı. heſt. rex ſtatat ꝑponẽt ıngl
ſıglıſ de p̃ncıpıb; ſuıſ ut ſumeret u
n qſqꝫ q̃ uellꝫ. ſıılr ex pıſcıb; q̃tu
uolebãt. ı. uſq ad ſacıetate. exo. xvı.
veſpe comedetıſ carnes ⁊ mane ſatu
bıtıı panıb;. ut aũt ıplen ſꝫ. tãg h
ẽccıu. ſ. collco fragmtoꝝ ne. ſupꝑ
ret. ꝑp q̃ d. ut a ıplen ſꝫ ı. ſacıatı
dıxıt dıſcıpulıs ſuıs. collıgıte q̃ ſup
eruıt fragmta ne pereat. q̃ eı panıs
uſu hoım ſcuıt ꝓ tnc fragmta perıt.
qn ı uſu hoım n aſſumunt. p5 paıs
ee. hoıs gſınat. ⁊ dıſcıplı dnı ıpıu
exegẽ. vn dıc. collegerut g ⁊ ıple
uıt. xıı. cophınoſ. ecce ıſ ſuıt ⁊
plena mſura. eſa. ego mſticocem
no aımtor. ſꝫ etrıudıne eı q̃ ſcıtı
⁊ gparẽſcıat cophı. ıluo aploꝝ
ıs doctıa aploꝝ p totu orbe erat
dıſtrıbuta ex relıqıs doctıne x. colle
gert ꝓ ıſm. xıı. cophınoſ frag. ex
v. pa. or. q ſıt ſtat huıs ı mãduca
uẽt. haſ relıqaſ ſcı collıgı ut ap
paret hundãcıa. vn mp5. ı relı
qıſ tauſ ꝑpab uultu cor callego.

puer unꝰ hebat v. pa. ordeaceoſ ⁊
duoſ pıſceſ. q ın. xıı. cophınoſ re
lıq ſꝫ multıplıcatı. puer ıſte ꝓ
moyſeſ lator legıs q puer dıc
q̃ famlıſ. he. ııı. ꝓ moyſeſ mãı
domo fıdelıſſımꝰ. tãq famlꝫ. pa.
e erudıco ı ubı. deu. vııı. ñ ın ſo
lo pa. u. ho. ſꝫ ex. ı. q̃ p ceed. v.
g panes ſꝫ ũba deı q̃ b; ap. ı. cor.
xıııı. malo loq. v. ũba ı ıntllu mo
⁊c. ıero. v. ũba ſꝫ. v. lıb moyſı.
deqıb; aꝑ loqt. ıſtı panes multıplı
cãtur du mltıplex eoꝝ ıtellıgencıa
a dno apıt. luc. ult. ı cıpıẽs amo
yſe. ıtptabat ıllıs ı oıb; ex hac
multıplıcacõe remanet. xıı. cophı.
fragmtoꝝ. ı. doctına. xıı. aploꝝ
q dıſpſı p ordıne ı u x ılld. p5. ı om
t. ex. ſo. eoꝝ. ⁊ oı. ult. euntes ı u
nıu du unıũſu pdı. euu. oı. ca.
. Q. ſ de multıplıcacõe panu. ſı
dnr ſua potam maıfeſtare uole
bat. ⁊ maıoris p ꝓ panes c̃are
q multıplıcare. q̃ ıllud ex nıcho
h erat ılq ⁊ eq facıle erat dno uto
q g ⁊c. Rñd q uttıqꝫ ꝓ p
ınfınıte tã multıplıcacõ ex tãp
ua m ı tãta gntıtate. q h erat
p ınfınıte; q creacõ mag tñ mltı
plıcauıt q creauıt. vt ora heretıcoꝝ
gcluderet q dıc h ınuıſıbılıa ad dm
ıbꝫ ñ ad dm lucıs p tıne. ı g of
tnderet q ıpe eet q oıa ınuıſıbılıa cr
uat. ıa cãta uoluıt multıplıcare
. ut a d multıplıcãut panes
nona alıũde apponedo matıa.
ul creacõ vl ılla extenſ. dıc ee ur
nh dec; determıno. ſı p ındıcãs. tı
d q ſuıt ı multıplıcacõ ſı cacõe
⁊ extrınſecı appone. n ſuıt extenſıo
ı tm ſıc ꝓ p ıurıbꝫ agıtıs nıſı
ſꝫ ſımul ſuıt c̃tıuu ı m ⁊ ſoꝝpızıı
te ſınıtã. ⁊ h n ht ſıle ı naãa ſıc
ut cacõ. . Q. e. he dnr q. u. optıım
uın fecıt. vn ꝓ h q pane ordea
ceu ⁊ uılcẽ ıb dıſtrıbuıt. . Rñd
q ıd ſuıt lıtral eẽ h q ſ. gtıſmu
tauıt uını ⁊ optıma ſoꝝm ded.
h multıplıcauıt ⁊ auxıt. ıd ſoꝝma
nere pſoam gntıtate dedıt. q
ult neccıtate. xıı. cophı. . S pual
ıd ꝓ q p. v. panes. v. lıb moyſı
ıtlıu. doctına a moyſı a ſpa ꝓ ⁊
dura ⁊ ıd panes ordeaceoſ mltı
plıcauıt. ꝑ t q ıtc eſa. p ıd ıh mı
racko facıedo g̃ıaſ egıt c̃ıalıſ

non fecerit. unde iste ostium dixisse potencia. C
Ratio est quod illud non fecit propter miraculum, propter eum
dixit: sed propter consuetudinem quam habebat ipse in
comestionibus gratias agere et escas benedicere.
In quo instruit quod cum gratiarum actione et oratione
debemus sumere cibum. Est quod est cum esset su-
fluum sit euitandum. et dominus omnia fecit in certo
pondere et mensura. Ergo uidetur quod non debuit ultra
sufficientiam panes multiplicare. Responsio dico
quod et si fuerit ultra necessitatem, non tamen ultra uti-
litatem. immo utilitas fuit reficiendis et inde
eruditionis refectis. quod postmodum discipuli
in aduenientibus erudientur. ut cognoscant quod
deus ultra naturam indigentiam etiam supplere potest dare.
cognoscant et miraculum fuisse illud. et etiam ex
certo numero sportarum exprimitur apostolorum intelli-
gamus doctrinam. et est fructum in terram. Il-
li autem homines etc. desceptio sequitur cum sedecia
admirabilem refectionem et consolationem. hic
secuntur continencia que sunt iiij. scilicet turbarum de christo ad
christum honorandum. absconsio domini ad homines fugiendum.
descensus discipulorum ad transfretandum. aduentus christi
ad succurrendum. primum ergo continens ad precedentem mira-
culum fuit turbarum deuocio. ad christum honorandum. et
hoc cognoscentes eum per signum quod fecerat. unde dicitur. il-
li igitur homines cum uidissent quod fecerat signum. i. consi-
derassent signum magnitudinem. dicebant quia
hic est uere propheta qui uenturus est in mundum. i. christus quem ex-
spectabant. tanquam dominum totius mundi. hic propter signum
dicebant. supra vij. nunquid christus cum uenerit plura
signa faciet. ihesus ergo. tamquam hic scilicet absconsio
domini ad homines fugiendum: quia preuidit turbas
se uelle offerre propter ea dicitur. ihesus ergo cum cognouisset.
tamquam deus. scilicet quia uenturi erant ut raperent eum.
quod uiolenter et facerent eum regem fugit
iterum in montem ipse solus. quia pro celitate dis-
cipulis non expertus uolebat eum rapiendo
regem facere. ante tempus. sic ipse dicit infra xviij.
regnum meum non est de hoc mundo. augustinus. fugit
christus cum eum uoluerint facere regem. ut con-
tempnenda monstraret omnia mala sustinuit
ut non in illis quereret felicitas. nec in istis timere-
tur aduersitas. Vespere autem facto etc. tamquam
hic tercium. scilicet discipulorum descensus ad recce-
dendum. uolebat enim dominus turbas a monte di-
mittere ut ipsum non inuenirent. ideo premisit dis-
cipulos suos ut descendentes de monte trans-
fretarent. propter ea dicitur. ut autem sero factum est. hic
est hora redeundi ad hospicium. descende-
runt discipuli eius ad mare. ut scilicet transfretarent.
et cum ascendissent nauem uenerunt trans ma-
re in capharnaum. uenerunt. i. uenire cepe-
runt. per anticipacionem dictum. ideo uenerunt quod
ibi dominus habitabat. math. iiij. descendit in ca-
pharnaum et habitauit ibi. tenebre autem fac-
te. tamquam hic quartum. scilicet aduentus christi ad succurrendum.

quia ipsi erant in periculo constituti propter obscurita-
tem noctis. et tempestatem maris. ideo dicitur.
tenebre autem facte erant. ecce periculum noctis.
et maris quia deerat ductor. ideo dicitur. et non-
dum uenerat ad eos ihesus. ideo erant in periculo.
infra xij. qui ambulat in tenebris nescit quo ua-
dit. erat et periculum tempestatis. propter ea dicitur.
Mare autem magno uento flante exsurgebat.
Mare. i. exsurgit ad uentum. unde ion. i.
misit dominus uentum magnum in mari et facta
est tempestas magna. et quia dominus christus est huius
qui tribulato sunt corde: ideo iste aduenit dominus
ad succurrendum. ideo dicitur. cum remigassent ergo quasi sta-
dia xxv. aut xxx. quasi diu propter tenuitudinem.
spacium in mari. uiderunt ihesum ambulantem
super mare et proximum naui fieri. ad succur-
rendum. sed non cognoscebant eum. ideo sequitur. timu-
erunt. et timuit ideo sequitur redit. in math. xiiij. pu-
tauerunt fantasma esse. et quia confortat dominus
corda timida. ideo sequitur. ille autem dixit eis
ego sum. scilicet qui protego. nolite timere. cum dominus
adest non est timendum. unde illud psalmus. dominus protector
meus a quo trepidabo. et ex hoc confisi sunt. Voluerunt
ergo eum accipere in nauem. agnoscentes et gau-
dentes. et statim fuit nauis ad terram quam ibant.
i. ad quam. quia dominus omnipotens ibi erat qui a naue
non portabatur sed portabat. hec quia portans
omnia uerbo uirtutis sue. et statim. quia sap. vij.
ubi est ii. cum uoluit posse. unde completum
miraculum. scilicet mare ambulacio tempes-
tatis cessatio. et ad portum uelocissima appli-
catio. Spiritualiter nota quod uilla ad quam uadunt.
quo tendunt. et quo ductore peruenerunt.
Villa ad quam uadunt capharnaum. que in-
terpretatur uilla pulcherrima. hec est celestis patria
que summa pulchritudo. unde dicitur. de sermone sap.
v. accipient regnum decoris. et diadema
speciei de manu domini. Ad hanc uillam tran-
situr per mare. i. per turbacionem amaritudi-
nes. act. xiiij. per multas tribulaciones etc. per
hoc mare transuehit nauicula penitencie in qua ho-
mo saluatur. unde illud act. xxvij. nisi in naui
manseritis uos saluari non potestis. si li-
bri ponimus nos egimus in cidentes in mari. duo
ecce. ij. hec nauicula concutitur temptacio-
num flatibus; unde. math. vij. uenerunt flu-
mina et flauerunt uenti. Nauigantes
uident dominum ambulantem; sic hec pugnantes uident
stantem. act. vij. contemplatores sedentem. ysa.
vj. uidi dominum. sed ad quod dominus ad portum perducit.
unde psalmus. xlvij. cum transieris per aquas tecum
ero et flumina non operient. et psalmus. cum po-
sui in tribulacione eripiam eum et glorificabo eum. et tos.
u. s. cap. Quere hic primo de hoc quod turbe dicunt
de christo. hic est uere propheta. utrum non dicunt
uerum. uel falsum. quia ipsum christum credunt deum.

xviii: prophetam suscitabit nobis dominus ex
glossa dicit quod ad litteram intelligitur de Christo.
Sed propheta non est, propheta est qui videt in
claritate, sed ille videt in speculo, sic igitur Christus fuit
propheta, sic igitur est propheta. Respondeo ad propheta
dicitur duplex, vel ratione visionis in spiritu et
revelationis, et sic importat secundum nomen defectum
in gratia. Dicitur etiam propheta ratione stabilitatis
et veritatis denunciationis, ut est primum, et sic dicitur
propheta Christus. Sed Christus fuit perfectus (?) unde dixit in
omnibus et infallibiliter. Questio de hoc quod dominus
fugit in montem. Si enim ipse erat rex, quare re-
cipiendus erat ut rex, et ipse debebat
velle quod sic eum reciperent, ut debebant.
Ergo non debebat fugere immo se offerre.
Item quando salus proximi pendet ex aliquo electo, non
debet se absentare. Ergo si salus proximi ex Christo
etc. Item qui solus fugit cum plures non solus
ascendit contra ipse et discipuli eius. Respondeo ad
quod Christus recipitur ut rex quando recipitur non regnum
in corde per fidem. Sed quia illi de fide et salute
non curabant sed de temporali refectione, ideo iuste
se absentat. Et per hoc patet solutio ad sequens, quod
non pendebat salus proximi ex regno temporali carnali,
sed ex regno spirituali. Questio quare qui solus fugit.
Respondeo propter acceptationem aliorum non excepit (?)
propter absconsionem societatis huius noluit
propter instructionem ut ostendat quod in receptione ho-
norum ab amicis familiaribus non est pretendendum (?)
similium, quia in hoc verificatur illud Michee vii: i-
nimici hominis domestici eius. Questio de descen-
sione discipulorum, quia dicit quod descenderunt cum
sero factum est, quomodo magistrum in solitarium
reliquerunt. Videtur quod reprehensibiles fuerunt.
Item discipuli venerunt Capharnaum,
quod Marci vi dicitur precepit eis ut venirent
Bethsaida. Respondeo ad hoc quod sic est. Glossa: dominus
compulit discipulos suos ascendere in navi-
culam, non fuerunt reprehensibiles quia domino obe-
dierunt. Quod obicitur de contrarietate, dicendum quod
Marcus non nominat villam per eam (?) sed Iohannes ad
quam venire debebant. Questio de ambulatione
domini super mare, circa quod fuit miraculum,
vel aque supportantis vel corporis super in-
cedentis. Et quod est hic miraculum non os-
tendit textus. Respondeo: quidam dicunt quod fuit ex
parte corporis, quod pro tempore illo dotem assumpsit
agilitatis. Hoc dicit magister Hugo. Alii di-
cunt quod ex parte aque que sub pedibus calcantis
se calcabilem prebuit et accepit aggregationem (?), sed
melius est quod utriusque in sua natura et proprietate
salvata divina virtute corporis sic efficacia (?)
aquis. Magister autem manifestavit discipulis
quod fuerit (?), quia sic discipuli precellebant in
intelligentia aliorum ut magister, sic etiam in
aspectu miraculorum. Unde in textu in secundo osten-

dit eis. Altera die turba etc. Ostendit
dominus super se esse conservatorem refectionis
in hac parte ostendit se esse conservatorem
refectionis spiritualis, quoniam nemo refici-
tur spiritualiter nisi conservetur, et non conservetur
nisi vigilet et exerceat. Ideo hic per duas
hoc. Quod primo sit turbe excitatio. Secundo vero appo-
sitio eis spiritualis refectionis ibi: dixerunt ei
domine semper da nobis panem etc. Excitatio
igitur turbe hoc ordine describitur. Primo enim turba
ad querendum Christum sollicitatur. Secundo vero inordina-
te querentium correctio. Tertio dubitantium
instructio. Quarto supplicantium humiliatio. In
summa igitur turbe sollicitudo ad Christum
querendum provenit ex viso miraculo et quia
eum nesciebat ideo querebat, quia nescie-
bat quomodo recesserat. Propter hoc dicit:
Altera die turba que stabat trans mare.
Stabat in expectatione. Unde dicitur po-
tant (?) Prov. ch. xvii: dominus bonum est ...
hoc esse. Ideo non statim recessit. Vidit pro-
videntiam (?) ... xxix. Non dedit tibi dominus
cor intelligens. Vidit quod
navicula non erat ibi nisi una, et quod non introivit cum
discipulis suis Iesus in navim, sed soli discipuli eius abierunt.
Aliae vero supervenerunt naves a Ti-
beriade, iuxta locum ubi manducaverant panem gratias
agente domino. Cum ergo vidisset turba quia Iesus non esset ibi neque disci-
puli eius, ascende-
runt in naviculas et venerunt Capharnaum
querentes Iesum. Ideo eum querebat quia esu-
riebat (?) in praesentia ... quod edunt me ad-
huc esurient. In ligno querebat quod salute
quaratur (?) iuxta illud Sap. xiiii: exiguo ligno
committunt homines animas suas et transeuntes
per mare per ratem liberati sunt. Et cum
invenissent etc. Quarto hic inordinate
querentium correctio, quia tunc est invenire Iesum
et in vento conversione faciunt. Propter hoc dicit:
Et cum invenissent eum trans mare, quod trans
ire non indiget (?), dixerunt ei: Rabbi quando huc
venisti. Ex admiratione querunt nescientes
quomodo venit, et tamen curiose querunt sicut
discipuli. Ch. xiiii: Dic nobis quando hec
erunt etc. Et dominus non respondit inquisitioni, sed
immediate querentium correctioni. Propter hoc dicit:
Respondit Iesus et dixit: Amen amen dico
vobis, queritis me non quia vidistis signa que
feci, ut per signa veniatis ad fidem etc.

mech spualem querit s; carnalem.
S; qr ex panib; misi .i. ame mihi
pl[ura] gustatis qm manducastis ex panib; et saturati es
tis. et h iudei carnales requirebant .s.
corpis sanitatem sic et patres eorum. exo.
xvi. vtina mortui essem[us] p manu
dni in tra egypti. qn sedebam[us]
s[upe]r ollas carniu et c. et panem comedi
querebant. ideo eos dns dirigit et or
dinat. operamini .i. opore requirite.
n cibum qui perit .i. carnalem. qr .i.
co. v. esca ventri et venter escis. deus aut
et hunc et has destruet. Ma. xv. omne qd i
os intrat et c. S; cibum qui permanet in vita
eterna .i. cibus spualis. iste cibus
verbum dei q i eternum permanet. vn ys.
xl. dicit. Vbum dni manet in eternum. et
ideo dat vitam eternam. Jo. vi. dne verba
vite eterne habes. hunc cibum dat xpc
vn sequitur. Quem filius hois dabit vobis
tamq bonus pastor. Jo. x. p me si qs i[n]tro
ierit saluabitur et ingredietur et egredi
et pascua inueniet. et qr ipe sit hec
cibum dare. Ma. iii. i baptis. hic est filius
meus dilectus vl signauit. ipso sig ab
aliis discernit. vt sit singularis. qr i
omnib; p[ri]mat tenens. discernit .n. qr
discrecione .s. vbi .i. unione .s. .i. vbi
caro facta e. et donoru plenitudine.
Jo. iii. non ad mensuram dat deus spm.
pecu[liariter] .s. .i. ecce agn[us] dei .i. ita
signaculo p signata ē. aggei. vlt. assu
mam te zorobabel serue meus d[icit] dns
et ponam te qi signaculum qr te elegi dicit
dns exercituum. p zorobabel .s. ut
de agg[eo]. exo. xiii. erit qsi signum in ma
nu tua. dixerunt g. qd faciem[us] et c.
tangens h textus. dubitacem iste to
intelligentes x. cogitatione i[n]cipiunt
dubitare et querere. qr hoc aut. dixerunt
g[o] .s. iudei. ad eum qd faciem[us] vt
opa bona operem[ur] dei. ideo querebant de
operatione. qr p illam nolebant veni
re ad refectionem. ie[sus] n. e ordo. ii. thes.
ult. qd n laborat non manducet. pro.
xii. q operat tram sua saciabitur panibus. et
dns querentes eos instruit. vn sbdit. Rndit
ihc et dixit eis .s. querentib; et dubitantib;
hoc est opus dei vt credatis in eum quem misit ille.
hoc est opus bonum quo incipiunt omnia bona opa m[eritoria].
qm dicit. he. xi. sine fide ipossibile ē placere deo.
quilibet bonum operari a fide debet incipere. G.
xvi. credidit abraham deo et reputatum est ei
ad iusticiam. Dixerunt g[o] ei et c. tangens h iii. s. contep
ncem et supbiccm huius iudeorum. nolebant
.n. xpo credere p signa q[ue] viderunt. q[ua]m maiora

signa videssent patres eorum. vnde sequitur. Qd g[o]
tu signum facis vt videam[us] et credam[us] t[ibi].
non .n. credunt esse n signa videant. i. co. i.
iudei signa querunt. qd opareris. qs dic[eret]. qd
magnum fecisti. modicum est qd fecisti
p[at]res ei[m] q fecerunt ideo patres nri manduca
uerunt i deserto. n a pane ordeaceo. s; ce
lesti. vn et sbdit. Sic scriptum ē. panem
de celo dedit manducare. scriptum est i
ps. panem an[gelorum] mand[u]c[auit] ho. cibaria misit
eis et c. sic estimabant. de miraculo os
tenso patrib; contemnentes miraculum x[pi].
et dns eos humiliat ostendens q scriptura
illa non e ipleta p moysen. s; ipleta p
xpm. vn ea sbdit. dixit g[o] eis ihc. amen amen
dico vob non moyses dedit vob panem
de celo. sic illa scriptura loquitur. nisi ve
s; typice. qr sic d[icitu]r .i. co. om[n]ia i figura
contingebant illis. s; pater meus dat vob panem
verum de celo. et ideo ab ipso petim[us]. panem
nrm supsubstalem da nob hodie. Ma. vi.
et i qo hunc reddit. panis n. verus e qui de
celo descendit et dat vitam mundo. ille
panis n fuit manna. s; xpc. Jo. x. ego ve
ni vt vitam habeant et habundancius habeant.
descendit de celo. hoc est i carnem venire.
vn aug. vbum qd erat panis anglorum dum des
cendit i carnem. factus e lac pruulorum.
Ulterius de h qd d[icitu]r. queritis me non qr vidistis
signa. Jo. v. cod. sequebatur eum multitudo ma
gna qr videbat signa et c. [...]
de q[ue]stione s; soluitur dupl[iciter]. vno m[odo]
p relacom ad diuersa tempora. qr illud qd
secuti s; p[ro]pter signa. p[ost]modum refecti se
cuti s[un]t p[ro]pter escas. alio m[odo] soluitur p relacom
ad diuersas p[er]sonas qr vni t[ur]bam e qda v[ero]
sequebat[ur] p[ro]pter signa. qda p[ro]pter escas. vn
notandum q[ua]d[ruplex] fuit cau[sa]. q[ua] aliq[ui] sequeba
ntur dnm q[ue] h[ic] i[n] u[er]sib[us] continentur. [...]
signa. cib; .s. blasfia. doctrina fue
cause. cur dominum tota secuta fuit.
Jt q[ue]r[itu]r de h qd d[icitu]r. opamini non cibum qui perit.
q[ua]r[e] e[st] cl[ar]o. vtru debeat ho operari p cibo
corporali. qd vr[ur] iu[dicandum] explicaciu[m] ulrm. Jt. Ma.
vi. nolite solliciti esse qd manduce
tis. Jt luc. x. rephendit dns mar
tham q[ue] c[ir]c[a] cibum corporalem sollicita erat
.[con]tra. g[o] ut q debeat ho p cibo suo operari.
.G. i. thes. iiii. operemini manib; vris
sic precepim[us] vob. Jt. ii. thes. ult.
qd n laborat n manducet. vn et aplus
dicit se p[er]buisse exemplum. Rndeo dicendum q
bonum est operari p huiusmodi cibo corporali. sic
dicit. labores manuum tuarum q[uia] manducabis. s; cum
hic manuum operacom triplex cong[ruit]
esse i ordinacom i tritudine vt e finali.

hunc cibum requirit. et dominus hiis quibus sine sol-
licitudine. ut quam absorbet mens est ter-
rena. et sic pro hiis dicitur. in canticis. in tempore. et cum
deus non vacat audire ubi dei vacat
aliquis vel cibo corporali. et sic reprehendit mar-
tham que debuisset dominum audire predica-
re. Quid faciemus ut operemur opera dei. est. non est actus
iesum quem ipse misit. contra dicit apostolus ad romanos iii. ar-
bitramur hominem iustificari per fidem sine
operibus legis. ergo non est opus. Responsio. opus accipi-
tur ad opus operatum. et opus operans spirituale
et corporale interius et exterius. alio modo ipse. et alterius
hominis divinum. primo modo credere est opus. secundo modo non.
Sed quid de hoc quod dicitur. moyses non dedit
vobis panem de celo. contra dicitur sapientie xvi. et
paratum panem de celo prestitisti eis.
Videtur quidam quod est celum empyreum. et est
aereum. a primo enim non habuerunt panem. sed a se-
cundo solo non solum. quia christus non fuit panis de
celo empyreo. et dicitur ipse. panem angelorum
manducavit homo. scilicet panis angelorum non est
creatus. Responsio. dicendum quod manna cibus fuit
mulis. et de celo similiter gessit figuram cibi
celestis veri et spiritualis. aut dicitur quod dicit
illum cibum celestem intelligendo secundum figuram
et typum corporalem. secundum veritatem autem
Dixerunt ergo ad eum. excitavit dominus
iudeos ad querendum spiritualem refectionem. hoc
ita excitatis et petentibus ostendit in
refectione. et quem christus est panis reficiens secundum
divinam naturam et secundum humanam. ideo hic plus habet
duas. Primo agitur de refectione huius celes-
tis panis secundum divinam naturam. In secunda capitulo ad
hunc locum. et panis quem ego dabo caro mea. vi.
Et prima pars habet duas partes. In prima ponitur invitatio
ad iudeorum petitionem. In secunda ubi ostendit
tionis confirmationem per iudeorum murmurationem.
Murmurabant ergo iudei. Instruit ergo iudeos
de hoc pane celesti refectione hoc ordine.
Primo ostendit quod sit iste panis reficiens.
secundo quod hoc pane reficiuntur. tertio qualiter
tos non alios reficit. Primo ergo ad iudeorum
petitionem docet quis sit iste panis refi-
ciens. Primo quod excitavit iudeos peterent.
Dixerunt ergo ad eum iudei. scilicet. Domine semper da
nobis istum panem. quia eis promiserat pa-
nem vivum. scilicet petentes ut non esuriant. sicut
illa. ad samaritanam iiii. Domine da mihi hanc aquam.
ut non sitiam neque veniam huc haurire.
sic ergo petentibus dominus spiritualem panem
ostendit. Dixit autem eis ihesus. Ego sum pa-
nis vite. id est panis dans vitam. quia ipse est
sapientia. de qua ecclesiastici iiii. sapientia vitam
ii filiis suis inspirat. non tantum est vita dans immo
et sanans et assistens et intellectum. unde dicitur.
Qui venit ad me per caritatem non esu-
riet. matthei xi. Venite ad me omnes qui labo-
ratis et onerati estis et ego reficiam
vos. Et qui credit in me non sitiet in eternum. quia sic
dicitur iohannis iiii. Qui biberit ex aqua quam ego dabo
ei non sitiet in eternum. sed aqua quam ego dabo
fiet in eo fons aque etc. Et nota quod caritas
perficit. quia est in affectu. quod magis unit.
fides ponitur. quia respicit actum intellectus.
qui minus unit. etc. quemadmodum potus dicitur
cibum presupponit. sic fides et operatio intel-
lectus non digne in virtutibus existentibus
in affectu in quo est cibatio. Sed dixi vobis.
hic nota quod hoc pane reficiuntur. quando
increduli et fideles adeo electi et vo-
cati. primo ergo dicit. iterum dixi. quia qui venit ad
me non esuriet. sed vos qui non creditis re-
fici non potestis. unde ait. Sed dixi
vobis quia et vidistis me et non credidistis.
supra iii. dixit. nos quod scimus loquimur. et quod
vidimus testamur etc. supra v. quomodo
potestis credere qui gloriam ad invicem acci-
pitis et gloriam etc. supra v. Queritis
me non quia vidistis signa. sed quia de pa-
nibus manducastis. et quia non credi-
tis. refici non potestis. unde beda. pa-
nem de celo desideratis. an nos habetis
et non creditis quia non editis. sed illi credent
qui electi a deo sunt et vocati creduntur. unde dicitur.
Omne quod dat mihi pater per eternam electionem et temporalem
vocationem. ad me veniet per fidem
et dilectionem. de hac dilectione psalmus. Pos-
tula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam. hanc
postulavit dominus io. xvii. pater quos
dedisti mihi sicut etc. de isto ad-
ventu ad christum dicitur ysaie ii. venite ascen-
damus ad montem domini et ad domum dei iacob.
et docebit etc. ad hunc adventum hortatur
ysaias. omnes sitientes venite ad aquas. sicut
invenies reficie. unde et ibidem. et eum qui ve-
nit ad me non eiciam foras. sed introducam.
unde cantici ii. introduxit me rex in
cellam vinariam etc. vel non eiciam eum.
sed intro ad eum apocalypsis iii. ego sto ad
hostium et pulso. si quis aperuerit mihi intrabo
ad eum etc. cenabo cum illo. et hic ostendit quod
iusticia quia non reficit nisi venientes. et
benignitas quia omnes recipit et nullum ab-
icit. Quia descendi de celo. causa quare hic
quia scilicet reficit tantum predestinatos et ad-
vocatos. est conformitas voluntatis sue ad di-
vinam. primo ergo dicit. quia descendi de celo car-
nem assumendo. Sed ut voluntatem eius qui mi-
sit me. per omnia ipsi obediendo. unde
philipenses ii. factus est obediens patri usque ad
mortem etc. supra v. non quero voluntatem meam.
sed voluntatem eius qui misit me. sed voluntas eius

cunt celi et uocati hic pane reficiant.
Iterum quia dicit. hec est enim uoluntas patris mei.
qui misit me ut omne quod dedit michi non perdam ex eo.
ro. viij. quos predestinauit et presciuit
conformes fieri ymaginis filii sui. non perdam ex eo.
per reprobacionem. unde illud .i. co. i. Per-
dam sapientiam sapientium et prudentiam pru-
dentium reprobabo. Sed resuscitem illud in no-
uissimo die. ad eterne beatitudinis participacio-
nem. ro. viij. si spiritus eius qui suscitauit
ihesum a mortuis habitat in uobis. uiui-
ficabit et mortalia corpora uestra. hanc uocem
impleuit propter. io. xvij. pater quos dedisti
michi non perdidi ex eis quemquam. et ex hoc
elegit nos deus ut per uitam fidei beatitu-
dinem consequamur. ut ostendat arbitri-
um et cooperacionem. Iterum repetit. hec est e-
nim uoluntas patris mei qui misit me ut omnis qui uidet filium
per humanitatem et credit in eum per sui ar-
bitrii libertatem. quia sicut dicit augustinus. non potest
homo credere nisi uolens. habeat uitam eternam.
in premium. et ego resuscitabo eum
in nouissimo die. uita hac uita consequenter
per finem. ephe. ii. cum essemus mortui
peccatis. conuiuificauit nos cristo et
resuscitauit. et consedere fecit in
celestibus. et hoc in nouissimo die. quia sicut dicitur
.i. cor. xv. nouissima autem destruetur
inimica mors. // Queritur de hoc quod dicit
qui uenit ad me non esuriet. con-
tra .i.e. quod multi ex discipulis eius ab-
ierunt retro. et constat quod prius ad ipsum
uenerunt. ergo falsum dicit. // Respondeo dicendum
intelligitur de illis qui ueniunt corde
perfecto non ficto. et isti sunt qui ueniunt
cum caritate perseuerante. alioquin hi-
dem si non uenit eo quod omnis iustitie
in obliuione datur. // Queritur de hoc quod
dicit. uidistis me et non credidistis.
uidetur quod non dicat. quia fides est earum rerum
que non uidentur. ergo non eos potest repre-
hendere de hoc quod non credunt cum uideant.
// Si dicas quod uidebant per humanitatem
et sic credere per diuinitatem. hoc nichil est. quia uisio
humanitatis potius impedit fidem diuinitatis
quam adiuuat. ergo non debet eos arguere ex hoc.
// Respondeo dicendum quod intelligit de uisione non
humanitatis pure uel in se. sed de
uisione uirtutis et operis in effectu et
quam uidebant diuina uirtute in effectu.
ideo credere debebant. // Queritur quod uisio
repugnat fidei. dicendum quod uisio est de
uisione eterne. sed non est uisio de
uisione que est in effectu tamquam in speculo
quia fidei est uidere per speculum et in enig-
mate. // Item queritur de hoc quod dicit. ex eo

dedit michi pater non perdam ex eo. contra .io. xvij.
nemo ex eis quos dedisti michi periit nisi
filius perdicionis. ergo aliquis periit ex eis
datis. // Respondeo dicendum quod uerbum patris in hoc quod
dedit. quia dare est dupliciter. uel secundum iusti-
ciam. et sic datus fuit iudas. et sic periit.
uel dare est secundum electionem eternam; et sic da-
ti sunt predestinati ex quibus nullus periit.
aliter dicere potest quod uis in hoc quod dicit de hiis.
quia ipse diligentissime custodi-
uit nullus periit propter defectum pastoris;
quia nemo in uirtute saluatur. aliqui perierunt
propter propriam malitiam suam. unde nemo
potest. sed quia sic. Murmurabant ergo iu-
dei. posuit superius consolacionem uel pertractionem
hic ponit confirmacionem ad quam sequitur
eorum murmuracionem. et procedit in hac parte
per hunc ordinem. primo ponit iudeorum murmura-
cionem. secundo murmuracionis cohibicionem. iij. et
dinacionem. iiij. ueritatis doctrine confirmacionem.
In prima ait ergo primo ponit iudeorum murmuracionem. dicit
quod dominus se de celo dixerat descendisse.
Item quod dicit. murmurabant ergo iudei de illo.
murmuratio est occulta detractio. unde dicitur non
aperte sed occulte quod dicebant quia sicut de
pauimus multiplicacio adhuc reuerentes ex ti-
more propterea fugere suadebat. de quibus
num. xiiij. usque quo multitudo pessima
murmurat contra me. et hoc dicit de quo murmura-
bant. quia dixit. Ego sum panis qui de celo
descendi. ipsi enim querebant panem corporalem.
ad manducandum. unde quia spe sua frus-
trata erat in hac parte. ideo murmurabant
et dicebant. Nonne hic est filius ioseph.
luce. iij. erat incipiens annorum xxx.
ut putabatur filius ioseph. cuius nos
nouimus patrem et matrem. de terris non de cel-
o. mt. xiij. nonne hic est fabri filius. et nonne
mater eius dicitur maria. et fratres eius et sorores
apud nos sunt. quid ergo dicit hic quod descen-
dit. cum sciant eum natum esse in terris.
et sic dignificatum est. quia dictum est. iiij.
propheta in patria sua honorem non habet. quia cum
cognoscebat corporalem generacionem. ne-
gabat eternam. et quia contempserat exem-
humilem naturam poterat uidere sublimem
Respondit ergo ihesus et dixit eis. hic
ponit secundum murmuracionis cohibicionem. cohibet enim
eos a murmure. unde dicit. Nolite murmura-
re adinuicem. et hoc quia non prodest sapientia.
i. ecclesiasticus dicit custodite uos a murmuracione que nichil
prodest. sed obest. i. co. x. neque murmuraueritis
sicut quidam murmurauerunt. et ideo quia non debent
murmurare. est quia ipsum non intelligunt et
quia cum non intelligunt stulte reprehendunt.
et sic non intelligit. quia non credunt. et unde

nō cdūt: q̄r nō ē eis aprē datū sp̄eād.
nemo pot̄ uenire ad me p fide ⁊ dileo
nē ⁊ cognicōm · n̄ p̄r q̄ misit me trxe
rit eū p reuelacōne · sic̄ petrus c̄
dr̄ · ch̄ · xvi · bs̄ es symō bariona q̄r
ca⁊ sā · nō re · t · s; p̄r · m · q̄ ē ī cel · ī p̄r
ēhit ad me p reuelacōnē ⁊ ego re
suscitabo eū ī no · die · p redempcōnē ⁊
libacōnē a morte · i · co · xv · om̄ q̄ p
hōiem mors ⁊ p hōīnē resurr̄ mortuor̄ ·
⁊ sic̄ suadāre rc̄ · ⁊ uir maḡ eis uilē
eū ipo nat q̄final p scripturā · scēpt̄
ē p̄phis · ert̄ hōies doc̄ dr̄ · i · oēs doce
būr a dō · p̄phis dr̄ · q̄r ip̄i lib; ī uerit̄ ·
je · xxxi · dabo legē meā ī uiscib;
eor̄ ⁊ ī cordib; eor̄ scribā · ⁊ n̄ docebit̄
ult̄ uir p̄ximū suū · ⁊ uir fr̄em su
ū dicēs cognosco dn̄m · ch̄ · ii · cognoscēt
me a mīno us; ad maximū · ie · ys
lxii · ponā oēs filios tuos doctos a
dō · ⁊ ioel ii · effundā de sp̄u meo
sr̄ oēm carnē ⁊ p̄phabūt filii uri ⁊
filie · senes uri sompnia sompniabūt ⁊
c̄. Om̄s q̄ audit a p̄re · tanḡ h̄ teut̄ s̄ ·
er ucus a mocio · q̄r eni dixit q̄ oēs
doce̅r a dō ne q̄s c̄derēt q̄ uidrent dm̄
aq̄ docēt̄ · dic̄ q̄ n̄ uidēt s; audiūt ·
vn̄ dic̄ · om̄s q̄ audiuit a p̄re meo ⁊ di
dic̄ · p ispiracōnē · uix̄ illd ps̄ · au
diā q̄d loq̄r̄ ī me dn̄s · ille ueniet̄ ue
ad me p fide ⁊ dilcōnē · iux̄ illd.
a pocal ule · ⁊ q̄ audit dicat ueni ⁊
nō q̄r p̄rem uidit aliq̄s · s · mortal̄ ⁊
passibilis q̄r exo · xxxiii · dic̄ n̄ uidebit
me hō ⁊ uiuit; · ī us q̄ ē a dō h̄ uid; p̄rē ·
h̄ ē unigenitus filius dei · i̅ · i · dm̄ nemo
uidit unq̄ · s; unigenit̄ filius q̄ ē ī si · pa
tr̄. Am̄ am̄ dico uob · h̄ p̄ō procede
ns īstetōis q̄stipato · vn̄ ītrat p dixit
⁊ ad ubū assuñādi generat p q̄ d̄.
am̄ am̄ dico uob · i · ue ue dico ·
q̄ credit ī me h̄t uitā etnā · ⁊ h̄ p bat
q̄m ip̄e ē panis q̄ uiuificat credētes.
vn̄ dic̄ · ego sū panis uite · ⁊ h̄ cedē
tib; · q̄r sic̄ dr̄ p ū · iii · lignū uite
ē his q̄ apphendūt eā · s · p fide ⁊ q̄ te
nūt eā bs̄ · q̄tenit p p̄phessionē ⁊
q̄ fit panis uite ostēndit p effectū ·
q̄r · s · dat uitā grē ⁊ uitā glīe · vn̄
grē · q̄ n̄ dabat panis ille typic̄ · vn̄
dic̄ · p̄res uri māducauēr mannā ī
deserto · p · xl · ānos · sic̄ dr̄ deut̄
viii · dedit ē cibū mannā q̄ ignora
bas · ⁊ mortui s̄t · morte culpe · s ·
īfidelitatis · heb · iiii · n̄ pfuit eis
sermo audit̄ n̄ admixt̄ fidei · h̄ est

panis de celo descendēs · p īcarna
cōnem · vt siq̄s ex eo māducauit · p
⁊ dilcōnē · n̄ moriat̄ p p uaricacōm ·
q̄r sic̄ dr̄ abacuc · ii · iust ex fide uiuit
sic̄ fides a morte libat · sic ⁊ dileo
· i · io · iii · nos scim̄ q̄m translati sum̄
de morte ad uitā q̄m diligim̄ fr̄es ·
q̄ n̄ diligit manz; in morte · s · n̄ tm̄
dat uitā grē · ī mo ⁊ uitā glīe · q̄
q̄ sbdit · ego sū panis uiuus q̄ pcep
eīa q̄r uitā h̄nt ī sem; ip̄o · s · v · sic̄
p̄r h̄t uitā ī sem; ip̄o · ita dedit ⁊
filio ⁊ c̄. Q̄r de ce · descēdit p mīe h̄u
ndācia · exo · iii · vidi afflictiōnē po
pli mei q̄ ē ī egypto · ⁊ dolorē ei ⁊
descēdi ut libarē eū · Siq̄s māducau
erit ex h̄ pane uiuz; ī etnū · p glīa
de hac comestione · can · v · comedite ai
ci mei · bibite ⁊ inebriamini kmi · h̄ erit
ī glīa ab h̄ comestione phibit̄ ē p̄ ecce
m̄ fīcā ad gen̄ · iii · ne forte
sumat de ligno uite ⁊ c̄. Q̄ h̄ p̄
de h̄ q̄ dic̄ · q̄ iudi murmurabāt · dn̄s
sciebat q̄ ī di de doctrina uitatis ca
de debebat ī murmuracōnē · g̅ cū sciat;
doctrina n̄ p fuce cū eēt medic̄ salu
tis n̄ debuit dare. Ad h̄ fac̄ q̄ sc̄
bit̄ ch̄ · vii · nolite scm̄ dare canib;
n̄; sparge mar · an porcos. Ad h̄
q̄m p ū · ix · q̄ erudit derisorē ip̄e
q̄ iniuriā fac̄ · g̅ uir q̄ talib; n̄ debet
dari ī strētō q̄ cadūt ī detectōnē.
R̄o sic̄ dic̄ aug̅ ī libro de bono pse
uerācie · salus uni boni p̄stenda
ē miltis mal · h̄ elicit ex ubis eius · vn̄
dic̄ ibid · q̄ cū scim̄ doctrinā nostrā
p desse bois · ⁊ si sciam̄ malos in
de scandalizari · n̄ debem̄ tacē q̄m
g̅ optima erat doctrina de pane
uite ⁊ p util ualde bonis ⁊ q̄ teade
rāt ⁊ nob q̄ legim̄ ⁊ ip̄e se offere
bat q̄r mirabil ⁊ magna refcō
sca fuāt · ⁊ o bū fec̄ docēdo n̄ p p ma
los s; p p bōs · v̄ · sol · q̄ ⁊ si dn̄s mal
loq̄r̄ tñ erudiebat bonos. Se
q̄r de h̄ q̄ d̄ · Om̄s q̄ audit a p̄re · n̄ q̄
q̄s uidrat p̄rem ⁊ c̄ · q̄ q̄stat q̄ h̄ loq̄
de uide ⁊ audire · q̄r ītllr̄ s; in
ītellcū n̄ diffr̄ uis⁹ ⁊ audit⁹ · ⁊ q̄ au
dit ītllcor̄ uid; ītellcm̄ · g̅ si audit̄
p̄rem ītu⁹ ⁊ uidr̄ · Sz̄ si dicas q̄ a ctū;
q̄ ītellr̄ ⁊ uidr̄ q̄ g̅ audir ⁊ ītellr̄
an n̄ si ītellr̄ uid; · Si audit ⁊ n̄
ītellr̄ ⁊ ueit ad auditū · g̅ ueit
n̄ ītellig̅ns tanq̄ brutū. Rō q̄ uisio
respicit loquntē: s; audit⁹ locucōm̄ ip̄e.

locutio dei inspiratio dei est. sed quia hec acceptio
hic quando effectus dei est in anima. hunc effectum
per animam ipsam in se cognoscere quis vix impleri co-
gnoscat aliquis est. unde dicitur quod in mente inspirationem
et videt et audit. sed cum extra hoc non sequitur quin
dat deus. unde aperte dicitur. omnis qui audit a patre
id est inspirationem percipientem a patre et illam insequitur
ex videlicet sic et audit. sed non hic sequitur. quia videt
inspirationem et audit non eum respicientem hec
sic et vivus. Queritur de hoc quod dicitur: nemo potest venire
ad me nisi pater traxerit eum. contra. tractio est
motus violentus. esse autem venire est voluntarius.
ergo nullus meretur est factum tractus. Item si non potest venire
ergo non est in sua potestate ad deum venire. et illi ergo
cum nullus sit reprehensibilis sive facere impos-
sibile. nullus est reprehensibilis si ad deum non
venit. Item cum tractus sit trinitatis totius quia
est per revelationem quare est filii vel spiritus sancti. sed
primo attribuitur patri quia in perpetuitate in
operatione. Ad primum dicendum quod est manens in se quia
non est institutum descendere vel inclinari id est se
hic non corrumpere. sed supra se elevari. hic est
non per gratiam sublimare. unde stare non descen-
dere est ... ascendere gratie. quantumlibet natura corru-
pta est et ad malum prona si supra se elevetur
non tamen erit elevatio sed per inclinationem ad
deum tractio. quia gratia que ad deum venit supra se
elevatur. nec venit nisi trahatur. propter ea bene dicitur.
nemo venit etc. Quod obicitur de motu vio-
lento. dicendum quod est tractio coactionis et pro-
nis. et est tractio inductionis per una violenti
a potentia concedit nimie vel alie. est tractio af-
fectionis. hec quod dicit augustinus. trahit quemque sua voluptas.
trahit quemque sua voluntas. et hic non victoria
et de victoria. et tractio est voluntate et
hac non trahitur et de hac non loquitur. Ad secundum
dicendum quod non est in plena potestate venire. sed in pote-
state est se ad divinum auxilium preparare. quod
apparatur ... dico. apparatio fit in intuitu
rationis intelligentie danda. ratione erroris
amovendi. ratione humilitatis ostendende.
sic dico quod hec tractio in filius et quasi dignitatis
patri apparet. ut nos humiliari doceat.
et sic patet. Queritur de hoc quod dicitur erunt omnes doci-
biles dei. quia hoc etiam sic [illegible] sed non est in omnibus.
Item quid non est illud quod dicitur Joelis ii.
effundam de spiritu meo etc. illud quod prophetabunt
omnes filii etc. Respondeo. augustinus quod omnes dis-
tribuit pro generibus singulorum. sed de auctoritate
parum valet ad propositum. propter hoc aliter exponitur
quod qui docti erunt docebuntur a deo et nullus
nisi per ipsum. et omnes docibiles. et sic aucto-
ritas valet ad propositum. Et panis quem e-
go dabo. super ostendit dominus se esse panem re-
ficientem per divinam naturam. hic ostendit per humanam
et quod hic videbatur [illegible] dominum.

to hic [illegible] processit. ibi magis. pro ista etc. fide-
lium. secundo ipsius explanatio propter iudeorum litigium ibi
litigabant ergo iudei etc. tertio ipsius expla-
natio propter discipulorum scandalum ibi hec dixit in syna-
goga docens etc. In primo istorum pro in se car-
nem suam dicit esse panem. propter quod dicit: et panis
etc. id est ego sum panis per divinitatem sum et
panis per carnem. unde dicit: et panis quem ego
dabo. scilicet ad reficiendum. sed quod petimus in
oratione dominica panem nostrum supersubstantialem
da nobis hodie. Matthei vi. caro mea est que
scilicet refectio. i cor. xi. panis quem frangimus nonne
corpus domini est. pro mundi vita data
scilicet est caro et cum supplicio est tradita. iuxta
illud Trenorum iii. dabit percutienti se maxil-
lam. immo totum corpus. ysaie l. corpus meum
dedi percutientibus et genas meas
vellentibus. et non tantum ad percuciendum immo
et ad immolandum. unde ephesios v. tradidit se-
metipsum oblationem et hostiam. Litigabant
ergo iudei. positum est in se ... secundo hic ponit iu-
deorum litigium confirmatio. ibi secundo iudeos
litigantes. secundo doctrine confirmatio. id est dixit
ergo eis ihesus. litigatio ergo erat de hoc quod car-
nem suam panem diceret. quod ipsi carnaliter
intelligebant. propter quod dicit litigabant ergo iudei
et murmurabant. sed in litigatione quantum ... et
aperto sermone contendunt. litigantes erant iudei
quod non debet esse servum dei. unde ii thimotheum ii.
servum dei non oportet litigare sed mansuetum esse
ad invicem dicentes quomodo potest hic carnem suam no-
bis dare ad manducandum. sed propter hoc non se-
ficiat. Sicut petebat super nichodemus
quomodo potest homo renasci cum sit senex. iohannis iii
etc. unde stulte hoc petebant. ... quomodo
potest carnem dare. petiis propter quod de quinque panibus
non dixit quomodo v panes tot excedunt.
Dixit ergo eis ihesus. positum est iudeorum liti-
gatio. secundo doctrine confirmatio. confirmat ergo quod
dixerat carnem suam esse panem hoc ordine.
primo ponit manducationis carnis christi necessitas.
secundo manducationis utilitas. ibi qui manducat.
... iiii. ubi dignitas ... ergo ostendit manduca-
tionis necessitatem. quia sine illa non est salus. propter quod
dicit amen amen dico vobis id est in veritate nisi
manducaveritis carnem filii hominis tamquam panem cibum
et biberitis eius sanguinem tamquam vinum potum non habebitis
vitam in vobis. vitam scilicet gratie de qua dicitur in psalmo
vivifica me secundum verbum tuum. augustinus. de spiritu
christi non vivit nisi corpus christi. si vis vivere de
spiritu christi esto in corpore christi. qui autem mandu-
cat corpus christi et in corpore christi ... non man-
ducat non vivit. quia dicitur i. c. qui mandu-
cat meam carnem ... Qui mandu-
cat etc. tertio hic ponit manducationis
utilitas. et quod manducat carnem vivificat

in aīa ꝛ ī cor̄e. In aīa. vn̄ dic̄. Q̄ mā
ducat m. car. ꝛ bi. m. san. h̄t ui.
et. h̄t ieſ̄ mītō. vl' h̄t ꝙ̄tiā q̄dam.
hic̄ ī eccı̄. ẏſ. lv. audite audıēte ſ
me. ꝛ cōedite bonū ꝛ del ī crass
a. v. ꝯferiā. uo. pac. ſē. ꝛ uiuı; aīa
uēa. dat ꝛ uitā cēle. vn̄ ꝛ ſb dit.
ꝛ ego reſ. eū ī no. die. ī illa hora
de q. ſ. v. vēit hora ī q̄ oēs q̄ ī mo
numētiſ ſ̄t audient uocē. ꝛ p̄cedēt
ꝛc. car. eī ma. ꝛc. taḡ h̄ rēcū
. ſ. refcōis ſinas. uē eī refic̄ caro x̄.
ꝙ̄ uer̄ ē cib;. ꝛ ıō uitā dat. ꝓp̄ ea
dixit. caro eī ma ſiē ē cib. ita uē
dixi. ꝙ h̄t uitā. q̄ ꝯ māducat. caro
eī ma uē ē cib;. ñ fātaſticē. ſic cibi
cōles q̄ ad mom̄tū reficiūt ꝛ de
ficiūt. ꝛ taḡ mīs uē ē poc̄. ꝙ ſitiā au
fert oīo. ſ. e. q̄ uēit ad me n̄ eſuriet.
ꝛ q̄ c̄dit ī me n̄ ſiciet ūq̄. ꝛ ꝙ caro
eı᷒ ſit uer᷒ cib; reficiet ꝛ uiuificāt
oſtēdit tali rōe q̄ man; ī me ꝛ ūıt
ꝓp̄ me. ſ; q̄ māducat car. meā ma
n; ī me. ḡ q̄ mā. me. car. ui. ꝓp̄ me.
hui᷒ rōıſ ꝓpoīt minorē eū dic̄. Q̄ mā.
m. car. ſpūali māducacōe. ꝛ bi. m. ſā.
ī me. ma. ꝑ dilcōnē. ſ. io. iiij. q̄ man;
ī caritate ī dō man; ꝛ d̄s ī eo. ꝛ ego ī
eo. ꝑ ſi h̄itatōnē. ſ. iiij. ſicut dilıg̃ me ſer.
m. ſer. ꝛ p̄r̄ m. di. e. ꝛ ad eū ue. ꝛ mā.
ap eū. ſa ꝓpoſuit minorē. ſb dit ꝓbō
nē maıoriſ. illı᷒. ſ. q̄d q̄ man; ī ſıllo.
viuit ꝓp̄ illū. huc maīfēt ī ſılı. ſic m
ſit me. uiuēſ p̄r̄. viueſ ꝑ eēm. ꝛ ego
uiuo ꝓp̄ p̄cēm. ſ. ꝙ ab ıpō uitā h̄eo.
ſ. eō. ſic p̄r̄ h̄t uitā ī ſem; ıpō. ꝛ h̄a
p̄rē ī ıpō manēte. ſ. xiiij. ego ī p̄r̄e
ꝛ p̄r̄ ī me ē. ꝛ ex h̄ h̄r maıor. q̄ man;
ī me ꝛc. ꝛ ex h̄ ī fert ꝯclō. ꝛ q̄ mādu
cat me ıpē uiu; ꝓp̄ me. ꝙ. ſ. man; ī ui
ta māducādo uē ꝓp̄ me. ꝙ ſic. ſ. xi.
dī. ego ſū r̄. ꝛ uita. hic ē panıſ ꝛc.
taḡ h̄ ꝙ̄ tū. ſ. refcōıſ dignitas. q̄
excellit illā p̄rm refcōnē q̄ ſiḡ lau
dabāt ꝛ ꝙ nob ſioꝛ. ꝛ ꝙ p̄manētı
or. nob ſioꝛ. ꝙ iſte de celo. vn̄ dic̄.
hic ē paniſ q̄ de celo deſ. ſ. e. n̄ moẏ.
dedit uob panē de ce. ſ; p̄r̄ m̄s dat
uob pa. de ce. ꝛ ī nob ſioꝛ ē. ē ꝑ mā
nētioꝛ. ꝙ ille ꝯſuabat t̄palit̄.
iſte ıo etnalit̄. vn̄ dic̄. nō ſic p̄r̄eſ
uři māducaūnt māna ꝛ mortui
ſt. ꝛ uita t̄palıt ꝯſuati. ꝙ ī. xl. ānıſ
mortui ī deſtō. ſ. ī. ꝑ ſ. xl. ānıſ oſte
ſuſ ſui ꝯnōi illı. ꝛc. nu᷒. xiiij.
ī deſtō. ſ; iſte etnalit̄.

vn̄ dic̄. q̄ māducat panē huc ui
uet ī etnū. ille. ſ. q̄ digne māducat
uiu; ī etnū. ꝙ ſ ꝙ dr̄. ı. co. xı. q̄ mā.
ꝛ bı. ī dig. iudiciū ſ̄ māducat ꝛ bı.
q̄ mā. digne uiu; ī etnū. ſepe ꝑmit
tit uitā etnā. ꝛ ut appetat cibū
illū. ꝛ ut ab amore t̄rene uīgē ab
ſt̄hat eoſ ad etnā. ſic eī dī. co. x.
q̄ amat aīam ſuā pluſ q̄ me n̄ ē
me dign᷒. deu. xxx. elige ꝛ uitā.
Q̄r de litigatōe iudeoꝝ. de q̄ ḡir ē
ſeō. vn̄ ē h̄ ꝙ ſup̄ ī modeſtō m̄mabāt.
ſ; m̄ litigāt ī apto. R̄dēd' ad h̄ ꝙ
ē ex duplici cā. tū ꝙ mali hoīeſ ꝛ
ſeductoreſ ꝛ diſcıpli ī ꝑeı ꝑficiūt.
ꝙ̄ ıñō eıſ mag̃ neccitaſ explicat. tū
ꝛ ꝙ illı᷒ ꝙ ſ̄ dēm erāt de diuinitate.
ꝛ ſi uidet ſ̄lıū. tū n̄ erāt ī huānū.
ſ; ꝙ m̄ dixāt de carne ſua māducā
da. n̄ tū ſ̄lıū. ſ; ī huānū. ꝛ ī mūdū.
ꝙ iudi refugiūt. ꝛ ıō litigabāt. Q̄r
h̄ de māducacōe cōr x̄. ꝛ car. ī ſıue.
ꝛ ꝙ n̄ māducēt ūr. ꝙ ꝙ māducat
actiue ꝛ maſticat. ſ; caro x̄ ī paſſibıl
dētıb; n̄ p̄ actı. ḡ ñ māducari.
Jt̄ ꝙ māducat ī māducāte ꝯūtit.
ſ; corp᷒ x̄ n̄ ꝯūtit ī noſ. ſ; noſ ī ıpm
ḡ ıpm̄ n̄ māducam᷒. ſ; ıpē noſ.
R̄o ī māducacōe ta ſ̄t q̄ recıpım᷒. ſ.
maſticacō. ī corporacō. ꝛ ꝯſuacō.
ꝯaſticacō ē dup. ſ duplex māduca
cōnē. ꝙ ē māducacō ſacm̄tal. ꝛ ī hac
ē māducacō ſacm̄tal. ꝙ ſpēs maſti
cata ē māducacō ſpūal. ꝛ ī h̄ ē maſ
ticō ſpūal. q̄ ē ſpūal diſcuſſio ꝑ fide.
ē ḡ rurſ ī corꝑacō q̄ cōr x̄pı ī corꝑacō
ſpm̄ ꝯſuam. ſic m̄ bea corꝑ aīam. de
hiſ t̄b; d̄ aug᷒. o ſacm̄tū pietatıſ.
o ſıgıllū unitatıſ. o uıclm caritatıſ.
q̄ uult uiue accedat. c̄dat. ī corꝑet.
uiuıficet. ꝑ h̄ ꝑꝫ. ꝑ ꝙ ē ī maſticō
n̄ carnal. ſ; ſpūal vl' ſacm̄tal. Q̄r
ob ꝙ n̄ nob ī cōrt. d̄d ꝙ ulti mı ef
fect᷒ cibi ē ꝯſuare. ꝛ ꝙ ꝛ ſi noſ ī
corꝑem x̄pō. māducādo ꝙ ī mādu
cādo ꝯſuam ıpm̄ ſ̄ ꝛ ıpē dr̄ nr̄
cib;. Jt̄ q̄r de h̄ ꝙ d̄ n̄ māducaūı
tıſ car. ꝛc. ex h̄ vr̄ ꝙ ſacm̄tū eu
chā ſit neccıarīſ. ꝛ ꝙ nl᷒ ſıñ eo poſ
ſit ſaluari. q̄ aūt ītelli̇t de uita
grē. an̄ de uita glıe. grē n̄. ꝙ q̄
digne accedt ꝑuſ ꝯ h̄ic̄ uitā grē.
ḡ eā n̄ h̄t ꝑ māducacōnē. n̄ uitā
glıe. ꝙ ſi ſ h̄ic̄ uitā grē ſıñ mādu
cacōe. ꝑot ꝛ glıe. R̄dēt ad h̄
ſ aug᷒. ꝙ ē cē ē māducare. vn̄ q̄d

pas dentes et tinctus ede tum et manducando. Ex hoc ergo attenditur quod est manducatio spiritualis et est manducatio sacramentalis. Spiritualis est per fidem et caritatem. Sacramentalis sub sacramento. Sine sacramentali potest esse salus. Non est necessitatis contrarium est de ista vero sacramenti spiritualis de necessitate. Sed obicitur de parvulis baptizatis qui salvantur et numquam manducaverunt sacramentaliter nec spiritualiter. Item addit manducationi carnis potum sanguinis. Ergo sine potu sanguinis nullus salvatur. Sed soli sacerdotes sumunt sanguinem. Ergo ipsi soli salvantur. Responsio. Dicendum quod sic dicendum est duplex est effectus manducationis scilicet incorporatio et conservatio. Nullus salvatur nisi membrum Christi et conservetur. Augustinus VII sine effectu manducationis nullus salvatur. Ideo dicit manducationem necessariam quod non in parvulis divina largitate potest esse effectus manducationis sine manducatione. Ideo salvantur et sine manducatione quamvis in adultis non potest esse incorporatio sine conservatione sine manducatione

no spirituali que est per fidem et caritatem. Sed potest sine sacramentali. Ideo hec necessaria adultis sacramentalis vero et si non sit de necessitate tamen multam prestat utilitatem quia virtute sacramenti augetur in nobis omne bonum. Quod ergo obicitur de carne et sanguine exponit Augustinus de potu et cibo spirituali. Unde ut est ibi cibum et potum satietate corporis et membrorum quod est sancta ecclesia in predestinatis et vocatis sanctis et fidelibus eius sicut quod nullus salvatur. Item de utilitate est quod manducat meam carnem et cetera. Immo et ei manducat tamen moritur et dampnatur sicut Iudas. Item sic et filius vivit propter patrem viventem. Sic dicit Christus quod nos vivimus propter filium. Sed filius non manducando vivit. Ergo propter hoc et nos autem si nos manducamus filium quia non manducat ipse patrem. Responsio. Dicendum ad primum quod duplex fuit error in verbo huius exorta. Una qui dixit quod ex quo quis semel manducat Christi corpus non potest dampnari dum tamen exterius manducat. Sed hec iuxta verba

nus propter Iudam. Alius dixit quod quicumque semel digne manducat postea numquam dampnaretur. Et hic manifeste falsa quia sic per se optimum probari potest multi fuerunt boni in ecclesia qui postmodum sunt dampnati. Ideo catholice intelligendum est qui manducat scilicet digne et ab illa dignitate non recedat vivet in eternum. Ad aliud dicendum quod non est omnino simile. Sed adducatur propter sensum. Filius ergo dicit vivit propter patrem quia a patre habet vitam. Et nos manducantes propter eum. Sed non per participationem patris fiat melior. Nos vero vivimus propter filium quia

ab ipso habemus vitam et a filio manente

manente in nobis et participatione eius meliores sumus. Ideo quamvis maneat in nobis in ipsa manducatione, ideo manducantes vivimus et meliores efficimur. Item queritur de digne vel indigne manducantibus. Dicit enim quod manducantes hunc panem non morientur sicut manducantes manna. Quero hic aut intelligit de morte spirituali aut corporali. Si de spirituali: non dicit quod patres sancti qui comederunt manna non sunt spiritualiter mortui. Si de corporali: sicut qui manducat hunc panem non vivit eternaliter sed moritur. Si dicas quod indigne manducantes manna sunt mortui spirituali morte et hos vocat patres eorum. Similiter indigne manducantes corpus Christi moriuntur morte spirituali. I Corinthios IX: qui manducat indigne iudicium sibi manducat et bibit. Item ea queritur quid est manducare indigne et quare peccat manducans indigne. Responsio. Dicendum quod cibus iste preponitur illi cibo spirituali ratione vivificandi duplex. Et non quod ille non poterat vivificare non per se tamen quod significabat. Ideo dicit de iustis quod omnes eandem escam spiritualem manducaverunt. I Corinthios X. Sed quia solum ad illum habebat oculum mortui sunt spiritualiter quamvis tamen carnaliter gustaverunt. In eodem Augustinus. Aliud potest dici quod manna ordinabatur ad conservationem vite corporalis. Sed hic ad conservationem vite spiritualis. Et ut est dicere quod ille panis solum in vita corporali continuabat ad tempus. Sed iste vitam spiritualem continuat in eternum. Indigne assumentibus et ideo ille est digne. In indigne non accipientes habeat et continet eis panis in venenum et illis qui remorsum habent mortis peccati. Ideo quia perficiat est contemptus quia tamen tantum hospitem in dicetur in tam vile hospitium quem non digne accipiant. Unde Augustinus. In nocentia in quod ad altare apportiant peccata si sit cotidiana salte si sit mortifera antequam ad altare accedatis dicatis dimitte nobis debita nostra et cetera. Tunc securi accedite panis est non venenum. Hec dixit in synagoga et cetera. Superposita est in textu confirmatio per modum litigium. Hic ponitur explanatio per discipulorum scandalum et procedit hoc ordine. Primo eorum murmur discipulorum murmuratio. Secundo obmurmurationem doctrine explanatio ibi. Tertio reddit murmurandi rationem IIII. Non credendum retrocessio V. Credentium confirmatio VI. Confirmatorum defectio. Discipulorum murmuratio erat ex hoc quod dixerat carnem suam dare ad manducandum et

quod tunc his non erit salus. quia quod sequitur. Hec dixit in syna-
goga docens in capharnaum. .i. in conventu. Ideo multi se-
querentur. Infra xviii. Ego semper docui in synagoga.
Multi ergo ex discipulis eius audientes. quia non
scilicet dictum est de manducatione carnis. dixerunt. Durus
est hic sermo .i. contrarius et inhumanus. humanam carnem
manducare. Et quis potest eum audire. non dicunt
credere sed audire. propter horribilitatem. Ideo non po-
terant audire. quia aures eorum aggravate
erant. Isaie vi. excecatum cor populi huius
et aures eius aggrava et cetera. Sciens autem
tamen quia hi scilicet propter murmurationem non secundum
doctrine explanationem. et licet murmuratio esset in
occulto tamen deum non latebat. Unde dicitur. Sci-
ens autem Ihesus apud semetipsum quia murmura-
bant de hoc discipuli eius. non relatione hoc cog-
novit sed a per se. Infra xvi. dixerunt discipuli
nunc scimus quia scis omnia et non est opus ut quis
te interroget. Sciens ergo murmurationem eorum vo-
lens eam abscidere explicat quid dicat. hic non
est intelligendum carnaliter. sed spiritualiter. os-
tendit ergo quia non est carnaliter intelligendum. tamen quia
[illegible] inutile. propter ea dixit eis. Hoc vos
scandalizat. quod scilicet dixi de manducatione
mee carnis. quia carnaliter quam in dicenda
credunt sicut pharisei. Mathei xv. Scis quia
pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt.
et hic similiter. Unde subdit. Si ergo videritis filium
hominis ascendentem ubi erat prius. defec-
tiva est constructio. et sciretis quia caro non est co-
medenda. quia totus integer erit in celo. Augustinus.
totus integer est in celo. manens integer [illegible]
in eo. manens integer in corde suo. [illegible]
[illegible] erat [illegible] sed [illegible]. Unde Spiritus est
qui vivificat. caro autem .i. carnalis intelli-
gentia non prodest quicquam. i. Cor. iii. littera oc-
cidit. spiritus autem vivificat. et ideo non sunt verba
carnaliter intelligenda. quia non prosunt. sed spiritualiter.
ut sic prosint. Unde. Verba que locutus sum vobis
spiritus et vita sunt. quia spiritualiter intellecta sunt vi-
vificant. Unde Hebr. iiii. vivus est sermo domini
et efficax. vivus est quia vivificat. Unde Deu-
teronomium viii. non in solo pane vivit homo. sed in omni
verbo quod procedit ex ore dei. sed non vivifi-
cat nisi spiritualiter intelligatur. Unde Augustinus.
Intellexisti spiritualiter. spiritus et vita sunt. intellexisti
carnaliter. spiritus et vita sunt. sed non tibi sunt.
Sed sunt quidam. hic tangit causam. scilicet murmurationis
vitium quo scilicet discipuli murmurabant. quia fidem
non habebant. sed hi non omnes. sed quidam. quia adhuc electi
non erant. propter quod dicit. Sed sunt quidam ex vobis.
qui verba spiritualiter intelligenda. sed quidam ex
vobis non intelligunt. Unde qui non credunt. et hi
non dicit ex concilio. sed ex [illegible] predica
dicit. Sciebat enim Ihesus ab initio qui
essent credentes. Infra ii. ipse enim sciebat quid

esset in homine. Eccl. xxiii. oculi domini multo plus
lucidiores et cetera. Et quis traditurus esset eum. Unde
sciebat traditorem ut ignorares quemadmodum aliquando
homines. Ideo hic dicitur. Et quis; ne videatur christus decepisse
admittendo discipulos instabiles. et disci-
pulos [illegible] proditorem. Ideo quia non
credebat erat. quia licet esset vocatus exterius
per presentem iustitiam. non tamen per electionem eternam.
et hac super dixit. et repetit. et dicebat.
Propterea dixi vobis. quia nemo potest venire ad me
nisi datum fuerit ei a patre meo. quasi est. nemo
venit ad me nisi pater traxerit eum. venire non ad
filium datum est optimum et donum perfectum. Ideo
ex Iacobi i. Ex hoc multi discipulorum.
hic tangitur [illegible] scilicet non credentium recessio. Unde dicitur.
ex hoc .i. post hoc. vel ex hoc .i. occasione huius in-
comparandi [illegible]. Multi discipulorum
eius abierunt retrorsum. non per imitationem sic-
ut dictum est petro. Mathei xvi. Vade retro me sa-
thana. sed per discessionem. Unde in tantum corde
recesserunt. sed est eorum. Unde et iam non cum
illo ambulabant. Ideo multi recesserunt. et
pauci remanserunt. quia sicut illud Mathei xx.
multi sunt vocati pauci vero electi. et quia
pauci ad regnum dei. Ideo pauci sunt qui
non retrocedebant. sicut illud Luce ix. nemo
mittens manum ad aratrum et aspiciens
retro et cetera. Dixit ergo Ihesus ad xii. tangit hic
[illegible] scilicet electorum confirmationem. et hic quid fiat
est in fidelium confessione petri. Ideo post in questione
domini. Respondit petrus. in qua [illegible] xii. quos
spiritualiter elegit. Numquid et vos vultis
abire. me relinquendo. sicut qui precedentes
fecerunt. Isaie ii. me dereliquerunt et cetera. sed querit
non quia dubitet. sed ut fidem petri in exem-
plum firmitatis adducat. Respondit ei
Simon petrus. Domine ad quem ibimus. quasi dicat.
nos nolumus abire. quia te similem non pos-
sumus invenire. Psalmus. non est similis tibi in diis
domine. Non propter hoc debemus abire. Unde dicit.
Verba vite eterne habes. aliis non creden-
tibus erant dura et mortua. sed pet-
ro et aliis credentibus erant vita. et ideo
subdit. Et nos credimus et cognovimus quia tu
es christus filius dei. similem confessionem fecit
Mathei xvi. Tu es christus filius dei qui in hunc mundum
venisti. Credimus dicit. et post cognovimus. quia fi-
des est via in cognitionem. .i. nisi credideritis
non intelligetis. Isaie vii. alia littera. Respondit
eis Ihesus. Glossa hic [illegible] scilicet remanentium discus-
sio. ostendit deus quod etsi nullus de xii.
recederet. non tamen fideles permanerent
omnes. propter quod dicit. Respondit Ihesus. confessioni petri
in capitulo omnibus dixerat. Nonne ego xii
vos elegi. et unus ex vobis diabolus est.
Iudas .i. diabolus. quia persuasit suggestionibus

consistit. post. de iuda. consistit enim super eum
peccare. unum notat de malicia ut
ceteri timeant. et exponit euangelista de quo
intelligebat. scilicet de iuda. unde dicit. di-
cebat autem de iuda symonis scarioth. hic erat
traditurus eum. cum esset de xii. hoc dicit ut
timerent ut non imitarentur de aliis qui re-
cesserant. quod non ita specialiter electi erant de
hac electione. xii. dicit. math. x. et conuocatis
xii. dedit eis potestatem et cetera. luc.
xii. exemplum et cetera. et sicut illa prefigurata est.
iiii. ios. eligite xii. uiros singulos et cetera.
Sed queritur de hoc quod dicit. si uideritis filium
hominis ascendentem ubi erat prius. hic non dici-
tur humanam naturam. quod secundum illam non erat
prius. Solutio. uel secundum diuinam. quod secundum illam non erat
in celo adhuc erat in celo et loquebatur.
unde supra iii. nemo ascendit in celum nisi
qui descendit de celo. filius hominis qui est in celo.
Respondeo quod illud dicitur comparando filium dei secundum di-
uinam naturam post carnis assumptionem in qua
uidebatur esse humiliata ad se ipsam.
ante assumptionem quod tunc non poterat cogi-
tari in finem. id est. quasi ac si diceret si uideri-
tis filium hominis ascendentem. id est. cum clarifi-
catus uidebatur prius esse celestis. Item queritur de
hoc quod dicitur caro non prodest quicquam. si enim non prodesset
quare nobis daretur ad manducandum. non est uerum.
Respondeo hoc dicunt heretici. quod non bene intel-
ligenda sunt spiritualiter. ita quod non carnaliter
sunt. in intellectu quod ad literam. sumant
carnem christi in sacramento et dicit discipulos
suos esse reprehensos qui hoc cogitabant.
unde dicunt quod non est in sacramento altaris
nisi sicut in signo. sed pessime intelligunt.
quod dominum reuenerunt carnem fugiunt
ueritatem. et si est uerba christi sunt spiritualiter
intelligenda. tamen non debet esse uana quod
hoc dicitur quod caro quam traxit de uirgine est
uere cibus. quare ergo dicit quod non prodest quicquam. intelligendum
est. uel quod non prodest sine spiritu. sicut et carbo non
comburit nisi igne ignitus. sic caro
christi si percipitur a non bono accedente. sed a bono
contrita est. tamquam ignitus carbo. aliter
Respondetur quod caro non prodest secundum carnalem intel-
ligentiam. sic intelligendo quod christi carnem
daret sicut uidendo sicut carnes in ma-
cello. et tamen hoc masticando sub forma car-
nalis intelligentie non prodest. sed quia
caro sit sub speciebus in sacramento credendum est.
Item queritur de responsione petri. quare petrus solus
respondit. et magis quam alii. Item queritur
laudata est confessio sic. math. xvi.
Item utrum quod numquam fuit saltem pro iuda.
quare ipse pro omnibus loquebatur. Respondeo dicendum quod pe-
trus omnibus fuit feruentior. sic et pro omnibus fuit.

et laudauit domino loquebatur. alii non ita au-
debant. et ubi erat os apostolorum; et ut quasi cedo
in credendo et pro omnibus credebant. Ad aliud
dicendum. quod credit hic pro omnibus; et quia fides iude
non erat laudabilis; ideo laudatur non est. sed
tamen est minus licet; sed tamen dicit quod errore
decipiebatur unde bonum iudicium de suis coapostolis.
Item queritur de hoc quod dicit. unus ex uobis dya-
bolus est. contra eodem. quare insultatur consistere. sicut
xii. cum dixit. unus uestrum me tradet;
Respondeo quod secundum non tamen est consistat per culpa: quantum
pro dominum iniuria quam erat quod suo discipulo
inferenda. hoc autem solum exposuit maliciam.
Item queritur utrum abiecerit eum ex quo dyabolus erat. et
sciebat quod semper futurus esset malus. Respondeo; augustinus.
quod malis operibus bene utitur deus. sic homo ma-
le utitur bonis. ideo homine reprobo legis iudi-
ut per eum dispensatio diuine misericordie salutem
mundi impleretur. et ostenditur mirabilis po-
tentia dei quod tantum iniquum in tanto officio sustine-
bat. et ut nemo glorietur de presenti nomine.
Post hec ambulabat ihesus et cetera.
ostendit dominus se caritate et humanitate hic
in capitulo iii. ostendit. in quo se manifestat. et ostendit
dilectorem et illuminatorem. et hic prius extendit
usque ad xii. capitulum. ostendit dominus se lucem
et doctorem in templis; primo: uerbo doctrine. secundo:
miraculo. secundo: ibi. ix. in. et preteriens ihesus ui-
dit hominem cecum. tertio exemplo bone uite.
infra. x. amen amen dico uobis qui non intrat per
ostium. prima ergo pars in qua manifestat se doc-
torem uerbo doctrine. continet duo capitula.
scilicet uii. et uiii. et diuiditur in ii. quod primo tractat
doctoris approbatione. secundo doctrine commendatione
ibi. nonne moyses dedit uobis legem et cetera. doc-
toris approbatio uel manifestatio necessaria erat
ad hoc quod doceret. et quod prius celauit eius uelatione: ideo
primo agitur de doctoris uelatione. secundo de ocul-
ta manifestatione ibi. iam autem die festo mediante.
et cetera. doctoris ergo summa uelatio hoc ordi-
ne describitur. quod et feci est propter iudeorum perse-
cutionem. primo insinuatur iudeorum perfidia
ad persequendum. secundo uero consanguineorum necessitas
ad honorem persuadendum. iii. christi humilitas ad
latendum. iiii. iudeorum curiositas ad querendum
christum. Insinuatur ergo primo iudeorum perfidia ad
christum occidendum. ibi. Post hec dominus in galilea sta-
bat et iudeam relinquebat. uitans furo-
rem persequentium. propterea dicitur. post hec. scilicet que
dicta sunt de miraculo panum et doctrina
christi. ambulabat ihesus in galileam. quia erant
zelatores legis ac per hoc non pro secundo
restitui eum uolebant in iudeam ambulare. et
ideo reddit. quia querebant eum iudei interficere.
ad quem blasphemo exitium. figura eius. exodi ii.
querebat pharao occidere moysen. qui

fugient de etc. hos uitando: furorem per-
sequentium uitare docuit. Mt. [illegible]
x. cum uos persecuti fuerint in una ciui-
tate, fugite in aliam. Erat autem in pro-
ximo. Secundo hic fuit [illegible] consanguineorum uanitas
ad persuadendum honorem terrenum et uanum.
Et rationem persuadendi acceperunt ab o-
portunitate temporis edificationem christi
et exaltationem nominis oportunum tempus ade-
rat. Unde dicit: Erat autem in proximo dies festus
iudeorum scenophegia. Illud erat
festum tabernaculorum quod debebat fieri in
septembri, sicut Leu. xxiii. in se. vii. fes-
ta celebrabitis, et habitabitis in taberna-
culis etc. Ex hac oportunitate fit ei
persuasio. Unde dicit: Dixerunt autem fratres eius ad
eum: transi hinc et uade in iudeam. Fratres
isti domini cognati uel consanguinei secundum [illegible]
[illegible]. Fuit iacobus et iudas qui erant
fratres domini. Sed melius est quod essent alii
cognati [illegible] sequentes credendum est eis quia
apostoli isti duo credebant in eum. [illegible]
est [illegible] sic [illegible] fratres christi [illegible]
[illegible] affectione sicut boni. Mt. xii.
qui est frater meus. Omnis qui fecerit uoluntatem
etc. cognatione sicut consanguineus
iacobus. gal. i. iacobum fratrem domini. Et
rationem persuasionis aliam adducunt christi
edificationem. Ideo quod dicunt: ut et disci-
puli tui uideant opera tua que tu facis.
discipuli illi qui iam scandalizati reces-
serant ut uiderent magna que facie-
bat in galilea. Item recedant de hiis
dicitur Jo. vi. multi ex discipulis eius abi-
erunt retro. Et rationem exaltationis nominis
scilicet manifestationem. Nemo quippe in occulto
facit et querit ipse in palam esse per opus illud
scilicet tales adhuc non recesserunt aliqui [illegible]
tores hypocrite de quibus dicitur Mt. xxiii.
omnia opera sua faciunt ut uideantur ab
hominibus. Ideo dicebant: Si hec facis mani-
festa te ipsum mundo, id est si ista sunt
que facis miracula, [illegible] manifestare
te ipsum. dubitando hic dicunt [illegible]
dit euangelista: Neque enim fratres eius crede-
bant in eum. supra iiii. quia propheta sine honore
in patria sua. supra i. in propria uenit et sui
eum non receperunt. Et hic propter familiaritatem
hec causa quia familiaris erat fratribus suis
non credebant in eum. Dicit ergo eis ihesus
tamquam [illegible] humilitas in [illegible]
tando. Ideo quod se apud eos excusat propter a-
defectum temporis oportuni. non est ei erat tempus
oportunum id est ad manifestationem. Ideo dicit:
Tempus meum nondum aduenit, scilicet manifes-
tationis mee. Et ego consummare

temporis [illegible]. Unde in psalmo: cum accepero tempus
ego iustitias iudicabo. Eccl. iii. cuncta
fecit deus bona in tempore suo. Tempus autem uestrum semper
paratum, id est glorie mundi quam affectatis.
de quo tempore Jer. xvii. diem hominis non deside-
raui. Eccl. xi. in die honoris ruine extol-
laris. Sic ergo non mihi sed uobis est oportunitas
[illegible] non mihi et sed uobis est exaltatio glorie
temporalis. Unde non potest uos odisse mundus. [illegible]
[illegible] quia in ipsum et gloriam eius diligitis. Me
autem odit in honorando. gal. ult. mihi mundus
crucifixus est etc. quia ego testimonium perhibeo
de illo quod opera eius mala sunt. [illegible]
nunciando. Sap. ii. circumueniamus ergo iustum
quoniam inutilis est nobis et contrarius operibus nostris et
improperat nobis peccata legis et diffamat in nos
peccata discipline nostre. Amos v. odio
habuerunt corripientem in porta. Ideo dicit
quod odium ueritas parit. Quia ergo uos non odit:
uos ascendite ad diem festum hunc. Quia
odit me et persequitur ego autem non ascendam ad
diem festum quia tempus meum non est impletum
in quo pati debeam. de quo supra ii. mulier
nondum uenit hora mea. Sic in incarnatione
obseruauit temporis plenitudinem. Sic et
in passione. gal. iiii. at ubi uenit pleni-
tudo etc. Et sic eis se excusauit. Ut
postea latenter ascenderet. Unde [illegible]
ascendit non stipatus multitudine consan-
guineorum. Hec cum dixisset, id est se apud fratres ex-
cusasset, mansit in galilea. Cum autem ascen-
derunt fratres eius, [illegible] ascenderunt fratres eius,
tunc et ipse ascendit ad diem festum non
in manifesto sed quasi in occulto. [illegible] in occulto [illegible]
[illegible] et sic
[illegible] ad fidem. Vel in occulto: [illegible]
[illegible] laudem. Mt. vi. [illegible]
quid in abscondito etc. [illegible]
opus in manifesto [illegible]
in occulto. Iudei ergo querebant eum in [illegible]
[illegible] curiositas ad querendum
christum cum latenter ascendisset [illegible] mani-
festo ascendebat. Ideo dicit: Iudei ergo quere-
bant eum in die festo. Quia tunc consue-
uerat ascendere. Et ex odio querebant [illegible]
[illegible] et dicebant: ubi est ille. [illegible]
nomine notant ex odio uel contemptu. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fiebat [illegible] absente.
Unde dicit: Et murmur multus erat in turba. [illegible]
[illegible]
dicebant: quia bonus est. Alii autem dice-
bant: Non, sed seducit turbas. [illegible] phari-
sei maiores qui uocauerunt eum seducto-
rem. Luc. xxiii. recordati sumus

quia seductor ille dixit etc. Io. e. numquid
et vos seducti estis. et licet conventus fa-
ciat sed minime et non manifesta. unde dicitur
nemo tamen palam de illo loquebatur propter metum
iudeorum. sicut ei dicitur Io. ix. conspiraverant
iudei ut si quis eum confiteretur Christum extra
synagogam fieret. ideo timebant. contra quod dicitur
Mt. x. nolite timere etc. Sed queritur hic
dominus venisset non tamen docens. unde et parati
videtur quod propter passionem vel persecutionem iu-
deorum non debuit a doctrina cessare. quia
non iudeam relinquere. ubi maxime locus erat
doctrine. Respondeo dicendum quod dominus et si paratus vel
licet paratus non timeret tamen tempus passionis
congruum prestolabatur et animam in manibus persequentium se
tradere non volebat. et ideo in iudea non ambulabat.
Si queratur autem secundo cum iudei tempore determinaverunt
quando non possent prevenire. videtur quod autem
non posset in eum manus mittere. quare propter
hoc debuit se abscondere. Respondeo dicendum quod dominus
sicut se manifestavit bonis ut tamen celaret
malis etc. sic se occultavit malis ut tamen
non lateret bonos. ideo autem hic propter [illegible] aut
propter decenciam. sicut dicitur xxvi. Iob. quod potencia
eius percussit superbum. et ideo quamvis poterat
posset cohibere malum. tamen sapienter decli-
nare. alia ratio est. ut ipse ostenderet veram
humanitatem. ideo aliquando potentiam. aliquando infirmitatem
se ostendebat. unde alia littera habet. non enim
poterat in iudea ambulare. tertia ratio est ut a-
liter tamen. ut non invite sed sponte se ti-
meret. et declinavit pericula. sed tamen de nobis
ipsis desperemus. Sed queritur de hoc quod dicitur ego non
ascendam etc. cum postea dicitur quod cum illi ascendissent
tunc et ipse ascendit. unde videtur quod faciat contra
eius propositum. Respondeo dicendum ad hoc in littera
primo sic. ego non ascendam. scilicet vobiscum. vos
autem ascendite. sed hec expositio habet quoniam quia
scilicet noluit ascendere cum eis propter hoc videretur
aliis et tacuisset. unde in hoc quod dicit ad diem
festum hunc. hunc. id est ad primum diem quem erant
solempniorem. sed ad dies intermedios.
Sed hec littera habet quoniam. quare. scilicet non ascendit
ad primum diem. ideo tertio modo exponitur quia
tunc ascendit [illegible] non secundum manifestam et
dominus videbat seditionem futuram quod
se manifestaret. propter quod ad hoc non ascendam
ad hunc ipsum manifestandum. ideo dicitur in
littera. non ascendit in manifesto. et ideo
non ascendit cum fratribus. non ipso die. ne
ascendisset eo esset manifestum. Sed queritur
de verbo domini quod dicit. tempus meum non
advenit. quare vis hoc non debebat celare de-
beret. ut tamen quod operatio domini aptum
respondebat. quod vis ignem erat cum sicut
Respondeo uno modo quod dominus est omni operatio.

una per divinitatem. et hac tempore non dependet.
alia secundum humanitatem. et hec tamen tempore regen-
et hec erat apud redemptoris. et tamen ad hoc
dicebat tempus meum non advenit. Aliter
Respondetur quod determinato tempore operari hoc est dupliciter.
vel ex indigencia vel ex congruencia. primo modo
arbores testatur tempore determinato fructificant.
secundo modo deus mundum iudicat et salvat.
unde quia tempore paschali redemptionem mundi
operari congruebat. ut lex in eius figura
operationem congrua fuerit. ideo tempus pasche
expectabat. Iam die festo mediante.
postquam actum est de occultatione. agitur de
doctrinis manifestatione. que simpliciter natura
ostenditur. procedit hoc ordine. primo ponitur doctoris
manifestatio in docendo. secundo iudeorum admiratio
audiendo. tertio doctrine commendatio in
respondendo. primo igitur doctoris manifestatio propter quod dicitur
Iam die festo mediante. et hec fuit in-
dies sic dicitur. Glosa. quia est media vii.
dierum ascendit Ihesus in templum et docebat
in loco plus publico ne occulte ne clanculo
esset doctrina. Io. xviii. ego semper docui
in synagoga et in templo quo omnes iudei conveni-
unt et in occulto locutus sum nichil. et mi-
rabantur iudei etc. hoc [illegible] secundo iudeorum
admiratio. ideo admirabilis erat sicut
dicit Aug. quia nunquam videbant litteras discentem
et audiebant de lege disputantem.
propter quod dicitur. et mirabantur iudei dicentes
quomodo hic litteras scit cum non didicerit. unde
poterat dominus dicere illud prov. xxx. sa-
pientiam non didici et novi scientiam sancto-
rum. i. mirabantur super potentia et sic
est. Respondit Ihesus. hoc ponitur tertio. scilicet
quod admiratio eorum satisfaciens ostendens se
non habere scientiam per acquisitionem sicut habent
alii homines. sed a sua origine. propter quod dicitur
mea doctrina. scilicet quam doceo. non est mea. i. a
me vel ad meam gloriam vel a me acquisita. sed
eius qui misit me. i. a patre qui misit me.
omnia enim que habet filius a patre accepit. Supra v. non
possum a me ipso facere quicquam. unde non docet
quecumque et quod hic dicitur manifesta non erat. unde plus
quam recte audivit. et hic sicut quod audivit
ut faciat. propter quod dicitur. si quis voluerit vo-
luntatem eius. scilicet dei patris. faciet cognoscere
de doctrina utrum ex deo sit. an ego a
me ipso loquar. quia alias non mea doctrina
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gloriam propriam. et hoc manifestat
sic. Qui a semetipso loquitur. gloriam propriam querit. sed
[illegible] gloria [illegible] quod alienam [illegible]
ps. xviii. gloriam meam [illegible] alteri non dabo. sed ego

i doctō q̄ p̄a glīa ñ q̄ro · s; q̄ro glīa
ei' q̄ misit me · ib doctrīa mā ūerax
ē · sup̄ ea dic̄ · q̄ a' q̄r glīa ei' q̄ misit
illū · h̄ ūerax ē ⁊ iniusticia i eo ñ ē.
xp̄c glīa dītatis ñ sue hūanitatis.
q̄ ei oīs glīa debet̄ · i · thi · ult̄ · rē.
seclor̄ ⁊c̄ · ⁊ ūo ūerax · q̄ eq̄lo ut
pare ē aliēnū bōre ē falsitas ⁊ iniusti
cia · sic usurpabit antix̄ · de q̄ dr̄ · ij ·
thes · ij · ē altabit̄ ⁊ extollet̄ s' oē
q̄ dr̄ ds̄ · Sz q̄r h̄ · cū dñs occulte
ierl'm ascendit · ip̄ iniād' furore
iudaicū · ūn ē q̄ palā doc; i tēplo.
R̄d; aug' · q̄ latebat erat ea cā.
q̄ palā loq̄t̄ ⁊ tinēt̄ · ī iudiciū p̄atis.
Alit̄ p̄ dici q̄ ip̄a sua doctrīa fu
rore declinabat iudaicū · q̄ ueos
eleuat i admiratōne. Q̄r de li q̄
dr̄ q̄ l'ras ñ didic̄ ⁊ l'ras sciebat · q̄
m̄ ip̄i sciebāt q̄ dñs l'ras sciv; ·
Sz cū dñs exēplū debet nob dare ·
ñ solū hūilitatis ī exe · ī in ⁊ i ag
tōe · ut q̄ sic̄ ip̄ ni'm ex' fuit bap
tizat' ⁊ circūcis' q̄ debuit ēē disci
pls p'ius q̄ doctor · Si dicas q̄ ñ
potuit ad disc̄e cū oīa sciv; · ob'
q̄ dr̄ · he · v · didicit ex his q̄ passus
ē obediam · si didic̄ obediam · q̄r
ñ sciam · R̄d; glō · q̄ q̄ dicebat
an̄ sc̄ptē dicebat · io sciebāt cū
scire l'ras · sciebat ⁊ ip̄m ñ didi
cisse · q̄ ex educatōne ut dic̄ aug'.
⁊ locū ⁊ p̄entes cog'uiat · Q̄ obic̄
q̄ debuit disc̄e dico p̄mo q̄ ñ e
guit si ege debuit · q̄ oēs passioēs
n'ras assum̄e debuit · q̄ ē ignorā ⁊
pc̄m · q̄ nob ōio ad salutē ñ ne
cent ī utiles nos ī h̄ ex' dare debuit.
q̄ ī h̄ q̄ disc̄et se ostēdet ignarē.
⁊ tūc op' ēēt simulatū · q̄ ḡ dic̄
de circūcisione · dr̄ · q̄ erat ad distin
guēd' · ne ḡ alīs ēēt ⁊ gētis inter
to obsuauit de bap̄ · io · ut aq̄s sci
ficaret ⁊ innotesceret · Q̄ obic̄ q̄ ddic̄
h̄ilt ds' q̄ disc̄e imom ē igūnoti
ciā p̄ doctrīa deuenire · aliō m̄ disc̄e
ē cognitū cog' experiri · ⁊ sic m̄ ñ didicit ·
q̄ post ignō · s'o m̄ didic̄ · q̄ post
passioēs q̄s ex alsūpsit ⁊ exp̄t' ē.
Sz quō p h̄ sciñt iudi · q̄s po'
se i ego illud dic̄ · q̄ mea doctrīa ñ
ē mea s; adeo · q̄ oīs sap̄ a dño.
R̄d; cris' · q̄ doctrīā suā dic̄ ñ ēēt a se
inuētā · s; a p̄re ēē · vñ sc̄ē ē · mā doc
trīa · s · q̄ doceo ñ ē mā · s; a p̄re ē ⁊
i h̄ satisfac̄ q̄oi eor̄ intēdo eos ad

p̄re · ⁊ sedat eor̄ furore · p̄ hūilita
te · ūn sua erat doctrīa · q̄ ē ip̄a sa
p̄ia p̄ris · s; sua ēē dicebat · q̄ ab
alio accep · s; q̄r ñ sip' dix̄ ego sū
ip̄a sapia · s; humiliauit se · v · cās
assignāt eis' · p̄ma ut ostēdat se ab ēē
alio ñ igenitū · s'a ut ostendat se nec
dō ḡiū · sic erit antix̄ · q̄ extollet̄ s'
ēē · q̄ dr̄ ds · ⁊ ēt a ñ ostēdat se ēē
hoīem ūm · iij · ip̄ ī h̄ ceuitate au
dienciū · quarta ad docēd' hūilitatē.
uix' ī · ro · xj · noli alt̄ sap̄e. Alit̄ R̄
det̄ q̄ q̄ deo ista soluit p̄ ē in aug'.
aspiciēdo ad duplicē nām · ū sit ēēt
nā doctrīa s'm diuinitatē ū; mag' hūa
nitatē · illud dr̄ · n'm q̄ a nob; ad
q̄situ ⁊ sic satisfac̄ q̄oi · T'cio m̄ fic
ut ī h̄ q̄ ē · meū · meū ei dic̄ liberē
possideo · ⁊ p̄ncip' possideo effici
edi · ut aq' m̄ sib' m̄s q̄ feci · s; p̄
dup' dici · vl' sup' vl' discētie · sic ⁊
in · ⁊ in · sup' ḡ loq̄ndo doctrīa illa
erat xp̄i q̄ eā libe possidebat ⁊
ab ip̄o ad audiētes emanabat ·
s; ñ erat discētie x̄ soli p̄ri ⁊ hēa
d' erat p̄is · ⁊ ī h̄ eād' erat p̄re ·
Vl' alit̄ R̄d ē xp̄i · meū p̄ inn ·
p̄ origine · meū p̄ diam ḡ m p̄ hu
ānn · meū spūale p̄ discētie.
Nōne moyses dedit ⁊c̄ · h' ē s'ap's
in q̄ agit de doctrīe eōicatōe · ⁊ q̄ du
plex ē · op' sapiētis manifestare
mitiētes · ⁊ ñ iniuri de q̄b; nouit.
ib p̄ ḡstitat iudeor̄ p̄uitatē · s'o
doctrīe sue manifestat nob̄ sciēt'e ·
ī · viij · Itm locut' ē eis ih̄c ego sū
lux mūdi · p̄ma ps̄ h̄t · iij · p̄ces · p̄
· n · ḡstitat malignates i corde · s'o
ñ oblocutes i ore · i · dicebāt ḡ q̄ da
ce ierl'mis · iij · i ḡtetet p̄ p̄oia · i · au
dier̄ ḡ p̄hisei · iiij · i s' v dignates p̄
malicia · i · ihc aut p̄ter · ip̄i malig
nātes ḡ ḡstitat h̄ ordine · q̄ p̄o ip̄a
redarguitō · s'o iudeor̄ recalcitrātō ·
iij · redarguētis excecatō · iiij · a ma
lo reuocatō · redarguit ḡ eos dnr'
de occulta cordis malicia · q̄ ip̄m
occid̄e uolebat c' legis mādatū.
ip̄ea d'. Nōne moy · de · uob legē · q̄
obsuare tñn p̄ iurāni p̄ inissio
ne · p̄ illud exo · xx · cūcta q̄ p̄cepit
nob dñs faciem' · ⁊ nēo ex uob facit
legē · ps · oēs simul inutil' ⁊c̄ · q̄ iā oē
ea p̄uaricati estis · q̄ ostēdit re
uelat cordis maliciā · Q̄d me q̄ritis
i t'fice · cū lege p̄cipiat i decalogo.

n̄ occides. exo. xx. et deu. vi. et hi ino-
gnite ipse arguit. Quid me queris occidere.
q̄ dicat sic ca exo. xxiii. innocentem
et iustum n̄ interficies. Respondit turba. tangit
hic ꝑ. s. iudeorum recalcitratio q̄ cum na
gescunt s; arguentur q̄ iniciatur ipsa die.
Respondit turba. n̄ unus s; tota multitudo.
demonium habes. hic obiecit eis. xii. et
viii. ecce quem vos. iste ubi. ꝑ fu
roris et ire in eccondatis. q̄s te querit
interficere. qui dicat nullus. meciuntur. qui prin
cipes demonium et filii eius diabolus. quem
dixerunt et ipse ei. Respondit ihesus et dixit eis.
tangitur hic tertium. s. redarguendis exph
cato. qui probat hic q̄ soluat in sabbato. uo
lebat eum occidere. unum diem. unum opus fe-
ci et omnes miramini. opus hic fuit cum curatio para
litici. de quo mirabantur q̄ fecerat. et in
dignabantur. q̄ in sabbato. s. v. persequebantur
iudei ihesum q̄ hic faciebat in sabbato. qui
soluerit legem. ideo ostendit dominus q̄ n̄ soluit
legem per locum a maiori. et hoc est tale ar
gumentum. si circumcisio q̄ n̄ est ex lege sed ex
patribus sabbatum n̄ soluit. q̄ opus nobile
quod est saluatio totius hominis sit opus nobilius multo
minus soluit. propter q̄ dicit. propterea moyses dedit uo
bis. n̄ q̄ ex moyse sed ex patribus. i. n̄ q̄ fuit
hoc preceptum primo s; habrahe. gen. xvii.
circumcidetur ex uobis omne masculinum. et in sabbato
circumciditis hominem. propter illud q̄ dicitur scriptum est.
leuitici. viii. die octaua circumcidetur. et tamen n̄ dici
tur legem soluere s; obseruare. ex hoc argu
it per locum a maiori. q̄ magis uita q̄
circumcisio soluat. circumcisio fecit saluationem. Si circum-
cisionem accipit homo in sabbato ut n̄ soluatur
lex moysi. mihi indignamini quia totum homi-
nem sanum feci in sabbato. qui dicat et cum
sit licitum in sabbatum n̄ soluit. non
est indignandum michi. primo. ro. ix. cuius
condemnatio quidam habent. sed n̄ secundum scientiam.
Nolite iudicare. hic tangitur. iiii. s.
a malo reuocatio. propter q̄ dicit. Nolite
iudicare secundum faciem. accipiendo huiusmodi
faciem. de bono iudice. ys. xi. n̄ secundum ui
sionem oculorum iudicabit et cetera. S; iustum iu
dicium iudicate. secundum mérita. n̄ secundum faciem
secundum augustinum ille n̄ iudicat perplexe qui di
ligit equaliter. et quia cessit li. diligebat. q̄
magis curabat de exterioribus q̄ interio
ribus. ideo iniuste iudicabat. unde dicit. mt.
xxiii. uos quidem foris mundatis q̄ de foris
est. et iustificabat se coram hominibus. luce.
xvi. uos estis qui iustificatis uos coram
hominibus. deus autem nouit cor. Sed contra. hic uidetur
circumcidendum esse in sabbato. et quia sicut uidetur hic dicere
dominus. et uideo q̄ viii. die debebat fieri.

Sed contra. preceptum de sabbato maxime est
ut omnia precepta legis; et prophetis repe
ritur. quod nullum preceptum de cede maiori
debebat quare cessare ne circumcideretur in sabbato.
Responsio. dicendum q̄ preceptum de sabbato magis
est et circumcisioni n̄ obuiabat. q̄ n̄ prohibe
bat opus salutis s; seruitutis. unde in
sabbato exponebatur lex. q̄ doctrina opus
est salutare. et ideo circumcisioni n̄ cedebat.
sed simul utrumque preceptum cedebat. Item
queritur de argumento domini q̄ circumcisio n̄ sol
uebat sabbatum. tamen ideo minus n̄ per aliquem
curationem. ut dicit aliquis. n̄ ualet. quod con-
cernit in precepto sed potest differri. sed curatio
in alio die poterat fieri. Item circumcisio opus
erat spirituale. quod adhuc q̄ mundabat
ab originali. sed curatio illa fuit corporalis
quia egritudo erat corporalis. Responsio. dicendum q̄ lex
moysi. circumcisionem n̄ precipit s; supponit sicut
ad originem. unde dicitur. exo. vii. si quis peregri
norum in uoluerit in uestram transire colo
niam circumcidetur. s; sabbatum in lege precipit
est. tamen auferebat circumcisionem quantum
erat. quod nullo modo n̄ contra concedo.
quamuis necessario precepta. Ad aliud dicendum q̄
curatio illa paralitici n̄ tantum erat corpora
lis s; spiritualis. unde dicitur est ei. iam amplius noli
peccare. et ideo dicit. utrum. totum hominem sal
uum feci. s. interius et exterius. esto et q̄ tantum es-
set tantum adhuc opus erat pietatis. et tamen
pietatis opera tamquam spiritualia lex repu
tabat. unde in sabbato licebat etiam di-
misit ei licebat asinum quid adaquare magis
etiam dare. maxime hominem liberare.
Sed contra. queritur. circumcisio fuit data ante legem.
propter hoc q̄ dicitur. n̄ ex moyse est. Dicendum q̄ causa da
tionis circumcisionis prima peccatum fuit dis
tinctio propter de qua nasciturus erat ex ana
tionibus; et q̄ primo uocatus est abraham cum
fecit est repromissio. ideo ab illo inchoauit.
Item tale est circumcisionis datio quare data
fuit propter dicit. magis quod aliquod signum q̄ habet fossi
bus; contineret signum iustitie distingu-
ens medetur. circumcisio autem. sicut quidam dicunt.
est signum fidei habrahe iniciatio obe
dientie propter. medetur contra originale. sicut
originarium sit dicunt; et similiter dicebatur
quod quidam ex ceremoniis. confutatio malig
nantes. hic conuincit obloquentes. procedit
hic ordine. primo ponit ipsa obloquutio.
secundo obloquentium confutatio. tertio confuta
torum obstinatio. iiii. populorum mi
norum edificatio. primo quod primo obloquutio
illorum qui magis cognoscere debebant.
et ista est ex ciuitate regia ma
nebant. propter q̄ dicit. dicebant quidam ex

ierosolimis. Quia seu erant machinationes
phariseorum. Questio nec hec est quod querebant iudei interfi-
cere. tamquam malum erat eis de illis de quibus proverbiorum
i. pedes illorum ad malum currunt etc. Et ec-
ce palam loquitur et nichil ei dicunt. Et ex hoc admirantes
et examinantes eum debent excitari ad
fidem. procedit in iudaice oblocutionem.
numquid vere cognoverunt principes quia hic est christus.
quasi dicat. numquid credunt. potest etiam sic ...
potest. unde non solvit. Sed scimus hunc unde sit. quia a
nazareth. Johannis i. invenimus ihesum filium ioseph a
nazareth. Christus autem cum venerit nemo scit unde sit.
Ita interrogabat eos augustinus. Hoc dicebant
propter illud quod scribitur ysaie liii. generationem eius quis enar-
rabit. quia generatio christi sit indicibilis et inexpli-
cabilis. vel quod occulte venit. sapientie xviii. dum
medium silentium tenerent omnia etc. Clamabat
ergo etc. Hic ponitur solutio. scilicet obloquentium confutatio.
hos quod obloquentes dixerunt generaliter confutat.
duplicem suam ostendens generationem. temporalem quam
non ipsi sciebant. et eternam quam ipse sciebat.
set temporalem dicit. Clamabat ergo ihesus docens in tem-
plo. Clamatio indicat magnitudinem. unde
proverbiorum i. sapientia foris clamitat et in plateis
dat vocem suam. Et ibi etc. Vel psalmo lviii. Clama ne
cesses etc. Et dicens. Et me scitis et unde sim
scitis. per generationem temporalem. Johannis xiii.
mater eius dicitur maria. Et hoc sciebant quod erat
homo et quod ex maria natus. Hic deinde est per
generationem temporalem. Sed quantum ad eternam dicit.
quod ipse est ab alio quem ipsi nesciunt quod pater. Et a
me ipso non veni. Id est non a me processi
sio. Sed est verus qui misit me. quod deus est. Deus
deus verax. omnis autem homo mendax. Romanorum iii.
omnis homo mendax. numeri xxiii. non est deus ut
homo ut mentiatur. Quem vos nescitis. Johannis v. neque
vocem patris umquam audistis neque speciem eius vidistis. Ego autem
scio eum. Et si dixero quia nescio eum. ero similis
vobis mendax. quia mentimini dicentes vos ig-
norare naturam temporalem. Ego non mi-
nor ut dicam me nescire eternam. Ego
enim scio eum quia ab ipso sum et ipse me misit.
Unde filius cognoscit patrem. Matthei xi. patrem
nemo novit nisi filius et cui voluerit filius re-
velare. Scio per appertam cognitionem. Johannis i. deum
nemo vidit etc. Ab ipso sum per generationem. Johannis
xvi. exivi a patre. misit per incarnationem.
ysaie lxi. spiritus domini etc. Querebant ergo eum ap-
prehendere. non hic tenere. scilicet confutati et obstinati.
quia eis ostendebat eos mendaces et ignorantes.
in malo confirmati et non valentes resistere.
sistere. Querebant ergo eum apprehendere quidam. scilicet
maiores. sicut dicitur est solutio. Sed cum essent in hunc
eorum malum ad id faciendum. non apprehen-
derunt contra christi voluntatem. Sed in iudaicum. scilicet

vii. apprehenderunt in diaconum et voluerunt
ire cum eis. vii diebus. sed nemo misit in eum manum.
ad eapropter. scilicet quia nondum venerat hora eius. in qua
pati dignaretur. unde augustinus. non dixit hora qua
cogeretur mori. sed qua dignaretur occidi. de
qua dicitur Johannis xii. pater venit hora clarifica
filium tuum. De turba autem multi. Tangit hic
iiii. scilicet ... fidei edificationem. unde dicitur. de
turba autem multi crediderunt in eum. non de principibus
et maioribus. Matthei xi. abscondisti hec a sapientibus
et prudentibus. et ea. parvulis. ... i. co. i. respicite
vocationem vestram et cetera. Dicitur etiam confessio.
et dicebant. christus cum venerit numquid plura signa
faciet quam que hic facit. unde patet signa magna
et multa visa fuisse. credebant et confitebantur.
quod alius non esset expectandus. Johannis xv. si non fecissem
in eis que nemo alius fecit. peccatum non haberent.
Sed queritur de hoc quod dicunt quod christus cum venerit nes-
cimus unde sit. Nam in vii. dicitur. quod ex semine david
sciebant quod ex semine david et de bethleem cas-
tello sicut dicit Johannis e. capitulo. Respondeo ad hoc quod
doctores legis per diversas scripturas cogno-
scebant christum non sic nasciturum quemad-
modum alii. unde sciebant quod ex vir-
gine. Et propterea ignorare modum. unde scrip-
tum. modum generationis christi nimis esse occultum.
Sed per appertam paginem manifestavit et
locum. Et ipsi sciebant de christo domino unde esset.
quod de maria virgine. Sed ignorabant quomodo.
quia credebant quod per ioseph. Aliter autem expo-
nitur duplicem generationem. scilicet temporalem et eternam.
sciebant aliquo modo temporalem. aliquo modo
ignorabant. Sed eternam simpliciter ignorabant.
Item queritur de hoc quod dicit. hunc autem scimus unde sit.
quia Johannis ix dicitur. hunc nescimus unde sit. ergo contradicunt.
Respondeo. dicendum est. quod verum est minime simplicem sensum
multiplicem. Quia dicitur quod non erat stabili-
tas in verbo eorum. Aliter dicitur quod hoc dicitur de scientia
notitie. Sed in ix. de notitia approbationis. quia nes-
ciebant ipsum tamquam approbatum a deo sicut
moyses cui locutus est deus sicut ibi dicitur.
Item queritur de hoc quod dicitur. Clamabat ihesus etc. quia
dicitur ysaie xlii. non clamabit et non audietur
vox eius foris. Respondeo. est clamor in pa-
cientia et contentione. et hic intelligitur ysaias. Et est cla-
mor affectionis per dilectionem. et sic accipitur
hic. Item queritur de hoc quod dicit. me scitis. quia
Johannis viii. Si me sciretis et patrem meum
sciretis. ergo nesciebant eum. Respondeo. duplex
erat cognitio de christo. quedam presentis creatio-
nis sicut quod esset homo et natus in tali villa et
ex tali parente. Hoc sciebant per revelationem
interiorem qua erat de iure divinitatis.
Et hanc quod nesciebant eum et de hac dicitur
Johannis viii. Audierunt autem pharisei. confutati
dicunt malignantes in corde murmurantes

i sermone. h' confugat plequentes i ope p po-
am. et dividit h' ps. qr p'o plequentiu
confutatio. po iudaice machinationis de-
tectio i. ex illa g' tba. confutatione ple-
quentiu hodie describit evangelista. na
p po insidiar paratio. po ipsor p doctrina
confutatio. iii. confutator dubitatio. iiii.
n intelligentiu dubitantiu ad fide vo-
catio. p primo insidiar paratio. q fca
e a phariseis et sacerdotib; pp invidia. qr
tba videbat velle credere in eu. ppea dic.
audierut pharisei tba murmurante de illo h'.
qr palam loquendo audebat. et miserut pri. et
pharisei. iii. ut apphenderet ihm. pharisei
audierut qr ipsi erat consultatores. s;
ipsi principes miserut. qr ipsi erat
potentiores. sic dr. mt. xxii. abeuntes
pharisei consiliu fecerut ut caperet ihm
i sermone. et mittut discipulos suos cu
herodianis. luc. xi. ceperut pharisei gra-
viter insistere et os eius opprimere insidi-
antes ei. dixit g' eis ihc. tangit. h' ponitur
s' magnus persequentiu confutatio q ali-
ta manu venerat capere eu et confutat
eos ostendendo eor impotentia duplice. qr eu
m n posset capere. s. o. qr eu modicu
tpe n posset invenire. pp h' d'. adhuc
modicu tpe vobiscu sum. et primo ante
consummatione. luc. ult. h' sunt verba q locutus
sum vob. et vado ad patrem q me misit.
s' vado p passione. j. xvi. ideo me m
cape n potestis. qr n est ad huc tpe.
j. x. ego pono anima mea ut iterum suma
ea. et nemo tollit ea a me. et sic m n po-
testis coprehendere. n p modu invenire. ideo sbdt.
queretis me et n invenietis. queretis me et
sbsidiu i nasse de regnu ... sb tyto.
et uaspasiano. ut queretis me p psecu-
tione et dol'. et n invenietis. qr mihi
cedut idem ad ... tn aliqui penitentes
quererent et invenirent corde. h' spualit'.
act. ii. hiis auditis copuncti sunt corde.
vl. queretis me et n inveni. i iudicio. prov. i. nove
consurget et n invenient me. eo qr exosa
habuerint sciam. sapiam. vl aliter. queretis
me. vos necessi. et n invenietis. patre os-
tendi. qr dicet eis post resurrectione sede
a dextris. mt. dom. po. iiii. et c. et ideo sbdit.
p voce n potuistis. et ubi sum ego vos n po-
testis venire. ideo n potestis venire qr
i celo erat futurus. j. xiiii. vado parare
vob locu. et iteru veniam et accipiam vos ad
me ipsum. ut ubi sum ego et vos sitis.
dixerunt g' iudei ad se. h' tangit terciu. s. con-
sequentiu iudeor dubitatione. ex h' qr ipsum no
intelligebat. unde dicut. quo hic iturus est qr no

inveniemus eu. et colloquendo querut de loco. Numqd
i dispsione gentiu iturus est et docturus gentes.
h' dubio ut dic aug. pphavit nescientes
ad gentes ipsum p'sentia sui corporis. s; p apostolos
ps. pplus que n cognovit servivit m. i. au-
di. obe. m. et tamen multu dubitabat et id
iterant dubitatione. quis est iste sermo que dixit.
queretis me et n invenietis. et ubi sum ego ...
io n inveniut intelligere. qr noluerut se ad credendu
humiliare. In novissimo a'. tangit. iiii. s.
ad fide invitatio. cuius initio dat sapia
et intelligentia. ppea dic. In novissimo die mag-
no festi. h' erat viii. et ultimus. q erat
collecte. stabat ihc et clamabat. stabat
p nobilitate. ii. mal. ego dns et n mu-
tor. clamabat p caritate. ps. laboravi cla-
mans excitantes adveniens. veniat et bibat
s; mea largitate. Si qs sitit veniat et
bibat. ysa. lv. omnes sitientes venite ad aquas. ve-
nite absq; argento et absq; ... iii. c. vi.
et lac. et modus adveniendi describitur. qr
p fide unde dic. Qui credit in me sic dicit scrip-
tura. flumina de ventre eius fluent aque vive. quia
christo. v. h' dicat. et d'. q invisibiliter dic adul-
tam. s; ad intellectum. ysa. lviii. eris quasi
ortus irriguus et sicut fons cui n deficient aque.
prov. v. B alia versione. dirivantur fontes
foras. et in plateis et c. et d'. flumina. qr flum
dic habundantia et impetu. et ... dic. unde
christo. videbitur manifeste impletum. qr dr.
si ad stephanum sapiam. s; ad petrum lingua.
si ad paulum ... n ei erat ...
tebat. si p lebis fuerat. n thu. ...
sunt. n demoniu i sidie. si ... cor-
tidiane. s; sic flumina oia secum ...
dabibat. et p h' spualit. n carnalit erat
deum. to exposit evangelista. h' a' dixit de
spu q accepturi erant credentes in eum. dequ
act. ii. factus est repente de celo sonus. et ap
ad ve. spe. et c. hunc accepturi erant. s;
nondum acceperat. ppea dic. nondum ei spc erat
datus. qr ihc nondum erat glorificatus. j. xvi. nisi ego
abiero p'a. n ve. ad vos. cum autem abiero
mittam vob eum. S; quid de h' qr dicit
qr flumina de ventre eius fluent aque vive.
dic ei q h' intell. de spu. s. s; spc. s. solu
a deo patre filio; procedit. ergo de ventre
credentis fluit. Item vir ... huius spm
n potest dare spm. s. s; a deo datur tamen n
g fluit et c. Item q'd no ... intelligitur de ventre
q d'. q fluent de ventre. Ad; christo. q
flumina spc sci dona ei dona gratie. gra
a' vir dr fluent flumin. n q ab uno
fluat i alteru. s; qr cu mentem inducit
fonte magis manat. n deficit. n stat. s; fluit
et refluit. fluit ad deum et facit hoiem i ...

idm̄ iux̄ ꝑpetrare aq̄ q̄ tm̄ ascēdit
ifluxu · q̄ descēdit · ꝑ ea se bit · s·
iii · fictili eo fos aq̄ salientis i · ui ·
et · io · cet̄ · i · ad locu nū exeūt flua
reu̇ · u̇ i cm fluant · q̄ q̄ · q̄ d ꝑue
ne · ꝯd; ē so · q̄ uēt cor dr̄ · iux̄ i
ps · legē · t · i medio uētris mei · mag
ni dixit uētem u̇ sig̃t · hum d̃ācia
grā · glo · u̇ expoit illd de fluxu doc
trine · ꝯsilii · de uēt boꝝ ꝯscicie
ꝑpie · s · i · uēt mr̄ ad moab q̄ ad
cythara sonabit · It q̄ de h ꝑ d̄ ·
ꝑ spē · s · nōd erat dat⁹ · ꝯ ꝑphe
ꝑphauit uera · s; u̇ u̇ ꝑ spm · r · ꝯ
hnerit spm · s · Vn dd̄ · spm · s · t · ne · au
ame · It apli faciebāt miracla · s
id dic · q̄ ꝑpotuīt miracla sn̄ spē ·
s · ꝯ · R̄ · dd̄ · q̄ dat⁹ spē · s · tp̄ ꝯ · maifes
ta · maiftior · maifestissiā · maifesta
fuit ꝑphantib; ꝯ miracla facientib;
an passionē · maifestior fuit i resur
rcōe · ꝑ i ūne · q̄ i sig̃ uisibili ut flam
dat̄ ē · s; maifestissima ꝑ ascēsionē
q̄ i sig̃ uisibili ꝯ audibili · ꝯ s h · q̄
maifesti dat⁹ ē · sic ꝯ hum d̃ācī · q̄ ꝯ
dr̄ nōd erat dat⁹ · itelligend · s · i euide
cia ꝯ hum d̃ācia · Ex illa d ꝟba · dēt
māūt ꝑsequentiū doctrīa x̄ ꝯsituōm ·
h dcūat ꝑsequentiū dispōnē · ꝯ h q̄d
fac ēē cordiēp isinuat dissēsio ꝟba
ꝝ audientiū · ꝟo u̇ reprehēsio mīstoꝝ
redeūtiū · iii · reprehēsio phiseoꝝ i mali
ꝑsistenciū q̄ ꝟca ē amictho · i sinuat
g̃ ꝑ magnitudīs dissēsio ꝑ doctrīa x̄
ꝑ q̄ dic · Ex illa ꝟba cū audissent os
simones ex · ꝑ auditū doctrīe x̄ · q̄da
uti dicebāt h ē uē ꝑpha · q̄ ta sa
piēt loqbat̄ · alii d dicebāt h ē x̄ · ꝯ
hi erat mag illuiati · Vn dr̄ in eiūt
ꝯ · xvi · q̄ dnt hoies ēē fi · hois · alii
hely · alii iere · ꝯ c · vos d q̄ me ēē di
citis · tu es x̄ · ꝯ c · Q̄da d dicebāt
q̄ nū · s · excecati ex lumē ꝑpetē · nuq̄d
agulilea uenit x̄ · q̄ dicit nōd · Vn ꝯ
natha · dixit · s · i · ana ꝯ nazareth ꝑ ad
bōi ēē · ꝯ nō u̇ sint ꝑscripturi · u̇ nescie
bāt dic q̄ ex sēte dd̄ · ii · R̄e · viii · sciūt
semī · ꝯ q̄ te · q̄ egdiet de uētu · ꝯ sta
bilia thronū regni ei · iii; i scriptū · nū
ꝑpt · de sēīti uēit tui · ꝯ c · ꝯ de beth
lee castello u̇ erat dd̄ uēit x̄pc · ꝯ ·
v · ꝯ tu bethlee effrata ꝑuul⁹ es i
milib; iuda ex te ei egdiet dux q̄ ste
diuanor iusi · l · ꝯ sic adiuice ꝯ redebāt
dissēsio i; ꝟca ē ꝑ cū i ꝟba · ipē u̇ erat
cā · s; eoꝝ malicia · ē so · discissi s · sig

ꝑuicti · malicia ei ulciuit cede ꝑ ꝑ ista
dissēsionē · q̄da uolebāt cū capere taq̄
malū · q̄da u̇ diuite taq̄ bonū · ꝯ ex ista
ꝯ receptiōe ꝟba ē machinatio phiseoꝝ
q̄ misit mani u̇ ꝑ ꝑrederent ad capiend.
lic; aliq̄ uellent · ꝑ ea dic · q̄da d ex ipis
s · misit · uolebāt apphēde eū · s ipiū
s · s · dati · s · e · ꝯ miserit phisei ꝯ pontifi
ces mīstros ut apphēderent ihm · s; nēo
misit i eū manū · q̄ d̄ misit · ꝑs ·
mite ma · t · de alto ꝯ sic frustrati a
sua i tencōe · ꝯ io h ē q̄ cogitacōes h o ·
ia · ꝯ · s; ꝯsiliū dn̄i ma · ieternū · q̄ q̄d
nōd docuat apphēded ihm ꝑ x̄pm ·
ps · dn̄s dissipat ꝯsilia · Venerūt g mi
st · ꝯ ag · h s · s · reprehēsio mīstroꝝ rede
untiū · q̄ nich coꝝ fecerūt ꝑ q̄ mis
si erāt · io ad eos phisei cam reqrēt
ut eos redarguat · ꝑ ea dic · Venerūt
mi ad pō ꝯ pha · u̇ adduxit in eū · ꝯ
dixerūt eis · q̄ u̇ adduxistis eū · q̄ ad
h missi fuistis · sic frustrati estis · Rndert
mīst · nuq̄ sic locut⁹ ē · h d sic ho h loqt̄
ꝯ dicat h io ē · q̄ nō adduxim⁹ eū ·
q̄ magnitudīe doctrīe sue ꝑ territi
sum⁹ · q̄ nuq̄ sic locut⁹ ē · s ho · nuq̄ sic
dulcit⁹ · Vn mr̄ eū audiēs dixit · bs
uēt q̄ te portauit · luc · x · ꝯ ca · ii · mel
ꝯ lac sb lingua · nuq̄ sic doctinali ꝯ
sapient⁹ · Vn · i · luc · stupebāt os s · ꝑ
decia ꝯ ꝑusis ei · ꝯ · ii · m · stupebāt os
s · doctrīa ei · nuq̄ sic potent⁹ · ꝯ ·
vii · erat docēs taq̄ ꝑtē hns · ꝯ io ad
mirabāt s · doctrīa ei · nuq̄ sic utili
io · vi · v ba q̄ locut⁹ su uob spē ꝯ uita
st · ꝯ c · dn̄e u̇ ba uite etne habes ·
Rndert g ei phisei · audita mīstroꝝ ꝑ te
phisei reprehēdit eos q̄ doctrīe ei
fide adhibuant · Vn dn̄t · nuq̄d ꝯ uos
seducti estis · ꝯ q̄ seducti erāt nitit
ostēde ex maioꝝ · nuq̄d d ex ꝑncipi
b⁹ credit i eū · q̄ dicit nlla · aut ex phi
seis · q̄ s · legē sciūt · nlli scientes sig̃
uātes · s; ꝟba h q̄ ignorāt legē · credit · s ·
ꝯ q̄ ignorat q̄ debet ꝯ credit q̄ nō
debet · maledei st · deu · xxvii · ma
ledēs q̄ ꝑ ꝑmanet i singlis legis hu⁹
ē so · u̇ ueritate maifesti · u̇ sēplici
at · tu malignātib; u̇ difficulter ē
ei sapientes s · ꝯ phisei q̄ signauit
diūt ꝯ scriptas legant · ꝯ sitare ꝯ s
ꝯ excecati s · mīst̄ u̇ q̄ ꝑ iudaicab
una sola locucōe capti s · ꝯ q̄ ligna
re uenerāt abierūt ligati · s; ipā ꝯ
mod phisei ueebātur a fide ꝯ uite ·
ꝑ ea dr̄ eis · ꝯ · xxiii · ve uob s · be

⁊ pharisei q̄ claudunt regnū cel. an hō-
nes ⁊c. lu. xi. ve vob̄ ⁊c. dix nicho-
demus h. iii. s. redarguendo phariseos
fca aucte legis p̄p̄ ostudi ē q̄ inde-
bunt cū capere. q̄ n̄ d̄ erat adiudi-
catꝰ morti p lege. io dic̄. nicho. s.
dixit. ille q̄ uenit ad ihm nocte q̄ unꝰ
erat ex ipsis. s. phariseis. s. in. erat
hō ex phariseis. nicho nōie ⁊c. nū-
q̄d lex nr̄a iudicat hōīē n̄ audierit
ab eo p ⁊ cognouerit. q̄d fa. q̄ dicat
n. deu. xvii. cū audieris iq̄sieris
diligēt ⁊c. hāc legē obsuabant iob.
xxix. cām q̄ nesciebā diligēt inues-
tigabā. hac legē obsuabāt romani
ac̄t. xxv. n̄ ē ꝯsuetudo romāis dāp-
aliq̄ hōiem p̄usq̄ isq̄ accat psē-
tes hēbat accusatores. locū q̄ defēdēdi
accipiat ad abluēda c̄mīa. Rñdīt
⁊ dixit. q̄ incorrigibiles erāt. q̄ si-
ius n̄ possunt calūpniari n̄ bm̄ calūp-
niāt nichodem q̄ deceptū q̄ ipe
ī x̄pm credēt. ī pp̄ea dicit. Num q̄d tu gal-
es. i. ī galileū credis. sic dicit x̄ani
q̄ credūt ī x̄pm. vn̄ iulianꝰ aposta-
ta uocabat x̄anos galileos p̄pāno-
sos. ⁊ insultet ī eū credis. vn̄ dicit. Scru-
tare scripturas ⁊ uide q̄m a galilea
ꝓpha n̄ surgit. ille q̄ exp̄tabanꝰ. ꝯ
aug. n̄ tm̄ a galilea surgit ꝓpha. s;
⁊ dn̄s ꝓpharꝰ q̄ nazareus dcīs ē
q̄ ī nazareth nutꝰ. ⁊ reuersi sunt. q̄ re-
p̄hēsione, unmare ⁊ ... ꝯceptū ma-
li ꝯsūmare n̄ potuit. p̄p̄ ea dicit q̄
reuersi sunt q̄sq̄ ī domū suā. magnū
n̄ remansit cū illo. ecc. xxi. stuppa
collecta synagoga pecātiū. ⁊ ꝯsūmatio
illorū flā ignis. p̄s. dissipa gētes q̄ bel-
la uolūt. S; h̄ q̄r dimisistꝰ sic
didit q̄r x̄pm n̄ sunt secuti. ⁊ d̄ ...
ē sc̄s. q̄ crediderūt ⁊ p̄cocēs eī fuit. ī mū
secuti sunt. q̄ ad statū p̄fectōis n̄ as-
cendūt. Si q̄r. h̄ q̄ magna scīa
fuat dnīs locutꝰ. pp̄ q̄ dicebat nūq̄
sic locutꝰ ē hō. Rñd; ē scīs. cū nūs
ī corrupta fuit n̄ ē eiꝰ logis sin̄ ōib;.
talle q̄d ē curas. q̄ q̄n ī uenit aiam
bn̄ dispoītam. immobilē. ad hēret ⁊
allicit. It q̄r. h̄ cū pharisei oīa opa
sua facēt ī ꝯsp̄tu hōim. ⁊ nollet ma-
li iudicari. q̄mo sic uariis ordinē re-
liqbat. cū tal̄ culpa sit manifesta.
Rñd q̄ ad ītū iudicū ta ꝯc̄t. it
amā. vn̄ ii. p̄al. xix. cū diligētia
cuncta facit. n̄ ē apud dn̄m iniq̄tas
h̄ psonarū accepcio n̄ cupido munerū. Sup.

ē ira cēa. gen. xxiiii. maleficos nō
pacieris ⁊c. teciū ē scī cōdo q̄ ē p s̄-
ta ī q̄sitione. deut. xvii. iuste q̄ iūi
ē psequēris. q̄m ḡ pharisei ypocrit̄ i
erāt inuise aīm. q̄ morte ē sacebāt.
⁊ hanc iusticiā. q̄ p̄ius ipm ꝯdēp-
nare n̄ potuit; io nec io cogebāt or-
dine iudiciū p̄uare. q̄ timor aūs q̄
mōme aīum p̄uertit. q̄ sicut ī phariseis
q̄ hiis v̄libz ꝯcīuit. Quatuor ista
timor. odium. dilectio. census. Sepe so-
let hoīm rectos p̄uertere sēsus. ⁊ h̄ oīa
fuit ī phariseis. v̄ p̄z. ī ducendo ḡ h. de q̄b;
dr̄ exo. xviii. eligere uiros capi-
entes ⁊ timētes dm̄ ī q̄b; sit ūitas ⁊
q̄ oderit auariciā. It q̄r cū dn̄s
q̄rtum ē ex se nouerit oīm fidē q̄d;
q̄ sciūt sua declarauit ut crederēt eū nat
ī nazareth. ⁊ tamen h̄ n̄ credetꝰ. Rñd.
q̄ illud fem ē diuīo iudiciō. diuīa dispē-
satione ⁊ scripture ad īplēd. dm̄o iu-
dicio. q̄ tp̄e herodis natū cognouīt.
⁊ despexit. ūnō ī morte ꝯsēlerit.
io sibi natiuitatis locū p̄ dispēsatōe
ī nazareth ē celari meruerūt.
Scda p̄cedēs dispēsatōe uolūt
latere malos. ut paciēdo malos re-
dimet bonos. tercio scripture ad īplēdo
q̄ ī scriptura n̄ tm̄ dic q̄ ī bethleē nat.
s; q̄ nazareus uocabitur sic scribitur. m̄. ii. ⁊ ꝯ-
iudici n̄ sit scripturas scrutati. io errauerūt.
Ihc a'pexerit ⁊c. postq̄ ꝯfutatione
ī surgeret p p̄dam p̄ obi ꝯfutatōs isidia
cū p̄ maliciā. q̄ n̄ potat occide. q̄re-
bat inueire occasionē ut eū caperet ī sermōe.
⁊ io posuerūt q̄ōne ut dm̄ capēt.
s; ipi ī ꝯsilio capti sūt ⁊ ꝯfusi. ⁊ descēbit
eorū ꝯfutatōs h̄ ordie. p̄ ei p̄ p̄o x̄i sermo.
s̄o n̄ phariseorū maliciosa q̄o. tercio x̄pi
respōsio. iiii. phariseorū ꝯfusio. v. mulieris
liberatio. sunt adducere q̄ x̄pi instructio.
q̄ erat diligēs publica. ⁊ autētica. dili.
vn̄ dic. Ihc a'pexerit ī monte oliueti.
q̄ ī bethania hospitabat ī domo marie
⁊ marthe. luc. xxi. erat diebz docēs
ī templo noctibz a'exiens ⁊c. ⁊ diluculo
iterū uenit ī templū. diligēciā notat ī
h̄ q̄ diluculo ueniebat. sap. vi. p̄ occu-
pat eos q̄ se ꝯcupiscūt ut eis se p̄ora
ostendat. ꝓū. viii. q̄ mane uigilauit
ad me inuenīet me. Erat ⁊ publica.
vn̄ d̄ ⁊ oīs popls uenit ad eū. luc. xxi.
oīs p̄ls manicabat audire eū ī templo. Erat
⁊ autētica. ꝓp̄ea d̄. ⁊ sedēs docebat eos
sedēs q̄ magistri ē sedē. m̄. xxiii. sup
cathedrā moysi sederūt scribe ⁊ pharisei.

reditur. s. go docendus. sic et ipse. adducunt ei etc. tangit hic b. s. maliciosa questio quod erat de muliere deprehensa in adulterio: ut erat secundum legis preceptum lapidanda. propter quod dicit. adducunt ei scribe et pharisei mulierem in adulterio deprehensam. ideo scribe et pharisei quia sagaciores et magis videbantur. scribe videbantur sapientes. sed pharisei boni. luc. xi. ceperunt pharisei et legis periti graviter insistere etc. et statuerunt eam in medio. ut de ea volebant inquirere. et dixerunt ei magister. adulando dicunt ut decipiant. et se ocultent. crisostomus. magistrum vocant cuius noluerunt esse discipuli. sic dixerunt. mt. xxii. magister scimus quia verax es, et viam dei in veritate doces. hec mulier modo deprehensa est in adulterio. per certam evidenciam, per testes. in lege autem mandavit nobis moyses huiusmodi lapidare. xxii. deu. si dormierit vir cum uxore proximi sui: uterque moriatur. i. adulter et adultera. tu ergo quid dicis. hoc querebant non studio querendi. sed dolo decipiendi. et hoc exprimit euangelista. hoc autem dicebant temptantes. ut possent eum accusare. unde consimilibus inquietantibus respondit dominus. mt. xxii. quid me temptatis ypocrite. ut possent accusare eum. in passione. mt. xxvii. et cum accusaretur a principibus et principibus nichil respondit. ihesus autem inclinans se. tangit hic iii. proprietates xristi. primo est quod respondit. et cum magna modestia. modestus enim fuit in accelerando sententiam. unde dicitur. ihesus inclinans se. digito scribebat in terra. s. expectans si quomodo resipiscerent a querela dolosa. digito scribebat ut innueret quod lege digito scripsit. deu. ix. et exo. xxxi. modestus enim fuit in mandando. quia non declinavit ad rigorem legis ut eam diceret occidendam: sed contradixit legi non tribuens occasionem se accusandi. unde dicitur. Cum autem perseverarent interrogantes eum et astuciam nollent desistere: erexit se et dixit eis qui sine peccato est vestrum primus in illam lapidem mittat. inclinatus per misericordiam erexit se per iusticiam et dixit eis proferendo sententiam. qui sine [illegible] in fugendo pena. in quo hic modestia confutavit eos tamquam ypocritas. lu. vi. mt. vii. quid vides festucam in oculo fratris tui trabem autem in oculo tuo non vides. eice primum trabem etc. modestus enim fuit [illegible] plebe [illegible]. et iterum se inclinans scribebat in terra. ut sic confunderetur [illegible] beda. coram temptantibus inclinavit in terram scribere voluit ad [illegible] ut [illegible] liberum eis daret exeundi. [illegible] interrogatos [illegible]. xlvii. [illegible] xxii. tantum audiit sermonem domini scribebant [illegible]. audientes hoc etc. glo. hic iiii. s. phariseorum confutatio quam manifesta est in eorum discessione [illegible]. audientes autem hec.

s. capitulo de templo et extra [illegible]. unus post unum exibant incipientes a senioribus. dispersi recedebant qui conglobati venerant et seniores prius exibant quia ipsi prius fuerant in culpa. ideo et in fuga. dan. xiii. egressa est iniquitas a senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. et omnes recesserunt quorum confusi erant. unde dicitur et remansit ihesus solus et mulier in medio stans. solus remansit quia locus solitudinis requirit. osee. ii. adducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius. vel quia solus offensus est. ys. [illegible]. aug. duo remanserunt: misera et misericordia. et quia misericordia invenit miseriam. ideo subditur. erigens autem se ihesus. in quo notatur [illegible] multis accedere miseris liberando. et quia [illegible] iusticia. quia dominus ab ea de condempnatione tacebat [illegible] dixit mulier ubi sunt qui te accusabant. nemo te condempnavit. duo querit. et quia alterum est evidens de recessu accusatorum. respondit mulier quasi de condempnatione. que dixit. nemo domine. [illegible] condempnavit. non est condempnare. mt. vii. nolite condempnare etc. et ideo est [illegible] et sequitur misericors multis liberando. unde dicitur. dixit autem ihesus. nec ego te condempnabo. ecce misericordia. ad ro. viii. deus qui iustificat quis est qui condempnet. vade et amplius noli peccare. ecce iusticia. quia sit absoluta a culpa. ut non videatur liberam reddendi ad culpam. ecc. iiii. [illegible] aug. accedat quod [illegible] domino mansuetudinem: et timeat veritatem, et [illegible] dulcis et rectus dominus. amat quia dulcis est. timeat quia rectus est. tamquam mansuetus dixit tacui: sed tamquam iustus dixit. numquid semper loquar. ys. xlii. ideo subdit. amplius noli peccare. Sed incidit hic questio. cum quod ista facilis esset decidenda ex lege. et quare temptari debeat dominus querendo. [illegible] talem quam pharisei dolosi domino proposuerunt. videtur quidam [illegible] hystoria [illegible] dixerunt quia hic fuit insertum euangelio iohannis. sicut hystoria susanne danieli. in cuius rei testimonium adduxerunt [illegible] mentionem [illegible] locutus est ihesus. sed aug. et expositores [illegible] exponunt [illegible] euangelii [illegible] nescio [illegible] addidit [illegible] completo. propter ea dicendum quia pharisei invidebant domino de hoc quia laudabatur de mansuetudine et iusticia simul [illegible]. ps. veritatem et mansuetudinem et iustitiam. ideo [illegible] declinare in rigorem iusticie [illegible] mansuetudinem ut haberent [illegible] iusticie legis [illegible] insolubile [illegible] obtineret [illegible]. Sed dominus sapienter respondit ad hominem non ad questionem. Item quare de hoc quod dominus [illegible]

sue scebebat in terra. videbat enim
q n erat intentes. n ds potat legem.
It qr digito scebebat. It qd sc
bebat. R. moral uo qr scebebat
an sentencia q in terra h docet nos
sic d beda ut p ulcisc peccata primu cor
ripiam. et psp castigacois ministiu no
reddidimus. nos qos digna humilitatis
investigatione pcedamus aut alis simul p
catis scietis. aliano ut ostendat q
sua cu maturitate e pferenda. et p scbe
da. et in ualitudia. s ordine uitis. tcia
uo h ostendat q iuit gerepat et simam
dapnatois inuit. ec dolore di hec psic.
iiij. uo ut locu desistedi daret accu
mali cosa. et h qd scptat ad iudicet.
Al eu qr scebebat. Ad; au. q uid
scripsit q ptulit. e scd. u d. q scripsit
tra dicu scebe uiros abdicatos. et cet
e de se. xxij. It iiij. d q scebebat p
cata cor. alii dnt q scebebat litas
qb; al; possz lege peccata sua. q eius q
scps sit digito. uo e littal. q eo q u
hebat aliu cellam. uo et e moral
et allegorica. moral. q p digitu
intell discreco. uoluit q q se discrete
examinare. alleg ut eq signaret q
ille erat q digito scpsat legem. exo.
xxxi. It eu de sbone dni. q sine p
cato e inin pmu i ipam in lapidem mittat.
ex hac sbone inr. q nulls possit aliqua ac
care. q nulls iniud ascende. nulls sin
pecco. et sili. remanebit. secla ipunita.
Si dicas q dns ielex de pecco mor
tue obs. q peeptu e corripe fiem
et accusare. g si nulls peccat faciendo
ad q tet. q si peccator tet accusare q
n absoluit ppo e sepa. g n d peccat en
in h q fac h; i h q n pulegiam. R.
dd q peccor existes i mor q alima ac
car. an e peccede notori cod gue peci
et te scadalizat q in tu i se e et pegit
pecco duplici. s. scadali et gtempt au
eccl sic icod gne peci sui i alio. si
seit se hre peccm et gsidat peccm fru
et uideat. et se ipm neglig peccat.
pecco gtept n i h q accusat. s; i h q e
se debet pgare et discute neglig
et gtepnit. vii ita intell hid e sub dni.
et sic p; solucio ad i. It eu de absolu
cione mlieris. ii. q dns dicit te fecit
g legem. q p lex dapnabat. ipe ab
soluit et ad hec tpe legis et obsuancia
durabat. It vi. q iste fecit.
q nulla pena iposuit. vi. q licencia
peccandi dedit. R. dns n fec g

legem. q ipe erat s legem et potuit dispe
sare in pcepto legis n tn fecit. q ac
cusatores n pstitit i accusacio et sola
erat mlr. et sn accusatore. et talle lex
n dapnabat. vii p ius repulit ad lla
rios ligua i tine. et p mod qn e rel
e leuat oclos mie. n tn eam depuas
h. si ad usariu p stitisset. u d aug.
absic ut ille dapar; q uenit saluare.
ad d dd q dns erat. et ab totu potat
gdoare. n tn gdonado fauit peccis.
q phibuit ut ampl n peccaret. et h q
sic dic aug. dapauit dns n hoiem
h; peccm. It locutus sit eis ihc ego su
lux mundi. gsiuata iudeor puslitate.
ihc sapie manifest dd sue doctine
digitate et nobilitate. nobilitas a doc
tine sue gsistit i h q liberat a cecitate
erroris. a suitute pecci. a dapnacoe mor
tis. g ostendi quo libat a cecitate erro
ris et i fide litatis. sco quo liberat a sui
tute pecci i. dixit g eis ihc et c. tcio
quo libat a dapnacoe mortis i. am
am dico uob si qs ser. m. ser. mor
n gu. et c. pd g gmdat sua doct
na i h q libat a multiplicitate erroris
et h qd fac p hac mod. p insinuat doc
tine gmdacio. sco p uidoy repthesio
ne gdepacois gpbacio. iij. maifsta
a iudice ignoracie. iiij. n euasio phi
die. Insinuat g p doctine gmdacio.
i h q dns se gcomitet et doctne sue
adherere dic a ternebr libari. p
q d. It locutus e eis ihc. q accor gsu
tauat p ulsitate eius refusplic so
ne i doctine ostendat nobilitate g
indat g dns. ego su lux mundi. i.
hoim existeciu i mudo. s. i. illuiat
oem hoie et c. ego su lux mudi.
p illustrone. ecc. xxiiij. doctina q
an lucam illuio oibs. q seqt me. p
intelcs captiuatone. cor. x. i captiui
tate redigetes oem intellem i obse
qm x. tal seq. i. xij. q m mist me
seqt. n ablat i tebr. p erroris
curacio. iiij. ephe. n ablectis tiegs
et c. j. xij. ablate du luce hetis. et
n. te. uo. n ophie. s; hebit lumen
p diuine claritatis uisione. s; hebit.
q i tuo erit lux uite q n poterit ex
tingi. s; in p. vn ips. ap te e fos uite.
et i lu. t. in lu. Prodie. hebit. q
mie ablam pfidie. h; tic hebit p
spe i gphesione ipse e n gphe
det inse eat ut ne obuibit. vn. b. sple
dore ille etne luci nulls fire poss;

alis' : . i. obumbret leui nubecula carnis. Vn ait ee dem. luc. i. uirtus altissimi obumbra bit t. dixit g phisei. mag h sui. s. qn autem apbo p uide reprehensione reprehendebat ei cum q se ipsum q mendabat pp ea dnt. uide te ipo testim phibet test tuu n; e u. i. no ta p u e acceptum q dr. p v. xxvij. laudet te alienu z no os tuu extraneus n labia tua. ad hanc reprehensione rndit dns sua rsione Vn ait. Rndit ihc di. z de rndit test sum tagq r. q ecia q legim p pe ad. Si ego testis phibeo de me ipo. u ; e meu. q si u dr. iiij. xx iij. no ; dr ue. lo sim z acceptabile e q scia. vn dr. q scio. vn ueni z q uado. p ii. xij. q q nouit loq indicare iustitie e. q a mitis testis e fraudulent. j. xiij. scies q ado exiuit z c. s; uos male ali gui tis. vn rndit. Vos a nescitis un ue. aiu q ua p z. nesciret n; intelle xerunt z c. z ip nesciat illud uo lte. vn dr. vos s carne iudicatis. j. co. iij. cu sit r uos zel z c. q ipm pu ru hoiem ee credebat. z glia sua n h a reue. z io ei arguebat. ego a n iudico q ; ipleti. s. g. iij. n misit ds fi. s. i mud z c. n iudico : odepnando sic me m odepnatis. z h n q n possu ul nesciam. io scio z possum p pe ad. z si ego iudico. iudic meu uiru e. n carnale n ic u n; s facie. y s. xi. n s uisione oclor iu debit. n s auditu aurium audiet. z io i iudico errare n possu q solus non sum; ego z q misit me pr. vn q i moueo ab ipo n adiscedo. io n erro. g. v. n possu a me ipo face q c q. z sic audio iudico z iudicium meu iustu e. n sum testim meu ec tu s; z legitim. q s lege erat sufficies. vn dr. z i lege ura scriptu e. q duor hoim testis e uim. i. accep table. deu. xix. i ore duor aut triu test stabit ce ubu. ego sum q testis p hibeo de me ipo z testim phib; de me q misit me pr. io testim in noe repudiat. i. io. v. testis q e dat ioc lo. pr. ubu. s. s. dicebat g ei. tag h texu. s. in alio iudaice ignorancie, p i ulia interrogantes. q ei n intelligebat q dicebat q pr testificaret de ipo x. io q rit. v e ta tauis. n q rit de sic s v sir. z i ordinate p req rit. q b; e. je. xxiiij. ce. r. z c. io mag mer reprehensione q satisfactione z io

rndit. Rndit eis ihc. manifestat igo ignoracia in p ra rne q e eos reprehendit z ostendit q stulte requirit de pre. q p ignorando filiu patrem nosse n posset p ea dic. neq me scitis neq prem meu sci tis. z io h e. p ego su uia cognoscedi prem. vn dr. si me sciretis forsitan z prem meu sciretis. q. c. xij. nemo nouit filiu n pr. z q ii uoluit fili reuelare. vn. i. io. ij. q negat filiu n a prem ht q a osfitet s z pre ht. — h ubu locu t e ihc. tag s h mirabilis eu a sio iudaice psidie z erat i manu eor z eu n cepit. io dr. h u ba locut e ihc. i gazophilacio docens i teplo. q gazophilaciu erat iux ta p te tepli. z n eo apphendit eu z h diuo miraclo n huano ostio. q nd ue rat hora ei. ille u bu sepe repetit. eu glia. u ostendat xpm ppa uolu tate captu z passu. ut dr. j. x. s e gazophilaciu dicebat loc u sci ebat oblones. z tepli erat loc ad h deputat. uni dicebat gazophila ciu v i serbat obloes ad sac tecta tepli. z dr. gazophilaciu a gaza q e diuicie z philaxe q e suare. de h. luc. xxi. respiciens ihc uidit eos q mittebat munera sua i gazophi laciu. alii loc sui repositoriu dice bat corban : ul corbana. q erat de putatu ad obloes q ptigebat sac dotes. teq. c. xxiij. n lic; eos mitte i corbana. q preciu sani e. teciu repo sitoriu dicebat musac u reponebat tributa regu. iiij. R. xvij. musac sal bi. v alij. musac ad oblones sollep nitatu. corban ad oblones uotiuas. gazophilaciu ad obloes spontane as. — S; q h p dch q dns dix. si ego test phibeo de me ipo. t. m. uin e. g. p v. xxvij. laudet te extraneus n labia tua. — Jt nlls test recipit p se ipo. z dns dix. g. v. si ego t. phibeo de me ipo. t. m. n e uin. g odic z. — Jt q r dch q dns n ind test suu p bare p lege. q duor t uin e. s; h aug. ur. n eh uale q i lege q n a s testat de se z ali de co no reputat n pnuno testio. g f li s. h n hebat h uicu testim. — Jt p ei erat p quictillia z tal p s uiu ad testim n admittit. — Jt l x. ego z pr unu sum. g unu erat. n g duo testes. aut si duo testes n unu s p z fili. — R ad q ipet

fili9 dei e lux. s; oir caita e teb'. ip q'ui
e de se obscari. q. g lucis e maifesta
re se et alia: io ipa lux p de se ph
be testim. s; caita q'tebrat. alio ma
maifestatoe i diget. Itq lux e.
no p obscurari n obliqri. io sim'
iudicare et testificari p'. sim' et lau
dare et laudari. q. no caita p obli
qri. no s. h d; ista duo optime sim'
ius g'p n. dr ad hoes fragiles et
puos ad uana laude. l q' deus e s.
v. itlli. de x. s huam n. l n potst
de testio suo ura. simil. Rd'. q. nlls
p testim p se. s; si ita eet q' ag p se
poss; testificari. tuc sufficeet unu e
testim. s; x potat de se testim p hibe.
et h suppoito. sim ar bon e. glt de
s qui et ch. q. declare p ad slicate
no recip testim. s; pi celestis q ne
rare e no por declare. q. a' ol
q. p et fili sim sf. dd q' ft m teen
cia. et distigut p so is. q. g m st ter
ti b; e dustictio p x et ocordia tes
tio n. et h i reps. io autrecieu
e ualde testim. Qr. de h q' d. n;
me scitis et c. q. s. vij. tune scitis
et un su et c. et. i nsu e q' di deine
s huanitate. h e dem s diuinitate. q.
q uid; filiu uid; et p'em. s; de h
qr. sine scietis forsita et p'e q me
n. q. si i d nlla cadit opio. g n du
bitatio. qd e g h q' dic forsita.
Rd'. dd q' h ad uls. forsitan: arguit
h itdiuat n oi uat diuinas in
sinuat et nos huai arbitri libras.
dixit g iterum eis ihe. ostu sue s.
q' doctina x libata eecitate erroris.
hic ostudit et q iudeat q' libara
siuitute pcci. et diu dr. s; ps. q p
ostudit q' sn cogne x sing pxtua
tur. s q' p doc n' dni et s one x ho
a suitute libat i. dicebat g ihe
ad eos q cdideunt. p m g ostudit
h ordie p xo p pctuade siuitus
omitatio. so q in ed y dubitatio
ne omnatois exp d. iij explicatio
edubliu. iij. n mi xplicatio d eccu.
s g p o ppetuate siuitus omnatio
et h. e m ho moit i pcco et conat oss
fiale ipri iam p pead. dix g eis ru
ihe ego uado. s. ad pite p passione et
qretis me. ad p sequend. et i pcco uro
morieui et ego explian de ma his; uris
et uos s. dut. et q ego uado uos n pote ue. q.
n pociti i gla ista. vn ad e eis
morte e s pe et amissione glie. h

dix' dns iudeis. sic et discipulis q
ego uado no potestis uenire. j. xiij.
s; iudeis dix oiminando. discipulis p di
xit diffiendo. vn p' dix petro. q ego uado
n potestis me m seq. sequris a pea.
dicebat g iudei. Tagi. h s m. s. ip du
bitatione iudeor omatois exprso. dubi
tabat ei de illo q' dixit. q ego uado n
potestis ueire. ip ea dut. nu q' iterfi
ciet semz ip m q d q ego ua. n po. ue.
aug. stulta iba oio i sipia plena. si
eni sem; ip m itficet. n o ne ip i sit
posset. si de morte locut. n o ne o s mo
riti erat. ob h ae dubone poit dns sue
omatois explanatone. et duo dixat. io
duo explat. p i q' dixat. q ego ua.
uos n o po. u. q. et h dixat de eudo
ad p'rem p gliam ad q n posset o sede
p'cores. io d. et dicebat eis uos de de
orsu estis. s. iij. q de tra e t c. ego
a' de ss. su. et io ego uado s m. et p ea.
q ego ua. u. n po. u. q. sic dr. s. iij.
ne o ascendit i cel. n q desc. de celo. io
uos descendistis; ego a' ascendi. et uos
estis de h mo. q h uic mudo ad he
ust p amore. ego a' n su de h mdo. io
ego relinq uos i mdo. et q uado uos
n pot ue. j. xvi. exiui a p'e et ueni
i mudu. itru relinq md' et ua. ad p'a
sic explat q' dixat. q ego ua. h i
tlligend e p pituite n p ifinitate ex
poit et q' dix. i pecco uro moriei.
vn i replicat ut explic; dixi g
uob q' moriei i pec. u. et explat quo
itlligo. si ei n cdit s. q. ego su. i pecco
uro moriemini. si ei cdideritis n mori
emi. ab oppoitis e itlligend. vn aug.
reddita e spes de sp'atib; excitato
fide a doiectib;. s. iij. q i cdit i filio
n h t uita. h ira di man; sup eu. q
a' cdit i filiu di. h t uit et. h p mudc.
dicebat g ei tu q. s. h eciu. s. ex
plicatio edubliu. q. e m omatoi ista
exposituit. q' sn fide eis nlls pot
libari a morte dicens. q' i pecco cc ting
tu n cdet q. ego su. h q de iplici
dixat. io qiit iudi explanari et i fide
doceri. ip ea dicebat ei. tu q s es. ex
q saluari n possim n i te cdam. sub
qrebat a ihe. s. i. tu q s e. R. s q i
stit iudeis cde i te. p; respiente
aut p ipm fcam. so q i re spicient p ais
s m i. tu q s s. h u. e e curo.
ip qrit. dix eis ihe p. i. ego su p'n
cas. q soia p ipm accepit e e sic dr
e s. i. e. i p o eiat ab i. e t s. oia p ipm

fcā s̄t ē ⁊ doctor· q̄ ⁊ loq̄r uob· he· i·
nouissime locut᷑ ē uob ī fi· q̄ cō sti· he·
re· j· dd· redies Samaritane quereti· ego sū
q̄ loq̄r tecū· ⁊ sico· j· ix· ē ⁊ iudex· q̄
uis nūc ī loq̄r ī uba q̄ de patōis ṡ
īfacōis ⁊ uocatōis· ūp ea d̄r· multa
hēo de uob loq̄· iudicando· i· ḡ uos· ⁊
iudicare· q̄ ī recedebūt ī discessa nō
ob maliciā ṡ ob iusticiā· ṡ q̄ misit
me uerax ē ⁊ ego q̄ audiui ab eo h̄
loq̄r ī mūdo· ⁊ ib iudico sicut· j· v·
sic audio iudico ⁊ iudiciū meū iustū
ē q̄ nō q̄ro uoluntatē meā· ṡ ei q̄ misit
me· ⁊ q̄r se manifestauit ī q̄ntū de ad ca-
tam· manifestat se a p̄re eē ṡm q̄ iu-
di ītellige n̄ poterāt· io d̄r· ⁊ n̄ cogno-
uerunt q̄r p̄rem ei᷒ dicebat dm̄· ⁊ q̄r n̄ ua-
lebāt ītellige altitudinē gnōis·
mittit eos ad īfirmitatē passiōis eū
die· dic̄ ḡ eis ihc cū exaltaueritis filiū
hōis· i· ī cruce· j· xii· ⁊ ego si exaltat᷒
fuero ⁊c᷒· ut cognoscetis q̄r ego sū· i·
districta ī ēnitate s̄· ecce fil᷒ districto·
exo· iii· ego sū q̄ sū· ⁊ a me ipo facio n̄
·i· h̄ cognoscetis· ṡ; sic docuit me p̄r
h̄ loquor· i· sic accepi a p̄re· q̄r p̄r oīa
dat filio· ⁊ ih ostendit gnōis ēnatō·
a p̄re· i· j· v· n̄ pōt fili᷒ a se face q̄cq̄ n̄
q̄ uidit p̄rem facientē· n̄ solū cognoscē
p̄le districtionē· ṡ ⁊ cēnicie idionē.
io dic̄ ⁊ q̄ misit me mecū ē p̄ cēnec
unitatē ī q̄ n̄ ē diō· j· xiiii· ī me ē dus.
q̄r ego ī p̄re ⁊ p̄r ī me ē· ⁊ n̄ reliq̄t me
solū p uoluntatē discordātē· q̄r q̄ sp̄ la-
cita sūt ei facio sēp· un̄ fili᷒ n̄ p̄ reliq̄
a p̄re· q̄r n̄ p̄ ei n̄ discordare n̄ displi-
cē· m̄· iii· h̄ ē fili᷒ meus dilcs ī q̄ m̄
bn̄ cō· ⁊ cōūo peccores ad n̄o relicunt·
q̄r ei displicet p peccā· ii· pali· xii·
uo· reliquistis me ⁊ ego reliq uos·
H illo loquente· ta ḡ· h· iiii· i· multipli
cato effectu ī xp̄m· q̄ fca ē ad huc ī
uētōne· io dic̄· h illo loquente· i· q̄r
p̄dca n̄· multi crediderunt ī eū q̄r sino
ei᷒ h̄ebat efficaciā· j· iiii· multo plures
crediderūt p̄p sermonē ei᷒. ṡ; q̄r h̄ p̄ de
h̄ q̄r d̄r· uos ī peccatis uris moriemini· ūn
q̄ reuelauit eis dāpnatōnē suā· q̄r cog-
noscebat eos desperare ⁊ p h̄ uir q̄r ali
possit eē p̄ſ sue dāpnatōis. ṡ; h̄ n̄
uir· q̄r sciā ⁊ reuelo dōnū ēpticā
q̄ n̄ cogit desperab᷒. ad h̄ redde du[illegible].
q̄r h̄ dus n̄ dixit ī reuelādo· h̄ iāndo.
un̄ sup᷒ addidit cōditōne n̄ crediditis
Alit dd᷒ q̄r h̄ dus n̄ dixe· hōib; q̄ ei
p fidē adhererēt· io n̄ cogebat desperare.

un̄ h̄ n̄ dixit credētib; ṡ incredulis· ⁊ ēiq̄ m̄ dc.
q̄r dus loq̄bat᷒ multitudi· io gnali· acci-
piebat uba ⁊ n̄o spāli p se. Item
p̄ncipiū dicebat ī ōnē cuiātōis q̄r p̄ ⁊
p̄ncipi· cuiuit p̄ri· un̄ ē h̄ q̄r filis gp̄ūat
j· Ro dd᷒ q̄r h̄ nom p̄n aliū accipit
cēnicialit· ṡ q̄r dic̄ respcū ad creatam· ⁊
sic tota t̄nitas d̄r p̄ᶜ· aliq̄n nocōalit· ⁊ sic
p̄r ⁊ fili᷒ sūt unū p̄· spc· i· aliq̄n p̄n· ⁊
sic p̄n d̄r ip̄am fōtale cātōne q̄ repi
ī p̄re· ⁊ sic d̄r aug᷒· q̄r p̄r ē p̄ᶜ d̄ uitatis.
dd ē ḡ h̄ nom p̄n ṡ q̄r cēnciale ē
h̄t ad p̄m filii dupli· uno m̄ p p̄ic-
tatē gnōis· ⁊ sic d̄r filius p̄n de p̄ncip᷒.
·i· gnitū· alio m̄ p p̄pcrate sibi· q̄r fili᷒
ē ūbū· ⁊ sic ī h̄ h̄ ego p̄n q̄ ⁊ loq̄r uo-
bis. It q̄r cū uitas filio cōpet· ūn
ē h̄ q̄r fili᷒ de p̄re loq̄it q̄ attribuit.
dd᷒ q̄r uerax d̄r q̄ uba ita d̄r· q̄r ḡ p̄r
d̄r filiū q̄ ē ūbū ī m̄ cui uitas q̄petit
uerax ī de cogis quotātē· ī te b appro-
ari p̄ri. Itm q̄r de h̄ q̄r d̄r q̄r n̄ reliqt
me q̄r q̄ p̄ placita sūt ei facio sp̄· q̄· m̄·
xxvii· dixit fili᷒ ī passiōe· d̄s m̄s ut q̄d
me dereliq̄sti. Re· dd᷒ q̄r ē delicto dis-
pēsatōis p bōis· punitiōis· ⁊ negdēp-
natōis. p̄ m̄a dispēsatōis fuit filius
n̄ passioni expone ob gnāis hūni
salutē. p̄ap bōis ē ī iustis· sic reliq̄t
dus iob· ī manu sathan· tcī ē ī p̄-
catib; ī p̄scā· q̄rta ē ī dāpnatis
ēnalit· q̄ ē delicto sū unīcatōne.
ulla· ū bn̄ ḡ dūi h̄ ītelli· de delictōe
iracūdie· n̄ de dispēsatōe· dic̄ sap̄e
dicebat ḡo ihc ⁊c᷒· ostēsū ē q̄r sū
doctrina ⁊ fide xp̄i ē ī peccō p̄manto·
ostendit h̄ io q̄r p doctrinā x̄ ē a s̄ui-
tute pecci libatō· ⁊ dic̄ h̄ p̄s ī ss
p̄ter: q̄r p̄ a s̄uitute pecci· p doctriā
x̄ p̄imit libatō· p̄o uobz cuacuat
gnātō ī· scio q̄r filii [illegible]
estis· iii· ostendit᷒ [illegible] in
dignatō ī [illegible] ⁊ dixit ei·
n̄ne b̄ndixim᷒ uos. p̄ ḡo p doctrinā x̄
cōmittit ⁊ ostendit libatō filii ordīe.
p̄ libatō p̄mit· p̄o [illegible] audis p
impedit· iii· eis necia ostendit· p̄mi-
tit ḡ libatō huius q̄ ī doctrina x̄ p̄ma-
net· ūp ea d̄r· dicebat ḡ ihc ad eos
q̄ crediderūt ei· q̄r cōtinuatōe ūitati crediderūt
p̄missione alicuius ut [illegible].
un̄ d̄r· si uos p̄manseritis ī de mo-
j· xv· manete ī me ⁊ ego ī uob. sic
palmes n̄ p̄ fēre fructū ⁊c᷒· n̄ sic illi
de q̄b; d̄r· m̄· xiii· ad tp̄e crēdūt· ⁊ ī tp̄e
tēptatōis recedūt· hii n̄ p̄manent firmi.

Sed vos si permanseritis etc. vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos. Et ad hoc quod faciat hominem firmum. Prima est firmitudo affectus et hic notatur in discipulatu christi. Secunda firmitudo intellectus. Et hic in cognitione veritatis. Tertium firmitudo affectus per liberationem a culpa. Et hic notatur liberatione veritatis. Vel discipuli eritis sine imitatione, veritatem cognoscetis in ante beatificatione, et veritate liberabimini ab omni corruptione in ante et corporis. Sic Romanorum viii. Ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei.

Responderunt ei. Iudei. Semen Abrahe sumus. Quod liberationem promissam audientes impediebantur quia superbi se liberos reputabant. Unde gloriabantur de libertate et tamen curabant de liberatione. Propterea dicunt ei. Semen Abrahe sumus et nemini servivimus umquam. Quomodo tu dicis liberi eritis? Quia non sunt liberi. Ideo dicebant se liberos quia nati de Abraham per Ysaac qui fuit filius libere. Ad Galatas iiii. Eice ancillam et filium eius. Deinde est de Agar. Non enim heres erit filius ancille cum filio libere et cetera. Genesis xxi. Respondit eis Ihesus. Tangit Ihesus eorum quod necessitas liberationis ostenditur et ostendit eos servos esse et per hoc opus liberatione. Et quo liberatore. Quod ergo esse servum spirituali ostendit tali ratione. Qui facit peccatum servus est peccati. Sed vos facitis peccatum. Ergo vos estis servi peccati. Minorem licet reticeat, quia ex eorum operibus et collatione tacet; sed propter maiorem dicens: Amen amen dico vobis quia qui facit peccatum servus est peccati. Sic probat beatus Petrus in ii canonica ii. A quo quis superatus est eius servus est. Sed est pessima servitus. Unde Augustinus. O miserabilis servitus. Servus cum domino suo fatigatus fugiendo requiescit. Servus autem peccati quo fugiat secum trahit mala conscientia quocumque eat, quia a se non vadit. Et se non recedit sicut opera eos esse servos. Ex hoc probat quod indigent liberatione tali ratione. Quia non manet in domo in eternum indiget liberari ab eo qui manet. Et peccator quidem liberari. Sed servus non manet, filius autem manet. Ergo servus peccati indiget et filius liberari. Sed vos estis servi non sunt liberi ergo. Si ergo vos filius liberaverit vere liberi eritis. Sed in ratione posita minorem et propositionem et dicit. Servus non manet in domo in eternum. Filius manet in eternum. Augustinus exponit. Qui est servus peccati non manet in domo in eternum id est finaliter. Quia vis possit esse de presenti ecclesia quantum ad numeralitatem servitus et sit in ea cum bonis. Cum non habet vestem nuptialem. Ideo eicietur. Matthei xxii. Amice quomodo huc intrasti et cetera. Propter hoc dicit prelatione cum tamen. Si ergo filius vos liberaverit vere liberi eritis. Ille in quantum filius est

liber quia solus sine peccato. Unde in Psalmo. Factus sum sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Et Iohannis xiiii. Venit princeps mundi huius et in me non habet quicquam. Qui ei filius liber ut nos liberaret factus est pro nobis quasi servus. Philippenses ii. Humiliavit semetipsum formam servi accipiens. Hic ergo nos liberavit redimendo. Ysaia lii. Gratis venundati estis et sine argento redimemini. i. Petri i. Non corruptibilibus auro vel argento sed precioso sanguine agni immaculati redempti estis. Et qui sunt ut vere sint servi liberi. Unde Galatas v. Vos in libertate vocati estis. Tantum ne libertatem in occasionem detis carnis sed per caritatem et cetera. Sed quare hic de hiis dicunt semen Abrahe sumus et nemini servivimus umquam cum servierint Egyptiis, unde Deuteronomii vi. Eduxit nos dominus de domo servitutis. Item servierunt Nabuchodonosor in captivitate Babylonis per lxx annos. Quidam dicunt quod ipsi loquebantur de servitute de presentibus et olim quia tunc tributum reddebatur Romanis. Unde quesierunt Matthei xxii. Licet nec tributum dare Cesari an non. Alii sunt una ratio quia ipsi immemores sic se solebant et beneficiorum dei obliti erant. Unde Augustinus. O quam ingrata non est illa magnitudo. Cum tamen quomodo enim dixistis Ioseph venundatus est et prophete in captivitate ducti, et populus in Egypto in luto et latere serviebat, et vos ipsi etiam tributa solvebatis. Aliter ratio quia intelligebat quia admonere quod habebat iure propter preceptum legis Levitici xxv. Leviticus servi et ancilla sint tibi de nationibus que in circuitu vestro sunt. Vel aliter dicendum quod est servitus conditionis per originem. Nec filii servi sunt servi. Et sic intelligebant et isti domini servi de corpore et de servitute oppressionis per dominium et de hac non intelligebant. Sed quia cum peccator faciat omne quod vult, quare dicitur servus. Quomodo peccator dicitur servus peccati.

Dicendum quod peccator fortius dicitur servus peccati quia magna est servitus sequi malam voluntatem. Et propter hoc coniunctus sunt qui in precedenti ratione. Sic qui seruit sic ratio dicitur. Servus enim dicitur sic et peccator ii Regum i. Eritis ego et filius tuus peccatores id est viles. Unde vilibus nec satis sic peccator. Luce xv. Filius prodigus implere cupiebat ventrem suum de siliquis quas porci. Vilia comparat. Sic et peccator. Unde Ecclesiastici ii. O quibus divites lucri et laboris omnibus famulantur vilibus. Unde tenetur sic peccator Ieremie xvi. Servietis diis alienis qui non dabunt vobis requiem. Alieni sunt a vero vii. Ostendunt tantum non est eis gratia et non facient faciunt. Quia si fecerit alienis aderit. Alieni a domino suo facti. Sic peccator Ieremie xv. In manu dicta nos servos. Sed alii eos. Quomodo quando a patre peccatoribus

non tenebatur. quia sic intelligit. Alieni ab
homines facti. Ro. viii. non accepistis spiritum
servitutis in timore. Alieni ab hereditate.
sicut patet. xxii. iob. diversi e domo erit
non secum asser. Gal. iiii. non erit heres filius
ancille cum filio libere. Scio quia filii Ha-
brahe estis. quod postea ostendit per doctrinam et li-
bertatem. evacuat hic iudeorum gloriationem qua
gloriabantur se liberos per fidem. et hoc quod dicitur
dominus fuerit hic ordine. primo innuit duplicem generis
filiationis per fidem et imitationem. secundo ostendit
quod per imitationem non sunt filii Habrahe. iii. quia
non sunt filii dei. iiii. quod sunt filii dyaboli. Primo
innuit duplicem generis filios per fidem et per imi-
tationem per illam generationem cum dicit. Scio quia
filii Habrahe estis. secundum carnem. s. generati-
one. ys. li. attendite ad Habraham patrem ves-
trum et ad Saram que peperit vos. et hunc per
patrem habetis per generationem. sed habetis aliquem
per imitationem. Unde dicit. sed queritis me interficere
quia sermo meus non capit in vobis. ecc. xxi. cor
fatui quasi vas confractum omnem sapientiam
non tenebit. per Bo. ix. et hoc quod dicitur quia nunquam querit.
et sed hic aliquem patrem habetis quem imitamini. Unde
ego quod vidi apud patrem meum hoc loquor. per
imitationem. eph. v. imitatores dei esto-
te sicut filii karissimi. et vos que vidistis apud
patrem vestrum facitis. Unde patrem habetis
per imitationem. sic hic habebat duplicem pa-
trem secundum carnalem et imitationem. sic habra-
ham duo genera filiorum. Ro. ix. non qui semen
sunt Habrahe hii filii omnes sed filii repromis-
sionis. Responderunt et dixerunt ei. hic tangit secundum.
ostendit eis quod non sunt filii Habrahe per imitatio-
nem sicut ipsi gloriabantur. propter quod dixerunt ei. pa-
ter noster Habraham est. Ideo hic replicat quod di-
xerat quod faciebat opera patris. et ostendit
dicens quod non intelligit de illo patre. Ideo dicit si
Habrahe. si filii Habrahe estis opera Habrahe facite.
.i. similes esse filii per imitationem sicut estis
secundum carnem. opera Habrahe facite. alioquin frustra
gloriabimini. Mt. iii. et ne velitis dicere patrem
habemus Habraham. dico enim vobis quia potens est
deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahe. et quia opera Habrahe non
facitis [illegible] non filii estis
dum dicitis. Ideo dicit. Nunc autem queritis me inter-
ficere hominem qui veritatem locutus sum vobis
quam audivi a deo. et ita iustum et innocen-
tem. hoc Habraham non fecit. quia iniquum est et lege pro-
hibetur. exo. xxiii. innocentem et iustum non inter-
ficies. Ideo aliud est patrem quem imitamini. propter quod
dicit. Vos autem facitis opera patris vestri. et glossa.
opera Habrahe fuerunt fides. obedientia. mansuetu-
do: vestra: infidelitas. inquietas. et crudelitas.
Dixerunt ergo ei. tangit hic tertium. ostendit eis quod
non sunt filii dei. quia ei intellexerant quod loqueretur

de patre spirituali. Ideo commendant se esse filios dei
tamquam cultores eius non ydolatre dediti. quod
fornicatio dicitur in scriptura. unde dicunt. dixerunt ergo
ei. nos ex fornicatione nati non sumus. fornica-
tus es cum ydolis. ier. iii. sub omni ligno fron-
doso fornicata es. et polluisti terram fornica-
tionibus. non sic nos. sed unum patrem habemus deum
quem colimus iuxta preceptum ipsius. exo. xx. non habebis deos
alienos et cetera. hunc non habebant. mal. i. si ego
pater sum ubi est timor meus. et repiant gloriabantur.
ostendit quod non sunt filii dei. unde subdit. dicit eis
Ihesus. Si deus pater vester esset diligeretis utique me.
tamquam fratrem vestrum. quia spiritus adoptionis est spiritus
amoris. Ro. viii. accepistis spiritum adop-
tionis et cetera. Ego enim a deo processi. ut filius. s.
per generationem. et veni in mundum per incarnatio-
nem. et sic ab illo sum genitus et missus. unde
neque a me ipso veni sed ille me misit. supra
quinto. he. v. christus non semetipsum clarificavit
ut pontifex fieret. quia quere. se. xxiiii. Querebant
et ego non inveniebam eos. sed exo. iiii. obse-
cro domine mitte et cetera. et tamen me non diligitis. et hoc
probat quaerens ab eis. Quare loquelam meam non
cognoscitis. s. credendo in me. Ideo hic circumlo-
cutio. quia non potestis audire sermonem meum.
propter odium et invidiam. sapie. ii. gravis est nobis
ad videndum. Vos ex patre dyabolo estis. tan-
git hic. iiii. ostendo eis quod non sunt filii dei. ostendens
quia sunt filii dyaboli. ut sic omnis gloria eorum e-
vacuetur. et propterea dicit. Vos ex patre dyabolo
estis. ex non dicit in generatione sed imitatione. ex.
eze. xvi. pater tuus amorreus. et mater
tua ethea. et i. Io. iii. qui facit peccatum ex dyabolo
est. probat hoc quia imitamini. Unde desideria patris
vestri vultis facere. hic sunt desideria de quibus. i.
chri. ult. desideria mentis et motiva que
ingerunt homines in mortem. et perdicionem. quia in-
tantur in duobus. s. in homicidio. et in mendacio.
in mendacio est veritas in illis. in homicidio af-
fectus. Ideo dicit. Ille homicida erat ab initio.
.i. postquam invidit generis humani. quia primum hominem
ad mortem perduxit. promittendo vitam et ne-
gando mortem. ne quod predicat moriemini.
Gen. iii. et sap. ii. deus creavit hominem in-
exterminabilem. invidia autem dyaboli mors in-
travit in orbem terrarum et cetera. et hic vos eum imitamini
sicut est de cain. vultis me interficere. imita-
mini et eum in mendacio. unde dicit. et in veritate non
stetit. immo ad feritatem et vanitatem cecidit.
ys. xiiii. quomodo cecidisti lucifer qui mane
oriebaris. quia veritas non est in eo. propter peccatum
enim superbie non recuperavit. eze. xxviii.
sed fecit te et non eris in perpetuum. cum loquitur
mendacium ex propriis loquitur. quia a se habet non ab alio
suggerente. ipse autem mendax est et pater eius.
.i. mendacii. iob. ult. ipse est rex super omnes filios superbie.

aug'. per mendaciu e dyabls. pr und
e eis. recedite a pre mendacii. et curri
te ad patrem veritatis. amplectimini ve
ritate ut accipiatis libertatem. ipse
filius est mendacii qui odit veritatem.
et tales erant iudei. et hoc probat dns
quod odiat veritate. vnde dicit sic dyab.
mentis. ego aut quia veritate dico n creditis
m. et uti veritate creditis. ps. filii hoi
us quo g. cor. et qui posset dicere n dice
dum est odium veritatis. et iniquitatis.
ideo addit. quis ex vob arguet me de
peccato. quia hec reprehendit iob. xv. arguis
Je eum qui non e equalis tibi. quia q. s. in n creditis.
q. d. nullus p. si ego veritate dico
quare n creditis m. hec est n e equa
mea. sed vestra malicia. et hoc probat quod ex
deo e illa dei audit. i. io. iiij. qui novit
dm audit nos. qui n e ex deo n audit nos.
et vos n auditis. et quare. propterea nos n au
ditis quia ex deo n estis. et mag ex dyab.
eccl. iij. auris bona cum omni concupiscentia audit
sapientiam. quod quia iudei n audiebat. ac vi
dua erat et ceteris corde et auribus
vos spiritui sancto restitistis. Responderunt ergo
iudei et dixerunt. postquam ostensa e illa
to. et iudeorum evacuata e gloria. ex quo
mit hec ipsorum indignatio. ad dm reprehe
sione et indignationis signum e illatio contu
cum. qua post contumeliam illato. Po paciencie.
iij. paciencie remissio ubi ipse contumeliatur. no
ne bn dicimus nos quia samaritanus es tu.
et demonium habes. quia dns dixerat: quod no
erat filius abrahe. et dyab. ideo diaprecom
dunt contumelie. primo quod preterea. samaritanus es
n filius abrahe. demonium habes. n natus
es deo. sed dyabolo cui in scientia decis
et ad maleficio sign faciens. vnde m. xij. in
principe demoniorum eicit demonia.
Respondit ihc. tangit hic secundum. s. paciencie resp.
quia n ad obprobrium contumelie respondet: sed ad prece
vnde dicit. ego demonium n habeo. cur virtu
tute opera facia. ad gloriam meam. sed
honorifico patrem meum qui in celis e. quia omnia
in gloria patris faciebat. sicut vult apls. i.
co. x. omnia in gloria dei facite. et vos inhonoras
tis me. inferendo contumeliam. et per consequens
et inhonoratis patrem. io. v. qui n honorificat
filium n non honorificat patrem qui misit il
lum. ego gloriam meam. tangit hec tercium. s.
paciencie responsionis ideo. n est verbo debacando
se glorificando. sed potius retinebat eorum contumeli
am n quia verum. set quia de gloria n curabat.
propter quod dicit. ego gloriam meam n quero. et ideo
contumelie vestre n respondeo. ieron. qui no
querit gloriam n sentit contumeliam. ideo
de contumelia illata n curo. sed tamen n e
dandus nobis immunes a ceteris. et vindicta
ne digna. e qui querat et iudicet. sed pater qui
querit gloriam filii. i. xij. et clarificavi et
iterum clarificabo. et iudicet. q. d. est iudicis
vestro. gg. filius illatas contumelias per
iudicio vestro ut nob proprio in se imminet.
iiij quod pacientes esse debemus. de se ad hec in
vestris n ulciscentur tempore qui iudicat. Sed contra
hec quod de hoc quod dicit in lra. vos qui dicitis a
patre n venim hic facitis. numquam eum dy
abolum videmus. et p. nunc et per se, ipsos cogno
scunt peccare. Responsio dicendum quod et si homo pos
sit per se ipsum peccati habere noticiam. pauca
tamen aut nulla sunt in quibus dyabolus n reparat
preter suas suggestiones. et unde dns opera
patris dyabolo dicit suggestiones eius videt
in corde et complet in opere. Item quid de hoc
quod dicit. vos ex patre dyabo estis. ex hoc ar
guit manicheus quod dns n sit factor crea
tor omnium malorum. Ad hoc respondet aug. quod pater
hic vocatur n qui generat per originem. sed imi
tationem. similiter hoc patet. ex n d hic originem in
esse patris: sed pro. vnde aug. hic filii dns n nas
cendo: sed imitando. noluit adam imita
ri deum obediendo: et imitatus e dyabolum.
peccato consentiendo. Item obicitur de hoc quod dicit ille
homicida erat ab initio. ex hoc opponunt
manichei. quod malicia diaboli n habuit in
icium. et sic videtur quod duo sint principia. vnum
boni. et alterum mali. Responsio dicendum quod ibi in
x. modis exponitur. vno modo sic erat
homicida ab initio. quia sic n habuerat
tempus. quia n habuit principium. sed hoc e heresis et
elidit per litteram. n enim dicit in initio:
sed ab initio. Alia expositio e quod ab ini
tio factus e malus. sic videtur dicere ps. dra
co iste quem formasti ad illudendum ei. et
hec e heretica. quia sic impie e quod summe
calidum infrigidans: sic quod summe bonum
malum faciat. et in cultum ps. consi
lia intelligenda sunt ex post facto. iij. ex
positio e hec. homicida ab initio e. i. statim
post inicium. quia prima fuit mora
inter creationem et lapsum. et ideo sub dicit
ille in veritate n stetit. quia prese
ravit. iiij. expositio e hec. homicida
ab initio n suo. sed generis humani.
vnde aug. ne posset homo occidi n fuit
fuisset homo. contra hec. quod homicida ab
initio conceditur. g cepit esse ad. et mal
ac. sic autem intraque cepit in fide quod du
hec et ceter. Responsio dicendum catholicus. contraria dubia et
declarans ad hec. sed n sic per se et ideo contra. h.
Item obicitur de hoc quod dicit. quod dyab e pater mendacii gen
... eius sic mendax ut quo sit ij. per propter. Responsio dicendum

q(uia) non e(st) pone(re) p(ro) malum q(uo)d sit p(ri)mum i(n)
genere entis q(uia) non sit ab alio: s(ed) expone
p(ro) malum a(n)i(m)e q(uod) n(on) p(re)cessit aliud malum.
et h(oc) q(uo)d est origo sequenciu(m) malor(um) n(on) ef
fectiue s(ed) occasionaliter et suggestiue. ad
dixit. in dan. x. etc. Seq(uitur) de h(oc) q(uo)d d(icitur).
q(ui) ex deo e(st). aliq(ui) exposuerunt uolentes erro
ris: q(uod) boni h(ab)ent esse ex deo m(ali) n(on) sic. Resp(on)d(et)
eis q(uod) h(ic) ex ro(n)e ē dic(tu)m q(uia) d(eu)s dic
sit in ex. d(icitu)r i(n) origine. et in effici
ente. vos n(on) audit(is) q(uia) ex deo non estis
di. Sed nonne ip(s)i audiebant. Resp(ondetur)
p(ro)ut dem(onstr)at ex. d(icitu)r originaliter ad e(sse) p(ro)p(ri)e. s(ed)
effectiue ad esse f(i)l(io)rum. q(ui) e(st) ex g(rat)ia et sp(irit)u.
et h(oc) q(uo)d p(er) conformitate(m) et imitatione(m). vel
s(ecundu)m q(uod) e(st). q(ui) ex deo e(st) p(er) conformitate(m) volu(n)
tatis v(er)ba dei audit. aure cordis
n(on) corporis. q(ui) sic mali audiunt. h(ic) s(un)t
q(ue) de h(oc) q(uo)d d(icitur). q(uia) ind(e) ista duo obie
cerunt xp(ist)o magis q(uam) alia. aliam ide(m)
h(ab)ebant. q(uia) h(ec) c(on)uicia magis d(icu)nt(ur).
add(itur) q(uod) eis uidebat(ur) q(uod) xp(ist)us i(n) obs(er)uatio
ne legis q(ue)dam faceret q(ue)dam (con)tra fieret.
ut sabbatum et h(oc). et q(uod) samaritanus h(ic) facie
ebat. q(uod) p(re)cepti obs(er)uabat p(ar)tim n(on). id di
xit eu(m) samaritanu(m). Sed d(omi)n(u)s uidebat
v(er)ba sua q(ue)dam dicebat ualde sapi(enti)a.
et alia q(ue)dam eis ualde (con)trabablia: q(uia)
n(on) intelligebant eu(m). id uidebat(ur) eis lo
q(ui) tamq(uam) ho(mo) alienat(us). et id(e)o q(uod) demoniu(m)
duceret i(n) initiis alienationum. dicebant
eu(m) demoniu(m) h(ab)ere. Sed q(ui)a eu(m) duo fuit
et obiecta. q(uia) d(omi)n(u)s tu(m) ad alteru(m) resp(on)det.
Resp(on)d(it) g(ra)t(i)a. q(uia) alteru(m) negat. alteru(m)
concedit (con)cessit. samaritani ei (con)ceptat
ectos. et xp(ist)e est cus(tos) s(e)c(un)d(u)m p(ro)ph(eta)s. n(on) d(omi)n(u)s
d(icitu)r ei. Alt(er) r(espon)det q(uia) cu(m) erat eu(m)
iudeis n(on) tu(m). n(on) oportuit eu(m) resp(on)dere q(uia)
s(e) iudeu(m) esset f(i)l(iu)m. Ego m(odo) resp(on)det q(uia)
i(n) de samaritano (con)tigebat sua iniuria
u(ero). s(ed) de demonio d(omi)n(u)m et s(anctu)m. s(ed) blas
ph(em)e erat. sic d(icitu)r. c(apitulo) xii. et derog(are)
g(l)ie p(ro)pria. s(ed) n(on) d(omi)n(u)s. et h(oc) ex(emplo) inde.
sua. ego demoniu(m) n(on) h(ab)eo. s(ed) honorifico etc.
Amen amen dico uob(is). ost(endit) d(omi)n(u)s q(uod) p(ro)p(ter) doc
trina sua e(st) libera(n)do a cecitate erroris.
et uirtute p(ro)p(ri)a. h(oc) iam (con)cio ost(endit). q(uod) q(uia) p(ro)p(ri)a
e(st) a libera(n)do a d(omi)n(a)tione mortis. et h(oc) q(uo)d
ostend(it) sic. s(ed) iudeis (con)uiciantib(us) ostend(it)
s(er)monis sui efficaciam. s(ed) (con)t(ra) arguenti
b(us) ost(endit) sua(m) excellencia(m). iii. a(n)nu(n)ci(ati)
b(us) sua(m) et(er)nitate(m). iiii. p(er)sequentib(us) sua(m)
p(er)uicie(n)tem humilitate(m). q(uo)d g(ra)t(i)a p(ro) doctrine e(st)
co(m)mendato i(n) h(oc) q(uod) ip(s)am s(er)uantes a morte
eripit. et h(oc) s(i)n(e) om(n)i dubio. id d(icitu)r.
Amen amen dico uob(is). s(i) q(ui)s s(er)mone(m) meu(m)

h(ab)ens s(er)uauerit sic s(er)mone(m) meu(m) s(er)uauerit. mor(tem)
n(on) gustabit i(n) et(er)nu(m). h(ec) obs(er)uatio e(st) p(er) custodia(m).
mandator(um). viii. ecc(lesiast)i. q(ui) custodit p(re)cep
tu(m) n(on) experiet(ur) q(ui)cq(uam) mali. et vi. sap(ientie).
custodito legu(m) (con)sum(m)atio incorruptionis (con)suma
ta e(st). incorruptio fac(it) e(ss)e p(ro)ximu(m) deo.
et tal(is) morte(m) n(on) gustat p(er) experientia(m) mor
tis. s(ed) et(er)na(m). lic(et) uideat(ur) possit p(re)ill(u)d.
ps(almus). ult(imum). ego dixi dii estis et uidebitur cadu(ca)
ho(mi)nu(m) q(uod) p(re)uaricari s(un)t. c(apitulo). xvi. s(un)t
de hijs stantib(us) etc. Dixerunt g(ra)t(i)a iudei etc.
h(ic) s(ecundu)m iudeis oppugnantib(us) m(odo) ost(endit) sua(m)
excellenciam q(uam) p(ro)pugnat d(omi)n(u)s. vnde d(icitu)r
sicut cognouim(us) q(uia) demoniu(m) h(ab)es. bonu(m)
n(on) potuit cogitare s(ed) ad malu(m) erat
p(ro)mpti. ier(emie). iiii. sapientes s(un)t ut faciant
mala etc. et h(oc) q(uo)d uoluit ostendere i(n) p(ro)bando
d(omi)n(u)m deu(m). tu(m) q(uia) f(i)l(iu)m. tu(m) q(uia) sup(er)bu(m). f(i)l(iu)m
ip(s)um esse ostendunt h(ac) r(ati)o(n)e. habraham mor
tuus est et p(ro)ph(et)e. et tu s(er)uauit s(er)mone(m)
d(e)i. f(i)l(iu)m est g(ra)t(i)a q(uod) p(ro) diceris si q(ui)s s(er). me. s(er)
etc. arguunt i(n)d(e) amatori. si ei sua
tes s(er)mone(m) d(e)i inq(ui)tauit. et n(on) h(ab)uit
i(m)mortalitate(m). de q(ui)b(us) magis is g(ra)t(i)a etc.
p(ro)p(ter)ea d(icitu)r. habraham mortuus est. q(ui) s(er). d(omi)n(u)s
mone s(er)uauit. vn(de) gen(esis). xxii. d(ici)t d(eu)s
est habr(ah)e i(n) seme(n) tuo b(e)n(e)dicent(ur) o(mn)es g(ente)s
q(uia) obediuit uoci mee. et p(ro)ph(et)e mor(tui)
s(un)t. q(ui)b(us) d(omi)n(u)s locut(us) est. ecc(lesiast)i. ossa p(ro)ph(et)ar(um)
pullulat etc. et tu diceris. si q(ui)s s(er)
m(ones). s(er)uauerit. mor(tem) n(on) g(ustabit). i(n) et(er)nu(m). q(uasi) diceret ap(er)te
f(i)l(iu)m diceris. si tame(n) f(a)lso loq(ue)ris. s(ed) sup(er)b(us)
vn(de) d(icitu)r. nu(m)quid tu maior es p(at)re n(ost)ro
ha(braham). q(ui) mor(tuus) e(st). q(uasi) dicat. n(on) es maior.
et p(ro)ph(et)e mor(tui) s(un)t. gen(esis). xxv. deficiens
etate mor(tuus) e(st) senex et plen(us) dier(um).
et p(ro)ph(et)e mor(tui) s(un)t. s(ed) n(on) h(ab)uit. s(ed) p(ro)ph(et)e
potuit morte(m) euadere. multo minus
n(on) tu dare. q(ue)m te ip(su)m facis. q(uasi) dicat.
q(ui) te ip(su)m laudas. et extollis. et sic
arguunt eu(m). q(uod) se laudabat. et f(i)l(iu)m
dicebat. q(uia) se h(ab)ere p(ro)mittebat.
eu(m) nullus mor(tem) euadat. ii. re(gum). xiiii.
o(mne)s morim(ur) etc. Ad hanc i(m)pugnatio
ne(m) r(espon)d(e)t d(omi)n(u)s ostendendo sua(m) excelle(n)
cia(m) i(n) hab(raha)e. an(te) tu(m) q(uo)d dicat ex
cellencia uitat arrogancia(m). ne ui
deat(ur) h(ic) dic(er)e. p(ro)p(ter) hanc ca(usam) ita r(espon)dendo
asserit se n(on) q(ue)rere p(ro)p(ri)am gl(or)iam.
et p(ro)p(ter)ea d(icitu)r. r(espon)dit ih(esu)s si ego glorifico me
ip(su)m. gl(or)ia mea n(ihi)l e(st). i(d est). uana a uob(is) re
putabit(ur). sic uana g(lor)ia reputat(ur)
q(ua)n(d)o q(ui)s se ip(su)m laudat et (com)mendat. vn(de)
dixerit ei. f(ari)s(ei). tu te(stimonium) p(er)hibes
de te ip(s)o. ego d(omi)n(u)s te tunc. ii. co(r). x.
n(on) q(ui) se ip(su)m (com)mendat ille p(ro)bat(us) e(st) etc.

s. non ego solus me glorifico: immo alius me c.
Pater meus est qui glorificat me. vnde
s. i. Vidimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a
patre. i. pe. i. speculatores facti illius magni-
tudinis accipientes &c. Quem vos dicitis quia deus
vester est. i. quem patrem dicitis deum unum esse et in
eum credere debetis. ipse enim est deus habraham ysaac
et iacob. exo. iii. sed non cognouistis. vnde et non
cognouistis eum. creat enim deus illos de quibus
dicitur tit. i. confitentur se nosse deum: factis
autem negant. ego autem noui eum. et hoc quod non
ob iactanciam: sed propter ueritatem ostendam. vnde
et si dixero quia non scio eum: ero similis uobis
mendax. et ideo dicit quia noui. aug. sic
arrogantiam uitemus ut ueritatem non relin-
quamus. et ideo hic iterum asserit. non dico quia non noui.
Sed scio eum et sermonem eius seruo. et hoc est
sic nosse deum quia dicitur. i. io. i. qui dicit se
nosse deum et mandata eius non custodit:
mendax est. sic ergo uitata arrogantia ma-
nifestat dominus suam excellentiam. quia non esse
debat eum esse in maiore habraham. ideo ostendit
se esse maiorem. ideo dicit. habraham pater uester exultauit
ut uideret diem meum. in rogacione. tamen
quasi de maiori. gregorius dicit quia non exultauit
quasi testis uirosi uidit. x. bi. oculi qui uident
quos uidetis &c. Vel potest dici aliter
quod habraham exultauit ut uideret ad dominum uoca-
tionem. gen. xii. sed uidit et gauisus est: in
domini filium promissionem. gen. xv. ubi dominus
promisit et habraham credidit. et reputatum
est ei ad iusticiam. uel etiam in confirmatione
pacti. i. datione circumcisionis domini quia habraham
risit. vnde et gauisus est gen. xvii.
Dixerunt ergo iudei ad eum. Hec iterum iudei ad
minuitatibus suam ostendit eternitatem. mi-
rabantur de hoc quod dixit quia habraham uidisset
sed dicit eis. vnde dicunt. nondum es
habraham uidisti. quasi dicerent. hoc omnino est impos-
sibile quia non dum habes. uidit &c. sed tu ha-
bes. non dum. xl. quia secundum eorum estimationem
dominus appropinquabat ad. xl. annum. hinc ergo ad
uersum insurgit sua responsione. in qua sua nos
de eternitate. et ideo non est mirum si alius
dedit immortalitatem. quia et habraham pre-
cessit sic creator creaturam. vnde dixit ergo
eis ihesus. amen amen dico uobis. i. in ueri-
tate assero. antequam habraham fieret. sic
creatura in esse produceretur: ego sum. non dicit
ego feci sum. quia esse non cepit. non dicit
ego fui: quia esse eius non transit in preteritum.
ideo dicitur exo. i. ego sum qui sum. quia
esse eius est eternum et incommutabile. vnde gregorius.
preteritum tempus diuinitas non habet: sed semper habet
esse. ideo recte dicit. sum non fui. ecc.
xxiiii. ego ex ore altissimi prodiui primogenita &c.

tulerunt ergo lapides &c. hic iiii. iudeis
persequentibus dominus suam ostendit humilitatem.
volebant eum lapidare. ideo dicit. tulerunt ergo
lapides iudei ut iacerent in eum. gregorius. ista etiam
tamen uerba mentes infidelium inuenient ad lapi-
des cucurrerunt. et quia intelligere non poterant ob
ruere querebant. ideo uolebant eum occidere.
quia uidebatur blasfemasse. vnde leui. xxiiii.
qui blasphemauerit nomen domini morte
moriatur. lapidibus obruet eum cum multi-
tudo. hanc ergo persecutionem in uita domine
fugit humiliter. cum potius superare potuerit.
vnde dicit. ihesus autem abscondit se et exiuit de
templo. propter illud ro. xii. non uos defende-
tes sed date locum ire. i. pe. ii. cum male-
dicerent &c. Sed queritur hic. cum iudei scandali-
zati essent et non intelligerent dominum qui solum
carnaliter sapiebant. vnde est quod dominus non cessa-
uit a predicatione. Responsio. dicendum quod dominus sic
loquebatur quod ipsi poterant spiritualiter intelligere
sed iusto dei iudicio excecati erant. nec
tamen a predicatione cessauit. quia sic dicit gregorius.
cum prauitas malorum crescit: predicatio non
debet minui sed augeri. Sed de hoc quod dicit. si ego
glorifico me ipsum gloria mea nihil est. quod quis
testificari sed laudare. sed superius. e. dixit.
quia de se potius testificari. ergo et se glorifi-
care. Item opponunt heretici. pater glorificat
filium. filius non potest se glorificare. ergo est mi-
nor patre. Responsio. dupliciter soluitur. hoc vel sic
quia hoc quod uere deum intelligunt secundum humani-
tatem. vel ita quia intelligunt gloriam nichil esse non
secundum ueritatem sed secundum iudeorum estimationem.
Item queritur de hoc quod dicit quia non nouistis patrem: cum
dicatur in lege. deus tuus deus unus est. et hic e
debant. Responsio. dicendum quod per duplicem dicitur. vno
modo essencialiter. et sic iudei cognouerunt pa-
trem dominum. quia sic conuenit toti trinitati
in comparatione ad creaturam. alio modo
dicitur personaliter in relatione ad filium. et sic non
cognouerunt. ut dicit aug. sic nec filium.
Item queritur de hoc quod dominus se abscondit. uidetur quod
timuerit. et ipse fecit filium. quia ipse formam
est fuge. Responsio. abscondit se in signum
quod diuinus quia non tunc humiliter
fugit. ut dicit gregorius. in exemplum. ut qui
resistere possumus: iram superbientium de-
clinemus. sic et dicit gregorius. ad tempus operan-
dum suadet. vnde aug. abscondit se. quasi in
firmus persecutoribus se opposuit. ut osten-
deret se hominem uerum. vnde aliter. tamquam homo
a lapidibus fugit. sed ue illis a quorum lapi-
deis cordibus deus fugit. Item queritur de hoc quod dicitur
est qui querat et iudicet. contra. e. v. pater iudicat
quemquam &c. Responsio. est iudicium comparationis
et discretionis. de quo sermo. de hoc hic.

Et preteriens ihesus vidit hominem
cecum a nativitate etc. Manifes-
tavit deus in duobus precedentibus ca-
pitulis se dominum doctorem verbo sapientie. hic ostendit
in isto miraculo post .iiii. et cecis significat
illuminare spiritualiter. et hoc quod facit in presenti
ca. dicitur a presenti capitulum in [illegible].
primo enim continuatur mirabilis ceci illumi-
natio. secundo phariseorum disceptatio seu
calumpniatio. ibi. et dixerunt ei. vade ille
etc. iii. ostenditur [illegible] disceptionis spiri-
tualis ceci illuminati. ibi. audivit autem ihesus
etc. Ipsius igitur pre duo describuntur. primo
mirabilis ceci illuminatio. secundo ipsius
publicatio. ibi. vicini etc. Illu-
minationis igitur miraculum describit
hoc ordine. primo nota diem bonitatis
inspiratio. secundo dicit sapientie dispensatio.
iii. dicit post mirabilis operatio. beni-
gnitatis dicit inspiratio. tangit in hoc
quod dominus oculo misericordie respexit cecum.
unde dicit. preteriens ihesus vidit hominem
cecum a nativitate. vidit inquam
oculo misericordie. set illud tercium. i. unde dicit
quam turbulorum. vel vidit. studiose
respexit ut discipulis secum turbu-
[illegible] ut dicitur est. [illegible] hic interrogaverunt
discipuli. Et interrogaverunt eum dis-
cipuli eius. tangit hic secunda dicit sapientie
dispensando. quam volentes discipuli
scire interrogaverunt eum. rabbi quis pec-
cavit. hic a parentes eius ut cecus nas-
ceretur. supponentes quod divina sapientia non
infligit penam sine culpa. queritur in quo
fuerit culpa. hoc quod dicebant ex cu-
ratione paralitici cui dictum fuit
[illegible] v. ecce sanus factus es. iam amplius no-
li peccare. ne deterius tibi aliquid contingat.
sciebant scriptum esse. exo. xx. ego sum
deus zelotes iudicans iniquitatem patrum
in filios etc. usque in iii. generationem. et quia vi-
debant bonum set male querebant. dominus
in responsione sua destruxit quomodo ne credebant.
Respondit ihesus. neque hic peccavit neque parentes
eius ut [illegible] set ut
manifestentur opera dei in illo. ubi
notatur [illegible] opera dei manifestantur.
quando deus in illis operibus manifestatur.
hic sunt opera miraculosa. [illegible] ii. manifes-
tavit gloriam suam. ecc. iii. dicitur
quod opera que fecit deus presentiam [illegible]
etc. secundo ad manifestationem [illegible]
[illegible] que se offert opportunitas
manifestandi. unde dicit. Me oportet operari
opera eius qui misit me. hic sunt opera mi-
raculosa que patri attribuit. [illegible]

patri [illegible] .iiii. etc. in me manens
ipse facit opera. v. opera que dedit mihi
pater ut faciam etc. opportunitas facien-
di hic opera durat. donec dies. venit
nox quando nemo potest operari. etc. est enim cessa-
opportunitas. apoc. xiiii. amen iam dicit spiritus
ut requiescant a laboribus suis etc. eccl. ix. quodcumque potest
manus tua facere instanter operare. quia nec
opus nec ratio apud inferos. quod sit autem ista dies
hic explicat. unde dicit. quamdiu sum in mundo
lux sum mundi. sic quod dies non est aliud
quam presencia lucis in terra. sic dies in
nobis est quam presencia lucis in mundo. mala-
chie. orietur vobis timentibus dominum sol
iusticie. unde dominus dicit. io. [illegible] ambula-
te dum lucem habetis ut non etc. Et hec cum
dixisset. tangit hic iii. scilicet dicit mi-
rabilis operatio. in hoc quod sputo et luto
opaco lumen reddidit solo imperio. unde
dicit. hec cum dixisset. scilicet quod predictum est. ex-
puit in terram et fecit lutum ex sputo et
linivit super oculos eius. fecit quasi colli-
rium ad sanandos oculos. apoc. iii. col-
lirio inunge oculos tuos ut videas.
Et dixit ei. Vade et lava in na-
tatoria syloe. Syloa est fons ad ra-
dicem montis qui non iugibus aquis set in
certis horis ebullit per cavernas terre.
[illegible] hic non sine misterio preceptum est ibi.
evangelista nominis interpretationem. dicens
quod interpretatur missus. [illegible] ut discas quod
illuc ire [illegible] operatur. et [illegible] ex-
primit in effectu. unde subdit. abiit et
lavit et venit videns. in quo notatur
[illegible] et obedientia ceci. [illegible] unde
ceci [illegible] ad omnia obediente. nec
in aliquo murmurat contra [illegible] vel scandali-
zat dicens. quid opus est luto cum gratia
unxisti. et gratia lavari precepisti.
set non horum reputavit. set ad omnia simpliciter
obedivit. Ad allegoriam. saliva
[illegible] quod ex ore procedit. que est
[illegible] significat dei sapientiam. de qua eccl.
xxiiii. ego ex ore altissimi prodivi etc.
terra. caro virginis. terra nostra dabit
fructum. saliva terre coniungitur quando dei
filius ex virgine nascitur. et sic lutum
cum [illegible] caro factum est. et hoc ad mysterium
reformationis. aug. sic deus hominem de
limo terre formavit. et per id genus lutum
humanum genus reparavit. hic luto in-
ungit oculos ceci. unde dum in christum creden-
tes illuminat [illegible] spiritus sancti. de quo
i. io. iii. unctio docebit vos de omnibus.
et lavari in aquis syloe. i. sacre scripture
que cum silentio fluit. quod non strepitu

liuor mundane phie fucat vel colorat; et ille humilib; requiescunt et demonib; descendunt. ysa. viii. aque syloe que fluunt cum silencio. Sed moralit conuerte peccati feditatem ex nesciare ne forte putrescat. ps. putruerunt et corrupte sunt. ei. et cetera. et ps. xxxviii. luto oculos iungere est peccata frequenter considerare. ys. xxxviii. recogitabo tibi et cetera. lauari placacio ps. lauabo per singulas noctes et cetera. et ysa. i. lauamini et cetera. Huic cimi et cetera. potest et describere miraculum illuminationis. describit hic ipsum miraculum. et hic ordine per induciones dubitationis. Secundo dubitacionum certificatio. iii. mirabilis illuminationis expositio. Inducit ergo primo duas opiniones que examinationem et mutacionem non cognoscere se dubitant illuminatum. Precedens dicit. itaque vicini et qui uidebant eum prius quia mendicus erat. Sicut ceci mendicare solent. tales enim miseri et contemptibiles et pauperes. in aperte dominus benignus et humilis curabat. unde de eo filius luc. xviii. cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Stans autem ihesus dixit. igitur illuminari eum. nonne hic est qui solebat eum uidere dicebant. nonne hic est qui sedebat et mendicabat. dubitacio hic dicebat et ille dubitacione discernebat. unde dicit. alii autem dicebant quia hic est. considerantes corporis figuram. alii autem dicebant. neque quin. sed similis est ei. considerantes uisus immutationem et dicunt alii non sed similem. Ille autem dicebat. ecce quia ego sum. scilicet dubitationis certificatio quia fuit ex ceco. qui se ipsum certitudinaliter cognoscebat. unde dicit. ille autem dicebat quia ego sum. scilicet ille qui cecus mendicabat. aug. vox grata ne dampnaretur ingratus. si ceci uidere cebat cecus confiteri se fuisse cecum ad gloriam dei. unde eccl. v. est confusio adducens mortem. qui scilicet minuit gloriam dei. et est confusio adducens gloriam et gratiam quia minuit nostram gloriam et manifestat ignorantiam ad diuinam gloriam manifestandam. dicebant ergo ei. quomodo igitur sunt aperti oculi tui. scilicet mirabilis illuminationis expositio. et hic ad questionem dubitancium. unde dicit. dicebant ergo ei. quomodo aperti sunt oculi tui. ex quo tacet ille qui caecus erat. et insinuat eis auctorem et modum. Respondit ille homo qui dicitur ihesus. qui non credebat dominum. lutum fecit et liniuit oculos meos. et dixit mihi. vade ad natatoria syloe et laua. ecce est preceptum. et abii et laui et uidi. ecce preceptum ad impletionem et per illam illuminatio. impletio est mandatum et illuminat hominem. quia sicut dicit ps. vi.

mandatum lucidum et lex lux. quod obseruata illuminat. ps. preceptum domini lucidum illuminans oculos.
Sed incidit hic questio de hoc quod dominus dixit discipulis. quia sicut peccauit hic aut parentes eius. ex hiis uidetur implicare quod filii puniantur propter peccata parentum. Quod sic est contra ezech. xviii. non portabit filius iniquitatem filii. filius. non patris. ergo nec filii propter peccatum parentum puniuntur. Contra hoc dicit exo. xx. visitans peccata patrum in filios in tertiam et quartam generationem. Respondeo dicendum quod duplex est pena peccati. quedam temporalis. quedam eterna. dico quod pena eterna non puniuntur filii propter iniquitatem patris. unde et si pueri non baptizati eterna uisione priuantur; hoc non est propter peccatum patris tantum. sed suum. quia quilibet habet originale. de pena uero temporali intelligendum quod filius portat iniquitatem patris. quia frequenter malus pater punitur in filiis. ubi dicitur. usque in tertiam et quartam generationem. quia usque ad illam etatem possunt parentes uidere filios. aliter dicunt aliqui quod hic intelligitur de filiis imitantibus scelus parentum. sed primum melius est. Item queritur de hoc quod dicit. neque hic peccauit et cetera. Contra. nemo purus a sorde nec infans cuius est unius diei in terra. Redit aug. quod littera illa est supplenda sic. non peccauit propter quod ei infligeret pena ceci. et in discreto petebat discipuli. ut dicit glossa. quia antequam nasceretur peccare non potuit ut cecus nasceretur. Sed obicitur. quia sicut pena est propter culpam. et ille non peccauit nec parentes eius. ergo iniuste cecus natus est et pena iniuste inflicta. Item ieron. super illud. re. iiii. vie tue et cetera. dicit. quicquid supplicii nobis accidit. meritum nostrum est. Item sicut dicitur propter gloriam dei. numquid non aliter potuit manifestari gloria dei. quare sic. et deus propter suam gloriam non indiget bonis nostris. multo magis nec malis. Respondeo dicendum quod est causa sine qua non. et hic non omnis pena habet culpam causam. quia si non fuisset culpa. nulla prorsus esset pena. aliquando non est causa meritoria. et sic non omnis pena respicit culpam. et hic non loquitur hic dominus. immo sicut dicit damascenus. aliquando pene infliguntur propter tentationem et probationem et manifestationem sicut in tobia et iob. qui dicebat. si peccaui et cetera. iob xvii. aliquando ad uirtutis conseruationem sicut in paulo. qui dicebat datus est mihi stimulus. ii. co. xi. aliquando propter diuini consilii dispensationem. sicut in christo. aliquando ad deitatis manifestationem sicut in hoc ceco. si tamen propter deum hic scilicet. sed propter uos instructiones et propter utilitatem ceci. quia oculorum corporalis illuminationis est spiritualis illuminatio. unde magna eius fuit utilitas. Queritur de hoc quod dicit quod oportet operari donec dies est. sed deus semper est dies et ergo numquam cessat operari. Deus quoque loquitur

de operibus; hoc quod operatur per nos et in nob.
Sed illud ysa. xxvi. omnia opera nostra
operatus es in nobis domine. et quantum ad hoc
opera uenit quoniam claudit nobis extrinsecus
est dicendum quod non nos sed deus operatur in nob.
sed non per nos in mat. viii. et xxii. ligatis
manibus; proicite et cetera. quod hoc de in carcere
missum cum dominus alios curauit solo imperio.
unde est quod hoc fecit luto et quod precepit lauari.
Quod autem quod iudeo fuit allegorice et moraliter
ut supra dictum est ad infectionem nostre
cognitionis et reparationis. fuit et iudeo lutum.
quod cum isto unctio in aduentu suo et
ceci erant illuminandi et phariseis exce-
candi. lutum facit in quo saluum solue in
de et. et per hoc sordidi magis sordescerent.
et ex hoc ipse ceco illuminaret et pharisei obsti-
nationem ad nationem sic ut miraculum esset
publicum sicut dicitur eccli. propter quod conuenerunt ad
tam spectaculum. quia lutum non nisi ali excecauit
cum ceco illuminat. Et dixit ei uade in
le et cetera. post quam insinuata est mirabilis ceci
illuminatio. sed hoc facit in quo describitur ex hoc
oriens uidentium calumpniatio. et diuidi-
tur per tres. in prima ostenditur quod pharisei
nituntur christum reprehendere. secundo quomodo ni-
tuntur negare id est diuinitatem ceco.
tertio quod dicens et cetera. tertio quomodo in hiis de-
ficientes nituntur occultare id est uocauerunt
et cetera. prima est descriptio quomodo nituntur re-
prehendere miraculum cum auctoritate per
hunc modum. primo ei insinuat reprehendere
eius sollicitudo. secundo reprehendendi occasio.
iii. ipsa reprehensio reprehendentium solli-
citudo in hoc notatur quod cum ante requirunt et in
inuenientes caritati non dimittunt. iudeo dicitur et di-
xerit ei ubi est ille. scilicet curator. ait nescio.
et quia curatum non possunt inuenire curatum
ad phariseos producunt. iudeo dicitur adducunt
eum ad phariseos qui ceco fuerat. quia illi
erant ad reprehendendum solliciti. luc.
vi. obseruabant scribe et pharisei et cetera.
erat autem sabbatum. tangitur hic secundum reprehen-
dendi occasio que erat ex die festo et in
causa huius diei dicitur. erat autem sabbatum
quando lutum fecit ihesus et aperuit oculos. et v.
propter hoc persequebantur iudei ihesum. quia hec scilicet
opus curationis faciebat in sabbato. contra legem
grepines. alia occasio erat ex modo diuini.
quod iudeo quod tertio. quia in professione ceci scire
non possent. gratis de in utroque fecit in ma-
le reprehendere. calumpniantur modum. iudeo dicitur.
iterum interrogabant eum pharisei quomodo
uidet. et modum credi et modum audi-
uit unde. ille autem dixit eis. lutum posuit
mihi super oculos meos. et laui et nunc uideo.

bene. repetunt quia ipsi iam ab aliis audie-
rant sed ad maiorem certitudinem ex
ipsius ore requirebant. et apparet hic constan-
cia ceci qui inuitare non timuit confiden-
ter illud. ecc. v. pro anima tua non confunda-
ris dicere uerum. dicebant ergo quidam ex
phariseis. tangitur hic tertium scilicet in reprehen-
dendo dissensio unde dicitur. dicebant ergo ex
phariseis quidam. fatui zelatores le-
gis. ro. x. emulationem dei quidam habent
et cetera. dicebant. non est hic homo a deo. pro consuetudine
et complacentia. quod sabbatum non custodit quod
custodiri a deo est preceptum. exo. xx. et in
pluribus aliis locis. Alii dicebant quomodo
potest homo peccator hec signa facere. et scisma
erat magis illuminati. unde uisum habebant ad.
sed alii obtenebrati. iudeo secundum quod scisma
erat in eos. id est diuisio uisio dei uidentio.
dicentis lucem tenebras et bonum a malum.
propter quod dixit. mt. x. non ueni pacem mit-
tere. sed gladium. dicunt ergo ceco. tem-
ptantur scilicet pharisei christum reprehendere et quia in
reprehendendo non potuerunt concordare
temptauerunt et satagunt miraculum negare.
et hic quod describitur hoc ordine. primo notatur pharise-
orum malicia ad cecum temptandum. secundo ad
duricia ad credendum. iii. diligentia ad
querendum. iiii. perstitit ceci ueritas ad respondendum.
secundo ergo phariseorum malicia ad temptandum.
temptant enim cecum quod de christo sentiat ut si
male. eum negare faciat et miraculum
etiam. si bonum. ubi eis non credat procedunt. dicunt
ergo iterum ceco. scilicet pharisei. tu quid dicis de
eo qui aperuit oculos tuos. utrum scilicet sit bonus uel ma-
lus et maliciose requirunt ceco qui credit.
simpliciter. ille autem dixit quia propheta est. glosa. constan-
ter confitetur quod sentit sicut et ubi. luc.
vii. propheta magnus et cetera. non crediderunt ergo iu-
dei de illo quia cecus et cetera. tangitur hic secundum scilicet iu-
deorum duricia ad credendum. iudeo enim credere no-
lebant propter hoc scilicet quia christum laudabant. iudeo
suspectum habebant non crediderunt. scilicet donec uoca-
uerunt parentes eius qui uiderant. sperabant enim
per parentes miraculum infirmare. unde eccli. a
parentibus putabant abortiuum facere mira-
culum. unde semper rebellare nitebantur. per illud
iob. xxiiii. ipsi rebelles fuerunt lumini et ig-
norauerunt uias eius. Et interrogauerunt eos
dicentes. tangitur hic tertium scilicet iudeorum diligentia
ad inquirendum. querunt enim a parentibus; in primo con- iu
ditione. et mirabile inuitationem. propter quod dicitur.
hic est filius uester. querunt de patria. quem uos dicitis
quia cecus natus est. id est de quo dicitis quia cecus na-
tus est. interrogant quare conditione. quomodo ergo
nunc uidet. querunt iterum curationem procedere
et diligenter requirunt. quia sicut dicitur luc. xvi.

filii huius seculi prudentiores filiis lucis in
generatione sua sunt. Responderunt parentes eius.
Augustinus homelia iiii. Sed parentum timiditas ad re-
spondendum etc. tamen quesisset ad duo responderunt ad
tercium non audebant respondere. ad hoc uidelicet sit
iste filius et cecus natus. Responderunt eis et
dixerunt. Scimus quia hic est filius noster et quia
cecus natus est etc. In hoc confutantur pharisei
certissimo parentum testimonio. unde Chrysostomus. quis
credebat parentes talia mentiri de filio.
et hec sanitatem dixerunt. tamen non totum. unde
quomodo autem nunc uideat nescimus. aut quis
oculos eius aperuit nos nescimus. quia scilicet parentes
secretes non fuimus nec magis scimus quomodo. Sed
non oportet nos interrogare. sed ipsum. unde dicunt.
ipsum interrogate. quia per se respondere. etatem habet.
ipse de se loquatur. quasi ipse certior est nobis.
eadem huius responsionis assignat euangelista.
illius responsionis causa fuit timor iudaice
conspirationis. unde dicit euangelista. Hec
autem dixerunt parentes eius quia timebant iudeos.
Ysaias li. quis tu ut timeas ab homine
mortali. et a filio hominis qui quasi fenum ita
arescet. et i. machabeorum ii. a uerbis uiri
peccatoris etc. et causam timendi reddit. iam enim
conspirauerant iudei ut siquis eum confite-
retur christum extra sinagogam fieret. confita
tio est colligatio et malum. sic. Ysaias. i. in
ueritate conuictio in uiris iuda et habi-
tatoribus ierusalem. Ieremias xi. ad iniquitates
patrum suorum et conspirauerunt nomen christi de
lege. Ieremias xi. eradamus eum de terra uiuen-
tium et nomen eius non memoretur amplius.
Propterea dixerunt parentes. etatem habet ipsum
interrogate. ad hunc enim erant de illis de quibus
dicitur Iohannis xii. quod multi crediderunt in eum. sed propter
phariseos non confitebantur ut de synagoga
non eicerentur. Vocauerunt ergo rursum hominem
illum iam frustrato conatu phariseorum ad
reprehendendum et negandum. Hic conantur admira-
culum obumbrare ut ipsum christo domino non attribu-
atur. sed nomen eius taceatur. ibi conatur hic cecus
a confessione nominis christi retrahere et credere.
primo scilicet blandiciis. secundo astuciis. tercio conuiciis.
quarto iniuriis. primo ergo conantur ipsum retrahere
blandiciis. blande enim admonent ipsum
cecum ut christum non tangeret bonum esse hoc fecisse
se miraculum. et ei confiteatur. Propterea dicitur uo-
cauerunt ergo rursum hominem qui cecus fuerat
et dixerunt ei da gloriam deo. scilicet confitendo
ueritatem. dare enim gloriam deo est ueritatem
de aliquo confiteri. quia deo presentes nos.
vii. fili confitere et da gloriam deo et in
tantum ueritatem ut hoc miraculum christo
non attribuat. propter quod dixerunt. Nos scimus quia
hic homo peccator est. confitere ergo te non ab hoc accepisse.

sed a deo. est dicere. sub specie religionis hoc facere
temptabant et inde ad malum inducere.
Unde Augustinus negare quod accepisti non est
gloriam deo dare. sed magis potius blasfema-
re. et hic blandiciis non preualent. quia cecus
ammonitionem spiritus et ueritatem dei. unde
homo ille si peccator est nescio. unum scio.
quia cum cecus essem modo uideo. quasi dicat.
auctorem non iudico. sed beneficium recognosco.
Augustinus non fauet calumpnie. sed celat uerita-
tem sapienter cecus respondens. unde ecce secundo. si
est et tacuerit respondere primo etc. Dixerunt
ergo illi. Augustinus homelia iiii. quo scilicet temptant
reprehendere astuciis. et ideo maliciose
querunt ut ad miraculo obiciant. propter quod
dicitur. quid fecit tibi. quomodo aperuit oculos tibi. Chrysostomus.
curationis modum scrutantur quemadmodum
canes undique inuestigantes. scilicet in hac
astucia deprehenduntur a ceco. Iohannes Crisostomus.
uit respondere. sed arguit. unde subditur. Respondit.
iam dixi uobis et audistis. quid iterum uul-
tis audire. quasi dicat. si maliciose queritis.
non respondebo. si autem studiose respondebo. unde
dicitur. numquid et uos uultis discipuli eius
fieri. quasi dicat. credo quod non uultis. sed similem?
iterum dicere. attendens illud proverbiorum ix. qui
erudit derisorem ipse sibi iniuriam facit.
Maledixerunt ergo ei etc. Augustinus homelia ii.
scilicet quod temptant retrahere conuiciis. unde
sic paruitatem procedunt. unde maledi-
xerunt ergo ei et dixerunt. tu discipulus
eius sis. id est maledicendo et conuicia
dixerunt ei. quod esset christi discipulus. Augustinus.
tibi sit ista maledictio. talis ma-
ledictio sit super nos et super filios nostros. sic. ii.
disciplinam christi contempnebant et reci-
piebant disciplinam moysi. unde dicitur. Nos
discipuli moysi sumus. non istius et uere
subditur. nos scimus quia moysi locutus
est deus. sic dicitur in exodo et leuitico. quia
per totum exodi xxxiii. loquebatur dominus moy-
si facie ad faciem. hunc nescimus unde
sit. id est discipuli sumus illius quod dominus approba-
bat. sed tamen [illegible] dicebant. quia sic dicitur
Iohannis v. si crederetis moysi crederetis et
mihi. et hec maledictio cecum non preua-
let. immo arguit maledicentes et hoc
in hoc quod dicebant se nescire christum. propter
quod dicitur. Respondit ille homo et dixit eis. In
hoc enim mirabile est quod uos nescitis unde
sit. et aperuit oculos meos. non dixit ipsi
non respondere eos. sed mirabile. quod
ipse ammirabatur eorum duriciam et ideo
ne reddit. quia uidebant signum euiden-
tissimum et non crediderunt. id est infatuati. illud
Ysaias vi. ut uidentes etc. Scimus quid

peccatores deus non audit. ix. i. ys. cum
ad peccatores. cum multiplicaveritis oratio
nem non exaudiam. iob. viii. deus non proiciet
et simplicem: nec porriget manum malignis.
sed si quis dei cultor est et voluntatem eius facit hunc
exaudit. i. xv. si manseritis in me et verba
mea in vobis etc. i. io. iii. fiduciam habemus ad
deum. ut quodcumque petierimus accipiamus. quoniam
mandata eius custodimus et ea que placita
etc. sed hunc precipue exaudit et hic probat.
a seculo non est auditum quia quis aperuit oculos
ceci nati. sed hic aperuit: ergo est a deo. que a
contrario consequitur. nisi esset hic homo a deo non
posset quicquam facere. i. xiiii. sine me nihil pot
estis facere. Responderunt et dixerunt. tangit
hic. iiii. que non valentes resistere blandientes
non astuciis non convicijs. aggrediuntur iniuriis.
vim exi dignatione moti. Responderunt et
dixerunt in peccatis natus es totus et tu doces nos.
q. s. iusti reputamur. Ve isti erant phari
sei similes illis qui se in oratione laudabant.
luc. xviii. et eiecerunt eum foras. plurima
te iniuria intulerunt. crisostomus. vide precone
nem veritatis quid tamen passus est. sed sepe talis
ut et vos sed invenire. simile de stepho.
act. vii. et eicientes eum extra civitatem etc.
Sed quare predixerat qui cecus dixit. si peccator est
nescio. ut fuisse videtur. pro. i. omnes qui non
erat peccator. Respondet duplex. ex eo scilicet quod
nescio. i. in incognito vel nescio. que
ipsius vitam ignoro. peccator: ut homo cecus
etiam numquam eum videi non secutus fuit. Item queritur
de hoc quod dicit. scimus quia peccatores deus non au
dit. contra. hic nonne audivit publicanum.
Respondet duplex ex glosa. primo in ut fiat
ius: non quod dicitur peccatores non audit. quia persis
tentes in peccato non audit ad salutem. s. Re
det aut. glosa. quod cecus nondum in fide erat.
non erat illuminatus et ideo sic dixit. Respondet
unum dicere. Item queritur de hoc quod dicitur. nisi esset hic homo
a deo non posset facere quicquam. contra. multi et mali
fecerunt miracula plura sicut ipse dominus dicit.
mt. vii. domine nonne in nomine tuo etc. Respondet
quod cecus intellexit quod facere proprie auctoritate vel
potestate videri sic accipi. Sic de quod cum dominus
omnem quem sanavit exterius sanavit simul et in
terius: quare ergo quod iste cecus non fuit interius illu
minatus. Respondet duplex. aut quod cecus iste
fidelis erat: sed tamen non de fide expliciter
habebat. sicut cathecuminus. et ideo interius
sanavit. aut quod non oportuit cum eum simul sanari in
terius. que ex culpa sua infirmabat exterius
sicut dominus testatur. Item queritur quare dicat
cum pharisei in peccatis natus es totus. Respondetur quod non
dum exierant: sed ex indignatione vel quia asserebant quod
natus fuerat in peccatis quia recesserat a religione.

sicut pharisei. vel propter cecitatem que erat pena
peccati. vocabant eum in peccatis natum. Exau
divit ihesus. hic est tertia pars capituli in qua describitur
tertia miraculo ceci illuminatione et inductor
discipulorum. iii. inducitur de spirituali illu
minatione. hanc autem describit evangelista
hoc ordine. primo enim non ipsi ceco de spiritu vocato
benigna. secundo consequentis illuminatio interna.
iii. in fine per oppositum vicem sive habere excecati
tota. primo ergo insinuat ceci abiti vocatio
benigna. eiecerunt eum cum pharisei: et dicit precep.
propter quod dicitur. audivit ihesus quia eiecerunt eum fo
ras per se sciebat. sed aliquis erat ei relatum.
et cum invenisset eum ihesus. non casu. sed studio
suscipiendi. luce. xv. accedit invenia.
querit diligenter donec inveniat. dixit ei
credis in filium dei. credo excitat. et exci
tando vocat. ut abditum revelat. sicut in ps.
per eius et in ista deli. me domine a al
iene. ie. xlix. relinque pupillos tuos
et ego te vivere faciam. Respondit ille et
dixit. tangit hic secundum. s. consecutivi interioris il
luminationem. interna consecutus est ei cecus in fide. unde
dixit. quis est domine ut credam in eum. q. dicat. pa
sum credere. ut in eclesiastico. ubi requiescis et desidera
tus. ibi ostende. sp. dixit ei ihesus et vidisti eum
qui loquitur tecum ipse est. vidisti per miraculo
et corporalem. loquitur tecum per mirabilem
affectum. is. viii. ego ipse qui loquor vobis.
et iam in te exierit domine sanctum. iii.
ego sum qui loquor tecum et corde credit ad iu
sticiam. ore autem confessio fit ad salutem. ideo sequitur
illa ceci interior confessio et confessio et fides su
a. in verbo dicitur. credo domine et devotionis ob
sequio. unde procidens adoravit eum coram
deum. quod solus latria est adorandus. unde Respondit
dominus dyabolo. mt. iiii. dominum deum tuum adora
bis. deu. vi. dominum deum tuum timebis et illi so
li ser. Et dixit ei ihesus. tangit hic. iii. s. videre
excecationem quam dominus manifestat eciam ad
quod in manifestationem ipsum corporalem miraculum.
specialiter dicitur. in iudicium ego veni ihesus in mundum ut qui non
dent videant. et qui vident ceci fiant. in iudi
cium. s. discretionis. ut qui non videbant. i. se videre
putant sicut iudei ceci fiant. de hoc iudeis
dicitur. ro. xi. nolo vos ignorare fratres ut
non sitis vobismet ipsis sapientes. quia cecitas
eius ex parte contingit in israel. donec plenitudo
gentium intraret. et iam. io. ix. gentes que non sec
tabantur iusticiam apprehenderunt iusticiam.
israel vero sectando legem iusticie in legem
iusticie non pervenit. quod illud modo contingit.
patet ex consideratione phariseorum. Respondit dominus
in qua tangitur malicia et pertinacia iu
deorum. que cum videret: noluerunt credere in
legem. ideo iudicio dei ceci facti sunt

excecati. Io. dicit. audierunt quidam ex phari-
seis qui erant cum eo. i. preter eos. ad eum et
et dixerunt numquid et nos ceci sumus. in-
dignabantur illo dicto quia credebant ipse
fuisse dictum. quia se sapientes repu-
tabant. et ex hiis patet quod ostendit dominus dicendo in iu-
dicium quia venit ut excecarentur. Et quia dixit de
eis Ihesus. si ceci essetis non haberetis peccatum.
quia tunc nos dominus illuminaret. unde
i. co. iij. si quis vestrum videtur inter vos sapiens esse
stultus fiat ut sit sapiens. sed nunc autem
dicitis quia videmus. et nos sapientes
reputatis. peccatum vestrum manet. s. in-
fidelitatis. secundum illud ro. j. dicentes se esse sa-
pientes esse stulti facti sunt. unde alloquitur dominus
ie. v. audi popule stulte qui non habes cor. qui
habentes oculos non videtis etc. et quia ipsi vi-
dentes nolunt credere. ideo sunt excecati.
ps. obscurentur oculi eorum ne videant etc.
Sed queritur de hoc quod dominus postquam querit. utrum credit
in filium dei. constat quod stat in persona [illegible].
sed postea subdit. vidisti eum. cum relativum
referat personam dignam filii. sed cecus vidit
[illegible] filii. Responsio dicendum quod [illegible]
concreto pro quo [illegible] in una persona
tali. unde sic dicitur idem in mortuus est homo.
sic id tempore credere. quia [illegible] persona. eadem que loquitur
cum eo. sed in forma servi. Item queritur de hoc quod dicit
in iudicium ego veni in hunc mundum. quia supra iij. dicit
non misit deus filium suum ut iudicet mundum.
Responsio quod venit in iudicium discretionis.
sed non condempnationis. aliter tamen hoc dici quod dif-
fert dicere venire in iudicium. et ad iudi-
cium venire. ad iudicium dicit finalem in-
tentionem ad iudicandum. sic non venit tempore
adventus. sed venire in iudicium est ex ad-
ventu eius ad hoc iudicium in superbos. quia ex-
cecantur ex eius adventu quamvis ad hoc non vene-
rat. Item queritur de hoc quod dicit. ut qui non vident
videant. et qui vident ceci fiant. utrum per
a domino Ihesu Christo sit excecatio. et
quod videtur dici de hoc per rationem. quia si exce-
catio est pena. et omnis pena iusta est. et quod
iustum est bonum est. et quod bonum est a deo est. ergo
excecatio est a deo. Sed contra. deus est lux
sic [illegible]. ergo si calor est non est frigidi causa.
si lux est non obscure. ergo non excecare.
Item deus agit secundum suam ymaginem est
conformem. ergo si excecatio deformat.
deus non est excecare. Respondeo quod exce-
catio potest considerari aut secundum id quod est. et sic
prava est. et non habet causam efficientem sed def-
ficientem. deus autem nullius est causa deficiens.
et sic eius est causa malicia nostra. unde sap.
ij. excecavit eos malicia eorum. quia
tamen excecatio et induratio pene [illegible]

est secundum id quod est. et pena secundum id quod est iusta est. secundum
id quod est [illegible] dicendum quod duplex est alia pena
a deo uno modo sic ab ordinatione et sic
peccatum quod est pena est. sed quod est pena a deo est.
et sic non est a deo secundum illud quod est sed secundum quod pena. alio
modo aliqua pena dicitur esse a deo id quod est sed
vel a deo infligitur et hoc modo in morte corpo-
rali [illegible] contingit inferri. Alio mo-
do a deo subtrahendo auxilio. et sic fit
a deo. cessante eo dare aliquam gratiam
per quam regeneret carnem. et hoc [illegible].
quia gratia subtracta caro ad terrena declinavit.
iij. modo sic autem apponentes [illegible]
[illegible]. et sic excecatio et obumbratio. quia
eius obduratur in malum. quia a domino non
visitatur. iusto iudicio dei excecatur.
quia interius non illuminatur. ita dicit aug. Amen
amen dico vobis etc. Manifestavit dominus
supra se doctorem in verbo sapientie in mira-
culo presenti. hic manifestat exemplo boni in-
[illegible] ei duobus [illegible] dirigebat ut doc-
tor sed hic. modo dirigit ut pastor. Inhoc
sed capitulo intendit dominus se ostendere unum
et bonum pastorem. et dividitur in duas partes.
quia primo dominus bonum pastorem in proverbio
et parabola demonstrat. Secundo pro-
verbium exponit. et adaptat ut per hoc se
unum pastorem ostendat ibi. dixit ergo eis
iterum. describit ergo bonum pastorem
in proverbio hoc ordine. nam primo determinat boni-
tatem pastoris in genere. secundo iudicium.
tertio boni pastoris officium. iiij. dicit hic
[illegible] esse [illegible]. Primo ergo declarat
bonitatem pastoris in genere per comparationem
ad suum oppositum. quia opposita iuxta se
posita magis elucescunt. et in genere pastoris
est positum. sed furis vel per locum alium propter
ea dicit. Amen amen dico vobis. [illegible]
[illegible] dominus phariseis loquens. i. qui non
intrat per ostium in ovile ovium. i. in ecclesiam
dominicam gregem dei continet. sed ascendit
aliunde. in superbiis et ambitionibus. hic fur
est et latro. fur quia alienum suum dicit. latro
quia bona aliena [illegible] et occidit. dicit
ascensum mali pastoris dicit [illegible]
tantum ad ascensum. [illegible] ad descen-
sum. [illegible] gaudium excelsa cen-
[illegible] quam meruerit est de excel-
sis corruisse. sic ascendit ille prin-
ceps [illegible] viciosorum. de quo dicit
ys. xiiij. ascendam in celum super astra
celi exaltabo solium meum. qui sic inordinate
ingreditur fur est et non pastor. Qui autem intrat
per ostium pastor est ovium. ille intrat
per ostium qui intrat per humilitatem. de hoc [illegible]
[illegible] j. thes. ij. ipsi scitis fratres introitum

nam ad vos et subdit ibi id est etiam
sumpti vobis in similitudinem adulterii id est in
accensione avaritie id est querentes ab hominibus
gloriam. Huic hostiarius aperit. Tangit hic
primum scilicet in pastoris iudicium in hoc quod re-
cognoscitur ab hostiario et ingre-
ditur. Propterea dicit. Huic hostiarius aperit sciens
eum pastorem esse. Hostiarius iste est Christus
qui habet clavem. Unde ys. xxii. dabo cla-
vem domus david super humerum eius qui aperit etc.
Et oves vocem eius audiunt. Quia bono
pastori libenter obediunt. Hebr. ult. o-
bedite prepositis vestris etc. Et proprias o-
ves vocat nominatim. Tangit hic boni pastoris
officium quod est duplex. vocare. educe-
re et dirigere. Nominatim vocat cognoscendo.
Educit ad pascua instruendo. Et ante
eas vadit bonum exemplum prebendo.
Hoc convenit pastori Christo per excellentiam.
aliis per imitationem. Unde primo dicit. proprias o-
ves vocat nominatim. Scilicet ii. thi. ii.
novit dominus qui sunt eius. et de eo in moyse p
v. xii. novit te ex nomine sic oves.
Et educit eas. In quo pascua. scilicet exe. xx
xiiii. ezechiel. educam eos de populis et congrega-
bo eos de terris et inducam in terram suam que
scilicet erit lacte manans. sic et imitatores
Christi ut moyses et aaron. ps. deduxisti
sicut oves populum tuum etc. Et cum proprias oves
emiserit ante eas vadit. bonum exemplum
ostendendo. petri ii. xv. iiii. iii. accedit
pandens ante eos. Unde dicit io. xiii. exem-
plum dedi vobis ut quemadmodum ego feci etc.
Sic ac imitatores. Christus unde i. co. xi. imi-
tatores mei estote sicut et ego Christi. sed pauci inveniuntur tales.
Unde ys. xxiiii. erit sicut populus sic sacer-
dos. Hoc est boni pastoris officium. magnum
habet effectum in ovibus quod scilicet est ovium directio
per imitationem. propter quod dicit. oves illum sequuntur.
scilicet dominum pastorem. oves sunt simplices et humi-
les. de quibus dicit hugo. humilitati oves est
super esse non appetat et sub esse dignatur.
multi fugientes laborem nolunt preesse.
sub esse dedignantur. isti non sunt oves quia non
sequuntur. ideo oves sequuntur quia sciunt vocem eius.
esse scilicet vocem consolationis. Unde mt. xi. ve-
nite ad me omnes qui laboratis et honerati estis et
ego reficiam vos. bonus pastor ad refectionem
vocat. Alienum autem non sequuntur sed fugiunt
ab eo. Hoc est malum pastorem vel lupum. Quia
non noverunt vocem alienorum id est non ap-
probant. isti alieni sunt pseudo Christi et pse-
udo prophete et pseudo apostoli de quibus dicitur
ii. co. xi. quia sub dolo sunt operarii transfigu-
rantes se in apostolos Christi. hos non sequuntur communi-
ter. Est enim sicut a suo pastore. os. viii. acce-

dite ad filios prophetis qui nutriunt etc. Hoc
proverbium dixit illis Ihesus. Tangit hic iii. in-
scilicet quod proverbium fuit illis occultum. Unde dicit. hoc pro-
verbium illis Ihesus. illi autem non cognoverunt quid loqueretur
eis. Unde mt. xiii. ideo in parabolis loquor. ut vi-
dentes non videant. et audientes non intelligant.
Glossa. quod proverbium profectus est sermo utilis ad
utilitatem continens in aperto plurimum sensum
retinens in occulto. Sed basilius: proverbium est
moralis eruditio. emendatio morum vite
probabilis. sed humanos actus linea dirigens alio
re. Sed secundum diversimode proverbium est locus
generalis et brevis qui in summa et in verbo serie
continet. Glossa est ad intelligentiam predicte
quod ille pastoris superat officio quod per hostium
non ingreditur et hoc multipliciter. Dixit ergo eis
Ihesus iterum. hoc est expositio capituli in quo dominus proverbium
propositum et ad aptitudinem exponit ostendens se
bonum pastorem. Commendat ad illa tamen que predicta sunt
in proverbio. primo quod ad ipsum pastorem ingressum. secundo
quod ad ipsum pastoris affectum ibi ego sum pastor bo-
nus. quod ad pastoris iudicium ibi sicut scit me
mater etc. Primo igitur ostendit se bonum pastorem qui
ad ingressum hic ordine quod nullus nisi per ipsum in-
trat ingreditur. Secundo quod quicumque ingreditur per eum ingreditur.
Tertio quod ipse non tantum est via ingrediendi sed et in-
tra ingreditur. Ostendit ergo primo quod nullus nisi per ipsum intra
in ovile ingreditur. propter quod dicit. amen amen dico vo-
bis ego sum hostium ovium. ego discretus et
nullus alius. quia non est ingressus nisi per me. Unde omnes quotquot
antea venerunt fures sunt et latrones. quia scilicet per me
non intraverunt et hoc signum subditur sed non audierunt
eos oves. illud hostium clausum fuit diu.
sed in passione est reseratum. ut ple in lege
cum in terra. de hoc hos. apo. iiii. post hoc vidi
et hec ecce hostium apertum in celo. sic aperiun-
tur sic dicitur io. vi. qui venit ad me non eiciam
eum foras. Ego sum hostium tangit hic secundum
scilicet quod quicumque per ipsum ingreditur salvabitur ingreditur. propter
quod dicit. ego sum hostium per me scilicet salvabitur in
te. Tertio subdit. per me si quis introierit sal-
vabitur de quo ingressu. act. vii. in terra et angusta
porta. quod angusta est via que ducit ad vitam quia
Christus fuit pauper et modicus. per hoc hostium pin-
guis non intrat divitiis plenus divitiis propter quod
dicitur mt. xix. facilius est camelum intrare per
foramen acus etc. Ingressus ille est per fidem et bap-
tismi sacramentum. quod non hoc est ianua intrantium
et illud sacramentum quibus in ingreditur salvabitur.
Mr. ult. qui crediderit et baptizatus fuerit etc.
Et ingredietur et egredietur et pascua inveniet.
Ingredietur per contemplationem qua revocatur ad
interiora. Et egredietur per actionem. Nu.
xxvii. providebat dominus deus spirituum omnis
carnis hominem qui possit intrare et exire
ante eos. vel exponit augustinus ingredietur ad

sic

Quod sit proverbium.

10

contemplatione diuinitatis. egredietur ad aspectum humanitatis. et pascua inueniet. quia in omnibus reficietur illis. in contemplatione diuinitatis et uestitur in contemplatione humanitatis. de quibus pascuis. eze. xxxiiii. pascua eorum in montibus israel. in pascuis uberrimis pascentur.
Fur non uenit nisi ut mactet et cetera. hic reuertitur ad ipsum christum ut uerus pastor. in quo dicitur non fur. pro quo dicit fur non uenit nisi ut furetur bona temporalia extorquendo. et mactet diuites temporaliter affligendo. et perdat per malum exemplum in infernum precipitando. ego ueni ut uitam habeant et habundantius habeant. ita ad conseruandam uitam non pastor ut habeat uitam gratie. de qua uita. io. vi. hic est panis de celo descendens qui dat uitam mundo. et habundantius habeant. id est uitam glorie. de qua io. xvii. hec est uita eterna. ut cognoscant te. et cetera. hic dicit habundantius. quia dicitur luc. vi. mensuram bonam et confertam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum uestrum. sed quia hic dominus se comparat huic hostio. quod se comparat hostiario. quid idem est hostium et hostiarius et pastor. Respondeo quod sicut dicitur ioh. xiiii. ego sum uia. ueritas et uita. per uiam ad patrem est hostium. quia non intras. quod docet uiam. est hostiarius. quia uitam. est pastor. qui pascit et conseruat uitam. Sequitur de hiis quod dicitur quotquot uenerunt fures sunt et cetera. ue et prophete. patriarche et iohannes baptista. quare hic omnes mali ut dicunt heretici. Respondet ad hoc ut stat uerus intellectus quod dicitur uenerunt. scilicet preter auctoritatem non missi. sicut pseudoprophete de quibus iere. xxiii. non mittebam eos et ipsi currebant. boni autem non uenerunt. sed missi sunt. unde aug. ante illum uenerunt. sed cum illo uenerunt. ipse cum eis et cum illis uenit. qui uenturum predicauerunt. Item quod dicitur quod per me si quis introierit saluabitur et ingredietur et egredietur et pascua inueniet. id est ulterius intimatur ad animam. dicitur. ad aspectum quod uelit in egredietur et ingredietur. Respondeo quod duplex est exitus. unus bonus in egressu. et iste est egressus de ecclesia per fidelitatem. et de hoc dicitur. aug. ingredi in ecclesiam bonum. sed egredi pessimum. et de hoc. i. io. ii. ex nobis exierunt. sed ex nobis non erant. alius est a contemplatione. ad actionem. et iste non est retrocessionis. sed exercicii. de hoc in psalmo. exibit homo ad opus suum et ad operationem. Ego sum pastor bonus. ostendit se dominus bonum pastorem quo ad bonum pastoris in genere. hic ostendit bonum. quo ad bonum pastoris affectum. et hoc quod facit per hunc modum. quia ostendit christus ad suas oues amicitiam. secundo diligentiam. iii. prudentiam.

iiii. munificentiam. v. cum hiis uidetur discordia. primo quod ostendit christus ad oues suas amicitiam. in comparatione ad amorem mercenarioris qui non est amor uerus. pro quo dicitur ego sum pastor bonus. et hic monstratur. bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. exemplum hemetum diligere quam habere eternam. unde ipse dicit. io. xv. maiorem caritatem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. talis pastor erat paulus qui dicebat. ii. cor. xii. libentissime impendam et superimpendar ipse pro animabus uestris. non sic mercenarius. pro quo dicitur. mercenarius autem et qui non est pastor cuius non sunt oues proprie. quia oues non amat. sed lucrum propter quod seruit. de hoc gregorius. mercenarius est qui locum quidem pastoris tenet. sed lucra animarum non querit. terrenis commodis inhiat. honore prelationis gaudet. temporalia sibi ab hominibus reuerentia letatur. de quo ponitur dicta in. mt. vi. amen dico uobis receperunt mercedem suam. scilicet. uidet lupum uenientem et dimittit oues et fugit. quia lupum timet et oues non amat. lupus autem dicitur gregorius. si oues ueniunt cum quibus multi fideles et humiles opprimuntur. de talibus lupis act. xx. scio quod paulus post discessum meum ingredientur lupi rapaces in uos non parcentes gregi. ad aduentum talis lupi mercenarius dimittit oues. zac. xi. o pastor et ydolum derelinquens gregem. ad hunc mercenarium fugam. item omnium dispersio. et io dicit. et lupus rapit et dispergit oues. eze. xxxiiii. sic facte sunt dispersionis. quia non erat qui requireret. et ideo predatoris reddit defectus. secundum ne amicicie propter quod dicit. mercenarius autem fugit quia mercenarius est. per ad eum. et cetera. o. hic est quod diligit mercedem et non oues. unde gregorius. stare in periculo ouium non potest. qui in eo quod ouibus preest non oues diligit. sed lucrum terrenum querit. de talibus dicitur. xiii. eze. non ascenditis ex aduerso. nec opposuistis uos murum pro domo israel. ut staretis in prelio in die domini. gregorius. fugit quia tacet. quia timuit. et non est ei fuga. Ego sum pastor et cetera. hic secundum. scilicet. est ad oues diligentia quod consistit in ouium discretione et cognitione propter quod dicitur se pastorem bonum propter quod dicit. ego sum pastor bonus. et cognosco meas et cognoscunt me mee. et hic notatur diligentia. de illud prouerbiorum xxvii. diligenter agnosce uultum pecoris tui. tuosque greges considera. ii. tim. ii. nouit dominus qui sunt eius hanc diligentiam manifestat per similitudinem. unde subdit. sicut nouit me pater et ego agnosco patrem. sic supra agnosco meas

et cognoscunt me mee. Glosa. Sicut est non
similitudinis non equalitatis sicut. Io. xvii. Pa-
ter oravit pro discipulis dicens ut sint unum
sicut et nos. Hanc et diligentia maxime
per effectum unde dicit. et animam meam pono pro o-
vibus. sic apostolus. i. Co. xv. cotidie morior
propter gloriam vestram fratres. et ipse dominus Io.
xii. dedi dilectam animam meam in manu i-
nimicorum. Et alias oves habeo etc. Magister
hic iii. scilicet est erga oves providentia. que con-
sistit in ovium suarum adunatione. sic pastor
in unum colligit oves ne patiantur in-
sidias. propterea dicit. et alias oves habeo que non sunt
ex hoc ovili. ut fideles ex gentibus pre-
destinatos. et illas oportet me adducere. quia
errantes. unde i. Pe. ii. eratis sicut o-
ves errantes. sed conversi estis etc. et vo-
cem meam audient et fiet unum ovile et unus pastor.
propter unionem ecclesie ex iudeis et gentibus.
unde Ephe. ii. ipse est pax nostra qui fecit
utraque unum. scilicet Gregorius. et videlicet unum ovile.
et ipse unus pastor. Eze. xxxiiii. susci-
tabo super eas pastorem unum qui pascat e-
as. Propterea me pater diligit. Magister hic iiii.
scilicet est erga oves munificentia. in hoc quod ipse
cum non esset debitor mortis. non necessitate
coactus sed mera libertate posuit animam suam
pro ovibus; et hoc ad patris preceptum cuius gratia
meruit patris dilectionem. propterea dicit. ideo me pater
diligit quia ego pono animam meam in morte
scilicet et passione. ut iterum sumam in resurrectione ad
ex parte quia meum est ponere et meum est re-
sumere. et hoc manifestat. nemo tollit
eam a me sed ego pono eam. unde dicit. potestatem habeo
ponendi eam. i. deponendi. et potestatem habeo
iterum sumendi eam. unde Ysa. liii. oblatus est quia
ipse voluit. et quia potuit rursus. hoc mandatum
accepi a patre meo. unde Phil. ii.
factus est obediens usque ad mortem. et Io.
xviii. dixit Petro. calicem quem dedit mihi
pater non vis ut bibam. i. quasi dicat obedire
volo. Dissensio iterum facta est. Magister hic v. scilicet
videtur discordia ex dictis domini exor-
ta. quia aliqui non intelligentes putabant
ipsum insanire. alii non sed vera dicere. propterea
dicit. facta est dissensio inter iudeos. quia sic fuit
facta propter miraculum. supra ix. Multi quod dicebat
autem multi ex eis. demonium habet et insanit.
unde putabant eum insanire. isti enim erant de
illis de quibus i. Co. ii. animalis homo non percipit
ea que dei sunt. stultitia enim est illi. et non potest in-
telligere. quia spiritualiter examinatur. unde recusabat
audire. propterea dicit. quid eum auditis. unde
dominus dicebat. supra viii. quia non potestis au-
dire sermonem meum. alii dicebant hec non
verba sunt demonium habentis. hii aliquid

non reprehendebat illuminatori(?). unde ad illumina-
tionis miraculum confugiunt. numquid demonium
potest cecorum oculos aperire. Glosa. quia verbis non
poterant obsistere contra illorum constitutionem ab
operibus faciebant. unde opera dant fidem verbis. Io.
x. supra. et si mihi non creditis operibus credite.
Queritur hic de mercenario utrum sit abiciendus
et prohibendus. quod prohibendus ab omnibus videtur. sed
i. sive per occasionem sive per veritatem Christus annunci-
etur. in hoc gaudeo et gaudebo. Quod autem lau-
dandus. Luce. xv. quanti mercenarii in do-
mo patris mei. ubi dicit abundant. quia habundant fide.
spe. et caritate. Respondeo dicendum differt mer-
cenarius et fur. quia mercenarius intrat dicitur
et oves conservat. sed fur furatur et occidit et o-
dilacerat ut heretici. et iste est omnino abicien-
dus. sed mercenarius tolerandus. sed hic est distinctio.
quia quidam sunt propter mercedem temporalem et
talis est sustinendus. sed non remunerandus. quidam
propter eternam. et talis sustinendus et approbandus.
sed tamen non est omnino extollendus. sed qui solum amore
est promovendus extollendus. Queritur de hoc quod dicitur
bonus pastor animam suam dat pro ovibus. ex hoc videtur
quod prelatus teneatur mori pro subditis. sed contra
pati martirium est supererogationis. sed ad
opera supererogationis nullus tenetur nisi voto se
astrinxerit. ergo videtur quod prelatus ad hoc non teneatur.
Item videtur quod omnes teneantur ad hoc. i. Io. iii.
nos debemus pro fratribus animas ponere. Respondeo
dicendum quod mori pro grege dupliciter potest contingere.
aut pro ipso de bono in melius promovendo. et sic est su-
pererogationis. quantum ad omnes prelatos aut pro ipso
ab imminenti periculo liberando. et sic tenetur
quilibet prelatus. quia suscepit curam gregis dominici
et de manu eius requiret sanguinem. aut pro ipso
in extreme necessitatis articulo constituto.
quod non potest evadere dampnationem nisi homo se
morti exponat. sic dico quod est neces-
sitatis quantum ad omnes. sicut videre sumus(?)
et dare pauperibus quod est in extrema
necessitate. et quoad alias vias est consilium.
Queritur de hoc quod dicit. alias oves habeo que non
sunt ex hoc ovili. quia nulla ovis est ovis
eius que extra ecclesiam nulla innocet(?). Item
quomodo dicit illas oportet me adducere. quia Matth.
xv. non sum missus nisi ad oves que perie-
runt. ergo non debebat adducere. Respondeo
dicendum quod illas oves de gentibus non vocat
secundum presentem iustitiam; suas dicit quia
electas per predestinationem eternam. illas ad-
duxit [illegible] pastoris verbo predi-
cationis non suo sed apostolorum. quia ipse
per se spiritualiter et principaliter venerat
propter istos. licet taceo predicare quibus promissus
erat. et a quibus occidendus. et sic hoc intelli-
gendum est. Matth. xv. non sum missus etc. Queritur

de h quod dicit ego po. a. m. a me ipso quia
sic dicit Ioh. quilibet facit. unde aug. quilibet qui moritur
animam ponit. si dicas quod ille necessario obiit
de martyre qui moritur non. Responsio dicendum quod
aliter ponit quilibet homo. martyr aliter. aliter christus.
quilibet homo necessitate. martyr uoluntate. sed christus uo
luntate sunt et potestate. uoluntas enim mar
tyris et si sit absoluta a moriendo non
tamen non tamen a moriendo simpliciter. sed christus ex proprio
libero. Item queritur de h quod dicit potestatem habeo pone
di a. m. et iterum su. eam. aut hic dicit per dia
nationem: aut secundum corpus quod deponit animam.
si sed animam: quia diuinitas dimisit animam
quod nefas dicere est. et quod hic dicit anathema est. aut
dicit secundum corpus et tunc non habet potestatem resumendi
eam. Item obicitur. si corpus deposuit animam
et sic dicitur dam. anima erat medium
cum diuinitatem corporis. quia diuinitas non depo
suit corpus. quod nephas est. dicendum quod anima hic
dicitur uita. unde sensus est. potestatem habeo ponen
di animam. id est uitam meam. scilicet deponendi per mortem
et potestatem habeo resumendi per resurrectionem. Sic adi
cat aug. ponere. id est dicitur christus animam ponere
id est de carne deponere. non quod hic corpus faci
at. sed ipse dei filius qui per se utrumque: scilicet anima
et corpus. Quod uero obicitur de medio: dicendum quod
est medium distancie. colligancie. et congru
encie. anima non est medium distancie in illa
unione. quia inmediate diuinitas unitur
corpori. sed colligancie: quia non ligat unum
cum alio. sed congruencie: quia corpus per hoc quod anima
bile est diuinitati unibile de congruo. et io
non oportet quod soluatur. Item queritur de h quod dicit propterea
me diligit pater quia ego pono animam
meam. quia uidetur quod christus per passionem meruit
dilectionem. Quod. ab instanti conceptionis dignus erat ab eo diligi. dicendum quod
loquitur per hiliam liniam et per eam dicit iesum
in ... sicut id est propter quod et deus exaltauit et mihi
attendit. non quod de ... debitis faciat de
bitum. sed quod ... de debito magis debitum:
sed quia quod debet una uia et uno modo scilicet ex pro
pria uoluntate: in ... fit debitum. a. s.
ex ... exteriori. Facta sunt encenia in ierusa
lem. ostendit se dominus uerum pastorem esse: quod ad
pastoris ... ... h uero ostendit quod ad
uerum pastoris ... ... sibi quod po
ues ... agnoscunt et sequuntur. et ... no
... ...
... ... expositio ... Redit eis ihesus
loquitur et ... ...
... Sustulit lapides iudei. ... ...
postulo quod ipse esset pastor et ...
... ...
... ... et loco et ... ...
modo. quod ad tempus dicit. Facta sunt encenia

... ...
... ... quod est nomen. unde enceniare
id est innouare. quod ... celebratur festum
innouationis templi ... ... et de
... ... quod per octo dies durabat ... ...
... ... mach. iiij. statuit iudas et
fratres eius ut agatur dies dedicationis
templi ab anno in annum per dies octo. ...
ad locum dicit. et ambulabat ihesus in porticu sa
lomonis. id est in loco in quo salomon ... ... por
ticum ad orandum quod ... ...
ad modum ... dicit. circumdederunt ergo eum
iudei et dixerunt. quousque animam nostram tollis.
id est retines in suspenso. si tu es christus dic nobis
palam. ... ...
sionem extorqueat. ... ... et ma
licia ... ...
me ... ... non posset effugere.
... ... aperte ... ... mali ...
... ... adducendi.
quousque animam ... ... ascendit usque ad
celos. aug. ... ...
... ... Respondit eis ihesus. post
quod posita est in ... ...
exhibito. et ... ...
... ...
... ...
... ...
dicit loquitur ... ...
... ... aperte loquitur quia non
tantum uerbo sed factis. opera que ego facio in
nomine patris mei hec testimonium perhibent
de me. ... ...
... debetis ... sed uos non creditis quia
non estis ex ouibus meis. unde sicut
oues in ... ... pastoris ...
... ... aug. ... ...
sius ... ...
... ...
... ... oues mee
... ... exhibitio.
... ... quod audire ab omnibus ... ...
cum sequentur ... ... pas
toris ... dicit. oues mee uocem meam au
... ...
et ego cognosco eas. a malis discer
nendo. non facie sed corde. ... ...
... est cognitionem ... ... cordis
... ...
... nescio uos. ... ...
... ... non ... ...
... et sequuntur me per imitationem. ... ...
... ... per me. ... ...
... ... et ego uitam eternam do eis.
sic bonus pastor ... ...
... ...

iiij. sacerdos fuerunt sunt uita in spiritu an.
Et non peribunt in eternum et non rapiet eas quisquam
de manu mea. quia manu potentem. pastor
iste in se significatur per David qui interfecit manum
fortis, qui predam eripiebat de ore leonis
et ursi. sic dicitur i. Reg. xvij. Pater meus quod de-
dit etc. non habet iij. scilicet ut in continenti. per verbo.
cuius duplex ratio assignatur. prima talis est. quod pater
dedit mihi maius omnibus est. sed quod maius est omnibus
non patitur molestiam. ergo impossibile est quod aliquis
rapiat de manu mea. secunda ratio ponit
medium cum dicit: pater meus quod dedit mihi. i. quod
dedit mihi pater meus est maius omnibus. quod dedit
totum quod potuit. supra xvi. omnia que habet pater mea
sunt. Alia ratio. nullus potest rapere de manu patris
sed una est manus mea et patris. ergo nullus de
manu mea. Premissa declaratur. Nemo potest rapere de
manu patris mei. quia omnipotens est. prima. Cui
[illegible] et quis resistit. Ro. ix. Similiter
est pater plenus est. Ego et pater unum sumus.
unum scilicet in essencie unitate. sumus in perso-
narum pluralitate. ideo una est manus mea et patris. Ideo
cum manum audis, noli sensibile aliquid
sed cum in uirtute et potentiam intelligas. Sus-
tulerunt lapides. postquam ostensa est in pastore
perfectio in dictum declaratur. Tangitur malicia
ouium immo luporum persecutorum. Et sicut
oues pastorem sequuntur, ita lupi perse-
quuntur. et declaratur persecutio secundum ordinem.
Primo tangitur persecutio. secundo persequendi causa.
tertio persecutoris excusatio. iiij. declaratio fu-
roris persequentium. dicitur. in textu. est ergo primo
ipsa persecutio tangitur, in quo Christum lapida-
re uolebant. Propter quod dicitur. Sustulerunt lapides
iudei ut lapidarent eum. sed non habuerunt effectum. quia
quando uenit tempus passionis non peruenerunt
ad effectum lapidationis. statim nolunt
occidere. quemadmodum illi de quibus prouerbiorum i. pe-
des eorum ad malum currunt etc. Respondit eis
Ihesus. non habet secundum. scilicet persecutionis causa. et dicit
ostendens eos irrationabiles in omni processu. Multa
bona opera ostendi uobis propter quod eorum opus me
lapidatis. i. propter quod opus eorum. i. de numero eorum.
peruersa est consuetudo [illegible]. retribuebant mihi
mala pro bonis. ps. qui reddit mala pro
bonis non recedet malum etc. sed malicia que la-
titat sub pelle ouina. racionem assignat.
Unde responderunt ergo ei iudei. de bono opere non lapi-
damus te sed de blasphemia. quia Le. xxiiij. qui
blasphemauerit etc. et ostendunt in quo blasphemat.
et quia tu homo cum sis facis te ipsum deum.
Et sic homo faciens se deum blasphemat. quia
plures dicit esse deos. et hic est contra iudeorum legem
in qua preceptum erat unum solum deum esse.
Et sic de consilio [illegible]. xxvi. audistis blas-
phemiam. quid adhuc egemus etc. non se fecit de homine

deum. sed cum deus esset factus est homo. phi. ij. non
rapinam etc. Respondit eis Ihesus. Tangitur hic
iij. scilicet persecutoris excusatio. in quo dominus ostendit se
non blasphemasse duplici testimonio. scilicet scrip-
ture et operum. testimonio scripture. sic scrip-
tura uocat deos ad quos deus locutus est. sed
multo magis dominus dicitur deus quem pater sanctificauit
et misit. ergo si scriptura non blasphemat nec ego.
Nonne scriptum est in lege uestra quia ego dixi dii
estis. lex hic communiter accipitur prout comprehendit
psalmos in quibus scriptum est. si illos dixit deos ad quos
sermo dei factus est. ut prophetas et alios sanctos.
exo. i. et [illegible] libro domini ad exo. sic
etc. et non potest solui scriptura. i. falsificari. ar-
gui. uel de blasphemia reprehendi. ma. v. io-
ta unum aut unus apex etc. quem pater sanctifica-
uit. i. sanctum genuit et misit in mundum. in uo-
cauit de mundo [illegible] mundi ut alios sanctos.
uos dicitis quia blasphemas. quia dixi filius dei
sum. q. d. irrationabiliter dicitis si eum illum dii
sunt. nonne similiter quod minatur deus est. non dominus
blasphemabat sed ipsi qui de deo dicebant
non esse deum. unde dominus dicit math. xij. omne peccatum
et blasphemia remittetur hominibus. spiritus autem blas-
phemie non remittetur neque in hoc seculo neque in
futuro. unde ipsi erant lapidandi. Secundo
ostendit hic idem quod non blasphemauit testimonio operum
que ipsum patrem esse testantur. propterea dicit. si non fa-
cio opera patris mei. scilicet opera omnipotentie. no-
lite credere michi. sine causa credere ei pater. exo.
iiij. dixit moyses. non credent michi et non au. uocem.
sed dicent etc. et ideo dedit ei dominus signa. si autem
facio et si michi non uultis credere. i. si non in uerbis meis,
operibus credite. i. propter opera in me credite. ut co-
gnoscatis et credatis quia ego in patre et pater
in me. et ita unum esse quod supra dixi ego et
pater unum sumus. ut credatis i. uere credendo cog-
noscatis. quia qui dicitur [illegible] xvij. hec est
uita eterna. [illegible] supra xiiij. dicit phi-
lippo. non credis quia ego in patre et pater in me. alio-
quin propter opera credite. Querebant ergo eum. tan-
gitur iiij. scilicet declaratio persequentium. quando non potest
adimplet faciendi. ideo dicit. Querebant eum ap-
prehendere. sed non poterant. unde dicitur exiuit de
manibus eorum. sicut dicitur lu. iiij. ipse autem tran-
siens per medium illorum ibat. qui nolunt eum
[illegible]. Et abiit iterum trans Iordanem in eum lo-
cum ubi erat Io. baptizans primum. de quo loco dicitur supra
i. erat Io. baptizans. Et mansit illic.
[illegible] tumultus fugere [illegible]
quiete [illegible]. mansit absconditus ad in-
[illegible] deum. xxxij. abscondam faciem.
etc. Et multi uenerunt etc. tangitur hic
scilicet ex ipsius recessu multiplicatio fi-
delium. propter quod dicitur. Et multi uenerunt ad eum.
scilicet [illegible]. ys. lx. filii tui de longe uenient.

Et dicebant quia Iohannes nullum quidem signum fe-
cit. propter quod confiteretur se esse Christum. sed tamen de
Christo testimonium perhibuit. Omnia autem quecumque dixit
Iohannes de hoc vera erant. Et multi. Isto duplici
testimonio inducti. multi crediderunt in eum.
Sed quia ipse dominus supra .v. dicit. testimonium non indi-
caleo operibus credite. mistice illud psalmi di-
nabo eos et tu ha. mistice etc. genesis x-
vij. circumspectat mistice generacionem. Sed quia
hic dicitur quod dicit. nemo rapiet eas de ma-
nu. nonne est in manu filii quando ipse
te multiciat. quod tamen dispergunt filius quia
demum est. lupus venit et dispergit oves. Re-
det ad hoc quia rapiunt non erit in beccisse eco
dicitur. sed ex temeritate exodum. vel
secundum augustinum. oves hic dicuntur secundum eternam electionem quod
non possunt rapi finaliter. unde augustinus. si lupus
rapit. non fur tollit. non latro interficit. securus
est de nullo earum quas numeravit. Sed
tunc questio de hoc quod dicitur. nemo potest rapere de
manu patris mei. ergo quilibet in manu dei
destinatus non potest dampnari. ergo non habet li-
bertatem peccandi finaliter. Ad hoc videtur dicere
augustinus. supra quod non posset perire. Tu de bono per-
severancie. non tamen perit liberum arbitrium. sicut est
non perit in sufficientis. Dicendum tamen quod necesse est rapere
quia pater electos suos non permittit violencia
fieri. unde repetitur sufficienter id quod potentes. et
dicit. non potest violenciam eo facere ut suos
eius repetere ubi quod ipse permittat. manus
teris. li. arbitrium libertas ad peccandum est. sed manus
i dyabolo pater ad violentiam et in stu-
rupcione. Item questio de hoc quod dominus dominus
se ostendat dominum et dei filium. ostendit quia non bla-
sphavit per scripturam quod filios dei eos vocat.
utrum ergo non valet. quia scriptura vocat illos
eos per adoptionem. sed ipse se dicebat deum
per essenciam. unde dicebat. ego et pater unum sumus.
Responsio dicendum ad hoc quod quando dominus disputa-
bat cum iudeis aliquando respondebat ad orationem
eo quod eorum ad intelligendum eorum addicando. unde qui
ipsi pervenerit ad quod fuit facere et dominus re-
spondit. baptismus Iohannis e celo erat an ex hominibus.
eos sua interrogatione ligavit capitulo .xxi.
sic et hic respondet. ad hominem ut mitigaret
eorum iracundiam. sicut supra .viij. confutavit
maliciam quod sunt peccato et errore. sed est et ea la-
mitatem. Potest tamen dici quod re vera optime
respondit. quia cum hoc nomen deus dicatur triplex
non participatione et nuncupatione. ut in theologia.
ista multiplicitas habet ortum ab unam
dicere. sicut multiplicitas hominis sanctum.
unde in isto nomine dicitur deus per naturam. nomine non
est dominus per participationem. nunc per nuncu-
pationem. quia per solam estimationem. quia sic
calumpniabantur eum hic quod illi deus et verba vel dicebant.

probat quod sine blasphemia attribuere. quia si amicos
vel filios dei ad opinionis deos dicit nec deos habere
vult sine blasphemia. multo magis ille
qui est filius per naturam et eo locutus ... Item questio
de hoc quod dicitur. Ihesus quidem nullum signum fecit. quia
dicitur .lu. i. ipse precedet ante eum in spiritu et virtute
helye. ergo si in helye fuit in miracula
faciendo. Item quia dominus ei debuit dare potestatem
miraculorum. Item sicut fuit maior Iohanne que
questio et dominus discipulis de ipso testificantibus
potestatem dedit miraculorum. etiam non sibi et Iohanni.
Responsio dicendum quod Iohannes apostolus contrariabatur ecce Christus
sicut probatur ex capitulo .i. Iohannes quod ad homines fecit debuit
dicere scribit esse inter Iohannem et Christum. et posset
scire discernere. sed non debuit in scitate vite quia
necesse est tenere fideliter scientem reputari. ergo
oportuit quod esset in miraculorum virtute. Item solve
de spiritu et virtute. Dicendum quod pro virtute elyeas erat
igneus. sic et tibi Iohannes. sic ipse dominus dicit.
supra .v. ipse erat lucerna ardens et lucens.
quod dicitur de discipulis dicendum quod de nullo discipulorum
erat suspicio quod ipse esset Christus. et quod omnibus con-
stabat quod Christum secuti fuerunt. totum quod erat
testis et securitas tamen et scire magis at-
tribuebant. sed Iohannes dominum non sicut secuti sunt eius
discipuli.
Erat autem quidam languens etc. Supra ostendit dominus
se esse sanatorem et consolatorem et doctorem. hic ostendit
se esse potentem reparatorem. quia sic in anima et corpore
tota que sunt. et hic ostendit in lazaro quod dei
dominum suscitatione ... et dicitur. sumptus est de fine
capituli .i. collegerunt ergo pontifices etc. dicendum et
in .d. ... ponitur autem occasio ad miraculorum
sequentis ipsum miraculum in hoc cum dixissimus. nocte
magna clamavit. patet per se hic .iiij. per totum. .iiij.
autem occasio quod dicitur. in prima nota denunciatio in-
firmitatis. secunda adventus medici. dominus tercio
per discipulis suis. tercia receptio sunt mutu
fidei. i. martha ut ergo audivit quia Ihesus venit
etc. Tertia exaudito pietatis. i. Ihesus ergo ut
vidit eam plorantem. describitur et sic in fine tria de
miraculo hic ostendit. super tangit languentis conditio.
sed languentis denunciatio. in cetera denunciatio. in locu-
tus. in fine tractatus .ix. languentis ergo conditio describitur
cum autem dicitur. erat quidam languens lazarus
a patria cum ab oculo. In bethania. id est locum so-
lebat dominus venire. a patria tertia cum ab oculo.
de castello marie et marthe sororis eius.
luce .x. intravit Ihesus in quoddam castellum et quedam
mulier etc. et superius describit maria. erat
autem maria que unxit dominum unguento et extersit
capillis suis et in mirum in laudat eius devotio. ut .xij.
Maria ergo accepit libram unguenti nardi pis-
tici preciosi. luce .vij. ecce mulier autem que erat
etc. cuius frater lazarus infirmabatur. cuius tamen precibus
fuit resuscitatus; hic non sed ipse Ihesus ergo fuit

maria plorante. Miserunt ergo sorores
[illegible] infirmitatis denunciatio facta
a sororibus lazari domino. Unde dicitur: Miserunt ergo
sorores eius ad eum dicentes: domine ecce quem amas in-
firmatur. Dominum vocant non magistrum, quia petebant
miraculum non documentum, quasi dicant: domine
potens es. [illegible] domine [illegible]
[illegible] adiutorium exprimunt. Ecce quem amas
Ps. Respice in me [illegible]
[illegible] infirmatur. Ideo miserere,
Ps. Miserere mei domine quoniam infirmus sum. Audiens
autem ihesus dixit eis [illegible] infirmitatis
[illegible] dominus insinuat salutem peccatoribus. Unde
dicit eis: infirmitas hec non est ad mortem [illegible]
[illegible] dispensationem [illegible]
[illegible] ut glorificetur filius dei [illegible] gloria
sua manifestetur [illegible] gloria.
[illegible] Hoc signum fecit ihesus et manifestavit
gloriam suam coram discipulis. Quia autem erat [illegible]
manifestanda gloria [illegible]
[illegible] amorem ergo [illegible] unde dicitur: di-
ligebat autem ihesus martham et sororem eius mariam
et lazarum. Ideo diligebat eos quia ipsi di-
ligebant ipsum. Prov. viii. Ego dili-
gentes me diligo. [illegible] omnia. Sap.
xi. Diligis omnia domine. Ut ergo audivit [illegible]
[illegible]
[illegible] noluit, sed maluit exp-
[illegible] Ut ergo audivit [illegible]
[illegible] in eodem loco du-
obus diebus. Ideo dominus ab amicis vocatus non
statim venit, sed expectat [illegible]
requirere. [illegible] vigilantes.
[illegible] multiplex [illegible] honestatis
amplectanda [illegible] hic [illegible]
[illegible] xxx. [illegible]
[illegible] elegit deus
[illegible] sapie[illegible]
[illegible] reddit [illegible] Ps. [illegible]
[illegible] corde [illegible] cor [illegible]
[illegible] ii. co. xii. [illegible] infirmitate
perficitur [illegible]
[illegible] i. co. xii. libenter gloriabor in infir-
mitatibus [illegible] ii. co. xii. [illegible]
[illegible] ego non infirmor [illegible] i. co. [illegible]
[illegible] infirmitatis [illegible]
[illegible] cupiditas [illegible]
[illegible] in malum [illegible]
[illegible] carnalis voluptatis
Ps. [illegible] infirmata [illegible]
[illegible] cor [illegible] corde. [illegible]
Ps. [illegible] infirmata est [illegible]
[illegible] ab [illegible] suis. [illegible]
[illegible] aufert dominus [illegible]

[illegible] infirmitates egypti pessimas quas novi-
sti: non inferet [illegible] infirmitates egypti [illegible]
[illegible] in malo. [illegible] infirmitas [illegible]
[illegible] adiutanda [illegible]
ad [illegible] infirmitate
[illegible] dedit me dominus in manu de qua non
potero surgere. [illegible]
sua cadet. [illegible]
thes. ult. consolamini pusillanimes, suscipite in-
firmos [illegible] infirmum erat [illegible]
[illegible] ad [illegible] bonum [illegible]
xi. [illegible] vester [illegible]
[illegible] infirmum [illegible]
[illegible] infirmati [illegible]
bat filios [illegible] hec est infir-
[illegible] infirmitates [illegible] passibilitate
supportanda [illegible]
[illegible] Ps. [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] infirmitas [illegible]
[illegible] ad [illegible] re-
demptione [illegible] Ps. [illegible] nomini
[illegible] dolor [illegible]
[illegible] infirmitatis [illegible] sufficere ad purgationem.
Ps. multiplicate sunt infirmitates [illegible]
acc [illegible] sufficere ad [illegible] glorie mani-
festationem. [illegible] infirmitas hec non est ad mor-
tem [illegible] gloria dei ut glorificetur filius [illegible]
[illegible] quod lazarus erat de
castello marie et marthe sororis eius
[illegible] dicitur eius.
martha [illegible] de castello lazari.
[illegible]
[illegible] lazarum
excedebat [illegible]
[illegible] lazarus [illegible]
[illegible] de castello marie
et marthe [illegible]
[illegible] sororis [illegible]
[illegible] ad ihesum non
rogaverunt [illegible]
salutem neglexerunt [illegible]
[illegible] mulieres [illegible] fideles
cognoscebant [illegible] ideo non rogabant
[illegible] rogantur [illegible]
bat [illegible] ideo non audebant rogare
[illegible] ideo insinuabant.
Ecce quem amas infirmatur. [illegible] hug.
[illegible] insinuatio [illegible]
[illegible] domini [illegible]
[illegible] hug. de [illegible]
[illegible] domini [illegible]
[illegible] infirmitas hec non est ad
mortem [illegible]
quod non [illegible] mulieres.

qm nō euenit q̄ dn̄s eis p̄dixat. Tercio ideo qd̄
sensus ē nō ē ad mortem .i. ad finale finitū
mortē ut amplius nō uiuat erat tm̄ ad mor-
tem .i. ad dissolucionem aīe a corpore. Quarto ait. Cum
q̄ ulterius nō fuit scandalizatus. Ideo q̄ ad hunc
sperabat. quod dn̄s deberet ipm̄ resuscitare
ul' crediderunt ex quo nō euenit ad litteram q̄
dn̄s p̄babiliter esset locutus. Item q̄ri posset q̄ dn̄s
mansit duobus diebus ⁊ expectauit .vi. q̄ non
debuit. q̄r ipse erat amicus p̄u. iii. dr̄ ne di-
cas amico vade ⁊ reuerte cū statim possis dare
Respondeo ideo q̄ distulit ut mai' q̄ faceret q̄ī in fir-
mum curaret ⁊ magis acceptabile maius .n. fuit
mortuum suscitare q̄ī infirmū curare p̄pter
distulit ad maiorem certitudinē miraculi
sic dr̄ c̄clo. quia certum erat q̄ nō erat stupidus
Sz quod ut mortuus ad maiorē potentie osten-
sionem q̄r ⁊ mai' fuit aīam vnire corpori iā
putrido q̄ ad hunc recentē mortuo ipse nō q̄e
congruit in omnibus operibus suis consideratur. Item q̄
rit c̄clo. de descripcione ipius marie q̄ vnxit
dn̄m unguento ut fuit illa peccatrix
de qua dr̄ .lu. vii. q̄ unxit [illegible] p̄ edes
dn̄i in domo .sy. leprosi. ⁊ Respondet q̄ [illegible] nō
ē illa. q̄r illa erat bona mu[illegible] et
famosa. Sz illa erat meretrix glo. [illegible] at
dr̄ contrarium ⁊ Sir' glo. Ideo q̄ assenciendum
ē glo. ⁊ glo. in parte ista. Quod aūt c̄clo
sentit dicunt. Ideo quod nō ē in cōmuni expositorū
sentencia sentire maxime in nōibus p̄sonarum q̄r nō
ē ibi uis. Deinde p̄ h' dr̄ dr̄ discipulis ⁊c̄.
Postq̄ facta denunciacione infirmitatis describitur
hic aduentus medici h' ordine. p̄ in sinuat'
aduentus securitas scd̄o ueniendi necessitas .iii. dis
cipulorum utilitas .iiii. thome ad ueniendum aīo
sitas .v. temporis tarditas .vi. loci optimitas p̄
q̄ uē. xp̄i securitas p̄ q̄m hortatur discipulos
timidos dicens. Deinde p̄ h' dr̄. discipulis suis. s.
ihc eamus in iudeam. ideo eos hortabatur q̄r timi
di erant. Et h' p̄z ex eorum Responsione. Dicunt ei.
discipuli. rabi nūc q̄rebant iudei te lapidare
.i. ad hunc recens ē sup' .x. sustulerunt lapi
des iudei ⁊c̄. et iterum uadis illuc. q. dicunt
nō eundo sicut dixit dn̄s petro. m̄t. xvi. ab
sit a te tibi dn̄e nō erit t' h'. dissuadebat mor-
tem ihū et fuit rep̄hensus. q̄r dn̄s se p̄dixit
moriturum. ⁊ ipse dissuadebat ⁊ uolebat eum
retrahere a suo p̄posito. isti aūt nesciebant nc̄
q̄r ipse uellet mori ⁊ ideo instruuntur ⁊ confortantur
ut nō timeant p̄ quod ait. Respondit ihc. nōne
xii. hore sunt diei. in q̄bus .s. ambulare bonū
est ⁊ securum vn̄ dicit. Siquis ambulat in die
nō offendit. q̄r lucē h' mundi uidz. h' lux xp̄c
ē .io. viii. ego sū lux mundi p̄ hanc lucem
q̄ ambulat nō offendit q̄r sic dr̄ .io. viii. q̄
sequitur me nō ambulat in tenebris ⁊ ideo ū offendit.

ideo dr̄. sap. pu. iiii. dicam te p̄ semitas equi-
tatis. quas cum ingressus fueris nō artabuntur
gressus tui ⁊ currens nō habebis offendiculum nō sol-
ambulare in die securum. Sz ē optimum vn̄
sequitur. Si aūt ambulauerit in nocte offendit q̄r
lux nō ē in eo. m̄t. xv. si cecus ceco p̄stet.
am. in fo. ca. p̄. q̄ dr̄ .i. xii. ambulare dū dies
ē ⁊c̄. Hec ait ⁊ p̄ h' dixit ill'. tangitur h' s'm
.s. ueniendi necessitas. p̄ lazarum qui mortuus
u p̄ xp̄m suscitari nō poterit. ideo dicit lazar'
amicus vester dormit. s; uado ut a sompno exci-
tem eū. p̄prissime loquitur q̄r mori dr̄ dormi-
re. vn̄ aug' hoībus mortuus erat q̄ eū susci-
tare nō poterant. dn̄o uō dormiebat q̄ tanta fa-
cilitate excitabat de sepulcro. q̄nta nūc
excitas dormientē de lecto. ideo dicebat dn̄s .m̄t.
ix. nō ē mortua ⁊c̄ puella. s; dormit. S;
discipuli h' nō intelligebant p̄ q̄ dixit. dn̄e si
dormit saluus erit. q̄r in acutis egritudinibus
bonū signū ē sompnus ⁊ h' dixerunt nō intelli- gen-
tes p̄ h' aūt dicit euangelista. Dixerat aūt ihc de
morte illi aūt putauerunt q̄r de dormi. sompni
diceret. Vn̄ decepti erunt ut innuit euangelista
p̄ equiuocacionem dormiendi p̄ q. intelligendo q̄ ē
dormitio quieris. Sil' pigrie pu. vi. usq;
pigre dormis q̄n consurges de sompno tuo paulu-
lum dormies ⁊c̄. .i. ad thes. v. nō dormiam'. S;
vigilem' ⁊ sobrii sim'. ephe. v. surge
qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illu. ē
xp̄c .i. co. xi. mita inter nos in firmi ⁊ in ebecilles
becilles ⁊ dormiunt multi. q̄ctis .m̄t. xxvi. ⁊
inuenit eos dormientes ⁊ dicit q̄ dixit
eis. dormite iam ⁊ re. Mortis .i. the. iiii. no-
lumus uos ignorare de dormientibus. sic ⁊ ceteri
q̄ spem nō hunt. iob. xxvii. diues cum dormi
erit nichil secū afferet. Tunc dixit eis
ihc tangitur h' tercium .s. discipulorum utilitas. ideo
replicat mortē lazari apte q̄r occulte nō ca-
piebant. ideo tunc dixit eis ihc manifeste la-
zar' mortuus ē. ideo manifeste. q̄r sic dr̄ .m̄t.
iiii. vob datū ē ⁊c̄. ⁊ sequitur utilitas de qua
gaudet vn̄ dicit. Sz gaudeo p̄ uos .i. uti-
litate uram ut credatis q̄r nō eram ibi. h' ū
nō refertur ad fidem. s; ad gaudium gaudeo
.s. q̄r nō eram ibi. ut p̄ modum ex mō adue-
ni fides ura solidetur. ideo dr̄. Sz eamus ad eū. p̄
securitate ⁊ lazari necessitate ⁊ urani utili-
tatem. ideo q̄r ueniebat erat q̄r amicus .io.
xiiii. Siquis diligit me ⁊c̄. tangitur h' q̄rtū
.s. thome aīositas ⁊ admonendo te dic.
Thomas g'a. dix. qui dr̄ didimus. q̄i. dn̄i
dubitans. eamus ⁊ uos ⁊ moriamur cū illo q̄nc
c̄clo. quo thomas h' dixit ⁊ dicit quod dixit
ex formidatione. Sz melius ideo q̄ dixit ex forti-
tudine .i. exhortatione dn̄i animatus ⁊ sapienter
dixit ⁊ forte vn̄ .ii. thi. ii. Si mortui fuim'

Dormire

& conregnabimus. Venit ergo ihesus. tangitur hic x^a. s.
christus caritas. diuina .n. dispensatione. hic gesti
uit non tantum inuenit mortuum. sed fetidum ut dei
& mirabilius & gloriosius esset miraculum & uolebat.
Et inuenit eum iam .iiii^{or}. dies in monumento h
abentem & ita fetidum. i. e. domine iam fetet quatri
duanus .n. est. Erat autem bethania. tangitur hic
iste .s. loci oportunitas. quia .n. prope ierusalem erat
multi iudei uenirent qui essent testes miraculi uo
luit quod uenirent. erat locus optimus scilicet oportu
nitatem dicit. Erat autem in bethania iuxta
ierusalem quasi stadiis .xv. stadium est viii^a pars mi
liarii. & ita proximus erat locus scilicet. quod est dicit
multi autem ex iudeis uenerant ad martham & mariam ut
consolarentur eas de fratre suo. quia tunc in ueteri
erat tristicia de mortuis. sed post mortem christi
de mortuis bonis debet esse consolatio. quia beati mortui
qui in domino moriuntur. uo. ii. thes. iiii. nolumus
uos ignorare de dormientibus &c. Spiritualiter notanda
sunt tria. primo quid est quod lazarus a domino amatur. Se
cundo quid est quod languet. moritur & quatriduanus inue
nitur. iii. quid est quod dominus discipulos suos disci
pulos exhortatur: quod in die ambulent. La
zarus adiutus a domino interpretatur. iste signat iustum
qui habet gratiam adiuuantem. secundum illud ysa. xlix. in
tempore accepto exaudiui te & in die salutis
auxiliatus sum tui. Iste dominum diligit uel amatur
prouerbiorum viii. ego diligentes me diligo. iste
lazarus languet in peccati delectatione de quo eccl.
.x. languor prolixior grauat medicum. quia
uix contingit quin morosa delectatio demergat in
mortale peccatum. sed moritur in consensu quia tunc
consummatur peccatum interius. jac. i. concupiscentia cum conceperit
parit peccatum. peccatum uero cum consummatum fuerit
generat mortem. & quatriduanus efficitur & fetidus
dum a consensu peruenitur tamen ab opere in consuetudi
nem a consuetudine in peccati impudentiam quando frons
mulieris meretricis fit homini ut iam noluit erube
scere & tunc fetidus est. quia iam peccatum suum in alios ef
fundit. amos. iiii. ascendere feci putredinem
castrorum uestrorum in nares uestras &c. Ad hunc
putorem suscitandum a mortuis dominus sollicitat
discipulos suos quos in prelatos ordinauerat prouerbiorum
vi. discurre festina suscita amicum tuum & horta
tur quod de die ambulent. dies dicitur tempus mer
endi quia dum solet homo exit ad opus suum & de
mones absconduntur. ps. ortus est sol & congrega
sunt &c. et postea exibit homo ad opus suum &c.
Hec dies durat ab aduentu christi usque ad diem
iudicii quia io. ix. quamdiu sum in mundo lux sum
mundi & ipse est usque ad consummationem seculi. matt. ult.
ecce ego uobiscum &c. & hic operandum ut prelati
suscitentur operibus bonis ad omnes maxime &c.
xii. hore huius diei possunt dici xii. status
quibus sicut iiii. uel possunt dici .xii. apostoli
qui designati sunt per .xii. lapides. per .xii.

fontes in helym. per xii boues sub mare eneum
salomonis. per xii. lapides positos in iordane per xii. horas
uel .xii. hore sunt xii uirtutes que sunt .s. iiii. car
dinales. i. theologice. & vii. dona. uel .xii. hore di
cuntur .xii. fructus spiritus de quibus apoc. xxii. lignum
uite afferens .xii. fructus per singulos menses
Martha ergo ut audiuit &c. Sequitur de tertia
sunt duo antecedentia admirationem .s. deuotio
in infirmitatis medicum. tangitur hic .iiii. .s. mut
ex fidei. in qua merebatur lazari susci
tationem. hic autem erat fides & deuotio duarum sororum
marthe .s. & marie dum primo insinuatur fides mar
the. secundo marie ibi. Et cum hec dixisset abiit &c.
fides ergo & deuotio marthe insinuatur hoc ordine
primo innuitur marthe officiosa sollicitudo. secundo
ipsius fidei confessionis amplificatio. ergo marthe
sollicitudo innuitur ibi quod ipsa domino occurrit
non sustinuit quod ueniret usque ad domum uel dicit
Martha ergo ut audiuit quod ihesus uenit occurrit
ei. In hoc patet quod martha magis erat sollicita
sed contra maria quieta unde dicitur Maria autem domi se
debat quieta .s. scilicet ea. dicitur luc. x. martha martha
sollicita es & turbaris erga plurima. maria optimam par
tem elegit. optimam per martham occurrentem significatur
actiua. ysa. xxi. cum panibus occurrite fugienti
per mariam domi sedentem contemplatiua. uii. trenorum.
iii. de uno contemplatiuo sedebit solitarius et
tacebit quia leuauit se super se. Dixit ergo
martha. tangitur hic secundum .s. marthe. fidelis
confessio in qua confitetur dominum potentem & benignum
ut possit et uelit liberare & tunc resuscitare. uel
dicit. domine si fuisses hic frater meus non fuisset mor
tuus quia uoluisses & potuisses liberare. sed & nunc potes
resuscitare. uel dicit. et nunc scio. i. firma fide
teneo. quia quecumque poposceris a deo dabit tibi deus. augustinus.
scio quod potes. si uis facis. uerum autem facies in
dicio tuo est non mee presumptionis. non fuit
ausa petere tam magnum quod ne pateretur
repulsam sed suam fidem exprimendo insinuauit
desiderium non solum quod petit christus. dat deus. sed quod
petentur in nomine. io. xvi. quecumque petieritis
patrem in nomine meo dabit uobis. Dicit ei ihesus tangitur
hic .iiii. .s. fidei confessionis amplificatio. confessa namque fuerat
martha. quod dominus posset impetrare suis resuscitatio
nem. dominus uult eam adhuc inducere ut confiteatur christum
posse resuscitare scilicet potentie dicit resurget fra
ter tuus. & martha. confitetur de generali resurrectione
unde dicit. scio quia resurget in resurrectione in nouissimo
die. sciebat .n. ex lege. dan. xii. multi de
his &c. Sciebat per doctrinam christi supra. vi. ego
resuscitabo eum in nouissimo die. sed quia non dum confessa
erat quod uirtute sua resurget. ideo inducitur
ad hoc per christum quod dicitur ei ibi ego sum resurrectio
& uita .i. causa resurgere .i. uiuere
.i. co. v. christus resurrexit &c. & hic maxime
quod credit in me et si mortuus fuerit uiuet.

xx^a pec.

et ita facta resurgere. supra v. venit hora quando
mortui audient vocem filii dei et c. non solum
facta mortuos resurgere sed et viventes vivifi-
cat. omnis qui vivit et credit in me non morietur in eternum. supra
vi. omnis qui videt filium et credit in eum habet vitam eternam.
et quia corde creditur ad iustitiam. Rom. x. ad c. a. f.
ideo dicit. Credis hoc. ait illi utique domine. Et credo quod
hoc facias. ego credidi quia tu es Christus filius dei vivi
qui in hunc mundum venisti. et ideo potes resuscitare et vivifi-
care. quia supra v. sicut pater habet vitam in semetipso
ita dedit filio vitam habere in semetipso et c. consistit in hoc
in divinitate et humanitate quia dei filius potes
quia in hunc mundum venisti ad hoc ut vivificares. Et
cum hoc dixisset. post fidelem confessionem Marthe
ponitur fidelis confessio Marie que describitur hoc or-
dine. primo ipsius Marie vocatio accelerata. secundo
videntium consolatio. tertio fidelis et devota confessio. primo
ergo ponitur Marie vocatio accelerata in hoc quod ostendit se-
dere et devotam in Maria esse quia fuerat non
vocata a Martha properanter. et cum hoc dixisset
abiit et vocavit Mariam sororem suam silentio. dicens ut
bonum est pro scolari cum silentio salutare dei vo
catum meum in principio domini. apoc. iii. et quando dei
erat venire et hoc innuitur quia vocavit dominus. Ma
gister adest et vocat te. quia inquit hoc sicut presentem
esse veritatis verbum ita fuisse vocatum. Iob xiii.
vocabis me et ego respondebo tibi. non tamen erat Maria
certa sed devota. unde dicitur. illa ut audivit
surrexit cito et venit ad eum. non expectavit ut
veniret. sed ipsa velocius eum antequam veniret.
ideo dicitur. nondum enim venerat Ihesus in castellum
sed erat adhuc in eo loco ubi occurrerat ei Martha. in
quo significatur quod illa a domino vocata debet accelera-
re sicut fecerunt boni discipuli de quibus Matth.
iiii. quia relictis retibus secuti sunt eum. unde
ille reprehenditur Luce ix. qui dixit. domine permitte
me primum ire et sepelire patrem meum et c.
Eccl. xxxi. in omnibus operibus tuis esto velox et Prov.
xviii. qui mollis et dissolutus est. Iudei ergo qui
erant cum ea. tangitur hic secundum scilicet videntium consolatio et hoc
consolationis erat voluntas consolandi propter dolorem.
Iudei ergo qui erant in domo cum ea et consolabantur eam adhuc
venerant ut videntes Mariam quia cito surrexit et abiit
quia dolore tacta non valuit diu sustinere. secu-
ti sunt eam dicentes quia vadit ad monumentum ut ploret
ibi. sequebantur ut consolarentur eam quia condole-
re est ... Eccl. vii. consolare propter tristitiam et fac
luctum secundum meritum illius uno die vel duobus propter
detractionem. Maria ergo cum venisset. tangitur
hic tertium scilicet Marie fidelis confessio et devota prostratio
quia dicitur Maria ergo cum venisset ubi erat Ihesus videns
eum cecidit ad pedes eius. ecce dicitur sic ad
pedes domini. unde Luce vii. Maria stans retro
secus pedes domini et c. non legitur quod Mar-
tha sic ceciderit ad pedes domini quia non sic devo-

ta erat nec sic calida ut Maria. deut. xxxiii.
qui appropinquant pedibus eius et c. et sequitur fidelis
confessio. et dixit ei. domine si fuisses hic frater meus non
fuisset mortuus. in quo ipsam similiter credentem
ostendit sororem prius fecit. sed illa amplius dixit
quia adhuc resuscitare posset et hec ob reverentiam
tacuit et ob devotionem flevit et amplius dicere
non potuit sicut patebit per signum. in quo tamen
quod deus magis audit gemitum cordis quam sonum
oris. Greg. vacuit orare amaror in compunctione
verbi gemitum et non compotuit libare sonare. unde
i Reg. i. dicitur quod Anna lacrimis flevit et tacite
oravit. Sed quare hic quod deus ita diligenter exprimit
confessionem Marthe de fide vivus et solum eam fidei
lit credere et non necesse erat. quod quia fides so-
rorum Lazari impetravit ei resuscitationem et quia de
fide et certiori et firmiori cum ore confitens. ideo
oris petiit confessionem. Sed tunc quare cum utrumque
sic magis impetrare miraculum et quod fidei nostre quia
i. e. tunc dixi si credideris et c. Ier. iii. vi.
si potes credere omnia possibilia sunt credenti et ideo dicit quod
dominus dixit apostolis quia non potuerunt eicere demonium
propter incredulitatem. et apostolus i cor. xiii. si habu-
ero fidem ut montes transferam. quod autem spei
videtur quia iii. ix. confide fili. ergo non quod
sit illi confidentia sed confidentia et spei. quod autem
sit caritatis sicut quia illud ut virgo diligit amicos
suos et hii maxime exauditi sunt digni. Res-
pondeo quia quia meritum non solum impetrat a bonis sed malis
quia ab illa virtute impetratur que bonum et malis
communis. hec autem fides et spes esse possunt. ideo
fidei miraculum videtur pertinere. sed et spei ut credo
firmati et quia confidentia videntur complecti propter
hoc impetrando miraculum confidentiam. Iterum quia
opus miraculi debetur fidei quia ipsa causa prima et
levat etiam quia hic confitetur ea que potest. Ihesus
ergo ut vidit eam plorantem et c. sequitur post litteram
ablata ad invisibilem suscitandum. hic post exauditionem
et exauditionis pietatis propter pietatem. ii. motus
et deus exaudire et Lazarum suscitare et describitur
hoc ordine. primo innuitur pietas exaudientis. secundo si-
gnum exaudientis tertio videtur pietas exaudientis.
pietas ergo exaudientis notatur in hoc quod fuit ad fletum
Marie et videns flevit et doluit propterea quod dicitur.
Ihesus ergo ut vidit eam plorantem scilicet Mariam et Iudeos
qui venerant cum ea plorantes. videtur oculus pietatis. iii. Reg.
xx. exaudivi orationem tuam et vidi lacrimas tuas et c. infremuit
spiritu et turbavit seipsum. eius compassione et ex hac com-
passione apparuit. unde dicitur. ubi posuistis eum.
et dicunt ei veni et vide et sequitur compassionis signum.
unum lacrimatus est Ihesus. unum ex interiori tur-
batione. ex turbatione compunctionis et ex appro-
priatione doloris et compassionis expressio. Iob xxx.
flebam quondam super eo qui afflictus erat. et
compaciebatur anima mea pauperi. Luc. xix.

uidit ihesus eum flentem et c. Fleuit enim uidit
flentem mariam. Io. xi. flere cum fratribus et
hec passio significat dolorem et dolor significat
amorem propterea dixerunt iudei ecce quomodo
amabat eum. qui dicunt ei mortuo flebat. Quidam
dicebant [illegible] capitulo dicitur xi. domine dilige [illegible]
[illegible] non oculos eorum qui [illegible] domine
qui amas [illegible] ex hoc in dubium [illegible]
qui non amat aliquem non uult eum mori uidebatur
eis quod uoluntate eius mortuus esset et admira
bantur propter quod dicunt quidam autem ex eis dixerunt
hic qui aperuit oculos ceci nati supra ix non po
terat facere ut hic non moreretur. dubitando
dicunt quia non [illegible] ad utrumque potentiam habere uidetur
et hic eandem potestatem quia [illegible] ix omne quod uo
luit faciet et [illegible] non erat impossibile [illegible]
sed si non esset mortuus non manifestaretur gloria dei esset in
illo. id est nec mortuus esset ille neque ceci nati supra ix
nec hic peccauit neque parentes eius sed ut manifestentur
opera dei in illo id est cecus natus sicut lazarus
mortuus. Ihesus ergo rursum fremens tangit hic
[illegible] signum exauditionis quod in hoc mani
festatur quia ad monumentum uenit et lapidem
amoueri fecit et compassio mouebat hic facere
ideo dicit ihesus ergo rursum fremens in semetipso per com
passionem uenit ad monumentum quia uenit susci
tare. id est monumentum precepit aperire quia e
rat clausum ideo dicit erat autem spelunca et la
pis superpositus erat. propter fetorem [illegible] amouendum
ait ihesus tollite lapidem et quia marta sollicita
erat de domo quia ad sepulturam et [illegible] id est ei so
ror eius marta qui mortuus fuerat. domine iam fetet
non aperienda quatriduanus est et quia martha
credebat quod deus ex compassione uellet uidere non
ex [illegible] suscitare. ideo dicit ei ihesus nonne dixi
tibi quoniam si credideris uidebis gloriam dei id est diuine uirtutis
magnitudinem. actuum vii. cum esset stephanus
plenus spiritu sancto et in hoc [illegible] quod non ideo aperiri
fecerat ut uideret mortuum sed ut suscitaret.
id est [illegible] tulerunt ergo lapidem. in quo [illegible]
[illegible] quod deus uellet eum suscitare. id est tunc credi
derunt et optime meruerunt [illegible]
[illegible] eius quod credidisti [illegible] ihesus
autem eleuatis et c. tangit hic [illegible] exau
diendum in christo qui [illegible] exaudiuit [illegible]
omnem [illegible] exaudiuit et semper exaudiuit et non ex
impossibili [illegible] rogare [illegible] ihesus autem eleuatis oculis
in celum dixit pater gratias ago tibi quoniam exaudisti me.
gratias agit pro exauditione. non quia prius audiuit
eum tunc et non alias propterea dicit. ego autem sciebam
quia semper me audis. hebr. v. cum lacrimis et clamo
re magno offerens [illegible] exauditus est pro sua
reuerentia. id est non tamen indiguit precibus [illegible] gratias
egit. sed propter populum qui circumstat dixi ut credant quia tu
me misisti. id est in operibus meis uideant [illegible]

sed pro omnia concordent supra viii sicut docuit me
pater sic loquor et qui misit me pater non reliquit
me solum quia que placita sunt ei facio semper et sic gratias e
git et orauit [illegible] non potuit [illegible] ad insinuandum [illegible]
et dei concordiam de qua supra v. non potest filius a se [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] ipsum
ihesus [illegible] non erat [illegible] nec
turbulentus [illegible] epistola [illegible]
sed nos [illegible] quod [illegible] obscurat [illegible]
[illegible] non potuit obscurari
[illegible] non potuit perturbari. Item [illegible]
[illegible] compleata
et [illegible] perturbat [illegible]
hoc quod plene perturbat [illegible]
[illegible] passio [illegible] compassio [illegible]
quod [illegible] passio [illegible]
[illegible]
quod non [illegible] facit [illegible]
[illegible] mala [illegible]
et [illegible] bonum [illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible] illa [illegible]
[illegible]
[illegible] uolebat [illegible]
quod [illegible] plena [illegible]
Item [illegible] uolebat
lazarum esse mortuum aut non. si [illegible] flebat
flebat. si non uoluntas eius erat discors a
diuina et ad uoluntatem quod non fecit. [illegible]
in christo uoluntas humana [illegible] pietatis et [illegible]
[illegible] hugo. et [illegible] pietatis [illegible]
[illegible] uolebat deo quod [illegible] nolebat et
[illegible] illa [illegible] flebat sicut fleuit super
ierusalem [illegible] quod [illegible] non fleuit propter mortem
lazari sed propter [illegible] quam [illegible] morte la
zari [illegible] non legitur [illegible] fleuisse in
suscitatione et tunc dicitur fleuit humanam [illegible]
[illegible] super ierusalem luce xix et tunc dicitur fleuit humanam
ciuitatis siue cecitatem. [illegible] cognouisses
et tu [illegible] hebr. v. cum lacrimis offerens et
tunc dicitur fleuit humanam malignitatem que [illegible]
origines peccatorum et [illegible] pene [illegible] post
[illegible] quam [illegible] lacrimas eius mitigare [illegible] Item
[illegible] homo et [illegible] orauit
suscitauit [illegible] non [illegible]
[illegible] resuscitandi [illegible] potestatem. Respondeo
in [illegible] non orauit [illegible] ut potestatem
suscitandi acciperet ut alii [illegible]
[illegible] oportebat
sed ut [illegible] et uirtute sua [illegible]
[illegible] nullo modo [illegible] suscitauit
[illegible] orauit [illegible] suscitauit [illegible]
orauit [illegible] Hec cum dixisset et c. [illegible]
[illegible] ad [illegible] lazari [illegible]
[illegible] potuit [illegible] ihesus

No[ta]
fleuit [illegible]
aliquando

XI

pn̄a sic. ꝑ ponit ipsi lazari u̅i̅uosa uoce ido
ꝑ ipsi suscito. ꝑ ipsi solo. ini. qui alior
edificio. alior ū d'secobio. lazari ꝑata uoco
tantum in h̄ q̄ uoce magna clamau̅ la-
zare ueni foras. impio filio d'ueni. uoce
magna clamat eo q̄ ad uocē ei siet re-
gnat. ꝑm q̄ ꝑdem z sup̄ .v. uenit hora i q̄
omꝭ q̄ i mo. sc. audio. ꝑi. di. Et statim ꝑ
dio. i c̄. tanḡ ħ ꝑm ad d'n̄m pu̅ lazari
suscito ꝑꝑ q̄ d'. i statim ꝑdiit q̄ fuat mor-
me q̄ ñ ob ente ad eatorem. m̄. iu. q̄ spu
tal z ille q̄uietī i mare obediunt ei. aug.
cui oi̅a obediunt creatori. sola r̄pal creata in
obedien̄ inuenitur. ñ obstitiunt uincula
ui̅ d' ligat manū i pedes institis. sino ꝫ ħ.
institis. ligam̄ibz q̄bz inuoluebat mani i
pedes i facies ei ligata erat sudario. i io
ñ ꝑꝑo eg̅ssit z d'ina u̅tute eg̅ssit z. hō ūe
ui̅uscz in morte sua. m̄. xxvii. mo. ap.
ꝑ. i ms. e. q. doz. sin. d' eis ihc soluite eū.
tangit ħ ten̄. s. ligati solo. ad u̅im io solut
a mimistr. q̄ d'o i si tot posset face. ut
tn̄ alius sua parte q̄ceret beda potuit li-
g-antia solue q̄ potuit mor. p̄cata. s
ꝑꝑ uniate i indo̅ua caritate d' inuisti.
solutē i sinite abire. glo. ñ sola reſc̄a.
sed duce ut ꝑ̄ꝑa indi nos cautē docet.
Multi ḡ ex iudeis tang̅ ħ. iiii. s. q̄ꝫ
da edificatō i alior d'secobio ꝑꝑ illos q̄ edifi
cati s̄ ad fidem d'. multi ex iudeis q̄ uenāt
ad ma. i mar. i ui. q̄ fecit crediderunt i eum.
pis. xiii. q̄ cū sapiete g̅ditur. i c̄. sup̄. iu.
multi crediderunt i eū. i c̄. ꝑꝑ alios q̄ peio
res effecti s̄ d'. q̄dam aūt ex ipis abi. ad pha.
i dixerunt eis q̄ fecit ihc. im eos ñ alii
ꝑfecerunt aliud d' fecerunt. ii. coz. iu. aliis sum
odor mortis in morte alis odor uite in
ui̅ta. solus. ii. pote z ħ in unum i infine
ms. i ii. — mod̄ sr̄m in suscitatione lazari sc.
iiii. nōda. ꝑmo q̄ d'o q̄tit ū sit. ꝑ lapide
amoui ꝑcipit. ꝑ ipm ꝑdire fac̄. iiii. dis-
cipulis soluend̄ exponit. q̄rit g̅ ꝑ d'o ū posu-
isti. eū ei iullitate p̄cā sui q̄n̄. sic q̄rit
ab ada d'o. gen̄. iu. adam ū es. i ic. iii.
leua oculos tuos in d'r̄cū i uide ū no
ꝑꝑ̄ta sit. — lapide amoui ꝑcip̄. c̄ a q̄
suete p̄cā hoiem cessare fac̄. q̄ tāq̄ lapis
pond'o sui hoiem d'ozsū ꝑhit. io d' aia
penitent in ps. ni q̄ tribus mec s̄ sup̄ c.
m. i hoiē g̅. ꝑ. sc̄ i c̄. aug. q̄ difficile
surgit q̄ moles in q̄suetudis ꝑmit.
tren. iii. lapsa z i morte uita mea po-
suit sup̄ me lapidē. ūn̄ nōd̄ q̄ d'o sus-
citauit mortuū i domo. m̄. ix. i. ꝑ q̄ iustia
domū. i. ꝑ op̄ ma i sepulc̄ ꝑ q̄suetudinem.

malam ueħ. — ꝑ ipm ꝑdire iniungit.
cū ꝑꝑa i ma̅ifestare q̄ssio fuat ꝑdire z.
d' occulto in apertū uenire. vii. ps. xxviii.
q̄ abscondit scela sua ñ diriget. q̄ aū q̄
fessus fuit. i c̄. aug. q̄ q̄tempnis mor
iacet. ñ maxime q̄tepnis sepulc̄ iacet.
q̄ q̄fitis ꝑcedis — d' discipulis soluend̄
exponit. q̄ tūc uenit ꝑas sacerdotali. aū
q̄fessi. ii. loco ñ h̄t. s̄ d'o ꝑcep̄ ut ostendat
se sacerdotibz ad soluend̄. luc. xvii. d' le
ꝑsis mandauit d'ens eis. ite ostendite uos sac.
i d'o eis d'edit oꝑm. i. xx. q̄z remiseritis
rem̄. eis i quoz retinuitis retenta s̄. i nōd̄ q̄
lazarus suscitatus tēplici uinclo ligat ꝑdiit
q̄ tēplex difficultas remanz in hoie p̄ remissio
p̄cā. na facies ligata d' difficultate i q̄
nōd̄. ligam̄ ped. in b̄n uolendo. ligam̄ ma
nuū in b̄n operando. d' his m̄. xxii. liga
tis manibz i pedibz pucite. e. i c̄. s̄ ab his
uinculis soluit q̄ sup̄ sacerdotem ūuitam
ab ħ tēplici uinclo soluit i i p̄stinū statū
restituit. h̄ uo statū petebat sap̄ son
memento mi d' in bo. i redde mi nu̅c p̄sti
na fortitudiem mea. — Collegerunt ḡ
pontifices i c̄. ista ps lc̄e q̄ ibi icipit.
fuit hō missus a d'o. in q̄ ag̅ d' ūbo in
carnato fuit d'i̅sa in oct̄ ꝑtes. in ꝑma
agit d' x̄ incarnatione i d' incarnati ma̅i
festatione. in s̄a uo d' passione in t̄cia d' re-
ne. ħ ḡ incip̄ s̄a ps. incipiēs ḡ ab ꝑnci
ꝑio usq; ad uicesimū caplm z agē d' his
q̄ ꝑtinent ad passionē i d'uidit h̄ ps. i. d.
q̄ q̄dam ꝑtinent ad passionē ut parabola
q̄dam ū ut ꝑꝑ ad ꝑiam q̄. ꝑ ḡ agit de
antecedentibz. ꝑo de q̄comitantibz. i ꝑn. xviii.
i cū h̄ dixisset ihc eg̅ssus ē. i c̄. parabola uo
ad passionē s̄ta. s. iudeoz machinat. passio
nis x̄. ꝑdicta. discipuloz q̄solat. io ꝑma ps
h̄t tres ꝑtes. ꝑ. ii. agit d' iudeoz q̄spiratione. ꝑo
d' passionis ꝑdicatione. i. eant aū gentiles.
i. xii. c. iii. d' discipuloz q̄solatione. s. iii.
añ diem festū. ꝑ ps in q̄ ag̅ d' machine
iudeoz q̄ mortē x̄ machinabant. h̄t. iiii. ꝑ
tes. in ꝑma d'scribit iudeoz q̄spirat. i s̄a
q̄spirantis tēporis. i. ihc ḡ añ. vi. dies.
t̄o q̄spirantis ampliatō ibi. q̄gnouit ḡ
turba multa i c̄. iiii. in q̄spiratione obstinatio i.
i c̄. aū turba multa. q̄spiratio ḡ iudeoz h̄
ordine d'scribitur. ꝑ ponit hu̅ana q̄silii
indagatio. s̄o q̄silii d'terminatio. t̄o ex h̄ x̄
o cculto. iiii. occultari petitio. ꝑo ḡ ꝑ
iudeoz q̄spirat. q̄ s̄a fuit occone ma̅i
festationis x̄. ꝑꝑ q̄ d'. colle. pon. i pha. q̄siliū.
unita fuit simul ambitio ꝑncipū. sue
malicia phariseoz. ut ꝑuideant q̄siliū

in quibus .xxi. Supra collectam synagogam propter cecum, et dicebant: quid facimus, quia hic homo multa signa facit. Crisostomus. Adhuc hominem vocant qui tante divinitatis fecerat demonstrationem. Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum, et ex hoc seditiones, et venient Romani et tollent nostrum locum et gentem. Ideo hoc dicebant quia Romani iudicabant eis, si ipsi novum imperatorem vel regem invenirent; timebant eorum indignationem incurrere. Ideo magis voluit facere contrarium quam contra hominem. Proverbiorum .xxviii. Qui contra hominem cito corruet. Augustinus: Ideo magis diligebant temporalia quam eterna. Augustinus: Temporalia amittere noluerunt, et vitam eternam non cogitaverunt, ac sic utrumque amiserunt; et quod timebant hoc eis accidit. Interfecto Christo, destructa est civitas. Impletum est id psalmi: Infixe sunt gentes in interitu quem fecerunt. Proverbiorum .x. Quod timet impius veniet super eum; desiderium suum dabitur iustis. Unus autem ex ipsis et cetera. Tangitur hic finis consilii determinatio, quod fecit auctoritate humana dispensatione divina, et contra consilium auctoritate humana, propter quod dicitur: unus ex ipsis Cayphas nomine, cum esset pontifex anni illius, et ideo auctoritatem habebat, et propter hoc consilium auctoritatem dabat. Dixit: vos nescitis quicquam nec cogitatis quia expedit ut unus moriatur pro populo et non tota gens pereat. Io. v. Si non pro uno homine debitum mortuum sit multo magis quam deus et homo mortuus; hic ante non dicit quoniam qui interficitur pro sua culpa quia non sunt iusti, sed pro aliorum salute ut non possit iam humore [?] subvenire pro quolibet igne [?]. Ieremie .xviii. Venite et cogitemus contra Ieremiam cogitationes venite et percutiamus lingua et non attendamus ad universos sermones eius. Ideo consilium mortis Christi processit a sacerdotibus. Et ideo Danielis .xiii. Egressa est iniquitas a senioribus iudicibus. Hoc consilium determinat sed solum causa a voluntate humana, sed etiam dispensatione divina prophetavit. Unde sequitur: Hoc autem non dixit a semetipso, id est propria adinventione, sed divina inspiratione prophetavit. Sed cum esset pontifex anni illius prophetavit. Spiritum prophetie honori sacerdotali attribuit; in hoc patet quod spiritus sanctus multa nobilia operatur per malos sacerdotes facit. Unde reverentiam habendi sunt propterea et Paulus maledixit summo pontifici, quod postea quia summus pontifex esset dixit: nesciebam quia summus sacerdos esset. Actuum .xxiii. Saulus fuit inter prophetas. I Regum .x. et prophetiam eius explanat Iohannes: prophetavit non inquit quia Ihesus moriturus erat pro gente, et non tantum pro gente, scilicet Iudeorum, sed ut filios dei qui erant dispersi congregaret in unum, id est ut predicatores ad unitatem ecclesie colligeret. Hoc congregatio predicatorum. Ieremie .xxxi. Congregabit profugos Israel et dispersos Iuda colliget a quatuor plagis terre in unum colligentur. Ysaie .lx. Filii tui de longe venient. Io. Supra .x. Oves habeo que non sunt ex hoc ovili, et cetera. Curavit humana et dispensatione

divina que voluntate conspiratorum contrario, quod concordia propter quod. Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum, velle consilium quia post predicationem, et sicut dicitur supra .vii. Quid me queritis interficere? Tamen non consummato consilio de hoc psalmi .xviii. Ihesus ergo non iam palam et cetera. Tangitur hic Christi occultatio: occultat, id est declinat eorum timore; sed nostra instructione, ut mortem fugiat, sed ut tempore congruo veniat. Unde dicitur: Ihesus ergo iam non palam ambulabat apud Iudeos, sed abiit in regionem iuxta desertum, in civitatem que dicitur Effrem, et ibi morabatur cum discipulis suis. Dicit autem ergo, apparet non esse potentiam sed fidelem quod sunt in .x. Occultis mansionibus se receperant, et furore seditionem post latendo devitavit quam se offerendo magis accenderent. Iudeos fugiebat, et cum discipulis manebat. Supra .x. oves meas cognosco et cetera. Proximum autem erat pascha. Tangitur ubi Christi latitantis manifestatio, quod fiebat ab eis qui ascenderant ad diem festum, quia Christus in diebus festis solebat ascendere, propterea dicitur: Erat autem proximum pascha, dies festus Iudeorum, per antonomasiam pascha festivus dies dicitur, quia fiebat in commemoratione liberationis. Exodi .xii. Mensis iste principium mensium, et cetera, decima die et cetera, et ascenderunt multi Ierosolimam de regione ante diem festum, et ideo redditur ut sanctificarent se ipsos, quia non audebant immundi comedere pascha. Numeri .xix. Homo qui fuerit immundus super animam vel in via fuerit pascha mense .ii. Ibi .xix. ut non contaminarentur. Sed manifestum est quod non debuerant se exterius mundare sed interius per voluntatis homicidium inquinare, unde dicitur. Querebant ergo Ihesum scilicet ad perdendum. Psalmi: Consilium fecerunt et cetera, qui querunt animam meam, ut autem et cetera. Et colloquebantur ad invicem in templo stantes et modo quid putatis quia non venit ad diem festum. Ista que fiebat in templo unum plenius id est secundum .vii. Speluncam latronum fecistis eam, in quo non invenerunt .xxi. nos fecistis eam speluncam latronum. Quod autem sic querebant Christum, ostendit. Dederant autem pontifices et pharisei mandatum ut siquis cognoverit ubi sit, indicet ut apprehendant eum. Sicut mandat preses, dicit Saul de David. I Regum .xxiii. Considerate et videte omnia latibula in quibus absconditur, quod si in terram se obtulerit perscrutabor ipsum in cunctis milibus Iuda. Quod ut in iudicio perduxit in dando isto consilio, quod sicut dicitur quia responderunt principes sacerdotum et pharisei quia dignum occidi est. Sive occidi fecerunt, et ipse deus respondit eorum supra .vii. Quia non videt quia voluntatis dei erat quod Christo occideretur, ergo in volendo ipsum occidere conformabat voluntatem suam voluntati divine, et sic non ergo peccabant. Sed ipse deus voluit filium suum pati, sed non potuit pati nisi interficeretur, et Iudei interficerent. Ergo voluit quod Iudei

inflectere — It adh ucte ut patet g° si
iudi n inflexerit [illegible] g° i c.
adiunx et efficacem tenuit ex utraque [illegible] z
sic uidere iudicia pcatis — Ro. dr q iudi
pcauit — q i hoc act⁹ z i hoc monasterio [illegible]
act⁹ [illegible] occide eu q sciebat inno
centem [illegible] q nullo [illegible] i hoc [illegible]
[illegible] q [illegible] duam [illegible]
[illegible] facere — [illegible]
[illegible]

dr q actiua occasio fuit
pmissa sz passiua aut
[illegible] z i passionibz
[illegible] q illi occidebat in
uoluntate [illegible] patiebatur
bo — q q q [illegible] no
q [illegible] erat [illegible] possibile
q [illegible] p malos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] bonu — q ut in cay
phas peculit in [illegible]
[illegible] q [illegible]
in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
g° n pcauit — [illegible]
[illegible]
q x° occidetur g° [illegible]
homicida [illegible] — Rendz [illegible]
q cayphas in malam [illegible]
[illegible]
ne pcauit. q sps. [illegible]
[illegible]
usus [illegible]
unu [illegible] malens
q no [illegible] mala [illegible]
[illegible] bona [illegible] q cay
phas [illegible]
[illegible] ut ho [illegible]
[illegible] pmo [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] cayphe [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] barnabas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] salua [illegible]
q [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — ihc g° an. vi.
dies z c. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible]
digno [illegible] ex aua
[illegible] ex fusione
ugenti [illegible]
[illegible]
[illegible] effusio ugenti [illegible]
inde [illegible] excusatio marie
Comuniu [illegible] dno fecerunt z vbi
erat suscitat⁹ lazar⁹ ante
diem festu p sex dies —

Vn dr. ihc g° an sex dies pasche. i. vi. die.
an pascha. Venit bethaniam vbi fuiat lazar⁹
mortuus q suscitauit ihc. i. feria z omnium
i p̄senti lazari suscitatio. Vn dr. fecerunt a. ei ce
nam ibi. qz apoc. iii. stas appinit zc. z h ip
sencia lazari fiet. lazar⁹ no ministrabat. sz
manducabat ut rebus inceas pbaret. of x.
de puella suscitata iussit illi dare manduca
re zc. pp quod dr z martha ministrabat la
zar⁹ u⁹ un⁹ erat ex discubentibz cu ipo semp
martha ministrat z sollicita e. cuiq⁹ prudent
inst. vii. luc. x. dne no z cure. q. so. iii. re
me. so. iii. io poam fore vitam actiuam itelligi
tur. q solliciabz anxiatur. Maria g° accepit libram.
tangit h. fruit effusio unguenti q sca e ama
ria q no discubebat nz ministrabat. sz ipa
dnm spuali refectione pascebat. Vn. da eu
vehementi deuotione fragrabat c deuoto
ex pimit i unguento effuso pp q. dicit.
Maria g° accepit libram unguenti q̄ti tal
q magna erat deuoto. no e z min. sz nar
di. i. de nardo nard⁹ e. herba aromatica sic
dc ylias q uehementis est odoris pp q dicit
i can. i. dm eet rex i accubitu suo nard⁹
mea dedit odorem suu de spicis nardi sic
sic pciosu unguentu vn dr. of. xiii. nardi
spicati pistici. i. fidel ad drm sophi. pcio
si quia magni preciu erat z valoris. et vnx
it pedes ihu z dom⁹ i pleta e ex odore vn
guenti. ad litam inde unguentis. valde
odoriferis utebantur. io dnt pciosissimu vn
guentu q offerri pcepit exo. xxx. z alius
r° phibit. vn uocatur i° sem. sca q eet
i odorem suauissimu dno. Dic g° un⁹ ex
discipulis ei⁹ iudas. tangit h is. s. i digna
to inde 9° uilem q unguentu effundat pp
q dic. g° un⁹ ex discipulis ei⁹. 9. iudas. scar.
qui erat eum traditurus. pp auaricia. s. et
pp auaricia dic. qr. h unguentu no uendi
dit trecentis denariis z dat e egenis. os.
xxvi. ut quid pdito h. potuit. n. uenundari
multo. z dari pauperibz z q uidebatur h dixisse
ex pietate ostendit euangelista q dixit ex
cupiditate pp q dr. dixit aut h no q de egenis
ptinebat ad eu. q de pauperibz no curabat
quo q°. ecc. iii. fili etiam pauperis ne defraudes
zc. sz q fur erat z loculos hns. tanq⁹ dis
pensator. Ea que mittebantur portabat. i. asp
tabat z furabatur. z io gaudebat qn plura
dabantur. Vn. pp auaricia sua uendidit dnm
vn dr. of. xxvi. quod abiit ad pncipes sa
cerdotu z dixit. quid uultis m dare zc. vn
eso. auaricia cor i fimitate redigit. h pdito
rem fecit iuda z gyezi leprosum z auaricia
morti tradidit. dix g° ei ihc. tangit. h. un
. s. excusacio marie q ei iudas insultabat

.a.a.b.c.d.e.

quam de malefacto et ideo dominus ostendit quod melius fecit quam
si dedisset pauperibus. Propter quod dicit: Sinite illam, id est nolite
esse molesti ei, non eos culpat, sed Mariam excusat
ut in diem sepulture mee servet illud. quod quidem
melius est quam dare egenis. Pauperes semper nobiscum ha-
betis. Deuteronomii xv. non deerunt pauperes in terra habi-
tationis vestre. Me autem non semper habebitis. Sed corporalem
presentiam. Johannis xvi. ad patrem vado et iam non vi-
debitis me. Et ideo magis expedit ut humanitatis
beneficium exhibitis iam non debetis esse molesti. Matthei
xxvi. quid molesti estis huic mulieri. opus bonum op-
erata est in me. Spiritualiter. Sunt hic duo notanda, quod scilicet fuit
illud convivium et quod unguentum. Et nota quod convivium le-
gimus domino factum, primum a Matheo publicano, convivio
Luce v. discumbente in domo illius publicanis et peccatores
discumbebant. hoc est convivium penitentium. Secundo a Sym-
one phariseo Luce vii. invitavit Jhesum quidam
phariseus ut manducaret cum illo. hoc est perfectorum quia
legem servabat. Tertium a Maria Martha et
Lazaro in Bethania. ut hic. Bethania est domus obe-
dientie et hec est religio in qua sunt homines in statu perfectionis
secundum illud Matthei xix. si vis perfectus esse vade et vende omnia
que habes et da pauperibus. et hoc est convivium perfectorum. Secundo
dicit de unguento secundum spiritualem intelligentiam quod triplex
est unguentum. est enim Maria unxisse dominum legitur. Pri-
mum unguentum contritionis quod signatum est in illo Luce vii.
lacrimis ... pedes domini et unguento. Se-
cundum devotionis signatum est hic et Matthei xxvi. cum esset
Jhesus in domo Symonis leprosi. ecce mulier accedit et
cetera. Compassionis et hoc Marci ultimo. Maria Magdale-
na et Maria Jacobi et Salome emerunt aromata ut venientes Jhesum. Primo un-
guento unguntur pedes. secundo capud. tertio vero
totum domini corpus. Sed queritur hic primo de hoc quod dicitur quod ante
vi. dies pasche venit Bethaniam ubi unctus est
a Maria. quod Matthei xxvi dicitur. scitis quod post biduum
pascha fiet et post quod in domo Symonis unctus est
a Maria. Ergo videtur post biduum ante et hic dicitur quod per vi.
dies. Item obicitur de hoc quod dicitur quod unxit pedes
quia dicitur Matthei xxvi. quod effundit super caput eius. Et effu-
dit super caput quando unxit pedes. Item de alia contra-
rietate. quia ibi dicitur quod viderent discipuli indignati
sunt. hic autem dicitur quod unus indignatus est proditor. Ad
has tres contrarietates solvitur. prima tertia autem de con-
sensu evangelistarum. prima quod nota quod alii quod unus dicit
quod servire historie. alter dicit per recapitulationem et per hoc
solvitur primum. quia Mattheus recapitulando dicit sicut hic
ostendit. Secunda solvitur est quod unus omittit alter dicit
et neutrum factum est. sed non neutrum ab utroque dictum est. Sic
solvitur secunda quia et pedes unxit. et demum totum super
capud effundit. Tertia solvitur est quod mos est evangelistarum
pluralem numerum pro singulari ponere per synodochen
et ideo dixerunt alii quod discipuli indignati sunt. Pro-
prie exprimit quis fuit. Item queritur de hoc quod dicit evangeli-
sta quod iste Judas dixit non quia de egenis per-
tinebat ad eum. sed quia erat dispensator pertinebat.
Item dicitur quod fur erat et loculos habebat unde

quod dominus volebat furi loculos committere ut
quod daretur ei occasione peccandi. Item queritur quare non corri-
puit eum dominus ex quo sciebat esse in peccato. Item est
dominus esset in extrema paupertate et precepit disci-
pulis non recipere pecuniam. unde videtur quod loculos ha-
beret. Dico ad primum quod committere duplex est. aut quantum
ad effectum. aut quantum ad affectum. primo modo non committebat
secundo modo sic. Ad secundum dico quod duplex fuit ratio. Primo
indicium dispensationis in hoc quod dominus male ei [illegible]
satisfaciebat sicut avaros in presenti dicit ut et
Judas non haberet excusationem quod proderet dominum propter in-
opiam. Item in instructionem quia ostendit dominus quod pecunia
unum facit in dicione ecclesiarum. sed magnam in the-
sauro avarorum. Ad aliud dico quod non corripuit quia sci-
ebat quod non melioraretur sed peior efficeretur. unde officium
fuit abstulit ne proderet crimen. ad maius crimen
incitaret. Ad aliud dico quod sicut dicit Jeronimus dominus hunc
loculos non ad usum suum sed magis ad usum pa-
uperum. unde quando solvit didragma misit Petrum
ad mare. Matthei xvii. ut inveniret staterem in ore piscis
quia nolebat ea que data erant pauperibus in usum
suum convertere. Alia ratio ut instrueret conversos
quod liceret ecclesie sive dicas possidere. Item queritur de hoc quod
dicit in littera. Sine illam ut in die sepulture mee servet
illud. sed effuderat super caput. quomodo in die sepulture
poterat conservare. Ad hoc respondetur... uno modo litteram
exponit sic. ut conservet id est prestet ex illo. sed id non valet
quia non unxit Maria corpus domini in die sepulture.
Ideo exponit Victor. servet id est devotionem circa
id scilicet devotionem ungendi quia voluit corpus domini
ungere quando non unxit. Alio modo sic ut fiat
vis in verbo servandi. Servari dicitur quod per quod unguenti
quod intra effunditur perditur. sed quo mortuorum corpora
conduntur perditum non dicitur. sed servari. unde voluit
dominus convincere dicere quod non est factum unguenti perditio
sed conservatio in die sepulture perveniendo. unde dicit
Marci xiv. prevenit corpus meum ungere in sepulturam.
sic intelligendum. Cognovit ergo turba multa.
Precedentia est conspiratio et conspirationis corrobo-
ratio. Circa hoc tangitur conspirationis amplificatio per
eos cogitaverunt occidere Jhesum. hoc non solum Jhesum sed
et Lazarum suscitatum. Et ideo erat quia multi propter eum cre-
debant in Jhesum dominum. Ergo hic notatur scilicet conventus mul-
titudo. et persecutionis Judeorum amplificatio conveniunt
factum est occasione suscitationis Lazari propter quod dicit cog-
novit ergo turba ex Judeis quia illic esset scilicet in
Bethania. et venerunt non propter Jhesum tantum sed ut Laza-
rum viderent quem suscitavit a mortuis. Ad hoc enim venerunt
quia oculi eorum non tantum delectabantur in aspectu auditorum
sed et opera. unde erant de illis de quibus dicitur Johannis ii.
multi crediderunt in eum videntes signa que faciebat
unde miracula videre volebant. Supra vi. sequebantur
Jhesum multitudo magna. Cogitaverunt autem principes
sacerdotum. Circa hoc fuit scilicet conspirationis et persecutionis
amplificatio in auctore quia non solum in dominum seviebant
sed in alios propter eum. unde dicit. Cogitaverunt principes sacerdotum.

ut et lazarum interficerent quia multi propter illum abibant ex iudeis et credebant in ihesum
ut et lazarum interficerent. non tamen ihesum ysa. x. man
ime sanguine plene sunt et ideo videri. quia multi
propter illum abiant ex iudeis et credebant in ihesum.
et ideo interficere volebant. aug. stulta cogita
tio. dominus qui suscitare potuit et mortuum non ne
potuit suscitare occisum. in a salutis clamare
volebat. os. xxiiii. ipsi non cognoverunt et alios cur
re prohibuistis. Inclinavit autem et cetera. declinatur
conspiratoris amplacio aplicatio declinatur
hic. quarto et ultimo ponitur pertinacia malorum
obstinatio et hec obstinatio occasione huius ex ho
nore domino exhibito. propter quod invidia i nimium ipsam
sibi libat. et post sic. primo declinatur ex honoris
causa. secundo honoris ille perscriptum apostolus. tertio
honoris ideo. iiii. phariseorum malivolentia.
abstinatio honor autem describitur. primo ad
modum occurrendi quod est leticia propter quod dicitur. Inclinavit
autem turba multa cum audissent quod ihesus venit ierusalem.
occurrerunt ei cum leticia in eius signum. acceperunt
ramos. pal. et postea. ei obviam hunc more he
bant ex lege. vii. dicitur. i. esdre. viii. egredimini in
montem. et afferte frondes olive et frondes lig
ni pulcherrimi et ramos palmarum. Describitur
et quo ad modum laudandi propter quod dicitur. et clamabant
osanna. sic dicitur glo. vox illa est obsecrantis sic
interiectores et tamen valet ad salva obsecro. benedictus
qui venit in nomine domini rex israel. in quo consistit
tamen in ipso regia dignitate. non ab homine sed
a deo. ideo dicit. rex israel in nomine domini. primo luc.
i. hic erit magnus et filius al. vo. et dabit
illi deus dicitur. se. da. pa. eius. Describitur et quo ad modum
procedendi quia non procedebat pedes. sed super asinum se
debat propter quod dicitur. et invenit ihesus asellum et sedebat
super eum. et si unus rex esset. et honorem regium
sibi permitteret non tamen in multitudine equorum. sed super
asinum veniret quoniam figurativum ut dicitur aug. qui non ad exi
gendum tributum. non ad armandum exercitum ferro
rex erat. sed rex israel qui mentem regit quasi con
sulat. qui in regnum celorum credentes. sperantes.
amantes quod perducat. Sicut scriptum est.
tangitur hic. viii. s. sicut illud perscriptum apostolus et
hic facit ostendendo illud in scriptura fuisse pre
dictum. quia hic roborat fidem propterea dicit
quod sedit super asinum in honore regio ne pu
tes hic casu gestum. ideo dicitur sic scriptum est. za.
noli timere filia syon. i. ecce. minus dicitur ex
plus intelligit. i. exulta. za. ix. satis filia sy
on. iherusalem et ideo exultationis redditur. ecce rex
tuus venit tibi. ecce regia dignitas. Se
dens super pullum asine. ecce mansuetudo et
humilitas. et in adventu talis et lectandum. quia dicitur
pro. xvi. in hylaritate vultus regis vita et
clemencia eius. quasi ymber serotinus et hic ho
nor iste esset presens. tamen non est adiscipulis eius.
perceptum ut sciat hic non esse factum humana ad
inventione. sed divina dispensatione propterea illud

dicitur. hic non cognoverunt discipuli eius primum. quando. con. huius
honorem contulerunt. Sed quando glorificatus est ihesus.
per resurrectionem et assensionem. tunc recordati sunt.
i. ad intellexerunt. quia hec erant scripta de eo et hec
fecerunt ei. per glorificationem cognoverunt non an
tea quia tunc primo sic dicitur. luc. ult. aperuit illis
sensum ut intelligerent. Testimonium ergo perhibuit
et cetera. tangitur hic. iii. honoris exhibiti ratio et hec
erat ipsa miraculosa lazari suscitatio qui tur
bis constabat propter quod dicitur. testimonium ergo perhibebat
illi turba que erat cum eo quando lazarum voca
vit de monumento. dicens. lazare veni foras. et suscitavit eum
a mortuis. in turba perhibebat testimonium eius omnibus. turba
s. simplicium quia et turba sapientium. act. x. huic
omnes prophete testimonium perhibent. Simplicium. propter exorare
in fa. et lac. et cetera. propter quod signum et testimonium collatum
est ei honoris. ideo dicitur. obviam venit propterea ei tur
ba quia audivit. istud. fe. hoc signum. turba simplex videns
signa movebatur ad fidem et devotionem propter quod dicitur
om. ix. videntes turbe timuerunt et glorificaverunt deum
qui de po. ta. ho. sed sciebe dicebant quod blasphe
mat. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos. tan
git hic. iiii. s. phariseorum ex invidia abstinatio. propter
ea dicebant intra se. Videte quia nichil proficimus.
s. quia dominus vivit. i. tho. iii. sicut iamnes resisterunt
homines corrupti mente reprobi circa fidem sed ulterius
non proficient et sic ecce totus mundus post eum abiit
in quo notatur quod iacebant in indie commoti sunt
vii. dicitur. os. xxii. quod intuentes scribe et pharisei
indignati sunt quia ex tamen invidia dolebat ex
superbia despiciebat ex ipsa ira furebat.
et ideo in malicia obstinati erant in invidia dya
moris. intrant in or. terrarum et cetera. sap. ii. eccl. xiiii.
oculus malus in tristicia est super mensam suam
Sed quare hic quia iii. quod dominus in operibus suis sunt sibi
contrarii quia con. xi. dicitur quod dominus abscondit se in facie in
vocantis persequentium. hic autem ista manifeste se offert
et dicit sup. vi. fugit in montem quando volu
erunt fa. re. hic suscepit honorem collatum quasi cui
regi. et approbat. Respondeo ad quod dicit sic dicitur aug
non fuit contraria sed pro congruitate fuit diversa
sic prius venit et postea non nunc cedidit certamini
propter quod dicitur quod tempus passionis prius nondum advenerat
modo aderat. ideo prius se occultabat quia tempus
expectabat. nunc eum ad quod optimum et tempus se
manifestat. Similiter ad hoc quia ante passionem ignorare
esse volebat. post passionem non glorificandus. ideo
tunc honorem regium et non ante suscepit. Alia ratio
est quia isti non fecerunt eum regem. sed ante missum
recognoscebant. Sed illi eum regem facere nole
bant. Tercia ratio est quia dominus statim quando post hoc erat
passurus voluit honorari ut ex hoc honore au
geretur et succederet ignominia passionis. Sic quarto
de concientie. quia dicitur. os. xxi. quod primo misit in castel
lum pasimo deum quod turba venit ei obviam. sic ideo
dicitur quod sedit super asinam et pullum hic dicitur autem quod

super asellum. Sicut hic non est scriptum in textu. noli timere filia
Syon. sed exulta et iubila filia etc. Moraliter ad hoc
ut intelligamus quod evangeliste per spiritum sanctum loquebantur qui totum condi-
dit scripturam et est auctor. ideo non fecerunt unum in verbo-
rum similitudine sed in intellectum sufficientiam et idem ipsum quod dixit
ille prolixum exultandi. hoc ipsum dicit evangelista prolixum
non timendi. quod non obstat de contrarietate et repugnantia. dicendum est quod
dominus sedit super asinam et super pullum eius et dicunt quidam
hoc fuisse hoc modo primo insedit pullo et quia recalcitrabat
postea sedit super asinam. sed hoc inconveniens est quia non credo quod pullus
unquam domino insidente recalcitraret. immo intelligendum quod
dominus propter figuram prius sedit super asinam. id est super veterem
synagogam. et postea super pullum id est gentilitatem indomitam
et prius sedit super asinam quam turbe occurrerent. ideo
Matheus prius narrat. sed postea cum turbe occurrerent tunc sedit
super asellum. et ideo Iohannes dicit post adventum turbarum. invenit
Ihesus asellum et sedit super eum. non enim curavit totum dicere quod
alius dixerat. Erant autem gentiles quidam. Pertinet
hoc unum preambulum ad passionem. quia est phariseorum
conspiratio. hic declaratur per hoc scilicet gentilium illuminatio
que fructus fuit passionis Christi valde utilis. et quam in
passione facta est gentilium illuminatio et iudeorum ex-
cecatio. ideo hic ponitur. hic primo declarat in parte ostendit ut
ostendit vocationis gentium prefiguratio. secundo passionis
predicte fructificatio ibi. amen amen dico vobis etc. tertio passionis
fructus. x. ibi. turba ergo que stabat et audiebat voce
... describitur figura iudeorum excecatio ibi. hec locutus est
Ihesus etc. In prima ergo parte figura gentium vocationis
hec quod dominum querunt et dominus se offert benivolum et des-
cribitur hic ordine primo ponitur gentilium sollicitudo. secundo disci-
pulorum intercessio. tertio magistri condescensio. Innuitur
ergo gentilium sollicitudo in hoc quod videre Ihesum cupiunt et querunt
ipsum quod dicit. erant autem gentiles quidam ex hiis qui ascen-
derant ut orarent in die festo. ipsi adorabant in tem-
plo quem et ipsi exaudiebant. iii Reg. viii. Et orone
Salomonis alienigena qui non est de populo tuo. si venerit et
oraverit in loco hoc exaudies de celo etc. Hii ergo accesse-
runt ad Philippum qui erat in Bethsaida Galilee. Galilee
id est erat autem Philippus a Bethsaida civitate Andree
et Petri tanquam ad magis notum venerunt et desiderium ex
presserunt. unde et rogabant dicentes. domine volumus Ihesum
videre. non mirum si desiderabant quia super filios hominum speciosus
forma. psalmus. speciosus forma pre filiis hominum. et erat desiderabilis. angeli cuius volu-
nt videre. occidere gentiles videre. Ysaias. hic xxi. auferetur
a vobis regnum et dabitur genti facienti fructus
eius. Venit Philippus. Hic ergo secundo discipulorum in-
tercessio ad gentilium petitionem et ut Philippus facilius im-
petret assumit socium ipsum quod dicit. venit Philippus et dicit
Andree. tanquam maiori et tunc Andreas tanquam maior
prior in invitatione. unde dicit Andreas rursum et Philippus dixe-
runt Ihesu. in quo innuitur quod prelati sunt mediatores inter subditos
et dominum qui desideria populi domino offerunt. Deut. v. dicit Moy-
ses ego sequester et medius fui inter vos et dominum. Hebr. v. omnis
pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in hiis que
sunt ad dominum. Ihesus autem respondit. tertio hic ponitur domini condescen-
sio que satisfacit gentilium desiderio dicens iam tempus venisse

manifestandi se gentibus. ipsum quod dicit. venit hora
ut clarificetur filius hominis. id est gentibus manifestetur
et per hoc eius claritas et gloria cognoscatur. hec est hora
passionis et redemptionis nostre quam diu fuit expectata et
desiderata in hac hora vocantur. ipsum quod dicit apostolus Ro. xiii.
hora est iam nos de sompno surgere. hec est hora de
qua dicitur supra. c. vii. nemo apprehendit eum quia nondum
venerat hora eius. Sed quare cum gentiles sua
ydola adorarent et deos suos haberent unde ergo
quod ascendebant ad orare in Ierusalem. Et dicendum quod de
gentibus conversi erant ad ritum iudeorum et hii dice-
bantur proseliti et ideo dicit de illis quod ipse exis-
tentes erant ut proseliti fierent. ideo iam incipien-
tes credere videbant solempnitatem iudeorum et in templo
adorare. Sed tunc queritur quare Philippus non repulit
eos et venit quod debuisset quia ipse audierat a domino
Mt. x. in viam gentium ne abieritis. et Mt. xv.
non sum missus nisi ad oves que perierunt domus Israel. ergo
ut quod dominus mandatum fecit quam ipsorum petitio-
nem admisit. Respondeo dicendum quod ipse Philippus in-
tendit. sed et non tantum iudeos sed et gentiles intra-
bat videbat quod omnium salutem volebat ex alia
parte mandatum eius considerabat ideo caute egit quia non
petitionem omnino repulit nec prius admisit et ideo
Andream consuluit illi non de domini mandato presu-
mentes dixerunt Ihesu quia se poterat sicut volebat
ut dominus manifestare omnibus. Sicut enim ut magis
quam ante manifestat se gentibus. Et dicendum quod ipse
appropinquante passionis iam salus erat gentium.
alia ratio quia iam iudei per conspirationem mortis
Christi repulerant gratiam dei et ideo propter conspirationem
eorum dominus convertitur ad gentes. Amen amen dico vobis.
Postquam descripta est vocationis gentium prefigura-
tio ponitur fructus passionis predicte. hic autem per
hunc modum primo predicitur passionis fructificatio
secundo quod passio non habet effectum nisi in imitatoribus
Christi. post imitationis exhortatio ibi. Qui amat
animam suam etc. tertio non quod illi imitantur hii qui a
domino vocantur non pereunt factum est oratio ibi. Nunc anima
mea turbata est. unde quia ipse impetrat omne quod
petit unde exauditio ibi. venit ergo vox etc.
primo tangitur passionis fructificatio ex gratia
ipsum quod dicit. amen amen dico vobis. asserendo loquitur
gentilibus qui eum quesierunt ut ipsos in fide con-
firmet. nisi granum frumenti cadens in terram mor-
tuum fuerit ipsum solum manet. ad litteram non multiplicatur
nisi moriatur. i Cor. xv. Insipiens tu quod seminas
non vivificatur nisi prius moriatur. Si autem mortu-
um fuerit multum fructum affert. quia tunc producit
messem. hic intelligendum in Christo. qui est granum
frumenti propter puritatem et ad panis multitudinem
ipsum quod aptum est ex eo fit panis. sic et Christi caro
que est panis vivus. qui de celo descendit. c. vi. de
quo dicitur in psalmo. adipe frumenti satiat te. hic gra-
num cadens in terram per humilitatem mortuum est per
passionis acerbitatem. ideo multum dicit. omnis fructus

tuos undique sed me longe. Fe. uo. iii. a.
me. et c. hoc granum attulit multum fructum quia
multos filios adduxit in gloriam. he. ii. decebat
eum qui multos filios adduxit in gloriam auctorem
salutis eorum per passionem consummare. gen. lx. cum gratia sunt
ad te in fortitudine maris. fortitudo gentium et c.
Qui amat animam suam. hic tangit scilicet ad
passionem imitandam exhortatio et exhortationem
proponet quinque modis et exempla per quinque modos et in quinque modum
dicit. Qui amat animam suam perdet eam. et animam
mundi nocet quilibet sic. i. xiii. dixit petrus
animam meam pono pro te. et qui odit animam
suam in hoc mundo. scilicet eam pro christo in mundo eternam
custodit eam. ma. xvi. Qui uoluerit animam suam
suam saluam facere perdet eam. et qui perdiderit eam
propter me inueniet eam. au. si cupis uitam tenere
cum christo noli mortem timere pro christo feliciter
qui uitam custodire perdendo ne perdant amando
ad hoc id hortatur per exemplum. Si quis
michi ministrat me sequatur. sic seruus
dominum suum. alioquin non est uerus seruus. sequatur
per passionis uestigia. i. pe. ii. christus passus est pro
uobis uobis relinquens exemplum. ut sequamini uestigia eius. ne sit minor
in pena. sic et in gloria per quod subdit. Ut ubi
ego sum. ibi sit et minister meus. ii. thi. ii. fidelis
sermo. si commortui sumus et conuiuemus. si
compatimur et conregnabimus. ro. fidelis qui promisit
a domino. apoc. iii. qui uicerit. dabo illi sedere me
in trono meo. ne autem se redigne. ministrare subdit
honoris culmine. Si quis mihi ministrauerit. honorificabit eum
pater meus. quia ipse honorificauit me. i. Re.
ii. qui honorificauerit me. honorabo eum
qui autem contempnunt et c. honorificabit mihi
quia de seruo faciet filium. ro. viii. ipse spiritus testimonium
reddit spiritui nostro quod filii dei sumus
et si filii et heredes quidem dei coheredes autem christi.
Nunc anima mea turbata est et c. tangit hic. iii.
scilicet prooemialis exordium et cum diu sic monuit duo
ponit quia cum refugiebat mortem optabat
eum propria illa orare. sed quia tamen per salutem nostram
ueniat proferet orationem primam conditione. orationem
pro sua liberatione prima orat primo unde dicit
Nunc anima mea turbata est. scilicet timore mortis.
ma. xxvi. cepit turbari et mestus esse.
et quid dicam. quasi dicat nunquam pro ipsa petam
ut mortem euadam. petam quidem ut in firmitate
ostendam per quod dicit. pater saluifica me. ex
hac hora. scilicet passionis. ma. xxvi. pater si possibile
est transfer a me calicem istum. sed hoc non petiit
ut exaudiretur per quod subdit. Sed propterea ueni
in hanc horam. ut scilicet moriar. ideo de hoc
nolo exaudiri. sed de hoc pater clarifica nomen
tuum. et hoc est petere ut nomen dei noui
fiat gentibus per passionem eam pro nobis pro quibus
etiam se offert unde. he. v. de christo dicitur
in diebus carnis sue preces supplicationesque

ad deum qui posset eum saluare a morte
cum clamore ualido et lacrimis offerens. exauditus
est pro sua reuerentia. Uenit ergo uox
de celo tangit ultimum. scilicet exauditionem in eius
signum dicitur. Uox de celo uenit dicens
et clarificaui. scilicet per opera miraculosa et iterum
clarificabo. per opera mirabiliora. sic enim in
redemptione et christi ad celos sublimatione a patre
suo est clarificatus. unde ad. he. christum semet
ipsum clarificauit ut pontifex fieret. sed
qui locutus ad eum. filius meus es tu. ego
hodie genui te. unde hec uox patris attestantis
sic. ma. iii. in baptismo. ma. xvii. in transfiguratione
et nunc. unde uox christo testimonium perhibuit
in aduentu suo in carnatione. in passione in
resurrectione. Sed queritur de hoc quod dicit. qui
amat animam suam. perdet eam. sed omnis qui
amat animam suam. quia dicit ephe. v. nemo
unquam carnem suam odio habuit sed nutrit
et c. ergo nullus animam odit. Ad hoc quod
anima dat intelligere uitam secundum explicationem dicam et
hic uno modo dicitur uita carnalis secundum quod dicitur quod animalis
homo non percipit ea que dei sunt et hoc non est amandum quia
sic in potestate uiuentium unde. ecc. xviii. si prestes
anime tue concupiscentias et c. Alio modo dicitur anima uita
naturalis. secundum illud io. xiii. animam meam pono
pro te. tercio modo dicitur uita spiritualis. secundum illud ps.
qui diligit iniquitatem odit animam suam. ut
dicit de uita secundum quod sonat in uerbis. Ad
hoc non soluit quod dominus hortatur ad mortem. ergo
uult quod homo det se morti et ita habeat odio
uitam istam. Quod si ita est uidentur meriti
qui se interficiunt ut christo obediant. sed hoc
manifeste falsum. quia nulli licet interficere seipsum sicut
probatur. i. de ci. dei. Ad hoc quod intelligit
de uita naturali. sed attendendum quod non est absolute
accipiendum amare uel odire. sed in re. ut. scilicet ille
dicitur amare quod magis eam diligit
quam diuinum preceptum implere. odire uero qui
magis implere preceptum quam seruare uitam unde
non tenetur quis mori uel se occidere uitam
nec tenetur uel in morte se precipitare dz. uel. au.
si cogitur homo alterum eligere mortem comminantem.
persecutore potius eligat quam dilatio morti.
quam offensio numine. Ad quod queritur de hoc quod petiit saluari
ex hora mortis ipse sciebat quod deus nolebat
exaudire ergo indiscrete petebat. Ad hoc
peciit et non fuit exauditus constat ergo non
in omnibus est exauditus. Contra. io. xi. ego sciebam
quia semper me audis. Si dicis quod petitio fuit.
sensualitatis sensualitas non se conuertit
ad diuinum dominum patrem. ergo si fuit fuit
rationis. Ad hoc dicendum quod in christo duplex
fuit uoluntas. scilicet rationis et sensibilitatis. uoluntas rationis semper conformis est deo.

est deo in volito et ipsa semper exaudita est
vel sensualitatis in volito discordat a volunta
te dei. sed non in ratione volendi. et ideo non sensus
in Christo non est ipsa assecuta. quia voluntatem eve
nit non vero quod deus voluit. petitio ergo non fuit
ista ex voluntate rationis procedens sed sensualitatis
et ideo non est exaudita. Quod ergo obicitur ad quod
petebat. dicendum quod sicut dominus aliquod preceptum non adim
plendum sed nos instruendi sic ad petitiones non ad
petendum sed nos instruendi. Et instruit nos in
hac petitione quod licet nobis ad primum motum sensualitatis ve
lle. et tamen quod ipsa sedenda est ut statim dicetur. et
tamen desistere non debemus sed formidamus mortem.
Quod obicitur quod hic petebatur. dicendum quod primo ille for
midatur est ex ipsum rationis. et ideo proposuit petitionem
et sic advocatur non petit alia parte quod vero in volebat
sed pro alio quod alius vult. sed et ideo pro sensu pote
bat. nec hoc volebat. immo potius mortem pro salu
te nostra. Turba ergo quae stabat. postquam declarata est
passionis future fructificatio: subiungitur ter
tium. scilicet illius explanatio in qua predicitur eiusdem. hoc
ordine. primo innuitur turbe admiratio. secundo a Christo fit
explanatio. iii. turbe dubitatio. iiii. dubi
tationis amotio. Tangit ergo turbe admirationem
de auditu vocis illius quia nesciebant unde esset
propter quod dicitur. Turba ergo que stabat audiebat. illam scilicet
vocem. dicebat tonitruum esse. non attendentes
vocis [illegible] et sensum. et hii de saduceis de
quibus act. xxiii. non dicunt esse angelum
neque spiritum. Alii vero dicebant angelus ei locutus est.
attendentes vocis articulationem. tamen eius significationem
non intelligebant. isti erant de secta phariseorum
qui dicebant angelos esse. unde act. xxiii. quod si spiritus
ei locutus est aut angelus. Respondit Iesus et dixit.
Tangit hic secundum. scilicet illius vocis explanatio. quia
ipsi nesciebant nec propter quid esset facta. nec quid signi
ficaret. ideo dicit esse factam. Non propter me hec vox facta est
venit sed propter vos. quia non ad instructionem meam
sed vestram. ideo dat vocis intellectum. Nunc iudici
um est mundi. scilicet in passione. Nunc princeps hu
ius mundi eicietur foras. qui credit esse princeps quia
a multis gentibus adorabatur. [illegible]
[illegible] reputatur. luc. xi. Cum fortis armatus custo
dit atrium suum. Si fortior illo superveniens vi
cerit eum universa arma eius aufert in quibus confi
debat et spolia eius distribuet et ipse vincit mun
dum cum suo principe. unde Io. xvi. confidite ego vici
mundum et modum eiciendi principem dicit esse per passi
onem propter quod dicitur. Et ego si exaltatus fuero a terra.
per passionem crucis. omnia traham ad meipsum
per fidem et dilectionem. cant. i. trahe me post
te. Io. xxi. traxit Simon Petrus rethe ad terram
plenum magnis piscibus. et eiusdem iii. sicut exal
tavit Moyses serpentem in deserto ita oportet filium hominis et hic ex
ponit evangelista. Hoc autem dicebat significans qua morte esset
moriturus. quia in morte crucis que erat vilis

sima. sap. ii. morte turpissima condempnemus eum.
Respondit ei turba. tangit tertium. scilicet turbe dubitatio
quantum ad illos qui in lege instructi erant qui
audierunt Christum immortalem. hic et dicebat se esse
Christum et dicebat se moriturum propter quod dicitur. Nos audi
vimus ex lege quia Christus manet in eternum. sed non hoc in le
ge audierunt intelligendum quia lex hoc comprehendit
prophetas ut dicitur v. mich. et egressus eius ab diebus eternitatis
et Dan. vii. potestas eius potestas eterna. et regnum illius quod
non corrumpetur. i. reg. ii. stabiliabo solium regni eius
et stabilis thronus regni et cetera. quomodo tu dicis
Exaltari oportet filium hominis. hoc modo ipse non dixit. sub hac
forma. sed supra viii. cum exaltaveritis filium hominis tunc
cognoscetis. modo non dicit. Et ego si exaltatus
fuero. Non enim extrabant hoc quod audiebant. sed quod per
concipiebant. Dixit ergo eis Iesus. Tangit hic
iiii. scilicet dubitationis illius amotio. et ostendit
quod illa dubitatio non veniebat de malo intellectu
sed de defectu intelligentie quia scilicet utrumque quod de eo
dicitur et quod eternus et quod mortalis ideo dicitur. Adhuc mo
dicum lumen in vobis est. i. lumen quia creditis lumen
eternum. sed modicum. quia non creditis moriturum. ideo
hortatur ut in fide proficiant dum tempus habent. propter quod
dicitur. Ambulate dum lucem habetis. id est ambulare
est fide ad Christum accedere. post accedunt ad eum
et [illegible]. et ideo subditur. Ut tenebre vos non
comprehendant. i. excecatio intellectus de quibus supra iii.
lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. et
[illegible] ab eis comprehendi. quia. Qui ambulat in
tenebris nescit quo vadit. prov. iiii. via impiorum te
nebrosa. nesciunt ubi corruant. et explanat
quid est quod dicitur ambulare quia est credere. unde dicit
Dum lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis. lucis filii
sunt filii dei. quia ipse lux vera et hoc fit per
fidem. Io. i. dedit potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine
eius. optime satisfacit quia ab illa dubitatione non
poterant liberari nisi accedendo ad eum per fidem. unde
Aug. accedunt ut intelligant [illegible] moriturum eum
[illegible] et sanguinem effusum quem [illegible]
[illegible] ad culmina que perducunt. hec
ambulare. Sed quaeritur de hoc quod dicitur. Nunc
iudicium est mundi quia dictum est quod non iudicat
quemquam. nec venit ad iudicandum. Quod est iu
dicium condempnationis et discretionis hoc
iudicio iudicatur mundus in passione Christi per quam dis
cernuntur oves a lupis. primo iudicio non. sed
quaeritur de hoc quod dicitur quod princeps huius mundi eicietur foras. quis
est iste princeps si dyabolus. ergo videtur quod mundus iste
sensibilis pertineat ad dominium dyaboli. et tunc vera erit o
pinio manicheorum. Ad hoc dicendum quod mundus hic dicitur
mundo dediti per inmunditiam horum princeps est dy
abolus non quoad naturam sed quia ad excellentiam in ce
[illegible] quia ipse est rex super omnes filios superbie. Iob.
xli. Item quaeritur de hoc quod dicitur quod eicietur foras. quia non
videtur ad hoc ei dominari in hiis qui mundo dediti sunt
et foris positi [illegible] quia continue peccant. Ad hoc dicendum quod

diabolus dr̄ eici de mūdo nō q̄ū respectu q̄
q̄ mūdus nō regnū; nec dr̄ eici q̄ oīo in
ullo mūdus regnū. s; q̄ nō tot. nec i
pmanne regnū. q̄ manū trahente h̄ ab
lucam̄ ipse q̄ cyrographū q̄ erat adūsū
nos. i passione delet̄ ē et affixū cū cru
cis i pellens est debilitata mūd mani' adre
sistendū confortata p fidē. i. p. mīc. cui re
sistite fortes i fide. hic q̄r de h̄ q̄ dicit
q̄ oīa trahit ad se. q̄ nec oēs n̄ minor
ps quasi ē ad fidē. imo q̄ plures mali q̄
boni. Ad hoc dr̄ aug. qui tendunt ad
nō ēē nō dicit̄ uīam. et tales sunt mali
vn̄ p h̄ q̄ est oīa. nō sit distributio ū g
electos qui erant dī filii p electione et hos t
traxit ad se et congregaui i vnū. vl' oīa
electam. i. de gente et regno nō tm̄ iu
deos s; ē gentiles cū discretione nationū.
Hec locutus ē ihc. p q̄ descripta est sum
mam̄ uocatiō et passionis future pdicatō
et expō. h̄ inc̄ ī rume sum̄ excecatiō iu
deor. et post i h̄ rei declaratione h̄ ordie.
p ē i gine ipā excecatiō. s; nō aliq̄ elec
tio. tm̄ nō i futuror electoz. s; gentiū.
iuū nō ipsis excecatis i sēc q̄ natiō excecā
tio iudeor. In ume i ipso s; dīm q̄
absconditur se a uidens ipsis qui ei gēditē
separant. ipse q̄ dr̄. h̄ locutus ē ihc et abiit et ab
scondit se ab eis. aug. nō ab eis q̄ cum
iam inc pall. obuiā ei uenit̄ filii ab his
qui uidebant et i uidebant. deū. xxx ui ab sq.
dem faciē meā ab eis ē considero. ī ista q̄
sideratio corporis signū erat absconsionis spūal
et h̄ sciunt bñ sequitur. Cū aūt tanta sig
fecisset, corā eis nō cred. i eū. sic sunt sig
nū de suscitatione lazari nō tm̄ crede
bant. q̄ malicia eor nō sinebat. sap.
ii. excecauit eos malicia eor. nec hec
causā gesta ē. s; a dño p missū et pphām
ps pdicta ipsi q̄ dr̄. ut sermo ysa. pphe i
pleretur q̄ dixit dñe q̄s credidit. q. d. nul
lus uel nullus. auditui nō. i. ei q̄ audiunt
a dño. vl' ei q̄ audit a nobis pphantib;
q̄ fides grandis. ro. x. et brachiu dm̄
cui reuelatū ē. brachiū dīn ut dr̄ aug. ē
filius p̄ris. sic ei tunc brachiū ē p q̄ opa
tus dr̄ brachiū dei ē filius p q̄ opatus
est. in dū h̄ brachiū nec potenter excecu
tio. nec correctio. nec solū sunt
prius. s; ē uenit i mūdo dei uidero ipsi q̄
crediderunt. Pptea nō poterant credē i eū. q̄r. c.
excecati erant. ē h̄ dixit ysa. s; s; dr̄. ex
cecauit dixit ysa excecaui oculos eor. et in
durauit cor eor. ysa. vi. excecā h̄ ppli
et aures eī agrauia. ē ro. r. dedit
eos deus i repbū sensum. ut nō uideant
oculis. i. nō intelligant corde. et i tellige
do conuertant. et querendo sanē eos. Ye
ii. querimū ad me. et saluabo adulteros
uestros. et ne credas auctē illa usurpata
credit. h̄ dixit ysa. cū uidit glīa eī. et
locutus ē de eo. ysa. vi. ū dr̄ q̄ uidit do
minum sedentē sup soliū excelsū. et plen
erat oīs terra ysa eius. veruptū ex principib;
tangit h̄. s; m̄. c. q̄dā electo. s; adiscande
dicit. h̄; dixit sit q̄ nō crediderunt. veruptā
tamen ex principib; multi crediderunt i eū. ro. xi.
i h̄ tpe reliquie s; electionē grē salue s; t.
h; tm̄ nō erant i fide pfecti ipsi q̄ nō s; dit
sed ppt phariseos nō confitebantur ut ne syna
go eicerent. s; ix. iam ei conspirauerant iu
dei ut siq̄s eū confitēr xpm ext̄ synagoga
fieret. et h̄ q̄d tamē bonū tangit i pfeci ipsi q̄
credidit. sonē timoris. dilexerunt eni mag
gl̄am hoīm q̄m gl̄am dei. et s; culte eg
erunt. s; q̄ dr̄. i. macha. in. a uis uiri
peccatoris ne timueritis q̄ gl̄a eī sterc et
vermis est. hodie extollitur. ps. dissi
pauit ossa eor q̄ hoībus placent ē c. g
cc. i. Ihc aūt clamauit et dixit. tangit
hic. iii. c. i. s; pior i fide confortatio q̄
fit affectuosa p exortatione q̄ sbleuat
mentes credentiū ad dignitatē s; natus.
ipse q̄ dr̄. q̄ credit i me nō credit i me s;
naturā uisibile. s; i eū qui misit me.
vl' credendo nō honorat me tm̄. s; eū
qui me misit. i. q̄ dr̄ q̄ credē mee nō ē
credē i hoīem. s; i deū ē h̄ manifestat. et
qui uidet me uidet eū qui me misit. q̄
vnū sūt i essentia mittēs ē missus. q̄ q̄ uid;
vnū uid; aliū. y. xiiii. phe q̄ uid;
me uidet ē prē meū ē nō est unitas sen
cie. q̄ ego i prē. ē p̄r i me est ē ipē filius ē
nō uidendi pr̄e sic ut dicit. sic splendor
lucem. ipse q̄ dicit ego lux veni i mūdū ut
oīs q̄ credit i me ē tene nō ma. s; in
deuenī i pē lux fiat. ephe. v. eratis aliqn
tenebre nūc aūt lux i dño ē hoc cred
do i eū. dr̄ q̄ dr̄ e. i. cū sit splendor gle
ē c. ē siq̄s audierit uba ē c. tangit hic
iiii. c. q̄ nō credentes s; a condiciō simil
i condicione. s; sua uindictē et iudicii s;
uitatē. ipse q̄ dr̄ siq̄s audierit uba mea.
et nō custodierit ea. ego nō iudico eū
i. nō condempno. ipse mgr uindictē ē h̄.
nō eni ueni i mūdū ut iudicē s; ut sal
uificē mūdū. cui sup. iii. nō misit ds filiū
ē c. ix. luc. filius hoīs nō uenit aīas pde. s;
saluare. nō tm̄ effugiet s; uitatē iudi
cii ipse q̄ dr̄ q̄ me spernit ē n̄ accipit uba
mea habet q̄ iudicet eū. et q̄s est ille
cui uidicēt ostendit. s; mo q̄ locutus sum

ille mdi. eu i uo. dic. c. xxiiii. celui z
cra exhibuit uba q' mia no fecerunt. imo
stabunt sic d' ercuso i nocte accedent re
dargueucia eos et oem abscidentia excusa
cione. c. xv. eno consulies ad usorio tuo. du
tu es cu illo i uia. tesli. de sermone xpi et
ex simo suus hat uicute iudicandi eos. ma
nifestat. qr no e smo hnius s; diui ex uir. ipa
dicit. ex ego aute ipo no sh loquut. sic ucne
glosias. de ec lup' xii. locis. ex. te. ipo gla
xpi querit. s; qui misit me p; ille m ma
datu dedit. q dicam et q loq. et io ego lo
quor sedm madat ei. et scio ex. ma dat
eu ei' uita octna. v ii c. xii sic uic ad mea
igredi pua ma. deu. xix. eligate uita e et
dominus. ad ep o. no. ei. et io amandato
ei' no declino. xp ep d. q q loquor. ego. sic
dixit mi p; sic loq. ex. ipe loquitur ho. p oia se
dnio in andato et vo' ostendabat. c. viii
que audiui a p're loqr i mdo. et io ex hoc
unt hre. ep smo suus no est spnendus. s; re
cipiendus. ut smo dni. sic de bonis d. i.
thes. ii. cu accepissetis a nobis uibu audit' di. accepi
stis illud no sic ub hoim. s; qr h smo
de h ep d. q no poterat crede. ex. xii. dicit
excecauit te. y v q male dicat ex. si no po
terant crede qr no est eius ipuntans ipetus.
ad h rn. e ro. no poterant. i. no nolebant
s; illud no soluit. qr et facile est oia sol
uere. qr no dixit euuagelis no nolebant cu i
bn hret ad manu. s; esto quod is co
sensus. no nolebant crede. ex. xii. d. excecca
uit oclos eoz. tuc ut ep d s' si male vo
luntates eoz. r. dd q ad no posse d
dupr. au ex nisu modo pot. au ex. cu mag
difficultate pot. sic d ex ur assuetus i malo
no p bndce. ie. xiii. si mutare pot ethi
ops pelle sua. et pdus uarietate suam
siat uos bn facis tace cu didicistis male
s istam uia d ep mr excecat no pot crede
et iui aglista uit h dixit ep no poterant crede. qr
excecati erant sic pdixit. ys. no ep pdi
catio ysaie fuit ca. s; pa malicia cordi
maui iudicuy. iudicu. c. deserendo aug.
excecat et obdurat ds deserendo no ado
iuuando ep occulto iudicio s' pot no tam i
iniusto. ie qr de hoc ep d. qui credit i
me no credit i me. y e ep h ostigo.
si credit i uis tu dicas q d; uertu cu ut sic u q
credit i me cum s; i eu q me misit s
ista ma s' debet dici. qui uidet me. n
uidet me tm s; eu qui me misit.
r. dd ep ep fides dis tringit arti
culos. et qui q s cogit at. de uno
articlo. no cogitat de alio. i mo
aliqui credunt uni q no credunt

aliu. s; i uisione c vna est ocncia qui
vnu uidz, p'sona ot uidz i uisione io y
mit qui uidz me uidz et p're ep i p'de
e uide uniu sub... sec uicedulter dista
guit. et solitudie excludit. q credit i
me no i me sol credit s; i me et i eu.
alr pot dici q est crede aut s; uide
ut ieltre toi. ep qr aucta et po est i
p're p appacoue toue cnis e crede io fili
credere appat ad p'rem et sic deum e ep p'r
c hr ad filiu. s; i uidendo et reuelado
filiu ducat ad p'rem ut ub et lumi + io
uide no sic appet patri quadmod crede
cu d' qui credit i me te.

a Ante diem festum pasche. De cena
sunt duo pambula ad passionem. c. ui
deoz consp'rcio et passiois pdicio. In hac
pte sedes declarando c'au. i. discipulos con
firmacio. discipulos q' dns ofirmat. s i mu
ut conf'macio ex ablacione p' hnl. ... ...
sedo erudicois et consolatois ubo i p'ncip
xiiii. c. ubi. non turbet cor v'rm. tercio ue
orois subsidio c. xvii. h locut est
ihc et subleuatis. p'rcis q capitu i quo
dns confortat discipulos suos q ho. ins
pricias. s; in q i' tangit p' ei spont ga
i sa hora ad immand ubi. p'ostq q laui
te iusticia. ostendit sui designat unde p
ueritate ad demand i. hec cu dixisset
turbatus est spu. In q'rta ud o' discipulos i
formacio ad se p passione sequend. i. filio
li adhuc modicu uobisc' sum. q gim ep p'omit
i immand ducat. y ordie p ostendit te
pis ogruitas. so. uo. t hnl. tercio. pec re
uerencia. q'rto ipi' obediencia. tempis
opcunitas ostedit. J h q ia tpe uite
morcis i stabat. ep ep sp'alia signa oste
de debebat. ipa d. ante die festu pas
che. i. an prima die azimor cu uesp
erat xiiii. luna aduesp'm qn agn' imo
labat. sciens ihc q' venit hora ei' ut
transeat ex h mudo ad p'rem. p' ischa
transit e et io d' mori uolmt i pascha
te q' sicut mors trsire fuit ne sit ecia
ris sigtus est p'r transitu maris rub. de
quo. i. co. x. p'res n'ri oes mare t'nsie
runt te. Cu dilexisset suos qui erat
i mundo i finem dilexit eos. i. et p'ppria
signa dilecois ostendit aug. absit ut
dilecoi morte finiret cui no est fi
nis. et no e ibe finis ofumeiis. sed
consumans. h'oc dd ding'. d. ihr. uel
obtuinci pot uult i finem. i. ut no
inspirat te. tempus rigit et hora t'pis.
Et cena facta cu dyabo' iam misisset i
cor iude. i. sugg'sisset. ut traderet

cum iudas exiret scilicet quia cum dissimularet
eum tradere et quia traditione non est immutatus.
Set ultimate unde sequitur sciens quia omnia ei
dedit in manus. Quantum ad primum quia illi tradita est in omnibus
potestas in celo et in terra. Et sciens quia a deo exiuit
et ad deum uadit. Quantum ad secundum. Iohannes xvi. exiui a patre
et ueni in mundum iterum relinquo mundum et uado
ad patrem. Hic sciens id est mortem suam instare pre-
cognoscens. Surgit a cena ut ex precedenti-
bus iam temporis oportunitas adesset sicut dic-
tum est mathei xxvi. surge uelociter.
Et ponit uestimenta sua. Tangit hic ordinem
scilicet christi humilitas quia deponit uestimenta ut ex-
peditius ministraret. ideo dicitur ponit uestimenta sua.
sicut et in psalmo ministri propheta dicitur et cum accepisset
linteum precinxit se. Luce xii. amen dico uobis
quod precinget se et cetera. officium ministri exequitur propheta
dicitur deinde misit aquam in peluim et cepit laua-
re pedes discipulorum et extergere linteo quo erat
precinctus. hic est officium ministri. tale officium deus
maiestatis assumpsit. Luce xxii. ego autem in
medio uestrum sum sicut qui ministrat. Filius autem hominis
non uenit ministrari sed ministrare et dare animam suam
redemptionem pro multis. et hic humilimum ministrum
locum pedes. Venit ergo ad symonem et cetera. Tangit
hic tertium scilicet petri reuerentia quod dominum obsequium res-
puebat. propter quod dicitur uenit ad symonem petrum ut eum la-
uaret. et dicit ei symon petrus domine tu michi lauas
pedes. quasi diceret pauescendo dicit petrus tu michi tu
deus michi seruo. tu magister michi discipulo. tu rex
michi misero. tu qui manibus cecis oculos aperuisti.
leprosos mundasti mortuos suscitasti michi lau-
as pedes. quasi diceret non audeo pati quod in reuerencia
excedebat. nimium eum deus ut desiderat propter in-
situm. Vnde respondit iesus quod ego facio tu modo
nescis scies autem postea. ideo oportet te sustinere usque
impositum. Sed petrus animo constanti non flectitur.
Vnde dicit ei petrus non lauabis michi pedes in eternum.
et quia in sua sententia pro mansuetudine recelat detinet
comminatione. ideo respondit hic iesus si non lauero te
non habebis partem mecum. partem dicit gloriam
dei eternam. de quo in psalmo dominus pars hereditatis mee et
calicis mei. et terra porcio mea in terra uiuentium. Dicit
hic symon petrus. tangit hic [illegible] scilicet petri ob-
edientia [illegible] comminatione sibi facta. Vnde timidus
est petrus. dicit ei petrus. sed in hac ratione dicit ei
symon petrus id est obediens suerus quia plus
offendere dominum pauebat unde dicit domine non
tantum pedes meos sicut precepisti laua sed
et manus et caput. Vnde symon petrus uere obe-
diens dicere poterat illud psalmi paratum cor
meum deus paratum cor meum. Sed quia superius in re-
uerencia excedebat modo uero in obediencia
excedebat. ideo petrus et [illegible]. Set modo
est symon instructus. propter hic sequitur dicit
ei iesus qui lotus est. Illa est locutione de qua

dicitur ysaie i. lauamini mundi estote. zacharie xiii. erit fons
patens domui. Ieremie iiii. laua a malicia cor
tuum ierusalem ut salua fias. Ille non indiget
nisi ut pedes lauet. id est affectus de quibus canticorum v. laui
laui pedes meos quomodo inquinabo illos. isti pedes ma-
gis indigent lauari quam alia membra. propter hoc
quod magis inmunitur sordibus id est terrenis. Sordes
enim in pedibus et ideo non est recordanda similitudine.
Sed quia isti pedes lauantur tunc est mundus totus.
Ezechielis xxxvi. effundam super uos aquam mundam et mun-
dabimini ab omnibus inquinamentis. Et uos mundi estis. ideo
non indigetis nisi locione pedum. Iohannis xv. uos
mundi estis propter sermonem quem locutus sum uobis. Set
ne uideretur discipulis facere ignorare sub-
dit. Sed non omnes et ratione quia hic deus dicit
euangelista. Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum
propterea dixit non estis mundi omnes. ideo euangelista uult loqui
de proditione quia dominus sciebat ne aliquis crederet
christum tamquam hominem posse decipi. Iohannis xxi. scie-
bat iesus ab initio qui essent credentes et quis traditurus es-
set eum. Queritur hic de hoc quod dicitur cena facta ubi
est ante diem festum pasche et hic uidetur quod
dominus fecerit de cena eius. Set et in contrarium
alii euangeliste qui dicunt dominum commedisse cum
more conuenientem. ad hoc dicendum quod [illegible]. sicut
dicitur in glosa quod dominus fuerit sicut hic dicitur die pasche
et confecit de cinatio et iohannes cum aliis
euangelistis. Set respondeo dicitur quod alii
euangeliste in maturitate tamen cum eodem spiritu
loquente. unde non dicitur hic dies pasche dies
immolationis. set primus dies azimorum in quo ad
uespere precedenti immolabatur agnus. Item queritur
de hoc quod dicitur cum diabolus iam misisset in cor
ut traderet eum. ergo uidetur quod diabolus sit malarum
cogitationum immissor. quod ipse sit ut quod ipse
est de hoc inde et dicatur in filios diffidencie
ad ephesios ii. ergo sicut deus est causa in quibus deus dat
immittit bonas cogitationes sic et diabolus
malas. Set contra hoc est quia si diabolus im-
mitteret quando uellet uoluntatem hominis peccantis
pro hoc esset dignior ipsa uoluntas quod est contra rationem.
Respondeo dicendum quod immittere in cor sumitur in duplici sen-
tentia diuiditur quia proprie et generaliter proprie est immittere id est
interius formare uoluntatem et sic est solius dei. generaliter
non immittere est offerendo suggerere per cogitatio-
nem. primo modo non generaliter diabolus sed tamen sic. Queritur uero
ob quod diabolus regnat. dicendum quod non regnat
propria uirtute. set per consensum proprie uoluntatis
quam uolens ei consentit. Quantum ad primum. debilis est
hostis et cetera. ideo non dicitur immittere sed suggerere
uel incendere. Item queritur de hoc quod solus petrus
domino uolenti lauare restitit cum ceteri non
dixerunt. si et omnes [illegible] quod ipse
uolebat esse [illegible]. Si tu dicas quod
dominus fuerit ad eum et ipse primus restitit et
post alii [illegible] correcti. contrarium est

lra q dicit cepit lauare d. t(ex)t(us). et
post venit ergo ad simonem petrum. Videtur
q credit q prius lauit pedes. i(n)de q ille
tanq(uam) presumptuosus primum locum anticipauit
et post venit ad petrum. et ille recusat. S(ed)
melius d(icen)d(um) s(ecundu)m glo(ssam). q primo venit ad petrum et ce-
dere est p(ro) anticipatione. Postq(uam) ergo lauit
pedes t(ex)t(us). postq(uam) posuit ex(em)plum hortatur ad
imitand(um) ipsum et h(oc) q(uo)d facit p(ro)p(ter) tria videlicet
p(rim)o ex consideratione dignitatis magistri. s(ecund)o m-
agnitudinis p(re)mii. t(er)cio excellentie vite. hor-
tatur ergo ex consideratione dig(nitatis) magistri. q(uia)
ipse magister d(icitu)r. ideo et debent ipsi facere et
io cum surrexit ut ministret. iam iam docet ut
magister. io vestimenta resumit audientiam
petit ibi q d(icitu)r. postq(uam) ergo la. pe. eorum accepit
vestimenta sua. q(uae) s(cilicet) deposuerat. ut ser
uiret. et cum recubuisset. et iterum d(icit) scitis
q(ui)d fecerim vobis. facit eos sollicitos ad atte-
ndend(um) q(uia) d(icitu)r docet ut magister et e(st) doctrina
sua ut ipsi imitentur ibi ea d(icit) vos vocatis
me magister et domine et b(e)n(e) dicitis. est enim ma
gr. q(uia) xxiii. vnus est magister vester x(ristus) et dominus
vn(de) d(icitu)r vocabatur cum domino suo. ips(e) dix(it)
dominus. do. m. ce. a. dx. m. Si ergo ego laui
u(estros) pe(des) do(minus) et ma(gister) n(on) et vos de al(ter)i al(teri)us la(vare) pe(des).
phi. n. in hiis te(m)p(or)ibus seruitores sunt in mensa arbitra-
tes. et post h(oc) seruiunt. t(er)cio h(oc) dicit q(ui)a h(oc)
fecit ad se imitandum facere enim miracula q(uae)
no(n) possumus imitari. et no(n) fecit t(ert)i(u)m. sec(un)d(u)m
i(n) p(ri)ncipio videtur facere op(er)a humilia ad imitand(um). sic
et h(ic). ex(emplu)m dedi vobis. ut quemadmodum ego feci vobis
ita et vos faciatis. q(uia). n. discite a me q(uia)
mitis sum et humilis corde. et q(ui)a i(n) operibus humilitatis
sic imitandus e(st) ratione. q(uia) no(n) est seruus
maior domino suo. ergo si dominus no(n) dedignatur
humiliari ergo multo magis seruus. et h(oc) est quod
dicit. amen amen dico vobis tamq(uam) in t(ex)tu
Non est seruus maior domino suo nec apostolus
maior eo qui misit illum. i(n)fra xv. non est
discipulus sup(er) magistrum. Nec seruus maior
domino suo. io cu(m) sin(t) ipsi debent cum seruus s(er)
uire. io consuetudo est ibi ut celebrat se suo-
rum d(icitu)r seruum. vnde et alii. vbi sunt qui
despiciunt eos seruos. ubi est q(ui) honorem expec-
tant p(re)dicatores pedes lauat deus et sacerdoti
et curie episcoporum p(re)dicatorum et tu magistri capis
certe ubique exigis. Si h(ec) scitis t(ex)t(us). h(ic) s(ecund)o
hortatur ad imitand(um) consideratione mag-
nitudinis p(re)mii q(uia) q(ui) h(oc) facit beatus erit. ibi q(uia)
Si h(ec) scitis beati eritis si feceritis ea. non si
tantum scitis. immo et si faceritis. i(n)fra iac(obus). qui fac-
tor est operis h(ic) beatus in facto suo erit. q(uia) v. qui
solum fecerit et docuerit. hic magnus
no(n) i(n) regno celorum et q(uia) p(ro)mittat eis beatitudi-
ne credatis ea p(ro)ditorem p(ro)misisse. vnde dicit

Non de omnibus dico. s(cilicet). q(uia) beati eritis. sed
de electis. vnde ego scio quos elegerim. m(atheus). xx.
multi sunt vocati pauci vero electi. n. th.
n. Nouit dominus qui sunt eius. vnde q(uod) dixit beati eritis de
aliquibus vnum et de pluribus est intelligendum. Sed ut
impleatur scriptura qui manducat panem meum. i. socius
comensalis. leuabit calcaneum suum contra me. In
ps(almo) s(ecundu)m aliam translationem. homo pacis mee in quo sp(er)aui
qui edebat pa(nem) m(eum) et e(st). leuare calcaneum ut d(icitu)r
d(icen)d(um). est leuare calcationem dolum et fraude
et occulte insidiari. et loquitur p(ro)p(ter) similitudinem sicut h(ic) qui
vult calcitrare rem leuat calcaneum s(ecundu)m q(uod) ea sic
iudas conculcauit ipsum. et h(oc) dicebat de iuda. non
eum accusando. s(ed) discipulos instruendo. ne crederent
eum credit ut hominem purum. ibi ea. v(n)de dicit amen
amen dico vobis p(ri)usq(uam) fiat ut cum factum fuerit cre-
datis q(ui)a ego sum. i. d(eu)s qui scio omnia antequam fiant.
ecc(lesiastici). xxiii. domino deo omnia antequam crearentur sunt agnita.
t(ex)t(us) amen dico amen. h(ic) t(er)cio hortatur ad imitand(um)
se in honore suorum consideratione magni-
tudinis nuntii. magnum enim nuntium h(abe)t q(ui) dominum ho
norat. et ipse dominus honorem factum suo reputat
suum et magnum nuntium h(abe)t q(ui) honorat ipsi suum
ibi d(icitu)r ea. Qui accipit siq(uem) misero me accipit. i. q(ui)
honorat missum. honorat me mittentem. q(uia).
q(ui)a eo(rum) quidem vnum ex minimis meis. fe(cistis) m(ihi) fe(cistis) et q(ui)
accipit me. accipit eum q(ui) me misit. i. q(ui) honorat
filium honorat patrem q(ui) misit eum. q(uia). x. d(icitu)r q(ui)
q(ui) vos recipit me recipit. et q(ui) me recipit recipit
eum q(ui) me misit. et ex h(oc) arguit q(ui)a e(st) magna
transgressio dominum despicere et magnum nuntium ipsum
honorare. sic e(st) i(n) seruis d(e)i. Sed q(uia) p(er) ex(emplu)m dominus dedit
discipulis suis humilitatis ex(emplu)m. q(uia) alterutrum alter vtutis
cum sit alie virtutes excellentes. Dicendum q(uia) dominus
scit omnia quemadmodum discipulus suus imitatur. et q(uia)
sciebat rectum fragilem imitantem ad sectas q(uia) sunt
ibi iurgia. et discipuli contendebant q(ui)s eorum videretur
esse maior. lo(quitu)r p(ro) illa contentione. virtutis exem-
plum dedit ex(emplu)m tumorem humilitatis vt illi alterius obuiaret
alia ro(tio) e(st) q(uia) q(ui)a dampnacio horum h(abe)nt alibi a.
i(n)fra. tanq(uam) ab humilitate. Sed q(uia) de h(oc) q(uod) dicit non de
omnibus dico. ego scio quos elegerim. contra sup(ra). vi.
nonne xii. vos elegi. et elegit xii. iudas
erat electus. cum sint d(icitu)r m(ihi). Responsio d(icen)d(um) q(uia) e(st) elegit
ad presentem dignitatem et sic iudas fuit electus. sicut
elegerunt multi episcopi et prelati. non errore s(ed) mira-
bili dispensatione est electus ad eternam sollemp-
nitatem. et h(oc) modo iudas non fuit electus. q(uia)
h(ic) p(ro)ximo ad finales bonos. Item q(uia) de h(oc) q(uod)
dicit qui recipit siq(uem) misero me recipit vnde q(ui)
honorat missum honorat mittentem. ergo sic
honor ymaginis refertur ad prototypum. sic nuncii
ad dominum. ergo si ymaginem x(risti) debemus ad ho-
rare latria. sic et nuncios x(risti). hoc ipsum ut p(ro)
latria. q(uia) apponit p(ro) sibi. q(uia) qui honorat ipsum ho-
norat patrem qui misit eum. s(ed) ad honorem

honorandus uidetur. Ratio. ad hoc quod honor refertur
ad aliquid est duplex. aut sicut ad obiectum. aut sicut
ad finem. dico ergo quod honor ymaginis refertur ad
Christum proprium sicut ad obiectum quod non honorat lapis
sed deus. si honor ymaginis refertur ad ymaginem sicut ad
motiuum et finem. et quod homo non honorat ymaginem
propter ymaginem. et ergo communiter non prius sicut ad obiectum. et ergo
hoc dicitur reputatur se honorare ut de ornatu. Jo.
post ad honorandum lazarum. sed fidem dubia. Or
obiectum de filii dicitur quod non est omnino simile quod primum est contra
mutans non est quod agere. Cum hec dixisset turbatus est
postquam predixit proditionem et iudicium sui discipuli ad unum
tandem. Hic incipit tertia particula. in qua dominus proditorem
insinuat unde primo ad deuitandum. et hoc facit hoc
ordine. primo turbationem proditoris insinuat.
secundo discipulorum hesitantium questionem. tertio domini
secretam responsionem. in primo proditionis acceleratio. primo est
generalis proditoris insinuacio. et ideo generalis. non
tamen indubio sed in multitudine. et manifestabat
Christi turbacio. propter quod dicitur. cum hec dixisset. quia contra
dantem ad discipulorum instructionem. i. turbatus
est spiritu. i. voluntarie. et potestatem est dixit
et certissime asserit. amen amen dico
uobis. quod unus ex uobis me tradet. Ille. i. unus
cum comedit. de quo supra. vi. unus ex uobis diabolus
est. Aspiciebant ergo ad inuicem. Tangit hic secundum
scilicet discipulorum questionem et primo eorum dubitationem
propter quod dicitur. Aspiciebant ergo discipuli ad inuicem
hesitantes de quo diceret. Jo. ad inuicem aspicie
bant quod unus de alio dubitabat. Augustinus. sicut
erat erga magistrum suum erat pia caritas
ut unus ni alterum de alio formidaret
in infirmitate. et ideo dubio contra inquisitionem. et
questio familiaris contra familiares et ideo familiaritatis
iohannis ut per ipsum questio fiat. Jo. ait. Erat ergo
unus ex discipulis eius recumbens in sinu ihesu
tamquam familiarissimus inter alios et hic quod super
amoris prerogatiua. quem diligebat ihesus. iste
discipulus fuit iohannes. unde doctor. intuere iohannis
in glossa communi. non ei dicit eius suum. sed quod amat ihesus
sic apostolus. ii. cor. xii. scio hominem non dixit
scio penitus. hic ergo discipulus familiaris ydoneus
erat ad questionem. propter quod dicitur. Innuit ergo huic Symon petrus
et dicit ei. quis est de quo dicit. quasi diceret. require ab eo. petrus
scilicet pre ceteris apostolis sollicitus erat quere ad proditorem pe
ticionem. inquirit ille discipulus. Itaque cum recu
buisset supra pectus ihesu. ut dilectus et familia
rior et propinquior quod est signum dilectionis. Augustinus. ubi
quere est ista quam attendimus. dedit tibi. ad
...t. scilicet Dicit ei domine quis est. Simple. i. qui
te tradet. supra pectus ihesu recubuit. ut se
cretum audiret. quod in eo omnes sunt thesauri
sapientie et scientie absconditi. unde Augustinus dicit de io

hanne quod fluenta euangelii de ipso diuini
pectoris fonte potaui. Respondit ei ihesus. Tangit
hic iii. i. domini secretam. Respondit quod discipulo fa
miliari secrete satisfecit propter quod dicitur non uolens se agnitio
manifestari proditori. ideo dixit. ille est cui ego intinctum pa
nem porrexero intincto pane fecit confusionem.
et cum intinxisset panem. dedit iude symonis scariothis. et
in hoc sunt in hos quasi esset cum consuetus. Augustinus
panis proditori demonstratio gratie est
cui proditor fuit ingratus. unde in psalmis de magnitudine
dome unde consequitur. et ut inuiceme mala dicentes in
sustinuisse uiuere. tu uero homo unanimis dux
meus et notus meus etc. Et post bucellam. Tan
git hic iiii. scilicet proditionis accelerationem quam fecit ex
proditoris uehementi instigatione diabolica quod habet per
ipsius correctionem propter quod dicitur. Et post buccellam intro
iuit in eum sathanas ut efficacius possideret
et nequitiam conceptam eius consummaret. unde in psalmis
constitue super eum peccatorem et diabolus stet a dextris
eius. et quod hic non latebat dominum. et dixit ei
ihesus quod facis fac cicius. predictiue dicitur non impera
tiue. Nec tamen iudei nequitia est detegenda. Au
gustinus. quod hic uerbo dixit latuit. ideo dicit hoc autem
nemo sciuit discumbentium ad quid ei dixerit.
nec etiam ipse io. quod iam sciebat eius nequitiam unde
credens bonum de ceteris et inasuete non fuit
malum de alio suspicari. immo credo in lonum ve
statim sciunt. unde dicit quidam autem putabant quod
loculos habebat iudas. tamquam dispensator quod dixis
set ei ihesus. eme ea que opus sunt ad diem fes
tum. aut ut egenis aliquid daret. quod magne propter
illos habebat loculos in quo significatum est quod de
loculis ecclesie. scilicet plus est eme quam opus non quam necessaria sunt
et reuelet dare egenis. et ipsis spirituali dantis
mandat de alendis pauperibus. unde eccli. xxix.
propter mandatum assume pauperem et propter inopiam
ne dimittas eum uacuum. et sicut diabolus sug
gerebat. et Christus predixit accelerauit iudas. io
dixit. Cum ergo accepisset ille buccellam exiuit con
tinuo. ut euelocius impleret. et tunc erat con
gruum tempus. erat autem nox. iob. xxiiii. oculus ad
ulteri obseruat caliginem et cetera. qui male agit
odit lucem. Sed quia post decursum hic predica
cione quod dicitur turbatus est spiritu sed in Christo omnia erant
perfecta. quod parcham nos sicut in qua omnia sunt
ea erant quomodo spiritu turbatus est. Et dicendum quod
illa turbacio in Christo nullam faciebat in ordinatio
nem. quia uoluntas erat contra sensualitatem et uoluntas rationis
contra rationem. Et ideo testem dicit turbatus est spiritu. Sed
et quia de qua turbatur sensualitas a demoniis suadeat
et hic inclinatio. quod illa non cederet in sensu eius de
sursum. quod nec cadebat in sensualitate. sed dedit ius se
nsualitatis non dolebat. Dicendum quod monstris.

ymaginacio erat in vi sensibili interio
non a sensu procedens. sed a ratione contemplatione
distendente seu ea aliqua parum possunt y-
maginari et per hoc quod certum tenentur procedunt
et sic obicitur quod est ordo prepositus. dicendum aliquid quod
michi impediebat in ipso tempore in sensibus erat
erant viso superiori. sed tamen non oportet dicere hoc
quod est ordo prepositus a quo est intelligitur
distendere in sensibus et sic sensualis sed quod
quia est in ymaginacione et non ad cognitionem
sensitivam. illud vero ymaginari et sentiri
nulla est prioritas. Solutio quod cum ipse abstractio
cognovit mortem suam sic et cetera. Dicendum
ad hoc quod cognitio mortis non erat tota est
sed cognitio mortis imminentis ymaginatur
ab horrore et pietatem immunes quod distat. unde
ad hoc illud. tota ea. sed cognitio mortis immi
nentis cum voluntate tolerandi est. et hoc voluit te
ut ostenderet se eum verum hominem esse. Item quare
de significatione discipuli. ymo est quod aliqui fue-
runt discipuli querere dictum ne occisio ut
finisse curiositas. Item quare cum petrus esset au
dacior inter omnes non per se quesivit. sed per in-
positam personam. scilicet iohannem. videtur quod semper pre dictum
preter omnibus respondebat ad hoc dicendum quod non que-
rebant per curiositatem sciendi et pa-
rum. sed quia vehementer ut dicit crisostomus de se time-
bat timore illo cruciabantur volebant
certificari et sciebant quod dominus palam non diceret
ut ipsi volebant eum ita palam confundere.
occulte quesierunt et occulte eis respondit. tamen
petrus non est locutus. sed innuit illi qui iuxta erat
et recumbens proximus erat. nam recumbebat se
pectus ihesu et retro erat petrus. sic petrus.
Item quare de traditione domini quod dicitur cui intinctum
panem porrexero. ut quod dicit iudam proditorem.
ad hoc quod dicit crisostomus quod omnibus dedit panem
intinctum. sed hoc est signum iohannis tamen quod
ille est cui intinctum panem porrexero. Item
dicitur quod inter quod ceperunt singuli dicere. numquid
ego sum domine et per de iuda numquid ego sum
rabbi et dixit ei quod dicit vero tu dixisti. quia
ut quod dicit aperte manifestavit eum et quod non
tamen signo sed verbo. Responsio dicendum quod dicitur prodi
torem revelavit sed non omnibus. immo aliquibus et
et occulte revelavit duplici ex causa ubi hoc
tamen quod compaciebatur ei de solo in tamen ut ipse
esset tamen per ipsum pro cognovisse certitudi
nale. non per conveniens ipsum discipulum pro
ditorem. quod non dicitur quod non est peccatorum prodendus
intelligendum est. quod non est publicandus. sed tamen
quod potest huius possunt prodere et nolle obesse.
Sed non dicitur de hoc. dicendum quod primo ut dominus mete
aug. de concordia evangelistarum michi certe
de ela bat. tu dixisti. quod dicit non ego. sed
tu. ut potest esse quod dicitur ita ei dixit et quando

illius alius intelligendo et hoc est quod narra-
tur est. dicendum sunt et quod petrus sunt
erant et ideo certificari ad huc petit secre
to iohannis. Item quare de hoc quod dicit quod post buccel
lam intravit in eum sathanas. cum quod dicitur
non bonum fecit quod buccellam dedit unde peccatum
peior est effectus. Item quare ratione post buccel
lam et non prius dicitur quod sicut dicit aug. solus
deus intrat in animam non quod sathanas.
Item plus dixit quod dyabolus intrat mentem inde
quando quod post buccellam. Responsio. ad hoc sunt di
verse opiniones quidam voluerunt dicere quod pa
nis ille intinctus fuit corpus christi. et hoc dicit
magister in hystoriis. et ideo non dicitur pro quo vel
tactis paniis intinctus. et hoc ut dicit aug.
in concordia quod inmarens est quod datus
est. unde pars christi per quod manifestaret dyabolo
cum iudas apostolo dat augustinus dyabolum per quem p
ficeret ipsum. et ideo dicitur quod tunc intravit satha-
nas quod sicut indigne corpus christi suscipientem iudi
cium sibi manducat et bibit. alii dicunt aliter
et melius credo. et hoc dicit glossa quod panis ille in
tinctus non fuit corpus christi. immo sic dicit aug.
de concordia evangelistarum. iam corpus christi dis
cipulis erat distributum et iudas cum aliis sum-
serat. sed aliud panis fuit et post illum sathan
as intravit quod tot modis gravatus est peni
tere et non penituit. ideo dyabolus plenius eum
possedit. Sed obicitur quod deus intravit sathanas
vero. ymo est illabendo. sed dyabolus suggerendo.
Sed obicitur quod prius suggesserat. dicendum quod verum est
sed ex tunc eum amplius augebat et ad mali
ciam complendam totum impulit. cum quod exisset. per
ostensa est inde perversitas ad devenienda. os-
tendit discipulorum et similitas ad diuturnum sequendo.
et hoc est. iiii. per caput et hoc quod hoc ordine. per
ei predicatur futura christi passio. secundo discipulorum in
fide. iii. in perfectorum erudicio. iiii. temporis
petri presumptio predicitur quod post ipsum futura p
assio et per passionem clarificatio que accela
bat proditore accelerante. sicut quod dicit. cum
quod exisset. scilicet iudas ut perficeret quod conceperat dixit
eis ihesus nunc clarificatus est filius hominis. sicut
dicit per passionem instantem cuius initio erat
consummandus. ii. per hoc. humiliavit semetipsum
sed quod et dicitur illum gravatum. et deus clarificatus
est in illo. quod ipsum omnibus innotuit et vi-
pace manifestum et notum omnibus et cetera. tunc. et ea
deus clarificatus est in illo. in passione per
virtutem signorum manifestationis. quod mors
sua et passio valde fuit signa dei. sicut
dicitur de petro. iohannes. ult. significans qua morte cla
rificaturus esset deum. et deus clarificabit eum in se
in inferni ipso per gloriam resurrectionis. et continuo
clarificabit eum. quod non pati eum diu dese-
rit in ipse et non dabis sanctum tuum videre corruptionem. et cetera

dicit quod ipso exeunte cito glorificandus a patre prout
quia ad claritatem patris manifestandam ipse sustinere
debebat passionem. Unde in sermone Christi homo deus
clarificatur, et ideo post dicit Christum mortuum susci-
tatum et clarificatum. Filioli adhuc modicum. Tangit
hic tertium, scilicet discipulorum ad sequendum Christum impotentiam. Ideo
vocat eos filiolos, id est in fide infirmos, quia firma
fide facit filios, sed infirma filiolos. Vel filiolos
vocat propter amorem dulcedinis, sicut dicit Pris-
cianus quod diminutiva aliquando propter familiaritatem
et amorem dicuntur, ut Sergiolus. Horum igitur impoten-
tiam manifestat cum dicit: Adhuc mo-
dicum vobiscum sum. Quaeretis me, et sicut
dixi Iudaeis, supra vii et viii: quaeretis me, et
quo vado vos non potestis venire, et vobis
dico modo, quia passionis acerbitatem
ferre non potestis. Ideo non potuerunt quia virtutem
ex alto non acceperant. Ideo dicitur eis Luc. ult.: Sede-
te in civitate donec induamini virtute ex alto,
quia sine virtutis robore ipso stare non est possibile.
Mandatum novum do vobis. Tangit hic iiii,
scilicet discipulorum imperfectorum instructionem, et quia erant
imperfecti dominus dat eis remedium dilectionis, ut
mutuo se diligant et sustineant. Ideo dicit:
Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem. Ideo no-
vum quia semper debet esse recens, secundo quia de-
bet delere in nobis omnem vetustatem. Ro. xiii: ne-
mini quicquam debeatis nisi ut invicem diligatis,
et modum diligendi exprimit: Sicut dilexi vos,
ut vos diligatis invicem. Ipse enim sic dilexit
ut magis dilexerit salutem nostram quam vitam suam.
Sic et nos unusquisque magis animam proximi quam corpus suum.
i Jo. iii: In hoc cognovimus caritatem dei quia ille
animam suam posuit pro nobis, et debemus animas pro
fratribus ponere. Et ideo movet ad dilectionem addens:
In hoc cognoscent discipuli omnes quia mei estis,
si dilectionem ad invicem habueritis. Et sic
dicit Aug.: dilectio gratia et specialis ... per quam
hic est quae discernit filios regni a filiis perditionis.
Ephe. iiii: Nolite contristare spiritum sanctum dei in quo
signati estis in die redemptionis. Et hoc signum
quod est dilectio, Ro. v: caritas dei diffusa est in
cordibus nostris per spiritum sanctum etc. Dicit ei Symon Petrus
etc. Tangit hic v, scilicet praesumptionem Petri, quia sic
qui se offerebat domino imitandum. Ideo quaerit Pe-
trus ab eo ut se offerat: Domine quo va-
dis? Et quia se offerre volebat, dicit ei dominus ad
ipsum, ne sibi praesumat: Dicit ei Iesus: quo
ego vado non potes me sequi modo. Ipse
non imitare. Sequeris autem postea. Confirmat
virtute. Sed Petrus a motione non flectitur,
ideo dicit: Dicit ei Petrus: Quare non possum
sequi? Animam meam pro te ponam. Et hoc est
perfecte sequi. Jo. xv: Maiorem caritatem
nemo habet ut animam suam etc. Sed quia hoc pos-
set bene posuit, quia non desinit Petrus a praesump-
tione propter ommissionem suae fragilitatis,

XIIII cap

nunc respondit per praedicationem praevaricationis
futurae, ex quo dominus retinuit illum Petri ut ar-
guat. Respondit ei Iesus: Animam tuam pro me
pones? Quare esse credis? Audi quod dico: Amen
amen dico tibi, non cantabit gallus donec ter
me neges. Aug.: quia in primitus mortem
tuam ter negabis mortem tuam. Christus et inter
confitebitur Christum crucifixum tunc morte. Dabis
mortem carnis tuae. Quaeritur de hoc quod dicit: Nunc
clarificatus est filius hominis, quia in passione et spoli-
atione unde potest dici minoratus quam clarificatus.
Respondet Aug.: quia hic dicit in regno quia in regressu inde
remanserunt tamen homines et sic significatur futura cl-
aritas in qua tantum clarificatus erat dicitur. Alii sic dicunt
quod hoc dicitur quia in ipsa passione multum clarificatus
est, sicut in sepulcro clarificatus dicitur. Secundo quaeritur de hoc quod
dicit: quo ego vado vos non potestis venire. Quia supra
xii: qui mihi ministrat me sequatur, quo hortabatur eos
ad ipsum. Et Petrus dicit i Pe. ii: Christus passus
est pro nobis relinquens exemplum ut sequamini. Quomodo igitur
dicit: vos non potestis venire. Dicendum ad hoc
quod sic posse sequi dicitur duplex: uno modo propter passi-
bilitatem et sic potuerunt. Alio modo prout dicitur possibilitas
virtutis gratiae, scilicet tempore imminentis passionis, quia possent
in perfectum Christum sequi nobis. Sed postea completa propter virtutem
spiritus sancti quia non dum indutus erant apostoli. Sed contra hoc
quia minima caritas sufficit resistere cuicumque temptationi,
ergo si apostoli minimam haberent, ergo potuerunt. Respondeo
ad hoc secundum duplicem opinionem. Quidam dicunt non est mi-
nima nisi tantum manente minima, quia augetur in illo
volvendo, ut pro his quod sufficit pro id quod habebant
statim. Respondet: cum minima potest, sed non facile, immo
valde difficile, et ideo pauci resistunt. Item
quaeritur de hoc quod dicit: Mandatum novum do vobis et contra,
non praeceptum est dilectionem dei quod est primum et ma-
ximum. Item quomodo dicit novum ab initio datum fuit. Unde
i Jo. ii: loquens de hoc mandato dicit: Non mandatum
novum scribo vobis sed mandatum vetus. Respondeo dicendum
ad primum quod in dilectione proximi intelligitur dilectio dei. Ad
secundum dicendum quod et id mandatum fuit in veteri testamento, sed
tamen in novo est innovatum quantum ad modum, quia
amicos et inimicos vel amicus benefacere et ini-
micis parcere et in portare quod dicit: sic diligite vos.
Item quaeritur de hoc quod dominus dicit Petro: Tu me negabis,
quod revelavit Petro lapsum suum, et quare cogeret Petrus
desperare. Respondeo dicendum quod differentia est praedicere et revelari.
Dicitur illi revelatur sed tamen praedicitur quod revelat
certitudinaliter. Sed quod non praedicit non quia aliud est
dictum ex comminatione dictum. Alii ideo convenientur
unde Petrus de conditione intellexerit et non cavit,
et et ideo non desperavit.

Et ait discipulis suis: Non turbetur cor vestrum.
Confortavit discipulos suos dominus, ergo in hac
parte confortat gaudiis suis et continet haec par-
ticula capitula et dicitur de tribus. In prima parte erudi-
vit eos dominus ut sint confortati in fide, secundo in
dilectione, et hoc in capitulo principio xv: Ego sum

vitis uã · iiij · uo · i spei exspectacõne parat[ur].
p[ro]p[ter] p[ri]ncipiu · xvi · h[ec] a[utem] uob[is] a p[ri]ncipio n[on]
dixi q[ui]a · p[ri]ma pars q[ui]a · q[uo]n[ia]m p[rae]cedens capitlm · ter
be[n]e · p[re]tes · i p[ri]ma dixit hortat[ur] ad fide[m] q[uo]nia[m]
In Dauid · ep[istola] · fides sin[e] op[er]ib[us] mortua [est] · hor-
tatur ad bona op[er]acone[m] · ii · Si diligitis
me mandata mea s[er]uate · In t[er]cia uo[ro] p[ro]p[ter]
recessu[m] sui accel[er]acone[m] · ii · hec loqutus su[m]
uob[is] ap[u]d uos manens · p[ri]mo g[ra]do · hortatur disciplos
ut i[n] i[psius] recessu sui no[n] uacillent · i[n] fide o[ste]n-
dens eis p[ro]p[ter] recedendi mod[um] · Bg · ma · iij · tu[n]c
nu[n]c · iiii · fructu[m] · hortat[ur] g[ra]do p[ro]p[ter] ut · [con]siderantes
recedendi mod[um] de recessu suo no[n] t[ur]bent[ur] n[e]c
i[n] fide deficiant · s[ed] mag[is] gaudeant · ip[s]e d[icit] · no[n] t[ur]bet[ur]
cor u[est]r[u]m · s[ed] credat[is] in deu[m] et i[n] me [et]c.
[et]c. · No[n] t[ur]bet[ur] de absencia · s[ed] i[n] absencia cred[at]
sic inde[m] credens · q[uia] no[n] uidet · et ideo q[ui] no[n]
debent t[ur]bari · s[ed] credere q[uia] d[omin]us ab eis non
om[n]i recedit · s[ed] eos p[rae]cedit · ut ite[ru]m eos assumat
ad gl[ori]am · in q[ua] plures su[n]t ma[n]siones · i[n] domo patris Sim[i]-
litudine et c[etera] · s[ed] p[ro]ut ad h[oc] exp[ositi]o in ua · v[er]sus h[oc]
ub[i] patre · s[ed] exp[ositi]o[n]e[m] aug[ustini] i[n] l[itte]ra accip[iu]nt · p[ro] his
dicas · i[n] h[oc] uers[u] · ip[s]a · d[icit] regi · ita e[st] · In domo
patris mei · ma[n]siones m[u]ltae su[n]t · iam · s[ed] patre · s[ed] eterna elect[io]
ep[istola] eph[esios] i · elegit nos an[te] mundi [con]stitucione[m] · Jero[nimus]
pater · s[ed] i celo dulce ma[n]siones diu[er]se mer[it]is
q[ui] no[n] p[er] acceperu[n]t · s[ed] op[er]a · i[n] · s[ed] patre · s[ed] m[u]l-
tis · i · si n[on] ita e[ss]et · v[ide] i[n] alia l[itte]ra · d[ixisse]m · ubi di-
cit u[est]ri · d[icit] · si uo[bis] no[n] · i · si n[on] e[ss]et patre p[ro]p[ter]
destinac[i]one[m] · dixisse[m] uob[is] q[uia] uado pare[re]
uob[is] loc[um] · s[ed] h[oc] e[st] i[m]po[ssibi]le · q[uia] ego n[on] parem · q[uia]
i[m]po[ssibi]le e[st] · q[uia] alit[er] de nouo p[ar]a[re] me · sic dicit
aug[ustinus] · id dixi q[uia] mansiones su[n]t i domo p[at]ris
ia[m] pate[re] p[ro]p[ter] p[rae]destinac[i]o[ne]m · s[ed] ad huc s[un]t pa[ran]de
p[er] meritu[m] fidei · q[uia] manere n[on] h[abe]t i[n] absencia
id credit · et si uo[bis] p[re]paraui · abiero uob[is] locu[m]
p[er] fide[m] c[ontinu]am i[n] mei absencia · v[ide] aug[ustinum] · e[st]
d[omi]n[u]s ih[esu]s et p[ar]et loc[um] · e[st] ne uide[a]t[ur] · lat[ea]t ut
credat[ur] · s[ed] ei loc[us] par[atur] si ex fide uiuat[ur] · c[re]d[i]t[ur]
si desider[a]t[ur] · ut desiderat[us] habeat[ur] · desideriu[m] p[re]para-
cio [est] dilectio[n]is · mansio[n]is eu[m] sit p[re]parac[i]o i absen-
cia · it[eru]m uenio et accipio uos ad meip[s]u[m]
p[er] gl[ori]am · s[ed] · ut ubi sum ego [et] uos sitis · s[ed] · i[n]
s[an]c[t]is in m[ente] s[an]c[t]e mg[istri] s[an]c[t]i · [et] ubi su[m] ego · i[n] s[en]-
tentia · in · hortat[ur] g[ra]do eos ad fide[m] i[n] absencia · i[d]
se absentando ut fides m[er]itu[m] h[ab]eat · s[ed] legit
aug[ustinus] · [et] g[losa] · p[os]t e[st] exp[ositi]o t[ot]a[m] i[n] uia sig[nificati]one
h[oc] ubi patre · ut sit sensus · no[n] t[ur]bet[ur] cor u[est]-
r[u]m · s[ed] credite i[n] me · q[uia] i[n] domo pa[tris] mei ma[n]-
s[iones] · s[un]t · i[n] q[ui]b[us] req[ui]escetis · i[n] ma mea · ad q[ua]s ego
ua[do] p[er] eo · id no[n] debetis dolere · s[ed] t[an]t[u]m dele-
c[tari] · Si q[ui]s a[utem] dixisse[m] uob[is] · i · si no[n] dixisse[m]
q[uia] uado uob[is] parare uob[is] loc[um] · it[eru]m assumam uos
[et]c. · q[uia] h[oc] dixi [et] dico · v[ide] [et] s[ed] abiero et p[re]pa-
rauero uob[is] loc[um] · s[ed] si agno · it[eru]m assumam uos
[et]c. · c[ontra] eos t[ame]n modo legit[ur] ut sit exp[ositi]o ad

ad fide[m] · q[uo] ego uado uos scitis [et]c. tangit h[oc]
sibi [et]c. · s[ed] uia recessus [et] ne uide[re]t[ur] eis [con]tr[adic]e[re]
nouit de sui recessu · d[icit] q[uia] ipi[us] sciebant tam[en]
t[er]minu[m] · id · d[icit] · [et] q[uo] ego uado scitis [et] uia[m] scitis
s[ed] q[ui]a q[ui]a eis no[n] plene i[n]telligebant · id q[ui]e-
s[tio] · thomas [et] philipp[us] · p[ro]ut · v[ide] dicit ei thomas ·
d[omi]ne nescim[us] quo uadis · [et] q[uomod]o possum[us] uia[m]
scire · thomas dubi[us] ualde intelligebat [et]
hoc a[u]t[em] p[er] p[rae]ce[p]ti[o]n[em] q[uia] sic neg[ati]o p[ro]p[ter] p[ro]fectu[m]
ad tollenda[m] p[er]plexitate[m] · sic nesciu[m] thome
ad fide[m] rob[u]r[a]t[ur] [et] dubitacione[m] · id edificat eu[m]
d[omi]n[u]s de uia · [et] d[omi]no d[icit] ei ih[esu]s ego su[m] uia u[er]i-
tas [et] uita · u[er]itas et uita · quo ad t[er]minu[m] ·
q[uia] u[er]itas i[n]tellectu[m] · uita req[ui]rit affectu[m] · ego
su[m] uia [con]tinentib[us] · v[er]itas ueniencib[us] · v[er]itas su[m]
morte p[er]manentib[us] · ego su[m] uia no[n] errantis ·
v[er]itas i[p]s[a] erraturis i[n] uno [et] no[n] i[n] uia · ego su[m]
u[er]itas no[n] fallens · ideo dicit i[n] orib[us] ub[i] su[n]t ·
v[er]ita deficiens · luc[e] · x · maria op[timam] par[tem] ele[git] ·
ego cum uia ducens · p[s]a[lmus] · iiij · ducam te per
semitam e[qui]tatis q[uia] cu[m] ingressus fuis [et]c. ego
su[m] u[er]itas lucens · m[a]ll[em] ut sp[iritu]s uob[is] timentib[us]
d[omi]n[u]m sol iustitie · v[er]itas pascens · [et] x · p[er] me
si q[ui]s i[n]troierit saluabit[ur] [et] ing[re]d[ietur] [et] eg[re]d[ietur] [et] pas[cua] i[n]ueniet ·
ego su[m] uia · q[uia] · Jo[hannes] · xiii · ex[emplum] dedi uob[is] ut q[ue]ad-
mod[um] ego feci uob[is] · ita [et] uos faciatis · ego su[m]
u[er]itas i p[ro]missio · p[ro]p[ter] q[uo]d p[ro]cedunt ex la[bi]e me · n[on]
fa[ci]a[m] ir[rita] · Ego su[m] uita i p[re]mio · ro[manos] · vi · stipen-
dia p[ec]c[at]i mors · gr[ati]a a[utem] d[e]i uita et[er]na et q[uod] s[equitur]
n[on]ia · o · Nemo uenit ad p[at]re[m] n[isi] p[er] me [et] p[er] me
n[e]q[ue] uenit · Si cognouissetis me · et p[at]rem
meu[m] cognouissetis · q[uia] sic d[icit] supra · x · ego [et]
p[at]re[m] v[n]u[m] sumus q[uia] · Nemo nouit filiu[m]
n[isi] p[ate]r [et]c. · et a m[od]o cognoscetis eu[m] [et] uidistis eu[m] ·
cognoscetis eu[m] · s[ed] · i[n] aduentu sp[iritu]s s[an]c[t]i · s[ed] · Jo[hannes] · xvi ·
cu[m] uenit docebit uos [et]c. · v[er]ificabit i[n] uob[is]
i[d] Je[remias] · xxxi · dabo leges meas i[n] uisceribus eor[um] et
i[n] cordib[us] · Dicit ei phil[ippus] · tangit h[oc] · iiij · s[ed] xpi
recessus · d[icit] q[uia] cupiebat p[at]re[m] uide[re] ip[s]e q[uia] d[icit] ei
ph[ilipp]us · d[omi]ne ostende nob[is] p[at]re[m] et sufficit nob[is] ·
q[uia] melius ut v[ide]re c[ontin]ui[m]us · ip[s]e ei est o[mn]ia i[n] uob[is]
· i · co[r]pore · no[n] t[ame]n ip[s]e · s[ed] eadem g[ra]tia sua · ii · co-
r[inthios] · xii · sufficit t[ibi] g[ra]cia mea · et q[uia] ph[ilipp]us q[uo]d debat
q[uia] n[on] o[portere]bat · id erudit d[omi]n[u]s philipp[um] q[uomod]o ip[s]o
q[ua]erit q[uia] scire debeat · v[n]de d[icit] ei ih[esu]s tanto t[em]p[or]e
uob[is]cu[m] su[m] [et] no[n] cognouistis me · q[uia] d[icit] · eu[m] de
p[at]re q[uae]ris [et] de me q[uae]ris q[uod] nosce debes · id d[icit]
Philippe qui uidet me uidet [et] p[at]re[m] meu[m] q[uomod]o
tu dicis ostende nob[is] p[at]re[m] · videt oc[u]lo fidei
p[ro]ut q[uia] h[ab]et · ha[bacuc] ge[nesis] · xviii · d[icit] q[uia] uidit tres
unu[m] t[antu]m adorauit · [et] q[uia] ita debeat credere
ostendit q[uia] v[n]u[m] s[un]t ip[s]e q[uia] d[icit] · Non creditis q[uia]
ego i[n] p[at]re · [et] p[ate]r i[n] me · tangit v[er]itat[em] · q[uia] d[icit] h[oc] de-
bes credere · et h[oc] manifestat p[er] op[er]a · v[er]ba q[uae] ego
loquor uob[is] a me ip[s]o no[n] loquor · p[ate]r u[er]o i[n] me
manens ip[s]e facit op[er]a · et ita si uniat[ur] op[er]ac[i]o

et p'ri ubi est. I. v. opa pr facit. h' & filius sil'r
facit. et. x. iiii. a me ipo facio nichil. no cre
ditis q ego i pre & pr in me simplr sin
pbacione sic fides recta credit. alioqn
pp opa ipa credite. I. x. si no facio opa patris
mei nolite crede m. x. vii aug. si sepati ee
mus. neqqm inseparabilit opari possemus et
sic explicat & q dixerat se. i. unu. q no itat
ad prem ut aliqs exist te. s. parte se eqle et
di fact volebat. & h q discipli ia scieba
q dm sequerent ee uiam. et uia pat eqle
pona. alioqin no eet ver dei. ame
ame dico uob. tanget h. iiii. t recessus
xpi fruct ut n' uisibus credentibz pp q
dr. qui credit ime opa q ego facio ipe
faciet. & maiora hor faciet. m. i. xxi. si
hueritis fide sic granu sinapis dice
mus. &c. & ro huius & xpi recessus a nob.
ipa sbdit. q ego ad pre uado. ut. s. ap
peam intuitu dei ad interpellend p nob. jo.
i. io. i. ed uocatu h'mus apd pre ihm xpm. uo
dicat q qcqz petieris prem i noie meo h
faciam. io dr q petere debemus apre i noie fi
lii. ut. s. honorificet pr i filio. q filius p'tu
glam qrit. s. pris. p'cedem & sinps in
q qrit glam eius q misit illu h uergit ad
maiore certitudi em eius. fit pmissio du
plici affirmacoe. io subifert. sicq petieris i
noie meo h facia. et no itat ptis ut ostede
dat qz si petant ab ipo q optinebant
cu sic eqle patri. i. io. iii. si no rephedit nos
cor urm fiducia h'mus ad dm ut qcqz pe
tierimus accipiemus. Si qr p' de h q dixit
discipulis sius q ego uado scitis et uiam
scitis. q thomas sciu qrit tamq ignoras
et dr se ignorare. Itc pht qrit de ecio.
s. de pre & h q se ignorare. g' au dixit
dixit filium au ipi qrelent q sciebant
Rndet ad h e pht. p' m' q dns no de oibz
dicebat. s. de aliqbz. s. h. solo no eet qiet
q dns ipedentibz expiebat uidet no de
oibz dico. alr rndet q sciebant & uia
et dm s. no sculla rone eb q loqbat
ut cognosco coptiu. s. no icit & uiet
& io posset cotrari qq no scire rpcere. & du
bitare de ipo ob rone veniental. alio
m° dr q sciebat s. no audebat. p. act
qfidabant & id philipps respsus fuit de
incidacone. S; itc qr de rone dm ad eh
omo ego su uia uitas & uita. q ipe id
eh. iuidet & uia q i ipe & uia te s uade
uer° i eternas. Dicend q ipe & q uadit
& p qu uir & ad q puenit. & uia & uiras
q uadit uia p q uir. & uia ad q p uenit
& h pp plantare ita. q homo uadit q dt
etiat. q mediator dei & hoim fcat uia.
Itc qr de rone q' dcit pht. tanto tpz
uob9 su & no cognouistis me. vr q h' q
pht no du credidisset i xpm. s. cuc qn dic
tu & f. ei q eet mgr. cu nisi sic tn d mo
pside. si tu dicas q credebat quo & cu
prem et filiu dicat ee uu9 eencie. qm inde
prem qrebat. vr q qrcu fidei credidit. ad
h dd q philipps credebat i eu et credebat
eqle pri & unu tu a i hitu h credebat. &
tuc q sinat de pre distitte locu audiebat
uolebat eu & dist ite qrebat uide q no
q sua. s. qsiderisset eccie unitate. sic erudit
surrepcone uenialr peccaui & io rephendit
a dno. Itc qr q dr q uidz me uidet & pre
q filiu uisibilr scu fuit. s. pr ma sic iuisibs
Si tu dicas q loqr p diuinite h' d' & q dm
nemo uidit unq nec pre n filiu. q si
filiu ee & pre. Rt. dd q loqt de uisione
diuitatis no humanitatis. s. hoc & dr. s. p fide
sicut uidem. s. p spectm i enigmate p fide
& loqr h de uisione p fide. ip nisi prec ifi
liu credit qui & i pre. Itc qr de h q dr
ego i pre & pr i me. q tunc argui q
h go pr e i pre. Q. r & qu no recipit
ui. pat e i pre. Rt. dd q h pp in q
pp i porat tusicone. q no h pp i porat
eencie unitate. & io qcedi q pr i filio
et filiu i pre. s. no sequit quod pr i pre.
i mo & i actus. sic h ego cu sillis & tun
ti. g° ego sil ti actu q sili do i porat u
nu o'nca & distinctione. Itc qr de h q
dr. q credit i me opa q ego facio faciet
h filiu & q opa illa erant pot i finite
g° nil illa facit n ds. Itc qd & q dr ma
iora facit q d ingrunt e susiderate mor
tuu & fecit mortuu qu pot ee mag mi
raclm. Itc si no & pmis maior dno suo.
no & q' m' q dr maiora opa faciet s' buos
xpi q p xpm fecit. Rt dd q dns ad i
nocacone aplor pla fecit miracla q
p te ipm fecit. Q2 a' dr q credens h
faciet. dr q ad ipi inocacone fit vl q
ab hoib; ipe fac putat. Q2 ten dr q
maiora. dd q maiora n qt ad sciam. s; q
tu ad mad q legi act. v. q ad ubi pet
salualm suti. Itc dr de aplis q ad
pencia i dimitor faciat & resuscitaret
q' mortu. no tn pp h suit maior dno
q apli no faciebant ad glam sua. s. ad
glam xpi. Itc qr de h q dr. q credit in
me opa q ego facio faciet. vr q icelli
gat de fide i fmi. ad fozta. q de i fmi
in. q dr. i. cor. xiii. si huero fide ita ut
motes trasferam. ca. m. no. ha &c. g° p fide
i fozme sine caritate fuit. Itc ur quod
nulli mali fecit miracla. sic dr. act. viii.
s; q h & q pecor i dignu & pene q° ueta
tur. g° si h'ns fide i fozme est i peccato

nullo m° meret(ur) exaudiri. Bx. dd. q(uod) (et) ex-
audit de congruo (et) de condigno h(abe)ntes fide(m)
formata(m) exaudiunt(ur) frequent(er) (et) merent(ur) exaudi-
ri. de congruo q(ua)n(doque) ad ea de q(ui)b(us) h(abe)nt fide(m)
q(uia) d(omin)us exaudiat eu(m). Set q(uare) s(an)c(t)i h(abe)ntes fide(m)
faciunt miracula (et) hodie pauci aut
nulli faciunt miracula. q(uia) pauci aut nulli
h(abe)nt fide(m). In h(ui)us attestatione(m) adducit(ur)
q(uod) d(icitu)r Mt. xxi. Si h(ab)ueritis fide(m) (et) dix(er)itis
mo(n)ti huic tollere (et) i(n) mare fiet. Sz sicut q(uod)
possib(i)l(e) h(abe)re fide(m). Bx. dd. (secundum) Gg. (et) Aug. q(uod)
duplicia s(un)t op(er)a mirabilia. q(ue)da(m) sensi-
bilia. q(ue)da(m) sp(irit)ualia. sensibilia ut suscitare
mortuos (et) h(ui)us s(un)t necc(ess)aria ad astruenda(m)
fide(m) simplicium. Sz sp(irit)ualia s(un)t suscitatio
a morte sp(irit)uali p(er) sacramenta. (Prima) cessaverunt
q(uia) fides est multiplicata. Sed (secunda) manent
sp(irit)ualia semper. Vel (et) i(n)telligend(um) q(uod) d(omin)us loq(ue)-
bat(ur) eis vel de mirabilib(us) sp(irit)ualib(us) vel lo-
q(ue)bat(ur) p(ro) p(ri)mitiva eccl(es)ie q(uando) generales ex
p(ri)ore i(n) formanda eccl(es)ia ad fide(m) meli(us)
est n(on) s(un)t. Sz d(omin)us attendit manifest(um) q(uod) n(on)
est sic op(us). Si diligitis me (et)c. Sup(ra) hortat(us)
est d(omin)us ad fide(m) i(n) hac p(ar)te. q(uia) fides sine
op(er)ib(us) mortua (est). hortat(ur) ad observanda(m)
mandatoru(m). et h(oc) q(ui)dem fuit h(oc) ordi(n)e. P(ri)mo hor-
tat(ur) p(ro)mittendo auxiliu(m). Secu(n)do p(ro)mittendo sola-
ciu(m). T(er)tio p(re)miu(m). [illegible] sic hort(atu)r [illegible]
tu(m). P(ri)mo g(rati)a hortat(ur) ad observa(n)tia(m) mandatoru(m)
q(uia) q(ui) exigit mandata s(er)vari ex timore ut i(n)
lege (et) h(oc) no(n) s(uf)ficit. exigit e(ni)m s(er)vari amore (et)
h(oc) s(uf)ficit. Id(e)o d(icitu)r. Si diligitis me mandata mea
s(er)vate. s(cilicet) amore mei. ii. Jo. iii. Caritas au(tem)
ambulemus s(ecundu)m mandata eius. p(ro)mittit
auxiliu(m). Vnde d(icitu)r. Ego rogabo p(at)rem (et) aliu(m) pa-
raclitu(m) dabit vobis. Paraclitus d(icitu)r (con)solator. v(e)l
advocat(us). aliu(m) d(icit) i(n) q(uo) i(n)nuit se (con)solatore(m)
(et) advocatu(m). i. Jo. ii. Advocatu(m) h(abe)mus ap(ud) p(at)rem
Ih(esu)m Xp(istu)m iustu(m). Aliu(m) advocatu(m) p(ro)mittit eis
et in(?) q(uia) ip(s)e (con)solator (et) i(n) p(re)sentia corp(or)ali no(n)
s(er)vat(ur) n(isi) ad temp(us). Ut maneat vobisc(um) i(n) et(er)nu(m).
No(n) sic i(n) Saul. de q(uo) i. Reg. xvi. Sp(iritu)s d(omin)i re-
cessit a Saul (et)c. (et) q(uo)d scribe(n)s advocat(us) sp(iritu)m
veritatis q(ui) a p(at)re p(ro)cedit. Dabit p(ro) aliu(m) paracl(itu)m
sp(iritu)m veritatis (et)c. hunc sp(iritu)m describit q(uan)tu(m) ad
effectu(m). Vel vocat sp(iritu)m veritatis q(uia) docet v(er)a. sic
ip(s)e exequitur. Jo. xvi. Cu(m) venerit docebit vos
om(n)e(m) veritate(m). Describit q(uo)q(ue) ad hospitiu(m)
q(uia) no(n) i(n) infidelib(us) s(ed) fidelib(us). n(on) i(n) carnalib(us) ho-
minib(us) s(ed) sp(irit)ualib(us). S(ed) q(uo)d d(icitu)r q(uem) mundus n(on)
pot(est) accip(er)e. et vo(catur) (et)c. q(uia) (et) i(n)fidelitate(m). q(uia)
no(n) videt eu(m) (con)gruum aspectu. Sic e(nim) est
cognoscendi i(n)telligentia. Sap. i. Sp(iritu)s s(an)c(tu)s disciplin(e)
effugiet fictu(m) (et) auferet se a cogitationib(us) q(ue) sunt
sine i(n)tellectu. (et) i. Co. ii. Anim(alis) ho(mo) no(n) p(er)cipit ea q(ue)
D(e)i s(un)t. Vos aut(em) cognoscetis eu(m). q(uia) ap(ud) vos ma-

nebit (et) i(n) vobis erit. ii. Apoc. Vincenti dabo manna
absconditu(m) (et) i(n) calculo n(ome)n scriptu(m) q(uo)d nemo
scit n(isi) q(ui) accip(it). De hac noticia Sap. xv. Nosse
te (con)su(m)mata iustitia est (et) scire virtute(m) tua(m)
radix est i(m)mortalitatis. Et notand(um) q(uod) d(icitu)r ap(ud) vos
manebit (et) i(n) vobis erit. s(ecundu)m duplice(m) g(rati)a(m)
s(cilicet) p(re)venientem (et) subseq(ue)nte(m). P(ri)ma e(st) p(er)
me. Non relinqua(m) vos orphanos. H(ic) s(ecund)o
discipulis mandatoru(m) observantib(us) p(ro)mittit
solaciu(m) de sua visitatio(n)e. Vnde d(icitu)r. No(n) re(linquam)
vos or(phanos) i. de (con)solatore. Venia(m) ad vos visitando.
S(ed) q(uomodo) vivere d(icitu)r angelis p(ro)cedat vos [illegible]
cu(m) videbitis [illegible] q(ui) i(n) sp(irit)u no(n) mittit
[illegible] sic ip(s)i [illegible] [illegible] [illegible]
adhuc modicu(m) (et) mu(n)d(us) ia(m) me no(n) videt [illegible]
passione(m) no(n) agnovit mundus [illegible]
x. dedit eu(m) [illegible] [illegible] no(n) [illegible]
[illegible] a d(e)o. Vos a(utem) videbitis me. q(uia) ego vi-
vo p(er) natura(m) p(er) vita(m) glorie (et) vos vivetis (et)c. p(er)
vita(m) g(rati)e q(ue) i(n)choat(ur) [illegible] [illegible]
[illegible] q(uia) ex fide vivit (et) q(uia) hec vita fides p(er)fecte
h(abe)bit(ur). [illegible] i(n) illa die vos cognoscetis q(uia)
ego su(m) i(n) p(at)re. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad fide(m) [illegible]. Et vos i(n) me
et ego i(n) vobis p(er) g(rati)am [illegible] ad fide(m) [illegible]
[illegible]. Vos (et)c. [illegible] [illegible] i(n) vite [illegible]
ego s(um) vitis. vos palmites. Manete i(n) me (et)
ego i(n) vobis. sic [illegible] i(n) [illegible] templu(m) D(e)i
estis (et) q(uia) estis vos. i. Co. iii. Qui h(abe)t ma(n)-
data [illegible] q(uia) [illegible] observantib(us) ma(n)-
data p(ro)mittit p(re)miu(m) [illegible] [illegible] q(ui) s(er)vat
ma(n)data diligit(ur) a D(e)o (et) [illegible] [illegible]
[illegible] q(uod) d(icitu)r. Qui h(abe)t mandata mea (et) s(er)vat ea
ille est q(ui) diligit me. [illegible] [illegible] [illegible] di-
lectionis exhibitio est op(er)is. v(e)l [illegible] [illegible]
h(abe)t q(ui) s(er)vant [illegible] (et) [illegible]
mandatoru(m) [illegible] ad facienda ea. q(ui) sic s(er)vat
ille q(ui)d diligit [illegible]. no(n) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. i. Jo. iii. No(n) diligam(us) verbo n(eque) lingua s(ed)
op(er)e (et) v(er)itate. Qui a(utem) diligit me diligetur
a p(at)re meo (et) (et)c. (et) ego diligam eu(m). Pr(overbia)
viii. Ego diligentes me diligo. Et dilectione(m)
ostendam [illegible]. v(e)l (et) manifestabo me ei ip(s)u(m)
[illegible] p(re)miu(m). v(e)l i(n) p(at)r(i)a ostendam illi. [illegible]
visio est tota merces. [illegible] xvii. h(ec) (est) vita et(er)na
ut cognoscant te (et)c. Dicit ei Iudas (et)c. H(ic) [illegible]
loco [illegible] [illegible] [illegible] mandatoru(m) [illegible]
q(ui) ei dicat q(uod) manifestare se debeat ap(osto)lis (et)
no(n) mu(n)do. [illegible] dubitare discipulis [illegible] dicit
[illegible] (et)c. Dicit ei Iudas no(n) ille Scario-
tis. d(omi)ne q(ui)d factu(m) (est) q(ui)a [illegible] q(uia) te ip(su)m
nobis manifestaturus es (et) no(n) mu(n)do. R(espon)dit
ei d(omin)us q(uia) [illegible] (et) [illegible] q(ui) illi mandata no(n)
observant [illegible] est [illegible] videndi [illegible] d(icitu)r.
R(espon)dit ei Ih(esu)s (et) dixit ei. Si q(ui)s dili(git) me [illegible]
[illegible] Lu. vi. Quid vocatis me d(omi)ne d(omi)ne et

nō facerit q̄ fecit · Jo · amor dī nō est ociosus ·
operat̄ n magna si est · si aūt opari renuit · nō
est amor · certe hac obseruacōne mādatoꝝ dīn
manifestacōnē vn̄ Jo · nt dū · eū ꝯ h̄r hac
dilectiōne secūt manifestacō · ꝯ dr̄ ad eū ueniem̄
ꝯ si ueniet dīn̄ illū bonū docto · cap̄ · vii · venīīt
in oīa bona parit cū illa · ꝯ mansionē apud eū fa-
ciemus obseruacōne mādatoꝝ · vn̄ greḡ q̄ dn̄m
vē diligit ꝯ mādata ei⁹ p̄ce custodit · ꝯ eo dūī
mansionē facit ꝯ sic eū diligentis amor p̄ene
trauit ꝯ ab ea amore temptacōis recede-
rēt · Jo̅ · ꝯ ipe manifestabo̅ꝝ nob̄ ꝯ mādata mea
seruas · eo ꝯ me diligit ꝯ ꝯ meum · qui non
diligit me s̄mon̄ mea · nō s̄uat · ꝯ ꝯ tal nō inest
mea unde · tal ꝯ mīd⁹ ꝯ mūdani · Jo · xv · si mūd⁹
uos odit · scitote ꝯ p̄orē me hodio h̄uit · ꝯ
ꝯ mādata ei⁹ nō s̄uat ꝯ ꝯ se nō manifestat
in do · ꝯ ne reperiret ꝯ s̄mone suos ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ p̄ris ꝯ ꝯ s̄mone q̄ audistis nō ꝯ mei
· i · s̄mo auctoritatis est · ꝯ aucis ꝯ aeu · ꝯ
ei⁹ q̄ me misit p̄ris · Jo · xii · ꝯ meipo nō sū
locut⁹ s̄ q̄ misit me p̄r ille m̄ mādat̄ dedit
qd dicam ꝯ locar · Sec q̄r ꝯ ꝯ de h̄ ꝯ dr̄
si diligitis me mādata mea · ser · ꝯ ego rog̃
p̄re ꝯ aliū parcli · g⁹ ut ꝯ posset diligere ꝯ mā
data seruare aliū dare ei ꝯ · s · ut · ei h̄nt
q̄r dabit p̄cmo · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ habebāt
ad diligend̄ · ꝯ mādata s̄uad · s · eis p̄mittebat̄
a dnō ad ampliorē effectū ꝯ mor̄ mūnd⁹ vn̄ aug̃
testat ut intelligam⁹ ꝯ · s · ꝯ q̄ diligit et
h̄ndo meret ut plus ꝯ plus h̄ndo diligat · ꝯ
q̄r de h̄ ꝯ dr̄ ego rogabo p̄re · aug̃ ꝯ dē
ꝯ ꝯ ꝯ nūs erat p̄co ꝯ p̄ot p̄re tace · g⁹ ei
cū⁹ orat p̄dacōne · i · s · ꝯ ꝯ nō p̄ dare ꝯ
Descendit ad h̄ ꝯ eo ut rogare ꝯ meret
ꝯ ꝯ ꝯ h̄uam naturam · s · qui passus est ꝯ
sua passione ꝯ orōne ꝯ nob ꝯ · s · donacōe
ꝯ illa naturam nō potuit dare · s · impetrare · ꝯ
ꝯ de h̄ ꝯ dr̄ aliū paclī · dabit nob · ꝯ ꝯ
clit⁹ dr̄ aduocat⁹ ꝯ ad uocat⁹ ꝯ mediator · ꝯ
ud · s · nō pot ee mediator g⁹ ꝯ paclitus ꝯ
dd ꝯ q̄ · s · dr̄ pacli⁹ duplici ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ uenit vn̄ datus est nob ꝯ pig-
nus hereditatis ꝯ ꝯ ꝯ aduocat⁹ · s · aduocat⁹
dr̄ dup̄r quū ꝯ ad ꝯ aū ꝯ ad officiū · ꝯ ꝯ
ad uocat⁹ q̄m ad ꝯ aduocati ꝯ ꝯ mediator · s ·
ꝯ · s · q̄m ad officiū ꝯ ꝯ ꝯ aduocati officiū
· s · postulare ꝯ ꝯ ꝯ · s · Ro · viii · ꝯ post-
ulat p̄ nob gemitibz ꝯ enarrabilibz ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ uolūte ꝯ ꝯ · nō ei uos estis q̄ lo-
ꝯ ꝯ · Jo · xvi · cū uenit arguet mūdū de p̄cc̄o
ꝯ · ꝯ ꝯ de h̄ ꝯ dr̄ ꝯ mūd⁹ nō ꝯ ꝯ ꝯ
· s · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ in uob erit · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
· s · ꝯ ꝯ cum ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ · Si tudicas ꝯ non loq̄r de ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ · illud est ꝯ ꝯ nemo

ꝯ uerit amore an odio dign⁹ sit · g⁹ nemo
ꝯ ꝯ h̄at ꝯ · s · ꝯ ad effectū ꝯ ꝯ
dd ꝯ loq̄r de ꝯ ꝯ · s · ꝯ ꝯ effectū ma-
nifesto · vn̄ ꝯ de ee eī ꝯ nob nō ꝯ ꝯ · s · ꝯ
esse ꝯ ꝯ ꝯ ad ꝯ · ꝯ notand̄ ꝯ ꝯ ꝯ
effect⁹ ꝯ · s · q̄ dam q̄ est ꝯ uob ꝯ nos respicit ·
ꝯ amare ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ sum⁹ ꝯ nos h̄re
cū h̄ns ꝯ q̄ respicit ad ꝯ nos · s · gratificare
ꝯ gratū dd̄ facit ꝯ ꝯ ad h̄ūc effectū nob̄ꝝ
nob ꝯ ꝯ spāle reuelacōnē ꝯ ꝯ ꝯ nos ꝯ ꝯ
ꝯ nō ꝯ · ꝯ q̄r de h̄ ꝯ dr̄ de p̄re ꝯ p̄r
ueniet vn̄ ad eū ad eū ueniem⁹ · ꝯ ꝯ ꝯ dicat
de se ꝯ p̄re ꝯ de spū scō · ꝯ ꝯ ꝯ dici nō debe
at de p̄re ꝯ p̄r mittit filiū ꝯ ꝯ p̄r ꝯ ueniet
cū filio q̄ ꝯ ne mittet filiū · e · ꝯ ꝯ
ꝯ q̄ nō uenit q̄ ꝯ ꝯ ꝯ nō assumit · ꝯ
dd ꝯ ueniret dī ad nos ꝯ dr̄ aug̃ ꝯ ꝯ
effectū nō p̄ ꝯ · vn̄ aug̃ · veniunt ad nos dū
uenim⁹ ad eos · ueniunt subueniendo · veni-
mus obediendo · veniunt illudendo · venim⁹
intuendo · veniunt implendo · venim⁹ capiendo ·
g⁹ q̄m opa ꝯ ꝯ sunt indiuisa · Jo q̄n uenit
ꝯ · s · ꝯ ꝯ uenit p̄r ꝯ filius ꝯ ꝯ appropriacōn
actibus ꝯ alicui ꝯ mittit nō ꝯ ꝯ h̄ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ distinccōne p̄ auctore ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ p̄r ueniat cū filio · nō ꝯ mittit se cū
filio de spū scō nō facit mencionē · ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ · Hec locut⁹ sum uob ꝯ est ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ iam ꝯ exhortacōne p̄dicta ꝯ ꝯ
sua actelacōne ut ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
de h̄ desolati nō ꝯ ꝯ ꝯ p̄mittit con-
solacio · et ꝯ actelacio ꝯ · ꝯ dixi uob ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ · s · ꝯ
tacione · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ · ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ · h̄ locut⁹ sū uob ap̄ uos ma-
nens ꝯ ꝯ · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ uob · ꝯ ad
h̄uc ꝯ nob̄ꝝ · ꝯ debetis ꝯ ꝯ ꝯ in
telligitis ꝯ ꝯ ꝯ · s · vn̄ paclit⁹ ꝯ ꝯ
q̄ mittet p̄r in noīe meo · i · in fide nom̄ mei
ꝯ nō ꝯ credentibz ꝯ ꝯ datus ꝯ ꝯ · ꝯ ꝯ
credit in me sicut dicit scriptura · flumina de
ꝯ · ꝯ ꝯ aq̄ · ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ nō ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ celo ꝯ · Ille ꝯ ꝯ docebit oīa ꝯ sug-
geret uob oīa q̄ꝯ dixero uob · ꝯ · vii · ꝯ
artifex docuit me sapia ꝯ ꝯ illa ꝯ in
telligencie · Pacē relinq̄ uob · ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ dimissione · ꝯ donacōne ꝯ ꝯ mag̃
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ dr̄ · pacē relinq̄ uo · ꝯ · m · ꝯ ·
ꝯ · Ingeminat pacē · ꝯ ꝯ pacē ꝯ ꝯ
pacē ꝯ · vn̄ aug̃ pacē ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ma
nentes hostes uicim⁹ pacē suā dat nob q̄n
ꝯ hoste ꝯ ꝯ · ꝯ · xxvii · ꝯ ꝯ ꝯ
pacē · pacem faciet ꝯ · hac obseruantibz mā
data · ꝯ · xlviii · ꝯ attendisset et ꝯ

exponit quod dicit meam. quod discretive dicitur est meam scilicet non mundi et non seculi. non quomodo mundus dat ego do vobis. quia mundus dat carnalem ego do spiritualem. mundus dat temporalem ego autem eternalem. mundus exterius ego non tantum interius. Phil. ult. pax dei que exsuperat omnem sensum custodiat corda vestra. iste vero pax mundi custodit corpora et possessiones. De qua Ier. vi. non verum inter se pacem et cetera. Non turbetur cor vestrum. hic iam vero consolatur ex visionis promissione que est super promiserat. Ideo quia dixit Non turbetur cor vestrum neque formidet. et cetera. Audistis quia ego dixi vobis vado et venio ad vos. supra e. et in hiero et c. supra xvi. iterum videbo vos et gaudebit cor vestrum. et gaudium vestrum nemo tollet a vobis. Si diligeretis me. hic iam in consequentiam ex sue exaltationis congratulatione debet eis ex exaltatione congratulari. Si enim diligitis. Ideo quia dixit Si diligeretis me gauderetis utique quia vado ad patrem quia in hoc [illegible] mea exaltatio [illegible] quia pater maior me est. et tamen cum vado sedere ad dexteram patris ego exaltor de cuius exaltatione Heb. i. sedet ad dexteram maiestatis in excelsis tanto melior angelis effectus. et de hac exaltatione caritas congaudet. unde Ro. xii. gaudere cum gaudentibus et cetera. Et nunc dixi vobis. postquam promisit consolationem hic recte accelerat. et prius non [illegible] predicendi. [illegible] accelerandi [illegible] signum accelerationis. Nota quod [illegible] predixit [illegible] ad fidem [illegible] Ideo quia dixit Nunc dixi vobis priusquam fiat ut cum factum fuerit credatis. quia illa firmant fidem quod viderunt ita venire sicut predixit. si enim non predixisset dubitassent vel hoc voluntarie passum. unde pro ratione hic ad memoriam reducebat. Luc. ult. hec sunt verba que locutus sum vobis cum adhuc essem vobiscum. quia oportet impleri omnia que scripta sunt de me. et quia scriptum est quod oportebat Christum pati et cetera. Iam non multa. tangit hic signum accelerandi et hic infestatio dyaboli et divina voluntas. Ideo infestationem dyaboli qui armabat satellites ad comprehendendum Christum. Io. dicit Iam non multa loquar vobiscum. venit enim princeps mundi huius. dyabolus accelerat. dyabolus veniebat in suis satellitibus sed tamen hic non cogit. quia in me non habet quicquam. sed habebat quicquam quod exigeret. nec quod reprehenderet quia non habebat peccatum et ipse principatur in peccatoribus. unde Iob xli. ipse est rex super omnes filios superbie. unde et princeps tenebrarum Ephe. vi. adversus mundi rectores tenebrarum harum. et Christo nulla tenebra. quia ipse erat lux vera que illuminat omnem hominem. Ioh. i. Sed alia ratio divina voluntas magis urgebat. Io. dicit Sed ut cognoscat mundus quia diligo patrem. Io. maior ad eius imperium. unde sicut mandatum dedit mihi pater sic facio de hoc mandato. S. x. hoc mandatum dedit ei dominus pater. non quod invitus esset ipse. sed propter salutem. unde ii Cor. v. eum qui non noverat peccatum pro nobis peccatum fecit deus pater ut nos efficeremur iustitia dei in ipso. hoc autem fecit pro magna dilectione. S. ut sic dicat dilexit mundum ut filium unigenitum daret. Surgite eamus. tangit hic [illegible]

id est signum accelerationis recessus quod est in hoc quod discipulos suos monuit ut discederent. Ideo quia dixit Surgite eamus hinc. Item quod sic voluit pati. sic dicitur Mt. xxvi. surgite eamus ecce appropinquavit qui me tradet. Potest hic queri primo de hoc quod dicit quod ipse spiritus suggeret omnia. quia filius videtur suggerere esse ut inferioris. Ad hoc respondet Gregorius quod ipse spiritus dicitur suggerere non quod scientiam ab inferiori sed quia ab occulto. Item queritur de hoc quod dicit gauderetis quia vado ad patrem quia pater maior me est. ex hoc arrianus filium quod est minor patre. Si tu dicas hoc esse dictum secundum humanam naturam. contra pro ratione deberet dicere quod ego maior me ipso sum. Item Hylarius dicit quod pater est maior filio secundum divinam naturam et contra arguitur a relativis quod filius est minor patre. quod non est. Responsio ad hoc secundum regulam Aug. in li. i. de trinitate quod omnia que dicuntur de filio equalitatem ostendencia referuntur ad divinam naturam. que vero ad inequalitatem humanam et sic ipso in intelligendo. unde cum secundum humanitatem non congaudendum est eo quod sic assumpta a verbo unigenito ut immortalis constituere celo vel in corpore pulvis sederet ad dexteram patris. unde propter declarationem credendum [illegible] quod dicitur est maior secundum quod homo. quod non obviat de plano. dicendum quod plerumque accipitur quia est maior non secundum excessum magnitudinis potencie vel virtutis. sed propter quod dicit auctorem id est illum qui principium. ideo dicitur quia maior est filio non minor tamen dicitur filius quia [illegible] in potestate [illegible]. Item queritur de hoc quod dicit et nunc dixi vobis priusquam fiat ut cum factum fuerit credatis. quod videtur ad hoc quod apostoli non haberent fidem quia ipse predicebat eis ut crederent. Item fides non habet meritum cui humana ratio prebet experimentum. sed quod predixit eis [illegible] viderunt evenire quod dixerat experiebantur [illegible] quod erant vacui a merito fidei. Responsio. dicendum quod apostoli habebant fidem tamen explicitam non plene. nec ipsi firma ut patet quia nullo modo volebant credere. Respondeo. dicendum est ergo quod dominus predicebat eis passionem suam ut tamen illam crederent de cuius [illegible] et declaretur ad robur fidei ut videntes passionem et vacillantes rememorarentur quod voluit ut dicit passus [illegible] unde cum viderent et [illegible] bant quia videbant quod homo passus fuerat crederent volens pati ut dicit animam suam ponebat et hoc signum fuit predicto sua. hoc non cogens eo quod auferre nemo. Item queritur de hoc quod dicit quod dyabolus non habebat in Christo iurisdictionem aliquam. quare ut quod dicitur iuste fecit quod permisit eum a dyabolo opprimi. Item dicitur quod hoc facit quod mandavit pater. quare si debebat obedire quare [illegible] ex debito non gratia liberatur. Responsio. dicendum quod aliquis volenter punitur pro culpa sua. hic est ire retributionis. aliquis volenter pro culpa sua hic est misericordie et iustitie. aliquis pro culpa aliena volente. hoc est mire dispensationis et dignationis. quia quod [illegible] punitur et volens punitur pro nostra salute pla-

porie i eo iniquitates omi vrm per uit felibz
ipm. si oblat est qr nolunt uo ulla iniusticia
corpore di fuit fco. h' corpe dixit et io qr in te
incorpauidiuu. Corpm h' ipo amisit in se
diuu qr habebat in nobis ipm. - eo id qr obs qr
debent mori. ad est qr debent mori et debet
precepta peccando de mor qr mittit. h' ipe qr
ei precepit pr. h' q debet no repugnare u
bantati qi sit grauiore et sic serat et io
dicit ut cognoscat mod qr diligo patrem
ego sicut uitis uera etc. i precedenti e
hortat' dns discipulos suos ad eidi
gratiam. Jn h' hortatur eos ad dilectionem
patrum et uera. et qui ua dileccio. pº diligit
dm et amicum in deo et inimicum diligit et colat
ipm dm. io pº hortat discipulos ad dilectione dei.
2º ad dilectionem amicorum ibi. h' est preceptum meum
ut diligatis. iij ad dilectione et tolerantiam in
inimicorum ibi. si mundus uos odit scitote etc. hortat
eos pº ad dilectione di et qr eum manz i caritate. i
deo manz. hortat ad manend ibi et h' qd tale
hoc ordine. pº describit mansionis loca. 2º. ibi
uestrum. iij. mod. iiij effectus mansionis qr loc
exprimit pº ipe. xpc i ea manere debent fideles
sic palmes i uite manet. ibi ego sum
uitis ua. io ua qr uimini ipm perdix de equo
grum. pervi lauabit i uino stolam suam et i sa
guine uue pallium suum. ligans ad uineam pul
lum suum et ad uite asinam suam h' uitis no est
i celo io dr et pr meus agricola est. no tm q
gerit colat. sz q uite augeat. i. co. iij. ego
plantaui. apollo rigauit ds at incrementum
dedit et paulo post di agricultura estis di edifi
catio estis. io pr uere agricola qr ops ei gri
gene. vn dr oem palmitem in me no ferentem
fructum tollet eum. mt. iii. securis ad radicem
arborum posita est. om arbor q no facit fructum
bo. grci. et i ig. mit et oem q fert fructum
purgabit eum ut fructum ut fruct plus afferat
purgabit p prima. vii. x io. i. si confiteamur
peccata fidelis et iustus est q dimittat nob oia pe
cata nra et emundet nos ab oi iniquitate
purgat ea p paciam. y ii ips eum purgabit nos
ds igne nos gra. sic gra. ar. ydyristice.
i hac grat uite optime locantur iam mndi.
io aplos iam mndos hortatur ut se maneat
ipe qr dr Jam uos mndi estis ppr sermone qr
locutus sum uob. iste eu s'mo fidei purificat corde
tos act. xv. fide purificans corda eorum. da go
mndi estis. manete i me. ut i me et ego
i uob ut templo. de h' v. io. nn q mant
i caritate et ds in eo. io mutua mansio.
qr mutua dileco. s. xiiii. qui diligit me
diligitur a patre meo et ego diligo eum et de

sicut palmes etc. tangit mansionis loca. ta
gerit 2o mansionis fruct qr h' palmes no
sine uite. io monstrat qr fruct ex palmite
originem habeant pº ipposito s. p separaco
2o ipposito p mansione ibi qr dr. sic palmes
no pot ferre fructum a semet ipo n mansit
i uite. sic et uos ni i me manseritis. io si uolunt
fructificare necesse est qr maneat i eo. vn
fruct h'nt originem ephi. i. ipm dedit
dedit caput sr oem ecclam q est corpus eius
et plenitudo eius q oia i oibz implet. jo.
i. de plenitudine eius accep os etc. io uos non
potestis fructificare ni manseritis i me. h'
i me potestis. qr ego sum uitis et uos palmites
io q manz i me hic fert h' fructum mlt
et io manete i me tamq in fructus ori
gine. qr sine me nichil pot fa. ys. xxvi. ps. oia
opa nra i nob operatus es dne. et qr q n po
sint. sz i ipo qr plenitudine. si qs i me no
manserit. mittetur i foras sicut palmes
abscinditur gre in nos pcicitur p separacone
ab ymitate ecce apoc. iii foris canes
ueniet et ipm etc. et no faciet fructum. vn
et arescet p amissione humoris gre
et colligent eum et in igne mittent et ard
qr ardebit p inflictione pene. ys. iii.
mala congreget. ys qr pcicit. os. xv. ois pla
tacio q no plantauit pr ms celestis eradicabit
sedo arescit ut m. xxi. pº dr dnas ficulnea
i q no inuenit n folia. nq̃ ex te fructus
nascatur et continuo exaruit. ys acue et
tertio colligent pº mat. xiii. mt. xiii.
colliget de regno eius oia scandala. iiiiº.
igni comburent. xv. eze. fili homs qd fiet li
gno uitis et cetera. igni datum est in escam. s
o te ee fruct origie p oppositum mansionis
h' uo d p oppositum mansione q fructum dat
respectu sui. et respectu pris. si manseritis i
me et uba mea i uob manserint. 2o scilicet
elibz os. iiiio. ad ipe cedunt. et i respecte
pracom recedunt. h' sic illi de qbz i ps.
q seruant testamentum eius et memori sunt mandatorum eius ad faci. et. quoz uo pe et si uolu. s.
pe si eis uo di fiat hinc grandit. et no
solum est fructus. x. sui. et pri conseruandi ad
di gloria. io sdit. In h' clarificatus est pr
meus ut fruc plm. aff. mt. v. hoies qdem
s ubi uro. et gr. mt. v. sic luceat lux uest
ra. coram ho. ut ui. opa. u. bo. et glo pa. u.
etc. et gr h' efficiamini mi discipli i. imita
tores mei. q plurimum fructum attuli p mea
morte. sic. s. xii. ni granum frum mor
tuum mlt fruct affert. sic et aplu. vii
eccl contrat de eis qr plantatum [illegible]

sanguine suo. i. co. ad ipsos ea que dentur pa
ssionum christi. Sicut dilexit me pater. Hic innuit tan
gere manendi modum qui est per dilectionem ad quod dicit
vos inmanere ex ipse prior dilexit. Ipse enim dixit sicut
dilexit me pater et ego vos dilexi. et vos mane
te in dilectione mea. i. io. iiii. et nos diliga
mus quoniam ipse prior dilexit nos. et ex eo vel dilectio
per opus manifestatur. Unde sequitur. Si precepta mea
servaveritis manebitis in dilectione mea sicut
ego patris mei et maneo in eius dilectione. Si con
ingere quaeritur mihi et diligo patrem et sicut
me de. iii. pa. sic facio. sic et nos debemus
facere. i. io. ii. qui dicit se in illo manere debet sicut
ille ambulavit et ipse ambulare. Deinde et con
ventur ex dictis pe. ii in ca. et dicitur est et dicitur. Hec
locutus sum vobis tangitur hic. scilicet et effectus
mansionis. et effectus est gaudium imperfectum
et gaudium in futuro. Ipse gaudium in presenti dicit.
Ut gaudium meum in vobis sit. hic est gaudium primum
quod homo gaudet in deo non in mundo de quo philippenses
iiii. Gaudete in domino semper. iterum dico gaudete.
Ipse gaudium in futuro dicit et gaudium vestrum imple
atur. de quo i. io. i. pervenire ad complectas ut gau
dium vestrum sit plenum gaudium vestrum impleatur
a gaudio domini. de quo mt. xxv. intra in gaudium
d. t. Sed queritur hic de hoc quod dicit ego sum vitis vera.
Obicit augustinus si vitis dei dicitur sic leo et lapis et
ista dicantur non proprie sed per similitudinem
illa dicitur vera quae dicitur per proprietatem. non videtur quod de
beret dicere. ego sum vitis vera sed similitudinaria.
Respondet augustinus quod addet vera ab illa se dis
cernit cui dictum est quomodo conversa es in amaritu
dinem vitis aliena. Ier. ii. quomodo conversa es in
pravum vinea aliena. Vel non dicit vera quod non proprie
similitudine. sed vera quod aliena non. potest tamen dici
quod sicut proprie vinea est quae habet operationem vi
tis ut sua quae habet operationem vitis. quod ad lit
teram et tamen vitis quando nunc producit non vera. quod
non fructificat sic secundum diminutiva dicitur vera quae habet
actum vitis. non vera quae non habet. sic et ipse quod ve
rum habet actum vitis. vera vitis est. Sed et sinagoga
non. de qua ps. v. expectavi ut faceret u
vas. fecit autem spinas. Secunda est questio restat
quare dominus grano frumenti magis se comparat in
grano et ligno vitis ... [illegible] hic
sub corpore panis et sub specie vini corpus christi vere et
est verus sanguis et verus potus. et sicut ex
granis frumenti fit panis corpus reficiens et ex
vite vinum corpus potans. ideo comparatur se vite
et grano. et iam est quod ex hiis duabus speciebus sac
ramentum altaris conficitur. Alia ratio est ipse corpus in
perfectum quod sicut ex purissimis granis frumenti
et acinis vite conficitur panis et vinum sic
ex puris fidelibus corpus christi mysticum. Item queritur
hoc quod dicitur ipse christus sic vitis. utrum secundum divinam an
secundum humanam. et quod secundum humanam dicit augustinus unde non

sunt vitis et palmites ipse quod cum esset deus cuius
nos non sumus fecit ut homo vitis illo esset vitis
humana. nos autem et nos palmites esse possemus. Sed
contra hic est. quod secundum quod vitis influit in palmites
humanum et est secundum substantiam gratie non influit sed
solus deus et quod ex quo dicitur secundum quod est vitis secundum divinam sit.
Item omnes sancti in hac vite ab abel usque ad ul
timum iustum nascituri et processerint. sed ipse
secundum humanam non secutus est abel. non ergo fuerunt
in eo palmites secundum humanam naturam. Respondeo intelli
gendum est quod quedam dicuntur de ipso secundum divinam
naturam pure. ita quod non abstracta humana
sic esse eternum et impassibilem. quedam secundum humanam pure
sic esse mortalem et passibilem. quedam secundum humanam
pure unita divine. ut est esse mediatorem
si tamen homo. iam non mediator. si deus et homo.
iam mediator. et secundum hoc vitis et caput ecclesie secundum quod
mediator. id est quod dicitur vitis. hic non est secundum huma
nitatem pure. Sed secundum quod coniuncta est divine in unita
te persone. et ipse virtute persone christus est.
obiectio fidei secundum omnes sanctos. unde item credimus de
vivis et morientibus ac fide in presentia vel ex
pectata nullus fuit salvus hominum gratie ab hac
vite in qua sunt redundavit et sic patet quod sunt
precedentium et sequentium. unde nec fuerunt tamen sacramenta
eius. contra. Respondeo. unde operationes significantur et ipse per hec
quae allata est de eius promissione. iui. xiiii. quia alle
luia et humanis et quod probant per ... sed non in
debeant. sacramentum per ... et ... [illegible]
querit augustinus de hoc quod dicitur vos mundi estis. ipse. sed
quod io. xiii. non. contra sermo et ... [illegible]
quo sermo superior sermo tu mundare. Respondeo dicendum
quod verbum hic est ipse fide. vel ipse fidei sacramentum. ipse
fide. et fides auditu qui ex ipsi fideli. ipse fidei
sacramentum quod est baptismus. unde augustinus in eius verbo
mundat de hoc illum quod est aqua. nisi aqua acce
dit verbum ad elementum et fit sacramentum. Et est ubi verbum di
citur sacramentum et si sit cum verbo mundat ut dicit augustinus
non quod dicitur. Sed quod creditur. ro. x. si confiteris
ore et credideris in corde tuo quod
deus eum suscitavit illum a mortuis salvus
eris. querit de hoc quod dicitur ipse tollet omnem pal
mitem non ferentem fructum. cum tollere de vite cum tol
let de vite. non. sed illum tamen de si
bi tollet suo tempore. aut si tollit. quomodo tol
lit de vite. quod non operatur bonum hic ipso tempore
est quod aruit quia gratiam non habet immo perdit.
sed de vita. id est quomodo plus inmiscet mala
bonis ut videmus. Item bonos et tollit de
vita tamen si sit malos. Respondeo dicendum quod palmites
quos in hominibus non vivunt nisi et vivit gratie et vivit
gratie. dicit auferri vel separari palmes ab hac vite
per mortem. Sed per mortem ex... ad dampnationem gratie
unde palmites ... et ... in ... gratiam
qui receperunt ante separantur a vite suo ... per
iudicio divine sentencie. unde apoc. iii. et tepidus

Dilectio magna

mapnā te euome ep ibo indico grāciā non
appoīt est dē iudicio dāpnacōis extreme tol
lent̄ et igne mittent̄ qn ex̄ incendi telu
dicitur unde dic̄ collet nō ex sanī auserint cū
locū pristinum tribuat. It̄ est de h̄ qd dr̄ sic
dilexit me pr̄ et ego dilexi uos. nt̄ h̄ ē dā
dilō patris ut dilcō sāluti ad uos est pro gr̄a
tuita. g̊ nō ut alii dāre g̊ x̄ xp̄o dr̄. sic dile
xit me pr̄ tc̄. Et dō qd sicut nē desō
dic. i dīuin est amor pr̄s gratuit' debitus
et ex utraque parte amor pr̄is ad filiū est pre
gratuit' ex pr̄ dat filio et nichil recipit. amor
uō xp̄e ad p̄rēm et filiū est p̄se debit' ex cū
recipit amor uō filii ad p̄rēm est debit' ex
recipit ad ipm̄. s. g̊ē et uos ex dat qm̄. g̊ filio
dilexit nos gratuite pure. īō amore q̊ dilig̃
nos ōpat amori pr̄is ad se. hoc est precept̄
meū. Postq̄ hortat' est dūs ad dilcōnē di.
hic sb̄. hortatr̄ ad dilcōnē fratr̄ et anima et h̄
qd facit p hūc mōdū. p̊ ad dilcōnē cui nō
assingit secundū obediē. sō̄ incumeu dīc
amicicie. tcio secundū remuacōis etne
assingit p̊ precepto obediē. et tunc h̄ ōē ōd
i uōce sua. ut qd precepim pr̄ qd dr̄. h̄ ē prcep
tū. m. ut. d. iun. unde s̄ xiiii. manda
tū. nō. dō. uō. ut. d. i. i. tm̄ modo diligit̄ sic
dilexi uos nō uib' ul' lingua. s; ope et ūitate
sic ego uos tāq ipē ope dilexit eos mō
maiorē tc̄. hac dilcōnē nemo hr̄ qm̄ ut
a. s. po āl. p. a. s. q. d. mel; pl' pot facē
q̊ uitā dare q̄ ōib; eamoz ephes. v. xp̄s dilex
uos et tradidit semetipm̄ p nob oblacōnē tc̄. et h̄
fuit ueh̄emtissima dilcō nō solū ipō qui
tradidit se et aīam suā. s; i pr̄e. ro. viii.
qui p̄prio filio nō pepercit. s; p nob ōib; i. ūm illū.
q̄o nō oīa donauit. Vn̄ notand' qd magna di
lcō est q̄n qs dilig̃ filiū. tr̄ hac dilex̄ nos
xp̄e. ys. xlix. nūqd obliuisci p̄t mulr̄ īfantē
suū ut nō misereat' filio utero sui tc̄. maior
q̊ uxor uirū. et tr̄ hac xp̄e. ier. iii. uulgo; si
dimiserit uir uxorē. s. tc̄. nūqd reuer' ad eā
ult'. tu a' fornicata es cū amat'. mul'. tā. re
uerte et ego re/ /cipiā ai t ad cor. et tr̄ hac di
lexit nos ier. xii. reliq̄ domū m. tc̄. dedi di
lectam meā i manū. et iō dicit' est i' cant. forāl
est ut mors dilcō tc̄. Vos amici mei estis.
h̄ sb̄ hortat' ad dilcōnē mutuā secundū dīc
amicicie. Vn̄ ostēt amiciciā suā hūs q' serūt
precepta sua ut i ysr̄ dīn precepta sunt dilig̃
pr̄ qd dr̄. Vos amici mei estis si feceritis q̄ pre
cipio uo. magnū q̄d pmitt' cū amiciciā pmit
tit. aug̃ mag' est dignū dūm cū uos amicos
dignat' est uocare cū sit amic' nōm̄ piratis
est et amiciā dūm nat' huiusque pi cū uō
rū est. ri es sapiā amicos dī ostituit. Vn̄
sap. i aīas sc̄as se transfert et amicos dī ostituit

quantū mag' dilcō. h̄ dilcō ꝓbat' i ope. ió
dr̄. amici mei estis si feceritis q̄ precipio. ex amo
re ut amici nō ex timore ut serui. qr nō
estis uocati ut serui sz ut amici pr̄ qd dr̄. iā nō dicā
uos seruos. ro. viii. nō acce
pistis spm̄ s'uitutis itm̄ i timore. s; spm̄
ad opcōis filior. p signū h̄ dr̄ qr ōnis uos
etc qd facit dn̄s uos a' nō sic sed dic uos a.
amicos dixi. qr ōia q̄ ꝯ a. pa. m. nō.
fe. uō. h̄ signū magnū amicicie reuelacō
secretoꝫ. eph. i. sicut fecit nob sacramtū uo
lūte. mt. xiii. uob datū ē nosse misterium reg
ni dī tc̄. Non uos me elegistis. h̄. iii. hor
tatur ad dilcōnē mutuā remuacōis etne
ad q̄ uocati erant nō preuenientes p'cedo
dr̄. nō uos me elc. s; ego elegi uos. ꝓb
i. elegit nos x̄ in ui ostitucōne ut essent
sci tc̄. et ad qd elegit. sb̄ et posui uos ut
eatis et fruc. affer. i amore ostitucōne ex hic p
p'dicacōnē ubi dī qd ē tamq' sem ex fruc.
ausicō qū recip' ūrbū bonū. ysā luc. viii.
qd uō incidit bonū hii. q' corde bono et optimo
audiūt ūbū et fruc. afferūt i pacīa. i. pe
i. remanet nō ex sese. et fruct' ut mg. ad
uitam salutē et ostōnē dūna p remuacōē
et h̄ insigr̄ remuacō ut gloꝫ petitis prēm
i mō. m. i. ostitucōe ad uitam dabit' det uob.
h̄ a' qd ē petend' ē salus mt. vii. m. vi. primū
querite regnū dī sic petebat illa sc̄a aīa in
ps. unā petii a dn̄o hanc re. tc̄. et secundū h̄
remuacōis dī mādatis fuerit īō ut
h̄ mādo uō ut dili. iui. mandatū dilcōis
dr̄. q. manu dat. qr g' s' dedit. īō. s. xiiii
mandatū nō. dō. uō. et i. thes. iiii. de cari
tate fratnitatis nō huīt necesse scribere ipī a dō d'
dicistis ut diligatis i uicē. scd' quit gg' p
de h̄ qd dr̄. h' est preceptū m. ut dili. iui. cū cūcta
dūna eloquia dūtat' sic plena preceptis qd ē qd
dilcōne sigla' dr̄ h̄ ē preceptū meū. // Rndet
qz ōnia precepta m'tā sr̄ et ymū. m'ta p'ri
n'scitatē opis. ymū i radice dilcōis. et dilcōnē
radice dr̄ qz nō h̄ uiriditatē ramnc̄lus
boni opis. n' manet i radice dilcōis. qr g'
mandata ad preceptū dilcōis referūt i q' oīa
ymu' et plene idē ē qd dr̄. h̄ ē preceptū meū
singl'r. // It̄ qr de h̄ qd dr̄ maiorē hac di
lcōnē nemo h̄t ut aīā suā po q̄s. p. a.
suis. q' ex qua cari' alī' facit. aīu ex maio
rē mor p amicis. qd est g' qd dr̄ maiorē tc̄.
// It̄ i pr̄ia erit mltō maior caritas qz sit i
uia. qd est g' qd dr̄ maiorē caritatē tc̄. // R
qz h̄ nō dr̄ qp'atū ad h̄ūl cari' ul' actū eius pa
puū. s; q' ad signū ul' effcm̄. qz h̄ p se pau
signū dilcōis. sz tr̄ ōbi' ex mai' effcūs i uni
mon qd p amico. Vn̄ ad hoc nō est ingrinui
signū dilcōis mori p amico. Vn̄ arguit aplē

ro .v. ploci amnicia si eu i timor eem re
gebat eu mi dos p morte filii eo ius to mag
regebant salui erim i tuta ipis. ad h resp
g. q h nom amici no eim respic phus q
diu diligebant. s; i timeres q amici diu
erant. q dns eos amabat diu p eis aiam
aiam ponebat. v intelligend q dns loqba
tur de dilcone amicor i q du ad illa dilco
ne nlli mai signu q mori p amico suo
q ad dilcone inimicor na nlli mai sig
nu q mori p inimico. vn no no h excellit
simplr s; i gnie. It qr de h q d iam no
dicam uos puos q. m. xx. v. euge serue
bone i si uocat bilicando suos. q est q
q d. no dicam uos ser. It. lu. xii. dyc
te du eor. q a reid i illos dyt suos.
resp dd q suus dr dupli. uno m p ut d
obedienciam i dilectone i sic suus no distig
uit q amicu i sic os amici d su ei. alio
suus dr sinli timet i tal a solo timore sui
amor no i de tali h loquit q nolebat q
mandata ei sinli ipleret s; poci amicabilr
It qr de h q d oia q audiui a pre. m. no
fe. uo. q audiuit filii a pre i sinna. q no
fecit i sa. Resp dicit q loqt no de his q au
diuit p q d s; sedm q ho. ol te q d
i iudicii ho xpe nouit tu discipulis reuela
re uoluit. If h resp dicit ut q oia p pue
cia ad talite q. s. xvi. ad huc hco multa
vob dice q no potis portare modo i q ceat q
ad eor talitem q ic. Resp aui oia nota
fecit i dispositi no tacie ac ei fecit locte
septa ponens ptitu p futo i signu certudis
v oia necca ad salute p q cape poterant i
sic patent oia. It qr de h q d no uos
me ele q. deu. xvi. du elegisti ut sit
d dc. It si mitu. li. ar. gsiti i elone qu
micbant si ipm no eligant. Resp q h itelli
gend i p. q no p nos elegim dnm. s; do
q ipe elegat p desi p eido i p ind elegit q
alii vocado. s; nos p nis elegim vocati g
seriacudo. Si mdus uos odit i c. hec est
tcia pr capli i q dns hortat ad tolracia in
imicor psecucon i h facit p hue qd mdo
p pdicit mdi i imiciaa. ro ud gr h accede
re i iuria. m no q psecucu cu odieca
malicia. mi no sua i nocencia. v ne disa
plos armat ad paciencia. p q pdicat mdi
i imiciaa q futa erat q menb ad eor capi
tis. fu ea ei odit mdi. r. capitis q est xpe
p q dc. si mud nos odit scitote. i. gsida
te. q me prore hodio hut uob. rone. h o
dii assignu dns sup q ponedo cap uros
qui male agit odit lucem. s. vii. me
odit md q ego testimonium ilh ppeo q opa
e mala sut p hac eande rone ostendit
odiu membror. vn rone hiu odii teo
dic q ipi discebant eu mdo p q d. si de
mdo fuissetis. i. i mudo mali fuissetis p p
na gsuetudine md q suu erat diliget.
vn sup. vn. dr mdanis xpc q q e patum
no pot uos odisse md q uo de mudo
no estis. i. mudane gusacois. s; ego ele
gi uos de mudo pp ea odit uos mudus. illd
odiu figurat est fuit gn. xx. vii. i odio esau.
v dr. odit esau iacob p bndicone q bn
dixit eu p c eo etiam mdanos ex reprobos sig
s iacob electos. memento sinois. h ta
g sm. r. i iuria eor q i inmcaa. s. ca
pitis p i menbror pp cap. i ad g capitis
p q d. memehote sinois q dyxi uob
ftou est suus maior dno suo. s. xiii. am
dico uob no est discipls sup magrm.
nec apls maior dno i no arguit. si me
psecuti s i uos psequet i id est gius ur
si odit i psequit cap q i menb. vn au
te cusat tec scor d q odiu no ualet si ti
ue eu capite de psequcone capitis h e ips
psecuti sut heieim i ore i in dictis i gpu
tu corde no solu psequit i sco. s; gtempnes
i corde si smone. m. i sa i uita suabt. i.
sic. m. i mone gtempserunt ita tu im. lu.
x. qui uos audit me audit i qui uos spernit
me spernit. ul suauit. v. obseruaut ad calup
mand. q. xx. hitel pbitei gsiliu in ierut
ut ihm capit i c. i ips. obseruabit pecor s
i e psequit mdam cap i me p no psequit
cap p menb s; eos vudicat. s; h oia facict
vob p n. m. c dolend p q bi estis. vii. os.
v. bi estis cu uos psecuti sut ho. i dyxit i c. vo
h i exultat i exultate. vn q nesciut q unise
mere. s. xxx. iii, mo. sacis. m pseqm. m. sci
sis i c. i. xv. Si no uenissem i c. h ia rao
obedienciam i psecucion malicia. q g eor
malicia i excusabile. tu p ea q audiuit tu p
ea q uidit p ea q audiet. vn d si non
venisset i locut eis no fuisse ul la. c. sidi toru
dicon pecca no habent. culpe q. g uie i i ex
cusable. q he om. suus ei gnoui vo dnn am
i no fecit. uapulabit multis q a no gnouit.
vapulabit paucis. i io si no audissent excu
sabiles erant aliq m p ignorancia. sine ex
cusacone no hnt de pcco suo q no exigens
no credident. s; gr hodie q odiut teste ideat i
phem p q d. Qui me odit i pntem meu
odit. supbia sua eleuant. i i ps. supbia eor
qui te oderunt as. q. q g exinaiag audire
recusauit io i excusabiles sunt. m. xii. regi
na austr surget i iudico cu gracione hac q
venit a finibz terre audire sapia salomois. io.
-ii. i excusabil os, ho. oiu q iudicas. i q ei q
iudicas te ipm depet. i excusabil i i iudei

ipsi ea et uiderunt. io. dicit. quia si non fecissem in eis
opera que nemo alius fecit. peccatum non haberent. quia non
credendo tam magnum. quod sic. .v. opera .x. que ego
facio. testimonium perhibent de me. Nunc autem et uiderunt et oderunt me
et patrem meum. et io. sciente et gratuita malicia recusat
credere et peccare ipsi ea inexcusabiles sunt omnino
dicit et corozaym. ve tibi bethsaida. quia si in tyro
et sydone facte fuissent uirtutes que in te facte sunt
olim in cinere et cilicio penitentiam egissent. verumptamen
tamen remissius erit et hic uideor malignitas
in se et peccata gratis opera ipsi ea dicit. sed ut impleatur sermo
qui in lege eorum scriptus est. Sumitur large lex pro
uetere testamento. psalmus. quia hodio habuerunt gratis me
ipse tribus qui aduersantur mihi iniqui et oderunt me
gratis et annuntiauerunt odium. et alius psalmus. dilectionem meam
ubi impugnabant me gratis. et odium pro sig...
fuit gratis. ... io. dicit quia frater ioseph od...
erant eum et non poterant ei quicquam pacifice loqui. Cum autem uenerit. Hic in...
cuius continuat innocentiam exprimendo testimonio
spiritus sancti et apostolorum. ipse quod dicit. cum autem uenerit. ipsi
me precepi et tamquam uirum uitiosum et morte
dignum. cum autem uenerit paraclitus quem ego mittam uobis a
patre spiritum ueritatis qui a patre procedit. actuum .v. spiritus sanctus testa
tur et quem dedit deus omnibus obedientibus tibi et per
hunc de mea innocentia testimonium arguet mundum
de malicia. io. xvi. cum uenerit arguet
mundum de peccato quia non credunt non solum ille
sed nos illo confirmati. unde et uos testimonium perhibebitis
quia ab initio mecum estis. actuum .i. eritis mihi testes
hierusalem in iudea ... qui nobiscum sunt congregati ab eo tempore
quo cepit et ... in uos dominus ihesus teste
... nunc ... non dedit
apostoli ante aduentum. sed post. unde petrus qui
ad uocem ancille christum negauit cum magna
auctoritate principum sacerdotum post missionem spiritus sancti
.c. actuum .v. obedire oportet deo magis quam ho
minibus.

Hec locutus sum uobis et cetera. Hic in .xvi. discipulos
suos armat ad pacienciam. ut
.c. ipsi tribulationes non deficiant. sed sustine
ant. propter quod dicit. Hec locutus sum uobis ut non scanda
lizemini. quia sicut dicit gregorius minus iacula feriunt
que preuidentur et tolerabilius nos mala suscipi
mus. Sed contra hec per prudentiae clipeum mu
nimus. io. premunit eos de tribulatione futura.
Absque sinagogis facient uos. actuum .viii. Est facta autem in illa die
persecutio magna in ecclesia ierosolimi
tana et omnes dispersi sunt per regiones iudee et
samarie. et io. hic acbe persecutionis tantum
sed sed uenit hora ut omnis qui interficit uos
arbitretur obsequium prestare deo. hora ista fuit tempore
predicationis apostolorum et occidendo eos arbitrabantur
se uictimam facere. unde gregorius est in paulo actuum .ix.
qui petiuit litteras a principibus sacerdotum et dat

ut siquos inuenisset huius uie uiros ac mulieres uinctos perduceret in hierusalem
infidelitate. io. dicit. et hec facient uobis quia non no
uerunt patrem neque me. id est ignorancia ipsi incredulitate.
gregorius est in paulo. id est. ad thimotheum i. qui prius blasphemus et persecutor
et contumeliosus. sed ignorans hoc feci in incredulitate. Contra
quam hec mala armat discipulos predicatores predicentes
unde dicit. sed hec locutus sum uobis. ut cum uenerit hora
eorum quod .i. per sequitur. reminiscamini quia ego dixi uobis
. reminiscentia et memoria ulterioris dominice mitigat uel
ad omnia mala sustinenda. ecclesiastico. ultimorum noctem
.deuteronomio. viii. caue ne quando obliuiscaris domini dei
tui et negligas mandata eius. recordantes enim
domini et hominem erigit a diu diuertendo. dicit. ostendo
recordatus est petrus uerbi ihesu et egressus foras fle
uit amare. reminiscentes et quidem a domino. omnes et cetera.

//. Sed queritur hic super de hoc quod dicit. Non nouerunt me. quod
ut ipsi pharisei agnouerunt. quia .c. .iii. quod dicit
matthei .xxi. in parabola de uinea. illi coloni dixe
runt. hic est heres. uenite occidamus eum. // Item infra dicit nunc
autem uiderunt et oderunt me. quod sciente ignoranter
deliquerunt // Sed queritur hic et quod actuum .iii. scio fratres quia
per ignorantiam fecistis sicut principes uestri. quia ergo per
ignorantiam occiderunt. unde non quod agnouerunt.
// Item .i. corinthiorum .ii. si cognouissent numquam dominum glorie
crucifixissent quod non agnouerunt. // Responsio dicendum quod ipse
deus erat et messias sibi promissus principes legis
dicendum quod iudei male agnouerunt quia ipse erat
ipse eis promissus et uerax et innocens. sed quod eum
deum esse non agnouerunt. quia cum in tanta agnita
impugnarent uoluerunt ostendere ipsum non esse ..
bonum. .. ideo excecati sunt ut in eo diuini
tatem non agnouerint. sed in humanitate odio
quod ergo dicit aliquis agnouerunt aliquis non. respondendum
agnoscere ad utraque ... addita
excecatio quod principes agnouerunt. sed postmodum in
impugnando per maliciam sunt excecati. // Item queri
tur de hoc quod dicit. si non uenissem et non locutus fuis
sem peccatum non haberent. ergo .. ... ista ratione iu
dei non audiunt et non credunt non dampnabuntur sed
infideles quia manifeste fidem ... nullus saluatur
sine fide. // Item ... tyrii et sydonii qui non
crediderunt non dampnabuntur quia nondum fide
eis predicata fuit. // Responsio dicendum quod ergo greci
... peccatorum non est peccata
... peccatum in spiritum
sanctum quod est inter peccata nulla precedere que ... ignorancia
... peccatum in spiritum
sanctum quod ... peccato ... et hic non habuissent
uideri. sed ... uenit ... ... fideles. ..
... manifestabit .. // Item
queritur de hoc quod dicit. si opera non fecissem in eis que nemo alius
fecit et cetera. io. ... quia maiora et mirabilia
legimus legimus in ueteri testamento. legimus enim mare rubrum
diuisum et iordanem ... .xl. annis de celo

pastores, mortuos suscitatos et multa talia. // Sed
ipse dicit quod qui credit in me et maiora horum
faciet. Ergo signum operum non erat certum signum quod
significaret quod ipse esset Christus. // Ad hoc glossa respondet quod non
intelligit de operibus miraculorum sed de invisibilibus ut
quod iniustos condonat iustum et quod ipse diligit [illegible]
[illegible] et ideo non valet quod hoc non erat eis non
// Preterea dicitur alibi quod hoc dicit quantum ad operum multi-
tudinem et diversitatem quia nullus umquam tot omnia
et tam varia diversa fecit sicut Christus [illegible]
facienda et [illegible] in hoc quod dicit fecisse quod nemo a-
lius fecit, quia non erat dictum sed ad eius invoca-
tionem fecerunt sed ille qui erat operans.
// Sed quaeritur de hoc quod dicit viderunt et oderunt me
et patrem meum. Quod hoc est quod sicut ait [illegible]
potest odisse deum [illegible] quod odivit patrem. // Item
nemo odit eum quem non novit sed ipse dicit quod non no-
verunt patrem et [illegible] in multis locis ergo deum
non habent odio. // Respondeo ad hoc duplex [illegible] ut
distinguant odium quod est odium [illegible]
contra adversarium et sic nullus potest odisse
deum et est odium [illegible] quantum ad modum odi-
entis [illegible]
[illegible] sic dicitur odisse deum quem non vo-
luit [illegible] // alibi dicitur quod deum est considerare ut
summum bonum a quo est bonum et considerare ipsum ut
iustum in suis operibus, nullus potest deum odisse [illegible]
[illegible] odit tamen [illegible] // Quod ergo obicit de Augustino
dicendum quod Augustinus [illegible] retractat [illegible] accipien-
do odium sic exponit. // Quod obicit quod non cognovi-
[illegible] certitudinis et claritatis [illegible]
et hac nullus deum cognovit [illegible] et est cognitio
non certitudinis [illegible] sed hac deum nullus cognoscit
nisi fidelis et est cognitio estimationis et hac infideles multi
male cognoscunt et sic cognoverunt patrem et per consequens
odire potuerunt. // Item quaeritur de hoc quod dicit venit hora ut omnis
qui interficit vos arbitretur se obsequium prestare deo
[illegible] illi qui occidebant apostolos bona intentione
occidebant ergo merebantur. // Si tu dicas quod non potest
ex bona intentione [illegible] mala [illegible] non est
mala per se [illegible] possint tales occidere. // Respondeo dicendum
quedam sunt opera que nullo modo bene possunt fieri ut mentiri
sicut dicit Augustinus [illegible] quedam sunt malo
[illegible] possunt bene fieri cum
[illegible] bona intentione ut sunt bona [illegible] quedam que
non sunt bona [illegible] et ordo et
talia sunt occidere [illegible] unde quando occidit homo
[illegible] ordo iudicii [illegible]
[illegible] fiebat in apostolis [illegible]
erat. Hec autem vobis ab initio non dixi [illegible]
[illegible] eruditionis confirmat discipulos in fide et dilectio-
ne [illegible] in hac parte intendit eos confirmare [illegible]
ne consolans eos [illegible] et dilectio-
ne de suo recessu [illegible]
[illegible] consolatione [illegible] missione [illegible]
[illegible] et [illegible] medicum

et non videbitis me. In tertia parte exprimit [illegible]
Amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos. Ut supra
[illegible] tota intentio consolationis. Primo consolatur ad [illegible]
intelligentiam. Secundo ad letitiam. Tertio ad pacem et con-
fidentiam. Primo respicit rationalem, secundo concupiscibilem, tertio vero
respicit irascibilem. Primo ergo consolatur eos de Spiritus sancti mis-
sione et dividitur hoc in duo. Primo premit-
tit discipulorum desolationem [illegible] Spiritus sancti promissionem [illegible]
missi officium [illegible] missionis principium [illegible]
tit ergo primo discipulorum desolationem occasione [illegible]
recessus eius ratione [illegible] admonitiones re-
[illegible] Hec autem vobis ab initio non dixi [illegible]
[illegible] de Spiritus sancti missione et [illegible]
quia vobiscum eram. Consolans vos mea presentia et
ideo non dicebam vobis. Matthei ix. Non possunt
filii sponsi lugere quamdiu [illegible] sponsus cum illis. Et
nunc vado ad eum qui me misit. [illegible] ad patrem ideo
vobis predico [illegible] de hoc recessu [illegible] discipuli
non diligentes. [illegible] Et nemo ex
vobis interrogat me quo vadis. [illegible]
intelligebant [illegible] et hoc erat [illegible] quia locutus
sum vobis tristicia implevit cor vestrum [illegible]
[illegible] absentiam
et non absentie fructum [illegible] Thes. iiii. Non
[illegible]
[illegible] Thre. iii. [illegible] replevit
me amaritudinibus [illegible] absinthio. Sed
ego veritatem dico vobis etc. Hic tangit Spiritus sancti
promissionem [illegible] recessu [illegible] debuit
consolari ideo dicit Sed ego veritatem dico etc. q. d.
[illegible] de recessu.
Expedit vobis ut ego vadam [illegible] Si enim non
abiero paraclitus non veniet ad vos [illegible]
[illegible] non consolabantur. Matthei v. Beati qui lugent
quoniam consolabuntur. [illegible]
nec datur [illegible] Si autem abiero mittam eum
ad vos [illegible] dabit vobis
consolationem [illegible] xxviii. [illegible] docebit scientiam
et quem intelliget [illegible] ablactatos a lacte a-
vulsos ab uberibus [illegible] He. v. [illegible]
lactis [illegible]
[illegible] Et cum venerit ille. Hic tangit [illegible] Spiritus sancti
officium [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad bonos [illegible]
officium [illegible] ad malos [illegible]
ille arguet mundum de peccato de iustitia de iudicio [illegible]
[illegible] De peccato quidem quia non crediderunt
in me. [illegible]
[illegible]
De iustitia vero quia ad patrem vado et iam non videbi-
tis me. [illegible]
[illegible]
[illegible] quia vado ad patrem etc.
[illegible]
[illegible]

io. iii. arbitrium hominem iustificari per fidem sine operibus. de iudicio uero quia princeps huius mundi iam iudicatus est. xii. nunc iudicium est mundi nunc princeps et cetera. // Per
cum aliter exponi arguet eum mundum huius et mali testante
mundo sicut ad ephe. v. et arguite autem ne mali
testante per aduentum spiritus sancti. tam manifestata sunt
mundo peccatum iusticia et iudicium peccatum mundi iusticia christi iu
dicium diaboli // et ideo hoc dicitur quia christus redemptor
mundi erat diabolus deceptor et mundus. Mundus uero de
tinebatur a diabolo per peccatum in fide. ephe. vi. aduersus
mundi rectores tenebrarum harum. et de peccato spiritus
sanctus arguit mundum quia dominum eius tua infidelitate. arg
uit de peccato et hoc concordat littera. dominus de peccato quia
non crediderunt. christus uero mundum redemit sua
iusticia quia eius uirtus fuit et patri non inuenit pari
eundem per mundo ipsum cauiau in eius iusticie acceptatione
est. Conclusio ad dexteram patris et huic concordat
littera. de iusticia. quia uado ad patrem per
consumationem et hoc mundo iusticie. phi. ii. humiliauit
semet ipsum et cetera. propter quod deus et cetera. diabolus uero in
iuste mundum tenebat et in iste quia christum pugnauit
uero iudicatus est quia amisit dominium in quibus habuit
et hinc concordat se quia in littera de iudicio uero
quia princeps. iii. ia. iii. e. i. in eo saluatoris reus
factus legatur quod littera sic arguet mundum de peccato. s.
suo. quia non credidit et cetera. de iusticia. s. mea. quia ad patrem
uado. in huius testimonium. de iudicio. s. diaboli. quia princeps huius
mundi iam iudicatus est. sic de triplici officio ad mundum nos de
inde subiungit officium eius ad discipulos et hoc est docere
quia non plene poterunt doceri in presentia christi. io. dicitur
ad hec Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potestis portare
modo et ideo hec erat quia ad hec carnales erant. Ad co. i. co.
iii. non potui uobis loqui quasi spiritualibus. sed quasi carnali
bus. sicut erit peccatis. sed nec ad hec potestis. sed ista car
nalitas amouenda erat per aduentum spiritus sancti. io. dicitur
cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omnem
ueritatem. vii. a. io. iii. unctio docebit uos de omnibus
et quia docebit ueritatem dicit per hoc quia non ait. sed ab alieno
spiritu dicit. Non enim loquetur a semet ipso. sed de patre et ma
gis est in spiritu eius. io. viii. et ibi mandatum ex
parte loquitur. sed quecumque audiet loquetur. io. uero loquitur. io.
viii. qui misit me uerax est et ego que audiui ab
eo hec loquor uere tamen docebit ueritatem de preteritis.
et de futuris. vii. et que uentura sunt annunciabit uobis
vii. a. ephi. iiii. spiritus manifeste dicit quia in nouissimis
diebus discedent quidam a fide. Ille me cla
rificabit. tangit hic iiii. c. spiritus sancti processionem et hoc
quod tamen non est per uerum et filium et io. filius sic
ut procedit a patre clarificatur in suis operibus patre
actus est. sic et spiritus sanctus filium. propterea dicit. Ille me cl
arificabit. et iii. reddit quia de meo accipiet et annunci
abit uobis. cum spiritus sanctus sit cum me simpliciter. et si
plex quamcumque habet. quod si accipit ad a filio totum
accipit et ideo creditur quia a filio procedit. sed ne cre
das quod hoc quia ab ipso solo procedat immo ab ipso

principaliter. io. dicitur quia ab ipso procedit. unde eius procedat
a patre spiritus sanctus. unde omnia que habet pater mea sunt. xvii. io.
omnia mea tua sunt et tua mea. propter ea dixi. quia de
meo accipiet et annunciabit uobis. de meo quia tamen a patre
accepi sic spiritus sanctus eius essentiam filium a quo procedit.
sic et filius patrem. i. i. unigenitus filius qui est in sinu
patris ipse enarrauit. sed quia hec post de eis quod dicit.
Nemo ex uobis interrogat me quo uadis et cetera. sed quod
xiii. dicit ei petrus domine quo uadis. dominus quidem
ibat ad ignominiam passionis. ibat ad gloriam passionis
omnibus et eius sanctis loquebatur quia ibat ad passionem
quando petrus quo uadis. sed modo dicit eis quia
uado ad gloriam resurrectionis. Et hoc uado ad
eum qui me misit et ipsi cum tristes erant de ue
nire ad passionem quia non cogitabant de gloria io.
de hac non quereban. sed dominus uolebat quod contra
uitiositas consolaret. // Item quod deus quod dicit nisi ego
non abiero paraclitus non ueniet ad uos. uerum quia hec quod
non fuit omnipotens quia spiritum non poterat dare ni
si uiuet. sed tu dicas quod hec non fuit presentia christi
tamen. sed propter discipulorum in receptione. quoniam hec est quia
presentia eorum disponebat ad gratiam quod im
pediret hoc per quia ante aduentum christi non fuit
tempus gratie. sed post. // Responde quod impediebant
quia carnaliter ipsum amabant. sed hec non quia in illo
amore non peccabant. quod non repugnabat quod
unum simul manebat cum caritate. // Si tu di
cas quod non repugnat ut in corpore. sed cum ut impedi
ens hec non est quia qui alius amat aliquod sensibilibus
spiritualem feruentius diligit. quia dulcedo sensus in spiritu
spiritualem. // Respondeo. dico quod ecclesia quod ea non fuit data
spiritus sanctus. autem ad aduentum christi. una non est erit ex
ceptum quia consolari sensibili presentia corporis
christi. non desiderauerunt aliam consolationem. deus autem non
uult dona sua [illegible]. et io. non dat insi
nuentibus. io. oportuit ab eis christum separari. ali
ud erat quia non decet uincit donare
suos fideles et ipse appareat gloriosus io.
dicitur. vii. spiritus non erat datus quia ihesus non dum
erat glorificatus. // tertia uero est erat ut usque ad
huc manebat in uia inter nos et deum. ideo
oportuit fieri reconciliationem quod spiritus sanctus donatione
io. oportuit christum pati quam spiritus sanctus mitti. // Item
quod deus quod dicitur. quod cum uenerit spiritus docebit uos omnem
ueritatem. prius male dixit quod docebit. quia doceret est
actus capientis et capiat autem filio non spiritui sancto.
// Item quia docebit omnem ueritatem. sed hec uere apostoli
sciuerunt geometriam et alias artes et cetera sed est quia
quia et tacebat male grammaticam. unde apostolus dicit
uel et in imperito sermone. non tamen scientia. // Respondeo dico.
quod doceri tractatus est una alia in attribuitur filio
alia spiritui sancto. quia dulcedo et cognitio. sancti quatenus
et hec attribuitur filio et experientie et deuotionis et
hec attribuitur spiritui sancto. et de hac loquitur est
et hec per solo ad terras intelligit eius non doceri

simpliciter, scilicet pietate, et hec est intelligentia necessaria
ad salutem quam plene cognoverunt apostoli. // Vel dicendum
quod non intelligit hic de quolibet distributive sed de singulis generum
necessariorum ... [illegible] ... ei veritas. doce[bit] vos omnem ve-
ritatem [illegible] de veritate doctrine ...
... magister tamen quod vera est etc. De veritate
[illegible] ... memento domine quia ablaui[t]
coram te veritate. De veritate iustitie ... xviii.
accipe secundum iudicio. Non est bonum ut declinare
... // Querit de hoc quod dicit de meo accipiet
... filius quod si ipse est deus et novum
... ergo non potest amplius accipere quod ... quod dicit
de meo accipiet. // Item querit de ratione dicti, propter
hoc dixi de meo accipiet. quia omnia que habet pater
mea sunt. cum omnia distribuit ... ceteris autem ...
... quod filius non habet ...
... Si propter ceteris ... non est quod
... procedat a patre et propter hoc procedat a filio
... eandem rationem posset dicere
de filio. De meo accipiet quia omnia que habet
pater habet ... ad hoc respondent greci quod
duplex est ... processio eterna et temporalis ...
ad eterna a solo patre et sic accipit a patre non a
filio ... ad temporalem a filio procedit ...
... dicit accipiet quia temporaliter procedit
ratione cum ... accipiunt ... eo dicit
quod ... alium ... etc. Sed nunquam dicit quod
a se procedat ... a patre. Sed tamen salva pace
sua ... dicit quod ... sit ...
accipit a filio quod accipit ... accipiat hoc ...
... ergo ... accipit
... accipere ... non est temporale. // Item
dicendum quod ... procedit a filio eternaliter et temporaliter
... // Quare ergo dicit accipiet
... comprehendit de ...
propter ... de futuro dicit accipiet
non quod novum accipiat. Sed quia non desinit. dicendum
... accipiet idem est ac si diceret accepisse
monstrabit. // Ad id dicendum quod illa non est ratio cogens
... procedat a filio. Sed illa est ratio dicti
... dixit de meo accipiet non quia de
alio excludendo patrem. Sed quia ... cum patre. Unde
ea ratione dicit ... dicit omnia que habet pater mea sunt.
Modicum et iam non videbitis. Hic est ... capitulum
... consolatur ... promissionis visitationis
... non post hunc modum, post ... visi-
tationis promissio. ... plurium dubitatio
... dubie exemplatio. viii. exemplifi-
catio. v. ... ad ... visitatione ...
... recessit ... dicit modicum et non vi-
debitis me quia recedam a vobis. capitulum xxviii. Modicum
... quando ... post passionem ...
... erat ... modicum erat ad
passionem usque, in quo debebat non videri, et
modicum a passione usque ad ... in quo de-
bebat apparere ... ad ... et ... modicum

dico de rebus ... magis ...
... quod non ... reddit quia va-
do ad patrem. Aliter exponitur de visione gloriam
ut sit sensus: quia modicum tempus erat usque
ad recessum Christi et ascensionem ad patrem. Et iterum
modicum usque ad adventum eius ad eos ut as-
sumat ad gloriam. ... xviii. et ... hiero ...
... nobis locutus ... vos ad
me ipsum ... sit ego etc. Dixerunt ergo ex disc-
ipulis eius etc. Tangit hic ... discipulorum dubitationem que
procedebat ex hoc quod dixit: modico non videbitis
et videbitis. Propter quod dixerunt ergo ex discipulis eius
ad invicem: quid est hoc quod dicit nobis modicum et non vi-
debitis me et iterum modicum etc. De hoc dubitant primo quia
videretur dicere duo contraria opposita, et de alio
dubitant, scilicet quo ... ad pa-
trem ... quo ... dubitabant
de signo ... dicebant ergo quid est hoc quod dicit nobis
modicum nescimus quid loquitur. Nesciebant quid
per hoc volebat dicere ... discipuli ad
intellectum ... xv. ad hoc
et vos sine intellectu estis. Cognovit autem Ihesus.
Hic tangitur ... dubie ... modo quo facta est
... magistrum ... discipulorum ... quod
dicit cognovit Ihesus quia volebant eum interrogare
... multo plus ...
... et ... xv. ... ab illo
... interrogatione ... interrog-
atione et dixit eis de hoc queritis inter vos quia dixi
vobis modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me.
Hinc ... dubitationem ostendens duplici-
ter ... et ... de eius quod
non videbitis et propter quod videbitis et propter hoc non
... quia non ... ad id ... et propter dubi-
tationem ... modicum ... dicit Amen
amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos.
Plorabitis ... flebitis ... quod non
me videbitis ... Luce vi ... flebitis quia
videbitis. Mundus autem gaudebit. Vos autem con-
tristabimini. Mundus gaudet ... Iob ... gau-
dent ad ... Sed ...
... modicum ... in ...
... temporibus. Sed tristitia vestra vertetur in
gaudium ... modicum ... videbi-
tis ... Tob. ... lacrimationem et fletum ...
... dicit ecc. vii ... tristi-
tia ... cor sapientium ubi tristitia
... exemplificatio ... tangit hic ... exemplum
... exemplificatio ... de hoc quod
... modico tempore tristitia convertetur
in gaudium ... de mulieris parientis
... bonum ... cor
... cum parit tristitiam ... dicit ... mulier
cum parit tristitiam habet quia venit hora eius. Cum ...
... adhuc ... dolore ... quam
habet dolorem ...

priens dolebunt et a. che. v. et sicut dolor
in utero habentis et non effugient. Vos autem
pere pu ia uo me. p̄s f gau. ep nat ꝫ
ho i tempi. p gaudio s; hic de p̄le. gen. in
r̄cilli in tecur dn̄. quinq; audiente cum
debet in dyr tarta. Et vos ergo h; ꝫ greuin
ad aptatos ep. ipi tribulabuntur sibi ipsi
passione. et gauisuri erant in ei gl̄ifica
cione sit rōne pp q dr. et vos ergo quidem nunc
etiam habetis. et de h recessu xp̄i. os. xv. veni
ent dies qn̄ ab eis auferetur. q̄o tunc tunc luge
bant. et ista tristicia modicum durabit. io
dr. Iterum videbo vos et gaudebit cor vrm
. Jo. xv. gaudii et dilectio. nisi dn̄s et h; nō ad
temp. s; iterum io dr. et gaudium vrm ne
mo. a. uo. q̄r xp̄s qui erat ipsorum gaudium
resurgens amplius iam nō morietur. v.
a poc. absterget ds̄ omnem lacrimam ab oc
ulis eorum. tunc et diuinitate. quotiens uite n
turbabunt nos uerum. io dr. In illo die
nō me rogabitis quicquam. i. nō interrogabitis
s; hec refertur omne gl̄a. vinꝫ. q̄a tunc
oia videbunt clare p̄. lxvi. ponam cunctos
os tuos doctos a dn̄o. si c̄ intelligatur post
gl̄ificationem ipi. ad hi. viii ꝫ q̄r tunc huerunt
internum doctorem. ier. io q dein ꝫ c. e. cum ue
nerit dn̄o. uo. o. in. et ueꝫ docebit de omibus. V
nō rogabitis. q̄r nō indigebitis. s; etiam si
gentis ad notitiam cuncta succedunt. s; q h
p de h q dr modicum et nō iu. q̄r va. ad pa.
q̄r dr in. iuxta ecce ego uobiscum sum usque ad con
summatonem seculi. Jt qᵢ ꝫ q dr modicum
et uidebitis me. q̄r dr e. c. ad pa. va. et ia n
vi. m. qui recedit mane. uc et uo ue
ro intelligendum q xp̄s e ee diuinum. et inuisibile
et inuisibile et ee humanum et visibile mis. et
glorificum. q ergo ad ee diuinum nunquam recedit
ab electis. q ad ee humanum et inuisibile sed eadem
nō reliquit usque ad consummatonem seculi. q
ad ee humanum et insensibile et impassibile nō reliquit usque
ad ascensionem. q ad ee humanum visibile et
passibile reliquit in passione. q̄r nō uisus fuit passus
nec cum eis ut passibilis postea quam surrexit. Jt q
de h q dr plorabitis et flebitis uos et c. q̄r in
apli contristati sunt dn̄m unde in illa tristicia
q in veritate uis q̄r dr. n. ch. n. si compatimur
et conregnabimus ergo compati erat eis meritorium
Jt tristicia mala conuertitur in maiorem tristiciam
s; illa que conuertitur in gaudium illa ergo bona
tristicia ꝫ. s; tristicia aplorum conuersa est in gau
dium. sicut dr in iam. tristicia uina uertetur in
gaudium ergo fuit bona et meritoria. Contra
h ꝫ q̄r volebant quod ipse moreretur aut nō.
si non. tunc peccabant. vnde petrus de hoc
fuit reprehensus. quod uolebant ergo non
dolebant. Jt iam q preceptum quod dn̄s hor
tatur uos ut nō turbentur. s; dn̄s nō de

hortatur bonum. ergo tristari nō est bonum. Jt
s. xiiii. dr si diligeretis me gauderetis
utique. gauderent ergo de passione. s; q tristā
tur non gaudent ꝫ. loquitur ergo contra
apli indicate et culpabiliter tristabantur. Ad hoc q
duplex est indicare de tristicia. e sic. s. ex parte
originis et ex parte modi. ex parte originis tristicia
oritur h̄r ex dilectione. quedam ex dilectione volu
ptuosa et carnali ut gulosus tristatur in ami
sione boni morselli. quedam ex nāli. ut
mater in separatione a corpore aut in morte fi
lii. quedam ex sociali ut tristatur amicus qui
compatitur se iungi ab amico eius qui recedit pla
cet. quedam ex spirituali ut qui aliquem diligit ex ca
ritate et compatitur pacienti. prima tristicia ꝫ culpa
bilis. secunda et tercia sunt improbabiles. s; quarta laudabilis in
telligendum ꝫ ergo q apli duplex dn̄m diligebant
s. amore sociali quo diligit aliquis socium. q̄r
nō uult ab eo separari et amore spirituali. io sunt
in eis tristicia quedam laudabilis q compatiebantur ipō
et quedam supportabilis q uolebant separari a corpo
re. ex parte modi tristandi intelligendum ꝫ q modus habendi
est in tristicia. vnde dicit apls nō contristamini et c. vn
de tristicia quorundam gaudio et quantum ad h excess
erunt et reprehensibiles fuerunt q̄r nullo modo
gaudebant immo ut dissimiles dolebant
et propter ad hunc modum sui inmoderancia amoris
hortabatur dn̄s ut nō contristarentur. hortabatur
ut gauderent vnde eciam. magnum ꝫ tristari et ex
animis et multa uolat inmoderate opus ꝫ ut re
sisteremus huic passioni et q̄r utile castifi
cates q ꝫ superfluum diminuerimus io lau
dabiles erant in tristicia. s; uituperabiles in
immodo. Amen amen dico uobis. h ꝫ tercia
pars capituli in qua dn̄s discipulos consolatur
ex petitionis euiam graudiorie ꝫ pertu
ibat pre fine modus. p nō dn̄m libat
primitho. fo nō discipulorum condicio. i dicit
ei discipuli eius et c. primo ergo disseribit sic. pro
nomen ergo dn̄m libat ad primitus. s.
tempus opportunitas ad petendum. in uolu
tatis pm ad eundem. p ergo sic
si nō dn̄m libat ad pm tempus tunc
cundie. pp dr Amen amen dico uobis. si quid
petieritis. Usque petitis nō de
ma no. s. i. si ad. i. aliquid est uita
eterna. vnde aug. quod autem petit n petit
nō querere nulla oio ꝫ ep. iuste rei
operatione quod concupiscitur ꝫ. io. i. iaco.
si quis indiget sapiencia postulet a deo
qui dat omnibus affluenter et dabitur ei. Usque modo nichil
petistis. Hic tangit tercium. s. aptitu
do temporis ad petendum quod autem non
fuit. si deceps erat fuera ipo dr. vsque
modo nō petistis. quia nō erat temporis
opportunum. q̄r quando ipse erat cum eis qui oia
dabat. vnde p. xvii. cum essem cum eis ego

ego significabo vos in nomine meo. Et ante veniret
tempus iō dicit petite et accipietis. ut gaudium vestrum sit
plenum. quia omnis qui petit accipit. ad istud gaudium
refertur dz. Et gaudium plene consistit in dotibus anime et
corporis. de quo p(salmus) inter in deliciis et gaudium. cor.
ii. et sola una que verba consummabunt et quod at apud
ad petendum veniebat. propter quod usque modo nesciebant nisi
cognoverant quomodo deberent petere. Et antequam cog
noscerent iō dicit. hec in proverbiis locutus sum vobis
id est invisibilibus. quia .i. co. iii. non potui vobis
loqui quasi spiritualibus. Sed quasi carnalibus. ecce venit
hora cum iam non in proverbiis loquar vobis. occulte. sed palam
de patre meo annunciabo vobis. hora ista erit
tempus missionis spiritus sancti. in illo die. hoc est
tempore petetis in nomine meo quia tunc me et patrem
cognoscetis. unde ier. xxxi. non docebit vir fratrem
suum cognoscite dominum. omnes enim cognoscent
me a minimo usque ad maximum et hoc fuit
tempore post acceptionem spiritus qui spiritus non tantum do
cebat. Sed et petere compellebat. ro. viii. spiritus pos
tulat pro vobis gemitibus inenarrabilibus .i.
postulare facit. et non dico vobis. Notatur
hic tanti .i. ad exaudiendum promittendo quia
paratus pater erat exaudire apostolos rogantes
sine aliquo intercessore medio. ipse enim dicit. et non
dico vobis. quia ego rogabo patrem de vobis. quia non oportet
ipse enim pater amat vos. et iō libenter exaudiet
et iō hoc est quia vos me amastis. s. xiiii.
qui diligit me diligetur a patre meo. Sed tantum a
more erat ideo in meo est fides et credidistis
quia a deo exivi. et in eo fidei invenitur exa
udiri. quia dz m. xxi. omnia que pecieritis in
oratione credentes accipietis. quia enim cre
didistis meruistis exaudiri. Et ut sciret esse efficaciter
credere quia exivit a deo deinceps oportebat cre
dere quia rediret ad deum. unde ad fidem eorum pro
ficiendam addit. exivi a patre meo et veni in mundum.
exivi per eternam generationem. veni per incarna
tionem et hoc credidistis. unde io. xvi. tu es
christus filius dei vivi qui in hunc mundum venisti.
Iterum relinquo mundum per passionem et vado
ad patrem per gloriam resurrectionis. unde cum resurrexisset
misit discipulis .s. per mariam. io. xx. dic fratri
bus meis ascendo ad patrem meum et patrem vestrum et
s. de hiis duobus dz ps. a summo celo egressio
eius. et occursus eius usque ad summum eius. Dicunt ei
discipuli. postquam posita est ista promissio ponitur
discipulorum consolatio quia dicebant hoc credere. primo
non credebant. deinde quia discipiebant post in
structio quia vacillabant post confirmatio. primo g.
insinuatur discipulorum consolatio quia habebant
de illo domino. quia iam intelligebant et iam tenebant
totius promissi ad esse credebant. ipsi hec dicunt. dicunt
ei discipuli eius. ecce nunc palam loqueris et prover
bium nullum dicis. et ita venit tempus de quo dicis ve
nit hora ut iam in proverbiis loquar vobis. Sed palam

annunciabo vobis sumus quia scimus quia scis omnia et non opus est
ut quis te interroget. et ita venit hora de qua tu
dixisti. s. in illo die me non rogabitis quicquam.
in hoc credimus quia a deo existi. quia omnia nosti. s. pro
pter nos credimus et cognovimus quia tu es ipse filius
dei vivi. et c. solius enim dei est scire occulta ier. xvii.
pravum est cor hominis et inscrutabile et quis cog
noscet illud. ego dominus et c. Respondit ihesus. tangitur hic
vero .s. discipulorum erudicio quia cum ex sermone dum
confortati crederent se consolatos in fide profecisse
docet eos dominus humilia sapere sicut supra dicit. per
id resumunt ibi eos ut corrigat. ipse enim dicit
Respondit ei ihesus modo creditis. i. iactatis vos
de hoc quia creditis. ecce venit hora et iam venit .i.
appropinquat ut dispergamini unusquisque in propria quia unus
cum alio non remansit. nec fide nec corpore zach.
xiii. percute pastorem et dispergentur oves gregis et me
solum relinquatis. ys. s. lxiii. torcular calcavi
solus et de gentibus non est vir mecum. Sed hic solitarius
non erat propter defectum divini auxilii. Sed humanitatis.
iō dicit. Et non sum solus quia pater mecum est. s. viii.
qui me misit mecum est. et non reliquit solum me.
nec est contra quod dz ipse ut quid me dereliquisti quia
id intelligitur de experientia. hec locutus sum vobis ad pacem.
tangitur hic. vii. s. discipulorum confirmatio. quia postquam
dixerat dissensionem futuram subiungit confirma
tionem. quia hoc non dixerat ut dissiparet. Sed ut per
confidenciam pacem haberent. ipse enim dicit. hec locutus
sum vobis ut in me pacem habeatis de qua ys. ult.
declinabo super eum pacis flumen. ad hanc pacem
non venitur nisi per pressuras. iō dicit in mundo pressuram ha
bebitis. act. xiiii. per multas tribulaciones oportet nos in
trare in regnum dei. Sed in hiis pressuris non est desperandum iō s.
dicit. Sed confidite ego vici mundum. i. co. xv.
gratias deo qui dedit nobis victoriam per ihesum christum
dominum nostrum. hanc victoriam adipiscuntur cre
dentes. christum. i. io. v. hec est victoria que vin
cit mundum fides nostra. Sed quia supra dixit quodcumque pe
tieritis patrem in nomine meo dabit vobis. queritur cum id
erat s. xiiii. et ad hoc quod iterat xvi. vi
detur superfluum. quod si in uno ... sunt superfluum
quod toties dicit. Item quia cum hic ... quia
paulus petiit amoveri a se et non op
tinuit. ii. co. xii. Item tota die videmus quod
sancti petunt et non exaudiuntur. Ad primum quod dicit su
per. Respondeo dicendum quod ad hoc quod aliqua oratio sit digna
exaudicione requiritur quod orans sit dignus/ sit
assiduus/ quod petat id quod sit ad salutem/ quod pe
tat pro se. hiis condicionibus concurrentibus tenet ista
promissio. et tunc non fallit quin exaudiatur
ad hoc autem quod sit dignus necesse est quod habeat fidem
spem caritatem. iō et. ista promissio est tria per
nomina fidei. spei. caritatis. et iō tria ... ad hoc
quod sit assiduus necesse est quod pluries petat. iō
improtinens ... si quid pecieritis ut osten
deret improvidens ... esse petendum necessario

·oratio exaudibilis·

quod petiō gl'a sic saluari. io ꝙ dicit
q petierit in noīe mō. aug' i re h' ea
nois ꝙ ihc salus petit i noie ihu h'
pote ꝙ est ad salutē. ⁊ io paul' nō fuit
exauditꝰ. iiii qsti. io dt dabo uob. nō
dt dabo [illegible] aliis s; uob. Q'r de
h' ꝙ dt ꝙ dt m' .xvi. uob dat ē nosse
mistiū regni di ceris a' i pabol' g' nō
debebāt discipl' loq' in pu. Itē qndo lo
quebāt' ꝙ tam se ece pala loq'ntes ⁊
q'lib; ullū īdicens. q' ꝯ discipli dixerit
ei m. vl dns. It' cū ipi habebant modi
cū itellectū q' t'pibus. ⁊ occl'te ei loq
bat' ut ꝙ ulli amicte tēps. Re dd. ꝙ
xpi aliū dr. dc'e ī pabolas. aliū dr ob
scura tenta. dns i t'moibz pabolas loq
bat' t'bus tn nō discipl' to aliat i obscu
ris sententiās t'bis q'dā i pabol' ut uidētes
nō uideāt aplis t obscuris sententiis ut
itelligerent post modum mag' doctina
placet. tc' d' aug'. i li de doct'na xpiana.
Q'r g' dixit discipli ꝙ pala loqbat'
dixerit dicit nō itelligentes ꝙ credebāt
se ipm itellige ⁊ nō itelligebat. Solui
tur q' dicebāt discipl' ꝙ ei nō intelligebāt
r'deo. q'rt' aliq' modo cognoscebāt s; post
mod' pad'uenīe spē s. ꝙ uix ī p'llau cla
re uiderit sicut ē mag' dilig' quod oc
clim qm intellie qm iō ecc' apti. Itē
qr' de h' ꝙ discipli dixit nc scim' ꝙ scis oīa
p ꝙ scebant discipli ꝙ dns sciret oīa.
Itē ꝙ h' ē q'rte ꝙ nō ē op' ut te q's itro
get i nō tot' q'ui ꝙ ista ita doctor ē lo
nius ē ⁊ a tali d; ut ad sco q'rere. Re dd
ꝙ io sciebāt ꝙ ipe sciret oīa ꝙ nō erat
op' ut q's eu itrogaret ex q'ndo dubi
tacōne sua ipe ei soluebat deq' ho dubita
ret ⁊ h' q'dā nō poterat ēē scientia cogita
tī dō. ⁊ io oīa sciebat ⁊ q nō erat op' ut
q's ei aperire sua dubitacōne sciebat p h'
ꝙ ipsi p'us dubitauerat de h' ꝙ dixit mo
dicū ⁊ ipe nō expectatū itrogacōne s; p'gs
nou' ꝙ uolebāt eū itrogare ⁊ tm' sc'i
modo dixit nc scim' ⁊c. Itē loquē
ihc ⁊c. sup' dixit discipl'os q'fortati q' ⁊
eradicatis ullo. h' q'fortat q'is s' sideo
⁊ h' fac' i p'cesi e. i q'o pd' xpi opa ⁊ ihc p'st
capl'm. nūc' p'ces. i p' dns s' petit clarita
tis manifestacōne. i s'a. apl's petit sanctis q's
uacōne u'. p' manifestaui. nos. In
t'cia credit' us apl'os petit q'formaciē q'
u'. nō tm p eis rogo. s; p eis ⁊c. i q'ta.
tam hns q' illis p'petuetatem glie u'. p'

quos m' dedisti uolo. p' g' tibi petit cla
ritatis sue m'ai festacōne ordie h'. p'o p'
petendi .l'. orandi mod'. so. petitōis fructus
tce. exaudiendi rō. m'i. ipa petitō petendi
g' mod' i simulat' s' h' q'p'e deuote petebat
⁊ itende s' cau' sig'ti oclos ad celū leuabat
s'cd' h' loc' est ihc q'p'dicta sc' ⁊ ele
uatis ocul' i celū p deuocōne. sup' r'i. ihc
sursu eleuatis oclis p'r dixit g'cias ago
tibi qm audisti me. ps ad te leuaui o
culos meos qui ha' itas i celis. m'i. leuem' cor
nra cū manibz ad dnm. ⁊ no'' s' cor deuote s' m'
humilit' dixit p'r. dm' uocat p'rem ꝙ ipm
honorat ut p'rem. s. viii. honorifico p'rem
meū ⁊ uos i ho. m' p'e ⁊ discrete io dt uenit
hora cla ri. t. discrete petebat ꝙ tūc cla
rificari petebat qndo optimum tempus ad
uenit de hac hora s'ps' dem' ē sup' sc' s' n.
nō dū uenit hora mea. io clarificari p mi
racla uolebat s; cū hora h' uenit ut clari
ficari petebat. i h' m' g' orandi i si mau
mū ut nos orem' de uote. humilit' ⁊ discre
te. Vt filius tuus ⁊c. tangit h' peticōis fr
uctus. ⁊h' ē duplex. s. dm nois manifesta
cio ⁊ nra glorificacō p manifestacōne dui
nois dt. ut filius ⁊c. ita p' clarifica. ut fi
lius tuus clarificet te. q' p' h' clarifico
uelatum. s. m. p' clarifico ut tuū aliud
fluet' ē nra glorificacō p' ꝙ dt sic dedisti
ei potatē oīs carnis. i. ostende q' dedis ei ·
potatē oīs carnis. i. ad saluacōe' oīm carnē
oīs. ubi data ē m' oīs potas i ce. ⁊ i t'ra. ꝙ
h' ad salutē. Vt oē ꝙ dedisti ei p' dedes
tinacōne. s. det ei uitam etnā. p glorificacō
ne oē ⁊ oī sup' x'i. h' ē uo' p'ris mei q' m'
·m· ut oē ꝙ de · m' nō p'da ex eo. s; resus
cite i' i no die ⁊ explanat' q' sit ista uita
etna. h' ē aut' uita etna ut cog'. te sol' dm
⁊q' m' i' h'm xpm. m. Re x. bi uina tur ⁊
bi e uita. hu' q'm te cora te ⁊ q' audiuit q'p'i
entis. t. a' nosse te q'sumata i'ticia s'. x'v.
cap ⁊ g'lia nō est i' q' rig'a q'sumata. ꝙ
scire iusticia tuā ⁊ u'tute m mortalitatis
radix ē io uite etne. ego clarificaui te
h' t'ui. c. exaudiendi rō. ⁊ h' erat m' ca ꝙ p'i
cl' m'elut clarificari. s; glorificari. io dixit
ego clarificaui te sup' t'rā. p' dt. merear a
te clarificari. opus q'sumaui ꝙ dedisti m'
ut faciam. io q'sūmauit. quia usq; ad mor
tē obediuit. lu. xii. bap'o habeo baptizari
⁊ q'no coartor donec p'ficiar de h' q'sumacōe
he. u. docebat eū p' q' oīa ⁊ p' ꝙ eū qui
multos filios adduxit i glam adiutorem

fili n. glori

op' salutis p passionē ꝯsumare

saluti scoꝝ p passionē ↄsūmare ⁊ ꝙ tociꝰ se
terat. iō exaudiri debebat. Et nūc clarifica
me p̄r̄. ī angˢ ẜ iiii. s. ipa peticō q̄ petit
claritatis sue maīfestacōne ẜ ꝙ dr̄. et nūc cla
clarifica me tu p̄r̄ ap te met ipm̄ claritate
quam hūi p̄usq̄ mūdus fieret ap te. i. illā
claritatē maīfesta ut ab ēt̄no fui ī eēl' añq̄
mūdus fieret. Jª ē tñ aliꝰ maīfestu ẜ ꝙ
s. e. dr̄. ego clarificaui tu i ẜ. i. ī aplis ꝙ ipi
credebāt ipm̄ eē p̄rē. s. ẜ xvi. nūc scim⁹ ꝙ
a deo exiti. s. i. ṽbū erat ap dm̄. s. eēt ṽbū.
⁊ ds̄ erat ṽbū. Q̄r̄ deh ꝙ filiꝰ horat. ꝙ si
orare ē ī digencias ⁊ ī potens ⁊ filiꝰ oīa p̄. g° ora
re nō dz. si tu dicas ꝙ orat sc̄dm̄ ꝙ hō ẜ ẜ
ē ꝙ q̄cq̄ ꝙuit ꝙ hō. unt hō ab iā
ↄceptōis. R̄d ꝙ ipē orau ꝙ hō s. ei n̄r̄
hūanā nō oīa potāt ⁊ si dignꝰ erat p gr̄āᴹ
ineh ī pedi lebat ẜ ipm̄ mereri boā opacōne ṽn
paciendo ⁊ orando meruit glīficari. sz ẜ non
fuit de ī debito. debitū facē. sz de debito uno
modo. facē debitū p illbz. It̄ q̄r̄ dehē petiō
ne. p̄r̄ clarifica uł glīfica filiū tuū. ↄt̄ s. viii.
ego gliā meā nō q̄ro. g° nō debebat pete ẜā
gliā uł sūā claritatē. It̄ ꝙ ꝙ ẜ peti.
s̄ dūnā nō. ꝙ dr̄ paulo p. clarifica claritate
q̄ hui p̄usq̄ mūdꝰ fieret. ẜ nō potuit eē ꝑ hūa
nā naturam. R̄d ad p̄ᵐ ꝙ ipē claritatē que
rebat ut ex illa glīficare dz ṽn̄ addidit ut
filiꝰ tuus clarificet te ⁊ ẜ est q̄re nō ꝑpriam gli
am q̄rit q̄ laudē sua. s. q̄rit nō referendo ad
dm̄ uł d̄d ꝙ ipē q̄rebat gliā ab hoībz ꝙ
vana ē. sz ad d. Q̄r̄ q̄ ẜ ꝙ natura ẜ petit
dicit heretic ẜ ē ꝙ filiꝰ fuit ante mūdū ⁊ ꝑ illā
naturam orat ꝙ mior erat patre. ẜ dicebat
arriꝰ. sz aug̃ dr̄ ꝙ ẜ intellr̄ ꝑ hūanā n̄. ⁊ est ex
ponend' clari q̄ hūi ap deū ꝑ p̄destinacōne
qua vō. p̄destinatꝰ filiꝰ dī ī uirtute. Al' d̄d ꝙ
differt q̄ petit ⁊ ē. sū aḡꝰ ẜ. ꝙ cui petit uł
horat ꝑ ꝙ ẜ ī ferior ē ⁊ ī potens. sz cui petit ẜ ē
dupl' cui petit sibi ī se ut eiꝰ ī digencia suppl'
at. ut cū ego peto p̄ceptor. cui petit sibi ī aliis
ut eiꝰ gliā maīfestet ⁊ sic ego ad possum pete d
ds̄ maīfesta te. honora te. dico ḡ ꝙ cū q̄r̄ ꝑ q̄m
naturam petebat. dico ꝙ ꝑ dūnā ṽn̄ me demō
strat ꝑpositi ēē clām eq̄lē ab ēt̄no p̄r̄ q̄ eq̄li
tatē maīfestam petebat. Q̄r̄ deh ꝙ dicit
sic dedisti ei. po. oīs car. ↄ° oīs. uł dr̄ ꝙ post
r̄one data ē. It̄ si dedit potātē oīs carnis ⁊
ipē dat oī ꝙ dedit sibi p̄r̄ uitā ētnā. g° oēs sal
uant. aug̃ ẜ dz ꝙ illud intellr̄ ꝑ p̄sciam ẜ.
dedisti. i. p̄uidisti dari. Crisoꝰ uō dr̄ ꝙ ẜ intellr̄
ꝑ diām n̄ dedisti ab ēt̄no. ī oīs. dr̄ data nō ē
ꝑ exhibita. sz maīfestata. Q̄ o oīs carnis
dicit eē ꝑ gn̄ibz singloꝝ. i. de oī carne. uł ẜ
fiat distributio ꝑ singłis gn̄ioꝝ ē facienda ē
uł ẜ ꝙ cū dedisti. ꝙ nō dedit ei omne carne

sed potātē dedit sup oēm carnē. sz ei dedit
p̄destinatos ut saluet. ꝑsitē uō dedit sł ma
los ut iudicet. It̄ q̄r̄ deh ꝙ dr̄ ẜ ē uita
ēt̄na ut cognoscāt te solū dm̄ nō solū eē
ↄgnicō. sz etiā dilcō. ad si tu dicas ꝙ dilcō
ī cognicōne. ꝙ̄re nō posuit' dilcōne. It̄ dim
aut de ēt̄nā. aū ẜ. si ẜ. g° excludit ꝑ
si eē ēt̄nā. g° trinitā addidit ꝙ misisti ihm.
xp̄m. ꝙ ↄg̃ ipi hoīs nō est de ẜ ꝑ mo
sz dī. d̄d ad p̄ᵐ q̄ ī cognicōne q̄ ē ad faciē
de necessitate ī tellē dilcō ṽni. cū dz ꝙ uisio
ē tota m̄cēs nō excludit dilcō mag' d' dz
de uisione q̄ dilcōe. ꝙ uisio distinguitur ꝙ
ē ap̄tē ab eo ꝙ ē uit. sz dicō nō. ut eī nō
uidimꝰ. sz tñ diligim⁹. Q̄r̄ q̄r̄ q̄ nō ē ds̄
d̄d ꝙ si nat' ī ēt̄nā ē q̄ distingat. ⁊ ꝙ
misisti ī tellr̄ ꝑ hūanā ẜ ꝑ q̄m ⁊ si nō at
tendat' eēn̄ ꝑmū tñ vehementissima erit
delcācō ī xp̄o hoīe ⁊ iō addit ⁊ ꝙ misisti
ihm̄ xp̄m. uł sicē ꝑr̄ ē ut ap̄tē ẜ ꝑ
filio ẜ diām ẜ ⁊ nō excludit ẜ s. q̄
mio ꝑ ẜ ⁊ ẜ. uł ẜ ē deō solū nō addi
tur ad exclusionē ꝑ ẜ ẜ ꝙ q̄ uidet unā
ꝑ uidz aliā. sz ad exclusionē filioꝝ deoꝝ.
Manifestaui nomē tuū. ẜ ē sā p̄ceptū ī
q̄ apl's petit sc̄ītatis ↄsūacōne ⁊ ꝑ petit
eis stabilitatē ī bono. secdo libacōne a ma
lo. cū eēm cū eis ⁊ ē. petit g° p° ap̄lis ī bono.
ↄsūacō ⁊ ꝙ peticōnes exaudiende debūt
eē r̄onales ꝑmittit. dz. iō ḡce g° ẜ ↄdie
ꝑ. o. ī apl'is diligēs ī boꝝ xp̄i ↄsūacō. sc̄
diā elcō. m̄ discipłoꝝ dilcō. uii ī tē ipa
peticō. po. g° ꝑ uł ī s̄pmat ī boꝝ xp̄i di
ligētis ↄsuacō q̄ hūerūt ī doctrīa xp̄i q̄
maīfestata ē eis iō dr̄. maīfestaui nomē
tuū hoībz q̄s dedisti m̄ de mūdo. i. quos
de mūdo uocasti ad me ꝑ ꝑ sententiā ī eā
ẜ. vi. nemo venit ad me ñ pat' ẜ eū ⁊
q̄re nō ẜ eos de mūdo. Ud' dicit tui erāt. ꝑ
elcōne ēt̄nā. ⁊ m̄ eos dedisti. ad erudiēd
ꝑ doctrīa. ẜ viii. ecce ego ⁊ p̄ri m̄
meī q̄s dedit m̄ dns̄. expoit aplꝰ de ipō
⁊ ipi ↄgē susceperūt. ṽn̄ dr̄. s̄monē tuū
suauerūt. de q̄ ↄsuacōne ẜ. xiiii. q̄ h̄t
mādata mea ⁊ suāt ea ille ē q̄ diligit
me ⁊ q̄ nō ṽbū uł s̄monē ꝑ sua suauit
ꝙ cū ei n̄ ꝑ ꝑe audierūt nec uiderūt q̄ꝰ
s̄monē suare potuit. a' s dubitaret iō
dr̄. q̄ m̄ suauerūt credendo ī illū. ⁊ nūc ↄgs
nouerūt ꝙ oīa q̄ dedisti m̄ ab' te sūt. iō
⁊ tē ↄgnouerūt q̄ ego me. ṽn̄. s. v. nō ꝑ
filiꝰ a se ipō facē q̄cq̄. s. xiiii. p̄r̄ ī me
manēs ipē facit opa ⁊ iō q̄ uidz me uidz
te. ⁊ ī s̄mone ꝑ ẜ audierunt. iō dr̄. q̄
ṽba de m̄ dedi eis. s. xv. oīa q̄ audiui a
pa. m. no. fe. uo. ⁊ ipi. m. ṽba q̄ de eis

convaluit · et non timore tuum sp(iritu)s audiunt · et
ipsi acceperunt · scilicet intelligendo intellectu suo · et
cognoverunt vere quia a te exivi · s(cilicet) divina
natura · et crediderunt quia tu me misisti in car-
ne · s(cilicet) · et ita crediderunt et cognoverunt divinitatem
in ipso et humanitatem · et [illegible] quia dicit · crediderunt
quia tu me misisti et postea cognoverunt quia a te
exivi · ipsi dixerunt · supra xvi · nunc cognovimus
quia a deo existi · quia per carnem humanitatis assumpte per-
venit ad intelligenciam generationis eterne · unde Aug(ustinus)
dicit quod contemplentur ipsum humilem non inve-
nerunt agnoscere sublimem · quia hec fuit quinta ratio exaudiendi
et pervenit · s(cilicet) · illorum ipsi conservatio · unde supra xv · si
manseritis in me et verba mea in vobis etc. · ego pro eis ro-
go · hec fuit sexta ratio exaudiendi pro apostolis · s(cilicet)
ipsa divina electio quia ipse dominus non orabat pro electis
non pro reprobis · unde dicit · ego pro eis rogo · quia s(unt)
electi · s(ed) non dicit non pro mundo rogo · et [illegible]
· s(cilicet) pro eis quos dedisti mihi · i(d est) pro me salvasti · act(uum)
xxvii · legitur de eis et paulo · ecce donavit te
deus omnes qui navigant tecum nec ex hiis quem mihi
dedisti non absumpsi · quia tui sunt et mea omnia tua
sunt et tua mea · supra xvi · omnia que habet pater mea sunt
et ego non dicebat · supra vii · mea doctrina non
est mea · non tum mei et electi mei sunt electi tui et
hec est septima ratio exaudiendi pro apostolis · s(cilicet) ipsorum electio
unde supra xv · et vos me elegistis sed ut ego vos re-
pa · in novo · de · no · et ego clarificatus sum · Hic tangit
non causa discipulorum desolationis de recessu christi qui
quasi inquietabat [illegible] dicat se
clarificatum et recessisse quia de [illegible] erat
futurum · unde dicit · et ego clarificatus sum in eis · quia
ipsi eum cognoverant et in spiritu cognoscere
debebant · et iam non sum in mundo · quia supra xiiii
iam non multa loquar vobiscum · et hii in mundo sunt
et ego ad te venio · et non desolatos dimitto · xvi
vado ad eum qui misit me · sed quia hec locutus
sum vobis tristicia implevit cor vestrum · et hec erat vera ratio
exaudiendi · unde supra xiiii · ego ad patrem
vado · et ipsorum petitus hic [illegible] · Pater sancte
postquam premissa est multiplex petendi ratio · hic
dicitur hic · in · loco ipsa peticio que pertinet con-
servationem in bono · unde quia dicit · pater sancte serva eos
in nomine tuo quos dedisti mihi et in virtute nominis · supra
x · nemo potest rapere de manu patris mei serva
in equo in bono · unde dicit · ut sint unum sicut et
nos · s(cilicet) · in unitate concordie et pacis · quam unita-
tem servat deus in electis · sed tamen ait eorum collectum
dicit · unde ephesios iiii · solliciti servare unitatem
spiritus in vinculo pacis · sed queritur hic de hoc quod dominus hic
orat pro apostolis · quia supra xvi dicit non dico vobis
quia ego rogabo patrem de vobis · ipse enim pater a-
mat vos · sed quia hic contra eius quod dixerat · hic
ipse dominus pro illis orabat et pro predestinatis
deberet · quia deus velit salvare eos

nati · sed etiam sua oratione salvarentur quos servatur
orabat. Hic queritur utrum oratione orabat quia
necesse · Respondeo · quod cum ipse dominus oraret pro
apostolis · s(cilicet) · ad tollendum in perturbatione consolationis eorum
dicitur quia eis videbatur quia exauditus sive [illegible]
consolabantur quia orare credebant · ex hiis et nos
ipsi · non necessario orare oramus · Quod autem quia dominus supra
dixit non dico quia rogabo etc. · sic voluit dominus
negare quin oraret pro eis sed dicit hoc est · quia
appareret unitum deus ad repellendum a nobis · s(cilicet) · quia non
oraret patrem tanquam invitum · s(ed) tamquam ipsis a
patre benivolum · Sed queritur ad quid orat · Aug(ustinus) dicit
de predestinatione sanctorum quia non exaudiunt [illegible] pro
predestinatis [illegible] non erunt orare quia for-
tassis predestinati sunt ut inveniuntur orationibus concedunt
esse in ipso · Queritur de hoc quod dicit pro eis rogo non pro
mundo etc. · quia supra · s(cilicet) · ut mundus credat quia tu
me misisti · orabat quod ut mundus crederet · sic
quia orare debebat quia quibus missus erat et
mori debebat · sed mortuus est pro mundo · supra iii
sic deus dilexit mundum ut filium unigenitum daret · hic pro mundo
intelligit peccatores · sed non egerunt [illegible] tam de mundo
sed male habentes · quod [illegible] curationem
Respondeo dicendum quod mundus in hac oratione accipitur [illegible]
[illegible] et [illegible] modis
dicitur enim modo ipse orbis visibilis et sic accipitur
supra · i · mundus per ipsum factus est. Aliter dicitur [illegible] con-
versationis [illegible] et sic hic
sumitur [illegible] in mundo rogo ad te · aliter pro [illegible]
[illegible] conversationis [illegible] et sic [illegible] mundus
eos odio habuit · aliter [illegible]
ne [illegible] et [illegible] accipitur · ego pro eis rogo · non
pro mundo rogo · [illegible] nature · [illegible]
[illegible]
[illegible] · Cum essem cum
eis etc. · [illegible] conservationem in bono · [illegible]
[illegible] excepcione [illegible] et [illegible] ipsa
peticio [illegible] modis · [illegible] necessitas
petendi [illegible] forma peticionis · [illegible] non
exaudiendi · necessitas [illegible] petendi conservationem [illegible]
[illegible] · cum ex absentatione conservationis
cum ex [illegible] tribulationis [illegible]
[illegible] quos conservabat [illegible] cum essem cum
eis ego servabam eos in nomine tuo · ipse conservavit
discipulos in nomine patris quia in virtute patris et ad
gloriam patris · [illegible] servavit in nomine suo · unde
supra xvii · sic [illegible] patrem in nomine tuo · de
uno et [illegible] servabat [illegible] quos dedisti mihi
ego custodivi tanquam bonus pastor · [illegible]
[illegible] · custodi [illegible] lapsus [illegible]
[illegible] pro [illegible] · custodia [illegible] · ecce
non dormitabit neque dormiet etc. · et rursus
[illegible] custodierunt · unde [illegible] custodi nos domine ut
pupillam oculi · deu(teronomii) xxxii · circumduxit eum et
docuit et custodivit etc. · et [illegible] dicit

nemo ex his periit nisi filius perditionis .i. iudas
qui perditionis dicitur quia periturus erat ad mortem eternam
et perdidit se ipsum tempore illo, quia pro vili ...
... se suspendit perdidit eternaliter. vii q.
xxvi. ve homini illi per quem filius hominis tradetur. bonum e-
rat ei si natus non fuisset homo ille. et ad ... .i.
thessalonicenses ii. et revelabitur homo peccati filius perditio-
nis. sed non periit causa sed ipsius negligentia
sed ipsa malicia que ab eterno fuit prescita. et ipse
perditus prenunciatus quod dicit ut scriptura impleretur
illius psalmi. deus laudem meam. Nunc ergo ego eos bene
conservabam et tunc non indigebant ut pro eis ora-
rem. sed nunc autem ad te venio et eos dimitto unde
oro ut ipsi mea oratione fiduciam concipiant
ideo dicit. hec loquor in mundo et hec oratione coram
ipsis audientibus ut habeant gaudium meum
plenum in semet ipsis ut per diffidentiam non fle-
tur sed per hanc exaudicionem in tempus gaudeant
... ... .v. ut ple-
num quod petebat. ut ipsi concipiant gaudium
plenum est quia post necessitas. et abstenacio consola-
cionis. alia littera est in tristitio tribulationis quia ex
hoc in futura erat. ego dedi eis sermonem tuum ...
sermonem quia mundus eos odio habebat
propterea dicit ego dedi eis sermonem et sententiam
... ... non est ... sed esse
... ... hodium mundi. ideo dicit et mundus eos
odio habuit et ideo est quia ipsi relinquerunt mundum
ideo dicit quia non sunt de mundo sicut ego non sum de
mundo .i. a mundana conversatione segrega-
ti sicut ego. sententia .xv. si de mundo fuisse-
tis mundus quod suum erat diligeret. quia non ego
vos elegi de mundo propterea odit vos mundus. apostoli
segregati erant a mundo. unde ro. i. paulus
apostolus ihesu christi segregatus. unde segregatus
ad gal. ult. dicit mihi mundus crucifixus est
et ego mundo. Non rogo ut tollas. tangit
hic formam peticionis in qua petit eos
removeri a duplici malo. et prius absolu-
tus ... petit quod eos conservari a pu-
na ... ad quam mundus ... conserva-
ri debebat propterea dicit <u>non rogo ut tollas</u>
<u>eos de mundo per mortem</u>. et ... dicit de
enoc gen. v. ambulavit enoc cum deo et non ap-
paruit quia tulit eum deus ad hoc tulit ut
servaret a malo. sap. iiii. raptus est ne ma-
licia mutaret intellectum eius. non sic petebat
eos servari sed in mundo ideo subdit <u>sed ut serves</u>
<u>eos a malo</u> et ideo est. <u>Quia dicit conservan-</u>
<u>do de mundo non sunt sicut ego non sum de</u>
<u>de mundo</u>. et conservatione. ideo petebat eos conser-
vari et servari ne succumberent ad mundi amore
de qua conservatione apocalipsis iii. quia servasti verbum pa-
ciencie me servabo et ego te ab hora temp-
tacionis que superventura est in orbem universum
temptare habitantes in terra. Sicut petit

eos servari a malo peccati vel ... petit eos
servari a malo erroris ... dicit. <u>Sanctifica eos</u>
<u>in veritate</u>. sanctum hic est sanctificare hic est in
... ... vitas et est hic in sermone dei ideo dicit
<u>sermo tuus veritas est</u>. et hic sermone dei sancti-
ficantur discipuli .i. ab errore purgantur. vel
sanctifica eos in veritate .i. erudi eos. doce
veritatem recta in dogmata ... ...
... ... purgare. ideo dicit. ... xv.
vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis.
et ephesiorum v. ipse sanctificavit ecclesiam mundans eam
lavacro aque in verbo vite. de sanctificatione hic
... ... ii. ... ...
vas sanctificatum utile domino ad omne opus bonum
paratum. <u>Sicut tu me misisti</u>. tangit hic
... ... exaudiendi. que duplex est. scilicet
... eis officium per eis oblatum sanctificant ...
... officium debent servari et sanctificari
quia missi erant inter malos. ideo dicit. <u>Sicut tu</u>
<u>me misisti in mundum</u> ad passionem. sic et ego
misi eos in mundum ad patiendum. et ... q.
x. ecce mitto vos in medio luporum. ...
quod officium dignum erat ut servarentur ...
... ... ideo subdit <u>ego pro eis san-</u>
<u>ctifico me ipsum</u>. ... ...
hostie ... ... .ii. ...
corpus ... hostia ... deo ... et sic dicit
... ... sanctifico ... ...
... non est ... sed in ipsa ... ideo ait
<u>ut sint sanctificati in veritate</u>. hec .x. ...
... ...
... ad ... ...
... ...
... ad ... ... vivendi. ... de
hoc quod dicit. cum essem cum eis ego servabam eos
ut ... ... ab
... eos servare non poterat. ... ...
quia opera trinitatis sunt ... et ... ...
quia ... filius servavit. nisi rogat patrem ut
eos servet. ... est servare ...
... ...
et dare ... ...
... homine ... ...
... et ... ut ... ...
... ... hic ... ...
ne per modum ... ... et ...
eruditione ... ...
... aliud ... ...
... sed de ista non loquitur ... non ...
sed cum ... ...
... ...
... ... filius perdicionis. ... .vi. ...
dedit mihi pater ad me veniet ... x. nemo
rapiet oves de manibus meis. ... ... debuit
de omnibus perire. ... ... filio
... ...

ut conseruet eos. que est maior. s. ut aliquis dat
et preseruet custodia. eum quem deus non perdidit quia
custodiuit eos secundum predestinationem cum gratiam uidea
los et uocatos preseruet. Quarto dicit quod pater
discipulos suos custodiuit a malo ut quod in ordi
nate petit quod ipsi erunt in caritate. sed gracie
tuli quam gratia ut curet per quam temptationi
resistere gratia et cetera. Aut ab illa gratia non potest cadere
et peccare. non potest peccare et uolens quia que uir
tus constituet in libertate non est uoluntas quo tenetur
peccare. Respondet ad hoc quod sic dicitur per manere in bo
no accepto donum est minus et in re sollicitationis
gratiam eum quantum est in nobis per custodiam in fidelium
uero petit a deo ut custodiat ab in eo ut si
possumus tota uoluntate deficere et ueniat domini
subsidium non possumus permanere. Non pro eis rogo
tantum. Hoc est tertium quod petit capitulo in quo dicitur credituris per a
postolos petit conformitatem gratie et hoc quod dicit pre
dicit primo. post petitionem. Ego claritatem quam
tu claritatem quam dedisti. In petitione quam petit
credituris sunt duplicem unitatem. s. dilectionis et fidei
per unitatem dilectionis quod petit per apostolos credituris
dicit. non pro eis sed per apostolos rogo tantum. sed pro eis qui
credituri sunt per uerbum eorum in me pro illis inquit rogo
ut sint unum per conformitatem dilectionis. sicut tu pater
in me et ego in te. id est sic nos unum sumus et ipsi
sint unum in nobis. Galatas iii. Omnes uos unum estis
in Christo Ihesu. ista unitas est per adherentiam caritatis
i. corinthios vi. qui adheret deo. deus et [illegible] quia unit
sibi in te deo. est spiritus unum in deo. unum. i. corinthios xii.
in uno spiritu unum corpus baptizati sumus. sic petit
unitatem caritatis et unitatem fidei. id est ut mundus
credat quia tu me misisti. Cum de uniuersitate
filiorum dei dispersorum pro illis dictum est debebat unitate
fidei congregare. Iohannis xi. dictum est quod moriturus
erat ut filios dei qui erant dispersi congregaret
in unum et hoc uniendo in fide nominis tui. et i
tem dedit eis potestatem filios dei fieri et cetera. et Actus iiii.
non est aliud nomen sub celo datum hominibus et cetera. Et ego
claritatem. Tangit hic secundum. s. gaudiendi cum
quo claritate sua commendat apostolos ut mundus
conuertatur ad fidem duplicem autem claritatem commendat
eis. s. potestatem capiendi et uirtutes potestatis in faciendo mi
racula per quam conuertebat ad fidem Iudei claritatem
sapientie in manifestando doctrinam per quam conuerte
bantur claritate sapientie. per hoc duplicem clarit
atem et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis.
et cetera. per signa et per dogmata de duobus
claritatis signorum. Luce ix. conuocatis xii. de
dit eis potestatem super omnia demonia et cetera. De dedicatione
claritatis documentorum. Luce. xxi. ego dabo uobis
os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes aduersarii
. ii. dedit et claritatem uoluntatis per quod ostendit ut sint
unum sicut et nos unum sumus. per portionem et hoc est per
portio et ego in eis et tu in me ut sint con
summati in unum. i. perfecti in unitate claritatis et
per hoc efficiantur ut clari uno et diuersi hec magis

gloria ut sint unum. et signum est maioris glorie et claritatis
est et donum ammirabile. quando non est dextere cuius
discordia aut est illa magna et hoc gloria. ita et
hinc hic efficiantur clari unum sed aliquis in hoc con
noscant omnes quod mei estis discipuli si dilectionem
adinuicem habueritis et hac claritate apostolorum de
cognoscat mundus quia tu me misisti per claritatem
quam dedit eis in ratione meo et dilexi eos sicut et me
dilexisti. et hoc cognoscat per unitatem et concordiam. quia
indebita eis esse ostendes. signo peccati homines
posse obstruere. sicut et concretio dissoluit. ita et
concordia commendat. ac in. erunt per unitatem doctri
na apostolorum et conuersatione fraternitatis pacis et omnibus de
lectabilis omnium timor. Quarto hoc quod mihi est salua
ei per primum a peccatoribus commendat et ipse solum commendat et apostolos
et credituris per eos quod illis credentibus propterea ut non
caruerunt beneficio commonitionis et tanti salutis. Quartum
deus qui credent per apostolos non tantum dicit. qui tamen ad
eorum predicationem conuersi sunt. sed et qui eorum uestigiis ad
herent ut per deus quod dominus orauit pro illis. qui iam
crediderunt generaliter et tamen non per apostolos. Aut que
de hoc quod dominus orauit pro credituris per apostolos ut essent
unum. Contra multi crediderunt qui fuerunt diuisi
et retro cesserunt. quod nec sunt per omnibus exaudita.
Respondeo quod quidam sunt de numero fidelium non solum ut mali
christiani quidam numero presentis iustitie. quidam quorum ne
fruitionis eterne de quibus ii. Ihi. ii. nouit dominus qui
sunt eius et ex talibus orat dominus pro aliis non. i. Iohannis
. ii. ex nobis exierunt. sed ex nobis non erant. Aut
quod de hoc quod dicit unum sicut et nos quod est quod dicit cum sic
unum in essentia. Aut sic tu in me et ego in eis nulla
omnino unitas similitudo. dicit Arrius quod erunt similitudo et sic tu
dicit quod sunt unum non per hoc sed quod sumus unum in essen
tia. Et quando filio dicit ego et pater unum sumus et malo
dicit quod quando dicit quod aliquis sunt unum sic dicit Augustinus
uel necesse est addi determinatione. uel de necessitate dicit
conformitatem. In illis non tantum in uoluntate unum de duobus
hominibus uel pluribus eum sese diligunt sunt unum rec
te dicit. sed de homine et deo necessario unum necesse est si
cut dicit Christi ego et tu unum sumus. quod habent
eandem naturam sicut diuina et filio est diuisibilis
simplicitas sunt unum. Quod quo dicitur quod similiter
est ualde longinqua estote misericordes sicut
et pater uester misericors est. sicut magna cum excedit
in infinitum. ita unitas unitatem. Set quia
eorum maiorum non facit unum sic etiam ipsam.
Respondeo. quod si mali concurrunt in alia malicia et
tamen diffuerunt cum in modo diffuerunt in
fine. quod est et ipsum querit quomodo licet boni
consentiant in [illegible]. pacem quam dedisti mihi. iiii.
per capitulum in quo ut omnibus petit conformitatem gratie.
petit per perpetuitatem glorie hoc ordine. primo post petitionem.
secundo petitionis exaudiende. ergo petitio est de
gloria. et gloria est premium sanctitatis quam in
debitum in [illegible]. id est pacem quam dedisti mihi per
determinationem. sed uolo ut mihi sint ego et
illi sint per gloriosam cohabitationem concordia

xvii. sicut tu mittere me credit. ut ubi cum ego
sum. Vel vii. i. stare sicut cum filio manente vi. sed cum
possidente. i. sic mecum. ex quo videt cum aug. esse
illo magnum bonum est nam miseri esse non possunt
de ille qui videt est bonum vero esse cum illo et tempore
sciendo illi adherere. et quod sic intelligendum sit
patet quod sic ut videant claritatem meam quam de-
disti. sed est excellencia divinitatis. ideo dicit quia dilex-
isti me ante mundi constitutionem. c. quinto. pater
diligit filium et demonstrat illi omnia hanc
claritatem videbunt soli homines per se. xvi. tolli-
tur ut impius ne videat claritatem dei hanc cla-
ritatem minime contemni per gratiam. vi. co. iii. nos
revelata facie gloriam dei speculantes in eandem ymaginem.
pater iuste mundus te. Tangit hic tria c. iii. c. ex-
cludendi io. Qr. l. debent invidere per
gloriam ex modo cognoscendi per gratiam. mali
non modo non cognoscunt. nec tunc cognoscerent
io dicit pater iuste ex reddens ymmensa sopra dua-
mundus te non cognovit. s. i. lux erat et cum vi
sunt. io non rogo pro mundo. ego autem novi te et hii
cognoverunt me quia tu me. et hii me revelante io
dicit. et notum feci eis nomen tuum. ps narrabo
fratribus meis nomen tuum. ms. xi. patrem nemo
novit nisi filius et cui filius voluerit revelare no-
tum feci nobis per se sed amplius faciet nos per spiri-
tum io dicit et notum faciam ut. iiii. et. c. qui est a-
mor patris et filii io dicit ut dilectio qua dilex-
isti me sit in ipsis per. c. c. donatione. ro. v.
caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum.
s. qui datus est nobis. et ego in eis per. i. io. iiii. qui manet
in caritate in deo manet et deus in eo non dicit unde
scimus cognovimus quoniam in ipso maneamus et ipse in
nobis quoniam de spiritu dedit nobis. et qui hunc spiritum
habet et filium secum habet ut hanc patrem vero aug. dicit
qui patris filium suum dedit in precium redempcionis
spiritum. c. i. pignus ad opcionis se ipsum in hereditatem
te ad opcionis. Sed quod de hoc concludit ut ubi ego
sum. s. xiiii. in domo patris mei. mansiones multe sunt.
Et in tercio claritate per gaudium racione cla-
ritatis dilexisti est multitudo racione eius gaudium
ut capud et membra. sic hunc luce intellectus
i. eph. iii. Et quod in intellectu est cum vicissimo agit
i post accessimo ex illo non ut quod difficile ut
non humana virtute. ut quod divina gratia. in ex-
cellencia compuit. sed claritas excellen-
tissima. Et intelligendum ut comprehendere et com-
prehensum post ledere. sic ex. de hoc quod dicit quod
mundus. i. mundani non cognoverunt quare. i. qui
cum deum cognovissent. sicut non deum et. Et est
noticia simplicis et approbacionis simplici nota novit
approbacionis non. et io cognoscendo tenebris invenit

Et cum dixisset et. Supra egit de ante-
cedentibus ad passionem. c. a fine vi. hic a-
git de hiis que ipsam passio consequatur et ex ipsa passione
comprehensus est iudicatur occisus et sepultus. io

dividitur hec pars in iiii partes. in prima agit de christi
comprehensione. in secunda de eius condempnacione
ibi. et adduxerunt eum ad annam. in tercia de eius
passione ibi. susceperunt autem ihesum et. In quarta de
sepulture condicione in fine xix. ibi post hec autem rogavit
pilatum. In prima primo manifestatur quare
fuit christi comprehensio tam ostenditur. Secundo quod fuit predi-
cta. tercio quod fuit voluntaria ibi. ihesus autem sciens
que ventura sunt. quarto quod ignominiosa ibi. cohors ergo et
tribunus et. in prima quare pecedit tria. dicit primo adventum
christi ad locum congruum proditori. secundo proditoris ad
illum locum ibi. iudas ergo cum accepisset. quare dicit dum
dixisset. quod cum hec dixisset. compleret quam predicta cum ihesus
egressus est cum discipulis suis trans torrentem
cedron. Iste torrens preterfluit fuit in. Et in
tempore quo transibat et geminus pluvia cum cedron
a torrente cedrorum quia ibi erant arbores.
ille egressus de civitate quod est comprehensus
et passus. hec iii. ps est portam passione et.
ibi erat ortus in quem introivit ipse et discipuli eius
non tamquam fugiens ut absconderet se. sed
ad querendum. canticum vi. descendi in ortum meum ut
inde. per se in pace factus est locus eius. Sciebat autem
et iudas qui tradebat eum locum. et ideo sciebat
quia frequenter conveniebat illuc cum discipulis suis
videtur hic locus iudas notabat eo quod ad illum
dominus sepe convenerat locus iste erat in pede o-
liveti illuc ibat ihesus frequenter luc. xxi. erat
diebus docens in templo noctibus exiens mo-
rabatur in monte oliveti. Iudas ergo cum accepisset
cohortem. hic notatur adventus proditoris
cum turbis qui possent capere et tenere et ducere.
io cum accepisset cohortem a gentibus. s. et a
principibus et a phariseis ministros ex illis eum
tradebat. ms. xxvi. dicit quod abiit ad princi-
pes sacerdotum et dixit illis. quid vultis mihi dare et
ego vobis. e. t. venit illuc cum iste ductor ali-
orum cum laternis et facibus et armis. ne posset
late de nocte. quia in tenebris ambulabat
io lumen a facibus invidebat iob xxiiii. si
subito apparuerit aurora arbitrantur umbra
mortis et sic tenebris quod in die ambulabat ut re
deberet et in facibus quia illi dominus tenet credebant
sed hedam tamen ponit sed quod hic dicit quod ibi
quod post oracionem egressus est trans torrentem cedron.
quia sicut dicit aug. de concordia ewangelistarum tanto
sermone facto et comitatu quod sermo videtur esse in
cena. et quod ubi ubi iohannes non est intelligendum fecto
quod statim post oracionem. sed quod post oracionem et non ante.
sic ms. xxvi. dicit quod abiit in villam que dicitur geth-
semani. luc. xxii. dicit quod egressus ibat secundum con-
suetudinem in montem oliveti. iohannes. quod trans torrentem
cedron. ut hic concordat. videt aug. in lib.
de concordia ewangelistarum. mons enim oliveti iste locus
cuius nomen. ms. tamen. dixerunt gethsemani
et intelligimus. sunt ortus est commemorat iohannes

& medio, q' nulla illa lāta ē i pede modic ol
ueti. Jt͡ qr̄ cū dn̄s egressus ē urbem n
octe ut q' uoluerit latitare. Videtr ē sō
q' nō cū fecit eē. s; ē sepe facē ɔsueuit
ut a tumultu hoīm se sbtraheret & de ue
cis loq̄ret. Jt͡ cū iudas relictum sit cū
domi quō nō dixit illuc cohorte s; dr̄
Videt ēsō q' liberius eū domi ɔreret
ut dormientē īueniret s; timebat eū ɔ
suetudinē tre erectus eēt pnoctare ibi.
Jt͡ qr̄ cū cohors illa eēt militum gentiliū
qm̄ seqbat illā iudas. Vidr q' corrupti
erāt p pecunia data ut ꝑmissam. vl ēsō
ut. erāt milites pecunie ɔgāta oiā facē
mediantes. Jt͡ qō eī cū dedie nove
nerunt ad ɔphendēd eū cū lr̄nt tanta
cohorte. & Videt ēsō q' ēn timebant
tbat qui eū dedie sequebatr. Jhc ergo sci
ēt. h' o q' ɔphensioē vol̄untarie ꝑpe xp̄i
quatpli. ꝑ q' ī eū posse latitare se ipm̄
optulit. Sc̄o q' se offerendo timeō sp
strauit. Tco q' se ostendo solo ipso dis
cipulos liberauit. Qrto q' eos resistē nō pmi
sit. notatr ɔ° ꝑ° q' voluntarie ɔphenus
ē, q' latitare potuit vn̄ dr. Ihc a' sciēs
oiā q' uētura erant sup eū. aq' h uolēs
eos declinare aurē uertēt eēt ꝑm.
oculi dn̄i multo ꝑl' lucidiores sole sup celē
ac. Sed se ipm̄ optulit vn̄ dr processit et
dicit eis q' q̄ritis. Processit. se volūtarie optulit
ꝑs. lūc oblat' ē q' ipē uolūt. J ꝑs ɔfunda
tur & reuientēt. aug. illi eū q̄rebāt ad
occidēdū seuiendo. s; q̄rebat ille nos m
endo. Respondit ihm nazarenum. J h ꝑz
q' nō eū agnoscebant. ēsō ī medio ex
ientis ɔcecatis eos & sic lacē potuit.
Dicit eis ihc ego sū. h notatr q' volū
tarie ɔphensus ē se ostendo illos ɔfrn̄
vn̄ dr. Stabat a' iudas qui tradebat eū.
Ut cū abiū sc̄andalū s; audito uerbo nō
steterunt ī uno ceciderunt ꝑ q' dr iterū
dixit eis ego sū cum eē te. auferendo
fugam etiam ab eo. ꝑ. id ꝑs autē
recessit & ɔfn. ut ma. & ceciderunt ī terrā.
aug. vna uox sine telo hādus feroce ar
mis terribile sine ullo telo ꝑcussit. Repulit
strauit deitate latente ɔtrariis q' iudi
cādus faciet q̄ iudicatus h fecit q' regnatur
pote q' moriturus h potuit. Job xxvi
turx stilla sermonis eius audierimus com
ma illius q's po sit. Jt͡ ɔ° īterrogauit eos
h notatr tu. vō q' voluntarie ɔphensus
q' seipm̄ manifestando discipulos liberauit
manifesta se q' eis. cū iterū īterrogat q'
q̄ritis illi a' dixerunt tc pl' ihm nazare

num. & sicut iterū īterrogauit ita secūdo ostēdit
& manifestauit se. Respondit eis ihc dixi uobis q' ego
sū. & q' tc nō ɔpsentis iterū dico ut agnoscant
excecati erant ne eū agnoscerent sic luce media
. oculi eorū tenebantur & e ꝑex se optulit disci
pulos liberauit solo ipso uerbo dicit. Sinite eos
sinite hos abire. aug. ī ianuas iubet & h fa
cit q' iubet sinit eos abire q' nō uult pire
& h ō euuāgta q' h ꝑa ūtute fecit vn̄ dr. ut
sermo īpleretur q' dixit s. xviii. q' q' dedisti m
o ꝑz nō ꝑdidi ex eis q̄q. ut cū pati volunt
ꝑs. xiiii. corporaliter s; q' q' dr
nō ꝑdidi ex eis nōe dz ɔf. xvi. q' ꝑdidit a' a
. cuā ꝑs me tueinet eā ꝑrpa expoit aug de
ꝑdiciōe certa q' nō dū sic credebant eum
sicut credidt q' nō ꝑeūt id a' dcū ē accide
tur ꝑce. Symon a' petr'. h notatr .m.
aug q' voluntarie ɔphensus q' petr' resiste
tem eū ꝑscuit. ī nunc g' suor ꝑce ītuendo
dixit ī h q' habs gladiū eduxit eū q' nō
nō potens ɔtinere & ꝑcussit seruū pontificis
q' nō discenē ꝑm & amputauit auriculam
ei' dextram. ēsō fuit ī petū apli q' adīpm
cap ī petū fecit erat a' n seruo malchus. h
ut dr ēsō. dr euuāgta ad maiorem certitudinē
habendā petr' zelo legis accensus ꝑ scē eos
malificos. i. marcha u. inde matharias &
doluit & accensus ē renes suos ꝑ iudicium legis et
accessit & trucidauit eum. Sꝑnalit petr' ag
noscens amputauit auricula dextrā. i. obedi
entiā petr' g' sic resistentē ɔpescuit vn̄ sedr
g' ihc petro. mitte gla. t. ī uag. Victor cessit
. uindicta exhibeatur paciencia mt .v. M. .v.
ego dico uobis nō resistē malo. s; q̄ te ꝑc
ī una maxilla tc & altera. redit calicē q' dedit
m ꝑz nō uis ut bibā. q. d. si recte cap. ne
cee h uelle q' uult ꝑz. de h calice m. xxvi
pat si eē ꝑ tu a me ca iste hc calicē h
bibā. vn̄ mt. xx. potestis bibe calicē q' ego
.bi. sic & de vos tpē xo. viii. spo sic s. nō
ꝑ. s; ꝑ uo. ō tu' iuu. Cohors g' et
. tribun tc. h m o. q' ɔphensio xp̄i fuit
ignominosa ex te cohortis q' ipm ɔphen
derunt & ligauerunt tanq latronē id dr. coh
ors. g'. i. multitudo militum ī una socie
tate ɔstituta tribunus q' eis ꝑerat & ministri
iudeorum ɔphenderunt ihm & h. eū. Victor
dicit q' mos erat iudeis ut q' morte
dignus iudicaretur victū ꝑsidi traderent &
ita tanq male factore. id mt. xxvi. dicit
dn̄s eis tanq ad latronē exi eū gla &
fus. ɔp. m &c ue fu. q' dixit iudas.
mt. xxvi. q' osculatus fuero tenete eū & ducite
caute. Sed qr h ꝑo de h q' dn̄s se ipm̄
optulit iudeis uidete q' dedit ei' ocōne

male faciendi. Reddit causam ostendit dominum
omnia que sustinebat etiam deridendo. Sed iniuriam corporis ne-
cum [illegible] deiciendo eos [illegible] solo illo [illegible]
in malitia persistebant et nullam habebant [illegible]
[illegible] deinde in manibus eorum tradidit se. Item
quare cum percussisset [illegible] eos quare non de ea
[illegible] eum. Reddit causam quare nullus alius eos [illegible]
[illegible] ea [illegible] recipi nos. Item
quare cum [illegible] esset petro quod non haberet [illegible] ut
[illegible] haberet gladium. Ad hoc respondet Victor quod dominus
mandavit [illegible] dedit eis quando misit ad predicandum in
[illegible] non [illegible] ut [illegible]
[illegible] gladios etiam [illegible] hoc [illegible]
qui [illegible] tollat [illegible] et [illegible] non habet [illegible]
tunicam et emat gladium [illegible] dominus [illegible] non
[illegible] quod vellis se defendere. Sed ut ostenderet
[illegible] patientiam quod cum haberet arma noluit
eis uti. Item cum dominum [illegible] apostolus [illegible] qui te
percusserit in una maxilla prebe ei et alteram. ut quod male
[illegible] petrus in hoc quod percussit. Reddit [illegible] non
ipsum [illegible] tenebat. Sed magistrum deinde [illegible]
[illegible] erant sicut [illegible]
[illegible] impleuit [illegible]
illo [illegible]. Item quare [illegible] successoribus [illegible] posita
gladium [illegible] et [illegible] sic [illegible] petri
ad hoc respondet [illegible] ad eugenium loquens de [illegible] g-
ladio tuus est gladius tuo [illegible] et [illegible]
manu evaginandus [illegible] non adte
[illegible] dicentibus apostolis ecce duo gladii hic [illegible]
[illegible] satis sed nimis est [illegible] ecce. [illegible]
[illegible] exerendus [illegible] exerendus. Et
adduxerunt eum ad annam primum. Hic [illegible] pars [illegible]
pars capituli [illegible] agit de [illegible] condempnatione et
de [illegible] eius [illegible] in [illegible] dividitur
[illegible] agit de examinatione [illegible]
ab anna [illegible] a cayphas [illegible] vel [illegible]
in [illegible] pilato [illegible] adduxerunt ipsum ad cayphas [illegible]
[illegible] nocte [illegible] iudicium defectus testimon-
[illegible] [illegible] ipse [illegible] iudicia [illegible]
[illegible] apostolus negat [illegible] sequebatur eum [illegible]
examinat [illegible] pontifex [illegible] interrogavit ihesum [illegible]
ad [illegible] adduxerunt eum [illegible] ihesum ad
annam primum quia [illegible] et antiquior [illegible] in malicia
[illegible] [illegible] alterna-
[illegible] reddit [illegible] erat [illegible] pon-
[illegible] ad ipsum [illegible] modo [illegible] in
debebat iudicium [illegible] principibus [illegible]
[illegible] predictum [illegible] principibus sic
anna et cayphas [illegible] domini [illegible] non
[illegible] quod non [illegible] iudicaret [illegible]
[illegible] erat qui [illegible] ipsi [illegible]
dicitur erat autem cayphas [illegible] expedit unum
hominem mori pro populo [illegible] illius [illegible]
[illegible] mori [illegible] et non [illegible]
audiret ipsi [illegible]. Sequebatur autem
ihesum. Hic tangit de petri negatione [illegible]

[illegible] non negandi occasio [illegible] ipsa
negatio [illegible] ex negatione amoris [illegible]
[illegible] negandi fuit in hoc [illegible] Flore-
bat [illegible] sequebatur autem symon petrus
ihesum. [illegible] petrus autem seque-
batur a longe [illegible] non solus erat sed
et alius discipulus [illegible] discipulus
autem ille erat notus pontifici. et [illegible] fiducia [illegible]
[illegible] et introivit cum ihesu in atrium pontificis
[illegible] non [illegible] cum [illegible]
[illegible] victor [illegible] de se [illegible] de alio [illegible]
[illegible] qui non timuit. petrus autem stabat ad hos-
tium foris [illegible] quod non [illegible]
[illegible] erat [illegible] dominum [illegible]
[illegible] ego vado non potes me [illegible] exivit
ergo discipulus ille alius qui erat notus pontifici et dixit [illegible]
[illegible] hostiarie et introduxit petrum
[illegible] quod [illegible] diligebat [illegible]
[illegible] discipuli [illegible] debebat
[illegible] [illegible] alii ho-
[illegible] dixit petro hostiaria [illegible] discipulis [illegible] nego
[illegible] petrus ad
vocem ancille dominum negavit [illegible]
[illegible] numquid et tu ex discipulis es hominis
istius. [illegible] hominis [illegible]
[illegible] petrus [illegible] negavit [illegible]
dicat ille non sum. [illegible] petre [illegible]
[illegible] mea [illegible]
[illegible] hostiarie [illegible] interrogationi
[illegible] discipulis [illegible] negatione
[illegible] petrus [illegible] dominum
[illegible] ad prunas cum [illegible] calore
[illegible] solatium [illegible]
dicitur [illegible] stabant autem servi et ministri ad prunas qui
[illegible] non
[illegible] erat [illegible]
[illegible] erat autem et petrus cum eis stans et calefa-
ciens [illegible] ignem [illegible]
[illegible] [illegible] beda [illegible]
princeps apostolorum frigore [illegible] repulit
[illegible] ipsum [illegible]
[illegible]. Pontifex autem [illegible] negatione petri
[illegible] christi [illegible] examinatione non
[illegible] pontificis interrogatio [illegible]
[illegible] pontifex [illegible]
interrogavit ihesum de discipulis suis et doctrina
eius [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] ut [illegible]
respondit ei ihesus [illegible] ipsi [illegible]
[illegible] pontificis [illegible] doctrina
[illegible] de [illegible]
ostendit [illegible] doctrina sua non esse suspecta
[illegible] publica [illegible] dicitur
ego palam locutus sum mundo [illegible] ego [illegible] docui
in synagoga et in templo quo omnes iudei conveniunt

quia et palam dixi et in publico docui non in abs-
condito docuisti. Et ideo ad maiorem certitudinem dicit
et in abscondito locutus sum nichil. hoc est vel secundum bedam dicit
et aug(ustinus) aliter. non in abscondito locutus sum in loco te-
nebroso sic amovit suspicionem de doctrina.
ratione obtemperationis removet deinde ratione su-
ratis. unde mittit ad alios volens ipse respondere
infra dicit. quid me interrogas etc. ut non credatur et ab
aliis sciri possit. Interroga eos qui audierunt
quid locutus sum eis ut eis credas. Ecce hii sci-
unt quod dixerim ego. Et non audiens do-
mina sed qui sententias in eorum quod deum erunt veritatem pu-
nire. recte sicut o(mni)s sermones mei. non est res
primum quod nec prius.: hec cum dixisset. hic ponitur
secundum quod dicitur nomen illatio in iniurie facto verbo facto.
unde dicit iii. de ala ihesu. et ex iii. dabat pe-
ccuti se in maxillam et matheus v. percutiet in max-
illam iudicis israel in iniuriam est verbo dicens. Sic
respondes pontifici. quasi dicens. stulte respondes quod pon-
tifici huiusmodi est responderi. Unde dixit paulo act. xxiii.
summum sacerdotem dei maledicis. Respondit eis ihesus. hic
notatur iiii. de comparatione pacientie quia in iniuriam indi-
gnatione quia malum in verbo sustinuit unde dicitur. Si
male locutus sum testimonium perhibe de malo. quasi dicit
parat suum sustinere paciencia sicut unde dicit. Si
autem bene cur me cedis. quia verecundus est te male
facere. In quo mira benignitas, xpi. notatur quia non so-
lum sustinebat sed et erudiebat. Sicut id levi-
tici xix. ne oderis fratrem tuum sed publice argue eum
etc. Sed quare hic prius dicitur contra xxvi. quod milites tenentes
ihesum duxerunt ad caypham principem sacerdotum, quoniam id dicitur ad annam.
Item cum annas non esset pontifex quare ad ipsum duc-
tus est. Respondet aug(ustinus) quod adductus est adductus est. sed con-
tra breviter narrare volens dicit ipsum ad caypham.
tamen esse adductum quia in domo eius magnum fuit con-
cilium. Ad id quod queritur quare ad annam primum adduc-
tus est reddit ratione duplici. quia ille dicit inter
precedentem annum fuerat sacerdos et ei tenebatur
summum sacerdotum alia ratione est. consanguini-
tatis quia attinebat summo sacerdoti. Tertia ratio
est. ratio opinionis quia dicit eum erat in via. ter-
tia malignitatis ut dicit victor ut annas nosceret ipse
invenit cayphas. et alius sacerdotes a principe dampna-
retur sciat. Item querit crisostomus quis fuit ille alius
discipulus de quo dicitur quia sequebatur ihesum respondet
quia nomen suum tacet ratione humilitatis est et cete-
rum quare non omnino tacet de se. Respondet quod ideo se
adducit ut ad fidem narratis astruat id nomen
tacet ut iactanciam vitare ostendat. Item
queritur de hoc quod dominus dicit in occulto locutus sum nichil. cum
ipse dominus locutus fuerit multa suis discipulis
in secreto. Item de hoc quod dicit quod docui in templo
et sinagoga cum dicatur contra iiii quod in monte sede-
ret vi. quod in loco campestri. Item de hoc quod dicit ego
palam locutus sum mundo cum dixerit ipse in auribus occultis
loquetur sicut dicitur matheus xiii. Ad primum respondet aug(ustinus)
quia ita aliter dixit solis discipulis non tamen dixit

in occulto quod illa volebat per eos in notitiam multis
unde infra contra x. quod dico vobis in tenebris dicite in lumine et
cetera. Crisostomus respondet nichil locutus sum in occulto quia non
ex timore vel dolo sicut ihesu estimabat seditiosos
discipulos docebat. sed ea que alii capere non poterant.
Ad id quod dicit quod in discretis locis temporibus, collectis multitudinibus
pascha pentecostes cenophegia quando populus congre-
gabatur. Ad id quod dicit quod palam est non parabolice tantum. sed
in multorum audiencia aug(ustinus) nisi quedam palam loquebar
quia multi audiebant. nisi quedam non palam loquebatur
quia non intelligebant. Item queritur cum dicit contra vi. dicat
qui te percusserit in unam maxillam prebe ei et alteram.
quare dominus non fecit. sed arguit percucientem se. Respondet
aug(ustinus) veracius mansuete vel certe respondit et non
solum alteram maxillam verum paratus parare. sed et
totum corpus figendum in ligno et hic contra preceptum faciat
non ostentatione corporis. sed cordis preparatione est
faciendum. Et misit eum annas etc. hic agitur
de gratiatione facta ab caypha et ideo hic primo tangit duas
quia prius ipsi adiunct ad ductum. secundo ipsius adiungit ne-
gatio vel. erat autem simon petrus. quantum ad primum sciendum est de expeditione eius-
dem quod ipse missus est ad caypham nisi agens de
gratiatione facta ab eo quam ali eiusdem sufficienter
dixerat. ideo dicit. misit eum annas ligatum ad caypham pontificem. a quo
multiplicius honoratus fuit et tripudiabat sicut dicitur contra xxvi.
quod ephrem in tam etc. erat autem. hic ponit negationem petri.
et primo negandi occasionem in hoc quod erat conveniens ministris
unde dicit erat autem simon petrus. stans et calefaciens. sed cum ministris
ut secundum tertio hi qui circa eos erat cognoscit quod quereret ab
eo. Dixerunt ergo ei numquid tu ex discipulis eius es. et hic
fuit occasio negandi. ideo secundo negationis tangitur nega-
vit et ille dixit. non sum. significavit petrus ad militi-
tudinem constanciam etc. vii. ne petet in multitudine
circum hic te iniuriam simplicem. dicit ei unus ex ser-
vis pontificis. hic ponit negationis confirmationem et post in secundo
cum deinde negationem petri quod est cantus galli. dicit unus
ex servis postquam rogatus est quod abscidit pe auri. ideo reddit
quare magis accusabat eum inimicus eius. Nonne
ego te vidi in orto cum illo. quasi non potes te in occul-
tare. Iterum ergo negavit. hic confirmatur negatio petri quare
in ea fuit et insignium confirmationis ubi dicitur. et
statim gallus cantavit. aug(ustinus) ecce medici completa pre-
dictio egroti quidam presumptio non ei fecit ille quod
predixerat animam meam pono pro te. sed quod ille dixit
ter me negabis. Si queritur crisostomus quod eiusdem ita con-
corditer scripserunt de petri negatione cum
videatur petrum solum deberet occultare.
hoc ideo fecerunt non dis- cipulum accusantes. sed nos
erudire volentes quantum malum est non deo omne
concedere sed se ipso confidere. Item queritur de vi ne-
gandi dominus ei predixit ei. ter me negabis et hic
dicit hic solum quod solum negavit quod non erat discipulus
eius. Respondet aug(ustinus) in hac negatione tamen petri. debe-
mus cavere non solum ab eo negari ipsum qui
dicit eum non esse xpm. sed ab illo est qui cum sit negat
se esse xpianum. unde negavit ipsum petrus. dum negavit
nisi xpi discipulum. Item queritur de loco negationis petri.

et ut alii evangeliste dicunt quod fuerit in domo
Cayphe sicut dicitur Mathei xxvi. Johannes vero dicit quod in domo
Anne. Ad hoc concordandum variantur expositores. Nam
Beda et veteres dicunt quod in eo hora fuit in domo An-
ne, sed continuata in domo Cayphe et alii evangeliste
dicunt finem negocii, Johannes autem principium.
Augustinus vero dicit quod tota completa fuit in domo
Anne, sicut vult dicere evangelista, et quod alii dicunt esse
factam in domo Cayphe hoc dicunt quia Cayphas erat
summus pontifex qui erat Anne, erat et Cayphe.
Item queritur de tempore negationis nam hic dicit Johannes quod post
tertiam negationem gallus cantavit. Marci vero xiiii
dicitur quod post primam negationem cantavit. Respondeo ad litteram
sic fuit sicut dicit [illegible] quod gallus cantavit ante trinam
et iteratum post trinam sed primum cantum galli non audivit
Petrus. Sed audivit et rediit ad cor suum et ideo primum cantum
alii tacent. Ultimum omnes dicunt. Adducunt ergo Ihesum
etc. Hic agitur de tertia Christi presentatione que facta est
coram Pilato et in hoc ostenditur malicia Iudeorum primo quod nolen-
tem Pilatum inducunt ad iudicandum. Secundo in hoc quod
quem nolentem tanquam innocentem liberare in-
ducunt ad condempnandum ibi et cum dixisset iterum
exivit etc. Primo in te. Primo Christi oblacio. Secundo ob-
lati examinacio ibi Introivit ergo iterum etc. In hac
oblacione vero primo Iudeorum pravitas. Secundo festivitas
[illegible] quod non impleret [illegible] pravi-
tas quod innocentem in die festo ad condempnacionis locum
adduxerunt propterea dicitur adducunt Ihesum. Sed [illegible] ad
[illegible] in pretorium quod illuc venerat ut Christum
traderet Pylato. Erat autem mane. Tempus au-
get eorum maliciam quod in matutinum tempus [illegible]
mortem Christi quod diu non poterant expectare [illegible]
[illegible] festivum [illegible]. Ipsi non introierunt in pre-
torium ut non contaminarentur sed manducarent
pascha quod non poterant contaminari. [illegible] Iudi-
cum enim homines non poterant facere pascha. Augustinus
o impia cecitas alienigene iudicis precio contaminari
timebant et fratris innocentis sanguine non timebant.
Exivit ergo Pilatus ad eos foris et dixit. Tangitur
hic Iudeorum [illegible] quod Christo [illegible] ad
[illegible] Pilati [illegible] quam accusationem affertis
adversus hunc hominem quasi dicat sine causa nolo eum
[illegible] Actuum xxv. consuetudo non est romanis con-
dempnare aliquem hominem priusquam accusatus etc. Et
respondent Iudei quod [illegible] maleficium. Unde [illegible]
Responderunt et dixerunt si non esset hic malefactor
non tibi traderemus eum volentes illa lege [illegible] non esset
iustum [illegible] Exodi xxiii. quod dicitur est
malefactor [illegible] Sed [illegible] Augustinus
[illegible] spiritibus [illegible] languidi
[illegible] malefactor [illegible] Sed ista
dicebat [illegible] retribue-
bant mihi mala pro bonis. Job xxxvi. causa tua quasi
impii iudicata est. Dixit ergo Pilatus hic non
[illegible] Iudeorum [illegible] quod eius [illegible] talem
nolebat [illegible] Sed Pilatus [illegible] eum.

iudicare non videns eos habere causam debitam
unde Pylatus accusavit eum [illegible]
quod dicitur Exodi xxiii. Maleficos non pacieris
vivere. Sed Iudei [illegible] ostendunt quod eorum
ipsum iudicare quod causa eius mortis et eis non
licebat quemquam occidere propterea dicitur Dixerunt ergo
Iudei nobis non licet interficere quemquam. Set ad te
[illegible] et hic reum mortis. Ideo necesse habe-
bat [illegible] nocere dolose volunt per alium oc-
cidere. Sed non [illegible] unde dicit eis ac unde [illegible]
[illegible] et homicide [illegible] ut sermo Ihesu
impleretur. Hic non [illegible] quod impleret Christus vo-
lebat enim mori morte crucis quam occide-
bant gentiles ideo dicitur ut impleretur [illegible]
ut impleretur sermo quem dixit [illegible] iii. Sicut exal-
tavit serpentem Moyses ita exaltari oportet filium ho-
minis. [illegible] significans qua morte esset moriturus cru-
cis. [illegible] ad illudendum
et flagellandum et crucifigendum. Et hic [illegible] iniustum
Set queritur hic de hoc quod dicitur quod adducunt eum ad
Caypham [illegible] quod [illegible] non
[illegible] Augustinus [illegible] loc-
[illegible] iudicabat
[illegible] Item
queritur de hoc quod dicitur mane erat. Cum supra dicitur
sit quod ante cantum galli [illegible] Annas liga-
tum ad Caypham. [illegible] discordant [illegible]
et Augustinus namque Augustinus dicit quod adduxerunt ab Anna
ad Caypham [illegible] et dicit quod post [illegible] Unde quod
Pilatus curiam teneret in domo Cayphe [illegible]
quod [illegible] ad domum Pilati [illegible] dicit
quod non adduxerunt eum modo primo ab Anna. Sed
in galli cantu duxerunt ad domum Cayphe et
[illegible] ad domum eius [illegible] ipsum qui iverat ad
[illegible] Item queritur de hoc quod dicitur ut non contamina-
rentur sed manducarent pascha. Quomodo
dicitur comederent pascha [illegible] cum tempore come-
[illegible] non comedit [illegible]
ad [illegible] quod [illegible] fue-
runt pascha [illegible] unde dicit quod come-
[illegible]
[illegible] accepimus [illegible] nos [illegible]
exponimus quod pascha idem est quod [illegible] pasch-
alis et hic [illegible] comedebant per vii dies
post. Item queritur de hoc quod dicitur nobis non licet in-
ficere quemquam dicitur enim Exodi xxii. Maleficos non pacieris
vivere [illegible] Respondet Augustinus hic
intelligendum esse [illegible] propter diei festi [illegible]
quam celebrare ceperant vel dicendum quod hoc dicunt
quia [illegible] romanorum [illegible] ablata fuerat occi-
dendi [illegible] Introivit
ergo iterum etc. [illegible] Christi qua Iudei
ipsum tradiderunt Pylato. Post hoc eius examinatio
facta a Pylato [illegible] quatuor [illegible] primo
[illegible] deinde [illegible] tercio
[illegible] quarto [illegible]

discussio. primo ergo post ipsa inquisitio ibi quod dicit
Introivit ergo iterum in pretorium pylatus. Qui egressus
fuerat ad querendum causam a iudeis
et non inveniat revertebatur ad referendam
causam a iudeis. et vocavit ihesum et dixit ei.
Tu es rex iudeorum. Vere ipse rex et ipse de
quo legitur [illegible] regis et cetera id
de hoc magne contentio et hoc [illegible] videbatur contra
cesarem quod dicebant iudei. Respondit ihesus
et cetera. Augustinus [illegible] tenebras ergo ut
sciat ergo quid ipsi dicunt a pylato. A temetipso
ipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me. Non
quod dubitet sed ut per eius responsionem mali-
ciam detegat iudeorum et hoc quod est in pila-
ti. Respondit. Unde sequitur Respondit pylatus. Numquid ego
iudeus sum. quasi dicat. Non ego. Nec in persona tua
gentes et tu. tui te michi. quasi dicat. hoc ab eis
accepi. Quid ergo fecisti. ibi quod ita te
accusant. Respondit ihesus. Hic post tantam con-
ditionem [illegible] in qua ipse dominus confutat pilatum
intentionem iudeorum intendebant enim iudei
per hoc pilatum et cesarem qui ipsum provocare
quia vellet in regno huius collegam. Ideo dominus
hoc excludit dicens. Regnum meum non est
de hoc mundo. Augustinus. Audite iudei et gentes regnum
meum non est de hoc mundo. non impedio dominationem
vestram in hoc mundo. Quod vultis amplius et [illegible]
reddit quod regnum eius non est de hoc mundo.
et est in [illegible] per regem [illegible] ministri cer-
tarent ne traderer ad mortem. pro me non mi-
nistri mei non certant. Ergo ego non sum
rex terrenus et ponit maiorem [illegible] tomus
Si ex hoc mundo esset regnum meum ministri mei
utique decertarent ut non traderer iudeis.
Nunc autem apparet. supple hoc est conclusio quod regnum
meum non est hinc. quod nullus me defendit
et ideo regnum eius non est de hoc mundo. quod sic
dicitur ad Io. [illegible] mundus totus in maligno positus est
id petimus adveniat regnum tuum. sed in celis est
unde [illegible] quicunque et docuerit hic magnus
vocabitur inter et cetera. Dixit itaque ei pylatus.
Hic ponitur contentio [illegible] in discussio et
quod dominus [illegible] de regno huius arguit pyla-
tus respondere dominum qui [illegible]. Ergo rex es
tu. quasi dicat. ex quo te regem [illegible]
[illegible] te velle regnare. et dominus quasi respon-
sionem pilati concedendo et verum causam [illegible]
[illegible] concedit conclusionem pylati dicens
Tu dicis quia rex sum ego. quasi dicat. ego non
nego quod tu dicis. Sed tamen non ad regnum
temporale ut credis veni. Unde dicit Ego in hoc
natus sum et ad hoc veni ut testimonium perhibeam veritati. Natus sum in
nativitate temporali. non ad dominandum. sed ad
veritatem docendum. Ps. [illegible] ecce testem populis
dedi eum ducem ac preceptorem gentibus et
[illegible] omnis qui est ex veritate audit

meam. Supra viii. qui ex deo est verba dei audit
et quia pylatus non ad hunc plene intellige-
bat. ideo adhuc querit. Unde sequitur. dicit ei pylatus
Quid est veritas. hoc quasi non audivit sermonem que-
nec expectavit ad hunc [illegible] dicentem. supra xiiii.
ego sum via veritas et vita. Notandum quod hoc primum
hoc quod dicit regnum meum non est de hoc mundo. ex hoc argu-
unt heretici. quod mundus iste non pertinet ad dominium
eius. sed ad diaboli. quod in [illegible] venit. Si dicas
quod mundus non dicit [illegible] sed populus mundane [illegible]
[illegible] dicit quod angeli colligent de regno eius
omnia scandala. sed constat quod scandala non sunt nisi
de hoc mundo. Respondeo dicendum [illegible] id est ut ei di-
cat regnum eius non esse mundanum ac [illegible]
[illegible] potest dici quod regnum dei illi in quibus ipse
regnat et ei obediunt non per potentiam. sed per obedi-
entiam. Tales autem solum dicuntur sed et ubi non sunt
de mundo. Supra xvii. Non sunt de mundo sicut et
ego non sum de mundo. tamen sunt in mundo. Unde idem
non rogo ut tollas eos de mundo. sed ut serves
dicas eos a malo. Sed queritur de hoc quod dicit omnis qui
est ex veritate audit et cetera. cum dicat ex [illegible]
[illegible] nullus ex veritate [illegible] efficiens nec
[illegible] non omnes audiunt. Respondeo Augustinus quod in
hoc verbo [illegible] commendavit eis secundum propositum
[illegible] [illegible] in quantum cum omnes
tales creavit quod non est ex veritate. sed non
omnibus prestat ex veritate ut audiat veritatem
sed quibus datum est illi audiunt. Supra vi. Sed queritur
de hoc quod pylatus non expectavit dominum responsionem
[illegible] tua. Respondeo Augustinus quod [illegible] venit illi
in mente consuetudo iudeorum qua solebat unum di-
mittere illis in pascha. unde quod volebat eum liberare
[illegible]. alii respondent [illegible] quod [illegible]
[illegible] illa [illegible] et ipse [illegible] ad li-
berationem christi. ideo [illegible]. alii potest dici quod
quod pilatus iudicavit [illegible] et [illegible]
sed in veritate non permansit. ideo de veritate [illegible]
[illegible] [illegible]. sed non sermonem audire veritatem
[illegible] et cetera. Supra [illegible] est malicia iudeorum in hoc
quod pylatum compulerunt ipsum condempnare. hic osten-
ditur quod in hoc voluntate dominus [illegible] [illegible]
nare [illegible] hoc [illegible] in qua [illegible] iudei re-
[illegible] iudicio veritatis noluerunt. In [illegible] impe-
trant [illegible] [illegible] iudicium [illegible]
[illegible]. Pylatus ergo cum audisset hos sermones
et [illegible] modus iudicandi. secundum dignita-
tem [illegible] et [illegible] hoc [illegible] iudicio [illegible]
pylatus liberare christum et iudei [illegible] [illegible]
iudicio benignitatis. In [illegible] iudicio [illegible]
[illegible] et apprehendit eum pylatus et cetera. [illegible]
[illegible] ibi dicit ei pylatus et cetera. [illegible] ergo ad [illegible]
[illegible] tria. allegatio innocentie
in [illegible] commemoratio clementie et
[illegible] in iudeis allegatur ergo innocen-
tia [illegible] quod dicit dimitti. Unde dicit ergo

et cu(m) h(ic) dix(issent) .x. c(ir)c(um)stanc(ia)e socieca(m) asscte(n)di(s) li-
berare. Iterum exclamaverunt ad iudeos. qui .x.
erant ex(er)c(i)t(us) procu(r)ar(e) ut allegarent. x(rist)i i(n)no-
cencia(m). vn(de) supra dixi(t) eis. Ego nullam i(n)venio i(n)
eo causam. Sed maior(is) e(st) vn(de) dixit. Iniq(ui)t(as) v(ero) m(ae)
significat. in m(a)ge(s)t(a)te m(ea) d(omi)ne et ea no(n) suffici-
ebat allegare i(n)nocencia(m) i(de)o s(ed) iterum (com)mo(ve)re
tur clemencia(m). et a(d) (con)suetu(din)e(m) ut un(um) dimitt(er)e(n)t
uno i(n) pasc(ha) vinctor(um) i(n) pascha a(n)te(?) levati s(un)t.
i(n) pascha. h(oc) (con)suetudine dimittebat fuit. vultis di-
mittam vob(is) rege(m) iudeor(um). aug(ustinus). audi(re) al(iter)
ei(us) corde no(n) poterant ip(su)m ee rege(m) iudeor(um) t(ame)n
h(oc) titulo sc(ri)ptu(m) ip(s)a illum fuit de q(uo) q(u)od est
i(n)terrogati. de(m) s(un)t i(n)dicati i(n)durati malicie i(n)u
denti qui no(n) flecti p(er) i(n)nocencia(m). nec ad i(n)no
centis clemencia(m). s(ed) pocius rei. vn(de) d(icitu)r. clama
verunt rursus o(mn)es dicentes no(n) hunc s(ed) barrabam
.i. h(un)c i(n)nocentem. s(ed) q(uem) scimus nocente(m). vnde
evang(e)l(ista) addit. erat a(utem) barra. latro. i(n)i(ur)ia m-
alicia exp(r)imi(tu)r iudeor(um) q(ui) latrone(m) re(m) saltem
x(rist)o d(omi)no p(re)tulerunt. vn(de) eccl(esiastic)us o. de polluta in-
te norint prec(ium) dampna(cio)i. i(n)genui no(n) cruciari
iubet. ac. iii. vos aut(em) s(an)c(tu)m et iustu(m) negastis et
petistis viru(m) homicidam donari vob(is) auctore(m)
vite. e(tc). t(ex)t(us) q(uod) .

Tunc ap(pre)hendit eu(m) e(tc). h(ic) ostendit
cum liberare pylat(us) iudeos tentavit
flagellans i(n)nocente(m) ut zelu(m) mitiget iu-
deor(um) et c(etera). h(ic) tres p(ar)t(es). In p(rim)a dicitur x(rist)i ig-
nominiosa flagellacio. s(ecund)a flagellati ostensio
iii(a) et x(rist)i(?) p(rim)a. i(n)m(er)it(a) t(er)cia. iudeor(um) i(n)du-
ratio. ii. cu(m) h(ic) dix(i)ss(en)t eu(m) p(ontifices). ignominiosa
x(rist)i flagellacio i(n)sinuat(ur) p(ri)o i(n) afflictione dein(de)
i(n) illusione. afflictione(m) tangit. cu(m) d(icitu)r t(un)c ap(p)re-
hendit pylat(us) ih(esu)m et fla(gellavit). flagellavit eu(m)
pylat(us) fortassis absolve(re) et mitigare volens
iudeo(s) e(tc). vn(de) luc(e) xxiii. dixit pylat(us) emenda-
tu(m) illu(m) dimitta(m). i. flagell(is) afflict(um) et mag(is)
mitigand(um) zelu(m). afflictioni addita e(st) irrisio.
et milites plectentes e(tc). et q(uasi) rege(m) volentes
honorari signo. h(ab)itu et vbo cu(m) salutacione
reverencie exhiberent. i(de)o (con)duplic(ite)r irrident
p(rim)o i(n) signo corone. q(ue) e(st) signu(m) regale. vn(de)
plectentes .i. plicantes. corona(m) de spinis .i.
iudicat marinis acutis et pung(enti)b(us) ad mod(um)
spinar(um) i(m)posueru(n)t ca(piti) ei(us). de h(ac) corona ca(n)t(icorum)
iii. egredimini filie syon et videte rege(m) salo(monem)
i(n) dyademate s(u)o quo coronavit eu(m) m(ate)r s(ua)
.i. synagoga(m) dic(it) i(n) illudit eu(m) i(n) h(ab)itu et
vestitu vn(de) d(icitu)r. et veste purp(ur)ea (circum)d(ederunt) eu(m). q(uasi) cet(er)
rex (e)t s(an)g(uine) q(uod) toto ei(us) erat sanguine sp(ar)su(m)
q(uasi) s(an)g(ui)ne e(st) gen(esis) xxxvii. tulerunt tunicam
ioseph et tinxer(unt) e(tc). et ys(aias) .lxiii. q(ua)re rubru(m)
est i(n)dumentu(m) tuu(m). de(ind)e illusio i(n) salutac(i)o(n)e
vn(de) d(icitu)r. et ve(nie)ba(n)t ad eu(m) et d(ice)bant. ave rex iudeor(um).
et h(oc) quod solu(m)modo t(er)re(?) ha(bes) salutab(ant)

olymp(ia)bis no(n) solu(m) i(n) vbo. s(ed) i(n) reverencia. q(uia)
loco reverencie dabant alapas vn(de) d(icitu)r. et
dabant ei alapas. t(er)cia(m). iii. dabat p(ro)vi-
enti(?) te maxilla. ys(aias). l. corp(us) m(eu)m dedi p(er)cu-
tiente(s) m(eis) vellentib(us). Exivit iterum pilat(us) fora(s).
h(ic) p(on)it(ur) x(rist)i flagellati e(ius) illusi ostensio. ut
moveant(ur) ad pietate(m) et p(ro)p(te)r(ea) q(uo)d replicat(ur)
i(n)nocencia vn(de) d(icitu)r. ecce. adduco eu(m) foras
ut cognoscatis q(uia) nulla(m) i(n)ve-
nio i(n) eo. c(ausam). (con)tra ut ut afflict(i)o(n)is et ci(us) (?)
... exivit ergo ih(esu)s. aug(ustinus). no(n) clarus i(n)
i(m)p(er)io. s(ed) plen(us) opp(ro)b(r)io vn(de) rec(itat). portans spi-
neam co(ronam) et p(ur)pur(eum). In q(ui)b(us) illusa(n)t ei.
f... ..ix. ... ad illum et fla(gellatum) et
d(icitu)r eis. ecce ho(mo). ecce ostensio flagellati
et i(n)cr(e)pati ... ce rege(m) fec(it). aug(ustinus).
spineis coronat(us) e(st) ludibr(i)a veste amict(us)
e(st). amaris (con)uiciis illus(us) e(st). alapis cesus
e(st). fuer(i)t ignominia frig(e)bat i(n) india.
cu(m) ergo vidissent eu(m). h(ic) ad x(rist)i oste(n)sione(m)
sequi(tu)r. t(er)ciu(m) i(n)duracio p(er)tinacie iudeor(um)
maxi(m)e pontificu(m) vn(de) dicit(ur). cu(m) ergo vidis(sent)
eu(m) p(ontifices) et mi(nistri). cla(mabant) dice(n)tes. crucifige. crucifige eu(m).
ys(aias) .v. expectavi ut faceret iudiciu(m) et ecce
i(n)iq(ui)tas et i(us)ticia(m) et ecce clamor. bis dix(er)u(n)t
cru(cifige). ad ostendend(um) i(n)t(ens)i(on)is p(er)tinacia(m). Ier(emias) .xii.
f(ac)ta e(st) hereditas mea q(uas)i leo i(n) silva dedit
(contra) me voce(m) et ps(almus). ap(er)uerunt sup(er) me os
suu(m) sic(ut) leo. et rapiens. p(er) clamore(m).
Dicit ei pylat(us). s(ecundum)(?) i(n)stus e(st) pylat(us) lib(er)a-
re x(rist)u(m) iudeos i(n)stigaverit et se i(n)tratis
h(ic) mit(tit) iudeos excitatus recurrens ad suo(s)
venati(?) q(uasi) equu(m) e(st) dimitt(er)e i(n)nocente(m) et i(n)i(q)-
uu(m) eu(m) occide(re). et h(un)c iudei d(icitu)r reddunt
p(ro) accusando. et p(ro)p(ter)ea (con)mendo vn(de) i(n) h(ac)
parte i(n)ui(n)ct(us) p(ri)a p(ro)p(ter) x(rist)i ... s(ecund)o ...
accusacio(n)u(m) Responderunt iudei. t(er)cio accusat(ur)
i(n)quisicio ii. cu(m) ergo audisset py(latus) hoc s(er)mo(nem).
e(tc). iiii. v(er)o ... iudeor(um) (con)tra ... ia.
Iudei a(utem) c(ontr)a. p(ri)mo ergo ... x(rist)i ... q(ui)a
pylatus no(n) vult eu(m) dampnare. ...
erat iudeis vnde d(icitu)r. dicit eis py(latus). accipite
eum vos et crucifigite. ... nos eu(m) et cru(cifigite) et ego
no(n) i(n)venio ca(usam). ... nolo crucifige(re).
... no(n) i(n)veniebat ca(usam) ... pec(ca)tu(m)
no(n) fecit. n(ec) i(n)ventus e(st). e(tc). Responderunt iu-
dei. h(ic) ponit(ur) accusacio iudeor(um). vn(de) dixerunt
nos legem h(ab)em(us). ... c. ... de volu-
ntate romanor(um) p(re)ceptum lege(m) allegant
... cu(m) e(tc). ... vii. no(n)ne moyses dedit
vob(is) lege(m) e(tc). ... lege(m) d(e)i moyses (secundu)m leg(em) de-
bet mori q(uia) filiu(m) d(e)i se fecit et ita blasphemavit. Levi.
xxiiii. qui blasphemavit morte moria-
tur. vn(de) ...x. de bono op(er)e no(n) lapidam(us)
te. s(ed) de blasphemia et q(uia) tu homo cu(m) sis
facis te ip(su)m deu(m). Cu(m) ergo audisset h(ic) p(onitur).

ni^s incensus. Erat igitur modus exactionis iude-
orum. Unde dicit: Pylatus cum audisset hunc sermonem
magis timuit. Si non dimitteret contra legem facte-
ret, non dimitteret; crudelis dicit crucifigere est. Non
debet vero iudex timere. Unde Ecclesiastici vii: Noli
querere fieri iudex nisi valeas etc. Ideo condu-
ctum ingressus pretorium dicit ad Ihesum: Unde es
tu? Quasi de origine, quia ipsum dei accusabant
magnum et sic inveniret quasi questionem. Unde Ysa. liii: Gene-
rationem eius quis enarrabit etc. Et ideo non audivit re-
sponsionem. Ecclesiastici iii: Altiora te ne quesieris etc.
Unde dicitur: Ihesus autem responsum non dedit ei, ut veri-
ficaretur id Ysa. liii: Quasi agnus coram tondente se
obmutescet et non aperiet os suum. Augustinus: Ad simi-
litudinem de agno, quando ut in suo silentio non
reus sed mansuetus haberetur. Treni iii: De ore al-
tissimi non egredietur bonum [illegible]. Sic quasi tacente
domino ad [illegible] ipsum dicit Pylatus: Mihi non
loqueris? Quasi dicat: Etiam quasi contempnis me, cum
debes potius mecum captare benevolenciam
tamquam in manibus meis positus. Et hoc inferre: Ne-
scis quia potestatem habeo crucifigere te et cetera, et ideo timendus
et obsecrandus. Unde de hoc mirabatur quia ipse in ta-
li necessitate non captabat eius graciam. Mt. xxvii:
Et non respondit ei ullum verbum, ita ut miraretur preses.
Et quia Pylatus se iactavit, ipse prudenter respon-
dit, quia eius superbiam humiliavit, docens non altum
sapere. Respondit Ihesus: Non haberes in me potestatem ullam nisi da-
tum esset desuper. Augustinus: Desuper, id est a Deo. Ro. xiii:
Non est potestas nisi a Deo etc. Per istam expositionem nota
ut habetur consequentia quia dicit: Propterea qui me tradidit
te. Ideo exponitur aliter desuper, id est a Cesare, ex cuius
timore et te qui tradidit me tibi maius peccatum
habet, quia magis peccat qui ex malicia quam qui ex
timore in potestate et quia prudenter respondit Pylatus
eum liberare intendebat. Unde dicitur: Et exinde querebat Pylatus
dimittere eum. Intelligens potestatem suam a Deo in
potestate constitutam nolebat dampnare innocentem.
Ideo volebat dimittere eum. Iudei autem clamabant. Hic
ponitur tercio [illegible] conversio iudeorum, quia non poterant
Christum dampnare per accusationem convertunt se ad
clamosam contradictionem. Unde imponunt Pylato si eum di-
mitteret infidelitatem contra Cesarem. Ideo dicitur: Iudei autem
clamabant contra Pylatum, quia vellet ipsum dimittere dicen-
tes: Si hunc dimittis, non es amicus Cesaris. In
modo proditor quia dominicum timentem Cesaris et
[illegible]. Omnis enim qui se regem facit contradicit Cesari, quia
Cesar erat monarcha unde ipse erat de
potestate regnandi, quia qui se ipsum regem consti-
tuebat contradicebat Cesari. Et hec contradictio Py-
latum retraxit a veritate iudicii liberando, qui
timuit accusari apud Cesarem. Prover. xxix: Qui
timet hominem cito corruet. Propter hoc dicebat
dominus discipulis Mt. x: Nolite timere eos qui
[illegible]. Pylatus ergo cum audisset. Ostenditur

perversitas iudeorum in malicia ne resistendo. In
dicio [illegible] hic eorum perversitas in [illegible] quando in
dicium [illegible] de condempnacione Christi dice-
batur. Hic iudicium condempnacionis, et quod dicitur
hic ordine. Primo notatur loci et temporis circumstancia. Secundo
condempnationis causa. Tercio ubi ipsa sentencia. Locus ubi cum dicit:
Pylatus ergo cum audisset hos sermones. In quo notatur quod
ipse iam cessit a veritate propter timorem Cesaris, quasi
dicat: timore perterritus adduxit Ihesum foras, id est ad locum
publicum, ideo foras ut in conspectu omnium condempnaret
et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lithostrotos. Hic des-
cribitur locus pro tribunali, id est in sede iudiciali. Solium
regum, sed cathedra doctorum, tribunal autem est iudicum.
Lithostrotos sic dicitur [illegible] interpretatur iudicium [illegible].
[illegible] valet pavimentum vario stratum lapide.
[illegible] modi loco erat consistorium ubi iudicabat,
et hic locus hebraice dicitur Gabbatha, id est [illegible] quia
solent iudices in sublimi loco sedere. Vel Gabbatha
interpretatur pictus vel politus, et significat idem quod lithostro-
tos, id est locus iudicialis pictus vel politus. Erat autem para-
sceve. Hic tangitur tempus quia erat feria vi., que
dicitur parasceve pasche, id est preparatio, quia fiebat prepa-
ratio in die veneris pro die sabbati. Sic dicitur Exo. xvi:
quia in illo die colligebant pro duobus diebus. Hora quasi
sexta. Hic tempus tangitur speciale et dicit quasi, quia difficile
est tempus hore determinare. Et dicit iudeis. Hic
notatur causa condempnacionis Christi, et hec non fuit eius culpa sed
duricia et perversitas in iudeis, et negotium [illegible].
Duricia et perversitas in hoc quod petiverunt eum dampnari
morte crudelissima. Unde dicit: Ecce rex
vester. Quasi dicat: Pylatus non habetis aliquid obiectum contra
ipsum. Illi autem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum. Ge-
minando significant intencionem affectus ad mortem
Christi. Ier. xvi: Locuti sunt sacerdotes et prophete ad
principes et omnem populum dicentes: Iudicium mortis est
huic viro. Et quia non sufficiebat duricia perversitatis,
nisi adderent negationem veritatis. Ideo dicit: In quo inquisitio Pylati:
Regem vestrum crucifigam? Qui in hoc verbo notat
eius voluntatem perversam in hoc quod suam ignominiam
appetebant. Responderunt pontifices dicentes:
dat in ipsum et per ea ut nunc regem inde eum fugi-
negarent. Unde: Responderunt pontifices dicentes:
Non habemus regem nisi Cesarem. Et hoc non est veritas
nec ignorancia eius est vera. Et hoc condempnavit
eum Pylatus. Unde dicit: Tunc tradidit eum illis ut crucifigeretur. Hic
tangitur tercio ipsa sentencia condempnationis et pena
crucis. Et unde dicitur: Tradidit eis quia ad peticionem eorum.
Act. iii: Deus glorificavit filium suum Ihesum quem vos
quidem tradidistis et negastis ante faciem Pylati.
Et Luc. xxiii: Pylatus adiudicavit fieri peticionem
eorum, scilicet iudeorum. Fecit Pylatus contra legem. Exo. xxiii:
Non sequeris turbam ad faciendum malum nec in iudicio
etc. Sed contra hoc de illa consuetudine quod habetur
de dimissione iuncti utrum esset laudabilis, et utrum quia
sic ex dominus in manum accepit magis quam iudicium

sicut patet de muliere adultera. Iohannis viii. secundo etiam alia quia
ex lege preceptum erat ut malefica occiderentur.
ergo absolute nocentes erant contra legem et consuetudinem
aliam. Tertio quia consuetudo bona erat dum tamen liberet
quin magis congruebat quia et sic esset tempus ut
non debebat esse in memoriam tunc et in eius festo re
ficere in pascate etiam quo in signum hoc erat liberat
quod obicit de lege. Tertio quia excellentia sollempnitatis pro
dabat acerbitati legis. Item queritur utrum peccaverunt
petendo barrabam quia sic ut actus iii. In aperte
eius. petistis virum homicidam donari vobis. auctorem
vero vite interfecistis. Sed quod non peccaverunt ut quia
licebat eis petere quem volebant sua distinctione.
Respondeo quod non peccaverunt nisi quia liberaverunt eum qui
dignus erat morte. Sed in hoc quod innocentem pretulerunt
eum. Unde fuit vel acceptio. Unde augustinus non reprehen
dimus o iudei quia per pascha liberastis nocentem
sed quia occidistis innocentem. Item de hoc queritur quia milites
etiam irriserunt ipsum cum tamen non dicatur habuisse
mandatum a pylato. Unde hoc fuit. Respondeo dicendum
quod hoc faciebant pecunia quia corrupti erant a
principibus sacerdotum. Item de hoc queritur quia dicitur
quod milites post condempnacionem illuserunt domino
tradidit illis ihesum ut crucifigeretur. et dicitur quod et illuse
illuserunt ei. post dicit quod bis factum est ante conde
mpnacionem et post. ut dicitur. hoc dicit per recapitulationem quod
ante factum fuerat. Item queritur de hoc quod dominus non respon
dit pylato querenti. Unde es tu. ut hoc fuisse
arrogancie. Respondeo quod hoc ideo ad questionem illam non
respondit quia capere eam non poterant. Unde dominus discipulis
apostolis suis dicebat. Iohannis xvi. Multa habeo vobis dicere
sed non potestis portare modo. sic et tunc. Item queritur de
hoc quod dicitur non haberes in me potestatem ullam nisi data esset tibi desuper
ergo videtur quod in hoc non peccavit quod ipsum crucifixit quia
hoc sibi a deo dabatur. Respondeo quod in potestate duo considerantur
tur. scilicet ipsa presidencia et execucio. Prima est a
deo sicut dicit apostolus. Sed execucio non semper a deo.
Unde dominus voluit dicere pylato quod potestatem a te
non habebat. ideo de ipsa non debebat gloriari
execucio vero a deo fuit permissive sicut dicit glossa.
Item queritur de hoc quod dicitur qui tradidit me tibi maius peccatum
habet. Sed ut videtur quia iudei peccaverunt ex ignorancia
credebant enim eum blasphemum et dignum morte. Sed
pylatus sciens occidit innocentem. Respondeo uterque peccavit
sed iudei magis quia ex malicia. Sed pylatus
ex infirmitate. timore scilicet cesaris. Quod obicit
ignorancie. Dicendum quod ignorabant ipsum esse dominum
sed non innocentem. Vel aliter ignorabant ex ma
licia. erant. Unde sapientie ii. excecavit eos etc. Item
queritur de hoc quod dicitur quod christus est condempnatus hora vi.
quia dicitur marci xv. erat autem hora diei quasi tercia et cruci
fixerunt eum. Item dicitur matthei xxvii. A sexta autem hora tenebre facte sunt super uni
hora vi usque in horam ix. ergo ante horam vi
fuit iudicatus. Respondeo autem hora tercia cruci
fixus est dominus linguis iudeorum. vi manibus militum
vel deligatus hora vi. fuisse est intelligendum ad

de xii. ... quod pilatus sedit pro tribunali
et eum duceret et gesta que gesta sunt narrantur
hora vi. completa. ex qua hora usque in ix.
sol obscuratus est. Alia respondet melior quod dominus
hora media inter terciam et vi. crucifixus est et quia ex
tercia et nona et medium sexte sortiuntur
nomen extremorum. ideo dicitur quod hora iii. sed ideo
vi. non simpliciter. sed cum declaratione quasi vi. Item
queritur de hoc quod iudei petierunt dominum crucifigi.
quare magis illo genere mortis quam alio voluerunt
dominum occidi. Respondeo dicendum quod ille turpissima
erat mors formidantes ergo ne aliqua eius post
ipsum staret memoria studuerunt ad supplicium
ducere maledictum nescientes quod per publicationem
elevatur illud regnum dei et fuit et innuit quod
in ligno peccavimus et exemplum ne quis turpe
peccatum formidaret mortem et iudicium et
placuit deo per stulticiam predicationis salvos fa
cere credentes. Susceperunt ergo milites.
Actum est ... de iii condempnacione et condempna
cione. Sed agitur de ipsa passione et dicitur hoc
in diversis quod post agitur de passione. Sexto de
passionis consumacione. scilicet prima crucis ihesu et est
in prima ... describitur eius passio. quoque ad ... cir
cumstancie post ei describitur passionis utilitas. Primo
passientis dignitas. scilicet scripsit autem titulum. Secundo
crucifigencium crudelitas. Tercio cupiditas
scilicet milites ergo cum crucifixissent. Quarto pacientium pa
ciencia. scilicet stabant autem iuxta crucem. passionis
circumstancias describit in certo loco in genere
passionis. et in societate pacientium. Ergo utilitas
passionis in ... notatur quod tanquam la
tro dicitur. et ihesus bandatur sibi suppliciis ipse
est. Susceperunt autem ihesum. Psalmus Susceperunt me sicut
ad predam paratus. scilicet milites ihesum duxerunt tanquam
maleficum. scilicet extra castra. Hebreos vi. Exea
mus ad eum extra castra ipsum crucis eius portan
tes. Et baiulans sibi crucem in qua scilicet tanquam latro
puniretur. Et impletum est quod dictum erat ysaie xxii.
Dabo clavem super humerum eius et. Ysaias ix. Factus
est principatus super humerum eius et scilicet est triumphant
de hoc augustinus. grande spectaculum sed si spectat
impietas grande ludibrium. si pietas grande
misterium. Exivit in eum qui dicitur calvarie
locus. hoc tunc intelligitur alio eo quod in eo loco pas
sim et puniebantur latrones et malefici. cal
varia enim dicitur ille locus quod decalvabat capi
ta dampnatorum. Calvaria enim dicitur testa ca
pitis carne nudati. hebraice golgotha.
et locus decollationis. Ubi eum crucifixerunt
notatur hoc utilitas passionis agentis mortis que
vilissimum genus mortis erat. Sapientie ii. morte
turpissima condempnemus eum et cum eo alios duos
homines hinc et inde medium autem ihesum. Ideo hoc
vilitas a societate quia isti duo erant latrones
Unde dicitur xv. crucifigunt cum eo duos latrones

et impletum est quod dicitur ps. lxix. et cum sicientem de-
putatus est, ideo in medio. ut significet quod mediator
ator in trinitate in medio animalium ab ac et
in passione in medio latronum et per vir et cetera
ps. ii. Scripsit autem et titulum et cetera. hic notatur
donum principale scilicet passionis diligenter et tunc
in titulo et titulus erat regis. et hic titulus
ordine ducitur per eius descriptionem. scilicet descripti pu-
blicatio. titulus conditio. et tunc ipse approbatio
laico in scripto quod dicitur tanget cum dicit
scripsit et titulum pilatus et posuit super caput eius
ps. xxii. erat altare domini in medio terre
egipti. et titulus domini iuxta terram eius. et notatur
quod quando est titulus memorialis et quandoque
quod proprialis ut de domo. quid est hic titulus
alius ut in laude christi et in opprobrium iudeorum quod
et titulus latro dampnatus est. ut erat
latro rex. et hic dicebat titulus. erat autem
scriptum ihesus nazarenus rex iudeorum. hunc
titulum approbat scriptura. ut in ps. ii. ego
constitutus sum rex ab eo super et cetera. In hoc ti-
tulo discribit ipsum pilatus a nomine cum dicitur
ihesus. luc. i. vocabis nomen eius ihesum a patria
nazarenus. matth. ii. descendit nazareth
et cetera a dignitate regia cum dicitur rex. ier. xxiii. susci-
tabo david germen iustum et regnabit rex. et cetera. ti-
tulus dicitur cant. iii. xxvii. imposuerunt super ca-
put eius causam ipsius scriptam et titulo illo triumphauit
quod mortuus fuit. scilicet ad salvandos que ihesus
et ad faciendos nos deo nostro reges apoc. v. dig-
nus est domine accipere librum quod occisus es et re-
demisti nos deo in sanguine et fecisti nos et cetera.
Hunc ergo titulum hic post titulum publicatio
ut dicitur. multi legerunt iudeorum quia prope ci-
vitatem erat locus ubi crucifixus est ihesus. ideo multi
legebant quia multi conveniebant. sicut solum
iudei hic et alii. ps. iiii. requirite diligenter
illi rationem domini et legitis nevium. et cetera.
erat scriptum hebraice grece latine. ut omnes
possent legere titulum quia omnibus erat rex
sicut dicitur apoc. xix. quia ipse est rex
regum et dominus dominantium. ideo tribus linguis quia
deum. decimo nono in ore duorum vel trium
res stat et cetera. dicebant ergo pylato po-
ntifices. hic notatur iudeorum quod tituli
volebant delere cum esset in sua ignominia
ut dicitur noli scribere rex iudeorum sed quia dixit
rex sum iudeorum ut scilicet ostenderet non dignum
sed plus quod se regem esse diceret. quod non. he-
br. v. christus non semetipsum clarificauit ut pon-
tifex fieret et cetera. Respondit pilatus. hic post
titulum affirmatio sive approbatio quod

iudeorum malicia. ut pilatus non delere sed
approbat. quod scripsi scripsi. quod scripsi ut autem
scripsi indelebile. tamquam dominus in trinitate deleat
si corrupi non potest quod veritas dixit. Milites ergo cum
crucifixissent. hic notatur donum principale scilicet crucifixorum
crudelitas sive cupiditas in hoc quod corpus eius spolia-
verunt et sic vestimenta eius diviserunt et notatur
hic tamen scilicet vestimentorum divisio per partes. deinde por-
tio utriusque confirmatio per auctoritatem ne videatur in
morte christi aliquid sine carnaliter. dividunt ergo per partes
unde dicitur acceperunt vestimenta eius et fecerunt quat-
tuor partes unicuique militi partem. In hoc apparet unde
augustinus quattuor fuisse milites qui dominum crucifixerunt
et tunicam. hic autem accepit. hic notatur divisio tunice
facta per sortem et ideo redditur causa tunica inconsu-
tilis desuper contexta per totum scilicet tota contexta. et quia
non poterat dividi dixerunt ad invicem
non scindamus eam sed sortiamur cuius sit. et sequitur
dicitur ps. xviii. conditio confirmatur sortem non
potentes quod dividatur et ne putet hoc casu
factum ostendit hic apta et probatum cum dicit ut scrip-
tura impleretur dicens. ps. xxi. dicit diviserunt sibi vesti-
menta mea. partiti sunt vestimenta mea. quantum ad partes
et super vestimentum meum miserunt sortem. quantum ad
divisionem tunice. et ista scriptura sollicita fuit
non de iudeis sed de militibus propterea dicitur et milites
hic quod fecerunt. scilicet spiritualis tunica christi que in diva-
sis cantica quod non est velis opinionis scripture in re-
ram. et caritas opus multarum peccatorum et tamen ut dicitur
vestis nuptialis. cum si nemo venit ad gaudi-
um nuptiarum. matth. xxii. amice quomodo huc
intrasti non habens vestem et cetera. hic est solicitudo et ipsa
non alio ligatur. sed est vinculum caritatis. col. iii. super
omnia autem hec dilectionem quod est vinculum et cetera. hec tunica
non est dividenda per scissionem. ut i. cor. i. ob-
secro vos fratres ut id ipsum dicatis omnes et ephe.
iiii. solliciti servare unitatem spiritus et sic hec tunica
quam dividit peiores hostibus christi legentibus
quandoque vellent inconsutilem dividere voluerunt. Stabant
iuxta crucem et cetera. hic notatur compatientium paucitas
ex omnibus caris eius tres ad herentes mulieres ut
esset vera mater domini iuxta dominum compatiebantur. et notatur hic
militum insensata compassio addendum. dominum ergo mitem
collectio et commendatio et commendatio. et ultima
recommendatio accepit. Stabant ergo militibus compassio
in hoc quod dicitur stabat iuxta crucem. ideo corde appro-
pinquabant quia affectum compassionis habebant. alii
non longe recesserant per compassionem. ut dicitur in
ps. et iuxta me erant de longe steterunt. et iste
steterunt iuxta qui magis diligebant. scilicet mater eius
quia plus compatiebatur. ut luc. ii. tuam ipsius animam
pertransibit gladius. et soror matris eius maria cleo

phe. hec fuit maria iacobi. Notandum est
quod anna dicitur habuisse tres viros ioachim cleophan
et salomee et ex singulis habuit tres marias
scilicet matrem domini que fuit filia ioachim matrem
iacobi que fuit filia cleophe matrem symo
nis et iude que fuit filia salomee et mari
a magdalene dicta est analogice. Iste tres
mulieres tamquam magis compacientes stabant
iuxta crucem domini. Cum vidisset ergo ihesus. hic notatur
cura domini erga matrem. Ideo in hoc respexit
eam et cum posset eam recommendare. Unde dicitur
cum vidisset ihesus matrem cum vidisset [illegible] i. tibi
v. singulis [illegible] multa diligentia mon
strat dominus ad matrem et quem dat cum discipulo
erudiet nos usque ad ultimam respiracionem
omnes facere diligenciam circa eos qui nos genuit
exo. xx. honora patrem tuum et matrem tuam ut [illegible]
quod precepit implevit. Et discipulo stante quem dili
gebat et ideo eam sibi familiarem commendare
poterat. Stabat iohannes non recesserat. Unde dicitur
[illegible] quibus dicitur [illegible] vos estis qui permansistis
mecum in temptacionibus meis. Dicit matri sue
hic notatur diligens recommendacio. Unde dicit
mulier ecce filius tuus. quod ita confidas de eo sicut
de filio. Et deinde dicit discipulo ecce mater tua
quasi dicat custodias ut matrem. Et ex illa hora
accepit eam discipulus in sua. hic notatur commendacionis
acceptio. In sua scilicet accepit ut illam sicut mater
filius honoraret et custodiret et curaret. Set augustinus
legit literam ita in sua ut sit accusativus plura
lis [illegible] in sua [illegible] non [illegible] et [illegible] in
sua. i. officia [illegible] non in possessio
nes quia non habebat [illegible] de hoc [illegible] super [illegible]
et exivit baiulans ihesus sibi crucem. quod [illegible]
dicitur quod angariaverunt symonem quendam ut tolleret
crucem eius. [illegible] concordia. [illegible]
[illegible] ihesus portabat crucem cum exiret [illegible]
symon autem ille in uenle angariatus est cui data est
postea crux portanda usque ad locum. Ita intelligendum
legimus primo id quod iohannes dicit deinde id quod alii.
[illegible] de titulo iterum pylatus scripsit [illegible]
[illegible] quod [illegible] iudeis petenti
bus delere noluit. [illegible] quod [illegible] scripsi. quod
[illegible] non [illegible] regem [illegible] permisit a militibus qui coronam
spineam imposuerunt [illegible] dabant. Ad herodem
[illegible] pylatus [illegible] hunc quod cognos
[illegible] ipsum esse innocentem. Unde [illegible]
[illegible] ipsum esse regem
iudeis permisit. Unde [illegible] vocabat regem. Unde
augustinus [illegible] pylati non potuit ipsum esse
regem iudeorum [illegible] herode. [illegible]
quod obiecit deridendum fecit [illegible] permisit [illegible]
permisit deridendum regem sic flagellari innocentem
ut iudeos de [illegible] ad [illegible]
ad [illegible] inclinaret. Set tunc [illegible] quo

fuit ausus eum mortem [illegible]. Ad hoc dicendum
quod fuit timore [illegible] ne accusaretur a cesare
et errore [illegible] quod [illegible] totam
[illegible] iudeorum [illegible] ad ipsorum peticionem
mittebat [illegible] manum. Unde dicitur mat. xxvii.
quod accepta aqua lavit manus suas et ait inno
cens ego sum et iudei totam culpam super se
accipiebant. Unde [illegible] sanguis eius super
nos [illegible] erravit quod in morte innocentis
[illegible] non [illegible]. Set cum dicit. [illegible]
[illegible] diviserunt vestimenta sua sortem mit
tentes [illegible] quod non [illegible] tunica [illegible] super
vestimentum [illegible] miserunt sortem. Iohannes
[illegible] de tunica. [illegible] xv. diviserunt
eius vestimenta [illegible] quis tolleret. Ad
hoc [illegible] et dicit quod [illegible] de [illegible]
[illegible] vestimentorum [illegible] venerunt
[illegible] ad tunicam de qua sortem miserunt. Ad
id [illegible] quod [illegible] est [illegible] vesti
menta primo [illegible] sortem super tunicam que re
manserat [illegible] sortem [illegible] tolleret eam. [illegible]
[illegible] [illegible] matrem commendavit [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
ihesus [illegible] que est [illegible] [illegible] ignorat
[illegible] matrem [illegible] venisse horam [illegible]
et [illegible] agnovit de [illegible] mo
[illegible] huius passionis [illegible] commendat [illegible]
et exemplo instruit [illegible] filiis [illegible]
[illegible] cura parentibus. [illegible] quare eam com
mendat iohanni [illegible] domini [illegible] ipsum
specialiter diligebat [illegible] et [illegible] eo
[illegible] quod fuit [illegible] virgine virgo custodi
ret.

Postea sciens ihesus et cetera. [illegible] egit de passio
ne. hic agit de passionis consummacione
et sunt hic tres partes. primo dicit eius consummacionem quantum
ad scripture [illegible]. Secundo quantum ad [illegible]. Et in
clinato capite. Tercio quantum ad effectum [illegible]. Iudei
autem [illegible]. Consummacio [illegible] passionis christi quantum
ad scripture [illegible] attendit [illegible] ipsum
omnia [illegible] per prophetas predicta erant in [illegible]
[illegible] hic [illegible] consummandi [illegible]
consummacio [illegible] assertio [illegible]
[illegible] dicit. Postea sciens
ihesus quia iam omnia consummata sunt. [illegible] scriptu
ra de filio hominis [illegible] plene [illegible]
ut consummaretur scriptura. i. voluit [illegible]
[illegible] scriptura [illegible] in siti mea po
taverunt me aceto. Dicit sicio [illegible] sigillum
[illegible] et [illegible] contra illos
hereticos qui dicebant quod non erat vere passus
et hic [illegible] non [illegible] indigenciam [illegible] ad
supplendum scripturam. Vas ergo erat positum
hic [illegible] consummacio quia potaverunt
eum aceto. [illegible] ad manum habebant. Unde
dicit vas ergo erat positum aceto plenum [illegible]

spongiam plenā aceto ysopo circumponentes a.
ponentes spongiam circa ysopum ligatū op
tulerunt ori eius pariudie. sic dr o. xix. vii.
currēs vnus ex eis accepta spongia īplevit
aceto et īposuit arundi et dabat ei bibē.
Cū g° accepisset ihc acetū. h' p° cōsumma
cōnis afferto. vn̄ dr cū accepit ihc acetū
dixit cōsummatū ē. s. q° scriptū erat de māu
sue emissione de hac cōsummacōne. In
xviii. cōsummabuntur oīa q̄ scripta sūt de fi
lio hoīs. hec. x. cōsummatis scilicet oībz ob
temperatibz ū cā salutis eterne. Et incli
nato capite et c̄. post cōsummacōne ī scripto
testio. h' post cōsummacōne ī sēo et h' cōsum
acō fuit ī morte q° fuit passionū p̄ terna
um morś. vn̄ d° inclinato capite tra
didit. aug tradidit spm̄ tanq̄ ille q̄ potestatem
hēbat ponendi et itm̄ sumendi eam et īcli
nato capite. q̄ ita dormit cū uoluit
sic ipē quando uoluit mortuus ē. vn̄ spm̄
optulit sic dr. he. x. cū lacrimis et cla
more ualido offerns spm̄ te et fuit cōsūa
cō p̄dictoy sic. he. x. vna oblacione cōsu
mauit ī sempiternū sanctificatos et ad hebr.
decebat eū qui multos filios adduxerat ī
gl'iā p passione cōsummari. Iudei ūo qm̄ pa
rerie. h' p° cōsummacō ī passionū effcū ētīe
quide fuit ī apcōne lateris x' ex q° fluxit
sanguis et aqua. vn̄ efficacia huius sacramenti
ut dr glo. et nō h' iiii. c. petico depositis cru
cifixoy crurifragium latrū apertō lateris xpī
cōsummacō testimoniū petico de pōnis cruciflxo
rū facta a iudeis. et rō redditur q° erat dies
sequentes magnus dies sabati p' q° dr iudeiam
q° parerie erat. i. dies primus cū sabatū
ut non remaneret ī cruce corp sabto p'
sollempnitatem. sī erat et magnus dies
ille sabti q° ītr sollempnitate azimoy. rogas
p'. ut frangerent crura eoy et toll'entur
aug id eor frangerentur crura. ut
morerentur et auferrentur eligno. ne penderent
cruciati magnis die festū cū diutinū cru
ciatus horrore fedarent. dū. xxi. quando
peccauit hō q° morte plectendus et adiudicatus
morti suspensus sunt ī patiblo nō p̄ma
nebit cadauer eius ī ligno sed ī eade die
sepelietur. Venerunt g° milites. h' nac
crurifragium latronum. Venerunt g° mili
tes. ad peticionē iudeoy. s. ad q̄ pr̄ uenerunt
fregerunt crura q° uiuebat adhuc et
alterius qui crucifixus erat cū eo. cuiple cr
ura fregerunt et sic expirauit ut sic
ipsi distinguerentur ab agno cuius ossa de
bant integra cōseruari q° totus integer a pecca
tis potant dicere id p's. sana me dñe qm̄
cōturbata sunt oīa mea. Ad ihm̄ cū uenissent

hic notatur apertō lateris xpi. p° dicit quare non
fregerunt eius s. q° mortuus erat et h' ē q° dr ut
uiderunt eū iam mortuū nō fregerunt eius crura q° h' s' fa
ciebant ut accelararent mortē et sepelirent. apertō
vn̄ dr. Sed unus militū lancea latus eius aperuit. aug
dēli nō dr. uulnerauit s; aperuit ut ille quodam
modo hostiū pādere vn̄ sacramenta eccl'e manauerunt
sine quibus ad uitā q° uere est non intratur. aug
uite tanquā ī reuisionā pccoy fusus ē. aqua ista
salutare tēpat poculū. hoc et lauacrū pstat et
poculū. apoc. v. lauit nos a pctīs nris ī sanguīe
suo. et ephes. v. xpē dilexit eccl'iam mundans eā lauacro
&c. et qui uidit &c. h' innuitur. iii. s. testimoniū
cōsumacō et h' cōfirmat testimo. s. et scripture testi
monio suo q° ipē uidit et p̄sens fuit vn̄
dr. et q' uidit testimoniū phibuit et uerum est
testimoniū. q° vir. vn̄ et vir est testimo ei'
sup̄ ecll. vn̄ ille scit quia uera dicit et id dr ut uos
credatis. q° sicut fides accomodatur ei qui uide
re q' ratione cōgruit. xiii. iii. ei q° nouit lo
uidet sciae ē euiā mentiri; et c. ī x ihc
p° q' fuit auditio et c. Non solū h' suo cō
firmat testio. s; et scripture vn̄ dr facta sunt h' scripta
ut impleretur os nō cōminuetis ex eo. exo. xii. et io n̄
fregerunt crura. et itm̄ alia scriptura dr uide
bunt ī quem transfixerunt. za. xii. aspicient ī me
q° cōfixerunt et id dr q° miles latus eius ap
eruit. ex scripturā nō dū plene īpletā; sed ī die
iudicii. videbunt eū oīs aculus et qui eū pupugerunt
et cetera. nulli discordat uerū negdens aspiciet
q° ei in cruce ex psalmis ualde indecent
h' sunt ferramenta nostroy honor. Sed q'
h' p° de h' q° dr īnoy cōsūmarentur scripta perut
potius uidetur ordo p̄postere q° nō dicit; h' legere
h' lex et scripta h' dicit vn̄ finis legis xpē.
Dicendum quod uerio; ī tale. h' cōsecutiu
ū ut sic s' q° h' scriptā īplenda h' dixit fecit
s' h' cōsecutiū; ad scīn dīn īpletō scriptē q° h'
p̄dixerunt. Sed est q° ē q° magis dr dixit cōsu
masse scriptā ī potu aceti qm̄ ī aliis. Rñ;
q° dñs ī oībz membris passus fuit ut totus
patet nō restabat n' os lingua id q° tunc
cruciat. oīa membra sua passa. et q° passa.
quodammodo cōsummata. et p'eius scripta. Item q'
de h' q° tam sic sitierit ad aceti potū pa
rat. q̄ sint h' fuit. sic ut ne. q° ipē potum
peterent. Ad h' dicunt quidā uini q° ad bibe
dū portabant q° p' calore cōsueti sunt in
laborem. Alii dicunt q° studiose acetū por
tabant. ut ipsm̄ bibendo sicienti īrrident. Alii
dicunt q° erat uinū mirratū q° erat ama
rissimū et acutū sicut acetū. ad magis cru
ciendum eū. iam crucifixū vn̄ dicit et et
īpleta ee scripturā. Dederunt ī escam meā
fel et c. Sequitur de h' q° io. q° dixit ipē
cōsummatū ē; inclinato capite emisit spm̄.

lu. n°. xxiii. dicit quod clamauit pater in manus tuas commendo
spiritum meum. sed hoc est .ii. quod clamauit heli. Et
intelligendum quod omnia ista dixit sed primum dixit
sub dubio illi acetum parenti clamauit hely et
ad hanc vocem cum porrexerunt acetum acceleravit fere
et exponitur quod accepto dixit consummatum est et tunc in
clinans capud cum clamore valido expirauit
dicens in manus tuas etc. Item quod latus
eius aperuit sibi vulneratum fuit post mortem et ante et
intelligendum quod utraque fuit causa eius non quod dominus conueniens
ratione pronunciauit hoc cui reddit ratio allegoria et ratio
allegorica sic quod de latere ade dormientis formata
est eua mater de latere christi dormientis in cruce for
matur ecclesia unde aug. ob hoc fuit ada in cruce
dormiuit ut inde formaret ei coniux que de latere eius
effluxit litteralis uero ratio est quia dominus ipse et si ostendere
humilitatem cum volebat etiam diuinitatis ostenderetur ...
unde hoc ostendit ante passionem in sua comprehensione hoc
in passione in tenebris. hoc post mortem. Et effusi
one aque et sanguinis. unde ambrosius in corpore christi fuit
non moritur dum hoc tamen signa fuit unde post mortem sanguis
in mortuis corporibus conualescit ex illo et corrupto cor
pore cum uita manauit aqua et sanguis prima illa que
abluat iste que redimat lauemur fonte uirtutis ut
bibendo redimamur. Et post hec rogauit ioseph.
Supra actum est de domini comprehensione et passione. hic
agitur de eius sepulture conditione et hoc ordine agitur
primo post suspensionem corporis de cruce secundo de corporis conditio
ne. venit autem et nichodemus. tercio conditi in sepulcro collo
catione. erat autem in loco. et hec prima fecit a ioseph. secunda a
nichodemo. tercia ab utroque. Joseph ergo deposuit corpus
ihesu et quod non poterat nisi licencia ideo petiit et petitum ob
tinuit et obtentum depositum peruenit quod discipulus e
rat ipsi quamuis occultus propter ea dicit. post hec. id est post
passionis consummacionem rogauit pylatum ioseph ab
arimathia idest quod ramatha uilla. elchane et sa
muel et anne de qua .i. reg. i. in principio ioseph decu
rio ... quod erat discipulus occultus ihesu. ante propter
metum. quod sicut dicitur supra ix. iam conspirauerant iudei. ut
siquis eum confiteretur christum extra sinagogam fieret et sic
erat occultus. tamen uerum quod non tamen unum sed et mor
tuum christum .xvii. di. tempore diligit qui amicus est
rogauit in quam ut tolleret corpus ihesu id est deponeret de
cruce et obtinuit propter ea dicit. et permisit pylatus
ut sepeliret. venit ergo et tulit corpus ihesu venit
a loco ubi erat pylatus ad crucem et deposuit.
venit ergo nichodemus. hic agitur de conditione corporis aromatibus facta
a nichodemo et tangitur de noto nichodemi. in ratio
ne mellis aromatum et in conditione corporis venit autem et
nichodemus. qui s. venerat nocte ad ihesum primum supra
iii. agitur de hoc aduentu idest inuitis ad aduentum
diu quod erat discipulus quamuis occultus ferens mixtu
ram mirre et aloes. unguentum genus confectum quod con
dat corpus a putrefactione non diu enim credebat re
manere sic ut discipuli cum tristicia dicebant. unde dicit quod
liberaturus erat non enim intelligebat adhuc quod in scriptura dicitur.

sion dabis sanctum tuum videre corruptionem. Acceperunt ergo. tangitur
deuocio nichodemi in corporis conditione. acceperunt ergo
ipse s. et ioseph corpus ihesu et ligauerunt id lintheis
aromatibus pungentibus sic ut mos est
iudeis sepelire. s. honorifice. Gregorius. ut puta
fecit ioseph sicut inter suos medios in aromatibus
condiuerunt eum. Erat autem. sepeliunt ipsum et
in condempnatur. sed et conclude iudeis
s. honorifice ut magnum quod etiam in monumento erat
autem in loco. hic post mortem s. in sepulcro collocacio que
quod in loco illo collocatur duplex ratio est s. loci con
gruitas et temporis breuitas. loci congruitas quod ipsum
quam erat nouum. unde dicit erat autem in loco ubi crucifixus
est ortus. et in orto monumentum nouum etiam
nouum in quo s. notandum quod qui passus fuerat
et tale monumentum domino congruebat ut non
alterius estimaretur sed tantum qui cum domino iacebat
aug. dicit. quod sic in marie utero virgo nemo ante illum nemo post illum
conceptus fuit ita in hoc monumento nemo ante
illum nemo post illum sepultus est. Ibi ergo propter parasceuen
iudeorum. et ita solempnitatis imminebat propter quam
nec longe fieri licebat quia iuxta monumentum
i. propter hoc ubi posuerunt eum s. ihesum. aug. acceleratum
uult intelligi sepeliendum ne aduesperasceret quia iam
propter parasceuen quam cena pascha vocant facere tale ad
non licebat. Sed quia nullus discipulorum domini
accessit ad sepeliendum ipsum. Si dicatur quod timore
iudeorum non audebant sed ioseph multo magis
timebat ergo multo magis debebat iste di
mitti. Responsio non fuit et hic tamen hic quod
discipuli si timerent et iste uideatur tamen ubi esset
nobilis sic dicitur in nc. ... et non confidebat de in pe
ticione quia notus erat pylato non domina quod si
discipuli sepelissent probabile argumentum hinc
sent iudei quod corpus eius furatum esset. Item quod
de metu ioseph uerum fuit bonus. quod non in quo
magis est amanda salus propria quam confusio iudeorum
ergo ille si non audebat nomen christi confiteri propter me
tum malus erat nec secundum quod dicitur luc. xxiii. quod
erat uir bonus et iustus. Responsio. timor ille non erat
ineacens sed eius dampni incautus quia hoc tamen
pudore nec fuit culpa. quod non timuit ut
negaret ut petrus sed non ut publico predicaret
et hoc non erat tunc necessarium sed perfectius. ambrosius.
quod mirum si occultabat iste cum occultabant apostoli
eorum. Item quod de deuocione nichodemi. uidetur quod
peccauit quia sic peccatum est in venacione. et sic peccatum
in superfluo effusione. sed superflua fuit unguenti
fusio quia nullus uectius illud utilitatis et propter non erat
opus tanto. Responsio quod deuote laudatur nichodemum
nec fuit in perditum. sed de eo sicut dicitur. s. iii. et
sic non potest ipso s. in reddituum mirum. sic corpus
christi prius crucifixo nullus imperiende potest superflu
um obsequium. ideo et si superfluitas fuisset cetera aliunde
non tamen circa idem corpus certissime quod obire non indigebat.
Dicendum quod ipse credebat longe tibi quod non erat

lanis sed ignorauit. Sed in hoc quod digni magno
honore credebat et illi credebat deuote commendatur.
datur. Sed ut exprehendam cum ipse doctor diuine
formam debuit nobis dare perfectionis et ipse doce
at nos contempnere sepulturam ut in sua dispositione
filios illi contemporalibus debuit se facere sepeliri
et minus parari. Unde uidetur quod nos contempnendum
est sepultura post fidem, ecce nos credimus quod corpora pul
ueres et dispersa a deo simul colligentur nec effu
gient diem cogitationis et minutas pondera. Sed sepul
tura ipsi erat ad fidem nostre resurrectionis adstruendam
et ut eum quem credimus caput nostrum resurrexisse et
nos credimus resurrecturos et ideo nostre eius certe
acta debent in loco patenti et honorabili sepeliri
et cautelis ne locum daret ad suspicionem tollendam.
Quod ergo obicit quod exemplum dare debuit quod non cura
remus de nostre sepulture, dico quod sic debuit dare
exemplum morum ut tamen fidei non preiudicaret. Ut ostenderet
humilitas sua paupertas melius tamen dedit exemplum Lazari
qui non est curatus de sepultura. Sed ei deum inuenit
de pennis et ignobilis cordis non curant omnino pro in
corde misto nimis est curandum de nobis corporis
generis

Una autem sabbati etc. Egit supra euangelista de hiis
que spectant ad domini incarnationem et passionem.
Ab hoc loco usque ad finem agit de hiis que spectant
ad eius resurrectionem. Agit ergo in hac parte de manifesta
tione resurrectionis ipsius et circa hanc manifestationem inpri-
mis discipulorum sollicitudo et secunda est mira instructio
siue fidei certitudo. Ideo in hac parte sunt tres partes.
In prima describitur sollicitudo discipulorum et mulierum
eorum quibus se manifestauit. In secunda describitur
ipsa manifestatio, ibi: abierunt ergo discipuli. In
tertia mire fidei confirmatio, ibi: hic est discipulus ille
etc. Prima per se diuiditur, quod cum dominus utriusque sexus redemi-
at et utrique se manifestare uolebat, premittitur
non tamen sollicitudo mulierum sed et mulierum. Ideo primo post sol-
licitudinem mane deum discipulorum etc., ibi: exiit ergo petrus.
Sollicitudo mane post et uigilancia ad requirendum
et diligencia ad reueniendum. Vigilans quippe
ad requirendum fuit quod sabbato diluculo uenit
ipsa dicitur. Una autem sabbati, id est die dominica que est una, id est
prima dierum sabbati, id est septimane, quia ut dicit Lucas xviii.
Ieiuno bis in sabbato, sabbatum autem dicit vii dies.
Io. xi. Memento ut diem sabbati sanctifices. Maria
magdalene uenit mane. Tanta sollicitudo uidere
domini corpus et ideo non expectauit diem et ideo addit
cum adhuc tenebre essent ad monumentum. Credo
maria cum esset magis amicabilis se habuit
quia sabbatum transiit non sustinuit quod esset. Set
uenit diluculo profundo ad monimentum a loco minis-
trationem quedam inuenire uolens quod mane nec ad
inuenit. Unde ps. uiii. Qui mane uigilauerint ad
me etc. Et uidit lapidem. Hic notatur diligen-
cia ad renunciandum in hoc quod uisa monimenti

apertione refert discipulis, unde: et uidit lapidem
reuolutum a monumento. Ista remotio lapidis
significat fuit uidicum xvi. Ubi dicitur quod sampson ap-
prehendit ianuas foris porte cum postibus et se-
ris etc. Et uenit ad symonem petrum qui prin-
cipue sed alios premium diligebat et alium discipulum
quem diligebat ihesus, id est ad iohannem qui secundo notat
suum nomen. Et dicit eis: tulerunt dominum de mo-
numento. In secreto addit se tamen ad perfectionem af-
fectus. Tulerunt, id est infirmitate uel uideri uel credidi
nescio ubi posuerunt eum, quod erat eam ei ma-
ioris doloris quia eum ad huc carnaliter cognos-
cebat et amabat ideo carne eius sublata nulla con-
solatio remanebat. Exiit ergo symon petrus.
Hic notatur collatio discipulorum et uelocitate cur-
rendi et curiositate considerandi, ibi: et cum inclinasset
se. Sollicitius fuerunt quod audito quod sublatum esset
uelociter uenerunt, unde dicitur: exiit ergo symon
petrus et ille alius discipulus et uenit ad monumentum.
Hoc dicitur est in participatione hic est arripuerunt
et ut uenirent ad monumentum. Et uelociter ue-
niebant, unde dicitur currebant autem illi duo uelociter
sed in hac uelocitate dispensatio, unde ait ille alius discipulus
precurrit citius petro et uenit prior ad monumentum.
Ideo uelocitate comprehendere uolebat, id est corpus, quia qui
stadio currunt omnes quidem currunt etc. Uel quod iunior
erat et ideo citius currere poterat. Uel quod uidere erat furte
tior. Sed tamen petrus fuit in considerando diligentior, unde
dicitur dispensatio in diligentia considerationis. Ibi: et cum se in-
clinasset uidit linteamina posita tamen non introiuit
et sic iacentes fuit uelocior, sed in consideratione uenit
petrus quia antiquio. Unde dicitur uenit autem symon petrus sequens eum
et introiuit in monumentum. Non contentus tamen extra
aspicere intro uenire et sic uerificatur quod ait Matthei xix erunt primi
nouissimi et nouissimi primi. Et uidit linteamina
posita separatim et sudarium quod fuerat super caput eius non cum
cum linteaminibus positum. Tamen hoc gestum est per festi-
nationem sed separatim inuolutum in unum locum. Lintheamina
ad operiendum corpus, supra xix accepit corpus ihesu et liga-
uerunt id linteaminibus, sudarium ad operiendum faciem
supra xi et facies eius inuoluta erat sudario. Et sic
omnia diligenter respexerunt. Augustinus iohannes precessit eum
et in diligenti consideratione secutus est eum, unde dicitur tunc ergo
et introiuit ille alius discipulus qui uenerat primus ad monumen-
tum, id est et post petrum et uidit quod petrus et credidit. Falli
exponit per credidit. Alii per augustinum non est credidit, exponit
credidit eum esse resurrexisse et arguunt hinc quod
si quod sic alibi sublatum, non sic omnia ordinate reli-
quissent quod erat magis uestitu quam corpus. Augustinus autem
sic exponit: credidit, id est corpus esse sublatum sicut
mulier dixerat et hoc probat per hanc sequentem: nondum enim
sciebant scripturam quod oporteret eum a mortuis resurgere.
Ia. non credidit resurrexisse sed sublatum esse corpus et
uolumus tenere expositionem contrarium sed si grauiter, ut
dictum est credidit, id est tunc primo ex uisu credidit quod esset.

no credebat no dn eum tenebat etc. Set quia p
ea alie mulieres cu magdalena venissent ad
monumentu ut ex tu de eis io. Rndz aug
in iii libro de concordia euuglistarum maria ista mag
dalena ceteris mulieribus q dno ministrabant plurimo fe
uencior erat ut q sola no imito iohs commemo
rauit uerisimiliter q cu ea fuit sic alii testantur
tur. Et quare dicit q dr mane venit ad monumentu
cet. O5 xxviii. dz q uespe venie videre sepulcru.
Rndz aug. diuisit q uespe sabbi id est q nocte sabbi
that sequitur ita dz illu pmu sequente q lucescit
rema sabbi q no potest ei totu noctis i uenit uelut
eum. Si uespa p sinodoche noctem dat i velut q
lucet i capite diei. Alii rndent q ii dictu est q
a uespa pparauerunt se emendo aromata. Si marie
diluculo uenerunt sic dr ihos. Et quare dicit q dr cu
adhuc tenebre essent ex contrario dicit orto iam so
le. Rndz sicut dr aug in iii. de concordia euuglistarum hec
vent maria p antequam uocaret discipulos et postea
ipm redeunt et uenit cu aliis cu tenebre. p
cu sol luceret. Et quare de hoc q dr uidit lapide
reuolutu etc. non memorans uestimenta sua si eo
clauso exiret ut ex hoc. et ad q dns resurgerat
clauso monumento et ad apertu p modu ab an
gelo etc. surgere. a lapide et signo elus i iacentibus ihc
q no oportebat alio certificari aptum monumentu
p nunc et ita credere q surrexisset. Et quare venit
solu isti sola currerent et alii no. Dicendu
ut q isti solu reatu est. vel sic dr gg iii pce
tis cucurrerunt q precipue amauerunt. Et cu lu
cas dicat xxiiii. q petrus iuit ad monumentu
tum de petro loquit ergo est q io. hic duos cucurrisse
dr. Et q uocat alias ouat q ioh hic dessebacet men
one vero q menti securius euedo. Rndz aug. i libro
q lucas petru solu commemorauit. et illi mag
dalena p nunciauerunt et hec uerisimile commemorat
vn cleophas dixit. abierunt quidam ex nobis ad
monumentum ad ad q eo dese facit
mencione duplex est ro lit. i. q uoltelat pe
tru cuius p ponere in petri laudaret se ipm hui
liaret q ii ipse p eo uenisset p i or i conu
allegorica ut ex p io. Hoc indicatur p petru
temporum gentil. ioh p cucurrit si no i uenit q
uidens p tege cursus si no credidit. gen
til uo cardius venientes credidit. abierunt
ergo discipuli ad semetipsos etc. supra egit de solli
citudine agit de manifestacione et q manifestacio uero
sequitur sua id est uidit si p id uas i p agit de
manifestacione sua mulieri. In ea de manife
stacione facta discipulis i cu ter q sero ma
festato g ii sua muliere i ordine distribuitur.
p insinuat marie de solo p or desolate off'
consolo. i. du ergo fleret etc. violentus consolati. of
fertur manifestacione. i. si cu audiuis consilia
cito de manifestacione publicanda sibi data
precepto. i. dr ei ihc. noli me tangere. ad ma

festacionis su apparicionis tocio i. Venit ergo ma
ria magdalene. Insinuat ergo vehementes ma
rie dissolo q ipa i qeta no sinebat recedere
a sepulcro. et aliis discipulis recedentibus ipsa dr
abierunt ergo ad semetipsos discipuli. i. v hinc habet
p. et ad monumentu venientes. i. aliqs recipie
tes consolacione. Maria autem stabat ad monumentu foras
i. ant illu sepulcri de pl. locu. i. p seuerante ma
nebat ubi i uenit lv. r. at ille sip seuerante
pulsauit etc. sola m. orem i cetere uigilantes
sola etc. plorans. aug. oculi q dnm quesierant
et no i uenerant iam lacrimis uacabant et plus
dolet rem sub q fuerat dns ablatus de monumento
q q fuerat occisus i ligno. Florauit q ma
ria fleuit compunctione. lu vii. Fleuit compas
sione sup ioh ut uidebat etc. Fleuit in de
uocione ut i decet ps. fuerunt m lacrime
mee pa etc. Dum ergo fleret si desolate
consolo offerens et uisu et i affectu. si ipa nenit
consolatur. i visu consolat. In aspectu angelorum vn
dr du ergo fleret. q. desolata i celmauit se
et aspexit i monumentum ut saltem cons aspectu i ca
consolacione aliqs reciperet. s maiore restat. i cli
nauit se p spuli. io. xx. q hiulat sue
oculi ign et q i celmauit etc. vn uidit duos
angelos i albis sedentes. io i albis sedent
q nuigare uenerat replendo re sollempnitate
i. nime vini ad caput tamen ad pedes ubi positum
fuerat corpus ihu. gg. exponit que sic fuerat gr
pont ille deus ex passione annunciandus erat
q dsa ante secula et ho i fine seculorum q ad cap
sedz angls dui paplos pdicant q i p ncipio erat
uerbu q ad pedes cu dr ub caro facta est. c
tic sea est consolo. ex uisu lu. ut. ex uisu
tulerunt. no q debent se uisionem ange
lorum uidisse etc. no solu consolat ea dns i uisu
si et i affectu angelorum vn dr. dicunt ei illi mulier
quid ploras. q dicant noli flere no ei
erat ipo flere si gaudi ii dno resurgente
si illa consolari renuit ea sui doloris recolens
q tulerunt dnm meum. i. corpus p sinodochen dz
et nescio ubi posuerunt eum. aug. si erat ma
ior cam doloris q nesciebat q iret ad con
landu dolore unde poterat dz p ps renuit
consolari a. a. etc. ter i. ideo oculis suis plorat
et de ducens lacrimas q recessit anime consolatio
nis cum. a. m. et h cu dixisset etc. si nolenti
consolari solari. Fit ei ipi manifestacio et p te
manifestatur sensibus exteriis deinde interi
oribus corporis visu q aspectu. et audit in p
colloquiu aspicit ergo p ihm q. vn dr h cu dixisset
p q ostendebat se nolle consolari. conuersa est retrorsu
et uidit ihm stantem. io conuersa est q amor no
sinebat ea sustinere immo mode haut. illuc
respiciebat. vn sic dr eccl. et silentium p
ipa amoris obstupefecit angelos et illi mont.

⁊ ligno ostenderunt se ad magnum uidisse et h'
mulierem quam terrorem ⁊ uidit ihm̄ oculis corporis
non cordis. vn̄ et nesciebat quia ihc esset. sic mani
festauit se per assensum manifestat ⁊ colloquium. vnde
dicit ei ihc mulier quid ploras. quasi noli plorare. quem
queris illum quem querebat quia sponsa. can. iii. circuibo
meos quem per noctem ⁊c. q. d. non debes eum cum mor
tuis querere quia resurgens amortuis iam non
moritur mors illi ultra non dominabitur ro. vi. sed nec
ad huc per colloquium recognouit. vn̄ dicit illa existi
mans quia ortolanus esset. quia sic induerat uestimenta
ortulani dicit ei. domine si tu sustulisti eum. i. ihm̄ non
facit mencionem de ihu ipsi cum quo loquebatur ⁊ tamen di
cebat eum quia sicut dicit greg. h' agere solet in amore vis
amoris ut quem ille semper cogitat nullum alium ignorare
credat. dicito mihi ubi posuisti eum ⁊ ego eum tollam
non ei sufficiebat uidere nisi eum tolleret per se can
tica. tenui eum nec dimittam donec introducam in
domum genitricis mee. id tollere uolebat. dicit
ei ihc. maria reseruauit se tamen exterior. h' se manifes
tauit interior ipsam uocauit uocando. vn̄ dicit ei
ihc maria. greg. postquam eam communi uocabulo appellauit
et sexus agnitus non est. uocat ex nomine ut eum
recognoscat a quo recognoscitur quasi illa per in
tellectus capacitatem. ape. i. quasi tu ut in
dere uocem loquentis mecum dicit ei raboni. quod in
terpretatur magister. quasi non corpore quia per corpore erat
quasi sed corde. vn̄ aug. ut tunc quasi cor quod non
erat per mundum quasi quia erat agnouit re
cognoscens autem eum uocat magistrum quia sic conue
niat eum uocare. jo. xi. dixit martha marie
magister adest ⁊ uocat te. dicit ei ihc. h' marie
iam cognoscenti iniungitur manifestacionis pu
blicacio. et interim corrigit. jo. ad anima
andum tamen corrigit ihc quod dicit noli me
tangere ⁊ racionem reddit. nondum enim ascendi ad
pa. m. sed h' uerba uidentur habere difficultatem ⁊ dubie
tatem. quia aliud euangelista dicit quod accesserunt mu
lieres ⁊ tenuerunt pedes eius. Sed quia ratio ista
non dum enim ascendi ad pa. m. immo h' est racio
quare tangere debuit. quia si ascendisset non pos
set tangere. sed h' uerba multipliciter exponit aug.
exponit de tactu cordis siue fidei vn̄ dicit noli
me tangere. i. noli me sic credere quemadmodum
tactus ad huc quod mihi eum non carnaliter ad huc
credebat quia sic flebat hominem ⁊ h' dicit reges
tam. non dum enim ascendi ad pa. m. i. quod par sum equali
tate in corde tuo. Secundum greg. intellige de
tactu corporis sed h' dicit non prohibet ut dicat
quia tactum habetur fecisse cum sepulcrum sic acc
esserunt mulieres tenuerunt pedes eius. sed
h' noluit ipsam indignam ad tangendum ostende
re tamquam non recte credentem uel plene ⁊ h' probat
per racionem sequente non dum enim ascendi ad patrem
in corde nostro tunc ihc ascendit ad patrem cum equa
lis creditur patri. Secundum alios intellige de tactu

corporali ⁊ dicit non prohibet tangere sed innuit se cum
reuerencia magis quam cum erat passibilis tangendum
⁊ h' indicat per sequens verba dum dicit non dum enim ascen
di. tunc separo me ad ascendendum ⁊ iam non cum uobis
ut prius. potest ⁊ aliter idem exponi. quia maria fuerat
inde dum ubi ⁊ diutius consueuerat. uolebat
consueta pedum ruere ⁊ non dimittere eum. sed d'
eam redarguit ostendens se non esse locum familiari
tatis ipsi cum prius. vn̄ dicit noli me tangere. i. tange
do me h' familiariter uelle. nondum enim ascendi
ubi s. locus familiaritatis. i. usque fruitur sed tunc om
tempus corporali absentari. vn̄ eam mittit ad annun
ciandum quod uiderat. vade autem ad fratres meos apostolos
s. de quibus in ps. narrabo nomen tuum fratribus meis ⁊ dic
eis annuncia uniuersitatem ipsi resurgentis quod consue
tudinem glorificacionis eius iam erat per donem mei
celum in dicere. dic eis ascendo ephe. iiii. qui des
cendit ipse est qui ascendit super omnes celos. quia
ait ⁊ uirtus ipsius ipsi in excellencia domini. vn̄ dicit
ad pa. m. ⁊ pa. uestrum non eodem modo quo meum quo uestrum
vn̄ greg. meum per naturam uestrum per gratiam. Con
sistit ⁊ uirtus eius in excellencia humanitatis et
hac tangit cum dicit dominum meum ⁊ dominum. ii. aug. dominum
meum sub quo ego homo sum. Venit quod maria. h'
non quintum. i. manifestacionis facta a mag
dalena. vn̄ dicit annuncians discipulis quia uidi dominum
⁊ h' dixit simpliciter que predicta sunt etiam annunciat
⁊ uisum ⁊ uerba ut in uerbis credatur. Set quia h' p'
de ordine istius manifestacionis. cum ei digniter conueni
quia primo eis dominus apparere debuit ⁊ nunc discipuli
docere mulieres quam mulieres discipulos. quod dicendum quod
h' fecit ordine dispensacionis sicut quod dicit greg. quia
paradyso mulier uiro culpam mortis a sepulcro
mulier uiris annunciat uitam. ⁊ dicitur in uerificacionis
narrat quod mortifica tempus ubi maria uenit
miserum humane sollicitudinis discipulis recedentibus mulieres
remansit afflicta ⁊ desolata ⁊ ideo accepit in uisione
apparicione diuina consolari ⁊ refici. Set quia cum
petrus cum fuerit diligens non remansit ad mo
numentum plorans ut maria sed recessit. Ad dic
endum quod passionis ⁊ uidit mulier ⁊ inter generis ⁊ ideo non tan
tum quam maria amare flebat ad sepulcrum. petrus
non talis compassio. Alii sumunt racionem ex parte
fidei. quia enim mulier minus de resurrectione dubitabat ideo magis
de sublato corpore dolebat petrus autem non plene
tamen aliquid credebat vn̄ dicit lucha quod habuit
secum mirans. Alii sumunt racionem a parte amoris
s. quia in tempore illo uehemencius discipulis ardebat et
feruencior erat ideo ⁊ sollicitacior existebat
Set cum de h' quod dicit quod dum maria fleret inclinauit
se ⁊ prospexit in monumentum ad quod respiciebat gratis
ipsum ibi non esse sciebat. Ad dicendum quod greg. amanti se
mel aspexisse non sufficit quia uis amoris tenere
nos multiplicat inquisicionis ⁊ aug. dicit quod quia ne
mium amabat ideo nec suis nec illorum oculis pu
tauit facile esse credendum. Set cum de h' quod

q post recessu discipulorum uidit angelos q dr
i luca xxiiii q mlieres retulerunt aplis q uidi
angelos et ce dr q discipuli uenerunt admonitione
uerborum aug i iii de concordia euuangel q luchas
id dr p recapitulacione et cu cucurreret ad mo
numentum qm tum iii annunciatum sunt de conabula
t p factum et angelorum q postmodum retulerunt
Sz dub q os xvi dr de uno solo angelo i tre
intres i monumentum cum uidit i iuuene sedentem
i dextris et. Sz marc dr maria iesse i sse tm
ingressa. ad h uerbum aug i iii de concordia
euuangel p tepus sabati v die dnico diluculo uene
runt mulieres ad monumentum s os euuang narrat
et ut uiderunt lapidem sublatum angel diligencia tapi
dem cucurrent petro et ioh qui cucurrent ad mo
numentum et sosbra reuersi sunt. maria a cu aliis de
bat ad monumentum foras plorans a an cam septe
locum fore eu it id spacium q ia tegesse suerunt te
uidit angelos sedentes i dextris super lapidem reuolutum
a monumento. de q angelo narrat marchi xx
iiii et os xvi. te dixit eis nolite timere uos. tenuq
dr os et marc ad h ubi maria du fleret incli
nauit se et prospexit i monumentum fit h dz ii sen
derunt duos angelos i albis sedentes qui dixit
ei mlier q ploras et tunc intelligendum q angeli sur
rexerunt sic luchas dr q duo uiri steterunt
iuxta illas i ueste fulgenti. vn soluitur dicendum
q h q uerb dr q alteri obuenit et vnde h q mar
uocat monumentum ad spacium an sepulcrum mate
ria communiter iohe uo ipsum locum i q erat corpus
ihu. Sz q dels q dnus se suam manifestaui
mlieri i specia effigie et ut q ortolani.
Rndr grg q ro h erat modus ostendi mane
q ei maria amabat et dubitabat uidebat
et no cognoscebat. Bernard eciam dr rone
q h erat magis attendendum et vn dr a de
lectabile pietatis spectaculum ipse q tenetur et desid
atur occultat se et manifestat occultat se
ut ardencius requiratur et requisitus cum gaudio i
ueniatur et inuentus cum sollicitudine teneatur et tentus
no dimittatur. Sz q uere maria credebat
esse dm et sic tpiod iii q centen xi dr
martha tu es xps filius dei uiui. Et et q
ns emissem ei remissa peccata cum fide recta.
Set dixit ut dre grg et aug ce id no du ei
ascendi ad pa. in. sic exponendum. Rndeo dum q
maria an passionem xpm dm ee credebat tam
vehementissime eu i carne amabat et io i passi
sione tm dolore concepit ut a absorta no ii
deitatis et morte cogitaret et ia no recole
opera maiestatis et pietatis humanitatis. Sz q et q
dr ascendo ad pa cum pat sit dz. Rndeo q
cali tristis q fia uebat ul ecur erat se ee
deceret inuen. poria id dr ascende et e ut ad
locum ii pr mag manifestatur i suis opibus vn
dr ad extrris sedere i. pociorib bonis. Aug

sero die illo et c. h. egit de manifestacione dni
facta mlieribus. h agit de manifestacione facta discipulis
et h hac pte tres particule h tres manifestaciones
i diuisiones q ad mod manifestacionis et q ad rone q ad
mod ut p xpm pspectu sa practum tria et pcessum
p ei se o. fo palpabile prebuit. in concedit q
ad rone manifestacionis fit. na p ad remouendum ad
lectudine omnium discipulorum. fo ad remouendum
thome. tco ut ad confirmacionem dilectis ipec
ti tipit pa manifestaco i. et post dies viii. tcea
ut. i. pa manifestacio se i principio. xxi c iiipa
manifestacione ta dctam. p ea ipa manifestaco
fo ad manifestacione quarum discipulorum missio
i. fecit dr eis pax uob. tco i ibidens attamen
manifestacionis octo q fuit absencia thome
thomas a xe. ipa ga manifestaco h ordine dis
tiguit po ea d. q ipam declarat i discipulorum
congregaco d appco a pcumfallocucione sua os
tensio. post ostensionem discipulorum congratulaco.

io q tangit congregaco q erat pp tps q
sero pp iudeos qui psequebantur io dr cu ga ee
sero die illo s die dnico i q apparuit magdalene
vna sabbatorum q i ul diels sabbatizabant iudei a
xiima et fores ee clause ad sui tuicione vn
erat discipuli congregati pp metum iudeorum io sic
Venit clausis ianuis conuenerat q h dies in ea
q dns apparet s i in xxiiii. v sic duo ul tres
congregati i nomine meo ibi sum i medio eorum. Cu
i qm ita ee venit ihc et stetit i medio. h no
sin s dm appco io stetit i medio ut ab omib
uiderentur io stetit i medio ut se mediatorem et
reconciliatorem ee uiderentur ostenderet q i medius
uerum stetit q uos nescitis deum et uidens ipse ei
ac dr ephes ii. est pax nra q fecit utraque unum.
io se dixit eis pax uobis. h no tertium s. le
ingua allocucio in q solhie ipos conortant
vn lu ut dixit eis pax uobis ego sum nolite ti
mere vn esio uoce firmans fluctuacem mente
dicit pax uob h ne tu insultemini et ph ulo pax
dei q exsuperat omnem sensum eius corda uiã et cum h
dixisset o eis manus et pedes et latus. h no tertium s
xpi ostensio i q o se ee eundem qui passus fuerat
uobis i ipsum eis et corpus et io o manus et latus i q bz
fuerant uulnera et cicatrices remanserunt vn lu uide
videte manus meas et pe m q ego ipse sum gaua
uisi sunt discipuli uiso dno. h tangit v s dis
cipulorum congratulaco conspectu dni q gaudium pmi
eor aa s iterum uidebo uos et gaudebit cor
uiam. Dixit go iterum eis. h tangit s ad man
festacionem quarum discipulorum missio et ea i tune
euuangel q dns mittendis discipulis conuenit pdo
neitate ancioem et potestatem pdonentandam cu pace
obtinet unde dr. Dixit go eis pax uobis i
euangelicas pii q ul ad psecuciones unica
et pdone vn esio q pm ipugnantes habet
contendat induct h. pax uob adiusance dans

filio communione divine auctoritatis cum mittat vnde
dicit: sicut misit me pater et ego mitto vos. i. sicut
ego a me ipso non veni sic ego vos mitto de me
vos auctoritate. vnde roma. x. quomodo predicabunt nisi mittantur.
Unde ys. vi. precedit hanc autem cum diceretur ecce
ego domine mitte me. quod de mal... ys. je. jere.
excusabant et ego non invenio. quia non loquebar
et cetera. Tribuit et potestatem eis spiritum sanctum con-
ferendo et dicit. hec cum dixisset insufflavit et dixit
eis. insufflando significat spiritum sanctum non solum
patris esse sed et filii. et dicit eis accipite spiritum sanctum. i. do-
num spiritus sancti non ad omnia sed ad remittendum peccata
et ideo confert potestatem clavium quorum remiseritis peccata
remittuntur eis. i. quos solveritis soluti sunt. et
quorum retinueritis retenta erunt. quos ligaveritis
ligati sunt. mat. xvi. quodcumque ligaveris super terram
erit ligatum et cetera. Thomas autem unus de xii. hic post in-
stitutionem sacramentorum ... que sequitur
hic quod discipulus ad ... thome absentatione
discipulorum ratione et ipsius infirmitate tangit hic
absentaco cum dicit thomas autem unus de xii. i. vel
excellentie electus. luc. vi. xii. quos et apostolos nomi-
navit qui dicitur didimus. i. dubius erat non erat cum eis
quando venit ihesus quia dum veniret non invenit
eum a congregatione recessit. dixerunt ergo ei alii
discipuli tangit hic discipulorum relationem et
qui videant vidimus dominum. ideo hic reservatur ut
audientis testimonium videntium credat. i. iohannis
i. ... quod vidimus testamur
et testimonium nostrum non accipitis. unde sequitur durities
thome incredulitatis. ille autem dixit eis nisi videro in
manibus eius et cetera. durities omnis hic quod non credit pau-
cis nisi ipse videat in manibus eius fixuram clavorum
duritia est quod non tantum volebat credere palpatum
sed nec ... tactus ideo dicit et mittam
digitum meum in locum clavorum et mittam manum
meam in latus eius quod ... lancea fuit perforatum non
credam. Hic dicitur fuit vel ... credere
et ut ... facilius
investigare ... sed hic durities
divina dispensatione in apostolo permissa est ad tollendum
... unde gregorius in omelia plus nobis maria mag-
dalena ... credidit quam thomas qui diu dubi-
tavit ille enim dum ... vulnerum cicatrices pal-
pavit de nostro vulnera ... sed ergo hic de pa-
ce discipulis collata dicit eis quorum remiseritis peccata
remittuntur eis et cetera. contra ys. xliii. ego sum qui deleo
iniquitates tuas propter me. quia solus deus est peccata remittere.
Item mat. ix. iudei ... quod filius hominis habet potestatem
in terra remittendi peccata ... [illegible]
... eidem potestas est remittere peccata et culpam
... est ... ipsi homini et deo
... remittere peccata. Quia ... solius
est dei ... sacerdotis. Item de hiis qui sacerdos
quorum retinueritis retenta sunt quod sacerdotes
possunt nobis claudere ingressum regni. Item ... ipsi
pecco duo ... culpa et reatum pene ... ipsa
remittere solius dei est effective quia solus eius est dare
gratiam que delet culpam ... ipsi hominis dispen-
satione non sacerdotis est quia facit quod ... deus remit-
tat ... contra ... ad
penam ... sacerdos ... remissione ... culpe
... ipsius excellentie et vlis
non potestas sacerdotalis est ministerium et ... habet
potestatem ... quia sacerdos non habet effectum ... remittendo
penam nisi per passionem ipsius nec rursus passio ipsius absque
... remissio culpe. Queritur quare
non est in manu sacerdotis. Dicendum quod potestas ista
intelligenda est clavium non ... credere ... ve-
nire quod dominus non ... qui nunc ligat
quod sic ligatus unde gregorius illum discipulum in ... eorum
... quod magis ... mortuum sicut
eis discipulis ... magis ... sibi
... Item queritur de hiis quod dicit accipite
spiritum sanctum. contra ... quod non debeat ... dare. io. xvi. quod
... nisi ego abiero paraclitus non veniet ad vos. ergo
... non debebat dare. i. ... Et
... accipi ... non tunc ...
... discipuli. i. ... passione
... ad solvendum ... post ...
post passionem ante ascensionem ad peccatorum remissionem
... post ascensionem ... publicationem
... in linguis igneis spiritus sanctus
descendit. Item obicitur quod dicit plane accipite spiritum sanctum.
mat. quod philippus ... dabo tibi claves et cetera. ergo dicit
... potestas retinendi ... petri ...
... quod ... solvendi data ... et ... petrus
... plenitudo potestatis et eius successoribus tamquam
principi ... omnium apostolorum quia ... ergo dicit
in mat. tibi dabo ... sine potestate ...
... ideo dicit accipite et cetera. Item ... dixit in io.
xx. accipite spiritum sanctum quorum remiseritis et cetera. unde quod non omnes sa-
cerdotes habebant hanc potestatem sed soli illi qui te-
nent locum apostolorum quales sunt episcopi non simpliciter sa-
cerdotes. Item ... non ... solvendi ...
... accepimus ... regnum ...
... dicendum quod duplex est ligare et solvere vel in foro
penitentiali vel in foro iudiciali. primo modo convenit
... episcopus ...
... dignitatis ... unde hugo de sancto vic-
tore ... ligatos ... veraciter pe-
nitentes ... talia quos
ligat ... anathemata
Item obicitur ... quod per ... dicit accipite
spiritum sanctum ... quod nullus sacerdos
habet potestatem ligandi et solvendi nisi habeat spiritum sanctum.
ergo mali sacerdotes non absolvunt nec et ...
pontifex ...
... ei ...
spiritum et ... potestatis solvendi ...

ut remissio non fit nisi in tantum ecclesie. unde dicit quod
non est necesse quod sacerdos hanc contineat. Set suff-
icit quod habeat in ecclesia. Alii respondent quod duplex est
solutio. scilicet unito et officio et officio tantum. ad quod unito
solvat necesse est quod habeat spiritum sanctum. Sed ad hoc quod solvat
officio: non oportet quod habeat spiritum sanctum. Sed hoc est ut dignus
exequatur vel absolvendo quod sine gratia scilicet non valet
remissio peccatorum. Set non oportet quod illa gratia sit in illo
datore. Sed in recipiente potest ... quod ipse scilicet [illegible]
quidam dant dona sua. Sunt enim quedam dona que sunt a
spiritu sancto et cum spiritu sancto et numquam sine ut caritas. Sunt
alia que sunt a spiritu sancto et numquam cum spiritu sancto. ut timor
servilis. Sunt et alia que sunt a spiritu sancto et possunt esse cum spiritu
sancto et sine et talia sunt caracteres et quod [illegible] [illegible]
[illegible] sunt tales manent et [illegible] et [illegible] et hec
dia dispensacione [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] non p-
indicet. Item queritur de hoc quod Thomas non e-
rat cum discipulis quando venit Ihesus quod [illegible] [illegible]
[illegible] discipulis [illegible] quod regressi sunt in
Ierusalem et invenerunt congregatos .xi. et dum ipsi narra-
rent que viderant dicitur quod stetit Ihesus in medio. Sed si non
erant .xi. nisi cum Thoma videtur quod Thomas esset ibi cum.
Ad hoc dicendum. Augustinus in libro de concordia evangelistarum in-
telligendum est quod Thomas [illegible] erat antequam [illegible]
[illegible] apparet unde [illegible] est quod discipuli illi in-
venerunt Thomam. Sed dum illi [illegible] presente Thoma
[illegible] et [illegible]. Et post dies octo. Hic agitur de
secunda manifestatione domini facta ad removendum incredulitatem
Thome et duo in hac parte notantur. Primo manifestatio. Se-
cundo manifestationis [illegible] fidei edificatio. [illegible] Thome
in manifestatione [illegible] [illegible] [illegible] discipulorum [illegible]
[illegible] domini [illegible] [illegible] ad se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] discipulorum
[illegible] [illegible] [illegible] dies octo [illegible]
[illegible] [illegible] iterum erant discipuli eius intus eadem
domo [illegible] [illegible] et Thomas cum eis. [illegible]
erant et [illegible] videndum dominum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] duo vel tres congregati in nomine meo
[illegible]. Venit Ihesus ianuis clausis et stetit in medio
[illegible] [illegible] [illegible] apparet [illegible] videns in medio
[illegible] [illegible] non videat. Et dixit eis pax
vobis. Hic notatur [illegible] allocucio iste modus allo[illegible]
[illegible] manifestavit quod sic salutare convenit pace
operando et sic suos discipulos docuerat salutare
[illegible] in [illegible] domum intrantes primum dicite pax huic do-
mui. Deinde dicit Thome. Hic notatur [illegible] ad p-
[illegible] [illegible] quod ei Thomas dixerat nisi misero digitum
meum in locum clavorum [illegible] dicit dominus ei. Infer digi-
tum tuum et vide manus meas quod et dixerat nisi mitta[m]
manum meam in latus eius [illegible] ei. Et affer manum
tuam et mitte in latus meum quod et dixerat non credam
[illegible] et noli esse incredulus. Sed fidelis [illegible] [illegible]
fecit [illegible] [illegible] [illegible] dispensatio gestum est ut
[illegible] discipulis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
veniret audiret audiens dubitaret dubitans
palparet palpans crederet [illegible] [illegible] qui [illegible]

dubius est non erit [illegible] eius in [illegible] [illegible]. Respondit
Thomas. Hic notatur fidei edificatio [illegible] domini manifestatio
ne procederet [illegible] [illegible] [illegible] fides [illegible]
manifestatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
absencia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Primo notatur edificatio [illegible] fides in Thoma [illegible] crede-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] credidit [illegible]
[illegible] credendi [illegible] [illegible] fides Thome
credentis [illegible] [illegible] [illegible] fides aliorum
credentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tangitur fides Thome [illegible] — [illegible] pecca sic [illegible] confessione.
in recta eius confessione unde dicitur Respondit Thomas
et dixit [illegible] [illegible] confessione. Deus meus quantum ad hu-
manitatem et deus meus quantum ad divinitatem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in suos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sanguine [illegible] [illegible] [illegible].
Item dicit ei Ihesus fides eorum [illegible]
[illegible] [illegible] fidei Thome [illegible]
[illegible] et ideo dicit quia vidisti me credidisti. beati qui
non viderunt et crediderunt. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
plus [illegible] de suo [illegible] fides. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui non viderunt et crediderunt [illegible]
[illegible] [illegible] non viditis [illegible] [illegible] non videntes
creditis. Multa quidem et alia signa. Hic [illegible]
[illegible] fides credentium [illegible] [illegible] manifestacio-
num [illegible] [illegible] manifestationes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fidem eorum qui eas videre non potuerunt [illegible]
scripta sunt [illegible] sufficiunt ad fidem [illegible] [illegible]
[illegible] alia signa fecit deus in conspectu discipulorum suorum
que non sunt scripta in libro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nar-
rare. Sed fidei [illegible] unde [illegible] Hec autem scripta sunt
ut credatis. [illegible] [illegible] scripta sunt ad [illegible] [illegible]
[illegible] credatis [illegible] quod Ihesus est filius dei [illegible] [illegible]
[illegible] et divinitate [illegible] [illegible] [illegible] nomen eius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] credat quod Ihesus est filius dei et
quod non est [illegible] in fide [illegible] [illegible] [illegible] adul-
terium ut credentes vitam habeatis [illegible] [illegible]
[illegible] fide [illegible] placere deo. Sed credentes
vitam possident [illegible] [illegible] credentes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sine fidei [illegible] [illegible] in nomine eius [illegible] in fide nominis
eius [illegible] non est aliud sub celo datum hominibus in quo
oporteat [illegible] [illegible] [illegible] vobis ut [illegible] qui vitam
eternam habeatis qui creditis in nomine filii dei. [illegible]
[illegible] de hoc quod dicitur venit Ihesus ianuis clausis [illegible]
ad hoc veniebat ut [illegible] Thome [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in fide [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non potest [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] clausis potest ianuis [illegible] et ideo [illegible] [illegible]
totum fantasticum. [illegible] [illegible] quod Christus debuit
ostendere non solum se habere corpus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ostenderet esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ianuis. unde [illegible] [illegible] corporis ubi [illegible]
erat hostia clausa non [illegible] ille quippe non

est apertus merere potuit q° nascente virginitatis matris
i molam p matr. alii non credunt q x̄ps non fu
it corpus vere diuinu sz glorificatu q h non erat sui. et
corpus omnium glificatorum z illud angelos intelliguntur z p
loca a maiori z ita exponunt illud Greg. q mirum sit si clau
sis ianuis q° intraret sua i tenuit q antea non apto
virginis utero genitus z ita p locum ianuis non egruit.
Respondeo g° od ronē q° c debebat probare i° cē corpus
uera ostendere glorificum. Item qr de h q d' infer
digitum tuum z mitte manum tuam huc. et h ur
q corpus z cēt uisibile z si h non erat glorificum. Item
si dicas q cicatrices remanserunt ur q non ple
gloria habent q perfectum curatur nulla ruus remaneret
i perfecti uestigia g° ur q corpus x non sit perfe
glorificatum. Si dicas quod remanserunt p disci
pulos tunc ur q non nec. sz fle similiter cēnt. Item
aug i libro de xii. solonibus q° paganos. sciant inq
qui has questiones posuerint xpm non nullas cer
catrices discipulis demonstrasse. q tc fle ēent. si nul
la uulnera precesserent nec et i pō sint q diuina dis
positione z arte optimi medici sunt relicte. ergo
potest aug demittere uulnerato quin non uult sa
nari a medico qm signa uulnerum remanebant.
Responsio. Sz ear sunt illa et plega fuit sicut dicitur ute
tur sic i quietas cicatrices uulnerum. non et i pō
sanari tuant sz ut i perpetuum uictorie sue signe
ac triumphum z eidem cernis astruendi ut id corpus
q mortuum est resurgere demostrent z ut sua morte
redemptas q° misericorditer sint adiuturum potentia. oste
ndit et de mortis inuat iudicis post .iiii. rō re
ddi ad confusionem dampnatorum. unde apoc. i. uidebit
eum omnis oculus z qui eum pupugerunt. Item de h q d'
mitte m. tu ila zā g° corpus x erat palpabile
sz sic d' Greg z corpus impalpabile. g° corpus i° erat cor
ruptibile. Si dicas sic d' Greg q h erat rō deleccionis
q fiebat cū oī tp si palparet z n actam
corporis glificam g° manifestatum z q i h non ostendebat
se h're corpus glificum sz potest non glificum. Item q
illa rō non valet q intrando ianuis clausis d.
sz p miraculum d' ro cē q fuat passim. pot tū dici
q sic duplx ad cē uisibile. uno mō q ex sui
late non pot ut lapis. alio mō q ex c lade possit
p z i intuetur p z q du n i cim z cē i corpore non
glorioso. secundum uirtutis z cē i corpore glorioso sic tanger
q tact non p refugere. est tamen z co
non glorioso tangi non q declaratur i pulsum manus
ut solid q q d pot sua uirtute manu peneta
re h magne uirtutis z h fuit i corpore glorioso
z magne i corpus. Item qr de h q d' noli cē i
credul sz fides oppon Greg cū palli dicat h
xi. fides z argumentum non apparentium fides illarum
rerum q apparere non possunt que ei apparent fide
non hunt sz agnicionem si thomas uidit deum non
la hunt fidem xpianam. Respondeo Greg tang q a
uidit aliud credidit. uidit hominem z dm confessus
unde d' dns meus z ds meus. Sz tunc obi q talis
uisio eū q p° uidat mortuum g° sciebat r fuit
non credebat. Item thomas non credebat si q an
debat. g° h nō rō fidi sue p beat ex prime g° fides
sua non habebat meriti. Respondeo q q apli sic
bant iustificationes demonum potuit estimare
totum i° q faciebat z cē a spu aliquo i assumpto
corpore z ide erant q z alii dubitabant z p eo dicto
q p uisione illa non fuit ēta corp' nec h uerū
p illas ostensiones z non ostendentes q aut firmi
fidi merui sz solum i ducerer eū ad uiuam amm
i fimi z non diu i fide stabilium. Item qr de h q
q uidisti me thoma credidisti ur q debuisset
dicere q tetigisti me q et non sufficebat q in
dicere. ad h respondeo aug dicit. ut q et uisus i cete
tactus q uisus d' q sensus. ut q thomas
tangere non fuit ausus. unde non d' non tetigisti
sz uidisti. cum g° uisus q dicimus z sensus uisus q uius
d' p sic non ausum fuisse discipulum tangere.
Postea manifestauit z c. h agit de tercia mai
festacione que fecit z ad pet consumacione. et
diuidit h partes i duas. In p° agit de manifestacione.
In sca de pet consumacione ibi. Cum g° prandissent z c.
p i duas q a descripcione manifestacionis necte z
describe concidencia ibi p tangunt illa. Pon ipsa ma
nifestacio ibi manifestauit se iterum z c. ma diacentia ma
nifestacionis sit locus i q° manifestatur z p q ile mai
festauit z act sui negocium ronē cui manifestacium p
g° describ loc i q° sca z manifestacio cū d' post hec mani
festauit se ihc iterum tyberiadis ad mare. ecce locus
mare tyberiadis id z q stangnum genesareth et
q mare galilee d' a tyberiadis a tyberiade ciuitate
q iuxta illud stagnum sita z d' q mare galilee a
regione i q z d' stag genesareth a n a
ilii stagnum. ut dicatur gen sarech quasi aura go
nans. Manifestauit se sic. h tangit p q ibz mani
festauit. unde dicit erant simul petrus symon z thom
as q d' didimus z nathanael q erat a chana galilee z
filii zebedei z alii ex discipulis eius duo. z ita erant
vii. q tal nūs z moni z sufficiens ad oē genus
testimonii z confirmat i h septiformis gra. ext. c.
q debet ēē i his qui uadunt piscari. i. p alim duo
considerare de q° septenario d' Ps. iiii. apprehende
vii mulieres uirum unum i die illa dicentes. sine
huius uiribz non fit ppagacio spualis z Ps. xi. reddet
z c. dicit eis symon petrus. h tangit act sui offm
occasione cui manifestauit z h q d fuit act piscacois
i quo ei conueniunt sz petrus erat principalis q sp ipso
qter h manifestacio. z unde d' dicit eis symon petrus
uado piscari. tangit principalis q piscator fuit. math
iiii. ambulans iesus iuxta mare uidit duos fres
mittentes rethe z c. z alii consenc. unde d'. dicunt ei
uenimus z nos. z id conformes i unum exierunt et
ascenderunt nauem ut piscarentur z i illa nocte
nichil prendiderunt. z ita i uanum laborauerunt. luc
v. preceptor p totam noctem laborantes nichil cepimus Greg
scia z discipulis piscacionis magna difficultas ut m
agistro ueniente terre annunciacoem blanni sed
mane a facto. h tangit de diu manifestacione

et diuidit h partes i duas.

et dividitur in particulas. In prima describitur ipsa mani-
festatio, deinde subsequenter manifestationis comparatio
ibi. Dicit iam tertio etc. In prima manifestatione christus
se manifestat et quo ad divinam naturam per miraculi
operationem et quo ad humanam comestionem. Ideo sunt
due particule. In prima describitur manifestatio secundum piscium
comprehensionem. In secunda per comestionem. Postea ergo dix-
it iterum etc. Manifestatio ergo quo ad mirabilem
piscium comprehensionem hoc ordine describitur. Primo enim non pre-
cognitio. Secundo allocutio. Tertio mirabilis piscium com-
prehensio. Quarto domini cognitio. Quinto fervens Petri dilectio. Domini
ergo apparitio tangitur cum dicitur Mane autem facto stetit Iesus
in littore. Ad litteram mane stetit quia nocte ipsum per-
vidisse non possent. Secundum spiritualem intellectum quia mane tempore
gratie significatur in quo christus apparuit Ro. xiii. Nox precessit
dies autem appropinquavit abiciamus ergo etc. Et licet appareret tamen
discipuli non cognoscebant. Ideo dicit Non tamen discipuli cog-
noverunt quia Iesus est. Non minus dicit ipsum ut per miraculum
quod secuturum erat eum cognoscerent. Dicit ergo eis Iesus. Hic
secundo domini allocutio et querit ab eis causam tanti laboris.
Pueri numquid pulmentarium habetis. Pulmentarium hic vo-
catur est id quod pani coniungitur cum piscis sit cum ad quod
vocat eum dominus pulmentum. Qui querit ab eis dominus utrum
pisces haberent vel ceperint ex quibus cibum suum condire pos-
sint ut panis illi adiunctus sapiat. Responderunt
ergo ei quia dicant laboravimus ad hunc quia non dum habemus.

Dixit eis Iesus mittite in dexteram navigii rethe
et invenietis. Hic notatur mirabilis piscium com-
prehensio et fuit mirabilis quia cum nichil possent capere
ad dominum ipsum tot ceperunt ipsi obtemperando. Unde
innuitur quod rethe ipse mandatum domini et iam non
valebant illud trahere pre multitudine piscium. Sic
accidit Lu. v. tamen hic fecissent comprehenderent multitudinem
piscium copiosam. Ideo ut in magna copia in ostende-
ret divina largitas que sicut idem Ia. i. dat affluenter omnibus
et non improperat. Dicit ergo discipulus etc. Hic notatur quarto
domini cognitio a Iohanne unde dicitur Dicit ergo discipulus ille quem
diligebat Iesus i. Iohannes Petro Dominus est. Ideo dominum notavit
esse potentem Ps. Et cui omnia obediunt et pisces et non
timendus secundum quod ibi Mala. Ego dominus et timor
meus. Invocabant ei discipuli eum dominum. Io. xiii. Vos vocatis
me magister et domine etc. Symon ergo Pe-
trus. Hic notatur quinto Petri fervens dilectio in hoc quod non potuit
timore quin statim occurreret. Ideo dicit Symon autem Petrus
cum audisset quia dominus est tunicam succinxit se ne nudus
appareret coram domino erat enim nudus. Et misit se in
mare ad natandum. Sic fecit Mt. xiiii. Domine si
tu es iube me venire. Alii autem discipuli navigio
venerunt quia non erant ita ferventes non auderent
mare intrare. Sap. xiiii. exiguo ligno credunt homi-
nes animas suas. Et alia ratio non enim erant longe a
terra et ideo cito venire poterant. Sed quasi cubitis
cc. trahentes rethe piscium. Sed spiritualem
intelligentiam piscatores notat piscatores mei qui re-
diderunt mane facto apparuit Iesus et rethia impleverunt
et cubitis cc. distantes a terra rethia traxerunt. Pis-
catores sunt predicatores Ier. xvi. Ecce ego mittam
piscatores multos et piscabuntur eos. Mt. iiii. Venite
post me faciam vos fieri piscatores hominum. Tempore noctis tempore legis
per umbram litterae figurae legis. Heb. x. Umbram habens lex
futurorum bonorum non ipsam imaginem rerum etc. non acceperunt
quia sic dicitur Heb. vii. Lex neminem ad perfectum duxit Mane
ne facto autem tempore gratie apparet Christus i. Cor. iii. In hunc
hodie velamen est super cor eorum. Nos autem revelata facie
etc. Et rethia implentur quia post adventum Christi in carnem
utilis manifestatur et pisces in rethe ecclesie comprehen-
duntur. Iohannes quia dominus dicebat Io. xii. Si exaltatus fuero
a terra omnia traham ad me ipsum. Hos pisces i. fideles
predicatores trahunt quia per bona exempla trahunt ad unita-
tem producunt de quo in Cantica dicitur in Can. i. Trahe
me post te in odorem currimus unguentorum tuorum
et hii distantes cc. cubitis terreno i. in mundi dispositione
quod debet esse in predicatore scilicet vite et doctrine de quibus Mt. v.
Qui fecerit et docuerit sic homines sic magnus vocabitur in re-
gno celorum. Sed queritur hic quod cum stagnum Genezareth sit
aqua dulcis et pura et in terra maris etc. cur igitur appellat
mare. Dicendum quod iuxta morem Hebreorum hic dicitur
quod magnam congregationem aquarum mare appellat
sicut idem Gen. i. congregationes que aquarum appellavit
maria. Item cum dicebatur Lu. v. Super sermone mittentem in
antum ad captandum et aspice etc. apostolus est vocatus dicitur quia
quod Petrus qui rethia reliquerat rursus ad piscandum
redierit. Respondetur quod quia negotium extra conversionem sine
peccato exerceri hic post conversionem repetere culpa non fuit
Unde Augustinus intelligendum est discipulos non fuisse prohibitos
arte sua licita et concessa victum necessarium querere si aliunde
victum non haberent. Item queritur de hoc quod dicitur stetit Iesus in
littore querit Gregorius cum dominus ante passionem coram disci-
pulis in fluctibus maris ambulaverit Mt. xiiii. quare est
quod post resurrectionem suam discipulis in mare laborantibus in li-
ttore. Respondet Gregorius per mare presentis seculi significatur
pro collisione litoris per perpetuitatis eterne quietis signifi-
catur quia ergo redemptor noster iam corruptionem carnis excesse-
rat post resurrectionem in littore. Item cum dominus ante passio-
nem iussisset mitti rethe in mare Lu. v. non dis-
tinguebat partem dextram quod post resurrectionem iubet mitti in dex-
teram partem navigii. Respondet Gregorius illa piscatio in-
quam spiritualem in ecclesia presentem innuit rethe debuit non iube-
tur presentem ecclesiam designavit que bonos simul et
malos colligit. Hec autem piscatio in solam dexteram est
missa quia ad videndum eius gloriam electorum sola electorum
ecclesia pertingit que de sinistris opere habebit nichil. Item queritur
quare quia Petrus Iohanne. Hic dicitur Petrus autem dicit Petro Dominus est. Sed nonne Petrus
ita cognoscebat dominum ut Iohannes. Respondet quod quia Petrus
erat Iohanne ferventior vero mente excellentior et perspi-
cacior et Iohannes cicius cognovit. Sed non cicius currere vel po-
tuit esse quia Petrus in currendo velocior. Ut ergo
descenderunt in terram. Hic manifestatio magestatis
ostenditur per mirabilem piscium comprehensionem manifestat
hic comprehensionis vitam humanitatis per comestionem
et hac eadem precedit hic ordine sed non domini providentia
ad cibos parandum. Secundo benignitatis sue ad invitandum.

tio discipulorum avocemus. ad cognoscendum christum dominum
in munificencia. ad cibaria distribuendis. pruden-
cia que ad cibaria preparandis tenuit laborem preparando
que est tercium miraculum unde dicitur. ut ergo descenderunt
ad terram viderunt etc. Io. prunas et pisces super positum et panem. etiam
prandium erat quod invitabat paratum erat quod. xxi. ve-
nite prandete panem et omnia parata etc. et hec quidem miraculo
erant. unde in eodem non ad hoc vitam eternam ex tamen supple
operatur c. mirabilius dicit signa ostendens quam
ut ergo subiecta fatiebatur nunc dicte quod ex nichilo
fecit sunt ille pisces nec tamen preparavit miraculo. c.
et preparavit tam ostendere multo ad divinam potestatem. unde
dicitur dicit eis ihesus afferte de piscibus quos prendidistis
nunc ut miraculi veritas comprobetur. ascendit ergo Sy-
mon petrus tamquam diligentior et ardentior et traxit
rethe in terram plenum magnis piscibus. c. l. iii.
in quo ostenditur miraculi magnitudo et in nu-
mero quod magnos pisces centum quinquaginta tres quod in agri-
cultura ... minor est etc. ad maiorem
miraculi expressionem addit et cum tanti essent non est scissum rethe.
unde dicitur et cum tanti essent non est scissum rethe cum
quod dicitur. lu. v. comprehenderunt piscium multitudinem
copiosam rumpebatur autem rethe eorum etiam etc. c.
nuno et quinque et tantum uno signat per significantiam. ut
quod nunc ille perfectionem significat considerata quod perfectione in mali
vel quod v initialem quod sicut dicitur per pisces tot genera pis-
cium in maria et quorum esse descripta legitur.
Dicit eis ihesus. hic notatur c. domini benignitatem ad in-
vitando discipulos ad cibum unde dicitur. dicit eis ihesus. pran-
dete venite. in invitat ad prandium. c. in futura con-
vivabit ad cenam. et id apoc. xix. beati qui ad
cenam nupciarum agni vocati sunt. invitat nunc
ad cibum corporale ut invitat quod invitat ad spirituale
can. vi. comedite amici bibite etc. et ps. lv.
Qui sitientes venite etc. Et nemo discumbe-
ntium. hic notatur c. illuminatio discipulorum ad dominum cog-
noscendum unde dicitur et nemo discumbencium ad co-
medendum discumbencium. audebat eum interroga-
re tu quis es unde dicitur cum silencio et reveren-
cia nulla audebant accedentes certum. scientes
quia dominus est. i. sperat non interrogabant. tu qui es ul-
he. civiam placarent dominum cum metu et reverencia
ps. ii. cum metu et reverencia salve meam ope-
ram. Et venit ihesus hic notatur. iiii. c. domini muni-
ficencia. ad cibaria distribuendis unde dicitur accepit
panem et dabat illis et piscem similiter. dabatur ut
comederent tantum. intelligitur quod ipse cum eis comedit unde
dicitur. hic quod non dicatur quod comedit cum eis lu. ult.
ut lu. ult. cum manducasset coram eis sumens reliquias
dedit eis. unde gregorius assum piscem comedit et panem
ipse dabat eis distribuendo. significat quod xxi.
vinumque dedit sumpsit gratiam decorat. hic iam terci-
o. notatur manifestacione post manifestacionem ad pre-
cedentes comparacio et com. putatur cum precedentibus.
iii. ii. quod plures non fuerint. c. quod sufficiat ad fidem
certe ad credendum. c. id de io. xx. in ore duorum vel

cum tercium fuit ex ii. io. dicitur hic iam tercio
manifestavit se ihesus discipulis suis cum resurrexisset a
mortuis quod sufficiat certe non dominicam ostensionem ex
pluralitate ac ad certitudinem manifestacionis et in isto
certe certius propter dicatur etc. Secundo quare hic pro dehi
quod dicitur cum tanti essent non est scissum rethe cum in pri-
ma piscacione lu. v. dicitur quod rumpebatur rethe pre
multitudine piscium copiosam ... quod ne sub-
sequentur precedentem. Responsio gregorius quod in alia piscacione
significatio piscium rethe rumpitur quod est ad quere-
lacionem eorum cum electis reprobi intrant qui ipsam
ecclesiam heresibus scindunt. in hac vero piscacione
rethe non rumpitur quod tunc electi eterna
pace requiescent nulla contencione scindentur.
Item quare de hic quod dominus comedit piscem et panem cum
... lu. ult. sit tamen corporis animalis quare an
ipse habuit corpus animale cum eam comedit. Responsio dicendum
quod est comedere ex necessitate et hic est animalis tamen corporis.
et est comedere ex potestate. hic non tamen animalis c. glorioso
et spirituali quod pure et ex potestate comedit corporales et
glorificatos non aufert facultatem c. necessitatem. Item quare
fiebat de illo cibo cum ei corpus glorificatum non nutri-
ret unde quod hic ex expressum ut convertitur. Responsio
dicendum quod sicut aqua in igne proiecta statim ab igne
absorbetur. sic cibus ab corpore glorificato recepta
statim consumitur per virtutem eternam spiritualem. unde augustinus
in li. de consolacione. vi. quod aliter absorbet terra
aquam sicut calens aliter sol radius calens illa
indigencia iste potencia fuit. quod terrestre corpus
in potestate felicitatis erit. c. cibum egerent in potestate
felicitatis erit. c. cibos sumere non potest et
non habet quod indigent in cibo. in potestate. Item
quare dicitur hic quod dicitur hic iam tercio manifestavit se
etc. per quod dominus se pollicare discipulis. se mani-
festabat et non erat cum eis continue. propter
ad assumptionem. Responsio dicendum quod subtrahit ab a-
spectu illorum sua noticia ut ardentius quererent. et quod
sitiret amarent et amando diligerent. notatur
alia ratio quod discipuli quando dominus fuit cum eis dominum
cum carnaliter diligebant ut eos disponeret ad
spiritualem amorem et sic ad recepcionem spiritus sancti
et presentiam corporalem ab oculis subtrahebat paulatim
et unde subtrahebat in ascensionem et tunc electa amor
eorum omnia spiritualia sperata fuit. io. xvi. nisi ego ab-
iero paraclitus non veniet ad vos etc. Cum ergo pran-
dissent dicit etc. Secundo. capitulum resurgentis christi in-
festacio. hic dicitur de coronacione christi confirmacio.
petri. circa confirmacionem ad perfectionem tendit in prima
in qua ordinis. primo et petrus in intencione christi solidatur
etc. adaugmentacione ducitur que et per passionem
in materia i. amen dico tibi etc. confirmacio
petri in dilectione christi trina interrogacione unde
sunt tres precedentes. in quibus pro hoc tres interroga-
ciones. fiat i. Cum ergo prandissent dicit. ihesus
a terra Symoni etc. primo quod hic ordine describitur
post christi requisicio. petri Symonis iohannis diligis me plus

ut excitet ipsum quasi quod ter negauit per maiorem
confessionem et sic per confessionem ideo dicit amplius hiis
diligis. attendendum est quod interrogando non
quesiuit de dilectione quia sicut dicit crisostomus est
amicus rerum mundi et non permanebit in die ne
cessitatis. Sed sicut dicit Symon petre iohannis. Sy
mon iohannis diligis me plus hiis. ideo de dilectione
querit quia gregem suum non uult nisi amanti com
mittere. ideo de maiori dilectione quia magis a
manti uult committere unde quicumque non
habet predicationis officium neque curam non debet.
certe multo minus pro salute quia dicit io. x. bonus
pastor dat animam suam pro ouibus suis. Dicit ei Etiam domine
tu scis. Responsio petri. respondit quod amat
sed non quod plus amet quia amorem aliorum nes
ciebat. unde augustinus quod respondit petrus amo te nec
addidit plus hiis quia de corde suo sciebat
et quantum alius diligit scire poterat. cum
cor alterius uidere non poterat. tu scis quia amo te
in hac responsione ostendit petrus non se respondere
ad illam partem sed uere. unde chrisostomus ipsum uocat
testem qui sunt occulta sicut inuocabat. ier.
xvii. diem hominis non desideraui tu scis. Dicit
ei. hic notatur responsio ad operationem exercendo
quia alio exhibere dilectionis est opus. ideo dicit Pas
ce agnos meos. In quo notanda dilectio christi ad o
ues exprimitur quia hic per tipum et alia signum
signum sue dilectionis et sic quod petrus impleuit
et impleri monuit. i pe. v. seniores pastores
qui in uobis sunt gregem dei etc. Dicit ei iterum. hic po
nitur iterum interrogatio in qua sicut ante. Et primo ponitur christi
inquisitio. secundo petri responsio et tercio exercendo
iniunctio. Quod querit dominus ut primo de dilectione. Symon
io. di. me. Symon ideo dicit quia filius erat
iohanna. et respondit petrus. ait illi etiam domine
tu scis quia amo te. beda. o quam fidelis
scriptura cum que conditoris sui cuius oculis
omnia nuda et aperta nouit. respondit non timeat
domine tu scis quia amo te. Dicit ei.
hic ponitur exercendo ut primo pasce agnos meos
ex operatione procedat. unde beda. hec est
lateria probo integri diuini amoris si erga
fratres studuit curam sollicitam gerere labo
ris pasce et cetera. quia sicut ille de quo in psalmo paruit
cum in necessitate. Dicit ei tercio. hic ponitur
inquisitio illo ordine quo prius et cetera. quod respondit
exercendo querit quod dominus de eadem. Symon io.
amas me. quia hac uerba per quod amare actum
petrum in bono ut diligit. et contristatus est petrus
hic notatur petri sed tamen respondit cum ti
mor quia sicut dicit crisostomus timebat ne si illi ei acce
deret sicut accidit cum dixit. animam meam
pono pro te et ideo contristatus est quia dixit tercio amas
me. Sed tamen non desperauit immo fiducialiter
respondit unde seruorum addit domine tu omnia nos
ti. tanquam dicit tu scis quia amo te. Et me
lius nosti quam ego. timebat enim quod ille cum
qui decebat ier. xvii. ego dominus scrutans cor
et renes i. cogitationes et affectiones. Dicit
ei pasce oues meas. hic notatur exercendo et pro oues
intelligitur. Contra preceptorem notandum est quod dominus super
pasce oues non conde non comede quia pastor
non debet pascere super amorem christi. Sed oues
eze. xxxiv. ve pastoribus qui pascebant se
metipsos nonne oues pascuntur a pastoribus lac
comedebant et lana operiebamini. Set quare hic
cum alii apostoli essent quod dominum diligebant per
quod a solo petro querit est de dilectione. Triplex una
est quia sibi erat cura gregis specialiter committenda
tres alios ideo ab eo specialiter de dilectione querit. unde crisostomus
eximius apostolorum erat petrus et discipulorum os et
uertex collegii. propterea alios preteriens et omittens
cum hunc de talibus loquitur. Secunda et alia ratio
assignatur quia petrus cum notabiliter negauerat
et ideo uidebatur non esse dignus ut ceteris apostolis
preferretur ideo querit ut ostendat eius caritatem per
certius excellentem et pastorale officium decere
confirmaret. Sed cum petrus non possit ad hanc
questionem respondere diligis me plus hiis quia de aliis
nesciebat quomodo dicitur querit. Dicendum quod hic dominus querit
ut ostendat eius excellentiam inquirendo et correptio
nem respiciendo. unde augustinus et petrus plus aliis dominum di
lexit sed euidenter apparet in eo interrogans an di
ligis me plus hiis quod utique sciebat et tamen interrogabat
ut et nos amorem eius erga dominum nossemus et petrus
correctio ostendit in hoc quod non audeat se aliis preminere
ut semper ad passionem cum dixit et si omnes scandali
zati fuerint sed non ego. Quare tercio est quod querit dominus
tociens querit petre diligis me. Respondit augustinus
quod ideo ter querit ut reddat negationem una con
fessio ne minus amori lingua seruiat quam ti
mori. alia ratio redditur quia ideo querebat ut
gregem suum commendaret et quia gregem commen
dare uolebat ideo tantum de dilectione requirit sed est
etiam quod querit dicit ei et pasce. et reddet quia oues
christi et pro eis dicit pasce. et ubo quod est et tercio ab
sidio. unde beda solliciter pastorali officii gerit
ut rector recte ne plebi temporalia desint obsi
dia diligenter prouideat. et eidem exempla uirtutis
ostendere et quod uerbo predicationis sollicitus impen
dat. Set est quare quare bis dicit pascendos
agnos et semel oues. Dicendum quod per agnos
imperfecti et tenelli in fide intelliguntur et hii ampliori pas
tura sunt et cura sollicitudine indigent per oues
non. qui se ualent regere et hii
non tanta cura indigent. Amen amen dico
tibi. post quod facta est petri in dilectione confirmatio
fit hic eius ad dilectionis consummatione. In qua
consummatio ac dilectionis est ut homo ponat animam suam
propter christum ideo fit hic ad passionem. inuitandum in mu
ndo et prodicitur per hunc ordinem quod petrus inui
ta et iustificatur de genere sue mortis. secundo pe
tit certificari de genere mortis iohannis. Tercio respondet
ei iohannem non esse passurum in questio congruum

intellex crederetur iohem non esse moriturum. Significat quod
petrus a domino de genere sue mortis. scilicet passione tercie
et ut redderet eum dicit. amen amen dico tibi. Et hec
passio quam in sermone suo intelligendus est expono. unde dicit
cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi uolebas. id est
sequebaris uoluntatem tuam. esse. Cum autem senueris extendes
manus tuas non es et alius te aliud cum autem sen
ueris extendes manus tuas scilicet in cruce et alius te cin
get. uinclis. et ut uero educet quo tu non uis. id est
ad mortem quia sicut co. v. iiii. nolumus expoliari sed
superuestiri et uero hic reddidit ad ephesios v. quia nemo carnem
suam umquam odio habuit. tamen cinctus fuit petrus uinclis. ac
qui erat petrus dormiens inter duos milites uinctus ca
tenis et quia hic uerba ad literam petebat id post expositionem ab
euangelista. hoc autem scilicet quod extenderas manus tuas dixit significans
qua morte clarificaturus quia morte crucis qui ... et ante
ipsum in dispendia erat postmodum extant gloriosior
hac petrus gloriosus extitit unde augustinus. ille negator
presumendo elatus negando prostratus postquam flendo purgatus
confitendo probatus patiendo est coronatus hac petrus
dominum clarificauit sicut paulus qui dicebat philippenses
v. magnificabitur christus in corpore meo. siue per mortem
et quia passio bonis non est nisi sic uoluntaria. id hortatur
petrus pati uoluntarie et sponte dicit. hoc cum dixisset dicit
ei sequere. id est petro sequere me ad passionem crucis uoluntarie. Sequi
quod ipse petrus dicit. petri ii. christus passus est pro nobis uobis relinquens exemplum
ut sequamini uestigia eius de hac exortacione ut sequeretur. Supra xiii.
dixit dominus petro quo ego uado tu non potes uenire
modo sequeris autem postea. Conuersus petrus uidit discipulum
sequentem. Hic secundo sciens petrus mortem suam quam erit de
morte iohannis cupiebat eum ut eum iunctus esset in
uita per mutuam dilectionem iungeretur in morte similiter et quia
petrus sciebat quod dominus iohannem amabat uolebat scire
qua morte ipsum moriebatur id dicit. Conuersus petrus uidit
illum discipulum quem diligebat ihesus sequentem. scilicet iohannem et signum dilectionis
mis precipue qui et recubuit in cena super pectus
eius supra xiii. et dixit. domine quis est qui tradet te. questio
ab eo proditorem erat et hoc signum dilectionis quod sibi re
uelatum est. Supra. xv. et hoc signum est amicicie sicut
dicit supra. xv. uos dixi amicos. quia omnia que audiui a patre
meo nota feci uobis. Hunc ergo cum uidisset petrus. quod sequeba
bat quasi dicat dicit ad ihesum hic autem quid. Supple pa
cietur uel ad te ueniat cum ualde amabat iohannem
petrus quia quod magna dominus porrigebat petro et uolens
hunc accipere consortem ait domine hic autem quid. dicit ei ihesus. hic
... iohannes petrus non esse passurum sicut petrum. ...
in quo reuelat iuratum ut satisfaciat quoniam et arguit cu
riositatem ut corrigat iuratum ... reuelat cum
ait. dicit ei ihesus sic eum uolo manere donec ueni
am uel ... id est absque ... sed uiolencia persecucionis de
... nouissimum. Tercio corripit eum dicit quid
ad te tu me sequere. arguit eum de curiositate quod in
unum dico quid ad te sed sic uolo eum manere tu pa
... ipsius et attende et defunctus collocatus sicut ce
teri. ... operibus ne fuisset curiosius sed quod precepi tibi co
gita illa semper et id repetit tu me sequere quasi dicat
cogites et solliciteris tu. Exiit sermo iste inter. hic

In festo ioh. ew.

in corrigitur intellectus credencium iohem non esse morti
... unde dicit quod discipulus ille non moritur. Dicit
... qui uiuit et non uidebit mortem
et non dixit ihesus. hic post illius correctio quia hic non dixit
ihesus. sed quod non moritur. non dixit non moritur. quia sicut
dicitur esse ... nemo est qui semper uiuat. sed sic uolo eum
manere donec ueniam quid ad te. Ex eius sine est legere
et ... ut supra. sed quod de hic quod dicit alius cinget
te et ducet te quo tu non uis. habetur ex hoc quod passio
petri fuit inuoluntaria. quod non fuit meritoria. ...
dupliciter est uoluntas. et uolens passus est uoluntate
sed uolens uoluntate ... non ... et fuit in
capite sic. unde ... pater si fieri potest transeat ... ca
... uerumptamen non sicut ego uolo. sed sicut tu. unde augustinus petrus
uolens ad mortem uenit uolens ad mortem uincit
et reliquit in ... hic affectus quo nemo uult mori
usque adeo ... ut eum nec beato petro senectus auf
erre potuit. Item quod de hic quod dicit significans qua
morte clarificaturus esset dominum quia supra v. ... claritatem
ab hominibus non accipio. quod cum petrus esset homo non
clarificauit dominum. Tercio dicit quod non clarificetur
in se. clarificatur tamen nobis in suis pacientibus sanctis adeo
gratia quia pro nobis non moretur ... amore dei nobis
pacienda sunt ... Item quod de hic quod dicit ...
dicit petro. tu me sequere. quia sicut intelligit per unam passionem unus
... sequitur. sed per unam passionem sicut et per genus mor
tis secutus est andreas. ... tu non dic
... dilectione ... sed ... iohannis de quo erit sermo
... quod tu dicit in magis significatur quod dilectione quod petrus
erat uerum esse et precipuus prelatus sic excel
lebat in prelacione sic debebat excellere in imitacione
Item quod de hic quod dicit discipulus ille quem diligebat ihesus quomodo
sunt hec ... cum dicat ecclesiastes ix. nemo scit
utrum amore an odio dignus sit. Item cum ipse omnes
diligeret ... quod iohannes hoc sibi attribuebat. scilicet quod magis
diligebatur ... quia petrus magis diligebat
quod melior erat. sed dominus magis diligit meliores. quod
magis diligebat petrum quam iohannem. ad hoc tercio dicit
potest quod iohannes reuelacione uel certis signis nouerat se
amari. Ad hoc autem dicit augustinus quod io magis diligebatur
sed petrus magis diligebat et ideo ... meliorem erat
et dicit quod petrus melior. sed iohannes felicior et ...
hic uerba ad allegoriam dicit. quia per iohannem contemplatiua. per
petrum actiua uita significatur. sed hic magis augetur ...
unde ipse augustinus dicit quod ... hic ... et apparet ...
... quod magis diligere hic est. ... quia ad maiorem ...
... et sic magis diligebat ihesus petrum hic ...
... quod magis diligebat petrus dominum. alio modo magis
diligere est ... ad maiorem exhibicionem quia ipsum ostende
debat signa dilectionis et sic magis diligebat iohannem.
Sed tercio ... quod magis exhibebat iohanni quod
plus diligebat petrum quam iohannem ... esset
... Ad hoc tercio potest quod licet petrus magis
... merebatur cum ... erat ... exhibe
iohanni quia iohannes erat iuuenis et erat uirgo et inno
cens hic ... mirum ... dei et hominum sa
cit hominem amabilem et ... unde beda dicit

quod specialis prerogativa castitatis eum ampliori dilectione [illegible] dignum et glorie diceret quod Iohannes familiariorem [illegible] quam ceteros erat. Sic eum volo manere donec veniam usque ad domini adventum. [illegible] a corde non sic scripta. Nam non [illegible] quod Iohannes non deberet moriturus sic in eius rei argumentum quod corpus eius non invenitur. [illegible] exponens [illegible] discipulorum quod fecerunt argumentum ipse eum quod non moreretur. Tres sunt alie expositiones. Una quod non est mortuus sed morietur in adventu domini [illegible] et corpus eius non habet [illegible] non est [illegible] quod dominus discipulo quem amabat tam diu differet demonstrare suam gloriam quam cupiebat apostolus [illegible] cupio dissolvi et esse cum Christo. Alia est opinio quod dominus ipsum assumpsit in corpore et anima et in illa assumptione obiit et resurrexit. Et licet ista opinio non possit [illegible] tamen quia non habet auctorem eadem [illegible] quam probat. Tertia opinio dicit quod Iohannes est mortuus et de corpore eius [illegible] asserit quod [illegible] non invenitur quod [illegible] est. Sic eum volo manere donec [illegible] nondum [illegible] non [illegible] moriatur sic quam ipse veniet eum in eterne beatitudinis mansione recipiam. Hic est discipulus ille etc. [illegible] discipulorum solo et ipsi manifestando [illegible] post fidem [illegible] hanc quam [illegible] in nobis [illegible] dicitur [illegible] in [illegible] et solida [illegible] in [illegible] ut [illegible] non posse omnia scribere ad plenum. Sunt autem et alia multa etc. Dicit glossa. Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet de his et scripsit hec. [illegible] qui et scimus et verum est testimonium eius. [illegible] multa [illegible] non [illegible] ipse testimonium [illegible] [illegible] et veritatem [illegible] nobis et [illegible] valde vera dicimus [illegible] testimonium de negocio [illegible] apostoli testes [illegible] Sunt autem et alia multa que fecit Ihesus que si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum posse capere eos qui scribendi sunt libros [illegible] sic [illegible] capere eos [illegible] scribendi [illegible] capacitatem [illegible] [illegible] non potestis [illegible] portare [illegible] non posset capi [illegible] non solum [illegible] omnia [illegible] capere [illegible] capacitatem [illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Augustinus [illegible] capitulo [illegible] [illegible] doceat ad domini [illegible] Christi [illegible] ipso adiuvante qui vivit et regnat in secula seculorum amen. Laus tibi sit Christe quoniam liber explicit iste.

Hoc sentite in vobis quod et in Christo Ihesu. Augustinus in sermone de passione domini dicit: Si capit deus [illegible] nimis mala humilitatis [illegible] bona fecit. Nam ideo mortem despexit et mortis auctorem quod omnia que presentibus [illegible] non [illegible]. Sed obediens per fidelitatem [illegible] mitissima lenitate tolleravit. [illegible] nobis humiles ac patientes oportet esse qui [illegible] ut [illegible] [illegible] non [illegible] ut iusticia quod [illegible] vel [illegible] quod remittat [illegible] tota [illegible] sapientie disciplina et non [illegible] vel non [illegible] non [illegible] appetitu laudis aut glorie [illegible] et voluntaria humilitate quam Christus [illegible] adimplevit [illegible] et elegit et docuit [illegible] Christus nobis [illegible] exempla [illegible] Christo. Hoc sentite in vobis quod et in Christo Ihesu [illegible] audit [illegible] Christus humiliter et obediens imitatores [illegible] non [illegible] quo etiam Christus apostolus humiliter et obediens exaltatus est ita et imitatores sui exaltabuntur [illegible] ubi ipse illic et ipsi erunt. [illegible] non aliud in vobis [illegible] non [illegible] sentite [illegible] experimentum cognoscite [illegible] et [illegible] non solum [illegible] et [illegible] aut doctrinam sed per experimentum [illegible] spiritualis [illegible] pati voluit ut compati [illegible] voluit fieri ut misericors [illegible] Christus [illegible] passus est obedientiam non [illegible] misericordiam [illegible] [illegible] sed [illegible] per experimentum [illegible] de duodecim gradibus humilitatis [illegible] fecit et videt non ut [illegible] sapientior sed ut [illegible] nobis [illegible] passibilis [illegible] ut [illegible] miseriam [illegible] nobis [illegible] fieri videtur ut ipsum [illegible] non dubitavit qui [illegible] et posset ut deus et vellet ut [illegible] et cognosceret ut eadem passus [illegible] [illegible] [illegible] deus [illegible] non [illegible] arbitratus est esse [illegible] deo [illegible] angelus et [illegible] voluit rapina arbitrati sunt Christus non [illegible] deus [illegible] dicit beatus [illegible] Christus [illegible] impassibilis et [illegible] non [illegible] misericordiam [illegible] experientia [illegible] ubi [illegible] in qua pati ac [illegible] posset [illegible] impassione [illegible] et [illegible] obedientiam [illegible] Sed [illegible] non [illegible] in [illegible] creature que est [illegible] [illegible] formam dei [illegible] formam non [illegible] creatura [illegible] accipiens [illegible] hominis [illegible] nobis [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] formam hominis accepisset dicit beatus [illegible] non [illegible] nec [illegible] creature [illegible] dicit idem ut [illegible] [illegible] posset nec [illegible] [illegible] non potuit [illegible] [illegible] non [illegible] multiplicavit [illegible] hominis [illegible] dicit beatus [illegible] amoris [illegible] erga homines dei dilectio [illegible] dei voluit [illegible] appellari [illegible] potuit [illegible] homines [illegible] Et [illegible] plus dicit [illegible] factus est [illegible] homines passibilis et mortalis [illegible] nobis [illegible] et voluit nasci [illegible] angeli [illegible] ut [illegible] dei [illegible] fieri [illegible] et [illegible] exaltat [illegible] [illegible] delectationis [illegible] angelus [illegible] angelos [illegible] Abraham [illegible] fecit [illegible] delectationem [illegible] dicit [illegible] [illegible] dilectio [illegible] dicit beatus [illegible] lapsum dignatus est nobis [illegible] ita benigne [illegible] nobis [illegible] beatus [illegible] culpa in [illegible] exaltationem meruit et videt [illegible] non [illegible] voluit [illegible] vivere [illegible] fecit ut [illegible] nobis [illegible] amore ut nos [illegible] vinculo dilectionis colligaret [illegible] voluit [illegible] ut nobis [illegible] [illegible] collocaret ut nos [illegible] bestiales [illegible] celestes faceret [illegible] fugit ut [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] signa dilectionis maxime [illegible] [illegible] factus est obediens [illegible] usque ad mortem crucis [illegible] amor [illegible] ad [illegible] flagella [illegible] ad mortem [illegible] [illegible] [illegible] morte [illegible] beatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluisti ut [illegible] nobis [illegible] amore [illegible] Hoc sentite in vobis [illegible] dicitur [illegible] beatus [illegible] amoris [illegible] modis [illegible] posset venire [illegible] [illegible]

Incipit postilla super Danielem prophetam

Optavi et datus est mihi sensus et invocavi et venit in me spiritus sapientie et preposui illam regnis et
sedibus et divitias nichil esse duxi in comparatione illius. nec comparavi illi lapidem preciosum
et cetera. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa. Sap. vii. Ex verbis istis possunt ex-
trahi cause introductorie libri Danielis. Efficiens, materialis, formalis et finalis. Efficiens. nam
[illegible]

[illegible]

dara sup nlus. id est studebat caldei. id est sublimat et sic oes ariolos
et magos qui erant in universo regno. i. e. et sequitur hic verbum per dicere p[ro]pter hoc
habebo claritatem ad clarus. honorem ad semores. Sequitur ultima huius libri que dicit apo
scripha continens historiam susanne et belis et draconis sublimat dan. ad dilectione — scda hun
dei videlicet sicut patet in historia susanne et depherendendas et excogitandas astu
cias sacerdotum belis ut patet in historia bel et draconis et hoc patet a xiii. c. dan
usque ad finem. et sequitur hic pro dicere invenimus et acute invenat. iudicem quem
ad historiam susanne. et dispositum potentum admirabile quem ad historiam belis et
draconis. Pars media que incipit a secundo c. et predicta usque ad xiii c.
sublimat dan. i. dns q. o tribus propter exceptionem sompnorum a secundo c. usque — ×
ad .v. sequitur q. d. faciei preceptum mirabitur meo ſ fo ex liberatione de leon le
onum a vi c. usque ad vii. et sequitur hic d. p[ro]pter hoc habes dinc. t. o. exiusde
cuetum sui eta regna futurorum et hoc a vii. usque ad xii. et sequitur hic d.
timebit me autoritatem reges horredi. Ex hiis ubi de honor et sub
matis dan. et dictum huius libri. Dicat ergo ut nos ad amorem sapientie accedat
quoniam finis huius libri. venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. videtur noticie et
honores. Danielem prophetam et cetera. huic libro pmitit prohemium q. di — //
rigit paule et eustochium ad quem petitionem libri transtulit continens
3. pres. In prima parte excitat attentionem signans libri difficultatem usque in hoc
circa versus ut difficultatem libri dan. ostendat. In secunda distinctione ad docilitatem
signat de libri continentia id est ordine sic scripture. veteris testamenti hic incipit in
q. apud hebreos et cetera. In tertia parte captivat benivolentiam omnis opus dissue
videlicet. in uno dicere nos et cetera ad finem parte nota q. d. libri difficultatem ex
bus primis ex [...] ad aliorum translationem sic lxx. q. p. ante discordabat
repudiata est et hoc recedit p. eius d. danielem prophetam et cetera. Secundum que libri scrip
ta que linguam caldaicis in hebrois scriptis est et hoc est q. d. sicendum quippe et cetera
tamen ex suo studio et labore q. t. exprimit cum d. demique et cetero adolescentu
lus. Ex hiis ergo tribus videtur ostendere libri difficultatem et excitare attentionem.
Aliorum translatione. libri scripta et suo labore. diuino eloquio disseret. i. hebr
eo. q. que exprimit sanctum d. pricopen. i. parte sic limitatoes peri ceu
copos vestio vel capita divisio. persistimus i. studium persistimus d. per labo
re et obscuritate que inpersistendo sic labor et sanctum hanelacia d. q. ubi cal
daica sermocinatione texuitur. strictura que sermo
matur non in usu ut doctores. proposita ubi
sol non lucet et hoc d. ut taceat obscuritate et
ro i. studentem. nos susanne hic historiam
xiii. nos hymnum puerorum. sic. 3. nos bel draconis
fabulas. Quorum apud hebreos sic patet ubi des
pont ad docilitatem pertinet. Primus est q. adiungit
est huius libri. continens libri i. apocrifum pre.
ut historiam susanne hymnum puerorum bel draco
nisque fabulas. que non reperiuntur in hebraica veri
tate et que cum hic continentur ab hebreis ponit
p. cum d. audium est quidam. Quoniam est q. ad si
nem huius libri. iserie libri et veteris testamenti et hoc est
q. d. sunt quare et cetera. et est q. ad ea q. obici
unt a porfirio contra hunc librum. cum d. contra au
tem exechiam prophetam.

Dicitur ergo horum tantum ad docilitatem
dispositionem sive continentiam libri. sensus libri.
tamen libri veteris testamenti. et ponit posita
vii. hebreorum contra hunc librum. verum dantem
propheticum. verum i. figura in modum sa
gitte. propter quod significabitur que solebat
scriptura et to inoculanda. exponitur
contra est ecthimon notat
arborum in xiii. exponit propter illa
historiam susanne contra confictam.

Sub rei monstrat sententiam ubi orum al
lusionem in libris latinis ut manu
fester exponit ubi lentisco
cuius foliorum sucus fissuras labi
orum solidat in lecte. i. tinnim
tissimus lenis et lens et mi
nimus legum vel lens lentis
capitis leviter tenus auxit oris. Tribus
puerorum sic. 3. vel draconem in xiii. cum
vero ad abacuc ven. fabula quum
quo potuit adducit in quinque de
enoch. quinque. ambacum eum
eo et non apparuit que tulit eum
deus in iiii. Reg. 18. q. dixit
abdias ad helyam cum recesse
ro a te spiritus domini asportabit te in loco
quem ignoro. et in iiii. Reg. 2. i. q. di
xerunt filii prophetarum ad heliseum
quomodo fortes possunt querere dominum tu
um. ne forte spiritus rapuit eum
in uno montium aut in uno val
lium. quia non dixisset filii prophetarum
quod apparuerat de eius recessu
non possibile esse quod spiritus portaret in
helia.

se fuisse vel vidisse affirmare. i. cor. i. ... cor. i. cor. ii. ... agyographa. nota quod hic sic exponitur ... libros. ... legis octo sunt in volumine prophetarum ... volumine agyographorum ... Et in nobilissimo ... captat benivolentiam ... signat sui operis utilitatem ... et sic ... prophetia ... ultimi prophete ... manifesta signa ... x. ... xi. ... cedulus fuit ... in anno tercio regni ioachim. ... xi. capta ierusalem ... ioachim ... ioachim ... matheo i. duxit in egyptum ... vidua ... anab ... Jeremie.

Anno tercio ... sive ioachim patris ... filius ... regnavit xi annis ... filii ei ... intelligatur de ioachim patre filio iosie ... regni ... vii ei annus regnavit ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

annis impletis . et misit fratrem suum et aliis
dicens que filius gendata quod exposito ...
ut de custodia ... ¶ Et Daniel .xxiii. in
... eunuchi ... Dan. ... dabo ...
... effeciat ... eis et non
... opposite ... regi ... locabat
... ordinatas . Ex .xxviii.
... de plebe . ... de
semine regio ... eos ... egressio
... capcionis . ... de filiis israel omnes
... sicut macula ...
... pulchritudine spiritualis
... in amatores ...
... affectum ... corporalem . ...
... egressio ... exclusi de
... erudiciones ... non amatores
... affectum ... i. ...
... avaricia . egressio ... qui possent sta-
re in palacio regis . ... in palacio ...
... non minus amatores de quibus
... diligenter ...
... ad eos . Quomodo
... docerent eos litteras et lingua
caldeorum . i. legis ... caldei ...
... qui ... Daniel ...
... singulis ... de pane
... Dan. .xii. de ...
... sobolech ...
... sic sobolech ... palea ...
... iordanis ... mortalis ...
... iordanis ... indicii
¶ Constituit eis rex annonam per singulos dies . Hec est prima
... denique ... de ...
... annona ... refecto ...
cibo regio ... ad ...
... sustentacio ... adductis
... legis ... Iudeorum ...
... Dan. .ii. ... .xxx. ... per ...
... residentes ... uniti
... possent ... legis ... spiritualis
annonam ... q. q. ... exquisito
regis ... labore ...
... cibos ... .
... cibis ...
... non ...
... ad ...
... ad ...
... Daniel ... q. q. ... labo-
re ... .i. ...
... ad ...
... v. ... verb. ...
... .i. cor. x. ... poculo calicis ... domini bibere et calicem
demoniorum ... poculo ...
te demoniorum . ¶ Ut erudirentur ... anni ...
... Daniel ... ubi ...
... postea ... regis ... mai-
estates ... mulieris ...
... fuerint ...

... capitulum ... agro ... decollata ...
Danielis ... Daniel ...
... sapiencie . in ...
... domino permittente . nobilitas ... serui ...
... nobilitas ... capite ...
... Dan. ... sua ... nobiles ...
... sacerdos ... Dan. ... per ...
... Dan. ... solus ... sicut ... Dan. ...
... collata ...
... scientiam ...
... ananias misael et azarias ... filius ...
Dan. ... Dan. ...
ad ... nobiles Dan. et socii ...
... fuerunt de semine regio ...
... de semine regio ...
Daniel ...
... nobilis ... nobilitas ...
caldeos ... nobilibus et regibus ... Dan. ...
... donec
... balthasar ... capillus capitis
... regis ... honore ...
... regem rex
... capillorum ... capillus
... capillos ... regis corona ...
... caldeos reges dicebantur balthasar .
... Dan. ananias ...
... regali palacio dignum
... in ...
... debere stare in palacio misael ...
misach . i. ... .n. ...
regis ... azarias abdenago . i. ...
... ad regale ...
... nostro ... absque ...
... sermones ... ad ...
... tribus ...
nobilitatis ... Dan. ...
... Anania ...
... ad ...
... Daniel ...
... misaelita . ...
... collecto ...
... Dan. ... lex ...
. Ex nomine azarias ... in . ...
... ad ...
... sicut ...
... nos ...
... Daniel
¶ Proposuit autem Daniel in corde suo ... ne
... ad ... ad ...
... Dan. ... ad ...
... ne ...
... regis ...
... principem eunuchorum ...
... eunuchorum ...
... malasar ...
Daniel . ad malasar ...
... ad ... audito ...

p ea q° o° [illegible] vite [illegible] cordis, p[illegible]
[illegible] oratio [illegible] plana [illegible] moralis
ad q° intelli[illegible] accipe [illegible] // ¶ [illegible]
polluerent. q° [illegible] intentio. xix° [illegible]
[illegible] agit de distinctione ciborum [illegible] gentis
[illegible] q° [illegible] contaminare. // [illegible] duplex [illegible]
[illegible] contaminare [illegible]
lege [illegible] primo [illegible]. [illegible]
[illegible] potuit [illegible] prohibitos lege [illegible] n. nos
[illegible] prohibita [illegible] non [illegible]
[illegible] spiritualis. [illegible]
[illegible] potuit [illegible] prohibitos [illegible]
[illegible] cibus [illegible] non [illegible]
[illegible] sic [illegible] non [illegible]
agrestibus. preparata [illegible] potuit [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] deabus [illegible] immola
[illegible] sic nos [illegible] facere [illegible]
nec [illegible] ¶ Dedit autem deus danieli gratiam et
[illegible] gratiam imponit ad [illegible]
[illegible] laudat [illegible] potest [illegible]
danielem [illegible] ad [illegible] [illegible] deus potest
[illegible] daniel
[illegible] principis eunucorum [illegible]
[illegible] potest [illegible]
[illegible] acceptatio [illegible] dan[illegible] [illegible] acceptatio
[illegible] ad [illegible]
[illegible] acceptatio
[illegible] accepto [illegible]
[illegible] de acceptione [illegible] hominis
[illegible] hominis [illegible] accepto
[illegible] ad [illegible] hoc // [illegible]
[illegible] acceptio [illegible] veritate [illegible]
[illegible] opinionem. [illegible] accepte [illegible]
[illegible] ad [illegible] opponere acceptatio [illegible]
opinione [illegible] placet acceptatio. [illegible]
[illegible] acceptio [illegible] veritate sic acceptio [illegible]
ad [illegible] de placeo ¶ [illegible]
dan[illegible] [illegible] acceptores [illegible]
[illegible] et honor [illegible]
[illegible] corde [illegible] postea apponitur [illegible]
[illegible] valde ad bonitatem [illegible]
[illegible] daniel [illegible] cordis ad
[illegible] orationes [illegible] operis
[illegible] honor [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
malasar [illegible] abbatia [illegible]
p malasar adulatores [illegible] laudatori
[illegible] beneficia [illegible]
[illegible] ¶ Tempta nos [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad
[illegible] orationes [illegible]
[illegible] auxilium [illegible] reddere
[illegible] orationes [illegible] exasperatione
[illegible] ille [illegible]
[illegible] ad hoc [illegible] glosa [illegible]
Danielus [illegible]
[illegible] voluntate [illegible]
[illegible] simplici [illegible]
restaurato [illegible] cibus [illegible]

[illegible] reparatio [illegible] in [illegible] delectationis
[illegible] xxxviij. [illegible]
iij. [illegible] xix. [illegible] n. [illegible] spiritual
delecto non [illegible] corporis [illegible]
passio. n. [illegible] p delectacionem [illegible]
[illegible] ad [illegible] corporis ut [illegible]
[illegible] siccato [illegible]
[illegible]
[illegible] magis [illegible] ca[illegible] [illegible]
[illegible] calor ipse [illegible] corpore [illegible]
[illegible] non possit non [illegible] amplicato
[illegible] non [illegible]
[illegible] reparato
[illegible] ponebat simplicem [illegible] eam
reparationem [illegible]. [illegible] spiritu [illegible]
[illegible] sufficiat [illegible] n. [illegible]
[illegible] spiritu [illegible]
[illegible] maceratione [illegible]
[illegible] spiritu [illegible] reparationem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] reparationem [illegible]
[illegible] delectationis [illegible] nulla [illegible]
[illegible] tota [illegible] ad [illegible]
[illegible] ex [illegible] n.
[illegible] humane [illegible] placebat [illegible]
[illegible] humane [illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ Pueris autem his dedit deus scientiam [illegible]
[illegible] collata [illegible] ad [illegible]
[illegible] dedit scientiam et disciplinam. scientiam [illegible]
ad [illegible] disciplinam [illegible] post [illegible]
n. plena [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]. In omni libro et
[illegible] sapientiam et intelligentiam visionem
[illegible] intelligentia visionum [illegible]
[illegible] daniel. [illegible]
[illegible] ex [illegible] decimo
[illegible] de [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] deus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
Completis itaque [illegible]
[illegible] ad [illegible] collatio [illegible]
[illegible] medicina
[illegible] i. [illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible] non [illegible]
[illegible] eruditis
eruditus [illegible] religiosos [illegible]
[illegible] prebuerunt [illegible]
eruditionis [illegible] ecclesiam [illegible]
¶ In anno secundo regni nabuchodonosor. [illegible]
[illegible] hec [illegible]
post distinguit. [illegible]
regni [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] anno [illegible] baltasar [illegible]
distinguit non [illegible] ad [illegible]

dinice acceptionis .i. in angelis lapis abscisus de monte
sine manibus .i. Christus conceptus de virgine et ratio
cinatis spiritus. Ropere ne / Ec gemmino sim
illa regna sapienter ad sacramentum divine
nativitatis .i. in angelis spiritualiter sunt similes filio
dei qui descendit ad fornacem accepta flamma
fornax .i. miseria presentis penalitatis filius
qui descendit in hanc flamma eius nature assumpsit
in hac miseria. Alia ponitur ad sacramentum divine
predicationis in qua angelus vigil et sanctus
clamavit fortiter succidite arborem. Et hec est
predicatio Iohannis baptiste .Mt. iii. iam securis ad radicem
arboris posita est. Omnis arbor que non facit fructum
etc. Quarta ponitur ad sacramentum divine
passionis in qua sacramento digitus illa scripsit: mane
techel phares .i. in manu regis et ipse
est in presidio. Et dividitur regnum .s.
diaboli. Quinta ponitur ad sacramentum descensionis
Christi ad inferos et sine ratione .i. in conclusio angelis
ora leonum. Sexta ponitur ad sacramentum Christi descensionis
Christi ad inferos. Daniel enim quod de lacu extraxit
ad dimicandum [illegible] .h. in sic prudenter secundum [illegible]
hasque visiones / Prima quoque visio est de
statua illa magna cuius caput aureum pectus et
brachia de argento etc. et in misteriis media
pedes demonstrate obscuro sint manum / non est
commemoratio. Dispositio visionis in presenti
[illegible] / v. in ista precessit quoniam quis non
viderit sompnium et ab eo anxius est. Et quia
est quod anno secundo etc. secundo quia a capite
babilonis sompnium, deinde requirit in precepto rex
et quia sompnium et modo Danieli revelatur
tamen .i. tunc Daniel respondit. Alio quia sompnium
ut regi referret etc. i. [illegible] Daniel quando
quia exhortatio ultima. Et rex nabuchodonosor
et prima pars non ut h. dominatur quia videtur
.s. nabuchodonosor. Anno secundo h. [illegible] dubie
dubitationis glosam accipe ex glosa signata
quoniam vidit .s. sompnium. Quod visionem sciebat
fuisse quoniam non tenuit sed terrorem expecte affec
tionis et h. quoniam quod [illegible] et tamen et turbatus
est expecte cognitionis et h. quod sompnium
afflixit. Anima eius et deinde glossa ibi illud totum
terrebatur spiritus quoniam omnis secundum post spatium [illegible]
nere / Cum horror invadit Abraham
Gen. xv. Sic dicitur et horror noctis [illegible]
ea displicens [illegible] horror noctis et quia
angelus malus [illegible] in [illegible] quia angelus bonus
angelus bonus sic in Mt. xii. horrendum [illegible]
maxime sic et quia angelus de visibilia [illegible]
sic horrendum Abraham in Iob. Et spiritus me
presente transiret et horruerunt pilis carnis
mee. Horror displicentia et quia angelus bonus
angelus malus ut in exemplo. Et [illegible] lux
bonus angelus et tenebris malus aut [illegible]
horror noctis et dolor / Precepit ergo rex
ut vocarentur arioli etc. Sapientes quia non
rex sompnium et interpretationem requirit et
post dicitur adibuntur precepto / adibuntur requirit ergo
precepit non arioli etc. Cum enim posuit de
ariolis ab aris dei nec poterunt ex precepto

fusus dicitur .i. demonibus sacrificio parant magi
qui de singulis philosophantur non proprie sompnio
in aere maleficium quod propria malegna sunt
malefica. Caldei quod maxime astrologi videntur de
bat non per eius astrorum sompnium annuntiare non
enim humana requiritur de sompnio sagacitate
probat. Et non dicit ariolos nec propter se magos
nec per se neque maleficos nec per se
caldeos non proprie modo astrorum sompnium requirit
Demum dicitur quia in questione procedit
.i. Nisi enim veneritis non quod ad quod pro a capitibus
babilonis tamen in uno per simplici regressi de
minatione et h. etc. quoniam Nisi sompnium etc.
ego et primo promissione et penam comminatione
ubi tale dicit recessit a me etc. et
minatur sompnium regi etc. Domus vestre pu
blicabuntur et confiscabuntur fisco .i. in curia
regia et de facultatibus publice. Promittit
autem primam presentis sunt sed mobilium. Dona
de fundis sunt res immobilium. Quarum utilitas
dependet a fisco honoris dignitas. Secundo requirit
addens comminationem et moleclam. Addere quoniam
ut eterno scio quod tempus redimitis .i. ubi in
tempore quoniam sompnium prolatare multis [illegible]
ut [illegible] Quod audito rex in furore [illegible]
[illegible] explicitum ibi interrogationem potest
capitulum [illegible] prima responsio et alia fere eadem
sed h. per magorum salutationem et dicit sunt
ut rex in sempiternum vive tamen non quoniam usque tibi et
[illegible] scripsit et hic nunc adveniat videm
[illegible] anno secundo regis babilonis scriptum tibi
[illegible] [illegible] lingua caldaica quod syriaca
vocatur et h. quoniam dicit rex dicite sompnium etc.
[illegible] sed [illegible] et .h. et non ad
dicit .i. [illegible] quia posuit [illegible] regis
in [illegible] etc. non quod replicavit h. interrogatio
et responsio [illegible] capitulum ignorantia capitulum
babilonis quoniam [illegible] quoniam admissionem quoniam ad [illegible]
et quoniam ad rei explicationem / Et egressa sententia
interficiebantur .i. parabatur ad interfectionem
Tunc Daniel requisivit etc. Et pars ista
Daniel misterii revelationem et ponitur
h. iiii. post quam Daniel regis sententiam requisivit
.i. Tunc Daniel respondit etc. Secunda quia postu
lavit et dicit ad sompnium [illegible] dicendo [illegible]
dispositum .i. etc. quando [illegible] et dicit h. Et quia
misterium revelatum est ei .i. Tunc Daniel
[illegible] quia gratias agit .i. et benedixit
Daniel deum celi etc. hec ordinatur post requirit
ab hiis que precatur deum de istis in [illegible]
[illegible] misterio gratias agit [illegible] planaque
et accipe dubitationis ex glosis signatis
usque ad locum illud. Sit nomen domini benedictum
non quod benedicere deum benedicere nomen domini de
[illegible] sapientiam .i. dicitur in [illegible] .i.
videtur Christus ponitur ad sapientiam nomen domini [illegible]
potentiam. Dicitur .i. et nostro [illegible] [illegible]
dicit quod sapientia et fortitudo quod h. duo ponitur
sapientia et fortitudo quoniam revelationem visionis
et de [illegible] manifestatione .i. visionis
magnificatur [illegible] dispensatione et fortitudo [illegible]

mt [illegible] q' h' regnū x. tps' & nulla regna
ꝯminuet ꝗ manifestas amplius dixit [illegible]
ipse mutat tpa & etates ꝯstituit regna
h' de ip̄ fortune & [illegible] admĩstratem. & no
quod ea dant tpa. etates. regna. regnũ
[illegible] viribus [illegible]. [illegible] animarum
[illegible] irrationabilium sive [illegible]. tpe & [illegible]
[illegible] sive amicicie sive [illegible] sive ro
nabilium sive irrationalium. dat sapientiam &c.
h' ponit ad manifestationem [illegible] &
ad [illegible] [illegible] mi' clausulas
huius m' intellectus [illegible] clausula
pertinet ad anagogicum intellectum q' [illegible]
quemadmodum & [illegible] est quod dat dat
sapientiam sapientiam sapientibus. h' [illegible]
[illegible] ad anagogicum [illegible] dat sapientiam
[illegible] contemplatiuis. secunda pertinet ad moralem
q' de intellectu [illegible]. [illegible] & moralem
recte de q' & scientiam intelligentibus disciplina
[illegible]. in morali addit [illegible]
[illegible] nationis. et [illegible]
[illegible] ad allegoriam q' manifestat profunda [illegible]
[illegible] absconditam [illegible]
misticae & absconditae [illegible]. ipse reuelat
profunda & abscondita. [illegible] addit [illegible]
& intellectus in quo [illegible] lucem
& tenebris [illegible] misticorum. [illegible] tenebrosa
aqua in nubibus aeris. i. obscura intellige
[illegible]. [illegible] Eodem
[illegible] actionis [illegible]
post benedictionem addit confessionem & lau
dem. confessio pertinet ad [illegible] laudis
bonitatis ut confessio ad sapientiam. laus ad for
titudinem [illegible]. [illegible] sapientiam & fortitudinem
dedisti. sapientiam q' ad revelationem visionis
[illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] de regno [illegible] alia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] magna [illegible]
sapientia [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] ut sapientia
Salomonis [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] visionis [illegible]
visionis [illegible] [illegible] rex [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] non fuit sapiens [illegible]
[illegible] visionem [illegible] [illegible]
[illegible] visionem ad [illegible]
rex [illegible] [illegible] statua [illegible]
q' ad [illegible] magna q' ad [illegible] [illegible]
q' ad [illegible]. [illegible] q' ad [illegible]
[illegible] q' ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
regnum caldeorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q' ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] filios [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bestias agri. i. [illegible] & [illegible]
volucres celi. i. [illegible] & [illegible]
filii hominum. i. rationales [illegible] magnitudine [illegible] — di pamore
[illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad regnum medorum & persarum &
de [illegible] famosum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] rex darius [illegible] [illegible] dona
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in sermone. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
famo & [illegible] eloquentie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad speculationem &
[illegible] q' ad [illegible]. [illegible] [illegible]
artificio plenus [illegible] [illegible] exerc
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q' ad regnum romanorum quod [illegible]
[illegible] [illegible] alia regna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — celarius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
platam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q' ad [illegible] [illegible] q'
ad [illegible] ut [illegible] impletum fuisse
[illegible] imperio romanorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Aug' — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. visio. sompnium.
[illegible]. fantasma [illegible] oraculum [illegible]
alia [illegible] [illegible] sompnus [illegible] ut
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] visio [illegible] [illegible]
[illegible] sompnium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fantasma [illegible]
dormire [illegible] & vigilare se est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sompniorum [illegible] — [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

expectare [illegible] et sic act[illegible] [illegible] premissa
ante extra affectione et sic act[illegible] contra. sicut
est nos enim exoperatione spiritualis [illegible] male
et sic est sompnium ex illusione. aut ex agitatione spiritus
[illegible] bone et sic dicitur revelatione. [illegible]
autem est sompnium secundum modos videtur quatuor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut manifeste per [illegible] sompnium. sive
ut manifestum ante ut [illegible] et sic visio
ante ad admiratione [illegible] ex magis yma-
ginatione alicuius persone [illegible] et sic oraculum
[illegible] ut [illegible] ante est [illegible] ad [illegible] visum et
sic est sompnium ante est [illegible] ad [illegible] [illegible]
et sic est fantasma [illegible] dormiens putat se videre
vigilando. ¶ Anno secundo regni [illegible] vidit sompnium et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a sensibilibus ad purgatione [illegible] motu
et [illegible] fantasie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Est sompnium spiritualis [illegible]
[illegible] contemplationis [illegible] [illegible] actiones
[illegible] [illegible] in sompno [illegible]. [illegible]
Ego dormio et cor meum vigilat. [illegible] ego
dormivi et soporatus sum. Est sompnium pigricie
[illegible] [illegible] [illegible] a bona
operatione. velud [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dormiens [illegible]. Est sompnium
[illegible] mundane [illegible] [illegible]. [illegible] xxix. [illegible]
[illegible] [illegible] comedit et [illegible]
[illegible] vacua [illegible] [illegible] bibit [illegible]
sic erit multitudo [illegible]. [illegible] dormierunt
sompnum [illegible] xxxiiii. [illegible] excellentem
[illegible] [illegible] sompnium [illegible] futuri [illegible]
[illegible] xxxiiii. [illegible] visio sompniorum [illegible]
[illegible] simili[illegible] [illegible]. Est sompnium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in sompno [illegible] [illegible]. xxiiii. [illegible]
[illegible] sompnium narravit sompnium [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] hanc [illegible]
[illegible] sompnium [illegible] [illegible] sompniatis.
contemplationis [illegible] mundanum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] statue. ¶ Statua [illegible]
[illegible] scripture [illegible] ad contemplationem. [illegible] sta-
tua eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valde artificialiter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ierarchie valde artificialis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intellectus
[illegible] ad contemplationem celestium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
statue caput aureum [illegible] ad [illegible] intellectum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
eo quod [illegible] [illegible] eo [illegible]
[illegible] aureum. pectus et manus de argento [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. venter et femora exere [illegible] ad
moralem intellectum. [illegible] [illegible] nobilitate
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] nobilitas [illegible] ad
declinationem mali. [illegible] [illegible] ad [illegible] boni
[illegible]. [illegible] [illegible] et femora [illegible] est

[illegible] [illegible] exere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sic [illegible]
[illegible] [illegible] intellectu [illegible] [illegible]. [illegible]
xxx. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. ad [illegible]
[illegible] argento. [illegible] [illegible]
ad [illegible] intellectum [illegible] [illegible] de-
[illegible] [illegible] [illegible] fornace [illegible]
[illegible]. [illegible] in meditatione mea [illegible]
[illegible] xxxviii. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectum [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] novi testamenti. [illegible]
novi [illegible] [illegible]. [illegible] pedes autem
[illegible] [illegible] fictili [illegible] [illegible]
sacre scripture [illegible] ad hystoriam [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] statua
lapis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xiii. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] statua [illegible]
[illegible] ad [illegible]. [illegible] statua [illegible] [illegible]
[illegible] xix. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dolens [illegible] [illegible] argento
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] rex [illegible] [illegible] [illegible]
metallum est ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] argentum. iii. [illegible] xiiii. [illegible]
[illegible] [illegible] Salomon [illegible] [illegible] regi [illegible]
et postea fecit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iiii. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] statua [illegible]
[illegible] iiii. [illegible] xviii. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] statua [illegible] [illegible]
[illegible] xiii. [illegible] [illegible]
[illegible] ymaginem bestie [illegible]
[illegible] [illegible] ymago [illegible]
[illegible] [illegible] mundane [illegible] statue [illegible]
[illegible] aureum [illegible] ad [illegible]
[illegible]. Job. xxxiii. [illegible] [illegible]
[illegible] argentum [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et femora statue [illegible] ad
[illegible] [illegible]. Eze. xxiii. pone [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] xiii. [illegible] [illegible] [illegible]

ex inito .ii. ph(ilosophi) illustrim nō facient(es) gradū am
lancia(m) p(er) ingeles cos ī ḡa ficta trans(iti)o nas
ex(em)p(lu)m sc(ilicet) ecc(lesi)a capitulo .d(ani)e(li)s .iiii. filii hyan
ichet tenuit anno p(ri)mo r(e)p(er)tum suo ē
vasa testea. Quod nō do q(ui)s spedit erant
ficti p(er) ficta q(uo)d i(n) post admittē q(ui)nq(ue)
finale statu(m) sig(n)o ī q(uo)d n(on) poterit q(uae)
ulte potestas sc(ili)c(et) temporalis et ali(quae) ipso
ē tulit q(ui)n(que) rationes teraria lap(is) de monte ab
scis(sus) .i. x(risti)e sc(ili)c(et) s(i)militudo vita et mundana
variatē. et Ī mundico ut ī morte trad(i)
tio impulerem s(e)q(uitu)r d(ic)to ī ip(s)o n(on) sic q(uo)d
sic est // Hic secunda est s(e)c(un)da hu(m)ana eo q(uo)d ī morte
statue humana ī fine q(ua)s ficta et q(ua)m ad situs
et cap(ut) auream q(ua)m adaptare ut q(uo)d a p(ri)ma est
die argētea rotat sed amor q(ui) morat eo
q(uo)d exere mea fuit nati recta domi(n)us .iii.
q(uo)d ut culerit babiloni phialas et ar
gentea argentea sc(ilicet) pondus erat aurus .xxv.
sc(ilicet) phiale dñi p(ri)ma nasidini ī domo
d(omi)ni q(uo)d ē ecc(lesi)a. sc(ili)c(et) seclares .phiale aut nō aurea
vel argentea m(in)oravit nō enea. s(ed) p(er)
n(on) est seclaris scit(ur) etc(etera) fictus tibi statu
e die .iiii. aut cum et tamen te et prud eo q(uo)d
ē ad dominos frustra n(on) deflect(atu)r aeteri(n)e
mi(nu)s .ecc(lesi)a .x. sic et si filio p(ri)mo multo
labore exacies p(ro)ponet q(uo)d remissos pla
tus .ysa. .lx. p(ro) ere aurum aurum p(ro) ferro au
ram argentum p(ro) lignis et p(ro) lapidibus ferru(m)
et ponā p(re)positos tuos pacem .q(uia) r(ati)o p(ro)p(ter)
pedes statue ficta p(er) fictile formis ad fina
le statim sciemus sic nō est ī q(uo)d finis
maneat soliditas m(ini)m(a) admisse et q(uae) fec(it)
et fictas sed in medio capitis .i. lux q(uo)d p(ro)p(ter)
rea studeas reddite. // Hic q(uo)q(ue) aliter q(ua)m ficto
ne statione q(uo)d [illegible] c(apu)t statua hic dis
septē stationes .s(cilicet) septē .q(ua)m ad q(uo)d et p(er)sonam sta
tua similitudine vite q(ua)m adp(er)tinge(re) statua na
tionis mundane .q(ua)m ad m(un)da(n)um statua
sue humane .q(ua)m ad c(on)ditio(nem). // P(re)cepit rex et
c(on)sta(re)s q(ua)m ad co(m)minatoem demonis nabu
c(o)donosor ex c(on)sueta visione statue ī de
sic q(uo)d c(on)tra ex p(re)natone d(ic)ta ex c(on)siderat(i)o(n)e
com(m)inat(i)o(n)is sompē. et c(on)sideratione varietatis
mundane. sed similitudinis mit(te) ut c(on)ditiones
humane sub .vii. diebus me p(ro)p(ter) sompn(i)a c(on)sult(er)
omnes horrore concutit .sompniū et ab eo
essugit ī ca c(on)sideratione recedit. // Et
sompnio ap(ud) nunc sap(ient)es nō conc(on)te ariolos
magos caldeos maleficos ariol(i) sunt capi
di sacerdotes q(ui) p(ro)p(ter) ydola avaricie aris
deserviunt. magi q(ui) deseng(ant) p(er) philosopha
sunt et caraste t(ra)ph(ica). caldei q(ui) mo(tus) celestium
attendunt sic theol(og)i ti(m)p(u)s et caldei .i. q(uo)d de
mones ī coi scientia q(ui) sunt .malefici q(ui) p(er)
incantatoem oculos fidelium de illudunt sic
regi ste et p(er) mu(ndum) adno(n)etat a p(ro)p(ter) ista n(on) ue
mes statue fatue ī eno ipsi decepti
suprē bab(ilonis) deo h(ic) nota q(ua)m ad d(omi)no q(ua)m ad dis
similitudinem ignorantie sed eis dic(ite) Ego
ip(s)e rex redimens tri(u)m ad similitudinem scit

et ubi vero ante c(on)sti(tu)o q(ui) regn(um) q(uo)d filiat(u)r
apostolos et ce(tera) sui hoc c(er)te q(uo)d post p(er)pe(tuo) // essentie
abigne nō fuisse se nescire noverit ignor
latiam q(uo)d et ipse arrogat et eq(ui)dem. Rex
sompnium dixit suis. et s(e)q(ui)tur ī dicit ubi rex
eis a[illegible] respondet manifeste .sed q(uo)d ipsi ignora
rant nesciunt assequi sapere q(uo)d ipso p(ro) sup(er)
et ī est q(uo)d dicitur. Nō est rex sup(er) terram. Tunc
daniel requisivit daniel et ro h(ic) p(ro)p(ter) ppl(u)m mirs
q(ui)s soluit ei .ii. fuit revelones sompnior(um)
h(ic) sunt tres socii quorum p(er) talibus revelo(ne) p(er)pet(ue)
d(omi)ni p(er)fessio castitatis q(ua)m sig(nificat) ī anania
q(uo)d ī resdom ec(clesi)e q(uo)d anchora q(uo)d nec in castit(ate)
sap(ien)tie .xviii. nō possit c(on)tinere nisi deus de
der(it) q(ua)m signat ī misaele q(uo)d m(ora)te p(er)fessio d(omi)no q(uo)d
mo(n)aste(rii) subiectio in q(uo)d s(ub)iectionis religio sus
et vos mire obi(re) ī regule unitatē. pau
pertas q(ua)m sig(nificat) azarias .i. miseri .ii. auxiliū
d(omi)ni d(ic)i in q(ua)m de paup(er)e .ps. paup(er)um
eius admirat. nō ī c(on)ceptu h(ic) ad f(ide)r rex
arioch p(ri)ncipis milicie q(uo)d a rege accep(er)at
ptatē. rex ē libm auri ī mundi mu(n)do q(uo)d mundi. +
arioch p(ri)nceps milicie q(uo)d accep(er)it potestatē a rege
ē r(e)g(n)i q(uo)d daniel requirit et etiam p(er)dicamus
sap(ient)es bab(ilonis) et nō q(uo)d rex p(re)cepit arioch q(uo)d
interficiat sapientes bab(ilonis) c(er)te sunt tib(i) au(tem)
iudicium dampnadors mundi sapientes nō
s(unt) q(ui)a c(on)templantur s(ompniu)m q(ui)a daniel requisivit
ab arioch de rege sacro rogavit a(n)i(m)o. // instar
tertio rogavit. q(uo)d cum ei nih(il) revelat(ur)
q(u)in(t)o grās agit. requirit ab arioch de
lege cū s(ecundu)m rōm lectionē oratio rogat
tum ē meditator mistio. rogat deum
cū lectio ē ordi(ne) meditio. cū totū obtinu(it)
// Q(ua)rto misterium revelat(ur) cū oratio c(on)templat(ur)
Q(ui)nto nō grās agit p(ro) dono c(on)templationis
accepto .hi sunt q(ui) .v. gradus. lectio. medi
meditatio. oratio. c(on)templatio. gratiarum actio. /
// In diebus aut(em) regnorum illorum. videt tempus
multo lapidis p(ro) penitentia reg(ni) et ad
alia regna q(uo)d ex p(ri)ncipio ī visionis tempore
lapidis q(uo)d unitas p(er)edes statue c(on)minuit
quod ē sunt s(e)c(un)d(u)m s(e)c(u)l(u)m deinde ac(ce)ptionis la
pide obs(er)vato de monte sine manibus mors q(uo)d
super ipsum elevat ī ligno vera s(e)c(un)dum humana
naturam p(er) gratiam sublimata. cano .iiii.
cadit ad motus m(unde) ī ad culte e(ius)
a sidendo pena et ī denatum bellig(er)at.
d(omi)n(u)s facte fuit lapis exa(n)s .i. ex capite p(er)vene
ī calixto deinde accessimus lino .ii. tr(a)
c(on)ficio scil(icet) sine sp(irit)u sine manibus .i. humanis
meritis ī actionibus. hoc lapis anglorum
q(uo)d rep(ro)baverunt edificantes q(ui) p(er)factus
ī monte magnus tempore similitudo p(er)
regn(um) cū p(er) tota regna dictum ī q(ua)m h(ic) q(uo)d
n(on) dicta ī nuptio(nis) tuae ī .ysa. .ii. nota
ascendamus ad montē te. // Tunc rex nabu
c(o)donosor ce(tera). ut est p(ro)p(ter) h(ic) capitulo c(on)tra c(on)tra d(omi)n(u)m
q(ui) sic c(on)cedit t(em)p(or)e rex humiliat ī dan(iel)
ubi c(on)t(ra) ipsum ex(em)plo p(er) ex(em)plo ī tua q(uo)d de // no
dan(iel) sublimari verbis et puerulis. sed munia

Capitulum iii

eadem in ps. viii. [illegible] per totum principium
[illegible] magistri [illegible]
[illegible] nota quod daniel [illegible] multa [illegible]
[illegible] capitulum [illegible] sine [illegible] volumine [illegible]
[illegible] x. dixit balthasar [illegible]

cap. 3 Nabuchodonosor rex fecit statuam auream [illegible]
[illegible] visio [illegible] narrat [illegible]
angeli assimilati filio dei [illegible]
[illegible] tres pueros de fornace [illegible]
[illegible] sidrach misach [illegible]
[illegible] abdenago [illegible] daniel [illegible] nabuchodonosor
rex [illegible] seu [illegible]
[illegible] in medio [illegible]
assimilati filio dei [illegible] magistri
[illegible] rex nabuchodonosor [illegible]
[illegible]
[illegible] qui noluerunt adorare
statuam [illegible] nabuchodonosor [illegible]
statua [illegible]
nabuchodonosor fecit dedicare [illegible] nabuchodonosor adorare
[illegible] statue [illegible]

[illegible]

dedicatio [illegible] lex [illegible] sacramenta
legis [illegible] in duas [illegible]
[illegible] decalogus [illegible]
testamenti [illegible]
altitudo statue lx [illegible] altitudo [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] regibus
[illegible]
leges [illegible] latitudo non
[illegible] voluptatis [illegible] lata
porta et spaciosa via que ducit ad perditionem
[illegible] latitudo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lx [illegible]
[illegible] mulieres
[illegible] lxx [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pulchritudo [illegible]
[illegible] pulchritudo [illegible]
[illegible] statua

[illegible]

ratione sectarii .i. cor. xi. sectaria iudicia
sunt [illegible] [illegible] admir-
cand [illegible] q[uod] premissus ratione ratione vi-
te. q[uarto] xv. timere eos [illegible] et [illegible]
eorum [illegible] ante si [illegible] dictatus probat [illegible]
[illegible] ratione po[test] [illegible] mo[illegible]
bimelech. iud. ix. ¶ [illegible]
ratione opulentie. ys[aie] iii. [illegible] de [illegible]
principes [illegible] principes [illegible]
[illegible] ex[emplu]m [illegible]
¶ Stabat autem in [illegible] [illegible] ado-
rant [illegible] adulatorum [illegible] hic [illegible]
[illegible] ad adoratorum [illegible] assistencia
maiorum sui principis [illegible] Stabat [illegible]
[illegible] clamor [illegible] in [illegible] clamabat [illegible]
sonus organorum. [illegible] audieritis
sonitum tube [illegible] [illegible]
ad [illegible] clamans [illegible] ad
predicatores [illegible] organorum ad adulatores
[illegible] laudatores [illegible] desiderans [illegible]
ut [illegible] Stabat principes [illegible]
[illegible] adorant clamans [illegible]
persuadentes [illegible] organa [illegible] decipientes
principes [illegible] organa
religiosi [illegible]
[illegible] persuasionem [illegible]
ad [illegible] persuasio ad magistros [illegible] ad re-
ligiosos. [illegible] Stabat [illegible] appellantes
[illegible] clamabat. [illegible] magistri [illegible] persuadentes
[illegible] [illegible]
[illegible] decipiunt predicatores [illegible]
[illegible]
[illegible] dulsa[illegible]
[illegible]
filius noe [illegible] [illegible]
xi. lingue [illegible] [illegible]
[illegible] babel [illegible]
[illegible] novas [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] persuadere [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
ex[emplu]m meliorum [illegible] religiosorum [illegible] re-
ligiosis [illegible] ad ado-
rationem [illegible] In hora qua audie-
ritis sonitum [illegible] [illegible] pe-
nam [illegible]
[illegible] predicatorum [illegible] predicatione
[illegible] promissiones predicatores
[illegible] ¶ [illegible]
audieritis sonitum tube [illegible] sonus or-
ganorum [illegible] religiosorum
[illegible] [illegible] honestas
religiosa [illegible] adulatores
[illegible] adulationis [illegible]
[illegible] adolo[illegible]
sonitum tube sonitus .i. tube [illegible]
[illegible] tuba [illegible]
[illegible] ratione [illegible]
[illegible] fistule. fistula .i. [illegible]
[illegible] ratione

[illegible] cithare .i. [illegible]
[illegible] sa-
[illegible] ratione opulentie [illegible] sabuce sabu-
ca .i. [illegible]
[illegible] sabuca illa [illegible]
[illegible] bachi [illegible]
[illegible] xxxvii. [illegible] bachi [illegible]
[illegible] ratione [illegible]
psalterii psalterium .i. [illegible] eo q[uod]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] symphonie
symphonia .i. [illegible] appellatur [illegible]
[illegible] pelle [illegible] ysidorus
pelle [illegible] pulcritudo [illegible]
[illegible] aptum
[illegible] adorat [illegible]
[illegible] errore [illegible]
.i. [illegible] ad oratores [illegible]
[illegible] apoc. xiii. [illegible] in
[illegible] adorantes ydola [illegible]
[illegible] abr[ahe]. [illegible] hec omnia tibi dabo si cadens
adoraveris me. ¶ Statim [illegible]
[illegible] accusantes [illegible]
accusatores [illegible] quasi [illegible]
[illegible] nollet
obedire [illegible] viri [illegible]
[illegible] excusare [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] maxime
[illegible] rex [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in furore et ira [illegible] post [illegible]
[illegible] adducti [illegible] acta
[illegible] adducto [illegible]
[illegible] adducto [illegible]
furore et ira [illegible]
[illegible] pro-
[illegible] adductorum [illegible]
[illegible] accusato [illegible] et adducto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adorare [illegible]
[illegible] adoraveritis
eadem hora mittemini [illegible]
[illegible] blasphemantis [illegible]
[illegible]
[illegible] respondere [illegible]
[illegible] blasphemia [illegible] respondere
[illegible] magnificentia [illegible]
a pena [illegible]
[illegible] respondentes [illegible]
[illegible] [illegible] ad
[illegible] Quod si noluerit nos
[illegible] ad[illegible]

q' ipsa colebat. statua v' parie ad se ipsum inf
nolebat. Beadorare. timo nab. te adorata
cu tordine sap'ns seq'ntes mod' gratie n.
vel forte igitur ardentis vbtus theodocio tradit
distulimo · sarabalia · lig' aut caldorum no
de fo. sarabalia vocant crura bonum terrib'le
inde est q' vbtē q'bz crura tegunt c'rales vel
tibiales · appellare sc̄ · et tiara ex greco dicit
ē usu ... tiara g̃
pallioli q' f... caldorum pedens nec no
dicat fo // G spiritus fornax ... ardor
concupisc' · pro. xxvii. q' n' probat inferiore
amor ... laudacum · vel ad
vsus temptationis · sapientia · iij. ecclesiastici
i fornace probauit illos et tanquam holocausti hostiam
ecclesiastici xxvii. vasa figuli probat fornax et hō
nes iustos temptatio tribulationis. deuter. iiij.
eduxit vos de fornace ferrea egypti for
nax in hoc igne habundat. i. ardorem et
adustionem ... ...
dimissina ... heterogeneorum ...
... triplex fornax a ... tribulationem
q'ndo succendit septempliciter si ...
fornax concupiscentie septempliciter ...
... media ...
gratie fornax temptationis ...
ad vii. ... temptationis quas enumerat
... dubia ...
...
gratie fornax tribulationis ...
ponit ... Job ...
de ... ¶ no
... illi pueri ...
... electos ... tribulatione
... noctis daniel ...
... contemplatiui actiui et ... nomi
... i. de ... intelligit ...
... quod debet bonis ... i. ad ...
... duplici honore dignus ...
nomen ...
...
... Gen. xxi. ... nomen
abdenago ... bonus
actiuus ...
...
...
...
nos ... ad mal...
... ad mali ... ad bonum ...
xij. ...
... nō ...
...
...
... ad ... in vigere ...
...
...
...
... honores ... dignitates ...
... ad minimos pedes
...
ad minimos ... temptationes ...

ad visionem ... ad ... contemplationis
de ... tollo ... depe
... ...
ad ...
... nō ... neh...
... exponit ...
lectorum ... bona
bona · bonaq' delectat ... bona q'
honestate ... bona q' expedit ...
... bona q' ...
...
exponit ardet ... ¶ Deam
bulabant in medio flamme ... puerorum
dampnatione ...
... puerorum ...
...
... obstu...
...
... nō ...
... in ... ignis
...
...
...
... in medio flamme
...
laudatur ...
... medio fornacis ...
flame · nō ...
...
... azarie ... stabat
autem azarias ...
...
...
...
... azarie nō ...
... ambulacio in flamma ... am
bulabant ...
... stans autem azarias ...
...
... ambulabant ...
... deambulare
laudare ... ad ... ad
fide · duplex ... laudare ...
...
autem azarias ...
...
... azarias ... stans
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

pecca[ti] laudat[ur] q[uantu]m ad opera[tion]em. [et] [illegible] adoptionis ... contritionis ... ecce ... iustitie ... quantum ad populum videntur ... et [illegible] et confusi ... quantum ad omnes ... et [illegible] ... quantum ad ... vias rectas quantum ad redemptionem ... iudicia vera quantum ad retributionem.

Iudicia vera fecisti et cetera. ... vindicta ... iustitie ... quantum ad ... [illegible] ... ordo quantum ad ... iudicia ... quantum ad ... [illegible] ... indicio ... peccavimus ... quantum ad ... peccatum nostrum ... recedentes a te ... et deliquimus in omnibus ... quantum ad ... omissionis ... et precepta tua non audivimus ... neque observavimus ... nec fecimus sicut precepisti nobis ... precepta ... [illegible] ... Et tradidisti nos in manibus inimicorum nostrorum iniquorum et pessimorum ... prevaricatorum ... et regi iniusto ... et pessimo ... quantum ad ... [illegible] ... iustitie.

Et nunc non possumus aperire os ... confusio et obprobrium facti sumus servis tuis ... Ne quesumus tradas nos in perpetuum ... allegat ... pactum ... Neque auferas misericordiam tuam a nobis ... [illegible] ... quibus locutus es pollicens quod multiplicares semen eorum sicut stellas celi et sicut arenam que est in litore maris ... quantum ad bonos ... quantum ad malos ... allegatio ... [illegible] ... Quia domine imminuti sumus plus quam omnes gentes ... et sumus humiles ... [illegible] ... et non est in tempore hoc princeps et propheta et dux neque holocaustum neque sacrificium ... neque oblatio ... [illegible] ... holocaustum ... sacrificium ... [illegible]

Sed in animo contrito et spiritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocausto arietum et taurorum et sicut in milibus agnorum pinguium, sic fiat sacrificium nostrum ... [illegible] ... confidentia ... [illegible] ... Et nunc sequimur te in toto corde et timemus te ... quantum ad dolorem peccati commissi ... quantum ad satisfactionem ... emendandi ... [illegible] ... Ne confundas nos, sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam et secundum multitudinem misericordie tue. Et erue nos in mirabilibus tuis ... et da gloriam nomini tuo domine. Et confundantur omnes qui ostendunt servis tuis mala ... [illegible] ... Et non cessabant qui miserant eos ministri regis succendere fornacem naphta et stuppa et pice et malleolis ... [illegible] ... fornax ... naphta ... ossa olivarum ... [illegible] ... Babylonis ... stuppa et pice et malleolis ... [illegible] ... naphta ... stuppa ... pix ... [illegible] ... malleoli ... [illegible] ... fornax ... naphta ... ossa olivarum ... stuppa ... pix ... [illegible]

[illegible]

Professio ... ultima temptationis ... venit ad plena

succendunt. ¶ Et non cessabant [illegible] flamma
cubitis xlix. q[uia] regis [illegible] [illegible]
[illegible] hinc ... ministris ... in post. xlix req[uies]
[illegible] ... iubileus sequitur ... remissionem
peccatorum ... q[uia] si quis perseverando in dilig[enti]
am pecc[atum]. ¶ Angelus autem domini descendit
angeli in fornacem. post ... descensum designat
misterium nativitatis xpi in qua magnum gaudium angelis
descendit ... penalitatem ... fornacis
non ... designat ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
flatu non ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... sic ... [illegible] ... [illegible]
apli gaudeamus. Iob. vi. ... non sic ... non
affligerer ... [illegible] ... Considerate ...
... maxime ... [illegible] ... ad ...
genus ... [illegible] ... descendit
ad ... ad liberandum dilectos de fornace ...
[illegible]. ¶ Tunc hii tres quasi ex uno ore ... p[ro]
... vii ... misterium ... [illegible]
... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] ... laus ... [illegible] ... Bene
dictus es domine ... laus universalis ... omnis
... ad laudem i. Benedicite omnia
omnia opera domini domino laude ...
... creature ... [illegible] ... gemino
laudem ... Benedictus es et laudabilis
et gloriosus et superexaltatus. Benedictus ... ad patrem
laudabilis ad filium. gloriosus ad spiritum sanctum. Super
exaltatus ad ... unitatem ...
... laudem ... [illegible]
admitte ... [illegible] ... gemino lau
dem ... ad ... nationem ... Benedictus
gloriosus es ... secundum nomen ... filius
... nationem. ... Benedictum ...
... bonum ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
ad ... [illegible] ... [illegible]
... manifestum ... [illegible] ... bonum
... [illegible] ... [illegible] ... lau
dabile ... super exaltatum ... [illegible]
... [illegible] ... gemino
laudem ... ad ... [illegible]
... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] ... Benedictus ... ad ...
... Benedictus ... [illegible]
Benedictus ... [illegible]
... ad ... [illegible] ... gloriosus ... ad
resurrectionem ... gemino laud
... in beata ... [illegible]
... fecit ... rex salomon ... [illegible]
... fecit ... rex salomon ... [illegible]
... Benedictus ... ad ... [illegible]
... [illegible] ... Superexaltatus ... ad ...
... [illegible] ... Gloriosus ...
ad gloriam ... [illegible] ... gemino
gemino laude ... [illegible]
abyssos ... [illegible]
... tenebris ... [illegible]

... nota cherubim ... plenitudo scientie ...
... Benedictus
es qui intueris abyssos ... abyssos ...
... sedere super cherubim ... malos
angelos ... bonos ...
... bonos ... abyssos
... malos angelos ... sedere super
cherubim ... bonos angelos ...
... ad homines benedictionem respicit
... angelorum. laudabilis ...
... superexaltatus ... [illegible]
... administratorii spiritus ... [illegible]
... laude ... [illegible]
... firmamento celi. Gen. i. Fiat lumi
naria in firmamento celi ... firmamento. Benedictus
... in regno. laudabilis ... in
regno. superexaltatus ... ¶ Benedicite
omnia opera domini domino ... gemino
laudem ... ad
laudem ... angelica. Benedicite
angeli domini angeli ... Benedicite celi
... Benedicite filii hominum ...
... Benedicite omnia ... ad ...
... laudem ... superexal
tatum. Benedicite ... laudate ...
... superexaltate ...
... opera ...
... ¶ Benedicite angeli domino
... angeli ad laudem ...
... angeli ...
... Benedicite ...
... laudate ...
... superexaltate ...
... Benedicite celi ...
... ad laudem ... media ...
... coelestia ... ad ...
visibilia ... celo ...
... stelle ... fixe ...
... orbes vii planetarum ...
... Benedicite celi domino ...
... aque ... [illegible]
... Benedicite aque ...
... coelestia ...
... celestium ... administratorii ...
angelica ... ad laudem ...
... celestium ... Benedicite
omnes virtutes ... [illegible]
... [illegible]
... sol et luna ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... sol et luna
... [illegible]
... Benedicite stelle
¶ ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible]
... et molestie ... [illegible]

ad
ad[illegible] quibus in istis [illegible] constat [illegible]
cula distantia [illegible] pardoris quo [illegible]
[illegible] molestia [illegible] removet [illegible]
[illegible] molestie [illegible]
[illegible] propter adiutionem [illegible]
[illegible] pastore [illegible] mali [illegible]
molestie [illegible] napore [illegible]
post flatus [illegible] flamma non [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] refaciens [illegible]
[illegible] molestante. ¶ Et removet pene ap[illegible]
[illegible] non removet pena [illegible]
molestie [illegible] non removet pena [illegible]
in molestia ex passione pene [illegible] ¶ [illegible]
non [illegible] quia [illegible] molestari
quia molestari [illegible] molestia
[illegible] cogitatione [illegible]
[illegible] molestia [illegible]
[illegible]

[illegible]

siccitas [illegible] superflua humiditas [illegible] pruina non
[illegible] frigiditas [illegible] rores et pruina
[illegible] gelu [illegible] adventum
hyemis [illegible]
[illegible]
[illegible] hyemis [illegible] gelu [illegible]
[illegible] frigiditas [illegible]
benedicite [illegible] glacies et
nives [illegible] hyemis [illegible]
frigidum [illegible] glacies [illegible]
humidum [illegible] distinguit
ista [illegible] tempus ¶ [illegible]
[illegible] ea [illegible] diem [illegible]
[illegible] noctis [illegible]
presencia [illegible] absencia [illegible] benedicite no
ctes et dies [illegible] lux et tenebre
[illegible] presencia lune et absencia [illegible]
[illegible] benedicite lux et tenebre [illegible]
fulgura et nubes [illegible] fulgura [illegible] ab igne
elementari nubes [illegible] elementari
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] affectione
[illegible]

[illegible]

ut ad scientiam veritatis exponendam. Sed si referatur ad spiritualia credita. ponitur illa tria ad memoriam intelligentiam et voluntatem que ad omnes bonos et malos/. Sed si ad bonos pertinet ista ad bonum non est extra. Specialiter non ad hoc omnes pertinet. Benedicere laudare orare sive exaltare opere et benedicere ad beneficia accepta. laudare ad presentia sive exaltare ad futura [illegible] dicitur hic [illegible]. [illegible] obsitum [illegible] Nabuchodonosor visionem et declarat hic [illegible] et tempore Nabuchodonosor exemplificatio [illegible] Nabuchodonosor [illegible] in visione. Ecce ego video [illegible] laus et benedictio quam Nabuchodonosor magnificat Dominum [illegible] et efficiens [illegible] tercio sublimavit [illegible] rex [illegible] plana [illegible] contemplabatur [illegible] potuisset ignis [illegible] corporibus/ [illegible] non fuisset ad [illegible] Sarabalia [illegible] fuisset [illegible]

[illegible]

ysa. vidimus eum et non erat aspectus. levi. xiii.
color albus varie fuit et capillorum immutatio
aspectus ipsa quam omnia apparuit lepra vetustis-
sima indicabitur. color albus in mente corruptio
tergiversatione. mutatio capillorum id est cogitationum in
teneritudine et affectionum. caro nuda capitis
vita aspectus fama aperta manifestatio. lepra
vetustissima ex longa peccandi consuetudine cor-
ruptio generosa. folia eius pulcherrima. quantum ad
pulchritudinem corporis. ut in arbore pulchritudo fo-
liorum sic in humano corpore elegans dispositio membrorum.
ysa. i. [illegible] ut folio veniendo quando de-
fluentibus foliis in senectute. s. fructus eius nimius
etc. quantum ad opulentiam. osee. x. vitis frondosa
israel fructus adequatus est ei secundum multitudinem fructus eius multi-
plicavit altaria etc. Et esca universorum in ea etc.
quantum ad familiam que vivit de opulentia eccle-
siastes. v. ubi multe sunt opes et multi qui comedunt eas.
Seneca. mel musce sequuntur frumenta formice
sic [illegible] preda [illegible]. Subtus
eam [illegible] bestie volucres. quantum ad diversitatem
familie magnatum. animalia sunt chaleri bestie
rapaces. et aves volucres. ¶ Et ecce vigil
et sanctus. hic describitur audita clamoris. et ec vi-
gilis de quo dicitur quod descendit et cla-
mavit et clamoris substantia ut clamavit
.ii. succidite arborem precidite ramos excutite
folia dispergite fructus alligate vinculo. cor eius
etc. et in mutetur. dan. vii. ista completa sunt.
¶ Et nota quod ministerium divine predicationis ostenditur
duplex excellens humane et mundane prosperitatis.
vigil sanctus. x. ps. i. ego vigilans ego vi-
deo et ps. vigilabo et ubi vigil descendit etc.
quod erat assumptio ysa. lxii. [illegible] super mu-
ros tuos clamavit predicantes. lu-
iii. clama ne cesses. io. vii. clamabat ihesus
in templo dicens clamando fortiter quod predicantes
potenter. os. viii. loquebatur tamquam potestatem habens et
non sicut scribe. ¶ Succidite arborem non cedit
ne dampnatio mea. arborem succidit et tunc accedit
separando in morte. ysa. iii. excelsi statura succi-
dentur. zacha. xi. quod moritur moriatur etc.
succidentes succidatur. precidite ramos per
hoc ramorum separatio quando aliud percutit eam
eius sicut [illegible] ramum abripere. sic carnales
filii propagantur a carnali patre. ysa. lx. extra
in extensionem sicut quod vel expandit ramos
suos eze. xix. egressus est ignis de virga ramorum
eius. Excutite folia pulchritudo filiorum et orna-
tum [illegible] necessarius. ie. viii. non est ficus in
ficulnea folium defluxit. s. pulchritudo non
dedit [illegible] xxvi. de multo decore
folium eius viride et in tempore siccitatis non erit
sollicita. id est quantum ad statum resurrectionis. dis-
pergite fructus dispersio fructuum [illegible] divitiarum
ecclesiastes. qui amat divitias fructus non capiet
ex eis. prov. xvi. melius est parum cum timore domini quam
multi fructus etc. fugiant bestie que est
precedentis familie. ecc. xi. et annus fuerit
mise[illegible] [illegible] [illegible] in nocte [illegible] omnia sequentes
ad mortem [illegible] perditionis expectans. Verumtamen

germen radicum eius in terra sinite. Haec est
resurrectionis. Job. xiiii. lignum habet
spem. succisum [illegible] rursum virescit. Alligetur
vinculo etc. hoc est dampnatio anime. per
vinculum quantum ad ea. quantum ad [illegible] quantum ad corpus
reatum allegatur. apoc. xx. vidi angelum
[illegible] [illegible] et [illegible] et ligavit eum
math. xiii. colligite primum zizania et alligate ea
fasciculos ad comburendum. vinculo ferreo et ereo. quantum
ad duplicem reatum culpe et pene. perenne et
[illegible]. [illegible] in [illegible] domini. et in [illegible]
[illegible] [illegible] sed vinculo [illegible]
xvii. [illegible] dominus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible]. ¶ herba [illegible] terre [illegible]
[illegible] [illegible] apoc. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] xl. ysa. [illegible] perferat intellige
demones. eze. xxix. [illegible] omnibus vola-
tilibus et bestiis [illegible] ad devorandum [illegible]
rore celi tingatur [illegible]
[illegible] job xxxviii.
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quantum ad
[illegible] [illegible] quantum
[illegible] [illegible] cor eius ab
humano commutetur et cor fere. ysa. lxi. excecatum
cor populi huius. osee. vii. effraym quasi columba
seducta non habens cor. Et septem tempora mutentur
super eum. hoc est [illegible] apoc. xix.
clamabunt die ac nocte in secula seculorum. In
sententia vigilum decretum est. i. angelorum. can. iii.
invenerunt me vigiles qui custodiunt civita-
tem. id est predicatorum. luc. ii. pastores erant
vigilantes et custodientes [illegible] et sermo
sanctorum [illegible] predicatur [illegible]
beatorum quorum petitio et desiderium admittitur
[illegible] [illegible] apoc. vi.
clamabant [illegible] non vindicas sanguinem nostrum
etc. donec cognoscant viventes. quoniam dominatur excelsus
etc. decretum vigilum [illegible] sermo [illegible] dominatio
[illegible] non cognoscit
viventes [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] excelsus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
obedire [illegible] exii [illegible]
[illegible] penitentia [illegible]
[illegible] [illegible] visionis.
¶ Et ecce vigil [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et alligetur vinculo ferreo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est
[illegible] [illegible] [illegible]
germen radicum eius etc. ¶ [illegible] vigilum [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
angelos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. ¶ Tu autem baltasar etc. [illegible] interpretationem

adde

quod est

visionis q[uonia]m adiectam. planto [illegible]
vas dan[iel]. [et] [illegible]. ib[idem] [et] q[uo]d [illegible]
[illegible] [et] vidensq[ue] m[e] visionis q[ue] re
g[illegible] erat cogitabat an[te] [illegible] ut no
[illegible] q[uod] multa bona [et] [illegible] q[ue] p[er]ficeret
[illegible] i. arbore q[uam] vidisti [et]c.
[et] [illegible] no[n] [illegible] mutat q[ui]
dubitabile est. no[n] n[on] [illegible] posse mutari [illegible]
[illegible]. Ergo [et] no[n] mutat. [illegible]
[illegible] n[on] [illegible] no[n] [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] mutat. [illegible] facile solui
ezechie regis [illegible] [illegible] mortem
ysa. xxxviij. [et] [illegible] io. iij. adh[uc]
[illegible] [et] [illegible] [illegible] ad p[ro]fec[tum]
ezechie [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cognitione q[ue] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est. ie[remie] xviij. repente lo[quar] [illegible]
[illegible] [et] [illegible] [et] no[n] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illa a malo suo ag[er]e
[et] ego p[enitentia]m [illegible] malo q[uod] cogitavi ut
facerem illis. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
re [illegible] [illegible] emendare [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitare. [illegible]
[illegible] meditabo[r] [illegible] [illegible] xiij. [illegible]
[illegible] [et] a dio [illegible] [illegible] malo. arbore[m]
q[uam] vidisti [et]c. no[n] q[uod] no[n] [illegible] [illegible] [illegible]
visionis arboris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. arbore[m] q[uam] vidisti
[et]c. arbor. [illegible] arbor bo[na] [illegible] bo[nos]
facit. q[uam] vidisti [illegible] [et]c. [illegible]
[illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] q[uonia]m [illegible] [illegible] [illegible]. iob.
xxv. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible] q[ui]a ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [et] [illegible] [illegible] magna. [illegible]
[illegible] q[uonia]m a d[omi]no. [illegible] xl. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] ad celu[m]. q[uonia]m [illegible] [illegible]
ysa. xxxiij. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. q[uonia]m ad [illegible] [illegible]. ezec. i. aspect[us]
[illegible] [illegible] ignis [illegible]
carbo ardens [illegible] illuminat [et]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] boni [et] mali [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cordis. [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible]. n. [illegible] [illegible] foliis [illegible]
[illegible] illa. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. n. [illegible] [illegible] [illegible] ramos
arboris folia virentia. gen. viij. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] foliis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible] iij. sap[ient]ia q[ue] [illegible] plena [illegible]
[et] [illegible] [illegible]. [illegible] vi. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
q[uonia]m ad [illegible] [illegible]. iob. ix. dies mei [illegible]
[illegible] q[uasi] naves poma [illegible]. [illegible]
[illegible] ad [illegible]. xxxiij. [illegible]
[illegible] [illegible] de medietate. [illegible]
[illegible] vestieas. q[uonia]m ad [illegible] [illegible]
gen. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] celi. q[uonia]m ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ch[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. q[uonia]m ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] meditationes [illegible]
[illegible] rex in [illegible] [illegible] ar
bore [et]c. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] iij. [illegible] [illegible] [et]
[illegible]. iob. iiij. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
rami [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. ysa. xxxiiij. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
folii de vinea. [illegible] [illegible]
[illegible] bone s. [illegible]. [illegible] xiij. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
remanet. ysa. xliiij. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
vij. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible]. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible]. fere ad [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] cordis [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
no[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amissio bone voluntatis. [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] amissio bone [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible]
vij. [illegible] [illegible] [illegible] ad vij. [illegible]

vicem [illegible]. ¶ Secunda vero [illegible] probat in hoc quod dicitur rex eius et [illegible] quia [illegible] tempore dicitur culpa non [illegible] post finem mensium xii [illegible] pena [illegible] et adhuc [illegible] iudicia [illegible] igitur post finem dierum. ¶ [illegible] ad [illegible] non [illegible] post finem xii mensium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] perfecto [illegible] pena [illegible] perfectam [illegible] [illegible] nota [illegible] culpa [illegible] [illegible] ad ostensionem [illegible] nonne hec est babilon [illegible] quam ad [illegible] quam ego edificavi [illegible] quam ad arrogantiam [illegible] in robore fortitudinis [illegible] quam ad [illegible] gloriam [illegible] et gloriam [illegible] [illegible]. ¶ [illegible] non [illegible] ad penam [illegible] post [illegible] [illegible] vox de celo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bestias ferarum [illegible] [illegible] [illegible] bonis [illegible] [illegible] eadem hora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex hominibus eiectus sum [illegible] amore [illegible] [illegible] fenum ut bos comedit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donec capilli eius [illegible] [illegible] in similitudinem [illegible] ungues [illegible] [illegible]. ¶ Igitur post finem dierum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] restitutus [illegible] regnum [illegible] ad [illegible] non [illegible] ad [illegible] ego [illegible] levavi oculos meos ad celum [illegible] oculis [illegible] timor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad te levavi oculos meos. ad levacionem [illegible] oculorum [illegible] dolorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad confessionem [illegible] altissimo [illegible] post [illegible] ad satisfactionem laudavi et glorificavi [illegible] ad duos modos laudandi [illegible] laudavi [illegible] [illegible] glorificavi [illegible] laudis [illegible] [illegible] potestas [illegible] laudis [illegible] [illegible] regni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iuxta voluntatem suam facit tam in virtutibus [illegible] angelicis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rediit ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nota [illegible] honor regni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad honorem regni ad [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]

¶ [illegible] reliqua plana sunt in hoc capitulo usque ibi. ¶ Balthazar rex fecit grande convivium. Ostensa visione [illegible] ad [illegible] passionis [illegible] passionis [illegible] [illegible] [illegible] passionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visionis [illegible] [illegible] destructionem regni balthasar [illegible] caldeorum [illegible] destructo regno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visio [illegible] [illegible] visionem [illegible] baltasar rex [illegible] [illegible] exclamavit [illegible] [illegible] eadem nocte. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] baltazar rex fecit convivium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadem hora [illegible] passiones ad [illegible] [illegible] regis [illegible] [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exclamavit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regina autem [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] eadem nocte [illegible]. ¶ baltasar rex fecit non [illegible] [illegible] baltazar iste fecit [illegible] filius nabuchodonosor [illegible] filii eius [illegible] evilmerodach [illegible] mortuo baltazar filius eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fecit convivium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hostes [illegible] [illegible] medos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad lxx annum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xxix. baltasar [illegible] [illegible] [illegible] fecit [illegible] convivium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caldeorum [illegible] [illegible] [illegible] babilonem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fecit convivium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eadem nocte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] convivium [illegible] xiii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xx [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] xxxii [illegible] [illegible] absalone [illegible] xiii. holofernes ad iudith [illegible] iudith.

Nota mala que secuta sunt.

Nota mala que secuta sunt.

xiii. filii Iob comedente domo oppressi sunt. Iob
i. Golias ab ysmaele occiditur. i Reg. xvii. Iohannes
ab herode decollatur. Mat. vi. Balthasar [illegible] in
convivio occisus efficitur. [illegible]
enim vasa aurea et [illegible] est hic quam
et vasa ad officium domini deputata in usum suum
redegit. ¶ In eadem hora apparuerunt digiti manus scribentis contra candelabrum. [illegible]
[illegible] et exaltabatur contra
inde [illegible] Nam [illegible] sententia
[illegible]. ¶ Balthasar rex. Balthasar dicitur
capillus capitis errore [illegible]
humane cognitionis [illegible] capillus accipitur
[illegible] ii Reg. xiiii. Unde magis
absolon tondebat capillos [illegible]
bat. [illegible] xviii. [illegible]
los [illegible]. Error autem [illegible]
fide autem [illegible] et idolatriis et iudeis
[illegible] iii. [illegible] a fide accedit spiritus
erroris [illegible] bonos mores. Sapientia x.
[illegible] anima [illegible] error est
[illegible]. [illegible] error [illegible]
[illegible] ii Thes. ii. mittet illis
deus operationem erroris ut credant mendacio. Unde
et quod balth. dominus [illegible] Iohannes viii.
[illegible] indicat [illegible] Balth. [illegible]
[illegible] et iudeorum [illegible] xiii [illegible]
[illegible] et [illegible]. [illegible] error
[illegible] convivium [illegible]
voluptatis [illegible] Prov. xxiii. noli esse
[illegible] potatoribus neque [illegible]
[illegible] xvi. melius est ire ad domum luctus
quam ad domum convivii [illegible] in convivio [illegible]
[illegible] libidinis et erroris [illegible] Prov. xxiii.
[illegible] dominus perditionis
[illegible]. [illegible] vasa aurea et argentea
[illegible] ii Tim. ii. In magna domo non sunt solum vasa aurea et argentea
sed et lignea et fictilia alia quidem in honorem alia
in contumeliam. [illegible] aurea [illegible]
[illegible] ad fidem. [illegible] vasa asportaverat [illegible] de templo
[illegible] quod erat in ierusalem [illegible] visio pacis [illegible]
[illegible] omnes [illegible] hominis [illegible]
[illegible] vasis [illegible] balth. i. error [illegible]
[illegible] infidelitatis [illegible]
[illegible] vasis [illegible] bibebat
optimates uxores et concubine optimates
[illegible] honores [illegible] uxores [illegible]
[illegible] concubinas
[illegible] optimates [illegible] uxores
[illegible] concubinas [illegible] electos [illegible] ambi
[illegible] honoris [illegible] voluptatis [illegible]
[illegible] glandabat [illegible]
[illegible] deos aureos [illegible] argenteos [illegible] argenteos
[illegible]
[illegible]
[illegible] et tangit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] lapideos [illegible]

et inferius [illegible] ab [illegible]
[illegible] lapideos [illegible]
[illegible] lapide [illegible]
[illegible] deos [illegible] se [illegible]
[illegible] plus [illegible] est
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] ad visionem. ¶ In eadem hora
apparuerunt digiti [illegible] visionis [illegible]
[illegible]
[illegible] digiti
manus [illegible] scribentis [illegible]
[illegible]
[illegible] manus [illegible]
digitorum [illegible] manus [illegible]
[illegible] digitorum [illegible]
[illegible] Iob xl. [illegible]
[illegible] filii manus. Iob xxvi. [illegible]
[illegible] manum [illegible]
[illegible] digiti [illegible] est [illegible]
[illegible] manus [illegible] digiti [illegible]
[illegible] videns [illegible]
[illegible] digiti [illegible] manus scribentis [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dabo ei calculum
candidum et in calculo nomen novum scriptum
calculus candidus [illegible]
[illegible] non potuit effluere
[illegible] candidus [illegible]
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible] scriptum [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aule regie [illegible]
[illegible]. non [illegible]
[illegible] candelabrum [illegible] legi
[illegible] legi [illegible]
[illegible] candelabrum [illegible]
[illegible] xxvi.
[illegible] candelabrum [illegible].
¶ Tunc facies regis commutata est. [illegible] hic
declarant [illegible] ad visionem. quatuor
ponit hic passiones. Primo capitis [illegible]
[illegible]. [illegible] facies eius commutata est. [illegible]
[illegible] cogitationis [illegible]
et cogitationes [illegible] conturbabant [illegible]

9 pages rentes sit ex omnibus h disce qualitor
dic misterior eiorum de filio. in diviano. h ?
absconsito. passio facer ad h eode. in 7. aud
ens h h eode dicat esse cogitacionesque ad
scilicet [illegible] ad pontifices et phareos et cetera
in o sit delens. grandis. [illegible] illis quales in
errore. gradabat. venes sit baltha. i. errous
in. xxiij. ve nos scribe et phari q deci mare
et arida ut faciatis unum proselitum et cetera
ma inferiores et priores de in. ij. baltas
cum ierosolima a dillo. ¶ Exclamauit itaque
rex et cetera. [illegible] in medicacionis in q post
dies quo ante q visione [illegible]
reproducuntur sapientes bab q declarant [illegible]
a dicta. magi caldei aruspices et cetera
rege in nocte septimam et sapientes h
modi in porrecque ut intelligere incarnacionem
[illegible] aliquis ut epla dicta. i. cor. i. ut sapi
ens scriba. inquisitor h seculi et [illegible]
fecit. sapientiam h mundi. nos et [illegible]
os si posse [illegible]. purpura torquam aurea et [illegible]
tercius in regno a regibus et nobilibus soliti ge
stare purpura ad ostendendum genus nobile. [illegible]
ra in colore [illegible] ex sanguine torques aurea
in collo in signum sapientie. et ? in regno erit
dimittas post regina ac propter q accidit ta
ostendit q no poterit [illegible] no in [illegible]
[illegible] s. d. [illegible] regina [illegible]
et grandis [illegible] i [illegible] in regno
tuo [illegible] et cetera [illegible] pater tuus
et cetera a [illegible] i. na [illegible] rex nabu et ponitur
i quatuor dic sapientes bab [illegible]
dant magos q pro [illegible] divinatores q [illegible]
caldei q [illegible] celestium aruspices q pan
[illegible] qualitates desideriis [illegible]
ro [illegible] et cetera. [illegible] amphorarum et
[illegible] vi. [illegible] aphorum. [illegible] ad [illegible]
ne [illegible] quam ad [illegible]
[illegible] q ad [illegible] ad alios. ostendit [illegible]
[illegible] q ad obscuras visiones [illegible] nabu
[illegible] absolucio ligatorum q ad [illegible]
[illegible] dant [illegible] i. [illegible]
[illegible] dant et [illegible] nata [illegible] regis [illegible]
[illegible] rex [illegible] dant [illegible]
[illegible] visionis [illegible]
[illegible] andivi q [illegible]
[illegible] q ad [illegible]
[illegible] q ad spiritualia [illegible] q ad [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] septem
et [illegible] regis [illegible]. ¶ [illegible]
dant [illegible] i. respondens ait dant [illegible]
duo [illegible] mundus i. [illegible] et cetera
[illegible] septem [illegible]
[illegible] et cetera. ¶ spiritualis [illegible] regina [illegible]
synagoga. h. [illegible] fuisse uxor nabu [illegible]
baltasar [illegible] diligentes. [illegible]
figura [illegible] regina [illegible] i. [illegible]
[illegible] in [illegible] in. [illegible]
[illegible] regis [illegible]

[illegible] in [illegible] in [illegible]
septem. i. [illegible] a fictis [illegible] tubilois
[illegible] i. [illegible] regina
laudat dant [illegible] synagoga [illegible] legis [illegible]
[illegible] fide [illegible] daniel [illegible] principes
magorum et cetera. [illegible] fide [illegible]
[illegible] magus q [illegible] philosophari
[illegible] adiones [illegible] et
[illegible] et [illegible] qui res [illegible]
[illegible] faciunt apparitiones sophisticas
caldei q [illegible] celestium [illegible]
[illegible] adiones [illegible] et demonstrationes.
aruspices q [illegible]
[illegible] adiones [illegible] q [illegible]
[illegible] et cetera. [illegible] fidei [illegible]
adiones [illegible] aphorum [illegible] fidei [illegible]
[illegible] q ad [illegible]
aphorum q ad fidem. [illegible] q ad
fidem [illegible]. [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] septem
[illegible] q ad anagogicum [illegible]
q ad [illegible] septem [illegible] q ad moralem
[illegible] ligatorum
[illegible] q ad allegoriam [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] apoc. [illegible] et solvere
[illegible]. ¶ [illegible] et [illegible]
[illegible] dant in
[illegible] septem
[illegible] et [illegible]
septem [illegible] i. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
et i [illegible] et cetera. ¶ [illegible]
[illegible] errores [illegible]
[illegible] ante [illegible] i. regis et mag
nificencia et [illegible]
[illegible] alios angelos et [illegible]
regni [illegible] q ad [illegible]
q ad magnificenciam [illegible]
[illegible] q ad [illegible]
q ad [illegible]
[illegible] aliorum angelorum [illegible]
[illegible] magnificiam et [illegible] et
et [illegible] tres [illegible] et lingue q
[illegible] anglis. angeli [illegible] q [illegible]
[illegible] tres [illegible]
tres ierarchias ut [illegible]
[illegible] anglice [illegible] illuminacionis
[illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible] magni
[illegible]
[illegible] quos volebat [illegible]
[illegible] q ad
culpa [illegible] q ad [illegible]
[illegible] q ad [illegible] q ad ad
[illegible] et [illegible]
[illegible] i. elevacio [illegible]

ad consummationem · et confirmavit [illegible] quia pertinet ad
confirmationem · ysa · xiiii · dicebas in corde tuo
in celum ascendam [illegible] sedebo penes [illegible]
i. de potestate et solio regni · quantum ad ablationem
non potest · [illegible] ablatum est · quantum ad [illegible]
ad [illegible] · [illegible] hominum abiciet
quantum ad [illegible] angelice claritatis · et
[illegible] est [illegible] · [illegible]
suggestionis · [illegible]
[illegible] quantum ad suggestionem peccati [illegible]
[illegible] · Unde quantum ad
suggestionem peccati [illegible]
[illegible] adonaias qui [illegible]
vestres amatores [illegible] singularis
Unde quantum ad suggestionem peccati [illegible]
[illegible] · feminis [illegible]
est [illegible]
[illegible]
[illegible] agnoscere quod [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad · [illegible] · ysa · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] · deorum
[illegible] · [illegible] in [illegible]
[illegible] · Job · xli · [illegible]
[illegible] · ysa · xiiii · [illegible]
[illegible] xxxviii · [illegible]
[illegible] · ¶ Tu autem filius eius
balthasar [illegible] erro
ris et maxime [illegible] damnationis · [illegible]
[illegible]
de duobus [illegible]
[illegible] · vasa domini [illegible] christi [illegible]
[illegible] · [illegible] peccatoribus angelis [illegible]
[illegible] · ¶ Non
[illegible]
[illegible] peccati
de quibus [illegible] · qui non vident non audiunt non
sentiunt · non vident [illegible]
quantum ad [illegible] · [illegible]
[illegible] audire quantum ad [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · non sentire ad [illegible]
nationem [illegible] · ¶ Ideo [illegible]
[illegible] culpa [illegible]
[illegible] · quantum ad [illegible]
mane [illegible] thechel [illegible]
phares [illegible] ad [illegible]
[illegible] regni [illegible]
quantum ad [illegible] regni · ¶ [illegible]
[illegible] · [illegible] exspectande
[illegible] · mane [illegible] ad [illegible]
[illegible] · harena maris [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] thechel [illegible]
[illegible] · ysa · xl · [illegible]
[illegible] aquas [illegible] palmo [illegible]
[illegible] · phares [illegible]
[illegible] iustitie [illegible]
[illegible] regnum [illegible] quantum
ad [illegible] quantum ad [illegible] · [illegible] quantum ad
[illegible] · [illegible]
[illegible]

est
quod mane · i · [illegible] · [illegible]
thechel · i · [illegible] · [illegible]
quod [illegible] phares · i · [illegible] · [illegible]
mane quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] electorum thechel [illegible]
[illegible] · [illegible]
phares quantum ad [illegible] · [illegible]
electi [illegible] damnatorum / [illegible]
[illegible] redemptio [illegible]
[illegible] balthazar · i · errorum · [illegible]
[illegible] ade · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] penas [illegible] regni
errorum · ¶ Non [illegible] redemptione
[illegible] passionis [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] ad [illegible]
quod Job [illegible] · ix · [illegible]
mea [illegible] · [illegible] · i · [illegible] pa
[illegible] audio [illegible]
[illegible] · Gen · iii · [illegible]
[illegible]
[illegible] capi
[illegible] pedes [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] · ¶ [illegible]
[illegible] passionis [illegible] · quantum ad
auditum [illegible]
[illegible] · quantum · ad [illegible]
[illegible] · quantum ad [illegible]
[illegible] pedum et manuum
[illegible] pedes manus extendit [illegible]
[illegible] · quantum ad gustum [illegible] clama
bat sicio [illegible] cum felle mixtum
q · d · sicio adimplere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] regni [illegible]
[illegible] · i · [illegible] mane
¶ deinde [illegible] ad [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] remi
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic [illegible] ·
[illegible] peccatores [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] Job · vi · [illegible] peccata mea
[illegible] harena
[illegible] · [illegible] thechel
[illegible]
¶ [illegible]
[illegible] · Jo · xiii · [illegible]
[illegible] · ysa · ix · [illegible] · i · [illegible]
[illegible]
[illegible] phares [illegible] regni
[illegible] · [illegible] electorum
[illegible] regnum [illegible] electorum [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] in agonia mortis [illegible] · i ·

mox mane .i. cito. ad intelligendum actiones [illegible]
et apprehendunt [illegible] cetorum pharetras
[illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] ab

[illegible] et ex glosa. ¶ placuit dario etc. circa
[illegible] hystoriales. [illegible] angelis danielis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dario [illegible] babilonis
narrat hystoria [illegible] dario [illegible]
[illegible] hieronimus [illegible] accidit [illegible]
[illegible] hystorie [illegible] [illegible] capitulum
[illegible] darius rex successor [illegible]
[illegible] dario [illegible] ad [illegible]
[illegible] visiones [illegible] [illegible] dario
[illegible] visionibus [illegible] [illegible]
baltasar [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hystorie [illegible] [illegible] monearum
[illegible] magna [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hystorie [illegible]
[illegible] capitulum [illegible] hystorie [illegible]
[illegible] hystorie [illegible] [illegible] rege
[illegible] narratur [illegible] [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] passionis [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] daniel [illegible] ¶ placuit dario
etc. [illegible] [illegible] principes [illegible]
[illegible] rex [illegible] danielis [illegible]
[illegible] regis [illegible] [illegible]
[illegible] daniel [illegible] rex [illegible]
[illegible] daniel [illegible] rex [illegible]
[illegible] [illegible] baltasar [illegible]
[illegible] baltasar regnavit [illegible] darius [illegible] media [illegible]
[illegible] daniel [illegible] regno [illegible] baltasar
[illegible] daniel [illegible] regnum [illegible]
[illegible] daniel [illegible] media [illegible]
[illegible] baltasar [illegible]
¶ [illegible] principes [illegible] [illegible] dampna
[illegible] danielis [illegible] dampna
[illegible] principes [illegible] [illegible] dampna
[illegible] rex [illegible] regis
[illegible] rex [illegible] dampnationis [illegible]
[illegible] daniel [illegible]
principes [illegible] duplex
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] daniel [illegible] regis [illegible]
[illegible] regis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dampna
[illegible] regis [illegible] principes [illegible]
[illegible] principes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] admirabile [illegible] daniel [illegible]
[illegible] dampnationis [illegible]
[illegible] principes [illegible] [illegible]
[illegible] daniel
[illegible] curiositas [illegible]
allegat [illegible] rege [illegible] [illegible]
loquor [illegible] accusatores danielis [illegible]
dixerunt [illegible] nollet rege liberare [illegible]
dampnationis [illegible] rex [illegible]
[illegible] dampnationis [illegible] duplex [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ tunc [illegible] rex [illegible]
[illegible] dampnationis [illegible] [illegible]
[illegible] qualiter daniel [illegible] [illegible]
[illegible] adduxerunt daniel [illegible] [illegible]
lapide [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rex
[illegible] duplex [illegible] [illegible]
suspicionem [illegible] [illegible]
ne [illegible] aliquis daniele [illegible]
[illegible] rex [illegible] [illegible] regis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] rex [illegible]
daniel liberationem [illegible] [illegible]
regis [illegible] rex [illegible] [illegible] liba
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] rege [illegible]
[illegible] regis [illegible] magnificentia [illegible]
[illegible] rex [illegible] ¶ placuit dario
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reddere
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] baltasar
[illegible] regnum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] placet
dario [illegible] [illegible] [illegible]
regnum [illegible] principes [illegible]
[illegible] [illegible] regna
[illegible] [illegible] regnum
[illegible] [illegible] principes
[illegible] [illegible] lege [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] observatio regis duplex [illegible]
[illegible] [illegible] ad regis de
[illegible] [illegible] [illegible] daniel
[illegible] principes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] machometo
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] regnum
[illegible] abymelech [illegible] [illegible]
roboam [illegible] regis [illegible] regnum [illegible]
illa [illegible] [illegible] abimalech

filio spiritu ... machometo ... orientales ... plos ... obediat ... platorum chacho ... lxx. discipulis ... ordinati ... ab ymelech ... iebus ... lxx. ... filius jeroboam ... jeroboam ... suscitato scisma ... fabricato ... altare ... iij. ... xij. ... xiij. ... scisma ... [illegible]

[illegible]

... iiij. ... ceremonie ... adoravit ... in abscondito ... fenestre aperte ... cenaculo suo ... fenestre aperte ... cogitationes ... ezechiel xl. ... fenestras ... palmarum celata ... ix. ... fenestris ... fenestras ... visio pacis ... cenaculo ... pascha celebravit ... cenaculo ... act. ij. ... [illegible]

[illegible]

Venit pontificatum ad amore ... et liberatur etc. ¶ Porro daniel praeclaramque usque ad annum darii et cyri ... Anno primo cyri ... anno tertio regni ... revelatum est danieli ... daniel ... caldeorum et medorum ... translatum.

¶ Anno primo balthasar regis ... [illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible] luna procella comota [illegible]
[illegible] Ecce .iiii. venti [illegible] ponit [illegible]
[illegible] ex visione regnorum [illegible]
[illegible] medium mare [illegible] mare mediterraneum
[illegible] maris [illegible] visione
regnorum instabilitas [illegible] mare [illegible]
[illegible] non fluit non refluit [illegible]
[illegible] tres dispones [illegible] regni [illegible]
[illegible] pax stabilitas et stabilitas [illegible]
[illegible] pax [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] posita [illegible] adversitas [illegible]
[illegible] pugna [illegible] stabilitas
regni [illegible] .iiii. [illegible] .iiii. angelos [illegible]
[illegible] ad malos angelos [illegible]
[illegible] modo [illegible]
[illegible] ad illius [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] mare [illegible]
[illegible] per mare magnum [illegible]

Et .iiii. bestie grandes [illegible] ponit [illegible]
bestiarum .iiii. que indicat [illegible] .iiii. reg
norum [illegible] .n. bestie [illegible]
ad [illegible] ascende
[illegible] leena [illegible]
ad regnum caldeorum [illegible] leena [illegible]
[illegible]
[illegible] leonibus [illegible]
[illegible] leena [illegible]
[illegible] alas habebat aquile [illegible]
[illegible] alas aquile [illegible]
[illegible] regnum caldeorum [illegible]
[illegible] alas aquile [illegible]
[illegible]
[illegible] Et aspiciebam [illegible]
[illegible] regni [illegible]
[illegible] regalis honoris [illegible]
[illegible]
ad [illegible] regalis ho
noris [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ecce bestia alia
[illegible] ad regnum medorum et persarum [illegible]
[illegible]
[illegible] medorum [illegible] ferocitatem
[illegible] Et tres ordines [illegible]
[illegible] ad tria regna [illegible]
[illegible] medorum persarum caldeorum [illegible]
[illegible] ad tria regna [illegible]
[illegible]
[illegible] annis [illegible] regis [illegible]
[illegible] medorum [illegible] Surge comede
carnes plurimas. Et post hec aspiciebam et ecce alia
bestia [illegible] ad regnum grecorum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] habebat alas avis .iiii. [illegible]
[illegible] victorie [illegible] alexander rex [illegible]
[illegible] quatuor [illegible]

[illegible] Et .iiii. capita [illegible]
[illegible] bestia [illegible] .iiii. regna [illegible]
[illegible] mortuo alexandro regnum grecorum divisum
.iiii. reges successerunt alexandro philippus
ptholomeus seleucus [illegible] antigonus Et
[illegible] aspiciebam [illegible] bestia [illegible] ad regnum
romanorum [illegible] et ista bestia non
[illegible] ferocitate [illegible]
[illegible]
[illegible] ferocitate [illegible]
ad africam [illegible]
[illegible] dentes ferreos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] regna [illegible]
[illegible]
ad [illegible] romanis [illegible]
[illegible]
ad [illegible] Et habebat cor
nua .x. [illegible] ad statum finalem regni romanorum
[illegible] .x. reges [illegible] romanorum
[illegible] apocalypsis .xvii. decem cornua [illegible]
[illegible]
regnum [illegible]
[illegible] leene [illegible]
[illegible] regni caldeorum [illegible]
[illegible] ad statum regni [illegible]
[illegible] bestia [illegible]
ad statum [illegible] regni medorum et persarum
[illegible]
[illegible] bestia [illegible]
[illegible] ad statum regni [illegible]
[illegible] .iiii. capitibus ad statum
finalem [illegible] bestia [illegible]
[illegible] ad statum regni romanorum [illegible]
[illegible] decem cornibus .x. ad statum finalem

Et [illegible] .iiii. bestie regna [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible]
[illegible] leena [illegible]
[illegible]
[illegible] iiii. [illegible]
[illegible] .x.
[illegible] leena [illegible] xix. [illegible]
[illegible] leones [illegible]
aquile [illegible] bestie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] xxv.
[illegible]
[illegible] annos
.v. [illegible]
[illegible] lix. [illegible]
[illegible] bestia
[illegible]
[illegible]
[illegible]

apprehendi uitium. Per mixtionibus uero in
herarchia principes terre .i. auaricia luxu-
ria superbia per decora appellatur ... ne
apoc. xvi. Vidi de ore draconis et de ore bestie
et de ore pseudo prophete exire tres spiritus in mun-
dos in modum ranarum. Per ranas quia ipsa garru-
la est et garrulitate infestat exprimitur superbia
et garrulitas hereticorum. per ... ii. quia ipsa est magni
uentris elacionem eorum. per ... quia ipsa moratur
in paludibus auaricia. Tercia quod dicit pardus et pardi
ad similitudinem ypocritarum quia sicut eorum sunt pardi
in uarii coloris est. sic et ypocrita ... habet
alius .n. color qui latet in ... alius
in occulto alius in corde alius de ore. Je. xiii.
si potest mutare ethiops .i. maculosus pardus pel-
lem suam et pardus uarietatem .s. ypocrita. Et nos ...
abacuc .i. velociores pardis equi eius et uelo-
ciores lupis uespere. Jer. v. percussit eos leo
de silua quantum ad manifestas ... ad nequitiam
uastando eos. quantum ad hereticos pardus uigilans
uastando eos quantum ad ypocritas. et sic secu-
lares. ale uero iiii. huius bestie quibus conscendunt ad digni-
tates ... pecunia ...
et ... iiii. capita ... eorum ad ...
... opulencie potestatis ...
...
...
in heredes ... ypocrisis ... ¶ Et ecce
bestia alia quasi pardus. a pardis ad ... nos
bestie ...
...
in leena ... hereticorum ...
tonem ypocritarum ... quod dicit apo
xiii. bestia quam uidi similis erat pardo quantum ad
ypocritas et pedes eius sicut pedes ursi quantum ad he-
reticos et os eius sicut os leonis quantum ad tyrannos
... bestia quarta ... cornua x.
de quibus xvii. apoc. x cornua que uidisti x
reges sunt qui regnum nondum acceperunt sed
... potestatem ... bestie hii cum agno
pugnabunt etc. ¶ Nota ... bestia ...
... crudelitate ... apoc. xiii. faciet ut
quicumque non adorauerit ymaginem bestie occi-
datur. et xvii. Vidi mulierem ...
admirabilis ... miraculorum ... apoc. xiii.
faciet signa magna ut et ignem faciat de
celo descendere in terram in conspectu omnium homi-
num ... apoc. xiii. ... bel-
...
... ¶ Dentes ferreos habe-
bat etc. nota quod de dentibus et pedibus bestie fuit
mencio in dentibus / de pedibus / de cornu dentibus
comedit pedibus conculcauit cornibus pugnauit.
Dentes ... predicatores antichristi. ferrei quia tam ma-
... bestia comedens
atque comminuens ...
... ad errorem antichristi ...
... infideles ...
...
... reliqua pedibus suis conculcauit ... pedes antichristi mi-
nistros ... pedes uelocis ad effundendum

... adiecit pedes eius ad malum currunt
et festinant ad effundendum ... ysaie xxv. ...
... in fideles ...
in die angelice. x. cornua similiter potestates regum
... apoc. xiii. Vidi bestiam habentem
cornua x. et ... cornua x. Considerabam cornu
... ad hoc quod dicitur regnum antichristi qui
designatur in cornu paruulo ... cornu ...
... prince adquirendo bestia ...
regnum romanorum in potestate regnorum ...
.x. id est illa cornua .x. reges erunt qui
... romanum ... de quibus apoc. xvii.
... potestatem suam
bestie ... regnum nondum acceperunt sed po-
testatem una hora accipient post bestiam
¶ Et ecce cornu aliud paruulum hic dicitur antichristus
quantum ad ... quantum ad perfectionem quantum ad finem
malignitatis quantum ad initium ... cornu ...
... potestate. apoc. xiii. adorauerunt draconem
qui dedit potestatem bestie et adorauerunt
bestiam dicentes quis similis bestie paruulo dicitur
... humilitate. apoc. xiii. Vidi unum
de capitibus quasi occisum in morte ... de me-
dio eorum .s. x. cornuum .iii. ...
... de medio ...
... de cornibus primis euulsa
...
quod regnum romanorum destitutum ...
regum x. ... regnum romanorum
et xi. ... paruulum. ...
et tres reges de x. superatorum .i. egyptus affrice
ethiopie quibus ...
... quod tres reges significant
tres potestates que in romano imperio ...
fideles .s. clericos laycos et religiosos quantum ad tres
status fidelium. actiuorum prelatorum contemplatiuorum ...
... triplice potestate ...
... conuinctio in apo xiii.
faciet omnes pusillos et magnos quantum ad statum
prelatorum. diuites et pauperes quantum ad
statum actiuorum liberos et seruos quantum ad statum
contemplatiuorum .s. religiosorum habere caracterem
in manu dextera ... consumatio ma-
lignitatis ...
... oculi ... loquentes ...
...
... apoc. xiii. datum
est ei os loquens magna et blasphemias ...
... os suum in blas[...]phemias ad deum
¶ Aspiciebam donec throni ... hic dicitur
magnificencia regni xi. quantum ad ...
in die iudicii ... magnificencia regni ...
quantum ad ...
dierum quantum ad ... ¶ Ecce cum
nubibus celi aspiciebam donec ...
hic magnificencia ... in iudicio ...
tangit hic triplex ...
... electorum ...
...
... sedit iudicium ...
... ad reprobos ...

... ad ... Dan. vii. ... iudicium sedit ...
... quantum ad primum ... quod ponitur ... sed antiquus ... angeli ... iudicii
... tamquam ... saeculi ... eo
... Thren. ... xxiiii ... angelos ... magnitudo ...
... antiquus dierum ...
... iudex ... iudicio ...
... adinvicem ... Iob. xxxviii ...
... vestimentum eius ... candidum ...
... capilli capitis eius quasi lana munda ...
... duplex ... candor ...
... iudicio malorum ...
... amor male ... timor male ...
... timor ... male amo- ...

[illegible]

Thronus eius flammae ignis ...

[illegible]

... ignis ... ad ignem emendatorium ... ignis ante ipsum procedet ...

[illegible]

... et eo tunc sedebit in sede maiestatis ...
... maiestatis ... iudicandum ...
... Apocalypsis ...
... libri aperti sunt ... liber ...
... ad ...
... angelos ...
... Cor. iiii. ...
... de angelis ... milia milium ministrabant ei ...
... angelorum ...
... millenarius ... milia
milium ... millenarius ...
decies milies ... centena
milia ... millenarius ...

[illegible]

... ignis ... ante ...

... ignis ... ad ignem emendatorium ... ignis ante ipsum procedet ...

Ex iii ii gen. contione eius uere ecclesia aspicientur
& inmissione b. 3e continuatio regis x. q. ad huma
nam in qua apparebit in iudicio. io. xxiiii. Vi
debitis filium hominis uenientem in nubibus celi zach.
vi. b. iohe. quando aspicient in quem pupugerunt. s. ii et
apo. i. ecce uenit cum nubibus et uidebit eum omnis
oculus. 4o ostendit duplex magnificentia humane
nature scilicet quantum ad sublimatione in sermone contra nature z iii
quod dicitur usque ad antiquum dierum peruenit. quantum ad subli
matione humane nature & spiritualem dilectionem z ii
quia obedire tradita est illa potestate & potentie
omnes dicte potestis que ad demones & reprobos, ho
que ad huiusmodi electorum regnum quantum ad angelos sanctos principes
.ii. dare & iii. de nouo quia sic de nouo & ut
in nouo & de tos prophetas. ut iii. potentie trasse
lationes populi actorum ubi platonem eorum ibi dicitur
actibus filius noe quod presenti et uerum & alia
lingue conciliatorem quod eorum ostendo x. quod dicit propter
iudicia diuini & in tempore, ex hiis acciderit penitus
regnum x. ad alia regna & potestas diuoecitur
potestas quo ad reges z ii & quod dicitur in regum ca. Hoc
inno spiritus distinguitur uisione z ii pro quanto ad
uisionem ad exaltationem. potentie da hostiorum quod
ad quantum est z ii & quod dicitur hostium spiritus dicitur
que ad uolatem. dicte sunt etc. celestis quod ad proprie
z ii & quod dicitur uisiones celebrauerit ut hostiam
que ad uisionem aliis dicitur que ad uisionem coniu
quinque & tertia bestia, celestia que ad uisionem
in die. Actus aduenit de assistentibus ad
quod inquit assistentibus eius ad missionem benedicti in
tionibus officiis uero in illuminatione & custodie
tertio monte ad bonum z ii et ii & quod dicit hic
ubi de assistentibus. Dicuntur mo. esse inno ca. psalmo
hec iiii. etc. Primo inmissionem bestiarum & premium
ad statum mundi. finaliter z ii & quod dicitur. iiii. reges
de dicto modo specialiter quanta bestia & tertia
x. terram prius iudicas aduentum & premium
ad statum mundi finaliter z ii & quod dicitur post hoc
uolum. quod ii antichristus in specie ostendere nos debere
de diuinitas ad dissolutionem vi uoluit ex suo
z ii & quod dicitur. Volui diligenter discere. dicitur
ibi & sic ait. & primo inquirere bestiam
quartam regnum. bestia dicitur & cornua. x. re
ges & post. x. dicitur de cornu prius re
gem potestatis. postea. s. antichristum z ii & quod dicitur. alii
ad fugiendo & declarat ea dicens quod cornua dicuntur
primum & super potestate z ii & quod dicitur tres reges
humiliabit. per de mente iudicatum contra quod
z ii & quod dicitur. Sermones contra excelsum & mali
ciam. contra bonorum l. sed altam & dicere
dicitur de dictis arrogantia contra diuinam ma
iestatem. Item pro contrario opposito in creatura
que ad ordinem & esse sanctum & leges
que ad temporabilitatem & mali & iii & tempore
celebrare z ii & quod dicitur super. contra legem statu
& e contra leges reges & regem
dicitur ut seculares potestas & etiam inter
uite & miseros. usque ad tempus & tempora iuxta
de ecclesia sermonis tempus anni duo tempora
duo anni. dimidium tempus sex menses quam tempore regna
bit antichristus. apoc. xii. etc. tempus & tempora pro

anno xpi. dicitur de adiutorio iudicas z ii & quod
sedebit & iudicium sedebit & inde pro damnationem antichristi (*damnationem*)
& reproborum z ii & quod dicitur ut auferatur potestas & etiam in
sit uitam .... uitam bonis actis etiam
dispareat de tanto. dicitur inde sanctorum electorum z ii &
quod dicitur regnum & potestas de regno celesti de
bonis in potestate ii quod de malis, dicitur & de
magnitudine regni ut ostenderet possessionis quantum
ad potentiam spiritus gloriae propter et regnum sempi
ternum ut ostenderet perpetuitatis quantum ad durati
onem in secula seculorum. reges & ita obediunt
& obedient ex ipsis ad tempus propter sensus quod solum
spiritus uirtutis diuina & obedientia diuina
ut maxime ex timore. Fit. super misericordia in
more obedire & ex amore. Io. xxiiii. Si quis
diligit me sermonem meum seruabit, si ii respicit
ad statum gloriae seruire respectu ad reuerentiam
maiestatis obedire ad confirmationem uolun
tatis. Hucusque sermo illius generatio & subsequitur
ad uisionem & dicit ea. Septimo experimentalis
ex hoc z ii & quod dicitur. Hucusque sermonis illius. i.
uisionis receptionis. Dicitur de Daniel de costibus
quantum ad ueritatem intellectiam z ii & quod conturbat
dicitur me facies mea inmutata quantum ad affectum l.
facies dicitur. Sed uerbum conseruaui quantum ad uirtutem
memoratiuam. i. in corde meo etc. ut quod dicit
uisio diffinit intellectum dubitat affectus uel
de aliis & debet ubi memorie retinere

Anno tertio regni baltasar. c. viii. Visio tertia (*ca. viii.*)
agit de pugna arietis & hirci & pro a morte
pugna regum medorum & persarum & regum
grecorum ut proprius pugna ecclesie & aliorum tamen
& aliorum hoc & necesse visionis hec praeterita misterio
propria habet diuisas. quia ostendit & cetera
& ii in nouissimo maledictionis & hec sunt sub (*quam*)
tempore. quod constitutione uoluit & reprobis implebitur
hec uisio tertia & hec iiii. uisiones sequentes
explicando precedente tamen ostendebat magna
regum x. quantum ad statum aduentus & distinguitur sic
primo. ii. uisio de interpretationis & ostenditur
que sequitur ostendit uerum etiam salomonis
prelio autem quod tunc maxime nec etiam quod
erit de hoc alius in fine alteri ii quamuis de hoc
fine de hoc & potentia antichristi. Dicitur pate
bit. primo quod uisio distinguitur primo & per
circumstantias z ii & quod dicitur. anno & & in apparatu
i. tertio anno & conclusione & in uisione ma
ne quantum ad exordium nota sex circumstancias
uidentes ego Daniel. quod dicitur. visionem z ii & ii
apparuit qui uidit. que anno & regni
bal. & per ordinem uidit z ii & quod dicitur. p. id quod uide
ram. i. post illam uisionem quod uidi anno pri
mo & iam uidi z ii & quod dicitur. uidi in uisione
quantum ad uisionem ymaginariam. leuaui
oculos quantum ad intellectum que loco uidit
uidit de declarat locum temporis. s. loco quo
in regionis tamen erat cum uidi z ii & quod
dicitur elam regione. ut ii dicunt in magno
temporis ciuitate ad nouum regno accepit
ut babilone babilonium & tabelam clamante
post & declarauit locum cum & cum. s. et cum &

caspii unde [illegible] quod dicit [illegible]
in susis castro [illegible] metropolis
regionis elamitarum [illegible] castrum ideo
[illegible] sic uocatur [illegible] in media [illegible]
in [illegible] quod elam fuit
metropolis aque elamitarum [illegible] in susa [illegible]
regione [illegible] metropolis dignitate [illegible]
[illegible] siue in dignitate [illegible]
one [illegible] magno [illegible]
[illegible] super Ulay ut [illegible]
[illegible] nam porte [illegible]
sunt [illegible] porta [illegible] palus [illegible]
dicit sic porta Ulay [illegible] alia translatio
lxx [illegible] porta Ulay et uidi et ecce aries
narratio uisionis [illegible] duas partes
descriptionem uisionis [illegible] ecce aries
[illegible] uisionis [illegible] ecce [illegible]
[illegible] uisionis [illegible] descriptio aries
[illegible] ecce aries [illegible] descriptio hirci [illegible] ecce
hircus ecce aries [illegible] aries [illegible]
ad regnum persarum et medorum [illegible] regni [illegible]
[illegible] rex [illegible] darius [illegible]
[illegible] regno caldeorum [illegible] medis
[illegible] cornua [illegible] excelsius [illegible]
nepos [illegible] cyrus [illegible] darius
et medis [illegible] aries in
[illegible] regnum [illegible] excelsius [illegible]
[illegible] excelsius [illegible] regno medorum [illegible]
[illegible] aries [illegible]
[illegible] fine [illegible] uisione [illegible]
[illegible] regni medorum et persarum
postea uidi arietem [illegible] regni
medorum et persarum [illegible] aries [illegible] dari
[illegible] filius [illegible]
[illegible] darius rex [illegible] filius arsami [illegible]
alexander [illegible] regnum me
dorum [illegible] persarum [illegible] darius [illegible]
[illegible] fuit [illegible] historie
[illegible] occidentem
[illegible] ecce autem hircus [illegible] descriptio
hirci [illegible] ad regnum grecorum [illegible]
[illegible] finale [illegible]
[illegible] hircus [illegible]
macedonia [illegible]
[illegible] monarchia regni [illegible]
[illegible]
porro hircus habebat cornu insigne [illegible]
[illegible] rex primus grecorum filius philippi regis
macedonum [illegible] dario
[illegible] arietem [illegible]
[illegible] pugna allexandri [illegible] darium [illegible] pug
na [illegible] arma
[illegible] fluuium [illegible]
duces [illegible] impetu
[illegible] arietem [illegible] pugna
[illegible] regnum medorum et
persarum [illegible]
[illegible] percussit arietem id est darium [illegible] duo
cornua [illegible] medorum et persarum [illegible]

[illegible] regni grecorum [illegible] hircus [illegible] magnificatus
est [illegible] regni grecorum monar
chia [illegible] in alexandro [illegible]
magnificatus est [illegible] moriens in allexandro
in babilone regnum [illegible]
[illegible] egypti [illegible]
ptholomeus macedonas philippus frater alexandri
syria [illegible] regna orientis seleucus
[illegible] antigonus [illegible]
[illegible] regni grecorum [illegible]
[illegible] antiochus epiphanes [illegible] origine [illegible]
a rege [illegible] i mach. i. exiuit
ab eis radix peccati antiochus [illegible] de
uno [illegible] cornu modicum [illegible]
[illegible] filius [illegible] rome obses i mach. i. [illegible]
[illegible] audiens quod
[illegible] mortuus [illegible]
[illegible] regno syrie [illegible]
[illegible] meridiem [illegible] meridie
egyptum [illegible] i mach. i. [illegible]
regnare [illegible] egypti [illegible]
in [illegible] egypto [illegible]
[illegible] i mach. i. [illegible]
[illegible] macha-
[illegible]
[illegible] iudeos [illegible] edificauerunt [illegible]
[illegible] de fortitudine
[illegible] iudeos [illegible]
[illegible] mach. [illegible]
[illegible] magnificatus [illegible]
[illegible] sacrificium
[illegible] de antiocho i mach. i. [illegible]
[illegible] holocausta et sacrificia et placationes in
templo dei [illegible] usque de [illegible]
[illegible] angelum [illegible]
[illegible] iuge sacrificium [illegible]
[illegible] i mach. i. edificauit [illegible]
[illegible] usque ad [illegible]
et mane id est uespera et mane [illegible]
[illegible] dies duo milia ccc
et mundabitur [illegible] annorum sex et [illegible]
[illegible] antiochi [illegible]
usque ad [illegible] quod ipse [illegible]
[illegible] regni grecorum et cepit [illegible]
[illegible] i mach. i. [illegible] xlviii [illegible]
[illegible] xxv die mensis
[illegible] xliii [illegible] usque ad [illegible]
[illegible] sex anni [illegible]
[illegible] duo
milia [illegible] sex anni [illegible]
uidetur [illegible]
[illegible] de antiocho [illegible] manu [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] machabeo i mach. vi. [illegible]
[illegible] audiuit [illegible]
[illegible]
[illegible] et mortuus est [illegible]
[illegible] manu [illegible] factum est [illegible]

visionem [illegible] et querebam intellectum
[illegible] in similitudine visionis [illegible]
[illegible] et audivi vocem [illegible] missio Gabriel ad
[illegible] manifestandum [illegible] visionem i. ecce
stetit [illegible] viri [illegible]. hunc [illegible] Gabriel
angelo Michaele minor existimatur quia
minorum princeps [illegible] visio
[illegible] Gabriel [illegible] fortitudo [illegible] distinguit
[illegible] fortitudo dei [illegible] per angelum [illegible]
Gabriel. Luc. i. [illegible] Gabriel
[illegible] ad Zachariam et ad Mariam [illegible]
[illegible] Raphael [illegible] Tho. xii. [illegible]
[illegible] Michael [illegible]
[illegible] deus. Raphael [illegible] medicina dei
[illegible] angelorum [illegible]
[illegible] Cumque [illegible]
[illegible] humana [illegible]
[illegible] duplex [illegible]
[illegible] ad [illegible] duplicem [illegible]
[illegible] angelica [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] visionis [illegible]
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] aries [illegible] anno [illegible]
regni Balthasar [illegible]
ad visionem [illegible]
[illegible] xiii. [illegible]
[illegible] manum tuam [illegible]
[illegible] oculos tuos [illegible]
[illegible] die ac nocte [illegible]
[illegible] oratio [illegible]
[illegible] visio [illegible]
[illegible]
Ulay [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Ulay [illegible]
[illegible] ad humana [illegible]
[illegible] Ulay [illegible] memoria [illegible]
[illegible] Eze. [illegible]
[illegible] Job. [illegible]
[illegible]
[illegible] aries [illegible]
pugna hirci [illegible] arietis [illegible]
[illegible]
[illegible] duo cornua [illegible]
[illegible] cornua [illegible]
[illegible] cornua [illegible]
[illegible] duplex [illegible] ad duos
gladios [illegible]
[illegible] duo cornua [illegible]
[illegible] duo [illegible]
exo. xxxiiii. cornuta erat facies [illegible]
[illegible] xiii. [illegible]
[illegible] cornua duo similia
agni. [illegible] cornibus ventilabat [illegible]

[illegible] mundane [illegible] mundane [illegible]
[illegible] pusillitatis [illegible] unde [illegible]
xiii. leva oculos tuos [illegible] ad
[illegible] meridiem [illegible] ventilabat
arietes [illegible] xxxiiii. de Joseph
[illegible] cornua [illegible] ventilabit gentes
usque ad [illegible] terre [illegible] bestie non poterant re
sistere ei. [illegible] bestiam [illegible] Job. v. [illegible]
bestie terre pacifice erunt [illegible] hircus hu
bebat [illegible]
[illegible] malignantem
hircum. [illegible]
[illegible] xx. [illegible]
ad [illegible] pastores [illegible] furor
meus [illegible] hircos visitabo [illegible]
[illegible] domum Juda. [illegible] hircus [illegible]
[illegible] oculorum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] manifeste [illegible]
[illegible] ad [illegible] Et hircus
[illegible]
cornu [illegible] cornua [illegible] cornu
[illegible] cornu [illegible] cor
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] cornu
[illegible] cornu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] arietem [illegible]
[illegible] duo cornua [illegible] ad [illegible]
[illegible] duo cornua [illegible] timor [illegible] amor
[illegible] timor
[illegible] amor [illegible] Et non poterat re
sistere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] cornu insigne [illegible]
[illegible] cornu Moab [illegible]
[illegible] iiii. cornua [illegible]
[illegible] duplex [illegible]
[illegible] abor
[illegible]
[illegible]
[illegible] Babylone [illegible]
cornibus [illegible] xxxiiii. lateribus [illegible]
[illegible] cornibus [illegible] ventilabatis
[illegible] mea [illegible]
[illegible] iiii. cornua [illegible]
me [illegible] cornua [illegible] Juda [illegible]
[illegible] De uno autem ex eis egressum est cornu
[illegible] cornu modicum [illegible]
[illegible] Rex [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Eze. xxii. [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Thamar [illegible]

labis eorum mentientur et [illegible] ad depopulationem
antichristi. hic dicitur rex egipti propter maliciam. propter n.
malitiam dissipat ecclesiam sicut tenebre ut [illegible] propter
potentiam draco propter astuciam. draco n. ecclesiam
[illegible] hominem [illegible] in dilectione eorum mo
dicitur. hic est antichristi [illegible] [illegible] [illegible]
ostendit antichristi [illegible] [illegible] dicit [illegible] quod dicit fortitudinem
[illegible] [illegible] [illegible] quo ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod dicit fortitudinem [illegible] [illegible] quod
status activorum in maiore [illegible] [illegible]
[illegible] ad statum contemplativorum [illegible]
[illegible] [illegible] quantum ad statum prelatorum et
[illegible] [illegible] ad [illegible] prelatorum
de stellis [illegible] ad [illegible] predicatorum. apoc.
xii. dicitur cauda trahebat terciam partem stellarum
celi. mt. xxiiii. stelle cadent de celo [illegible]
c. [illegible] [illegible] et potestates [illegible] [illegible] quod dicit
[illegible] ad [illegible] magis [illegible] ii. thess.
adversatur et extollitur [illegible] quod dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] et tabernaculum inge sacrificium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iuge sacrificium [illegible] [illegible] antichristi [illegible]
in. placebit deo sacrificium [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
spiritualis [illegible] [illegible] sacramento [illegible] xxiiii.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] desolati
[illegible] [illegible] [illegible] antichristi [illegible] non
aufertur iuge sacrificium [illegible] [illegible]
[illegible] aufertur iuge sacrificium [illegible]
feste [illegible] non [illegible] occulte. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tempore non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non quod aries dicitur rex medorum [illegible]
persarum. [illegible] grecorum rex [illegible] principatus ecclesie
fideles [illegible] [illegible] statu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iustitie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] antichristi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
hircus [illegible] hircus princeps grecorum aries [illegible] — *principes* (margin)
[illegible] medorum et persarum. Et visio mane et vespere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] reedificationem [illegible] [illegible]
ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod dicit visio mane
et vespere. i. visio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sigillatas visiones
[illegible] quod dicit. cum ego visionem signa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod dicit post multos dies erit
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
benivolentiam sigillo visionis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — *quod narrat* (margin)
[illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] duplex [illegible] [illegible] [illegible]
languor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] surrexisse [illegible]
[illegible] [illegible] non erat [illegible]

[illegible] visio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] regnorum [illegible] non
erat [illegible] [illegible] [illegible] regnorum [illegible]
[illegible] [illegible] visio [illegible] [illegible] gente
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] antichristi.

In anno primo darii octaua visio est de abhominatione — *in ca. ix. abhominatio* (margin)
abhominationis usque ad passionem [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] due visiones
ad demonstrandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ne [illegible] passionis [illegible] [illegible] [illegible] — *tempus* (margin)
visio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
visio [illegible] figurata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] due visiones [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ex ordine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad hoc [illegible] [illegible]
[illegible] visionis [illegible] [illegible] [illegible] — *dei* (margin)
[illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible]
[illegible] quod dicit luc. xxi. vigilate itaque omni tempore
[illegible] orantes ut digni habeamini fugere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex
ordine [illegible] dicit In anno primo et narratio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod dicit In anno primo [illegible] ego daniel intellexi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] darii regis [illegible] [illegible] darius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
baltasar [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ab alexandro rege macedonum. [illegible]
anno [illegible] templum edificatum est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medorum et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regnum
caldeorum [illegible] [illegible] imperavit regnum caldeorum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ego
daniel intellexi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] medorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
faciem meam ad dominum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantum ad deum quantum afflictionem [illegible] quod dicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quantum ad confessionem [illegible]
[illegible] oravi ad dominum quantum ad [illegible]
quod dicit [illegible] [illegible] quantum ad sapientiam. meum — *conclusio* (margin)
quantum ad [illegible] [illegible] Et confessus sum et dixi [illegible]
narratio [illegible] [illegible] [illegible] confessionem
[illegible] [illegible] sequitur [illegible] [illegible]
[illegible] confessio [illegible] [illegible] confessionem
laudis [illegible] quod dicit [illegible] [illegible] confessionem [illegible]
[illegible] [illegible] confessio [illegible] laudis duplicatur

[illegible] [illegible]. [illegible] dns magnetudi. [illegible]
dns [illegible] no [illegible] [illegible] magnetudi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q' [illegible] . custodientibz pactu q'm ad bona prim
ka afferda [illegible] q'm ad miserid [illegible] mala [illegible]
mone[illegible] [illegible] no [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te
custodibz madica tua ape. ¶ [illegible] [illegible] [illegible]
apte afessio pecc[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] repitamo [illegible] [illegible] ad
ro. [illegible] sic [illegible] apls [illegible] [illegible] dns [illegible]
[illegible] ego [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] afessi
omis afroe [illegible] pecc [illegible] [illegible] afroe gna pecc[illegible]
[illegible] formonet [illegible] excusates
i. [illegible] [illegible] [illegible] accusates
i. [illegible] nos maledco [illegible] afroe ge
nera pecc[illegible] [illegible] omissionis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] pecc omissionis [illegible] ad apostaliam [illegible]
recessim[illegible] . [illegible] ad madu[illegible] omissionem. i.
[illegible] [illegible] [illegible] ad moralia [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adomi
[illegible] [illegible] [illegible] fide [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] excusantes [illegible] ignorantia [illegible]
[illegible] . [illegible] n . [illegible] pecc[illegible] ex [illegible]
ignorantia [illegible] malicia [illegible] excta malicia
[illegible] colore excusationis [illegible] [illegible] [illegible]
. n . [illegible] [illegible] excusatio. [illegible] [illegible] [illegible]
monet excusationem pecc [illegible] [illegible] [illegible] exig
norancia madicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] no obedim[illegible] [illegible] [illegible] . q . d . [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ex ignorancia excusari [illegible]
possumus . nec [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] loquitur regibz [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . regibz [illegible] ad [illegible] [illegible] . pe[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] fideles . [illegible] ad [illegible]
[illegible] religiosor[illegible] . [illegible] [illegible] narrantes [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] excusatio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] accusatio [illegible] [illegible] [illegible] afusio
[illegible] accusa[illegible] ostendat [illegible] . [illegible] hodie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fessionis doctrine. [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] nos [illegible]
[illegible] ad illos [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] ad illos [illegible] culpa
mortali. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] excusa[illegible] pene
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
¶ [illegible] afusio faciei [illegible] [illegible] no [illegible] excusari
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] afusio facie regibz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mali
pene. [illegible] [illegible] ad remissionem mali
culpe [illegible] [illegible] afusionis [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible]. recessim[illegible] [illegible] supple voluntarie

[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] noc[illegible] [illegible]
[illegible] in lege. q'm ad ob[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supple
voluntarie [illegible] [illegible] lege. q'm ad [illegible]
[illegible] [illegible] negatia . [illegible] q'm ad [illegible]
[illegible] affectio [illegible] [illegible] nos maledco
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accusantes
[illegible] obstinatio [illegible] [illegible] obstinatio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nos maledco [illegible] [illegible] memoria
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q'm ad [illegible] [illegible]
[illegible] pena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] maledictiones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pena . n . [illegible] [illegible]
pena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
obstinationem . i . no rogavimus . faciem tua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] obstinationis . no
rogavimus faciem [illegible] [illegible] [illegible] deficiencia
[illegible] sume potestatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] no cogitare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obstinationis
[illegible] [illegible] malicia [illegible] accusatur
obstinationis . [illegible] excusatio sume bonitatis
[illegible] [illegible] vigilavit [illegible] [illegible] [illegible] vigi
[illegible] [illegible] malicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pecc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] ad pena q'm ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
malo culpe ad [illegible] malo pene [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] beneficia collata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] beneficia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos . [illegible] fecimus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] afessione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] postu
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] postulat
[illegible] [illegible] postulationis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q'm ad [illegible] [illegible] [illegible] postulat
mali [illegible] [illegible] ad [illegible] mala
[illegible] postulat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mali culpe . [illegible] [illegible]
q'm ad [illegible] mali [illegible] [illegible] [illegible]
postulat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic
[illegible] [illegible] postulationis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] . q .
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] exaudi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q'm afessione [illegible] [illegible] pecc
[illegible] [illegible] placari [illegible] [illegible] exaudi
[illegible] . placare [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]
postulacionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dem post alia clausula quam adnectit quoque precatur a[illegible]
dilatione. Et hoc est quod dicit: ne moremoreris propter temetipsum [illegible]
non omnis. Et hoc est quod dicit: propter temetipsum quia nomen tuum invocatum
est super civitatem [illegible]. Et sic finit orationem suam. Cumque adhuc loquerer
et [illegible] ordinem describit visionis [illegible]
[illegible] passionis [illegible]
procedens. Et hoc est quod dicit: Adhuc me loquente in sermone
visionis [illegible] lxx. ebdomades ex
ordine [illegible] duo [illegible]
[illegible] prophetia [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
Ecce vir Gabriel [illegible]
[illegible] intellectu. Et hoc est quod dicit: et docuit me.
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] Ecce vir [illegible] in tempore sacrificii [illegible]
ordine [illegible]
[illegible]
[illegible] loquerer et orarem et confiterer
loquerer. [illegible] confessionem laudis [illegible]
[illegible] confiterer [illegible] confessionem peccati
[illegible] ordinem [illegible]
[illegible] Israel [illegible]
[illegible] xxxv. [illegible]
[illegible] in conspectu Dei [illegible]
[illegible]
[illegible] pro monte sancto Dei [illegible] ad [illegible]
montem [illegible]
[illegible]
ad nos ad [illegible]
Et hoc est quod dicit [illegible]
[illegible] Et hoc est quod dicit: adhuc me loquente [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
angelica [illegible]
[illegible] Gabriel
[illegible] angeli
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] angeli. [illegible] quem videram a principio. Et hoc est: in
[illegible] visione [illegible] Et hoc est quod dicit: cito volans tetigit
me [illegible]
[illegible] Biblia [illegible]
[illegible] in tempore sacrificii vespertini
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sacrificabat [illegible]
[illegible] sacrificii vespertini [illegible]
[illegible] sacrificii [illegible] sacrificaretur [illegible]
[illegible] sacrificare [illegible] Et docuit
me et [illegible] angeli [illegible]
[illegible] prophete. [illegible]
[illegible] ad doceret [illegible]
[illegible] Docuit nos doctrina loquente
[illegible] ad [illegible]
[illegible] Et locutus est mihi [illegible] Ut docerem
te. [illegible] angelus [illegible]
[illegible]
[illegible] prophet[illegible]. Ab exordio precum tuarum

[illegible] ex quo [illegible] Et hoc est quod dicit:
egressus est sermo. [illegible]
Et hoc est quod dicit: quia vir desideriorum [illegible]
[illegible] excellentia [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] Et hoc est quod dicit: tu ergo animadverte [illegible]
Septuaginta ebdomades abbreviate sunt [illegible]
ebdomadas [illegible] usque ad mortem [illegible] summatim
[illegible] Et hoc est quod dicit: super populum tuum. [illegible]
[illegible] sanctam tuam [illegible] summa
[illegible] summa usque ad passionem. Et hoc est
quod dicit: super [illegible] passionis
[illegible] ut consummetur prevaricatio. [illegible]
[illegible] ebdomadas annorum
dierum [illegible] annorum [illegible] ebdomadas
[illegible] spacium vii. annorum [illegible] ebdo-
madas [illegible] spacium vii. dierum
[illegible] ebdomadas spacium vii.
annorum [illegible]
[illegible]
xl. diebus [illegible]
summa annorum lxx ebdomadarum [illegible]
summa annorum [illegible] nonaginta [illegible]
[illegible] spacium vii. annorum [illegible]
[illegible] nonaginta [illegible] summa annorum
[illegible] vii. [illegible]
[illegible] xx. [illegible] vii. [illegible] xl. [illegible]
[illegible] xc. [illegible] ebdo-
madas [illegible] annus solaris [illegible]
annus lunaris. xi diebus [illegible] annorum lunarium
[illegible] ebdomadas anno solarium [illegible]
[illegible] lxx annorum lunarium [illegible] solarium [illegible]
[illegible] debere accipi [illegible]
ebdomadas [illegible] opiniones [illegible]
[illegible] Bede [illegible]
Beda [illegible]
[illegible] ebdomadas [illegible] xx anno Artaxerxis
[illegible] Neemias [illegible] regis Artaxerxis [illegible]
[illegible] murorum [illegible]
[illegible] ebdomadarum [illegible] completis
ebdomadas usque ad annum xv. [illegible]
anno [illegible] passio [illegible]
[illegible] baptismum [illegible]
[illegible] ebdomadas completas xviii. anno Tiberii
[illegible]
[illegible] ebdomadas
[illegible] Caldeorum [illegible]
[illegible] Scito ergo et animadverte ab exitu ser-
monis [illegible] ebdomadas [illegible]
[illegible] angelus loquebatur. [illegible] anno
[illegible]
Beda [illegible]
[illegible] Ab exitu sermonis
ut iterum edificetur Ierusalem [illegible]
[illegible]
[illegible] ebdomadarum [illegible] xx. anno
Artaxersis [illegible]
[illegible] usque ad [illegible]
[illegible] ebdomadas
[illegible] usque ad [illegible]

prophetie a daniel dicti .i. circiter principatus
monarchiam demum reedificanda est [illegible]
et iherusalem et postea herodis rebellantes
iudeos [illegible] magis [illegible] super
ante [illegible] a propheta [illegible] xpc
moriturus reedificata est . supputatio .n. [illegible]
apud [illegible] tempus regni persarum et grecorum
et romanorum usque ad nativitatem xpi . sicut .n. de
[illegible] regnum persarum grecorum [illegible] xxx super
putatis annis macedonum . ccc. [illegible]
usque ad nativitatem salvatoris xxx et circa [illegible]
[illegible] regis persarum qui regnavit [illegible]
[illegible] anni [illegible] lx . et circa [illegible] cyri usque
ad nativitatem xpi [illegible] ebdomadas [illegible]
lxx annos [illegible] ebdomadis // supputat [illegible]
[illegible] oppidum iudeam [illegible] ebdomadas [illegible] anno
[illegible] usque ad [illegible] adorande
xpi [illegible] olimpiadis [illegible] lxxiiii annos
[illegible] ix [illegible] faciunt ebdomadas [illegible] nona
[illegible] annos [illegible] agno [illegible]
[illegible] usque ad [illegible]
[illegible] beda [illegible] polimpiadis
[illegible] ab olimpio agone [illegible]
[illegible] iiii annis [illegible] iiii annos ago
[illegible] agebatur [illegible]
[illegible] ad agone publice
[illegible] olimpiadas [illegible] annorum
[illegible] olimpiadis [illegible]
[illegible] posse [illegible]
[illegible]
[illegible] alias [illegible]
[illegible] apollinaris clemens [illegible]
[illegible] supputationes [illegible] a beda
lxx ebdomadas [illegible] usque ad mortem
xpi [illegible] monarchiam
[illegible] anno [illegible] usque ad xviii annum
tiberii [illegible]
anno [illegible] regnavit persis [illegible] c. xxxvi
annis usque ad mortem darii [illegible]
[illegible] alexandri [illegible] ab allexandro
usque ad cleopatram regnantibus macedonibus
annis ccc . [illegible] regnantibus romanis
usque ad xviii annum tiberii cesaris . anno [illegible]
[illegible] anni solares ccc. lxxv.
[illegible] passi [illegible] xviii
tiberii [illegible]
[illegible] anno xv tiberii postea usque ad passi-
onem [illegible]
[illegible] supputationes [illegible]
anni solaris ad lunarem excedit [illegible] sola-
ris lunarem xi diebus [illegible]
[illegible] embolismales [illegible] lunatio-
nes [illegible] xiii [illegible]
[illegible] ciclus decennovenalis [illegible]
spacium xix annorum [illegible] annus
solis et lune [illegible]
planetarum [illegible] annos ebdomadas [illegible]
[illegible] xi diebus [illegible] excedit annus
solaris lunarem [illegible] ciclo decen-
novenali [illegible]
[illegible] xiiii . [illegible] xvi . [illegible]

[illegible] anni colliguntur . viii menses et annos
embolismales [illegible] xix annis [illegible]
[illegible] patens [illegible] summam [illegible]
summa annorum . a xx anno [illegible] usque ad mortem xpi .
que est summa . cccc . lxxv . anni solares [illegible]
summa [illegible] xxv . ciclis decennovenalibus .
[illegible] spacium xix annorum [illegible] xix
anni [illegible] cccc . lxxv . [illegible] anni lu-
nares ex hiis [illegible] ciclo [illegible]
[illegible] annos ebdomadas . viii . menses ex [illegible] summa
annorum solarium [illegible] xxv [illegible]
menses [illegible] xxv [illegible] c . xxv .
[illegible] quos annos ex hiis mensibus [illegible]
lunares [illegible] spacium . xii . mensium [illegible]
menses faciunt [illegible] annos [illegible] lx alios
[illegible] annos [illegible] lx [illegible]
[illegible] annos [illegible] menses [illegible]
summa [illegible] c . xxv [illegible]
[illegible] xiii . annos [illegible] menses [illegible] annos ad
[illegible] summa annorum solarium . [illegible]
lxxv . [illegible] anni cccc . xc . [illegible] mensibus
[illegible] a xx anno [illegible] usque ad mortem [illegible]
[illegible] lxx ebdomadas [illegible] annorum lunarium [illegible]
mensibus [illegible] excedit [illegible] anno tiberii
[illegible] anno [illegible] supputationes [illegible] annis monarcharum
[illegible] passus est anno xviii tiberii
[illegible] solaris ad lu-
nares [illegible] propheta daniel [illegible]
[illegible] lxx . ebdomade [illegible] annorum
[illegible] super [illegible]
[illegible] xxxiii . [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible] prevaricatio [illegible]
[illegible] passionis [illegible]
[illegible]
[illegible] prevaricatio [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] iusticia sempiterna [illegible]
iusticie [illegible]
[illegible] impleatur [illegible]
[illegible] impleatur [illegible]
regat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ebdomade [illegible] summa [illegible]
[illegible] lxx ebdomadas [illegible] lxii
[illegible] ebdomadas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] reedificetur [illegible]
[illegible] sermo
[illegible] reedificetur [illegible]
[illegible] reedificandi [illegible]
[illegible] usque ad xx
annum [illegible] ebdomadas vii [illegible]
[illegible] ebdomade [illegible] lxii . [illegible]
[illegible] vii . ebdomades [illegible]
[illegible] spacio [illegible] edificatur [illegible]

// quod est planius [illegible] xxv . [illegible]
nonies xxv . [illegible]
cccc lxxv.

[illegible] planius [illegible] xxv [illegible]
novies xxv . [illegible] xxv . [illegible] cccc
lxxv [illegible]

[illegible] recedat de capitulo precedat et in singulis
memorie tenens. lx. in dine ebdomadas tempus annis usque ad
predicationem Johannis baptiste ebdomadas vel una que spacium
vii spacium annorum durat a tempore predicationis iohannis
[illegible] que tempore fecit apostolus privilegiata et omnia
gratie memorie digna et in singulari et singulis
[illegible]. Iudea [illegible] quod [illegible] maius
[illegible] tamen [illegible]
minime [illegible] maiore [illegible]
[illegible] ab [illegible] mx c lxv [illegible]
mx. v. lxx. [illegible] memoria [illegible]
[illegible] vii. et lxii non [illegible]
[illegible] maiore [illegible]
[illegible] vii. lx. [illegible]
[illegible] ipso [illegible]
[illegible] tres annos et dimidium [illegible]
[illegible] vespasiano [illegible]
tres annos et dimidium ad [illegible]
[illegible] impletum est [illegible] usque ad
[illegible] vii. et lxii. [illegible]
[illegible] vii. [illegible]
lxii. [illegible] vii. [illegible]
[illegible] singulari [illegible] reedificabitur [illegible]
[illegible] et [illegible] muri [illegible]
[illegible] illas ebdomadas [illegible] illos [illegible] in
angustia temporum [illegible] una manu tenebat
gladios altera ponebat lapides. nee. iiii. et
[illegible] Daniel post
ebdomadas lxii [illegible] tempore [illegible] usque ad
ebdomadam ultimam [illegible] occidetur [illegible]
ebdomadas. lxii [illegible] completa est [illegible] occidetur
Christus. [illegible] iudeos [illegible]
[illegible] messias [illegible] morte [illegible]
[illegible] iudeorum [illegible]
[illegible] negationis
[illegible] Jo. xix. non habemus regem nisi cesarem [illegible]
[illegible] dissipabit [illegible] supple
romanus [illegible] supple [illegible]. xpi [illegible]
[illegible] ad duce [illegible] vespa
siano [illegible] vasta
[illegible] vespasianum [illegible] fine
[illegible] de solo [illegible] affirmata [illegible]
[illegible] iudeis [illegible] reedificandum [illegible] ru
ina [illegible] capto [illegible]
[illegible] edificavit [illegible]
singulari [illegible] singulari memorie dig
na [illegible] privilegiata [illegible] pactum
[illegible] ebdomadas una pactum [illegible]
de incarnatione filii et redemptione [illegible] humani
[illegible] ebdomada [illegible]
predicationem iohannis baptiste [illegible] impletur [illegible]
[illegible] filios [illegible]
[illegible] de iohanne [illegible] [illegible]
[illegible] tres annos et dimidium [illegible]
[illegible] hostie [illegible]
[illegible] deficiet
hostia et sacrificium [illegible]
[illegible] morte
sua [illegible] xxiiii. [illegible] desolatio
[illegible]
[illegible] abhominatio desolationis [illegible]

ionis [illegible] pilato [illegible] templo [illegible] morte Christi. in
[illegible] templo templo abhomi
natio desolationis [illegible]
ab [illegible] adventum
[illegible] non
[illegible] ebdomadas [illegible] finale tempus
[illegible] decies
[illegible] non [illegible] passim
[illegible]
[illegible] lxx. ebdomadas [illegible]
et spacium vii dierum [illegible]
[illegible] vii diebus [illegible]
[illegible] planetarum [illegible] dies [illegible]
[illegible] non dies [illegible] dies [illegible]
[illegible] interruptum
[illegible] septem [illegible]
[illegible] denarii [illegible]
[illegible] nonenarii [illegible]
septem [illegible]
[illegible] vii. diebus [illegible]
[illegible] septem [illegible]
[illegible] abominationis [illegible]
Salvatoris [illegible] ebdomadas
[illegible] angustia [illegible]
[illegible] edificabitur platea
[illegible] lxxii. [illegible] ad
[illegible] medium [illegible]
[illegible] ebdomadam [illegible] finale [illegible]
[illegible] abhominatio [illegible]
[illegible] xxiiii. [illegible]
occidetur Christus [illegible]
[illegible] ad
[illegible] religiosos [illegible]
[illegible] Antichristus [illegible]
[illegible] manus in
[illegible] ad tempus [illegible]
[illegible] xxiiii. [illegible]
[illegible] tempus et dimidium [illegible] potes
[illegible] Antichristi. apo. xii. [illegible] et dimidium
[illegible] ebdomada [illegible]
templo abhominatio desolationis. i. Antichristus [illegible] ii.
[illegible] templo dei sedebit ostendens se [illegible]
[illegible] filius perditionis [illegible]
[illegible] completas. lxx. ebdomadas [illegible] completo
[illegible] Babylone [illegible]. iii. [illegible]
[illegible] archangelus [illegible]

Cx

G[illegible] [illegible] anno [illegible] regis cyri [illegible]
[illegible]
[illegible] liberationem [illegible]
[illegible] visiones [illegible]
[illegible] finale [illegible]
[illegible]
[illegible] passionis [illegible]
[illegible]
ad [illegible] liberationem
[illegible] iudaica [illegible] cyri [illegible]
[illegible]
[illegible]

ubi vidi aut[em] e[st] d[ic]t[u]m sol[utio]. Antecedentia aut[em] adversio[n]i

e[st] consequentia ad visione[m] ... reuelatio

... anno tertio regni Balthasar ...

... in diebus illis ego Daniel lugebam ...

... oculorum ... die xx ...

[illegible]

verba ... Tigris ...

a velocissima ... velocem ...

oculorum ... ardentia ...

[illegible]

[illegible] et crisolitus. quia corpus coloris ut dicitur [illegible] gemina quantum ad extrema corporis [illegible] ut facies eius. et facies eius ut fulgur
est oculi eius lampas [illegible] media [illegible]
[illegible] brachia [illegible] species eris candentis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et vox sermonum eius ut vox multitudinis [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] quantum ad corpus [illegible]
quantum [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] lampas [illegible]
pululas [illegible]
[illegible]
[illegible] quantum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
est [illegible]
[illegible]
[illegible] crisolitus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et tuditas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] facies ut fulgur quantum [illegible]
[illegible] lampas ardens quantum [illegible]
[illegible]
pugnare [illegible] brachia [illegible] pugnare [illegible]
[illegible] usque ad pedes [illegible]
[illegible] eris candentis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vox sermonum eius [illegible] vox sermonum [illegible]
[illegible] multitudinis [illegible]
[illegible] vox n. multitudinis [illegible] vox [illegible]
[illegible]
[illegible]
mo [illegible] Ecce [illegible]
[illegible] moraliter [illegible]
quantum ad [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]

[illegible] crisolite [illegible]
[illegible] vox sermonum [illegible]
ad modestiam loquendi [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] affectiones [illegible]
[illegible] ad
[illegible]
[illegible] dilectiones
[illegible] aureus [illegible]
[illegible]
[illegible] mistica
[illegible] crisolitus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] differentes
[illegible]
[illegible] crisolitus [illegible]
[illegible] aureus [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] facies fulguris [illegible] oculos ut lampas ar-
dens [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] ad pedes [illegible]
[illegible] eris candentis [illegible]
[illegible]
[illegible] vox sermonum [illegible]
[illegible] multitudinis [illegible]
[illegible]
Allegorice. Ecce [illegible] mistice
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mistica
[illegible]
[illegible] crisolitus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

timor damnationis nausea detestationis. Unde
distinguntur ordines electorum in celo. facies
et sermones corporis pertinent ad ordinem placatorum
etc. quod fulgebit quod debitum [illegible]
[illegible] perfectionum. et iterum per zelum caritatis.
oculi ad quod pertinet [illegible] ad ordinem [illegible]
placatorum etc. quod lampas ardens per quod [illegible]
ut lampas. n. ardens vel igne [illegible]
et calore [illegible]
[illegible]
amoris [illegible] lucis cognitionis [illegible]
[illegible]
[illegible] ad ordinem [illegible]
ad operationes et pedes [illegible]
affectiones [illegible]
in affectibus [illegible]
[illegible] amor [illegible] ad
faciendum bonum et declinandum malum. vox [illegible]
[illegible] ad dulces sonos [illegible]
¶ [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] duplex [illegible]
[illegible] ad electos [illegible] ad reprobos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] apoc. xix. [illegible]
[illegible]
[illegible] honoris [illegible]
[illegible]
[illegible] electi [illegible]
pene [illegible] culpe [illegible]
[illegible] pene [illegible] culpe [illegible]
[illegible] pax [illegible]
honor et pax [illegible]
[illegible] ad reprobos [illegible]
[illegible] ad medium [illegible] ad
[illegible]
[illegible] facies [illegible] fulgur [illegible]
[illegible]
[illegible] igne [illegible]
[illegible] oculi [illegible] lampas
ardens [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible] vox sermonum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] xii.
[illegible] passiones
[illegible]
[illegible] pena / passiones [illegible]
[illegible] passionum damnationis
[illegible]
[illegible] lampadis ardentis [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
¶ [illegible] visionem [illegible]
[illegible] ad visionem [illegible]
[illegible] ex visione angelica [illegible]
[illegible] ad visionem [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad defectum [illegible]
[illegible] ad defectum [illegible]
[illegible]
[illegible] consolationes [illegible]
[illegible] confortationes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] excellenti [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ligne [illegible]
[illegible] ex quo [illegible] ad [illegible]
xxxii. [illegible] iacob [illegible] faciem ad faciem
[illegible]
[illegible] ad ordinem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad visionem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] passionem [illegible] visionem [illegible] passionem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
modus [illegible] passionis / [illegible]
[illegible] passio [illegible] visionem [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Danielis . s. in noctem propter quod dicit: non re-
mansit in me fortitudo, tamen sensit, propter quod dicit: species mea immutata
est. Vegetative, propter quod dicit: emarcui, pallui, quantum ad
audientiam. Sic exponit Hieronymus. Quantum ad intellectum vero
dicit: iacebam consternatus super faciem, et quantum ad affectum vero dicit:
nec habui quicquam virium et cetera. Et ecce manus et cetera. Tetigit me
despecta passione Danielis, est confortatus per an-
gelicam visitationem, et primo confortatur angelica [illegible]
tangendo et elevando; tangendo erigit [illegible]
ecce manus tetigit me et erexit, loquendo
instruxit, et hoc est quod dicit: et dixit ad me: Daniel; tangendo
confortat affectum, loquendo intellectum. Dicit ergo: ecce
manus, supple angeli, id est virtus operativa quae tetigit
me, et erexit super genua mea et cetera. Genua vocat
inferiores affectiones [illegible] flecto
genua cordis mei [illegible] manum
desideria mea manus [illegible] voluntatis manus [illegible]
non [illegible] malo [illegible]
[illegible]
[illegible] genua et [illegible]
[illegible] affectionum et desideriorum elevato
et dixit ad me [illegible] tangendo erexit affectum, loquendo
confortat et [illegible] intellectum, et confortat
[illegible] Daniel et cetera [illegible] ex die
primo et cetera. Confortat [illegible]
remotionem [illegible] dixisti [illegible]
et hoc est quod dicit: Daniel vir desideriorum [illegible]
et intellige verba [illegible]
[illegible] in gradu tuo, quia et [illegible] ecce [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et intellectum [illegible] et [illegible]
quod dicit: stetit tremens, et ait: noli timere [illegible] ex
die primo [illegible] intellectum [illegible]
et hoc dicit [illegible] deprecationis [illegible]
et hoc est quod dicit: ex die primo [illegible]
[illegible] diebus [illegible] verba
tua [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] liberatione [illegible] quantum ad [illegible]
ad eam [illegible] liberationis [illegible] afflictione
[illegible] Danielis, et hoc est quod dicit: ex die [illegible] exaudita sunt
verba tua [illegible] liberationis [illegible]
[illegible] ad Danielem [illegible] ego
veni et cetera [illegible] ad [illegible] liberationis [illegible]
et angelus [illegible] regnum [illegible] et hoc est quod
dicit: princeps autem regni regni Persarum [illegible] ad
[illegible] liberationem. Et ecce Michael
unus ex principibus. Dubitationes [illegible]
quod dicit [illegible] primo [illegible] non [illegible]
xxi. diebus [illegible] angelus [illegible]
[illegible] mora [illegible]
[illegible] dubio [illegible]
[illegible] regni Persarum [illegible] bonus aut
malus [illegible] angelus [illegible]
[illegible] xxvi [illegible]
[illegible] angelorum [illegible]
[illegible]
nemo [illegible]
[illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible]

[illegible] angeli Persarum [illegible]
[illegible] angelus malus
[illegible] ad bonum [illegible]
[illegible] Persarum [illegible] illi Persarum
[illegible] angelis mali [illegible]
[illegible] princeps Persarum [illegible] angelus bonus [illegible]
[illegible] bonus [illegible] resistere [illegible] angelo
[illegible] liberationem [illegible]
[illegible]
[illegible] nolebat eos liberari [illegible]
[illegible]
Danielis [illegible]
[illegible] ad Deum [illegible]
principem Persarum angelum fuisse malum [illegible]
[illegible] resistere angelo bono [illegible] laborat
[illegible]
[illegible] mandatis [illegible]
[illegible] resistere [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] angelo Persarum resistisse [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] x. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Persarum principes [illegible] Gabriel
et Michael [illegible] fuisse angelos et Michael
[illegible] liberare volebat [illegible]
[illegible] resistisse [illegible]
[illegible]
[illegible] liberationem [illegible]
[illegible] Danielis [illegible] princeps regni Per-
sarum [illegible] xxvi [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] labor [illegible]
[illegible] laboret [illegible]
[illegible]
[illegible] resistit [illegible] angelus
[illegible] bono [illegible] nolit
[illegible] voluit [illegible] boni angeli
[illegible] voluntatem [illegible] malus angelus re-
sistit bono [illegible]
angelo [illegible] angelo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] rex [illegible]
[illegible] reges [illegible]
[illegible]
[illegible] xxv [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] angelorum [illegible]
[illegible] angelis [illegible]
[illegible] mores [illegible]
[illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible] angelus [illegible]
[illegible]

renovare sub rectore [illegible] ... [illegible] non
[illegible] ad finem [illegible]
[illegible] angelus qui loquebatur danieli [illegible]
[illegible] darii [illegible]
[illegible] angelus [illegible] resistencia [illegible]
daniel [illegible] non liberare [illegible]
immo non [illegible]
intelligatur resistencia boni angeli [illegible]
[illegible] intelligatur boni angeli
ad malum [illegible] angeli [illegible]
[illegible] non labore [illegible]
[illegible]
[illegible] resistencia
[illegible] mali angeli [illegible]
[illegible] persarum [illegible]
[illegible] iudeos [illegible]
[illegible]

[illegible]

est quod dicitur adiutus principe qui custodiret te in ...
[illegible] quod non solum liberacionem obviabat angelus
persarum sed et alius grecorum nolens tunc persas iudeos
e regno persarum sub dominio grecorum devenire [illegible]
ad ministerium liberacionis quod et ipse meus alius vir ipse dicitur.
Verum annunciabo quod expressum est in scriptura veritatis [illegible]
de scriptura prescientia [illegible] quantum ad adiutorem
[illegible] videatur [illegible] Michael [illegible]
nos adiutor etc.

Ego autem ab anno primo darii medi [illegible] visio
est magna agitur de prelio regum [illegible]
[illegible]

[illegible]

xi cap. et vi

aquilonis et austri. infra declarat. dispergentur [illegible]
i. Stabit in loco eius despectus [illegible] finalis
i. tempore illo. scilicet xi. in quarta [illegible]
et in recitatione mortuorum [illegible]
et cetera. Notandum quod ex processu hystorie [illegible] visione
[illegible] ad primam partem [illegible] partes. In prima declarat
originem regnorum aquilonis et austri. in secunda declarat
[illegible] i. et fortitudinem rex
austri. Circa primum. scilicet originem horum regnorum
[illegible] quod originem traxerunt a regno grecorum
amplius regnorum radix ostendatur de origine
ipsius regni grecorum et occasione destructionis
regni precedentis. scilicet persarum [illegible]
ostendat originem aliorum ordine [illegible] ostendit
occasionem destructionis regni persarum agitur
[illegible] fuit xerses rex potentissimus persarum
[illegible] expugnavit grecos et [illegible]
diu athenas [illegible] ipsas
[illegible] potuerunt destruere
ab allexandro magno [illegible] quod dicit adhuc
tres reges stabunt in perside. scilicet [illegible]
filius cyri et [illegible] magus [illegible]
[illegible] darius filius ydaspis [illegible]
[illegible] secundo [illegible] iii.
[illegible] x. et xi. [illegible] opibus xerses
qui [illegible] concitabit adversus regnum grecie
[illegible] originem regni grecorum. i. [illegible] rex
fortis. i. allexander magnus filius philippi regis
macedonum [illegible] incepit regnum grecorum
[illegible] quod regnum persarum [illegible]
[illegible] ad allexandrum [illegible]
[illegible] regnante [illegible]
[illegible] reedifica
[illegible]
duobus [illegible]
[illegible] noctis [illegible]
[illegible] artaxerses [illegible]
[illegible] ab allex
andro [illegible] regnum persarum
[illegible] modo fuit
[illegible] de regibus persarum [illegible]
[illegible] ad persas [illegible]
[illegible] regis [illegible]
[illegible] rege grecorum. scilicet allexandro
[illegible] Surget
rex fortis [illegible] postea
[illegible] regnum [illegible]
[illegible]
[illegible] in babilone [illegible]
[illegible] originem horum regnorum [illegible]
[illegible] in iiii ventos [illegible]
reges [illegible] post mortem alexandri [illegible]
[illegible] regi [illegible]
nam tholomeus filius [illegible]
[illegible] philippus frater allexandri syrie
i. ad orientem [illegible]
ad [illegible]
[illegible] egyptum ad meridiem
macedonia ad occidentem [illegible]
[illegible] Dividetur
[illegible] non [illegible] posteros [illegible]

Philadelfus [illegible] ptolomeus [illegible] ptolomeus philopator [illegible] ptolomeus

[illegible] regnum [illegible] exceptis hiis [illegible]
a potestate macedonie [illegible]

[illegible] filius eius [illegible] iiii. Dictio [illegible]
[illegible] originem regis aquilonis [illegible] rege aquilonis
et regis austri [illegible] regem [illegible] rege
et austri rege syrie [illegible]
[illegible] destructionis regni persarum
originem regni grecorum [illegible]
[illegible] Et confortabitur rex austri [illegible]
regnorum [illegible] regis aquilonis [illegible]
austri [illegible]
[illegible] rex austri [illegible]
rex aquilonis. i. [illegible] rex aquilonis [illegible]
[illegible] ambitionem [illegible]
[illegible] rex austri [illegible]
[illegible] filia [illegible]
[illegible] defensionem [illegible]
[illegible] egypti [illegible]
[illegible] ptolomei lagi filii [illegible]
[illegible] ptolomei [illegible] ptolomeus epi
phanes [illegible] reges aquilonis. i. syrie [illegible]
[illegible] antiochus [illegible]
successores [illegible] antiochus [illegible]
[illegible] antiochus [illegible]
antiochus magnus [illegible] antiochus epipha
nes [illegible]
[illegible] rex austri [illegible] ad ptolomeum
lagi filium [illegible] regem egypti qui potentissimus
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] ad pto
lomeum lagi filium [illegible] regem egypti
philadelphum [illegible] lxx. [illegible] fuit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] philadelphi [illegible] ptolomei
filium [illegible] fine
annorum [illegible]
[illegible] theodocio [illegible] annos
[illegible] existente
[illegible] philadelpho rege egypti [illegible]
[illegible] theos rege syrie philadelphus [illegible]
[illegible] filia [illegible] beronica
[illegible] filia [illegible] aquilonis
[illegible] ad regem austri facere amiciciam [illegible]
[illegible] antiochus theos [illegible]
[illegible] repudians uxorem [illegible]
scilicet laodicem [illegible] duos filios
[illegible]
[illegible] amore [illegible]
[illegible]
[illegible] postea [illegible]
animum [illegible] beronice [illegible]
[illegible] beronice [illegible] filio
[illegible] antiocho [illegible]
[illegible] filia [illegible] austri
i. beronice. nec [illegible]
[illegible] i. regalis honoris. nec stabit
[illegible] filius [illegible] ex antiocho
theos [illegible]
[illegible] regis
egypti [illegible] rege syrie [illegible] stabit

deg'mine & adiectu ei placato &c. placatom
n[on] d[icitu]r ptolomeo euergete rex fr[atr]e[m] beroni
ce filius philad[elphi] q[ui] ob ind[ic]ta[m] ea[n]dem morte[m] soro
ris sue venit ad pugnam cont[ra] rege[m] syrie q[ui] erat
antiochus galemcus filius laodice q[ue] successio
in regnum mortuo p[at]re veneno s[cilicet] antiocho
theos &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r ueniet ad exercitu[m] et ingredietur p
uinciam regis aquilonis syrie. de[inde] explicat
vastatione[m] syrie & p[re]datione[m] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r sed et
insuper capt. de[inde] ost[endit] & mo[r]tem regni aq[uilonis]
q[uia] euergetes vastatis syria ancto[r]e[m] in
egyptum redituri mouet reditum [illegible] filii aute[m]
eius prouocabuntur cu[m] plurib[us] esset rex egypti
ad defensionem [illegible] p[ost] s[eleucus] p[ro]genie filior[um]
regis syrie galenci .s.[cilicet] q[ui] [illegible] egypti
congregaue[run]t exercitum ob [illegible] patris
iniuria & ultionem patris q[uo]r[um] un[us] p[ro]uocabat se
leucus cognome[n]to ceraunus alius antiochus cogno
mine magnus de quib[us] d[icitu]r filii aute[m] ei[us] .i. ga
lenci p[ro]uocabu[n]t &c. s[ed] ceraunus dolo
occisus est antiochus aute[m] frater eius solus exercitu[m]
contraxit contra rege[m] egypti ptolomeum philo
patorem filium euergetis &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r ueniet p[ro]pe
rans & inundans. de[inde] descr[i]bit defectionem
ob q[ua]m rex austri .i. ptolomeus philopator p[ro]uo
catus contra antiochum magnum plurimum mittet &
committet q[uo]d d[icitu]r exercitu[m] s[ed] [illegible] ad illa p[ro]
antiochu[m] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r et p[ro]uocatus rex austri
&c. s[ed] n[on] p[re]ualebit. ¶ Igit[ur] rex aquilonis
despicie[n]s p[lu]r[ibus] annis apponit rex austri p[ro]pter
discrimina in con[tra]ria [illegible] apponit rex aquilonis
& post deceda[n]t plurima contra rege[m] austri sup[er] alias
[illegible] .i. [illegible] facie[n]t &c. c[u]m p[ost]m[odum] n[on]
disp[er]s[us] pluri[mum] reg[is] aquilonis contra rege[m] austri p[ost]m[odum] ui
&c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r p[re]ualebit multitudo &c. p[ost]modu[m] [illegible]
ponet facie[m] sua[m] q[uo]d aduersum n[on] e[st] q[uod] aliq[ui]
eis aduersent & p[re]ualebit in terra. s[ed] ultim[o]
& uicit rex [illegible] victoria .i. [illegible] excelsi q[uo]d
aduersum n[on] d[icitu]r suo gestu [illegible] .s. apparet
exercit[us] reg[is] aquilonis .i. antiochi magni [illegible]
i[n] me[moria] de[inde] [illegible] mortem ptolo[mei] phi
lo patris ad [illegible] sunt contra filium eius epiphane
[illegible] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r & in fine temp[orum] .s. [illegible]
te philo patris ueniet p[ro]perans c[um] exercitu agg[re]
nabat &c. [illegible] philippum rege[m] macedonie [illegible]
s[ed] de [illegible] temporib[us] illis multi co[n]surgent [illegible]
[illegible] ei sent i[n]ide[m] q[ui] narrat p[ro]b[us]
nacionib[us] contra antiocho magno & illis
ptolo[meus] epiphanes iudei [illegible] alii
ptolomeo [illegible] antiocho fauentes. [illegible]
[illegible] sacerdos assumptis [illegible] recessit in
egyptum & terra [illegible] exercitu [illegible]
[illegible] templo iherosolimitano [illegible]
[illegible] ysa. xix. erit altare d[omi]ni in egyp
to & titulus ei[us] [illegible] annos [illegible]
eius & l. annos [illegible] uespasianum destructu[m]
est [illegible] erat [illegible] omnis [illegible]
contra p[re]ceptu[m] d[omi]ni. deut. xii. caue ne offeras
holocausta i[n] om[n]i loco q[ue]m [illegible] s[ed] [illegible]
[illegible] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r. & ueniet rex aquilonis
& comportabit &c. q[uia] antiochus nolens reci

pere iudeam & syrie [illegible] plurimas [illegible]
ducis ptolomei abscedere clausus sydone ad
[illegible] epiphanes duces missi s[ed] ob
[illegible] n[on] potuit. [illegible] dux
fame [illegible] se reddidit & [illegible] & alias
ciuitates cepit antiochus &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r & ueniet rex
[illegible] victoria [illegible] ptolomei
&c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r & [illegible] electi [illegible]
[illegible] in dann[iele] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r & stabit
terra [illegible] & illas [illegible] scope duces p[ro]pter
epiphanes [illegible] [illegible] est & [illegible]
[illegible] manu. de[inde] [illegible] dolo
&c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r ponet faciem sua[m] ut ueniat. uo
lens antiochus [illegible] syria s[ed] [illegible]
regnum egypti optinere dolo cleopatram
sua[m] epiphani adolescenti dedit [illegible]
[illegible] patris &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r recta faciet cu[m] ea
& feminar[um] filia[m]. pleonasmos e[st] s[ed] dicas pto
lomei [illegible] cauit egit & cleopatra
mag[is] [illegible] p[ar]te [illegible] antiochi
regnum egypti optinere n[on] potuit &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r
n[on] stabit [illegible] &c. de[inde] [illegible] plurimi
reges aquilonis [illegible] nationes. [illegible]
[illegible] egyptum [illegible] adasyam & plures
ciuitates [illegible] eufoscho
[illegible] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r & [illegible] faciem sua[m] ad
insulas. de[inde] [illegible] de fine [illegible] magni
q[uia] ignominiose [illegible] antiochus [illegible]
affrica
[illegible] romanis & uictus antiochus fugit
ad [illegible] regni sui [illegible] adiu[n]ctis helymeos
[illegible] &c. h[oc] e[st] q[uod] d[icitu]r. cessare est
faciet principe[m] [illegible] sui p[ro]pter [illegible]
[illegible] antiochus uictus a romanis [illegible]
q[uia] cessare faciet [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] deinde [illegible]
[illegible] faciet sua[m] ad [illegible]
[illegible] deletae
[illegible]
[illegible] ab isto [illegible] p[ro]pter [illegible]
de [illegible] antiochi epi
phanes filii magni antiochi [illegible]
libro machabeor[um] .i. machab. i. [illegible]
[illegible] regnum grecor[um] [illegible] regna est
.iiii. q[ui] suprema [illegible] de regib[us] [illegible]
[illegible] s[ed] [illegible] de regib[us] egypti & syrie
.i. austri & aquilonis [illegible] in medio
iudea [illegible] regib[us]
[illegible] .s. egypti & syrie [illegible]
[illegible] historiam [illegible]
[illegible] capitulo e[st]. ¶ [illegible] agit
de [illegible] antichristi de regib[us] syrie & quo sensu
egypti [illegible] reges [illegible]
[illegible] illor[um] de quib[us] d[icitu]r [illegible] ad [illegible]
[illegible] antiochus [illegible]
[illegible] regib[us] .iiii. [illegible]
[illegible] ad alexandrum
sic exposita [illegible] regib[us] [illegible]
[illegible] pessimi reg[is] [illegible]
[illegible] fidei iudeor[um]
[illegible] .i. [illegible]

no vindicavit narrare sed eadem maiora videtur exponere
dicens et hic per incidens processum. In hoc agitur de potestate p[er]
veniente antichristi et hoc est quod dicit. Et stabit in loco eius vilissimus
In tempore historie dicitur hic de seleuco sequitur antiochus
tiochus epiphanes. et filius antiochi magni
de quo supra dictum est iam. qui ut [illegible] ergo
dicitur vilissimus propter [illegible] ut intelligitur potestate persone
antichristi [illegible] romanum [illegible] .iii. anni [illegible]
ex quo [illegible] [illegible] omnibus ostendebatur
Statua et exterma [illegible] fieri et dicitur hic
vilissimus et pastuorum antichristi ut [illegible]
[illegible]. vide non insurgere ut misso [illegible] non
[illegible] furore et stabit in loco eius et cetera. hic agitur
de potestate antichristi et in [illegible] [illegible] de eius
[illegible] potestas [illegible] multiplicabiliter quam et stabit
mulo eo [illegible] [illegible] [illegible]. et brachia pugnantis et
[illegible] sit [illegible] et multiplicabitur gloriam quantum ad
[illegible] non duo [illegible] de antichristi et tempore anti-
ochi epiphanes .s. vilitas et fraudulentia
vilitas quantum ad personam et hoc est quod dicit. Stabit in lo-
co eius despectus et tamen adoptio regium et hoc est quod
dicit et optinebit regnum in antiocho epiphanes
[illegible] [illegible] [illegible] quod pomnibus [illegible] [illegible]
erat rome obses sicut dicitur i. mach. i. qui postea
audita morte patris [illegible] [illegible] tedium
regno fraudulenter potitus est. tamen ut [illegible]
quod sic [illegible] inimice [illegible] consurgens de gente
modica [illegible] de gente ut predictum est [illegible] [illegible]
[illegible] non dep[illegible] et honor regis et fraudulentia
optinebat [illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] aliorum [illegible] bestia
¶ Et brachia pugnantis [illegible] de eius progressu po-
tentie antichristi per malitiam [illegible] per malitiam [illegible]
[illegible] per malitiam in fidelibus et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] per malitiam [illegible] triplex [illegible]
et hoc est quod dicit brachia expugnabuntur et [illegible] [illegible]
[illegible]. quantum ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] [illegible] [illegible] quantum
ad [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] et hoc est quod dicit
brachia expugnatoris. [illegible] [illegible] per amicitias
et eo faciet dolum astucias. [illegible] [illegible]
cogitationes inibit consilium. quantum ad [illegible] [illegible]
non duplicem [illegible] [illegible] brachiorum [illegible]
nantis [illegible] [illegible] [illegible] intelligitur
[illegible] antichristi brachia pugnantis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tempore ut per [illegible] de antiocho epi-
phanes brachia pugnantis [illegible] [illegible] pto-
lomei philometoris qui [illegible] [illegible] [illegible]
lomei regis egypti. et cleopatre sororis antiochi
[illegible] [illegible] avunculus erat. [illegible] [illegible] [illegible]
antiochi expugnantis et hoc est quod dicit brachia pugnan-
tis [illegible] [illegible] iudeos [illegible] [illegible] ma-
chabeum .i. mach. [illegible] [illegible] de dolo et hoc est
quod dicit. per amicitias cum eo faciet dolum [illegible]
[illegible] de antichristi non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] potestas apoc. xiii. ad
[illegible] draconis qui potestatem dedit bestie
[illegible] [illegible] [illegible] bestie et [illegible] pugnare

et illa / dolo simulationis [illegible] bonas. apoc. xiii.
[illegible] de capitibus quasi occisum in mortem. [illegible] quia
antichristus simulabit se mori et postea resurgere sicut
[illegible] [illegible] in manu eius / astutia [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] viii. [illegible] rex [illegible]
et intelligens propositiones et hoc est quod dicit. et fraudulentas
cogitationes inibit consilium et cetera. non [illegible] malis
[illegible] quod hic [illegible] quantum [illegible] [illegible] et hoc est quod dicit
ascendet. quantum ad [illegible] [illegible] superabit quantum ad
victoriam. in modico [illegible]. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] .s. [illegible] [illegible] [illegible]
quantum ad [illegible] [illegible] quantum ad [illegible] [illegible]
quantum ad domesticos / [illegible] [illegible] epiphanes expo-
[illegible] tempore plane [illegible] historiam machabeorum et hinc
[illegible] [illegible] [illegible] electis [illegible]
non durabit antichristi post [illegible] [illegible] quantum ad
[illegible] [illegible]. ¶ Et concitabit fortitudinem [illegible] [illegible]
potestas antichristi quantum ad superbia [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible]. [illegible] ad superbia [illegible]. et facie rex
quantum ad superbia [illegible] non duo [illegible] superbia quantum
[illegible] regem austri. [illegible] superbia [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
austri .s. egypti [illegible] antichristi [illegible] infideles
et hoc est quod dicit [illegible] ad [illegible] regem austri. [illegible]
de antichristi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de
babilone [illegible]. [illegible] [illegible] regnum egypti
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] rebellio defen-
[illegible] regis austri .i. egypti [illegible] antichristi et hoc est quod dicit
et rex austri provocabitur [illegible] [illegible] non poterit resistere
nec [illegible] et hoc est quod dicit [illegible] adversus [illegible]
ut [illegible] et hoc est quod dicit [illegible] [illegible] et cetera. Ex
[illegible] post [illegible] antichristi et regis austri [illegible]
[illegible] [illegible] dolosa et hoc est quod dicit. Duorum [illegible] regum cor
erit et cetera. [illegible] [illegible] [illegible] antichristi [illegible] tempore antiochi
epiphanes et regis austri [illegible] [illegible] [illegible]
et cetera. [illegible] regis austri defensionem [illegible] rex austri
[illegible] dolosa pace [illegible]. Duorum [illegible] regum. [illegible] [illegible]
tempore non [illegible] [illegible] [illegible] adversus ptolo-
meum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
magno [illegible] pace [illegible] egyptum
[illegible] dicitur .i. mach. i. [illegible] regnum [illegible]
antiochus et hoc est quod dicit [illegible] adversus regem austri
[illegible] [illegible] porphirii [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ex eo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adversus regem austri [illegible]
[illegible] et cetera. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
antiochi regnum [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] eius electi [illegible]. [illegible] est [illegible] non [illegible]
[illegible] Duorum [illegible] regum cor erit ut male-
faciant. [illegible] historia [illegible] non [illegible] ptolomeus
[illegible] philometor [illegible] [illegible] fide decepta
[illegible] cogitare malum [illegible] [illegible]. [illegible]
ad antichristi referenda [illegible] ¶ [illegible] et adversus testa-
mentum [illegible] [illegible] superbia antichristi [illegible] expugnatione
regis austri [illegible] egypti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fidelium [illegible] [illegible]. [illegible] superbia quantum ad [illegible]
testamenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidelium
[illegible] duo [illegible] [illegible] testamenti [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] quantum ad [illegible] non [illegible].

p̄ cogitacio [illegible] q̄ d̄r cor eius ad illud testamentum sanctum
pedimenti. Et iverat contra eum et affecit et indignatus
est contra testamentum. et vertetur ex eo stabunt legem
sic [illegible] contra non [illegible] reuersio
ne. [illegible] non cogitat adversus testamentum
sanctum [illegible] reuerteris [illegible] tempore [illegible]
antiochus legatus qui postquam predavit egyptum [illegible]
ierusalem [illegible] altare [illegible]
reuersio sub [illegible] sua [illegible] tempore [illegible]
reuerteris. [illegible] posito [illegible] presidio ma
cedonum [illegible] i. mac. i. edificaverunt civi
tatem david [illegible] antiochus [illegible] reuer
sus [illegible] reuersio [illegible] ad egy
ptum [illegible] q̄ d̄r reuertetur et ueniet ad austrum [illegible]
antiochus [illegible] iussus [illegible] rege egypti
[illegible] antiochi [illegible]
[illegible] testamentum [illegible]
q̄ d̄r non erit priori simile nouissimum. q.d.
non predabitur egyptum antiochus sic prius [illegible]
[illegible] impedimento [illegible] contra
[illegible] romani [illegible] magis
[illegible] romani [illegible] nepote
[illegible] ptolomei philometore [illegible]
filios cleopatre sororis antiochi [illegible]
[illegible] romanus [illegible]
[illegible] populi [illegible] antiochum [illegible] ab
obsidione [illegible]
arena [illegible] antiochus [illegible] se
natus [illegible] romani [illegible] loco re
cedat [illegible] placeret ipsi romanorum
senatum [illegible] processit [illegible] q̄ d̄r
[illegible] magni [illegible]
¶ Et indignabitur contra testamentum [illegible]
[illegible] malignitatem contra testamentum sanctum
[illegible] antiochus [illegible] machabeorum [illegible]
[illegible] egypto [illegible] romanis indignatus
[illegible] i. mac. [illegible]
[illegible] legem [illegible]
[illegible] cogitavit
adversus illos qui dereliquerunt testamentum [illegible]
signacius [illegible] cogitabit [illegible]
pacto [illegible] [illegible] fedat
[illegible] tempore [illegible] brachia
ex eo stabunt. brachia [illegible] potestate ipsius antiochi
[illegible] principes i. mac. i. [illegible] principes [illegible]
[illegible] brachia [illegible]
sio [illegible]
[illegible] polluet [illegible]
[illegible] polluent. i. mac. i. [illegible]
[illegible] antiochi. ablato iugi sac
rificio [illegible] auferent iuge sacrificium. i.
mac. i. [illegible] holocausta et sac
rificia in templo ab [illegible]
q̄ d̄r [illegible] abhominacionem [illegible] i. mac. i.
edificavit antiochus abhominandum [illegible]
[illegible] polluto [illegible] ad sacrificia [illegible]
[illegible] i. mac. i. [illegible]
[illegible] ablato iugi sa
crificio [illegible]
sacrificii [illegible] ab [illegible]

potentia [illegible] ¶ Et impii testamentum [illegible]
[illegible] dicebant impugnatores [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] similitudine [illegible] q̄ d̄r [illegible] testa
mentum simulabunt [illegible] similitudine [illegible]
[illegible] machabeorum [illegible] i. typo
[illegible]
[illegible] quam ad [illegible] quarum prima
aliquo modo [illegible] non [illegible]
[illegible] docti in populo [illegible]
[illegible] quam ad [illegible] doctores [illegible] ad [illegible]
[illegible] docti populi docebunt [illegible]
[illegible] q̄ d̄r et ruent in gladio flamma et
rapina. [illegible] gladius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] flamma [illegible]
[illegible] rapina [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] q̄ d̄r [illegible]
[illegible] auxilio parvulo [illegible] typo
[illegible] machabeis [illegible]
[illegible] apoc. xi. [illegible] duobus
[illegible] mille [illegible]
[illegible] ad
[illegible] veleus
[illegible] ad [illegible] reuelans [illegible]
[illegible] applicabuntur eis
plurimi fraudulenter [illegible]
[illegible] q̄ d̄r et [illegible] ex hoc
[illegible] q̄ d̄r [illegible]
[illegible] q̄ d̄r [illegible]
[illegible] dealbentur [illegible]
[illegible] metallorum in fornace [illegible]
[illegible] q̄ d̄r [illegible]
[illegible]
[illegible] flamma [illegible]
[illegible] flagellis [illegible]
[illegible] q̄ d̄r [illegible]
[illegible] ventilabrum in manu eius [illegible]
[illegible] paleas [illegible] dealbentur
[illegible] q d
[illegible]
[illegible] pulmonis [illegible]
[illegible] intellectualis [illegible] et faciet
rex iuxta voluntatem suam. [illegible]
[illegible] q̄ d̄r faciet iuxta
voluntatem suam [illegible] usque ad
[illegible] reuelabitur [illegible] x.

q[uo]n[iam] n[on] sicienes ... leuiatos ... debacabitur ... aggaret ... excogitas ... [illegible]

... magnificabitur ad illius ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

---

i. polluere sanctuarium i. mach. i. et iussit coinquinari sancta et sanctum populum israel et iussit edificari aras et templa et idola et iussit immolari carnes suillas et c. Cum doctrina sit proprium officium doctorum instruere alios et facere. Et elevabitur et magnificabitur contra ... in ordinacione quantum ad actum cordis et elevabitur quoad actum exterioris operis magnificabitur quantum ad actum oris sive locucionis et adversus deum. Et dirigetur etc. d. quia consummabitur malicia et perfecta quia in perfecta dicitur ira perfecta ... aliquid ipso est consummacio. Et deum patrum suorum non reputabit ... in malo proponit acceptum deum. ... et concupiscentiam carnis.

apoc. xii. date sunt mulieri ale due ut fugeret in desertum ut exponitur [illegible] sanguine moab excepte. Amon per hoc filii eius. Amon autem populus fidelis. Moab quasi ex patre, qui recepit hereditatem eternam. Edom sanguine patris effuso sanguine [illegible] hii saluabuntur populus fidelis qui recepit hereditatem eternam patris effuso sanguine. Et mittet manum suam in terras. i. potestatem ut principatum suum extendat [illegible] egypti [illegible] memor [illegible] pusillanimes [illegible] et terra egypti non effugiet. Libia [illegible] ethiopia [illegible] color [illegible] per libiam [illegible] pusillanimes [illegible] pusillanimes per molestiam compellens / [illegible] per minima / infideles per miracula [illegible]

¶ Et fama conturbabit eum. [illegible] regni [illegible] fama conturbabit eum [illegible] ab oriente et ab aquilone [illegible] metuens [illegible] se bella moueri. Veniet in multitudine magna ut conterat [illegible] et interficiat [illegible] Et figet tabernaculum suum [illegible] apheduo inter maria super montem inclitum / sanctum. [illegible] tabernaculum [illegible] inter maria et in monte inclito sancto [illegible] monte inclito. Maria [illegible] mare mortuum [illegible] ab oriente et magnum [illegible] cesarea et ioppe [illegible] Et ueniet usque ad summitatem montis [illegible] papiliones [illegible] de maria [illegible] usque ad [illegible] montis. Et nemo auxiliabitur ei [illegible] sermo [illegible] ph. aspiratum [illegible] ph. [illegible] usque ad summitatem montis [illegible] papiliones [illegible] tenebre [illegible] et papiliones [illegible]

T morte isto faciet [illegible] colligaret [illegible] omnes nationes [illegible] morte [illegible] ¶ Consurget Michael [illegible] Michael dicitur [illegible] duobus [illegible] filio regis [illegible] quia [illegible] dignitatis angelice [illegible] Michael [illegible] In tempore illo salvabitur populus tuus [illegible] In tempore illo consurget Michael [illegible] dignitas angelica [illegible] Michael [illegible] dignitatis [illegible] princeps magnus [illegible] principatus Michaelis [illegible] alios angelos. apoc. xii. Michael et angeli eius pugnabant [illegible] consurget [illegible] consurget et stare [illegible] adversarium [illegible] angelorum [illegible] iacob. Gen. xxxiii. [illegible] angeli [illegible] ad [illegible] tempore tribulationis [illegible] adiutorium ne deficiamus stare [illegible] tempore [illegible] angelis [illegible] tempore adversitatis / in manibus portabunt te [illegible]

¶ Veniet tempus [illegible] magnitudo tribulationis quanta [illegible] non [illegible] Math. xxiiii. erit tribulatio que non fuit ab initio [illegible] tribulationis [illegible] xxiiii. [illegible] tribulatione [illegible] signa magna et prodigia [illegible] terrorem [illegible] si fieri potest electi [illegible] tyranni [illegible] Et in tempore illo saluabitur [illegible] angeli [illegible] Et in tempore illo saluabitur populus tuus [illegible] apo [illegible] tempus [illegible]

et futuro / dextera dei mea. Ubi predilectio superordinata
est deo. Forte scripsit ubi quantum ad illos qui habent gratiam
cum presentia que tales preordinat scilicet omnia ad
habendum gratiam in presenti. Scripsit vel notat quantum ad illos qui
habent gratiam cum presentia que tales preordinat
sunt ad habendam gratiam in presenti et gloriam in futuro
[illegible] in quantum [illegible] magnitudo
[illegible] et malis [illegible] sunt [illegible] duo
solatoria [illegible] antecedit, scilicet presidium angelorum
ad [illegible] scilicet salus electorum. ¶ [illegible]
qui dormissent [illegible] [illegible]. [illegible] narra-
rationis [illegible] missionis [illegible] asserit excitare
mortuorum [illegible] ad firmatam [illegible] et dicta
[illegible] resurrectionis. ¶ [illegible]
[illegible] docti [illegible]
[illegible] qui dormiunt [illegible] multos de [illegible]
[illegible] mors [illegible] sompnus [illegible]
[illegible]
ne [illegible] captiva [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Job xiiii. [illegible]
[illegible]
in novissimo die de terra surrecturus sum [illegible]
xxvi. mortui [illegible]
expergiscimini et laudate qui [illegible]
[illegible] xxxvii. [illegible] ecce ego in
[illegible]
[illegible] quorum [illegible]
ab [illegible] morti datos [illegible] exsuscitare [illegible]
resuscitando [illegible] ad [illegible]
[illegible] talia [illegible] alii in vitam eternam alii
in opprobrium Job [illegible] qui in monumentis sunt au-
dient vocem filii dei [illegible]
[illegible] xxv. ibunt hii in supplicium eternum
[illegible] in vitam eternam [illegible]
[illegible] vitam eternam [illegible]
[illegible] gloriam [illegible]
videat [illegible] [illegible] docti fulgebunt
[illegible] gloria [illegible]
docti [illegible] ad iustitiam [illegible]
docti sunt ad se [illegible] quia ad alios. maiorem [illegible]
[illegible] ad se [illegible] ad alios quantum [illegible]
[illegible] magnitudinem [illegible]
eruditorum qui [illegible] docti [illegible] splendorem firmamenti
[illegible] absque [illegible] stellarum [illegible]
est [illegible] quia docti fulgebunt quasi splendor firmamenti
gloria [illegible] eminentiam [illegible] splendoris firmamenti ad
[illegible] dispositione stellarum [illegible] gloria eorum [illegible]
[illegible] exultans
aliorum [illegible] eruditione [illegible]
[illegible] ad iustitiam [illegible] stelle [illegible]
[illegible] ad iustitiam erudiunt multos quasi stelle
[illegible] quasi stelle [illegible]
firmamenti [illegible] dispositione stellarum. Vel aliter non docti
dicantur [illegible] alios [illegible] erudi-
tores iustitie [illegible] alia
[illegible] theodotionem [illegible]
[illegible] ad iustitiam erudiunt [illegible]
[illegible]
[illegible] distantia [illegible] stelle

/ eruditores non solum qui ad se

[illegible] doctores [illegible] doctis et simplicibus

[illegible] docti [illegible] absque doctrina
stellarum fulgore [illegible] i. cor. xv.
alia claritas solis alia lune alia stellarum.
[illegible] lux.
[illegible]
[illegible]
claritas agilitas subtilitas impassibilitas [illegible]
lux [illegible] attentissima [illegible]
[illegible] calefa-
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
visio [illegible] manifestatione dilecto [illegible]
[illegible]
[illegible] regis
[illegible]
tres reges stabunt in [illegible] / rege
[illegible] tres
reges [illegible]
[illegible] regum
[illegible]
rex qui [illegible] regum
[illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] sapientiam [illegible] sapientia
[illegible] sapientiam
[illegible] rex fortis rex iste
fortis [illegible] Job xl. [illegible]
[illegible] regum
[illegible] Jo. xiiii. [illegible] princeps
mundi [illegible]
illos quos facit [illegible] timore [illegible]
[illegible] placuerit [illegible] ad illos
quos facit [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] de morte [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
iiii. [illegible] regnum
mundi [illegible] iiii. [illegible] quos [illegible] iiii
affectiones [illegible] regnat [illegible] mundanas [illegible]
[illegible] gaudium de prosperitate [illegible] spes
[illegible] dolor de presenti [illegible] timor
de futuro [illegible] mundane affectionis
[illegible] iiii. [illegible] ecce iiii. [illegible]
[illegible] magni. Sic [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] fortalis rex [illegible] / aglorum
[illegible] reges [illegible] regum
[illegible] quos [illegible] duos
reges [illegible] / aust'
ad regem [illegible] ad regem
aglorum [illegible]
pugnat [illegible] ad
regem [illegible] potentia [illegible]
[illegible] ad regem ad [illegible]
[illegible]
rex [illegible] in [illegible]
mundi [illegible] postea [illegible] rex aglorum

per iusto [illegible] ad iusticias

quia visio durat ad [illegible] ... [illegible]
magna [illegible] occupato [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
reliqua non [illegible]. Tu autem daniel
claude sermones [illegible]
[illegible]
[illegible] ad intelligentiam [illegible]
[illegible]
[illegible] manifesta non [illegible] negligentes
ad [illegible]
[illegible] Tu autem daniel claude [illegible]
[illegible] daniel intellexit manifeste
[illegible] visionem [illegible] claude [illegible]
[illegible] claude sermones et signa
librum [illegible] sermone audivi [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] duo cherub [illegible]
[illegible] xxx. [illegible]
[illegible]
[illegible] lineis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] usque ad finem horum mirabilium
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] super aquas fluminis [illegible]
[illegible] dexteram [illegible] collocabunt [illegible]
[illegible] collocabunt [illegible] xxv.
[illegible]
[illegible] elevasset dexteram et sinistram in celum [illegible]
[illegible]

[illegible]

possidens autem dicit [illegible] sic dicit glossa
et porta fuit ab horatione et desolatione. hec est autem
sic dicit glossa. abhominabilis se exibebit ab
omnibus ad grandem .i. [illegible] .i. [illegible] q. in templo dei
sedat ostendens se tamquam ipse sit deus. abho-
minatio quia deus autem antichristi qui erit in desolatione
regni dei et sanctorum. tunc .s. erunt dies .m. cc.
xc. hec est tres anni et dimidius istius dupli-
cationis displicentis et desolationis autem dei hic
[illegible] xxiij. [illegible] ponit primum signum tunc qui in iudea
sunt fugient ad montes etc. [illegible] duplicatio sanctorum
dominus ponit [illegible] .s. desolatio autem cum in dicitur
ab horatione desolationis [illegible] adde-
stantem in loco sancto tunc qui legit intelligat
beatus qui exspectat. hec post [illegible] antichristi tempo-
ris qui [illegible] [illegible] [illegible] et hec
spacium .xlv. dierum usque ad [illegible]
ad primam [illegible] ad refugium. beatus
qui erit qui perseverabit usque ad finem [illegible] dierum
qui [illegible] ad primam et hec est quod dicit. beatus qui per-
venit usque ad dies .m. ccc. xxxv. [illegible]
[illegible] dierum [illegible] .m. cc. xc. spacium
[illegible] annorum et dimidium. addito [illegible] .xlv.
dies cum dicit .m. ccc. xxxv. [illegible] dies [illegible]
pacis post mortem antichristi .xlv. [illegible]
additi ad refugium [illegible] [illegible]
[illegible] antichristi [illegible] [illegible] dies x
lv. [illegible] in maiestate [illegible]
[illegible] tu autem daniel vade .s. [illegible]
requiesces in [illegible] [illegible] misericordia tua hec est in
ordine tuo [illegible] [illegible] et hec est in fine
dierum. huc usque daniel etc. [illegible]
[illegible] [illegible] cetera [illegible]
[illegible] [illegible] babylone
etc. hec apocrypha. [illegible]
ad laudem [illegible] daniel [illegible]
[illegible] [illegible] hystoria susanne
[illegible] [illegible] belis [illegible]
dracone [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et hec
hystoria susanne [illegible]
[illegible] belis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in par-
ticulari [illegible] daniel [illegible] ad
duplicem [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] hystoria susanne quantum ad fortitudinem in
hystoria bel et draconis. Et erat vir in babylone
[illegible] hystoria susanne [illegible]
[illegible] susanne [illegible]
[illegible] [illegible] daniel
[illegible] ad mortem etc. quantum ad primum
[illegible] susanne [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] susanne [illegible]
[illegible] quantum ad nomen viri [illegible]. Et erat vir
in [illegible] ioachim etc. [illegible] ad nomen [illegible]
nomine susanna [illegible] ad nomen patris [illegible] fi-
lia helchie [illegible] [illegible] quantum ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quantum ad intellectum. erudita .s. in lege dei
et hoc est quod dicit. parentes enim eius cum essent iusti erudierunt filiam
suam secundum legem [illegible] [illegible]
[illegible] secundum legem dei non solum filios sed
et filias [illegible] [illegible] [illegible] posses-
sione et hoc [illegible] [illegible] [illegible] est uxoris
et hoc est quod dicit. Erat autem ioachim [illegible]
[illegible] bona temporalia .s. [illegible]
[illegible] et honores. quantum ad [illegible]
dives valde. quantum ad [illegible] [illegible]
pomarium [illegible] quantum ad honores [illegible]
[illegible] [illegible] eorum [illegible]
[illegible] et constituti sunt senes hec est [illegible]
[illegible] [illegible] fuit quantum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] duo senes [illegible]
iudices [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] regere
populum. [illegible]
[illegible] domum ioachim. glossa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] erant [illegible]
duo senes [illegible] hebrei [illegible]
fuisse [illegible] [illegible] xxix
[illegible] [illegible]
[illegible] rex babylonis [illegible] isti seniores
non fuerunt [illegible] sed lapidati [illegible]
[illegible] rex babylonis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
licentia a rege lapidaverunt eos [illegible]
[illegible] magnum [illegible]
regis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] modus
[illegible] quantum ad [illegible] [illegible] seni-
orum [illegible] ad [illegible] susanne [illegible]
In gemiscens susanna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in susanna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
seniorum quantum ad [illegible] [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] susanna et [illegible]
[illegible] in pomario [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] seniorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et hoc est. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
quantum ad [illegible] [illegible]
quantum ad [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] oculos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

anime ad deum [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
ac [illegible] [illegible] amor [illegible] timor. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amica [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitatio
[illegible] [illegible] amore peccare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] recordaretur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] declinaret. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] voluntatis [illegible] ad passionem anime
[illegible] [illegible] passio [illegible] ad [illegible]
[illegible] amore pro doloris [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro eru
bescentie [illegible] [illegible] [illegible] erubescebant
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible]
amoris [illegible] [illegible] pro doloris ad
ardorem [illegible] pro erubescentie ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] passio [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] passionem erubescentie. sic [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] erubuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad passionem
anime. voluntas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
voluntatis [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible]
delectabile [illegible] [illegible] susanna [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] voluntatis [illegible] ad [illegible] ad
[illegible] anime [illegible] ad [illegible] [illegible]
tabile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
aspectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cotidie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] observabant cotidie sollicite
videre illam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
passionem. passio [illegible] erubescentie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cogebat recedere pro [illegible]
[illegible] cogebat [illegible] pro [illegible] amoris
cogebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] susanna [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] susanna [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] puellis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ne sudor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puellas
[illegible] [illegible] sola [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] puellis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] palea [illegible] [illegible] mulieres [illegible] ad
sordes ex sudore collectos [illegible] [illegible]
facto ad sudorem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] puelle surrexerunt senes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] allegando [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ecce hostia pomarii clausa sunt
absentia [illegible] [illegible] et nemo nos videt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] timore erubescentie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis [illegible]
[illegible] nobiscum. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si nolueris dicemus [illegible] te [illegible] ecce
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ingemuit susanna [illegible] [illegible]
[illegible] susanne [illegible] ad [illegible] et victoria [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] timore mortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] mortem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clamore [illegible] [illegible]
angustiis cordis [illegible] morte. anime [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] et morte corporis [illegible] ad [illegible]
[illegible]. [illegible] angustie michi sunt undique [illegible]
[illegible] mortem [illegible] [illegible] peccare [illegible] [illegible] melius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] melius [illegible] [illegible] [illegible]
ne [illegible] videatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vox [illegible] [illegible] clamor [illegible]
[illegible] [illegible] exclamavit susanna exclama
verunt et senes clamat susanna [illegible] [illegible]
[illegible] clamant senes [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] audissent clamorem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] susanne [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] clamorem [illegible]
[illegible] senes locuti sunt erubuerunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dies [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
susanne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venerunt
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] senes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] susanna [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] flebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] testimonium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] posuerunt manus super caput
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] susanna
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] puellas [illegible] [illegible] adolescens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] deb[illegible] [illegible] [illegible]

cum gladio mangelus pomitum q. videns vide pa
dam et eadem est pro comisione ecce pomi
gnatum sed q. videns et indem testimis qui po
dato ab eis interogasse quod iuvenem ostenderit et
q notaret h. n. duo debite q. sic est sentencia
p. et nomen ponere ne de ab eis retrato nomen in
nemus p. inuenit. diceret illud nequiuimus comprehen
dere quia fortior exiliit. ne reddid nomen in
nemus obedit h. amo tuo comprehendisse et cito
gravius et sic concludit unum testem. h. reuocate
sunt et decretum h. in accusacione. deum signa
eam ordine decretum dapnato. et h. est condicio
est miraculo tempus ad exculpacionem populi. condicio
q. senioribus decrete et iudicibus. officio et condep
nauerit eos quod in postea eam condempnare q
mbat sententia et omnes q. ea condempnauerit. q
ea condempnata reges et denominare ut abulloac
cepta ancto lapidare disposuerat. et q con
nare. i. condempnanda iudicauerit et sibi
oro saune et h. est. exclamauit uoce magna
et clamor iste desiderii cordis exclamauit
oratio affectu affectione pura grata deo. uo
ce magna dicit h. nox magna hominibus occulta
deo audita etc. est post expresse deo inuocat
pomum et deum uocare nobiles et inuocat de
mostrat et h. est q dixit. deus qui potest liberare
deus eterne qui absconditorum es cognitor et q
omnia potest manifestare expresse unum pomo
innocencia et iniustam penam et h. est. tu scis quia
falsum tulerunt testimonium contra me. ecce morior
expresse seniorum pomo malicia et astucia
et h. est quod illi qui uere maliciose composuerunt
aduersus decretum dapnacionem susanne. exaudiuit
autem dominus uocem eius h. decretum liberata tempore
missa eam pro in suscitauit spiritum pueri danielis spiritum
spiritum sanctum quo eius erat h. sic dicit uoce etc.
in pueritia eius etc. deserebat. in corpore de
monstrabat. h. occasione dicta suscitauit
eum postea etc. tempore clamor daniel ipso
suscitauit et h. est exclamauit uoce magna
sed nix et sal septus nox precursus magna
dicit. mundus ego sum a sanguine. q. nego. ne
senas et uideo et infalsio etc. quod deus dei motus
daniel et h. est quid uis cum populo suo etc. sim est
argumentum pro de nisto indicio et reuocauit
ad iudicium et h. est. ita fatui filii israel
filium suum filias israel etc. eum et cum iuncto sum
oui et h. est reuersus est populus et dixerunt seniores
ueni sede in medio nostri et indica nobis
et dixit ad eos daniel. i. clero in populo non da ser
uacionem et h. est separate eos ne indicent. s. q
fingant et interrogacionem. et h. est aut seniores ero
interrogatur et interrogauit unum super alterum
et cum peruenisset obiurgationem detegerent
h. est inueterate dierum malorum etc. iudicando in
interrogacionem d. et h. est non si iudicis iudicio
deum ab eis. etc. sub quo sciuisti h. est sub lentisco
hestices fortissimo ut h. arbores ut sal
sionis ymperante hestices cum omnino ut sic
allusio adiuvare sequitur. scindet te medium
q. quod dicit gl. deum obedis similiter ea abnegauerit ne
respondit. et h. est. ecce enim angelus domini accepta

accepta sententia ab eo scindet te medium sic
dapnacionem et ratione aut sententiam, tanquam sic
mitterent angelorum exercitus populum ad exequendum
et sentencia sic anchora. deum et sic interogatum
alterum. et amoueto eo et post obiurgationem
semen chanaan. primicationem malicie
et obiurgat agnoscens desponsit uidet minime et h. est
species decepit te. deinde sicut h. interrogationem
sua et h. est. sub quo deo. deum ab eis sub quo arbore
sub prino h. est uersu et h. uersus arbor habitat
deo deo. gl. et sicut sensus labiorum sub
dicit et manum ut lentisco dicere alteram
secare ut sic allusio lentisco ubi secare
sermonis quod non secare de me, sic sicut
allusio etiam arbores et ad illud secando
h. quod h. illarum allusio et quarum sunt presentem
ut hebreorum argumento habent hinc proprie
confitendo. sic dicitur sed tamen h. ii. deum ob
separare consentirent et sentencia et h. est. seruitur
enim est angelus domini gladium et q.
dicit susanna. ne secet te in quo sic dicitur
alia actum. sic sed marte et h. ad liberationem
susanne predicto suscitauit spiritum pueri
et argumento seniorum conuicto et cum conuicto
tamen sed ea separato interogato. sic exclamatur
et separatio seniorum quod in manifestacionem
interrogationem etc. et obiurgando etc.
sub quo sic dicitur. Exclamauit itaque omnis populus
h. decretum liberacionem susanne et dapnacionem seniorum
et magnificacionem. daniel qui conseruat et exaudit
in sentencie et de iudicacione seniorum et h. est
et daniel autem factus est magnus et h. principalis
argumentum, etc. et sic post suscitacionem
populi argumentum. dico seniorum conuictionem
aliquando sane liberacionem et seniorum dapnacionem
quando daniel exclamacionem. ¶ Certe litteralis
spiritualis nota quod susanna ecclesiam in. n. lilium
cum. h. sic lilium inter spinas sic amica
mea filia lilium et spinas presens eius ut
albens sunt candore innocencie h. est
christus et h. est ioachim quod in domino preparatus
et preparato ut deum refecto et ipse filius
dei et predestinacio electorum ecclesie est separata
et gratie in presenti gratie et futuro ipse est
domino paracletus et sic dicitur uox predestinatio
et secundum filius dei uicarius. deo etc.
dicit post resurrectionem christi maxime fuerit
copulata etc. filia helchie. i. dei electo
ut qui tenet eam in illum. i. candore
innocencie et in morum pulchritudinem ipsa
et gratiam in fide. helchias. n. etc. prout
predestinauit deum nos ante dei electos. pulchra
i. mundo et plena affusione. mo. n.
habet confusio. sic filia babylonis ille se
et plena. pulchra ut munus pro elegancia
electo et facile bonum. cum dicitur. q.
addecrianda macula. cant. iii. tota pulchra
es amica mea et macula non est in te et h.
conuincatur ecclesie et fidelis est. quam ad mores
parentes. n. eius erudierunt filiam h. est quando
datus est quam ad fidem et sic eruditur
apostolis nomine tunc casta. pr. priuata

narrantur nobis. erat autem Ioachim in [illegible]
.i. xpus de quo sapientie cap. vii. [illegible] appe-
catus [illegible] et cap. [illegible] nomen [illegible]
erat et [illegible] sed est sacre scripture huius [illegible]
[illegible] quantum ad fidem [illegible] quantum ad mores
[illegible] Dan. iiii. lib. [illegible] a [illegible]
paradiso [illegible]
[illegible]
[illegible] nolunt [illegible]
[illegible]
et testamenti glosas. testimonia sunt seniores
nisi quod hii duo senes duo autem seniores
errores. scismaticorum et hereticorum. scisma-
tici recesserunt ab obedientia. heretici a fide
catholica. scismatici sunt greci nolentes sedi
apostolice obedire [illegible] hii super testi-
monio [illegible] sanctam que [illegible] ecclesiam [illegible]
[illegible] morte et [illegible] dicere [illegible]
[illegible] autem [illegible] pulcritudinis [illegible]
[illegible] ecclesie dignitatis et honoris quod non
poterunt obtinere scismatici et heretici
ecclesiam insurgunt recedentes ab ea [illegible]
[illegible] quod [illegible] duabus
puellis [illegible] inponitur. [illegible]
[illegible] est [illegible] sacre scripture [illegible]
[illegible] ita nos [illegible]
[illegible] due [illegible] puelle
[illegible] modi meditationis [illegible] scripture [illegible]
[illegible] mystice. hec
puelle mistice afferebant oleum et smigma [illegible]
[illegible] novi testamenti [illegible]
[illegible] et mitigat [illegible] et
sanat. smigma [illegible] ad mundiciam [illegible]
[illegible] sigma [illegible] ex palea et cordes
sic [illegible] patet [illegible] et figura
[illegible] xi. [illegible] palea [illegible]
[illegible] moralis [illegible]
[illegible] aspirate [illegible]
[illegible] in superficie littere [illegible]
medulle [illegible] veritatis [illegible]
[illegible] tres [illegible]
uno [illegible]
[illegible] representat [illegible]
[illegible] tres [illegible] tres [illegible]
[illegible] rex [illegible]
[illegible] vino [illegible]
[illegible] gloria et sanat [illegible]
[illegible] ducere ad
mortem [illegible]
[illegible] Dan. [illegible]
[illegible] errores scisma-
ticorum et hereticorum [illegible]
[illegible]
[illegible] xiii. [illegible] Dan.
[illegible]
[illegible] inter discordiam [illegible]
heretici et scismatici [illegible] errorem [illegible]
[illegible] maiores
[illegible] testimonium [illegible] ecclesiam
[illegible] rex Astyages appositus est ad patres
suos [illegible] ad declarandum [illegible] historie [illegible]
[illegible] hic de morte Astyagis [illegible]

regno cyri [illegible] ad declarationem hystorie
precedentis [illegible] sequentis [illegible] magister in
hystoriis [illegible] Babylonis [illegible]
ne [illegible] cyrus [illegible] rex persarum et darius rex
medorum [illegible] non erat [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] Balthazar
[illegible] quo Baltha[illegible] regnum Babilonis [illegible]
[illegible] omnes [illegible] Babylonis
[illegible]
ad [illegible] regnare
cyrus [illegible] ad hystoriam
[illegible] magister [illegible]
[illegible] cyrus regnavit [illegible] filium Astya-
gis regnante autem Dario [illegible] regnum Babylonis.
[illegible] cyri non [illegible]
[illegible] regno Babylonis.
[illegible] cyro [illegible]
[illegible] rex Babylonis [illegible] Darius ut cyrus [illegible]
[illegible] magister [illegible] hystoria [illegible] regnum
Babylonis [illegible] Daniel [illegible]
[illegible] Balthazar ut [illegible] Baltha-
[illegible] non [illegible] / bels
[illegible] cyrus regnasse [illegible] regnante post [illegible]
Astyages fuit rex medie [illegible] S°
Darii [illegible] cyrus [illegible] Astyages [illegible]
Darius [illegible] mortuo Astyage Darius regna-
vit in media cyrus [illegible]
Babylonis [illegible] Balthazar [illegible] obtinuerunt
regnum caldeorum [illegible] Darius maior [illegible]
[illegible] cyrus non [illegible] monarchiam / sibi
narchiam [illegible]
distinguere [illegible] regnum [illegible]
[illegible] magnum [illegible]
mortuo Astyage regnavit cyrus [illegible]
Daniel [illegible] declarare [illegible]
hystorie precedentis [illegible] erat autem
Daniel conviva regis [illegible] ad hystoriam [illegible]
[illegible] distinguere regnum cyri [illegible]
[illegible] mortuo Astyage [illegible] Babylonis [illegible]
Darius monarcha [illegible]
[illegible] Dario [illegible]
[illegible] ad [illegible] sequentis. ¶ Erat quoque ydolum apud
Babilonem [illegible] apocriphe [illegible]
[illegible] Daniel [illegible]
Daniel [illegible]
[illegible]
[illegible]
ad xiiii. [illegible] xiii. [illegible]
[illegible] hystoria [illegible]
[illegible] dno [illegible]
[illegible]
[illegible] Darius [illegible]
[illegible]
[illegible] Babylonis [illegible]
[illegible] bel [illegible]
[illegible] ydoli bel [illegible]
[illegible] erroris [illegible]
[illegible] error
[illegible] illos [illegible] ¶ [illegible] ydolum
apud Babylonem declaratur [illegible] Babylonii [illegible] ydo-
num bel [illegible]

XX similae artabae et post ... [illegible]
simile artabe xii et oves xl et vini [illegible]
vini amphore vi. et nota quod artabe apud babylo
nios [illegible] mensura que ephi apud ebreos continens
tres modios. rex quoque colebat eum et ibat ad
adorare cotidie ad [illegible] adorare ad [illegible]
[illegible] dixitque ei rex quare non adoras bel
[illegible] erroris [illegible] experi
encia [illegible] ad [illegible]
ydolum [illegible] deus [illegible]
X [illegible] argento et manifeste [illegible]
[illegible] argento [illegible] non ydola [illegible] ma
nufacta [illegible] illud [illegible]
[illegible] ydolum [illegible] celum [illegible]
illud [illegible] manu [illegible] ydol
[illegible] illet [illegible]
ad [illegible] ydolum [illegible]
[illegible] ad [illegible] manu artificis. [illegible]
[illegible] ydolum ad [illegible] ydol
[illegible] manifestum [illegible] ydolum [illegible]
[illegible] efficacius [illegible] manifestum [illegible]
[illegible] artificis [illegible]
vivum deus [illegible] quod [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] error [illegible] bel [illegible]
[illegible] videbat [illegible]
[illegible] bel [illegible] daniel [illegible]
[illegible] ydoli [illegible]
[illegible] comedat [illegible] bibat
[illegible] fortiter
[illegible] rex [illegible]
erroris [illegible] ad experientiam [illegible]
[illegible] sacerdotum [illegible] ad manifestationem [illegible]
[illegible] sexaginta [illegible] decla
[illegible] sacerdotum [illegible] erroris [illegible]
[illegible] sacerdotes bel [illegible]
cautela daniel [illegible] cinerem [illegible]
[illegible] sacerdotum [illegible]
[illegible] vides vestigia virorum [illegible]
[illegible] non possunt [illegible] vestigia
virorum [illegible] magnitudine [illegible]
[illegible] possunt [illegible] virorum et mulierum [illegible]
[illegible] quod [illegible] occidit ergo illos rex [illegible]
[illegible] erroris [illegible] sacer
[illegible] bel [illegible] bel [illegible]
[illegible] quantum ad [illegible]
[illegible] ydolum [illegible]
[illegible] zacharie xi. o pastor
et ydolum quantum ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] avaricia [illegible] ydolorum servitus quantum ad
[illegible]
[illegible] bel [illegible] ba
bylonii [illegible]
quantum ad [illegible] predicatores
et sacerdotes [illegible] predicationem [illegible]
[illegible] ydolo avaricie [illegible] designatur
[illegible] simile [illegible] artabe [illegible]
[illegible] artabe [illegible]
modiorum [illegible]
[illegible] simile quoque artabe xii predica

[illegible] fidei [illegible] ab apostolis
oves xl [illegible] moralis sine
[illegible] in nocte [illegible]
[illegible] xl [illegible] predicationem
moralem [illegible] in nocte [illegible] prima
vini amphore sex [illegible]
[illegible] vini [illegible]
amphore [illegible]
[illegible] medicatio [illegible]
[illegible] bel [illegible] deus
[illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible] predicatores [illegible]
[illegible] occulta [illegible] designatur [illegible]
predicationem [illegible] iob iiii [illegible]
[illegible] sacerdotibus [illegible]
[illegible] behemoth [illegible]
[illegible] et nota [illegible]
[illegible] absconditum [illegible]
[illegible] officio predica
[illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible] occulta [illegible]
[illegible] predicationis [illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible]
[illegible] remissionibus [illegible]
[illegible]
[illegible] sacerdotes bel [illegible]
[illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible] dan
[illegible] sacerdotes bel occidit [illegible]
[illegible] daniel [illegible] dracon
[illegible] x [illegible]
[illegible] toto [illegible]
in morte [illegible] Erat draco
in illo loco [illegible]
[illegible] plana [illegible] dico
[illegible] draco [illegible] apocalypsis xx [illegible]
[illegible] draco [illegible] sathanas
[illegible] serpens [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] serpens quantum ad [illegible]
[illegible] venenum [illegible]
[illegible] occid [illegible]
pusillanimitate [illegible] venenum [illegible]
[illegible] draco [illegible] sathanas [illegible]
quantum ad [illegible] manifestum [illegible] draco [illegible]
quantum ad malos [illegible]
[illegible] sathanas [illegible]
quantum ad bonos [illegible] non ad
[illegible] sine
absque gladio et fuste. [illegible] draco [illegible]
[illegible] fuste [illegible] gladio [illegible]
[illegible] expice [illegible]
[illegible] xxx [illegible]
[illegible] gladio
[illegible] in fine [illegible] gla
dio [illegible]
apocalypsis xix [illegible] pice [illegible]
[illegible]
[illegible] pice [illegible]
[illegible] daniel [illegible] predicatori [illegible]
[illegible] iudicii [illegible] daniel [illegible]

mente [illegible] et in mensis visionum. prov. [illegible]
concagitur [illegible] eccl. xiii. qui tetigerit [illegible]
ab ea [illegible] [illegible] in dicto [illegible]. ad
eius [illegible] luxta [illegible] Job. xxi.
viscera eius plena sunt adype. [illegible]
superfluite [illegible] eze. v. [illegible]
gladium [illegible] pilos [illegible] pro ga-
[illegible] gladio. [illegible] pro [illegible] dispones
et [illegible] in [illegible] et ligabis in sum-
mitate pallii [illegible] igne
gladius [illegible] ubi dicitur. eph. [illegible] gladi-
[illegible] gladio [illegible]
ascia [illegible] ne minus diligunt [illegible]
illa pena [illegible] in pallio [illegible] de
temporalibus [illegible] ad nocte. illa [illegible]
[illegible] gladio [illegible] adnotup
[illegible] damnatus [illegible] illa [illegible]
[illegible] gladius
[illegible]
ad [illegible] illa [illegible] in igne [illegible]
[illegible] de pallio [illegible] de temporalibus [illegible]
minus ad nocte [illegible] minus diligunt
[illegible] illa [illegible] et digne [illegible]
illa referendo ad penam eternam [illegible]
[illegible] cogitat[illegible]
[illegible] mea exardescet ignis massas
[illegible] facie [illegible] distingue[illegible]
[illegible] peccatores [illegible]
[illegible] peccatis [illegible]
[illegible] peccati [illegible] ¶ [illegible] ad
penitentiam [illegible] ad [illegible]
[illegible] exsiccatione [illegible]
[illegible] concupiscentiae [illegible]
dolere massas [illegible] facie [illegible] ipsa peccata ad
[illegible] ipsa peccata distinguere [illegible]
[illegible] peccato [illegible]
[illegible] et detestatio peccati [illegible]
[illegible] suggestionis [illegible]
detestari [illegible] persuasio [illegible]
[illegible] depeccte
[illegible] ut ipsa [illegible] ¶ Quod cum audisset baby-
lonii [illegible] exstitit [illegible] ad
[illegible] tribulationem [illegible]
[illegible] ad [illegible]
dno [illegible] damnatus [illegible]
in lacu leonum [illegible]
[illegible] explanat [illegible] ad [illegible]
[illegible] liberatus [illegible] erat autem abacuc
[illegible] liberatus [illegible]
[illegible] abacuc [illegible]
in baby[illegible] capillo capitis sui [illegible]
[illegible] angelus [illegible] deum [illegible]
[illegible] daniel [illegible] daniel [illegible]
recordatus [illegible] deum [illegible]
de lacu [illegible] daniel [illegible]
vere [illegible] rex [illegible] magni-
ficentia [illegible] liberatoris [illegible]
[illegible] panem [illegible]
daniel [illegible] liberator. a malo salva-
tor [illegible] liberator a malo culpe

salvator a malo pene faciens signa et
[illegible] mirabilia [illegible] timeant [illegible]
[illegible] fabula [illegible] apocr-
[illegible] ad hunc [illegible] de abacuc [illegible] disputat [illegible]
dubi[illegible] sedicet [illegible]
dario [illegible] sup. vi. [illegible]
[illegible] rex babylonis [illegible] medorum
[illegible] daniel [illegible] in lacu vii diebus
[illegible] in pena nocte
[illegible] ab [illegible]
[illegible] in lacu leonum [illegible] regibus
[illegible] in babylone [illegible] rege babylonis [illegible]
[illegible] dario rege medorum [illegible]
[illegible] vi. [illegible] nocte
[illegible] dicte [illegible] fuisse [illegible] daniel
in lacu illa [illegible] vi. [illegible] illa
[illegible] nocte [illegible] dicte [illegible]
[illegible] daniel fuisse in lacu. vii. diebus [illegible]
intellectu [illegible]
[illegible] vii. diebus [illegible] accusatores
[illegible] in custodia
[illegible] ad manducandum. [illegible]
Quod cum audisset babylonii. babylonii [illegible]
confusionis [illegible] turgidum [illegible]
[illegible] daniel in lacu [illegible] in famina
[illegible] in lacu vita mea. leones
[illegible] in famina [illegible]
[illegible] salva me ex ore leonis [illegible]
[illegible] vii. [illegible] vii. modos [illegible]
[illegible] eloquentie [illegible]
[illegible] sex [illegible]
[illegible] septem in [illegible] duo [illegible]
[illegible] leones duo [illegible]
[illegible]
[illegible] manifestare malum occultum
alia [illegible] malum manifestum [illegible]
[illegible] bonis [illegible]
bonis alia [illegible] pando. [illegible] daniel in lacu
[illegible] expositus infamie [illegible]
magni [illegible] et [illegible]
[illegible] in abacuc [illegible]
pulmentum et panes [illegible] in alveolo [illegible]
alveolus [illegible] panes [illegible]
fidei reficientes intellectum. eccl. xv. ciba-
vit illum pane vite et intellectus pulmento
[illegible] de moribus reficientes [illegible]
[illegible] Jo. xxi. [illegible] pulmentum
[illegible] in [illegible]
in meditatione [illegible] tolle prandium [illegible]
[illegible] recordatus es mei [illegible]
[illegible] daniel [illegible] honor
[illegible] in secula [illegible]
Explicit Dan.



